[illegible]

[illegible]

سناتن ڌرم پرچار ڪ پتر

باتصويرماهوار اخبار

پڙهندڙو! هي ڪڙي ڌرمي اخبار آهي جا ڪائيپ ۸ سٽن پٽن
تي ڇاپجي تيار ٿئي ٿي. هنجي منيجر ۸ (بمبئي کان آيل
بلاڪن ڏون) ايشور اوتار وغيره مان منوهر مورتون ڇاپن ٿيون.
پوءِ شروع صفحه تي هڪ پڪي رس پريل پيپر ڏنجي اُنجو
پاڻ ارٿ ڏهٽو، جنهنڪري من کي شانتي اچيو وڃي. تنهنڪانپوءِ
سناتن ڌرم جون ڌرم، ارٿ، ڪام ۽ موڪش ڏون ڪالهيون،
مهاپارت، رامايڻ وغيره پراڻن مان عمدا عمدا من پرسن ڪندڙ
چريتر، نيتيءَ جا شلوڪ، مهاڀائن جا پد، استوري ڌرم جون واڙتائون
قدرستيءَ تي لکڻ، عجيب خبرون ۽ ڪڙي من موهندڙ ڪاوڙ
مان دلپسند وارتا، جاگرهست ڌرم جو پورو انيوڳ ڪرائي، وغيره
ڪاميون ڏجنديون. مطلب تہ جنهن پڙهندڙ جو جنهن پاسي من
لڳي، سو تنهن پاسي جو فائدو منجهانس وٺي سگهيٽو. نہ رڳو ايترو
پر سال جي آخر ۸ ڪڙو عمدو منوهر ڪئلينڈر ۽ ڌرمي
ڪمان بڌائيندڙ پستڪ پمت ڏجي ٿو. تنهن هوندي بہ اخبار جو ماڻهر
سال ڇهه شهرواري کان ڏيڍ روپيو، ٻاهروارن کان هندستان جي
اندر ٻہ روپيا ۽ هندستان جي ٻاهر اڍائي روپيا وٺجي ٿو. ڪاڊ
لکڻ سان ٿمو ٿو ڪهڙائي ڏسو! اخبار جو سال مارچ کان شروع
آهي اڌاڻ نئين گراهڪ کي اُن مهيني کان سڀ اڳيان ڪهڙائيون
ڪهڙائيون هوندي جنهنڪري ڏي هو پيمت ملڻ جو حقدار ٿي سگهيٽو.

(لکڻو ڪريو) مهاراج تنجورام روچيرام شرما،
منيجر سناتن ڌرم پرچار ڪ پتر ڪراچي.

ورڻ ڪري، هري چرڻن ۾ ڌيان لڳائي، سچي جيون ڏي ڏيا
ڪري، پڇندي آهر دلو جان‌سان اُپڪار ڪري ۽ اهوئي مٺس جنم
وڌط جو ڦل آهي. جيڪن شڪديو مهاراج جي ڪرپا سان مون اوهان
ڪي هيءَ امرت روپي ڪٿا ٻڌائي آهي تنهنڪي‌مان واڌون وارنمسڪار
ڪريانٿو. ڀاڳوتي شريمد ڀاگوت جي پڙهط سان ملينٿو.
ٿو، اوتروئي شريمد ڀاگوت جي ٿئي ٿي، وٺش ڪي واڌاري هر لاڀ ٿئي ٿو
پڙهط يا پڙهط سان ڏيءَ ٿئي ٿي، وٺش ڪي واڌاري هر لاڀ ٿئي ٿو
۽ سرط ڪانپوءِ ڪٿي ٿيٺي ۽ شود رسپني پاڻ ڪان ڏيوڻ، رشين ۽
هي رشيو! پگوان جي جن چرڻن جو ڌيان اُنجو سرط ۽ پڇن ڪيو پرتڇن
مٺين هردي هر ڪي، رات ڏيهن اُنجو سرط ۽ پڇن ڪيو مان وار وار
هوندي ڀر اُنجو پٽو ڪين ڪونہ پيو. اڄوءِ ايشور ڪي ٻڌايو
ڏيان ٿو. من پاگوت جو ڪٿ چٽن شلوڪن هر ڏاڙهط برهما ڪي ٻڌايو
برهما ڏارد ڪي، ڏارد ويد وياس ڪي ۽ ويد وياس، اڙڏهن هزار ڏاڙهط
شلوڪن هر ساڄو حال وستار سان لکيو ۽ جنهن ڪٿي ڏاڙهط
جا جيئرو ورڻن ڪيائين. من پراڻ هر سپني ويدن جو ڏاڙهط ڏڪ آهي. جنهن
ڏين هر گنگا، ٽپسوين هر مهاديو ۽ ديوڏاڻن هر ڏاڙهط ڏڪ آهي، تنهن هي
پراڻ سپني هر آڏر آهي. هنڌي پڙهط ڪري اوهان ۽ منهنجي
مڪتي ٿيندي. جنهن امرت پيٺط سان امر ٿيو وڃجي، تنهن سنسار
هر جي مٺس، من امرت روپي پاگوت پراڻ ڪي ساڄي من سان
پڙهي ۽ ٻڌي، آٿي وشواس ڪندا، تنڪي ڪوبہ دنيوي ڏک نہ
رسندو، ۽ ڏر ڪوپوت ڏريت ئي ڪين سڏائيندو ۽ ٿڪي
ڇڏن گوهن جو ڦل ئي مٺن ٿيندو.

هري اوم
شانتي !!
شانتي !!!

ها امرت روپي مون اوهانکي ٻڌائي، تنهنڪري شروع کان آخر تائين
ب ليلا ۽ ويٺر برميشور جا لکيل آهن. پهريائين ويد وياس ۽ نارد جي
ارتالاپ، تنهنکانپوءِ راجا پريڪيت بابت احوال تي ڪٿن هلي
شرڪي رشي سراپ ڏنو هو، پوءِ شڪديو جو راجا پريڪيت وٽ اچڻ
جو ورتانت، ڏاڙهه ۽ برهما جي ڪيان ڪوشٽ، اوتارن جي
ودر ۽ اوڏو هي ملاقات، مٿيتري رشي جو ودر ڪي برهمانڊ جي
اڻپٽي بابت ٻڌائي، ڪيوان جو واراهه اوتار ڏاڙهه ڪرڻ ۽ هرڻاڪشپ
و مرڻ، ڪپلديو جو اوتار ولي پنهنجي ماڏا ديوهتي کي گيان
يڪيم هي ڪٿا، ڏرو، ڏاڙهه، براهمڻ ٻوهي، پرهلاد جي
هي ڪٿا، نرسنگهه اوتار ولي پرهلاد هي رکيا ڪرڻ، گجيندر موڪش
جو ويٺر، سمندر ولوڙڻ جو آکيان، راجا بائي ۽ وامن اوتار جي
ڪا، راجا بلي ۽ اُروشي جو ويٺر، پرشرام ۽ شري رامچندر،
راجا دشينت ۽ شڪنتلا، ياتي راجا ۽ ديوياني، ٻه ونس جهڙ
شري شيام سندر وسديو جي گهر اوتار ولي گوڪل ۾ ويو، نند يشوڌا
۽ ٻن ٻوڙا سيب کي سکڻ ڏيڻ، راجا ڪنس، جڙاسند ۽ ٻن
اڪرمين کي اوائي ڪري مارڻ، دوارڪا پوري وسائڻ، رڪمڻي
۽ ٻن راڻين جي ويٺڻ جو احوال، پوءِ ماسر کي ماري سورهن هزار
ڪنوارڻ ڪيڻ ۽ آڻڻ، ٻن ٻانڌ وڻ
ڪان مهاڀارت ڪوائڻ، ٻڌوڪ جي ڏار ڏاڙهه ڪوائڻ، شيام سندر
جي سراپ ڏيڻ سان آهستي آهستي ڪٿا "شريمد پاڪوت" ۾ آ
وئڻ ڏاڙهه ڏاڙهه ٻڌا ويٺڻ جا سب آهي تہ الڳي ٻهر زبان سان ٻوڙ
سڀاري مشڪل ڪي واڻ آهي تہ الڳي ڪٿا ٻڌي، ڏاڙهه جا ڪٿ ۽
جو ڪالو ولي، ڪٿن سان آهي ڪٿا ٻڌي، ڏاڙهه جا ڪٿ ۽

ڏيئي شوجي مهاراج انترڌان ٿي ڪيلاس پروت ڏانهن هليو ويو.
سنڪاڌ رشين سوت جي ڪان پڇيو تہ "مهاراج!
پرميشور جيڪي پوڄا ڪرط جي وڏي ڪهڙي آهي؟ شنکر، چکر،
گدا، پدم، بيجنتي مالا؟ پيتانمبر، جيڪ انتي پهر ڌارائط ڪرط
ڪرشو سي سڀ ڇا آهن؟" سوت جي چوط لکو تہ "هي رشيو!
هي سازو برهمانڈ بگوان جو روپ آهي. پرٿوي سندس پير،
آڪاش سر، سوريہ اکيون، وايو نڪ، ڏهہ ڏسيون ڪن، لوڪپال
ڪانهون، چندرما من، يمراج ڏند، وط شريہ جا روم، پهاڙ
هڏيون، سمندر پيٽ، نديون نسون آهن. مطلب تہ سنسار جو
سڀو وهنوار ان ويراٽ روپ ۾ سمجهط گهرجي. جو منش ان
ويراٽ روپ جو ڌيان ڌري سچي جيون ۾ پرميشور جي شڪتي
هڪ جڙي ڏسي ٿو سوڪار، ڪروڌ، لوپ، موہ وغيرہ جي وس
نٿو ٿئي، اُن جي ڪنهن سان بہ مترتا يا دشمني نٿي رهي.
ڪوسٽ مٽي ڌارائط جي چوت، بيجنتي مالا مايا، پيتانمبر جا ڌارڻ
وید، ڇهيو اونڪار، ڪنڈل سانڪيہ شاستر، يوگ شاستر، مڪتي
برهم لوڪ، شيش ناگ سندس وهط جو سنڪاسط، پدم سٹوڪط،
گدا پراڪرم، شنکر جال ٿئو، سدرشن چکر اگني ٿئو، ترار آڪاش ٿئو،
رشا نگہ ڏنش ڪال روپ سان پرميشور جي ترڪش ۾ سچي
جيون جو ڪرم پريں رهي ٿو. وڪڻط پرميشور جو چتر، ڪرڙ
وید روپ، لڪشمي شڪتي؟ پارشد سندس وپوتي آهن. ڪپڙن سميت
ڪري ڌارائط پهنجي بگتن تي پرسن ٿي زيورن؟ ڌارائط جي اڌي ويراٽ
ڪين درشن ڏئي ٿو. جيڪو نت صبوح جو اُٿي ڌارائط ڪرتار ڪرشو
سروپ هوڌيان ڪريو تنهنکي هو جلد خوش ٿي ڪرتار ڪرشو جيڪ
سنڪاڌ رشين جي سوت جي چوط لکو تہ "جيڪ

ٻوڙا ڪئي. ٻوءِ هٿ جوڑي وينتي ڪري هيءَ لکيو تہ "هي
ديناناٿ! تو جهڙو سيءُ ديوتائن جا مالڪ ۽ ڪٿن سان پرپور آهيو.
مون منجهه اڄي سمرڻي ڪاهي جو آءُ اوڏانهن ٿيڻي ڪري
سگهان. جئن توهان ديال ٿي درشن ڏيو تئن ڪاڻي ڪرپا ڪري
پنهنجي اڳيان جو حال ٻڌايو."

شري ٻوڌاناٿ ڪلي هيءَ لکيس تہ "هي مارڪنڊيه! جنهن
مهان ٻوڙي ۸ سڀ ڪجهه داس ٿي ڪجهه ٻ ڪين ٿو ٻڌي، اُن
مهان ٻوڙي کي تو ڏيو ڏيهڻري آءُ ڏيهنجي درشن لاءِ آيو آهيان.
موڪلي ٻراڻيٽ، پڪيت ۽ ساڌو هيترو پيارا آهن اوترو اندر ۽ ٻيا
ديوتائن ٻ نہ آهن. آءُ پنهنجي پڪيت ۽ شيامسندر جي سيوڪ
کي ڪيڏو پيار ڪريان ٿو. ڪياڻي کي مون ۽ وشنو جي پڪتن
ٻ ٻيد رکيو نہ ڪهڙي. هيترو تو جهڙي هري پڪتن جي درشن ڪرڻ
ڪي سنساري آدمي. پويتر تيرن تاڻ، اوترو تيرت سنان يا
ديو درشن ڪري ٻ سگهيا تيرن. جالي توکي ڪهڙو ڪهڙو ڪهي
سو ٻڌاڻ ڪهيو تہ منهنجو درشن نشفل نہ ڏيو آهي."

ايترو ٻڌي مارڪنڊيه مهاديو ۽ پاروتيءَ کي ڪلڻ ڪري
وينتي ڪئي تہ "هي مهان ٻوڙا! اڄين سڀاڳيا ايشور آهيو. جئن
ڪلپ ورکش ڏيٺ وڏي آدمي پنهنجي من جو سڀ ڪجهه
منورٿ پائيندو ۽ تئن توهانجي درشن ڪري ڪا ٻ ايڌا لڌي رهي.
مان فقط هي ورڻ ڪهان تہ منهنجي وڻڪڻ ناٿ ۽ اوهان جي
جوڙي ۽ پڪتي همیشه قائم رهي." ٻوڌاناٿ آشيرواد ڏيڻي چيس تہ
"توهان ڪڙي ڪلپ تہ جوڙيجو رهي جوان رهندين ۽ توکي سدا
منهنجي ۽ نارائڻ جي پڪتي بڌي رهندي. تہ رکو ايترو ٻراڻ ٻوڌاڻ
مان ڪرو ٻراڻ ڏيهنجي ڏاڻي ٻوڪهت ڏيندو." اهو وردان

پگوان جي مهما چاڪط واسطي هرڪو نندو وڏو پنهنجيءِ طاقت آهر
محنت ڪريٿو، پرڪو بر اُنجي ٻيد کي نٿو سمجهي سگهي. جنهن
بر اُن ٻيد جي چاڪط لاءِ ٿيڻي هئئي، تنهنجو اڄ ڪاڻهہ پڌاڻءِ ٿو.
ڪونهي. هاڻي مارڪنڊيہ رشيءِ باهت ٿي بر هڪ گالهہ ڪيٿرا ڪط
هڪڙي ڏينهن مهاديو پاروتيءِ سان بيل تي چڙهي پگوان جي
ساط ڪري ٿي ويو تر واٽ تي پاروتيءِ مارڪنڊيہ کي ڏيان هر اهڙيطرح لين ڏنو، جڏهن سمنڊ جو پاڻي هوا سان لڳط ڪري
چرندو پرندو لر آهي. پاروتيءِ ڏڏهن مهاديو کي هٿ جوڙي
مارڪنڊيہ کي تپسيا جي قل ڏيط لاءِ ويٺي ڪئي. مهاديو
چوط لڳس تر ڏڏ پياري! هنکي ڪنهن شيءِ جي اڃا ڪانهي.
پگٿي ۽ هري چرڻن جي ڏيان ڪاڏهواءِ هو مونکي بر ڪجهہ نٿو
سمجهي، پر تنهنجي چوط ڪري مان هلي ٿو ساطس بات چيت
ڪريان، جو جو ساڏن ۽ مها تمائن جي سميت مارڪنڊيہ وٽ آيہ،
ٿيندو. جڏهن مهاديو پاروتيءِ جڏهن هو پگوان جي ڏيان هر اهڙو تر لين ڏي ويو هو جو هنکي سندن
اچط جي ڪابہ سمڪ نہ رهي. مهاديو جڏهن سندس هردي ۸ گهڙي،
جنهن چترپج روپ پرڪاش ظاهر ڪيائہ. جڏهن مارڪنڊيہ کي
ڪائي پنهنجو هردي ۸ اهو چترپج روپ ڏسط ۸ ڏر آيو پر هڪڙو سفيد رنگر
ڏهن پڇائن، تن اکين وارو شينهن جي کل ۽ سنڊ مال
پهريل، ترشول هٿ ۸ اهڙو پرش ڏيان ۸ آيو، جڏهن ڏڃي اکيون
کوليائہ تر سندس نظر مهاديو جيءِ ۽ پاروتيءِ تي پيٿي. آڻن کي
پنهنجي سامهون بيٺل ڏسي مارڪنڊيہ يڪدم اُٿي ويهاري سندين
ڪري هڪرما ڪي ۽ ڏاڍي آدرپاد سان آسط ٿي وهاري سندين

ڪنهن بہ ريت اِن وٽ وڃڻ پڇاڻ تہ مان سندس ڏاري هلي پاڻ بچايان."

جڏهن مارکنڊيہ پڳوان جي ديا سان اُن وٽ وڃي بيٺو، تڏهن ڇا ڏسي تہ ڪڙي اُن جي ٽيل ڏوني ۽ ڪڙو ٻارهن ڏينهن جو ڄاول ٻالڪ شيام رنگ، چندر مکہ، ڪمل نين، تمام سندر ليڀتيو پيو، پنهنجي پير جو آڱوٺو پنهنجي مٺ سان جهلي واٽ ۽ وڄي چوسي رهيو آهي. جڏهن مارکنڊيہ اُنوٽ پڇي سندس سوڀيا ڏسط لڳو، تڏهن ٻالڪ روپ پڳوان پنهنجا شواس ڇڪيا جنهنڪري مارکنڊيہ اُنجي مکہ کان اندر گهڙي ويو؛ اُتي پرلوي، آڪاش، سورج، چندرما، ست ديپ، نو کنڈ، ڏهہ ڏسيون، وٽ، ڪلاہ، شهر، سمندر؛ ڀاڙ مطلب تہ ساري دنيا جون سڀ شيون ڏسي عجب ۽ ٿيو. جڏهن شواس ڇڏط وقت مکہ کان باهر نڪري آيو؛ جڏن ئي پاڻيا تہ ٻالڪ کي هنج ۽ ڪڻي پيار ڪريان، تڏن اهو ٻالڪ روپ؛ مايا روپ جل وغيرہ سڀ انترڌان ٿي ويا؛ ٻاڻڪي ٻاڳي طرح ندي جي ڪناري تي ڏٺاہ؛ سمجهياہ تہ ٻن گهڙين ڪان وڏيڪ وقت نہ لڳو هوندو.

ٻاڻي مارکنڊيہ مايا روپي مهان پرلي جو تماشو ڏسي ڏيان ۽ ڌارائط کي وينتي ڪئي تہ "هي ديناناٿ! مونکان اپراڌ ٿيو جو اوهانجي مايا ڏسط لاہ ور گهوريو. ڀلا! جنهن مايا کي برهما؛ ٻيا ديوتاہ ۽ نٿا ڄاڻي سگهن؛ وڏا وڏا رشي منج ڪيائي؛ مهاتمائون اِن مايا ۽ قائل رهن تا، اُتي منهنجي ڇا مجال آهي جو اوهانجي مايا جو ڀيد ڄاڻي سگهان. آءُ اوڳي وردان گهرط ڪري ڪو ٿيو آهيان، الله منهنجو اپراڌ ڪميا ڪريو." اڻين خيال ڪندو هو پڳوان جي ڏيان ۽ لين ٿي ويو."

ايتري ڪٿا ٻڌائي شري سوت جي چيو تہ "هي رشيشرو! ا

کي تپسيا ڪندي گذري ويا، تڏهن نرنارائڻ وٽس آيا ۽ کيس پڇيائون تہ ”جيڪي گهر جيڻي سو گهر.“ مارڪنڊيئر کين ڏسي ڏرکو ماڻي ستو تي ڪئي ۽ چوڻ لڳو تہ ”هي ديناناٿ! موڪي ڀڻي ڪنهن بہ ڪاڇهه جي ڇانهي، پر رکو اوهانجي اُن مايا جو ٿورو تماشو ڏسڻ گهران ٿو، جنهن سان اوهين سڀني جيون کي پيدا ڪري ورياس ڪريو ٿا.“

نرنارائڻ ڇيس تہ ”ڀڳو! اڄ کان ستين ڏينهن مان توکي پنهنجي مايا ڏيکاريندس، پر ياد رکه متان موڪي وساري ويهين، جو جو پلڇي وهڻ ڪري تنهنجو پتو نہ لڳندو.“ ايترو ڇڻي نرنارائڻ ٻيا ور ڏيئي انترڌان ٿي ويو ۽ مارڪنڊيئر پنهنجي استان تي موٽي آيو. ستين ڏينهن جڏهن ندي جي ڪناري تي وهي تپسيا ڪرڻ وقت مهان پرليءَ جو تماشو ڏسڻ پائيو، تڏهن ڇا ڏسي جو ڏاڍي ڏس کان اوندهه ۽ واڇوڙو شروع ٿيو. اهو حال ڏسي مارڪنڊيئر من ۾ ڄاڻي ڇيو تہ ”اڄ ڏاڍو مون ڏاڍي اوندهه کائي ڏني.“ ايتري ۾ ڇمڪي طرفن کان پاڻي وڏڻ لڳو. ايتري قدر جو هنڪي بہ گهلي ويو. اُڇي پاڻ غوطا کائڻ لڳو جنهنڪري ڪنهن مهل پاڻي ۾ ٻڏي ٿي ويو تہ ڪنهن وقت مٿي نڪري ٿي آيو. جڏهن مارڪنڊيئر جي من ۾ اها سنڊس حالت ڏاڍن ورهين ڏاڍ سمجهه ۾ نہ آئي، تڏهن هو شرمندو ٿي من ۾ چوڻ لڳو تہ ”موڻ ڏاڍي اڏرو وڏان گهريو جنهنڪري هي حالت ٿيم.“ ٻوءِ ڀڳوان کي وينتي ڪري چوڻ لڳو تہ ”هي ڪرڻڌار! ديا ڪري من خوفناڪ پاڻي کان جيڏو ڇڏيندم.“ ڀڳوان جي ڏيان ڪندي ئي مارڪنڊيئر کي اُن مهل مايا روپ پاڻي ۾ ڏاڙو ڏڻ جو وڻ نظر آيو. تڏهن خوش ٿي ڀڳوان کي ٻڌ ڏيڻا ڪيائين تہ ”ديا ڏاڍ!

نالو مارکنڈیہ رکي ڏاڍيون خوشيون ڪيون. جڏهن ڇوڪر
بارهن ورهين جو ٿيو، تڏهن سندس ماتا پتا ويهي روئڻ لڳا.
مارکنڈيہ اُنهن پڇيو ڪي روئندو ڏسي ڪائن روئڻ جو سبب.
پڇڻ لڳو. انهيءَ تي هو چوڻ لڳس تہ "هي پٽ! تنهنجي مرڻ جا
ڏينهن ويجها اچي پهتا آهن انهيءَ لاءِ تا روئون." مارکنڈيہ
تڏهن چوڻ لڳو تہ "امڙو ڪو اُپاءَ آهي جنهن ڪري سان مان بچي
سگهان." ماتا پتا وراڻي ڏيس تہ "ڇا! ناراڻ جي ڪرپا سان
ڪجيو جا سڀ ڪم راس ٿي سگهن ٿا." ايترو ٻڌي مارکنڈيہ
بن ڀرهليو ويو جتي وهي پکوان هي تپسيا ۽ ڌيان ڪرڻ لڳو. جڏهن ائين
ڪندي ڪيس ڇهه منوانتر ڪڏهن ويا، تڏهن اِندر ۽ هي ويچاريو
تہ من برامڻ جي تپسيا ڪري منهنجو اِندر آسڻ کسجي ويندو جنهن
ڪري مارکنڈيہ جي تپسيا ڀڃڻ وجهڻ واسطي ڪامديو، بسنت رتو،
ڪندرو ۽ اپسرائون موڪليا. پراتهہ ڪال هو جڏهن مارکنڈيہ
اڪثي هوتر پٽي ڪيو، تنهن مهل اپسرائون سندس سامهون اچي
ناچ ڪرڻ لڳيون. ڪندرو ساز وڄائي قسمين قسمين راڳ راڳڻيون
ڳائڻ لڳا. ڪامديو ڪوئل جو روپ ڌاري ڪامروپي ٻاڻ
هلايو ۽ بسنت رت جي ڪري باغ باغيچا بهار ۾ ويا. ڏڏي ۽
خوشبوئدار هوا جي هير لڳڻ لڳي. نچندي لچندي ڪري اپسرا
جو ڪپڙو مٿي کسجي ويو ۽ هوءَ اڪهڑي بدن ڪنهنون اُڇلائيندي
مارکنڈيہ وٽ اچي پهتي، پر مارکنڈيہ جو ڏرو ٻرچت چلائمان
نہ ٿيو. جڏهن ڪٽين تجويزون ڪرڻ سان ڪامديو ۽ اپسرائون
ڪجهہ ٻر ڪري نہ سگهيا، تڏهن سراپ جي ڊپ کان ڪنڌ
اِندر وٽ موڪي آيا ۽ لڄي ٿي چوڻ لڳا تہ "مهاراج! اسانجو ڪو ٻر
رشيءَ تي ملي نٿو سگهي." انريت ڪيترا ورهيہ مارکنڈيہ

۱۶ – برھمانڈ پراڻ، ۱۷ – نرسنگھ پراڻ؛ ۱۸ – پاکوت پراڻ. اِنھن سڀني پراڻن ۾ پرميشور جا گڻ ورڻن ڪيل آھن. شريمد پاکوت ۾ خاص ساتوکي ڌرم ۽ پگوت گڻ ويد وياس جيئ ورڻن ڪيو آھي، سو سڀ مون اوھانکي ٻڌايو ھاڻي وڌيڪ ڇا ٻڌڻ گھرو ٿا؟"

سنڪاڪن رشين ايترو ٻڌي پڇيو تر "ھي سوت جي مھاراج! اوھان پگوان جا گڻ ۽ چريتر ٻڌائي اسانکي ڪرتارٿ ڪيو، شل گھڻو وقت جيئرا رھو. ھاڻي اھو ٻڌايو تر اسانجي ڪُل ۾ مارکنڈيہ پرميشور جي ڪھڙي مايا ڏسي شيام سندر جو درشن پاتو؟ ۽ ويد وياس ويدن کي ڪٿن ڪارڻ ورڻن ڪيو؟" سوت جي جواب ڏنو تر "ھي رشيشرو! جڏھن برھما ڏنو تر ڪلپڪر ۾ آدمي پنھنجي عمر ٿوري ھٿ سڀ سڀ ويد پڙھي نہ سگھندو، تڏھن برھما جي ويٺيئ تي نارائڻ، ويد وياس جو اوتارولي سڀني ويدن جو ڌت ڪڍي اُنھنجو جدا جدا ڀالو رکي پنھنجن ششن کي پڙھيو." اھو ٻڌي رشي چوٽ لڳا تر "مھاراج! پھريائ اسانکي اھو ٻڌايو تر مارکنڈيہ ڏڍي وڏي عمر ڪٿن پاتي؟" سوت جي چوٽ لڳو تر "مرکنڈ نالي ڪڙو رشي ھو جنھنکي کو اولاد ڪونہ ھو. جڏھن ھن اولاد واسطي ديوتائن جي نالي ھومون ۽ تپسيا ڪئي، تڏھن ديوتائن کيس درشن ڏيئي چيو تر "ھي رشي! تنھنجي نصيب ۾ پٽر سنتان لکيل ئي ڪونھي، پر توجا ھيتري تپسيا ڪئي آھي اُنجي پرياءِ سان توکي ڪڙو پٽر ٿيندو پر ڏو ھارھن ورھين جي عمر ۾ مري ويندو." اھو ٻڌي رشيءَ ويٺي ڪئي تر "مون کي پٽر سو پيدا ٿئي سڀي پوءِ ڏو جي ھارھن ورھين جي عمر ۾ مري ويندو تر حرڪت نہ آھي. آءُ اُنوقت صبر ۾ رھندس." تڏھن ديوتائن جي آشيرواد سان مرکنڈ کي پٽر ڄائو، تڏھن اُن سندس

سڀ ناراض جي وس آهي ؟ ٻڌي ۽ طاقت ڏي ڪڍي آهي جو ڏڪ ڏيکي سگهي."

وڃسپتي جو اهو اُپديش ٻڌي راجا جنميجي کي گيان پيدا ٿيو ؟ برامڻن کي ڇڏڻ جي آڏوتي، وڃط کان روڪيا. تڏهن تکشڪ ڪيس اڏو وردان ڏنو تہ "هن کان ٻوءِ تنهنجي ؟ منهنجي ڏالي جو ڀيڪ سمرٿ ڪندو تنهنکي کوہ ناڳ تہ ڏنگيندو." ٻوءِ اندر ؟ وڃسپتي، تکشڪ سميت راجا کان موڪلائي روانا ٿيا.

شري سوت جي شونڪاد ڪن رشين کي چوٿ لکو تہ "اندر ؟ پين ديوتائن کي پڪوان جي آڳيا آهي تہ منش جڙو ڀڄ ڪري ڏڙو ڪيس سورگ ڏيو ؟ پاپ ڪندڙ کي ڏرماج ڪرمن موجب نرڪ موڪلي. جي منش پڪوان جو پڇن ؟ سمرٿ ڪنڌ تنکي برهم لوڪ ۾ جاه ملي ٿي، پر پڪوان جي نرڪط ڇوڪا ڪندڙ وڪنڌ ۾ وجي مها پرلي ڌاه سکر ٻوڪين ٿا. راجا پريڪيت ۽ پاڪوت پُراڻ ٻڌڻ ڪري شيامسندر جي پريم ۾ مگن ٿي اُتر ڪٿي کي پراپت ٿيو. جيڪي ٻر يڪيہ، تپسيائون، پڇن ؟ ڪيرتن سمرٿ سنساري منش ڪن ٿا تن مان کي تہ ڪنهن مطلب پوڻي ڏيڻ جي ارادي سان ڏين ٿا ؟ ٻيا سواءِ ڪنهن مطلب جي آهن. مون اوهان کي ٻڌي قسمن جو حال ٻڌايو. اڙهن پُراڻن ۾ "شريمد پاڪوت" سڀني کان اُتر آهي. هاڻي اڙهن پراڻن جا نالا ۽ ٿو ٻڌايان، جي هي آهن. ۱ — برهم پراڻ، ۲ — پدم پراڻ، ۳ — وشڻو پراڻ، ۴ — شو پراڻ، ۵ — لنگ پراڻ، ۶ — گرڙ پراڻ، ۷ — نارد پراڻ، ۸ — اگني پراڻ، ۹ — اسکند پراڻ، ۱۰ — پوشيہ پراڻ، ۱۱ — برهم وئيورت پراڻ، ۱۲ — مارکنڊيہ پراڻ ۱۳ — واراه پراڻ، ۱۴ — مڇسيہ پراڻ، ۱۵ — ڪُورم پراڻ،

کندا تہ اندر تکشک سميت اگني کنڊ ۾ وڃي سڙي مرندو."
ورهسپتيءِ ڏڏهن آستيڪ کي وٽي يگيہ شالا ۾ ويو جتي يگيہ کرائط
وارو انگرس براهمط، جو سندس ڪل مان هو تنهنکي چيائ تہ
"آهوتي وڃط ۾ ٿوري دير کري پورط آهوتيءِ جي ڏکيا جنميجيءِ
کان ڪهر جنهن کري تکشک ۽ اندر جا پراط بچن."

ورهسپتي ۽ آستيڪ گهٽيءِ وڏائي کرط کانپوءِ جنميجيءِ
کي چيو تہ "هي راجا! براهمط جي سراپ کري پريکيت جو مرط
لکيل هو ان ۾ ويچاري تکشک جو کهڙو ڏوهہ؟ تکشک امرت
پيئط کري مري نٿو سگهي ۽ توکي جو اهو وهہ ويڻل آهي تہ
تکشک جي ڏنگط کري راجا پريکيت جو مرتيو ٿيو سا گالهہ گيان
کان ٻاهر آهي. جڏن تہ مرط جيئط، ڏکر سک، هاڃي لاءِ سڀ
ايشور اڇا ۽ پنهنجيءِ نصيب موجب ٿئي ٿو. ڏسو سنساري جيو
بامر لڳط، پاڻيءِ ۾ ٻڏط، هٿيارن سان مرط، نانگ جي ڏنگط،
ڏڪ ٿڻ لڳط، جاءِ کرط، زهر ملط ۽ ٻين به ڪيترن قسمن
سان جڏن سڏن نصيب ۾ لکيل آهي، مرن ٿا ۽ ڪو نہ ڪو
بهانو مڙيو ئي ٿئي ٿو جنهنہ مرتيوءِ جو ڪو بہ ٽالو ڪو نہ ٿو وٽي.
ساڳيءِ ريت ڏنهنجو پٽا بہ پرارٻڌ موجب تکشک نانگ جي ڏنگط
سان مري وڃي مڪتي پد کي پهتو. تو بيگناہ ڪڙي تکشک
جي بدلي کروڙين نانگن سازائي مارايا، جو تو جهڙي ڏرماتما
لاءِ واجب نہ هو. هاڻي ڪرپا کري پنهنجو کروڌ ڏرو ڪريو
۽ اهو يگيہ نہ ڪريو. پريکيت جو مرتيو سندس پرارٻڌ کان
سمجهي باقي نانگن کي نہ سازايو. ويچار کريو تہ کوبر ڪنهنجي
مارط سان نٿو مري. آدميءِ کي جو اهو ايمان رهيو تہ مون
فلاڻي کي ماريو يا جيئيو سو اها اُن جي ئي سمجهي آهي. اهو

مان ڪيس پنهنجو دشمن ڄاڻي پتا جي عيوض وٺط لاءِ نانگن جي سڃي ذات کي اڌوءِ طرح ساڙيندس جو وڏي ڏانگن جو ٻج به دنيا ۾ نه رهي." پوءِ براهمڻ ۽ رشين کي ڪهڙائي چيو ته "اڌو ڪو يگيہ ستيو جنهنڪري دنيا مان نانگ ڏانگ جي ذات چٽ ٿي وڃي." براهمڻ تڏهن سرپ يگيہ ڪرط جي صلاح ڏنيس جنهن ۾ سيئي ڏانگ پاڻ کان پاڻيهي آڇي ساڙيءَ ويندا. جنميجيءَ تڏهن ڏکڙي وڏوان براهمڻ کي آچاريہ بنائي اڏو يگيہ شروع ڪيو ۽ منترن جي اثر ڪري آڏوتي ڏيط وقت جا رين ڏانگ ڏڻان ڏڻان اڇي اڪٺي ڪنڊ ۾ ڪرط ۽ سڙط لڳا.

جڏهن اڌريت ڪروڙين ڏانگ اُن يگيہ ۾ سڙي مئا، تڏهن تکشڪ پنهنجي پراڻن جي ڇپ کان اندر جي شرط وڃي لڪو ۽ يگيہ شالا ۾ نه آيو. جنميجيءَ براهمڻ کان پڇط لڳو ته "مهاراج! بيا سپ ڏانگ سڙي مري ويا، پرتکشڪ جو اچاتڪ پٽو ڪونهي سو ڇو؟" براهمڻ جواب ڏنس ته تکشڪ اندر راجا جي شرط ورتي آهي، تنهنڪري اچاتڪ نه اڇي سگهيو آهي."

جنميجيءَ ـ تڏهن اندر به اسانجو دشمن ڇڏيو، جنهن تکشڪ کي آسرو ڏنو آهي؟ پوءِ چاوڻانجي منترن ۾ اڌوءِ طاقت ڪانهي جو اندر تکشڪ سميت اڇي هت سڙي مري وڃي؟

براهمڻ ـ ايشور ڪرپا سان منترن ۾ ڌرڪا طاقت آهي. ڪاڇي فڪر نه ڪريو، اسين اوڻانجي چوط موجب ڪر ڪريون ٿا.

جڏن ئي براهمڻ اڏو منتر اڌهي اگني ڪنڊ ۾ آڏوتي وڌي تڏن ئي راجا اندر سنگاسڻ سوڌو، جنهن سميت تکشڪ لڪو ويٺو هو، لڏط لڳو. اڏو حال ڏسي واسوڪي ڏانگر جي ڏاڻي آستيڪ ورهپتيءَ کي چيو ته "مهاراج! جيڪڏهين هنوقت ڪا سڃاڻتا نه

راجا پريکيت جي ڪشڪ جي ڏنگيڻ ڪري مڪمي ڪيڻ

ڪشيپ - بيشڪ ائين ڪر!

ڪشڪ ڏڌ ڏڪڙي ڏڙ جي وڻ کي ڏنگيو جو ڏنگڻ جي زهر
ڪان سڙي رکڻ ٿي ويو. هينئر ڪشيپ سنجيوني منتر پڙهي،
جئن ئي جل جو ڇڏو هنيو، تئن رکڻ مان ٻه ساکيو وڻ پٽن ٿاڻين
سوڌو تيار ٿي ويو. اهو حال ڏسي ڪشڪ ڏانگ ڏڃي
کي چوڻ لڳو ته "مهاراج! توهين ڇا جي اميد رکي هريکيت
جو زهر لاهڻ وڃو ٿا؟"

ڪشيپ - اڙي براهمڻ! هڻڙي ڏرماتما راجا کي، جنهنکان ڪيترن
منشن جو پلو ڇڏيڏو، جيترو ڪري منهن گهريل ڏان حاصل ڪندس.

ڪشڪ - مهاراج! اوهان کي جي ڀاڻي جي گهرج آهي ته موڪلائن ڏيو.

ايترو چئي ڪشڪ، ڪشيپ کي من گهريو ڏان ڏئو جو ولي
ٻه پنهنجي گهر موٽي آيو.

هيڏانهن ڪشڪ هستناپور ۾ وڃي ڏڪڙي ڪينئون جو روپ
بنجي ڏڪڙي ڳل ۾ وڃي ويٺو ۽ اڏو ڳل براهمڻ راجا پريکيت کي
ڏنو. ڪينئين روپ ڪشڪ ڳل مان نڪري جئن ئي پريکيت کي
ڏنگيو، تئن سندس شريز سڙي رکڻ ٿي ويو ۽ سندس اتي ويٺل
سڀ روئڻ لڳا. جنميجئي پنهنجي پٽا جو شاستر موجب ڪريا
ڪرم ڪرڻ لڳو جنهن بعد منترين کيس تخت تي وهاريو.
ڏڌ جنميجئي کي ٻارهن سال گادي تي ويٺي ڪڏي وئا،
ڏڌ وزيرن کان پنهنجي پٽا جي موڻ جو حال ڪشڪ ڏانگ جي
ڏوارن ٻڌي ڪاوڙجي ڇڏو ته "شونڪي رشي جي سراپ ڪوبه ڏوهه
ڪري ڪشڪ منهنجي پٽا کي ماريو تنهنڪري ته سندس ڪوبه ڏوهه
ڪري ڪشيپ کي جو ڏاڍو ڏيڻي واڻ ڏان موڪلياء تنهنڪري

چڏائي آڏار ڪيو. سچ آهي تہ مهاتمائون اڳياڻي منش کي، جو مايا ۽ استريءَ روپي موهه جي اڳري کوهه ۾ پيو آهي، ڪيان روپي رسيءَ سان ڪيڏي پوساڪر پار اُتارين ٿا. من پاڪوت، جنهنجي وچ ٽوڙي آخر ۾ شريڪرشط پڪوان جا ڀڻيئر لڪيل آهن، سي هڏي منهنجو من ڏري چرڻن ۾ لين ٿي ويو آهي تنهنڪري هاڻي مون کي تکشڪ جي ڏنگڻ ۽ پنهنجي مرڻ جو ڪو به شوڪ ڪونهي. هاڻي موڪي آڳيا ڪريو تہ مان ڪاپاڻط پولپاڻط بند ڪري شري شيام سندر جي چرڻن جو ڌيان لڳايان." شري شڪديوجي مهاراج راجا جي اها گالهہ هڏي ڪيس اُڻين ڪرط لاءِ آگيا ڪئي.

ايترو هڏي راجا پريڪيت اکيون بند ڪري شريڪرشط جو ڌيان ڪرط لڳو. شري شڪديوجي ۽ ٻيا رشي اُتان اٿي پنهنجي پنهنجي استان ڏانهن هلياويا. جڏهن مهل تکشڪ ڏانگر برامڻ جو روپ ڌاري راجا کي ڏنگڻ لاءِ نڪتو، اُنوقت ڪشيپ رشي به سب اوشڌيون (دوائون) ساڻ ڪڍي راجا پريڪيت کي چڱي پلي ڪرط لاءِ گهران نڪتو. واٽ تي تکشڪ روپ برامڻ ڪشيپ کي ڏسي بچط لڳو تہ "ڪيڏانهن ٿو وڃين؟" ڪشيپ وراڻي ڏنيس، تہ "تکشڪ ڏانگر راجا پريڪيت کي اڄ ڏنگيندو، تنهنڪري اُنجي زهر لاهط لاءِ هستناپور وڃانٿو." مايا روپ برامڻ تڏهن ڪشيپ کي چوط لڳو تہ "تون تکشڪ جي ڏنگيل کي ڇڪو پاو ڪري سگهندين؟"

ڪشيپ ــ تکشڪ تہ جا پر ڪهڙي به قسم جي ڏانگر ڏنگيل کي ڇڪو پاو ڪري سگهان ٿو.

تکشڪ ــ ڇڪو! مان هن وٽ کي ڏنگيان تو تنهنکي جيڪڏهن وري ساڻو ڪيئي تہ سمجهندس تہ پريڪيت جو زهر لاهي سگهندين.

شريمد ڀاڪوت ۽ ڀڳوان جي ليلا

سورج جو اڌ نڪو ٿئي، پرماتما کي سورج روپ ۽ شوير کي
ڪرڻ سمجهڻ ڪوڄي. هي بدن پنجن ڪرم اندرين،
پنجن گيان اندرين، پنجن ٽتون، سورهين من ۽ ستوڻين ٻڌي سان
ملي تيار ٿيندو ٻڌي کي ڪاڏي؟ من کي آن جوکوڙو سمجهڻ ڪوڄي.
انهي من ۾ ابشور پرڪاش ڪڍ چٽ سان شوير کي ڪهڻ، ڦوٽ ۽
ڪالهائڻ ۽ ڀائيٽ جي سمرٿي ٿئي. جڏهن اڌو پرڪاش ڪم ڪري
وڃڻ، تڏهن شوير ٻڌو ٿئي، ڪهن ڪم اچڻ جو نڪو. ان
لاءِ تون شوير کي مايا جو جوڙيل سمجهي، من کي ڪالهس
سمجهه. ٻرهمڻ جي سراپ ڪري تاڪڙ فانڪر جي ڦڪيل سان
اڄ تنهنجو جي شوير ناس ٿيندو، ٻرهيو آتما، جو شوير
رهيڙو سو ڪڏهن نه ٿيندو. ڀڻي جڏهن تر تنهنجو موت اچي وڃيو
ٻيو آءِ، انڌا ٻرهسوروپ جي ڀڻن جي ڪهڻ ۽ ڏيان ۾ من ڪيڏانهن
اڌو پروسو ڪر تر ڏائڻ جي ڪهڻ سان ڪيڏن جيئن جاڳ ٿئي
وڃن تا ڀاڪوت ٻوٽ ٻڌ ڪري تنهنجي ڪئي هر ڪري ٿئي
ڪوٽي. جڏهن تون شيام سندر جو ڏيان ڪري، تڏهن ان
جي جوت ۾ ان ڪي وڃي ڪري ان شوير ڪهڻ جي تو ڪي ڀاڪوتي
ٻه نه رهندي. هي امرت روپ
سچي من سان ٻڌڻ ۽ ڪهڻ وارا ڪوڙ ڪهڻ
شري سڀ شوڪ ڏڪ رهيل
سڀن ڏينهن ۾ شريمد ڀاڪوت ڪهڻ
ويو، پرماتما کي شوير ڪان انڌ ۽ موڪلڻ
جي ڀرت سمجهي ڪهي ويهي، تڏهن ٿي شوير ڪري،
وڏي سان ٿي ڪري ڪوٽ ڪي سو هي ڪان سمجهڻ

اهنکار ۽، اهنکار مه تنو ۽، مه تنو مایا ۽ ۽ مایا پرمیشور جي روپ ۽ سمانجي وهن تا، فلٹا نارائط وچي رهيتو. جاکٹ، سمهط، سکه ۽ سنساري آپتي مایا جي گٹن کان ڇٹڻ کوڙي ۽ آدي پرش پکوان کي گيان روپي درشتيء سان قسط ڪري مایا روپ سنسار ڪوڙو پاسي ٿو. جڏن ڪوڙ ۽ سٽ جي تند ٽٽي ٿي، تڏن سيتي جيون ۽ پرمیشور جي شڪتي موجود رهندي. بس! جڏهن اهو گيان سمجهيو ڏنجي هردي ۽ ڪام، ڪروڌ ۽ اوڳ هو انڌارو لٿو رهي ۽ هو سيتي مڻس، پشن ۽ جيوجنتن کي ڪ ڇڙو سمجهي ٿو. مڻس بڌي، پوٹ سان تيل کهنجي کهنجي اکيهي وسامي ويندي آهي ۽ تيل جي کهنجط جو سڀ معلوم له تندو آهي ۽ تڏن ڪال پرش برجيون جي عمر، تنجه ۽ ڀال آهستي آهستي کهٹائيندو ڪين ماريو ڇڈي. اکياڻي پنهنجو موٹ ياد لٿو رکي. ايڏاڻ جنهنکي ڪال روپي واگهوڙ جي وات مان ڇڏايو ڏنجي، تنهنکي هٿ پڪڙ ۽ سموٹ ڪري پوسڪر لنگهي پار وڃي ڪهو جي."

ٻي راجا پريڪشت! شريمد پاگوت ۽ پکوان جي ليلا ۽ سندس ڀريٽر ايڏاڻ آهن، تنهنڪري اُنکي پکوان جو روپ سمجهط ڪهو جي. ڏڪي پون تکشڪ ڏاڪ جي ڏنگط ۽ پنهنجي موٹ جو ڪو به ڏک نه رکي، سڀ جنڌ پرماتما کي موجود ڏس. سنسار جو سڀو وجود رکي، سمجهه ۽ ڏن اوناهي هوش کي ڏي سڀو ڇاڻ ڪر پوه توکي ڪو به سنڌو ڪر ڪيو گنهنکي ڏنگي ٿو. رکو گيان ۽ پرميشور جي ڪ ڪري منش، آدمي جو جمط موٹ سمجهي وڃا آهن، توجي سڌ ڪين ڏ آتما سدا امر آهي. شريمد مايا ڪ ڪٹن سان ٿهي ٿ ڏي ڪ ڏ ڏ ڪي سان پرڀل برڌن ۽ پاڻي ڪ ڪري هيو سورج قسط ۽ ڪ ڏ ۽ باسط پڇي پوٹ بعد

تي وڪٽنس ملیو ویو، ٿئن ڪلجگ جا آدمي ايشور نام جپيندي سينيي پاڻن کان ڇڏي پويٽري ويندا. ٻين يگن ۾ اڏرم گهٽ هو ۽ جڏهين ڪهن کان کو پاپ ڪيندو هو تہ هو اُنجو پرائشچت ڪندو هو، پر ڪلجگ ۾ گهڻي اڏرم ڪرط سان نہ پرائشچت ڪرط جو ضرور کوڻهي ۽ رگو ايشور نام سمرط ڪري سندس پرائشچت ٿي وڃيٽو. آها! اڙي سهوليت هوندي ہ ڪلجگي اگياني منش سنساري سکہ ۾ لپتجي ڪڙي ساعت ہ پگوان کي ياد نٿا ڪن. هوڻن تہ ڏينهن ڏيان ماڻ اجايو بڪن پيا، مگر پگوان جو ڏاڍو وڏو ڪيرو، تپ ٽو چڙهي. ڪلجگ ۾ فقط ايشور نام وڏو، هري ڀجن ڪرط ۽ اُنجي ڪٿا ڀڏط ڪري سنساري لوڪن جو سپ دکن، پاپ ۽ اگيان ناس ٿي وڃيٽو. جڏهين تہ ڏيٽو هري ٽو، نارايط ڪرپا سان سندن هردي ۾ گيان روپي سوريہ اُڀري پائين تا. تڏهين هو مايا روپي اوندهہ کان پاهر نڪري مڪتي پائين جو هي راجا! ٽون ہ تڏهين شري ڪرشط جي سانوري صورت ڏيان هردي ۾ اڳاڻ تہ چترپج روپ ٿي ويندين. تو ڪلجگ جي ماڻهن جي اُڌار بابت پڇيو هو سو هي آهي تہ سنسار روپي سمندر مان پار لنگهط واسطي ايشور نام ڇپط ۽ سندس ڪٿا ڪيرتن کي جهاز سمجهط گهرجي. بس! ان کان اُتم ٻي ڪابہ تجويز ڪانهي. هي راجا پريڪيت! پرلئي هٽط سان سينيي جيون جو ناس ٿئي ٿو. پرلئي کان سؤ ورهيہ اڳي ڏڪار پوي ٿو، جنهنڪري سڀ جيو بکہ ڪري مري وڃن ٿا. آڪاش ۾ سورج ديوتا پنهنجو تيج وڌائي لوڪن کي جلايو ڇڏي. وري برسات وسط ڪري پرٿوي تي جل مئي ڪان سواءِ ٻيو ڪجهہ به نٿو ڏسجي. پوءِ جل اگنيءَ ۾، اگني هوا ۾، هوا آڪاش ۾، آڪاش شبد ۽ اهي پنجئي تتو

آفت اچط مهل نوڪر مالڪ کي ڇڏي ويندا ۽ مرڪو مطلب جو يار ٿيندو. مايا ۽ لالچ ۽ ڏوتن ڀيڻن جي پوڄا ٿيندي. ڌن حاصل ڪرط لاءِ پٽ ماتا پڻا کي دکه ڏيندو. ڪاڏي جي لالچ تي (ڏڪار ڪري) مائٽ سنتان وڪڻندا. شودر سنياسين ۽ مهاتمائن جو ويس ڌاري. برامڻن کي اُپديش ڪندا ۽ پاط مٽي سنڪاسط تي ويهي برامڻن کي جنم وڌارينداً. مطلب ته اڌوري طرح ڪهڻي باب سنسار ۽ ٿي، هوري پوجن ۽ سمرط ڪهڻجي ويندو."

هي راجا پريڪيت! ڏوروز منش جي شريرَ ۽ چٽن ٿي يڪن جو ڦل پرڪيت ٿيندو، جنهن مهل من، جپ تپ ۽ ڌرم پاسي لڳي، اُن وقت ست يگ جو ڌرم سمجهط ڪهڻجي. جنهن وقت لوڀ ۽ ترشنا من ۾ پيدا ٿئي، تڏهن ترينتا يگ جو ڌرم ڇاڻط ڪهڻجي. جنهن وقت اڀيمان، ڪام ۽ موه پرڪيت ٿئي، ته اُن مهل دواپور جو ڌرم سمجهط ڪهڻجي. پر تڏهن ڪوڙ، جبر هنسا ۽ ڪروڌ آڻپ ٿئي، تڏهن ڪلجگ جو ڌرم سمجهجي."

ڪلجگ جا لڇط ٻڌندي راجا پريڪيت وڃي پڇط لڳو ته "هي سوامي ناٿ! تڏهن ڪلجگ جو اڌرو ڌرم آهي ته پوءِ سنساري جيون جو ڪٿن اُڌار ٿيندو؟. شوڪ شڪديوجي وراڻي ڏني ته "هي راجا! ڪلجگ ۽ ۾ يگ، تپسيا ۽ يوگ وغيره ڪجهه ٻ ٿي نه سگهندو، ٻ ڪڙي ڳالهه تمام عمدي آهي جو ڀڻن يڪن ۽ منش سچار، ڌرماتما ۽ ديا وان ٿيط تي به ڪيترن ورهين تائ يڪيه، تپسيا، پوڄا، پاٺ ۽ تيرٿ سنان ڪرط سان مڪت ٿيا ٿي، پر ڪلجگ ۽ فقط ايشور نام جهط ۽ اُچي ڪٿا ڪيرتن ڪرط ۽ ڪنڪاڻي جي سنان ڪرط سان پوءِ ساگر پار لنگهي ويندا. جڏن اڄامل مها پاپي مرط وقت "نارائط" نالي پنهنجي پٽ کي سڏط

اجايو موڪلي پهنجو سمجهي پاڻ ۾ وڙهي مرن تا ڏن جو خبر
نہ آهي تہ ڪهڙو حال ٿيندو! ان لاءِ منش شريف پائي پهنجو
من سنسار مان ورڪت رکي پرميشور جي ليلا ۽ ڪٿا ڪڍي،
هري چرڻن جي پريت پيدا ڪرط گهرجي." هي راجا! تون به هينئر
ورڪت ٿي هري چرڻن ۾ ڌيان لڳاءِ، جو تہ هي سنساري وهنوار
ڪوڙو آهي ۽ هري پهچن جي ڦل ڪانسواءِ ٻيو ڪي به ساط نٿو ملي."
ايترو ٻڌي راجا پريڪيت چوط لڳو تہ "هي منيءَ نات!
چٽن يڪن جا ڪهڙا ڪهڙا ڏرم آهن؟ ڪلجگ ۾ ڪهڙي تجويز ڪرط
سان هري چرڻن ۾ پريت ٿئي ٿي سو ڪرپا ڪري ٻڌايو ۾؟"
شري شڪديو جي وراڻي ڏني تہ "هي راجا! ست يگ ۾ ڏرم
جا چارئي پير سٽيءَ ديا، تپسيا ۽ دان ٽهيل هوا ۽ سچائي نندا وڏا
پنهنجي ڏرم ڪرم تي پورا رهندا هوا. تريتا ۾ سڀ ڏرم ٽيرتم
ڪندا هوا، پر رگهو پرائي استريءَ سان پوگ ڪرط ڪري ڏرم جو
هڪڙو پير ٽٽي پيو. دواپر ۾ منش پنهنجي ڪيرتي ڪيط لاءِ
يگيہ پوڄا ڪندا هوا، پر هي جب ڏن ورط (ڪسط) ۽ پرائي استريءَ
گمن ڪرط سان ڏرم جو ٻيو پير به گهر ٽي ويو. هينئر ڪلجگ ۾
ٽي حصا پاپ ۽ هڪڙو حصو پنج هٽط ڪري ڏرم جو هڪڙو پير وڃي
رهيو آهي؛ اها هڪڙي ٻٽي پڄ هي به ڪلجگ جي پڇاڙي ۾ ويندي
ملي؛ جنهنڪري گٽا لوپي ۽ اڻاکي پيدا ٿيندا، هي هڪڙي دمڙي
واسطي ڪنهنجي پراط ڪيط ڪان به ڪين ڪندا. ڪلين استريون
پرپرش سان پريت رکندي ون ۽ جيسين ٻٽي وت ڏن
هوندو تيسين سندس آگيا ۾ رهنديون، پر غريبي اڇط مهل ڪيس
ڇڏي ڏنوان جي چاهنا ڪنديون. سڀ منش عمدي پوڄن ۽
سندر استريءَ جي خواهش رکندا. سنياسي گرهستين جو ڏرم پالينداء.

ساڻن ڪجھ ٻڌائي ويو. افسوس! هي شريف مرڪ ڪان پوءِ ڪنھن
ٻڌڻو ۽ ڏسڻو ڪيو وڃي. جيڪي منش ان ڪاس ڪيندڙ شريف
کي ڏٺي. متاري ڪٽڻ واسطي جيڪو ماري ڪاڍيو ڏا، تن کي
ڪبتري قدر نہ مورک سمجھڻ گھرجي. جڏھن وڏا وڏا
پرتاپي راجائون ٻڌ ڪري مري ويا ۽ رڳو ڪيرتي يا اڪيرتي
پٺيان رهجي وڃن، ۽ هي شريف جو اڪن تجويزن ڪرڻ تي ٻڌ
قائم نڪو رهي، تڏھن منش کي گھرجي تہ شريف ۽ سنسار جي پريت
ڪٽي ڪري، اهنکار تياگي هري ڀڳتن ٻڌ ڏيان لڳائي ۽ پرميشور
جو ڀجن، سمرڻ ۽ ڏيان ڪري ڀوساگر پار لنگھي. اڀوئي منش شريف
پائڻ جوڳ آهي، نہ تہ پوءِ ڏاڍو پڇتائڻو پوندو. هي راجا!
تون وڏو پاڳوان آهين جو ايڏ سمي پرميشور جي ڪٿا ۽ ليلا ڪٽڻ
۽ سڻڻ لڳو ڏيئي."

هي راجا پريڪيت جيڪي راجائون ٻين جي راج ۽ ڌن کسڻ
جي اچا رکي يا پتا پتر ۽ ڀائر پاڻ ۾ وڙهي مرن ڏا، تن تي پروڪ ڪلي
ڇوڪ ڏي نہ "ڏسو، ڪيڏا نہ مورک آهن جو منهنجي ماڻ ڪٽڻ
لاءِ پاڻ ۾ وڙهي موت جو گراس ٿين ٿا." پنهنجن وڏن جو مرڻ
ڏسي ۽ سندن ترشٽا نٽا ڇڏين. جيتري محنت، لڙائي پرٿوي،
دولت ۽ [illegible] کسڻ واسطي ڪري پنهنجي پرائي جي ساڻ نہ
رکي ڏڪ [illegible] ڪاري وڃن ٿا، اوتري ڪوشش جيڪڏھن
[illegible] ڪري [illegible] زبردست دشمن کي جيتي
[illegible] ۽ [illegible] ڪبتروڻ جيڪر اڏاري وڃن
[illegible] پنهنجو پنهنجو ڪري ڳڻي
[illegible] ويس. پلا! تڏھن هي
[illegible] ڪري

وڏو آڇاز سمجهبو. جيڪو بہ ڪم ڪندا سو اڳتو جهنڊ سنسار
هر ناموس ڪتي. پنهنجي سونهن واسطي مٽي ٿي سينڊ ڪائيندا.
چور ۽ ڏڪر ڪهڙا پيدا ٿي سڀني کي ڏکر ڏيندا. وا ڄاڻون
چوڻن ۽ ڏڪڻ سان ملي پوڄا جوڙن ڪُهين استريون هوش
جي عمر هر چوڪريون هار ڇڏيندڙون. ڪيترا منش آن ۽ ڪيڙي جهڙ ڪري
ڏسندا. وٽ وڏا ڇڏي ڏيندا ۽ دوائن هر انور رهندو. ڪوشش
پنهنجي ماڻا پتا ۽ منش مائڻن کي ڇڏي سڀري، ساڻي ۽ استري جهڙ
آگيا هر رهندا. پر وارن ڏيرڻن تي سنان ۽ درشن ڪرڻ هو
ڏيرڻ ڪرڻ ويندا، پر ڏيرڻن تي سنان ۽ درشن ڪرڻ هو
جيڪو ملاپيڙو ڏنهنڊي وشواس نہ ڪندا. ان جڻن ٻوا ڏهڻن کي
کا رائيڻ وڏو ڏرم سمجهڻ هر ايندو. منشن جي ڏليون سان ڏاڻ ۽
ڏرم ايڏي قدر تہ ڇڏائي ويندو جو ڏکڙي مهمان کي ڏرم ڏکو ڏاڻون ويس ٻڌڻ
کاڏو ڏيڻي سگهندا. سياسي پنهنجو ڏرم ڏکو ڏاڻون ويس ٻڌڻ
کي ئي سمجهي خوش ٿيندا. جي راجا ڇڏهن ايڏو ڪوڏو ٻاڻ
ٿيندو، ڏڪڻ ڏيکاڻن ڏرم جي ڪيا لاءِ شهيد ديس هر ڪي ماڻهو
جي ڪهڙ ڪاڪي اوڏار وڏندو ۽ ڏاڻن راجائن ۽ اڏهين آدمي
ڏس ڪندو. ڇڏهن آنجي درشن ڪري باقي ٻاڻيان
کي ڪيان ٿيندو، ڏڪڻ هو ٻاڻ ڪرم ڇڏي ڏرم سان
ان ڪان پوءِ اڻ سو ورهين بعد ست يڪ جي شروع هر راجا ديوا
وڏا ڏرم ڪندا رهندا. ست يڪ جي مروت جو مندر ڏاڻ ڏوت ڏي ڏيڻ
بديڪا شرم هر، ۽ راجا مروت جو مندر ڏاڻ ڏوت ڏي ڏيڻ
ڪن، سي چندرونسي ۽ سوج ونسي گل کي ڏيڻ ڪندا
ڏيترا وڏا وڏا راجائون ڏي متيءِ هر ساڻي ويا. ڏاڻي ڏوڻي ڪاڻي

اسڪنڌ ٻارهون

راجا پريڪيت شري شڪديو جي مهاراج کي چوط لڳو تہ
"هي سوامي! اوهان ٻڌايو تہ جنهن ڏينهن کان شري ڪرشط
وئڪنٺ ٻڌاريو، تنهن ڏينهن ڪيترو ڏرم سنسار مان هليو ويو؟
اُن کانپوءِ ڪوبہ اڇو ڏرماتما راجا ڪونہ ٿيو جو ڏرم کي قائم رکي.
واٽي ڪرپا ڪري ٻڌايو تہ پوءِ تڏهن کنهنجي ونس ۾ راج ڪندي
رهي؟" شري شڪديو جي مهاراج چيو تہ "هي راجا پريڪيت!
شيام سندر جي ٻڌارجط کان پوءِ ڪلجگ آيو؛ منجهس جيڪي راجا
ٿيا تن ڏرم؛ ستيہ تياڳي ڇڏيو. ٿوريءِ عمر سب کو ڇڪو ڪرم
ڪي نٽي ٽڪهيو. شريڪرشط جي وئڪنٺ ٻڌارجط بعد پانڊون جي
ونس ۾ تون ڇڪورتي راجا ٿيئن؛ تو کان پوءِ وجرناڀ؛ جنمجئي راجا
ٿيندا. جڙاسنڌ جي ونس ۾ پرجت نالي راجا ٿيندو جنهنجي کل
۾ بندي نالي شودراڻي مان پٽ پيدا ٿي زبردستيءِ سيني ڪيترين
جو ڏرم بگيڙيندو. ڪيترائي ڪشري پڇي وڃي پنجاب ۾ رهندا
۽ اُيرندي طرف وارا ڪشري شودر ڏرم پاليندا. پوءِ ڪيترن
هزارن ورهين تائ ڪشري راج رهي مسلمانن جي راج جو وارو ايندو.
ڪلجگ ۾ راجائون پنهنجو ڏرم ڪرم ڇڏي استرين، پالکن؛
گئو برهمڻ جي سڃا ڪندا، پرائي ملڪيت، استريون؛ پرڏوي
زبردستيءِ کسيندا؛ پاڻ ڪامر، ڪروڌ، لوڀ؛ موهہ ۾ لٽل رهندا.
راجائن جو اڇو حال ڏسي پرجا بہ وڌيڪ ڏرم ڪرم ڪي نہ رهي
ڪيڏو پاپ ڪندي. ڏرم ڪرم کان ڌار رهط ڪري منش جي

ديوڪي ۽ راجا اگرسين شيام ۽ بلرام کي نہ ڏٺو، تڏهن هاءَ هاءَ ڪري اُٿيٽي مري ويا. رڪمڻي، ستيہ پاما مطلب تہ ٻيون پٽ راڻيون مرلي منوهر جي ۽ ريوتي بلرام جي چڪيا جوڙي پاڻڪي ساڙڻ لڪيون. پرديومن ۽ ٻين جوڌن جون استريون پڻ پنهنجن پٽين سان ستيون ٿيون. جڏهن ارجن اچي اهو حال ڏٺو ۽ دارڪ جي واتان شيام سندر جو اُپديش ٻڌو، تڏهن اڙو شوڪ ڪيائين جنهن جو حال ڪري نٿو سگهجي. پرشيام سندر جيڪو گيان گيتا ۾ ٻڌايو هوس سمجهي من ۾ ڏاڍو سيڪ ٿيو پنهنجي پنهنجي گهر وارن جو شاستر موجب ڪريا ڪرم ڪيو. جنهنجي ڪُل مان ڪو بہ ڪونہ بچيو هو تنهنجو ڪريا ڪرم ارجن ڪرايو. پوءِ ارجن باقي بچيلن کي وٺي هستناپور روانو ٿيو. اُن وقت شريڪرشڻ جي سنگاسڻ (وڻ واري استان) کان سواءِ ٻي سڄي دوارڪا سمندر ۾ ڏڻي ويئي.

جڏهن ارجن هستناپور پهچي يدشٽر کي سمورو احوال اُچي ٻڌايو، تڏهن پنهنجي راج گدي ۾ يڪيت کي ۽ اندريست ۽ مٽرا جو راج وجرناب کي، جو شريڪرشڻ جي ڪل مان بچيو هو، ڏيئي پاڻ پنجئي پائرو رڪت تي اُتر ڏشا ڏانهن هليا ۽ هماليہ ۾ ڪري مڪي پد کي پهتا. هي راجا ريڪيت! جنهن ڏينهن کان شريڪرشڻ وئڪنٺ ڏام ٻڌاريو هو، تنهن ڏينهن کان ستيہ ۽ ڌرم ۽ سنسار منجهان هليو ويو. پر جيڪو هن اسڪند کي من لائي پڙهندو ۽ ٻڌندو سو ڪٻٽ جنمن جي پاپن کان ڇٽي مڪت ٿيندو.

هري رام هري رام، رام رام هري هري
هري ڪرشڻ هري ڪرشڻ، ڪرشڻ ڪرشڻ هري هري

سڀو ڪجي منهنجي ڀڻڻ ۽ سمورٽ کري مڪت ٿيندين." اهو ٻڌي
ڏون ٻه منهنجي پڇڻ ۽ سمورٽ کري مڪت ٿيندين." اهو ٻڌي
دارڪ روئندو شريکرشٽ کان موکلائي دوارڪا ڏانهن روانو ٿيو.
هي راجا پريڪيت! جڏهن ديوتائن هن مهاڻي کي وهان ۾
ڇڏي وئڪنٺ ڏانهن ويندو ڏٺو، تڏهن هو سڀ پنهنجن وهاڻن
۾ ڇڏي گاڏيندا وڃائيندا ۽ قُل وسائيندا اُڀي اڀي پهتا جتي
شريکرشٽ ويٺو هو. انهيءَ لاءِ ته ترلوڪي ناٿ ماڻي وئڪنٺ اچيٽو
۽ هلي سندس ٻوت ۾ درشن ڪريون، نه ته پوءِ اڙي سندر
روپ جو درشن ٿيٽ ڏاڍو ڪٺ آهي. شيام سندر ديوتائن کي
آڪاش ۾ ڏسي پنهنجي وانگيان چمڪي اڙي طرح وئڪنٺ هليو ويو جو
شريمان بجليءَ جي سندس سروپ ڏسٽ ۾ نه آيو. هي راجا! وئڪنٺ ناٿ
ڪنهڪي به سندس ڏسٽ ڪٺ آهي، پرسپڪو پنهنجيءَ طاقت آدر
هي سمهار سمجهٽ ڏاڍي ڪٺ آهي. ڏس! ڳوان ڪڙن ڪڙن جوڏن کي
اڇا گٽ ڪاڻي ڏئي. ڏس! ڳوان ڪڙن ڪڙن جوڏن کي
ماري گروه جا مثال ٻڌ ڀريوري کان وڏي آيو هو، سواڄ ٽٽ
مٿس شريمان ڏاڙ ڪري ڪڙي ٻاڻ لڳڻ کري وئڪنٺ ڏامر
پڌاريو. جڏهن شريکرشٽ جو وڏس سنسار ۾ نه رهيو، تڏهن هيو
ڪير سنسار ۾ جيئرو وڃي مرٽ کان ڇڏندو."
ايتري ڪٿا ٻڌائي شري سوت جي سنڪاد ڪ رشين کي
چوٽ لڳو تر جڏهن دارڪ ۾ پهچي وئڪنٺ ڏامر پڌارڻ جو
ڪي يادون جي مرٽ ۽ شيام ۽ بلرام جي وئڪنٺ ڏامر پڌارڻ جو
سمورو احوال ٻڌايو، تڏهن سڀ نندا وڏا ڇڪي اُڏي هوا سي
روئندا ويا ڪل ڏي درياس ڪيرڏانهن ڇوڙيا ۽ اُڏي پهچي سمند
جي ڪناري تي سڀني جا لاش ڇل ڏڏون. پوءِ جڏهن وسد

ارادي ويڇهو آيو، تڏن ئي شيامسندر جي پيرهر ڪاڻ قسي پيلو تي ويو ۽ ڏڍندي ڪنندي هت جوڙي چوٽ لڳو تہ ”هي ديناناٿ! مون ڇڙو اپراڌي ڇڪت هر ٻيو ڪوئہ ڏوڏو جو لڪشمي پتيءَ کي تيرهڻي ڏکر ڏنو اٿر. ان پاپ ڪري منهنجو اُڌار ڪنهن بہ طرح ٿي نہ سگهندو، تنهنڪري پنهنجي هت سان ماريومر جو پوءِ منهنجي سڙا پائڻ جو حال ٻڌي اڪٿي ٻيو ڪوبہ سنت مهاتما کي نہ سڻائي. هي مهان پربو! جڏهن برهما ۽ ٻيا ديوتائون بہ اوهانجي مايا کي جاڻي نہ سگهيا، تڏهن منهنجي ڇا مجال آهي جو اوهان جي مهما کي سمجهان.“ اڏڻي طرح مهاڀو ڏاڍا ورلاپ ڪري مرلي منوهر جي چرڻن تي ڪري ٽٽڪڻ لڳو. شيامسندر ڪلي چوٽ لڳو تہ ”پاڻي! تون ڪوبہ فڪر نہ ڪر. منهنجي مرضي سان ئي اوڪرڻيو آهي تہ ڀراهمڻ جو سراپ ڪوڙو نہ ٿئي. تون ڏيرج رکہ ڏينجي واسطي وڪنٺ مان وهان اچڻو. اڄ شيامسندر جي مکاروند مان اهي وچن ڪڍائي مس تہ ڪڙو ڏمدو وهان آئي اڄي ٻيو جنهنڪري مهاڀو ڇڏي وڪنٺ وڃي پهتو.“

ايتري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديوجي چوٽ لڳو تہ ”هي راجا پريڪشيت! تو جيڪو وڏي دين دياڻ جي شرط ڏڌي ٻڌي جو پروسو ڪري ٿو، تنهنکي وڏو موڪر سمجهڻ گهرجي. مهاڀي جي وڇ ڪاڻ مرلي منوهر دارڪ رٿ ڪلينڊڙ کي چيو تہ ”تون دوارڪا هر وڃي وسديو ۽ ٻين کي ياڏون جو حال ٻڌائجهہ ۽ ڪين سمجهائجهہ تہ ماڻي دوارڪا پوري سمندر هر ڏڌي ويندي، ان ڪاءَ جادڻي پنهنجي مال ملڪيت سميت ارجن سان ڪڍي هستناپور هليا وڃن. ارجن کي پٽ سمجهائجهہ تہ منهنجي وڪنٺ وڃڻ ڪري شوڪ نہ ڪجهہ، پر ڪيتا هر جيڪو ڪيان سمجهايو انهان سو

ٻڌي ڏينهن ايشور ايڄا موجب سڀ ياڊو شڪار جي مست ٿي ٻيا ۽
سمندر جي ڪناري تي ويهي ڏڪو پينڊجي وڏائي ڪرڻ لڳو.
وڏائي ڪندي ڪندي سنان ڪرڻ وقت ٻوڙيا ڏر ٻاڻ هڏ ڪڍي
ڇڏيا هٿي وڙهڻ لڳا، پر پوءِ ٻاڏ ڏڪي ڏيو ۽ ڏاڙون ڪڍي
وڙهڻ لڳا. جڏهن شيام ۽ ٻلرام جي سڀاڻ ٿي هر هڪ ٻاڻ
ڏڏي من ۾ پريان ٻيهي تماشو ڏسڻ لڳا. وڙهندي وڙهندي سنڌن
سڀ هٿيار پڄي ٻيا ڪهوڙا مري ويا. پوءِ اوڪاه ٻاڻ) ٻو سمنڊ
جي ڪناري تي آن لوه جي ڇوري مان آوڙيو ڏي، ڪڍي
ڪي مارڻ لڳا. ڏرواسا جي سراپ ڪري آڏو ڪاه ڏاڙ ڏاڙيو ڪهاڙ
ڪرڻ لڳو، جنهنڪري سڀ ياڏو موٽ لڳا. جڏن ڪاوڙيل استري
پرڀاس ڪي ڏسي لڳي ويندي آهي، تڏن ڪاوڙ ٻيڏا
ليڻ سان سڀني ياڏون جو ستوڪرڻ ۽ ڪيان ڪاڻن ٿي ويو ۽ ڏاڙو ڏاڙو ڏاڙي ڏس ڏي
ڇڏي ڏي پيدا ٿيندي ٿي هٽ ۽ ڏاڙو ڏاڙو وڙهي ڏس ڏي ڪوڙ ٻيڏا
ويا. جڏهن شيام ۽ ٻلرام ڪاڏسوا ڪوڙ جيڏو ڏڏي ڏڏي ڏڏي

ڏيان ڪجھ ڏ تنھنجي مڪمي ڏيندي."

اِھو ٻڌي ۽ شريڪرشٽ جو وڇوڙو ڄاڻي اُوڏو ڏاڍو دکي ٿيو، پر پوءِ اُنھي آکيا موجب، ڏنڊوت ڪري اُن موھني مورت جي پرڪرما ڪئي. ۽ پوءِ اُھو آنند سروپ پنھنجي ھڏي ۽ رکي ٻگوان کان مرڪلائي بدريکاشرم ۽ وڃي ترلوڪي ناٿ جي آکيا موجب ڏيان ڪرڻ لڳو. جنھنجي پرتاپ سان ڏوڻ ڏينھن بعد اُھو شريرڇڏي مڪتي پد کي پھتو."

ايترئ ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو جي ترلوڪي ناٿ جو ڏيان ۽ ڏنڊوت ڪري، راجا پريکيت کي چوڻ لڳو تہ "ھي راجا! تُون، شريڪرشٽ سڀني ويدن جو ڏت امرت روپي گيان ۽ پڪتي ڪڏي اُوڏو کي ٻڌايو. جنھن تہ ديوتائن ۽ دئيتن سمندر ولوڙي چوڏھن رتن ڪڍيا ھوا، تنھن ويد وياس ڏ سڀ ويد ۽ شاستر ڏسي اُنھنجو ڏت "شريمد ڀاگوت" ڏاڍيو آھي."

راجا پريکيت اتي ٻيھر لڳو تہ "ھي شڪديو جي مھاراج! شريڪرشٽ تہ يون ٻڌي ڏ جي ڏيتري مھما ٻڌايو ۽ جنھنکي سڀڪجھ ڪرڻ جي سمرٿي ھئي تنھن ھوندي ڏ پوءِ ھن يادون کي سراپ کان ڇڏائي مٽن ڏيا ڏ ڪئي سو ڇو؟" شري شڪديو جي چوڻ لڳو تہ "ھي راجا پريکيت! ٻگوان جي ٻاڻ يادون کي ناس ڪرڻ جي مرضي ھئي، تنھنکرڻي اُنھنکي برامڻ جي ھٿان سراپ ڏيارھا."

جڏھن اُوڏو بدريکا شرم ڏي ھليو ويو، تڏھن شريڪرشٽ ويچار ڪيو تہ دوارکا پوري ۽ تہ سراپ اثر ڪري ڪين سگھندو، انڌا سڀني يادون کي پرياس کيترو ۽ ھلڻ واسطي چيائين، جنھنکري دوسي راجا اُگرسين ۽ وسديو کانسواءِ جلدي اجي پرياس کيترو ۽ پھتا ۽ سنان دان ڪري ورت رکي اُھو ڏينھن اُتي تکي پيا.

ڏيو وڃي شريڪرشط کي سندس چرڻن هر من لڳط لاءِ پراڻ شاکرط
سنگ هر رهي منهنجو پڄن ۽ سمرط ڪري. سداءِ جيون
ي ديا رکي ۽ جيترو ٿي سگهيس اوترو هن جو اُپڪار ڪري. ادو
ايمان ڪڏهن به نه رکي ته مان اُتم ذات ۽ وڏو آدمي ٿي ڪنگال
۽ شودر کي ڪٽن پاڻي پياريان يا ڪاڏو ڏيان. جيستاءِ منش
ايشور جو پرڪاش براهمط ۽ چنڊال هر هڪ جڏو نه سمجهندو تيستاءِ
اُنکي گياني نه ڪوئو. هي اُوڏو! ادو جيڪو گپت گيان ٻڌايو
اڄمان سو چڱيءَ طرح ياد رکج، جنهڪري تنهنجي مڪتي ٿيندي،
۽ ٿون وري ادو گيان هري پڪٽن، ست برشن ۽ مهاتمائن کي
ٻڌائجه. جڏن امرت پيٽ ڪري ٻيئ ڪنهن به دوا جي ضرورت
نٿي رهي، تڏن من گيان سمجهط ڪري پوءِ ساگر پار لنگهط واسطي
ٻي کا به وات کولط نه گهرجي. جيڪو هري ڪٿا ۽ يگيه سمجهه
من سان ٻڌي ۽ ڪري ٿو ۽ ٻيءِ کي ٻڌائي ٿو، تنهن
کي آءٌ پرراج جي ڦاسيءِ کان ڇڏائي برهم پد ڏيندس."
ايئري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو جي چوط لڳو ته "هي
راجا پريڪيت! اُوڏو ادو سڀ گيان ٻڌي اکين هر پاڻي آڻي شريڪرشط
جي اڳيان هٿ جوڙي وينتي ڪري چوط لڳو ته "هي مهاپرو!
اوهان ديا ڪري گيان جو ديپڪ منهنجي هردي هر روشن ڪريو
اهڙيءِ طرح مايا روپي اونده ڇڏائي، جهڙيءِ طرح سوڃ نڪرط سان
تارا گهڻي ويندا آهن. اوهانجي ڪرپا سان منهنجو من ورڪٽ
ٿي استريءِ ۽ اولاد جو پريمر ڇڏي ڏنو. هاڻي اوهانجي چرڻن هر
وارون وارڻ ڏوت ڪري اهو وردان گهران ٿو ته منهنجو من اوهانجا
چرڻ ڇڏي ٻيءِ پاسي ڪڏهن به نه وڃي." "هي اُوڏو! ٿون هتان
ايترو ٻڌي شريڪرشط ڇيس ته ڪائي منهنجي چرڻن
بدريڪا شرم هر وڃي ڪنڊ موڙ ڪل ڏوڙ

ہر سيڻي ڪان الڳ رهيٽو. اِلهاء منش ڪي گهرجي تہ پنهنجو من مايا جي ڳٺڻ کان پري رکي ۽ هري چرڻن ۾ اڌو تہ ڌيان لڳائي، جنهن ہ سنساري شئ جي اڇا نہ رهيس. جنهن دوا ڪاڻ ڪري بدن جي بيماري ڇڏيو وڃي، تنهن من ۽ اندرين کي وس رکڻ ڪري سنساريَ ترشٽائون ۽ پريت ڇڏيو وڃي. جنهن من ۽ اندرين کي وس نہ ڪيو تنهنجو جپ ۽ تپ سڀ اجايو آهي. جڏهن منش ٻرمبشور جي ڌيان ۾ لين ٿي وڃي ٿو، تڏهن نہ تہ کنس بدن جي سڌ رهي ٿي ۽ نڪي سنسار ۾ ٿي پريت لڳي ٿي. جنهن سورج نڪرڻ کان پوءِ اونده ناس ٿي وڃي ٿي، تنهن منهنجي پڪٽ ڪرڻ سان اڳيان دور ٿيو وڃي. گيانيءَ ۽ يوگيءَ کي گهرجي تہ آتما جي پاسي ڌيان لڳائي سنساري مايا موهه ۾ نہ ڦاسي. اڌي منش تي اڳوڻي جنر هي ڪري ڪو ڏکر ڪٽڻ ڏوڪ ٿو تہ مان اُنجو اُدو دور ڪريان ٿو."

ايتري ڪٿا ہڌي اُودو پچٽ لڳو تہ "هي ديـانڌ! تو مان جو ڇيو تہ من ڪي روڪٽ گهرجي سو اهو من هوا کان ہ زياده تيز آهي تنهنڪري روڪٽ ڏاڍو ڪٺن آهي، اِلهاء اڌي ڪا تجويز ٻڌايو جنهنڪري اهو من روڪجي ۽ هري چرڻن ۾ پريت لڳي. اوڏانجي مايا سنسار ڪي اڌو تہ ٻلائي ڇڏيو آهي جو ڪوبہ اوڏان جي ديا ۽ ڪرپا ڪانسواءِ ان مايا روپي جار کان ڇٽي نٿو سگهي. ٻلا! جڳي برهما ۽ ٻين ديوتائن کي ہ تو هانجو هيءَ جاڻٽ ڪٺن آهي، اُڳي سنساري منش جي ڇا مجال آهي؟" شريڪرشٽ چوٽ لڳو تہ "هي اُودو! جيڪو سنسار ۾ جنر ولي منهنجي چرڻن جو ڌيان ۽ سمرٽ ڪريٽو، تنهنجي آهستي آهستي سنساري پريت گهٽجيلي. تنرتن تي جتي منهنجا پڪٽ ڳباڻي پرش رهن ٿا، اُتي هو اُنهنجي

چرڪا مرت وڻي. پوءِ ناڪرجي وارو پرساد پوڄن ڪري وشنو سمسرنام
جو پاٺ ڪري، منڊپجي ڪٿا ۽ ليلا ٻڌي، ڪجھ وقت پوڄن
۽ سمرٿ ڪرڻ ۾ لڳائي. هي اوڏو! مان ڏکيئي ۽ ٻريم جي وات
سان جيئرو فقط جل چاڙھڻ ڪري خوش ٿو ٿيان، اوڏو ڏکيئي ٻڌان
ڪروڙين روپيا مندرن ۾ لڳائڻ ۽ دان ڪرڻ سان به پرسن نٿو
رهان. جيڪو منش سچي من سان هر روز انريت منڊپجي پوڄا
ڪريٿو، تنھن وٽ ارڙھن ئي سڌيون موجوده رهن ٿيون."
هي اوڏو! ڪيائي ڪي ڪنڊپجي ۾ شنوئي يا نندا ڪرڻ نه
گھرجي. سچي جيون ۾ پرميشور جو چھتڪار ڪ جڙو سمجھڻ
گھرجي. نندا ڪرڻ وارو ضرور نرڪ ۾ پوي ٿو. پوڄا ڪرڻ وقت
ڪڙي پاسي ئي ڏيان لڳائڻ گھرجي. منڪ پڪ جاڻڻ گھرجي ته
پرميشور سنسار کي پيدا ڪريٿو، پاليٿو ۽ ناس ڪريٿو. انھن
خيال ڪرڻ بعد سندس من ورڪت ئي هوڻ ڏانھن لڳي ٿو.
ڇڏهن آتما، من ۽ اندرين سان ملي وڃي ٿو، تڏهن سنساري
پريت ۾ قاسي ٿيا ڇڏين ٿا. سنساري سمجھڻ گھرجي. هي سنسار
ڪوڙو آهي فقط پکيوت نام سچو آهي. نه اکيون هوڻ ڪري مٿانڀاڻ ۾ ڪي
تماشي وانگر ڪوڙو آهي. نه اکيون هوڻ ڪري ڪيي چڱي گھرجي.
رهندو، اڄلاء منش کي اُن مان پريت ڪيي ڇڏڻ گھرجي.
ڇڏهن سنساري ماڻيا ڇڏي ٻنڊپجي من ڏاندرين کي وس ڪيو،
تڏهن پوءِ گھر ۽ جنگل ۾ رهڻ ۾ سمان آهن. جنھن سون مان
گھڻن زيورن ٺھرائڻ ڪري واسي جدا جدا ٻيو وڻن، ٻروڻي ڇڏڻ
تي اُهو سون هو سون ٿيو پوي، تنھن سنسار ۾ شروع ۽ آخر ۾
ڏاڙائڻ ئي ڏاڙائڻ وهيو رهي. جنھن ڏاڏا آڪاش سان ڪو
لاڪاپو نٿا رکن، تنھن آتما ڇوڪاسي آکر جو ڪٿين ۾ وياڪ رهي

شري ڪرشط مهاراج اُتر ڏنو تہ "هي اُوڏو! منهنجي پوڄا جو
انت ڪونهي، پر تنهن هوندي بہ تو کي مختصر ٻڌايان ٿو. يعني
منش کي صبح جو اُٿي منهنجي ۽ پنهنجي گروءَ جي چرڻن جو ڌيان
ڪرڻ گهرجي. پوءِ سنان، سنڌيا ۽ جپ کان واندو ٿي منهنجي
سڪلپ روپ جي پوڄا ڪرڻ گهرجي. منهنجون اُٺ مورتون
آهن يعني ڪاڙي ٻڌرجي، ٻي کاڻ جي، تي ڌاتوءَ جي، چوٿين
مٽيءَ جي، پنجين چٽر جي، ڇهين ريٽيءَ جي، ستين جواهر جي
۽ اٺين من جي، انهن جي پوڄا ڪرڻ گهرجي. انهن مان ڪاڙون
چار آهن ۽ ٻيون اڍر. مورت جا سنڪاسڻ قان ڪٽي سنان ڪرائي
وري بہ سنڪاسڻ ٽي واري پوڄجي ٿي، تنهنکي چر مورتي
سمجهڻ گهرجي. پوڄا ڪرڻ واري يا مندر ۾ اڏڻ جي طرح ٻڌائين
ڪيل آهي جا ڪٽي نٽي سکهجي، تنهنکي آهر ڪرڻجي ٿو. انهن
ٻنهي قسمن جي مورتن کي سنان ڪرائي چندن لڳائي ڪپڙا ۽
وسترا پهرائي واس ڏوپ ڪري گلن جي مالا ۽ تلسيءَ جو ٽل چاڙهڻ
گهرجي. ڪاغذ يا مٽيءَ جي مورت کي سنان نہ ڪرائي
رکو ڪپڙي سان اُگهڻ گهرجي. جيڪڏهين ڪو منهنجي
مانسي پوڄا ڪرڻ ٿانئي، تہ من ۾ منهنجي روپ جو ڌيان
ڪري. ڪاڏي جون جيڪي شيون کس پياريون هجن سي لاڏي
لاڪر کي پوڳ لڳائي. پر جيڪڏهين هروز اڏو پوڄن تيار ٿي
نہ سگهي، تہ کنهن وڏي ڏينهن ضرور لاهي. دوءِ ڪندڙ کي اگهڻ
۽ منهنجو ڌيان لڳائڻ گهرجي. جُل ۽ سورج کي بہ منهنجو روپ
سمجهڻ گهرجي. پوڄا ڪرڻ وقت منهنجن چرڻن ۾ من لڳائي
هٿ جوڙي هٿن جوڙ تہ "هي پريو! مان تنهنجي شرط آيو آهيان،
مونکي داس ڄاڻي منهنجو اُڌار ڪر." الوٽ هروز پوڄا ڪري

ان اڏو، نہ ديوانو ٿي ويس جو جت اندر جڙا ديوتائون جو منهنجي
اکيان - ر نهائين، اڏي آءُ ڏڪي استري اکيان سو نهائي ويٺس
ءِ هن منهنجو ايمان جيڏي ڀڄي چڏيو. موان اڳجي ڀريت هر ڪاسي
پاڻيڪي اڏو ته پلائي چڏيو، جو اُروشي جي سمجهائيط تي ٻه مونکي
ڪو گيان نہ آيو. آڌا! جنهن شريه کي پالط پوشط ٻه ڏيترا ڏکر
ڏيڻن ٻه ڪيڙ ٻه ڏيکط ڪونه ڏو پائيس، جڏهن ان شريه جو اڏو
حال، ڏڪن چونه اُنهان موهه ڪيي هري پاڻن ڪري مڪتي پالجي.
هي آ. ڏو! استري هر من ڪپائيط ڪري يڪيه، ڏيسيا، تموڻ،
ورت ۽ دان ڏهر و غيره کي ٻه فائدو نڌا ڏين. جيڪي پنهنجي
اکيان کي سنسار روپي سمندر ٻه غوطا کائي رهيا آهن، تنهن
پوساکر پار لنگهيط واسطي ست سنگ ڏڪي هوڏي آهي. اکيان
انڌي کي ست سنگ ڏڪيون اکيون آهن. جنهن مانت اوڏاه
جو پلو ڪچن نال، تنهن ست سنگ سنساري منشن جو پلو ڪيدر
آهي. جيستائ سچي هر ڪيان نظر ملي. دکن کان چڙهائيط واري
منهنجي پڪڻي آهي، تيستائ ست سنگ ڪري، جنهنکي نوڪ جو ٽپو ڏئي
ايترو ڪٽا ڏڪي اُوڏ مت جوڙي جوط اکيون ڏيو
سپ ڪڻط آهن ۽ تموڻجي ٻوڙا ڪان سواءِ شريه نوتو نظر نه
جيتوڻيڪ رڻين، منهين ۽ ويدن ۽ شاستون اوڻاڻي ٻوڙا ٻو
ڪيٽيمي وڻن تسيون آهن، ٻو ڏيا ڪري اوڏين ڪا اوڏي سو
واڻ تسيو جيڪوئي سنساري جيو ٻوسائو اکيون ٻار ڏين

سنگت ڪرط نرکهوڄي ، ڇو جو اڏڻ جي سنگ ڪرط سان نرڪ پوڪٽو پوي ٿو. تنهنڪري سدائ ست پرشن ۽ مهاتمائن جي سنگ هر رنط گهرجي ، جنهنڪري هري چرڻن ۾ پريت پيدا ٿئي ٿي. راجا پروا ، اُروشي اپسرا جي سنگ ۾ ڪاسي خراب ٿيو هو ، تڏن سنساري ماڻهوءَ ۾ استري ۽ ڌڻ جي محبت هر رهي ، پنهنجو پرلوڪ بگاڙين ٿا. هي اُوڏوا! پروا ڪي اُروشي اپسرا کان ڪٽن گيان ملهو سو ٻڌايان ٿو. جڏهن راجا پروا گندرو لوڪ ۾ رهي هزارن ورهين تائ اُروشيءَ سان پوگ ولاس ڪيو ۽ سندس من تڀڻ نه ٿيو ، تڏهن ڏڪي ڏينهن منهنجي اڃا سان من ۾ ويچار آيس ته ”هيترا ورهه ڪامديو جي وس ٿي سنساري سکر ڏٺم ، هر منهنجي اندرين جي خواهش پوري نه ٿي. پاط جڏن ڀاڪ هر ڪيهر وڇوڙ ڪري جڏي وڏندي آهي ، تڏن اندرين کي وڏيڪ سکر ڏيط ڪري وڏيڪ اڃا وڌي ٿي ۽ ڪڏهن به سنتوش نٿو اچي. آها! من جوڳو ڪيائي ۽ برابو راجا ٿي اُروشيءَ جي وڇوڙ وقت اُڏجي پنهان اُڪهڙو ٿي اڏڻي طرح ڏوڙيس ، جڏن ڪڏهن ڪامڻ جي وس ٿي ڪڏڻ جي پنهان پوڻٿو. افسوس! من اپسرا مونکي اڏو تر وس ڪري ڇڏيو هو جڏن بازيگر باندر کي وس ڪري ڇڏين ٿا. مان اُڏجان پوگ ولاس ۾ اڏو تر انڌو ٿي ويس جو مونکي ڪنهن کان به شرم نٿي آيو. سڀ راجائون جي منهنجي آڏين هوا سي به منهنجي بيوقوفيءَ تي کلط لڳا. مونکي رات ڏينهن گذرط جي به سمڪ نه رهي. سڀ ڇيوائن ترڪامي پرس استري جي وس ٿي ڇڪڻيءَ يا ڇڏائي جو ڪو به خيال نٿو رکي ۽ منجهو سب تيجي ، هل ، گيان ۽ ڏرم ڪرم ناس ٿي وڃيٿو هليو. افسوس! ڪڏو ماڻس جو پٿلو جنهن ۾ هل موڪر ، رت ، مڏا ، چمڙي ۽ ڏرڪندڙ سان پوڻل آهي اُن ٿي

پاڻڪي "مان" سمجهڻ اڻا گهاڻ ٿيڻي ڳٽن گڏ جڻ سان جڙي ٿي.
پر منهنجي ٻڌن ۽ ڏيان ڪرڻ واري ڪي ستوگڻ جي پرتاپ سان
ڪاڻ اڇا ٿيڻي رهي. اهي ٽي گڻ سدائ هڪ جيڏا ٿيا رهن، پر گهٽين
وڌن ويا. ستوگڻ وڌڻ سان من ۾ خوشي ۽ گيان پيدا ٿيڻي ٿو،
رجوگڻ وڌڻ ٿي سنساري سکه جي خواهش ٿيڻي ٿي ۽ تموگڻ وڌڻ
سان ڪاوڙ، نند ۽ آلس وڌن ٿا، جنهن ڪري جو ڪي ڏاڍا ۽ اڏرم
ڪرڻ جي اڇا ٿيڻي ٿي. جاڳڻ ستوگڻ، سمهڻ ۽ خواب تسڻ رجوگڻ،
۽ اُداس ٿي رهڻ تموگڻ جا لڇڻ آهن. ساهو ۽ ٿورو ڪاڻ ساتوڪي،
چڱو گيهه پڌو ڪاڻ راجسي ۽ بکه ڪري گهٽو ڪاڻ، جنهن مان
بدهاضمو پڻ ٿيڻي، اُهو تامسي ڄاڻڻ گهرجي. آتما انهن ٽنهي گڻن
سان ملهيل، پر سڀ کان الڳ ٿيڻي ٿي. ستوگڻي سورگ پوگين
ٿا، رجوگڻي ڌرتي ۾ ڪرم پوگين ٿا ۽ تموگڻي چوراسي لک جوڻين ۾
پيدا ٿي نرڪ ڏاڪ پائين ٿا. ورڪت ٿي منهنجي چڏي بن ۾
ڏيان ۽ ٻڌڻي ڪرڻ وارا مونوت ٻڌڻ، ٿا، گرهست ٿي اچار ڪرڻ رجوگڻ
رهڻ ستوگڻ، شهر۽ گرهست ۾ رهي سنساري سکه جي اڇا ڪرڻ ۽ ٻڌڻي سنگت تموگڻ
۽ مدرا پيڻ، جوا ڪرڻ، پرناري گمن ڪرڻ ۽ ڪڏا وارتا ٻڌڻ
آهي. ديوشتانن ۾ وڃڻ، تيرٿ يا ترا ڪرڻ، ستوگڻ آهي، شراد وغيره سنساري ڪرم ڪرڻ رجوگڻ آهي ۽ جيو هڻڻ
۽ پاپ وغيره ڪرڻ تموگڻ آهي. هي اُوڏو! اڏڻي طرح سمجهي
گهاڻين ۾ ستوگڻ جا لڇڻ رهن ٿا، ڪوبه جيو انهن ٽنهي گڻن کان
ٻاهر نه آهي. انهن ٽنهي کان جيڪو الڳ ٿي منهنجي پريم
پوڄا ۽ ٻڌڻي ڪري ٿو سو مونوت اڇو جي اڇا ٿيڻي، ٽنهنکي ڪڏهن
هي اُوڏو! جنهنکي مونوت اڇو جي اڇا ٿيڻي، ٽنهنکي ڪڏهن
ڪرم، لوڀ، جواري، سنساري پريت ڪندڙ ۽ آڏرمين

رهن تا، تيستاءَ ڪجهه بر پر ڪهت نٿو ٿئي. جڏهين منهنجي شڪتيءَ سان اِهي سڀ ملي وڃن ٿيون، تڏهن برهماند ۾ شش ڏانگر تي پرمٽ ڪري ٿو. اِنو برهماند روپ منهنجو آهي. اِن روپ جي نابيءَ (ڏُن) مان ڪڙو ڪمل جو ڪل نڪري ٿو، جنهن مان برهما پيدا ٿي رچوڪٽ سان سڀ جيو ٻيدا ڪري تنهن لوڪن جي رچنا ڪري ٿو. ٻوتانون سوڀڪر لوڪ ۽، ڏيت داڻو پاتال لوڪ ۽ منش وغيره مرتيو لوڪ ۽ رچي پنهنجي ڪرمن موجب سوڀگر جا سڪر ۽ نرڪ جا ڏکر پوگين تا. برهما جي سمجهٽ ڪري ڪوبر لوڪ نٿو رهي ۽ سندس مرٽ بعد پاڻيءَ کانسواءَ ٻوڪي بر نٿو رهي.

مني اُوڏو! مان توکي ستوگٽ، رجوگٽ ۽ تموگٽ جا لچڻ ڏڪايان ٿو. يعني جو منش من ۾ ڏيا رکي، پنهنجي اندرين حي وس نه ٿي، چڱي ٻڌي ڪرم جو ويچار ڪري، ڪنهنجي بر گارين گند ڏيٽ سان نٿو گاوڙجي، ايشور سمرٽ ۽ ڏيان ڪندو رهي ٿو ۽ سداءَ سچ ڪاڻائي ٿو، سڀ ۾ ڏيوج رکي ڪنهن ۾ شيءِ جي اڇا نه ڪري ڪاڙ ٻوڙا ۽ شيوا ۾ من لڳائي ٿو، اِهي لچڻ ستوگٽ جا آهن. جيڪو سندر استريءَ، چڱن ڪپڙن، مڪان، باغن وغيره سنساري سکن جي اڇا رکي، ايمان ڪري ڪنهنجو ٽوٽ نه مڃي، جيڪو بر ڪر تنهنجو ڏاو ڪوري ٿو ۽ همٻشه دولت ۽ وڏائي وڌائڻ جي تجويز ڪري ٿو، تنهن کي رجوگٽي سمجهٽ کپجي. جيڪو گهٽي ڪاوڙ ۽ لوڀ ڪري ٿو، ڪوڙ ڪالهائي ٿو، ڪڙم ڪرٽ ۽ جيو ٻڌا تي بي شرم تي ماڻهن سان جهڙو ڪريٽو، الٽي ٻوآلسي ٿي گهٽي نند ڪري ٿو، اِهي لچڻ تموگٽ جا آهن، سيڪاڻي پنهنجي سمجهٽ، منهنجو تنهنجو ويچارٽ،

ڪري دنيا ۾ بدنامي ڪٽي مرڻ کانپوءِ سڌو نرڪ ۾ وڃي ڪري پوڳڻو پوي ٿو. آءٌ! پڳوان ڏاڍو ڇڪو ڪيو جو منهنجي سڀ ملڪيت کسي ورتائين. جنهن مايا ۾ ميترا اوڪڙ پريل آهن سا تہ ڇڪي ڪر ۾ خرچ ڪرڻ سان ئي سٽل ٿيندي. ڇڻ ڏينهن جي حياتيءَ لاءِ مايا جي آڏ ۾ منشن سان دشمني ڪرڻ ڪهڙي نہ پل آهي. جيڪي آدمي منش شريو پاڻي دولت، استري ۽ اولاد جي زينت ۾ قاسي خراب خوار ٿين ٿا، تنهن سنسار ۾ جنم وڃڻ بيڪار آهي. ديوتائون ۽ ابا ايڏا رکن ٿا تہ جيڪڏهن پارت کنڊ ۾ انسان کي منش جو جنم ملي تہ چاڏڻي جيڪر موکش ٿي وڃون. هاءِ افسوس! ميٺڙ ورڌ ٿيڻ ڪري ۽ اندرين جي طاقت گهٽجي وڃڻ ڪري، مان ڪو به ڇڪو ڪر ڪري نٿو سگهان. تنهن ڪري باقي حياتيءَ جو وقت جي ڪي ڇڏا ڏيڻي ۽ ميشور جي سمرڻ ۽ ڌيان ۾ خوش رهان. اهو ويچار ڪري هو ورڪت ٿي سنياس وٺي ڪ ڪنڊ ويهي ميشور جو ڀجن ۽ سمرڻ ڪرڻ لڳو.

جڏهن اهو براهمڻ شهر ۾ ڪيڏا پنڊت ويندو هو، تڏهن شهر جا ماڻهو ڪيس سنجاڻي اڳيرن ڳالهيون ياد ڪري ڏاڍا دکي ٿيندا هئس. يعني ڪو ڪيس ڪارون ٿيندو هو، تہ ڪو دڻ ۽ ڪرمنڈل کسي رسيءَ سان ٻڌي جوندو هو تہ ”هي وڏو شوم آهي ۽ ڪپني ٿي ميٺڙ ڀڳلو پڳٽ بنيو آهي.“ اڙي طرح هو براهمڻ ڪيترن دکن ڏسڻ ٿي ۽ ڪجهہ ٻرو نہ سمجهي، پنهنجي من ۾ چاڻندو هو تہ هي ڪنهنجو ڏوهہ ڪونهي پر سڀ منهنجي قسمت ڪري آهي. جڏهن جيڪو ڪم ڪڻو يا ڏجڻو ڪري ٿو، تڏهن تنهنکي دکہ سکر ڀوڳڻو پوندو. جنهن مرد وس ڪهڙي تنهنکي ڪوبہ دکہ ڏيئي نٿو سگهي. يڪسہ آتمساڻو غيرہ ڪرڻ ڪرڻ جي ضرورت نٿيندي، ۽

پوندو هو. هيو ته ڇڏيو پر پنهنجي ڪائيٽ ۽ پيرٽ ۽ بر ڏاڍو شوم
هوندو هو. ان شوم پڻي ڪري سندس ڪٽنب جا آدمي بر
دشمن ٿي پيس. نه ته هون٦ جنهن وٽ دولت هوندي آهي
تنهنجي آتما پرسن رهندي آهي ۽ ڪٽنب، ديوتائن، پترن ۽
آتمين کي سکه ملندو آهي، پرشوم هٽٽ سب اهي پنڇڻي برا هٽٽ
جا ڪٽر ويري هوا. جڏهين هو برا هٽٽ ڏيو ٿيو ۽ واپار ڪرٽ جي
سمرٿي نه رهيس، تڏهين مٽين پنڇڻي جي سراپ ڪري باه ۽
سڙٽ، جو ڏن هي ڦرٽ، راجا جي لٽٽ ۽ قرضدارن جي ضم ڪري
وڃٽ سان سب مال گم ٿي ويس. هيو ته ڇڏيو پر هيڪا مايا زمين
۽ پوري ڇڏي هوءِ سا بر هٽ نه آيس. ڀاڻي هو برا هٽٽ ڏاڍو
ڏکي ڏيٽ لڳو ۽ ذات وارا بر کيس ٻي آبرو ڪرٽ لڳا. هڪڙي
ڏينهن ويٺ ويٺي خيال ٿيس ته افسوس! مون هيترو ڌن گڏ
ڪري ۽ پراو ڪندارٽ جو ڪو ٻلو ٻيڻي ڪونه ڪيو ۽ نه هن لوڪ
۽ پرلوڪ سڌارٽ جو ڪو سچو آهي ته شوم جو مال اجايو ويندو آهي
ترشٽا جي ڪري آدميءَ جا سڀ گٽل ڏاس ٿي ويندا آهن. جڏن
سهڻي آدميءَ جي منهن تي ڪوڙهه جي داغ هٽٽ تي هنڇي سچي
سونهن چٽ ٿي ويندي آهي، تڏن اوبيءَ جو تيجهه وڃي هليو ۽
ڪوبه کيس چگو نٿو ڪوڻي. افسوس! جنهن دولت کي منش
هيترو چگو سمجهن ٿا، سا اڙي ته بري آهي جو پرياءِ واپار ڪرٽ
وقت پنهنجي ۽ پرائي جي سچاطب پلائي، ڪوڙ گالهائٽ سان ملي
ٿي. وري رات ڏينهن سندس سنڀالٽ جي چنتا ۽ چورن ۽ راڄ
کان لڳڻ وڃٽ جو ڊپ رهيٽو، جنهنڪري پوري ذهه بر نصيب
نٿي ٿئي. ان دولت اچٽ ٿي ڪيترا نرمها پاپ يعني وشيا گ
شراب پيٽٽ، جوا ڪرٽ، جيو هڇا وغيره ڪڪرم ٿيندا ٿا،

ڏوريٿو. اِلله من کي شوير کان سدا الگهه سمجهڻ گهرجي. جنهن من وس کيو تنهن اِندرين کي اڻ پڇيو ڇڏيو. آءُ ستوگڻ سان ملي رشي ۽ ديوتائون، رجوگڻ سان ملي دٻيت ۽ آدمي، تموگڻ سان پوت پريت ۽ پسون وغيره پيدا ڪريائيو. جڏن ڪوريٿو پنهنجي وات مان چار ڪڍي وري ڪٿي وڃيٿو، تڏن آءُ ہر پنهنجي شڪتي سپني جيون ہر رکي مرڻ بعد منجهان اُما ڇڪي ولان ٿو. جڏن ہيڙي ہر هلڻ سان ڪناري جا وڻ هلندو ڏسڻ ۾ ايندا آهن يا پنهنجه ڦرڻ وقت پوٿوي ۽ آڪاش ڦرندا نظر ايندا آهن، تڏن سنسار جا سڀ شي ۽ آشپ ڪر منهنجي مايا ۽ ايچا سان آهن، پر منش جو ٿيٿو تہ هي ڪر مون کيو آهي. اِلله گيانيءَ کي گهرجي تہ پنهنجي پرلوڪ ڏاڻ لاءِ ڪارڻ، ڪروڌ من وغيره کي پنهنجي وس رکي ڪنهنجي ڪارين ڪيڻ نہ ڇڏڻ نہ گهرجن."

ايترو گيان ٻڌي اُوڌو چوڻ لڳو تہ "هي مهاراج! اها گالهه ڏاڍي ڪٺڻ آهي جو ڪنهنجون ڪاريون ۽ ڪنهن وچن ٻڌي ڪميا ڪجي." شريڪرشٽ وراڻي ڏني تہ "هي اُوڌوا! تون سڄ چين ٿو. تيرٿاوار جوگهاماير رکڻ سان ڇٽي وڃيٿو، پر ڪنهن وچن جو گهاءُ جو ڪڏهن جگر ہ لڳيٿو تہ وري جتي نٿو سگهي. پراها سب گالهه من هي ڪري اڻيتي جنهن پنهنجي من ہ اهنڪار کي وس ڪيو تنهنکي اِن گالهه جو ڏکر نٿو ٿئي. جيڪي من جي وس رهن نا تن کي ٿي ڪارين ڏيڻ ٿي ڪروڌ پيدا ٿئي ٿو. اِن بابت ڪڏو مثال ٿو ٻڌايان ۽. تہ اُجين شهر ہ ڪڏو برامڻ وڏو واپاري ۽ شاهوڪار رهندو هو، اوڙوتہ لوبي ڪنجوس ۽ ڪامي ڪروڌي هو جو ڪڏهين برهنهنجي نيات يا ساڌو برامڻ وغيره کي پنهنجي زبان سان يوچن ڪرڻ واسطي نہ ڇڏيو. ڪڏهين ڪوڏهي واسطي دوست جو دشمن ٿي

ڪهت جي آڇڻي ڏني ٿي. هٿي جڪي نوڏڻو پڏا اڻيڻي سي
ي آدن: ۱ ـ نوش، ۲ ـ مهرڏنو، ۳ ـ امڪار، ۴ ـ آڪاش،
۵ ـ وايو ۶ ـ اگني ۷ ـ جل ۸ ـ پرٿوي ۹ ـ مايا. ڏاڍن ڏنو
جڪي پڏا اڻيڻي سي ضرورت آدن يعني. ۱ ـ ڇوڙي ۲ ـ اکيون
۳ ـ ڪ ۴ ـ ڪن ۵ ـ زبان (گيان اندريون) ۶ ـ پير ۷ ـ هٿ
۸ ـ لنگ ۹ ـ گدا ۱۰ ـ وات (پنج ڪرم اندريون) ۽ ڏاڍون
من. ڇوڙيءَ جي ڪري ڏڏو ڪوسو، ٿوم سڌت معلوم ڪري
سڪهجي ٿو. اکين سان ڏسي، ڪ سان سنگهي، ڪن سان
ڏڌي، زبان سان ڪٿي مٺي سواد کي ڄاڻي، هٿن سان چڪي
ڇڏي ڪرم ڪرط، پيرن سان هلط، لنگ سان اسري ڏوڪ
ڪرط، گدا سان ميل ڪڍط، وات سان ڳالهائط ۽ ٿوم سان
اڄ ڪرط اهي سڀ ڪرڻ ڪاڻ آهي اودو! سڀني اندرين،
امڪار ۽ ٿوم سان سارو سنسار پيدا ٿيندو ۽ ٿئو جڪي
چڪجن ٿا ڏن ۽ زوڪي، جل، اگني، وايو، آڪاش (پنج ڀوت آڌما)
۽ جيون ان ڄاڻيا نوش کي جاڻي ڏسڻا، مش مهرڏنو
مايا ۽ قائل آهي، ڪيئن ڪيئن ان قسمن جا ڀوم لکڻ ڏيڻا.
ڀو جڏهين مايا کان جدا ٿي هوندي پنڌجو مايا ڄاڻي ٿو، تڏهين
سنڌس من ۾ پاسي نڏولجي ۽ ڏو سڀني جيون ۽ مهرڏنو ڪاش
ڪجهڙو ڏسيڻو. هي اودوا! ايو ساڃو ڪيڙو من جو اڻيڻي.
مايا ۽ ويڏ ڄاڻ ڪري جيو هوڪي نئو سڌاڻي، ڏو هوڻ ۽ من
ڪاڻ ڪري ڀوم ڪرڻ لڪڻي ڏيڻو وقت مش جيون پاسي من
ڪيڻو اڏوني شوڏ ڪيڻو. هري ڀوٽن جي ڏيان ڪري اندر، ڏڏو
ڄاڻ سڀ ڪ ڪن ڏيڻي ڪ ڏاڪي وقت ۾ ڏوڙ ڪوڻن
ڏوڙ ڪيڻن ڏڏان ڪهڙو اڻي ۽ ڏاڪي وقت ۾ ڏوڙ ڪوڻن

ڪي سمجهڻ سان برسن رهن ٿا، تنڪي سواءِ ڏکر جي سکر ملڻو ڪونهي. سنساري ترشڻائن کي، جي سچي ڏکن جي ٻاڙ آهن، ڇڏڻ واري خوش ڪڏارين ٿا. جڏن سنسار ۾ اڇائون سچي ڏکن جي ٻاڙ آهن، تڏن سورگ ۾ ٿي شيون ڏکر ڏيندڙ آهن. ڪڙي آڌا جو ٻڌي کي باڻ کان مٿي ويل ڏسي حسد پيدا ٿئي، تي باڻ سان ڪڍ وڍي واري سان جگرو ٿئي ۽ ٿي باڻ کان هيٺ وهندڙ کي ايمان جي نظر سان ڏسجي. جيڪو منش سنساري سکر ۽ سورگ جون اڇائون ڇڏي، ڏي ڇڻڻ جو ڏيان ڏري ٿو، سو مها ٻرلي ٿاءُ وڪٽ ۾ سکر پوکي وري جنم نٿو ونڊي. هي اُوڏو! جو منش موڪي ڀگوان جاڻي ڏڪ ڏهر ۾ سچي من سان منهنجو سمرڻ يا ڏيان ڪري ٿو، تنهنکي مان ڪڏهن نٿو وساريان. اِلاءِ اُنکي گهوجي تر سداءِ منهنجن چرڻن ۾ پريت لڳائي، جنهن ۾ سندس اڌار ٿئي."

ايتري ڪٿا ٻڌي اُوڏو هٿ جوڙي جٽ لڳو تر "هي وڪٽ ناٿ! موان ڇوٽيهن تئون جو حال ٻڌو، پر ڏاڍو تر کي رشي ني، کي جهر، کي نوءِ کي يارهن تئو ٻيا ڇوٽا. اڳاءِ جيڪي برابر مجهي سوٻڌايو مرتشڪ نورت ٽهجهر" شيام سندر وراٽي ڏني تر "هي اُوڏوا سنساري مايا کان ڪي ٽوٽي رشي ڪو ٻر نٿو ٻڌي سگهي. جو جڪي چون تا سو سچ آهي، ڇو جو منهنجي مايا ئي ڪري هنکي انيڪ واٽون نظر اچن ٿيون. جيستاءِ منهنجو ٻيد نه سمجهيو اٿن. تيستاءِ ڪڙي گيان ٿي ٻر سندن من قائم رهي نٿو سگهي. جنهن ٻر گيان جي واٽ سان موڪي سچاڻائون تر اُنهنجي من جي اولڏهر ٿئي ويئي. منهنجي مايا جي ٽن گڻن يعني ستو، رجو ۽ تمو گڻ جي گهٽجڻ ۽ وڌڻ سان

شريڪرشط جو اُوڏو ڪي گرهست ڏرم بابت سمجهائي

رهيٿو، اُنڪي منهنجي ملڻ جي وات ڏسڻ ۾ ايندي.
سوڻي ڪپڙو ڏوئڻ سان پوتر ٿيندو، ۽ ريشمي ڪپڙو ڏيئڻ سان شڌ ٿيندو آهي
جيئن ڪاڪوس ۽ پهري نڪو وڃجي، يا پوڄن وقت ۽ سوڏ
۽ نڪو پهرجي. پٽل جو باسڻ ڪٽائڻ ۽ ڪرسان ملڻ ڪري شڌ ٿئي
ٿو، چاندي جو برتن رکو ڏوئڻ سان ۽ سون جو هوا لڳڻ سان پويتر
ٿيندو. جيڪڏهن ڪنهن برتن يا ڪپڙي ڪي ٿوري پيشاب جو
شپرس ٿئي، پوءِ جيئن منجهانس ڏانس يا رنگ نه ويو آهي، تيئن
اُهو پويتر نه آهي. منش جو شرير سمان، سنڌيا، ترپٽ ۽ هوم ڪرڻ
سان شڌ ٿيندو. گياني آدميءَ کي سپڪا شيءِ ڏاڪڻ جي پو بگهه
لڳائي پوءِ پوڄن ڪرڻ گهرجي. پوبگهه لڳائڻ کانسواءِ ڪابه شيءِ ڪائڻ
مانس سمان آهي. رسوئي ڪرڻ مهل هميشه ائين چوڻ گهرجي
تر "ڏاڪڻ جي لاءِ پوڄن تيار ڪريو." اهڙي طرح ابياس ڪرڻ
ڪري سينهي پاپن جو مول اهنڪار ڇڏي ويندو. پنڇن ورهين ڪان وڏي
جي اندر هاڪ کي پاپ پڄ نڪو لڳي. ڇهن ورهين
ڀارهن ورهين جي اندر ڪاهيا ڏي وڃي تہ اُنجو پرائشچت ماڏا پٽا کي
ڪرڻ گهرجي. اُن کانپوءِ جيڪو به پاپ ڪندو تنهنجو پرائشچت
ڪيس ڪرڻ گهرجي. رِپت اچڻ مهل اڏرم سان پيٽ پالڻ ۽
پاپ نڪو لڳي، پر سڀ ڪجهه سهوليت هڻڻ تي به ڏرم ڇڏي
ڏيڻ ۽ مها پاپ آهي. سينهي ڏرمن جو ويچار ڪرڻ ڀراهمڻ جو
وڏو فرض آهي، جو جو ڪڏي سمهيل آدميءَ کي هيٺ ڪرڻ
جو پاپ آهي. پر پرڏوئي تي سمهڙ کي کڻڻ پاپ آهي؟ انلاءِ
جيئرو ٿي سگهي اوترو پاڻ کي اڏرم کان بچائجي، جو جو جيئرو
پاپ گهٽ هوندو اوترو جيو جي لاءِ چڱائي آهي. جي منش سندر استري
ڏسڻ، عطر وغيره سنگهڻ، چڱي پوڄن ڪائڻ ۽ ڪومل سيج

نيون ڪيان ۾ آهي تہ منش جو شريرپڻي مثل سمجهي ڪروڌ کي
پيڙي ملائيندڙ چاڻڻ ڪهڙي. اها پيڙي سمجهہ ۽ پيل رهي تي
جنهنکي ڏوا روپي منهنجي چرڻن جو ڏيان ڪناري تي پهچائڻ
وارو آهي. سو جيڪو پيڙي روپ منش شريرپائي پوساگر پار
لنگهڻ جي تجويز نٿو ڪري تنهنکي وڏو مورکه آکر ڪهاڻي
چاڻڻ ڪهڙي. جيستائين منش ڪيان جي وات سان من کي
ڪمارکر وڃ ڪان نٿو روڪي، تيستائين ڪيس ڪهڻ قسمن
جو ڏکه ملينڌو. اِلاڻ چنچل من کي ڪرم ڪرڻ کان آهستي
آهستي روڪجو تہ ڪجهہ ڏينهن ڪاڦوءَ ساڏنا ڪرڻ سان جت
الڪهڻي سکهي ٿو. پوءِ چڏهن اُڏو من منهنجي طرف لڳيٽو، تڏهن
سڀ ساري مايا موهہ ۽ نٿو ڦاسي، ۽ هروز سندس هڏي ۽ منهنجي
پڪتي وڌي ٿي. ماڻڪ جيڪو اِن ڳالهہ تي پروسو رکيٽو تہ هري جڻن
جي ڏيان ڌرڻ ڪري سنساري مايا چڏي ويندي، سو ضرور
مڪتي پائيندو. هي اُڏو! پوساگر پار لنگهڻ واسطي پڪتي هڏي
هي ڪا اُمر پيڙي ڪاٿي. جنهنتي مان ڪرپا ڪريان تو اُنکيتي
پڪتي حاصل ٿئي ٿي.

هي اُڏو! جيڪو آدمي اڏو سُمارکر پڪتي ۽ گيان جو رستو،
جو هيٺر هڏايو مان ۽، چڏي ٻئي پاسي من ٽڪائيندو تہ اُڏو ۽ ٿاکر جوڻين
۽ وحي ڏاڍا ڏکر پائي آواگمن کان نہ چٽندو. جو آدمي منش شريرِ
پائي پرميشور جو پڃڻ ۽ سمرڻ نٿو ڪري، تنهن کي وڏو مورکه
۽ اپاڳي سمجهڻ ڪهڙي ۽ پر جو انڪي پهر پنهنجو موت ويجهو
سمجهي شاستر موجب ڌرم ڪرم ڪندو رهيٽو، اڏي جو جنم
ولڻ سڻل آهي. پنهنجي ڌرم چڏي ڏيڻ جوڳو ٻيو ڪو مها پاپ
ڪونهي. جيڪو پنهنجي ورڻ آشرم موجب ڪرم ڪري آچارسان

پڌ ايا. ڏڪي وات گيان آڻي ٻي ڪرم ڦ ڏي ڇڏي. جنهنڪي
گيان ملیو سو سنساري مايا موه ۽ نڏو ڦاسي، پرچيڪو سنسار جي
پريت ۽ ڦاڦل آهي تنهنڪي شپ ڪرم ڪرط گهرجي. پرجو مڻس
پنهنجو من ڪجهه گيان ڏاڻن لڳاءِ سنساري مايا ۽ ڦاري ڏو،
تنهنڪي ڇڏي ڪرط واجب آهي. جيستائين اُنهي منهنجي ڪٽا
پڌ ۽ پريت نه ڏي سندس من سنساري مايا کان الڳ نه ٿئي،
تيستائين هو شاسٿر موجب ڪرم ڪندو رهي ڦ سنساري سکر ملط
۽ سورگ وڃط جي ڪجهه خواش نه رکي. مڻس کي گهرجي
نه انتي هير پرميشور جو ڏيان رکي شپ ڪرم ڪندو رهي.
جيستائين اندرين ۽ سامرٿي رهندي تيستائين نه سپ ڪرم ڇڏي
ريت ڏي سگهن ڏاڍ پر ورڏاط ۽ اندرين جي طاقت گهٽجي
و وڃط ڪري ڏوبر ڪرم ڇڏي طرح ڏي نڏو سگهي، تنهن ڪري
ڏڏهن به اهو ويچار ڪرط نه گهرجي ته جوانيءَ ۽ سنسار جا سکر
پوڳي وڃان ڦ پوءِ پڌاپي ۽ پاڪيءَ پيو ايشور سمرط ڪندس. مڻس
جو بدن وط مثل آهي جنهنڪي راڌ ڏينهن ڪو ڪپڙو رهيو آهي
۽ خبر نه آهي ته ڪهڙي وقت ڪري پوي. آدميءَ کي دنيا جي
محبت کان جو آجو رهي، رات ڏينهن موت کي ياد رکط ۽ منهنجي
چرڻن جو ڏيان ڏرط واجب آهي، جنهن ڪري ڏي مڪتي ٿيندس.
ڪاڪي ٻيو گيان پڌ: ته ڏڪي وط ڏي ۽ پڪي آڪيرو
ڏاڍي رهندا هوا. ڏڏهن اُن وط کي ڪو ڪپڙ اڇي لڳو،
تڏهن ڏڪڙو پڪي چوط لڳو ته هتان اُڏامي هلجي ٻيو ۽ ٻيو اُڏي
ويٺو رهيو. اُڏامي وڃط وارو جڏهن پڇيو ۽ ويهي رهط واري
گهٽو ڏکر پاڏو. تڏهن مڻس سنساري مايا ڇڏي ڏيط سان مڪتي
ڏو ۽ اُنسان گهڻ جي رهط ڪري آواگمن کان نڏر ڇٽي.

نيرڪو لڄي ٿو ۽ دان اُلجهو ڏاڍو آهي جو ورڪٽ آدمي ڪُڪرم ڇڏي من سان ، واڻڻ سان ۽ ڪرم سان ڪنهنجو ٻرو نه ٿاهي ۽ ڪوهستي ڏي ڪاڏو ڪپڙو وغيره شيون دان ڪري. ڇپسيا اُٺا آهي جو استري ٻوڌ جو سڪر ڇڏي ڏيڃ. ۽ گيانڻي اُهو آهي جو شاستر موجب رستو ولي پنهنجي مُڪتي جو ويچار رکي. ٻڌو پڪوان کي وساري پنهنجي ئي شريز جي پالنا ڪري ٿو، اُهو وڏو اڪيائي سمجهڻ گهرجي. منهنجي چوڻ موجب ڪر ڪرڻ اڏا اُتر وات آهي ۽ اڄڪي برخلاف هلڻ ڪُمارگ ٻ وڃڻ ڄاڻ. جو منشن سنسار ٻ ڪنهن ٻ شيء جي اڇا نه رکي منهنجي چرڻن جو ڌيان ڌريرسان ڪري ٿو، تنهنکي سو رگ ٻ پهچڻ وارو سمجهه. ٻ سنساري ٻرينت رکندڙ، لوڀي ۽ ڪوڙي آدمي کي نرڪ ڏاڪڻ ويندڙ ڄاڻ. جو گيانڻي منهنجي ٻڌڻي سچي من سان ڪري ٿو تنهنکي ڏنوان ، ٻر جنهنکي سنتوش نه آهي تنهنکي ڪڪال سمجهڻ گهرجي. جيڪو موڪه کي اُديش ڪري پوساگر پار لنگهائڻ جو خيال ڪري ٿو تنهنکي داتا سمجهه ، ٻر جو پنهنجي من ۽ اِندرين کي نه جيتي اُهنکي وس رهي ٿو تنهنکي شودر ڄاڻ. هي اُودو! منهنجن هٿن وچن ٻ جيڪو پوسوڪي هلت ڪندو سو من اوڪ توڻي پراوڪ پنهي ٻ سکي رهندو."

اُودو وري ٻ وينتي ڪري چيو تر "هي ديالو! مون اوڃاڻ کان سڀ گيان ٻڌي اُنهان اِهو مطلب سمجهيو تر سنساري مايا موهه ٻ قاسط ٻجڙو آهي ۽ ورڪٽ رهط اُتر آهي ، تنهنڪري اوهين اڳي کا تجويز ٻڌايو جنهنکي سنساري منش مايا ٻ نه قسي." ايترو ٻڌي وڪٽ لات چوڻ لڳو تر "هي اُودو! مون تن قسمن جا رستا سنساري جيون هي پوساگر پار لنگهڻ واسطي توکي

شريڪرشط جو اُوڏو ڪي گيان اُپديش ڪرط

پڌ ايا. ڏکڙي وات گيان آڌي ٻي ڪرم ڦ ٿي ويڳي. جنهنڪي
گيان ملهيو سو سنساري مايا موه ۽ نڏو ڦاڏي، پوڄيڪو سنسار جي
پريت ۽ ڦاڻل آهي تنهنڪي شبد ڪرم ڪرط گهرجي. پرهو منش
ٻنهنجو من ڪهڙ گيان ڏاڏن اڳاڻي سنساري مايا ۽ ڦاڏي ڏو،
تنهنڪي ويڳي ڪرط واجب آهي. جيستائين اُنڌي منهنجي ڪيا
پڌط ۽ پريت نه ٿي سندس من سنساري مايا کان الڳ نه ٿئي،
تيستائين هو شاستر موجب ڪرم ڪندو رهي ڦ سنساري سکه ملط
۽ سورگ وڃط جي ڪهڙ خواش نه رکي. منش کي گهرجي
نه اڌي پهر پرميشور جو ڌيان رکي شبد ڪرم ڪندو رهي.
جيستائين اندرين ۽ سامڻي رهڻي اندرين جي طاقت گهٽجي
ريت ٿي سگهن ٿا، پر ورڌاپط ۽ اندرين جي ڪري
و ڃط ڪري ڪوبه ڪرم ويڳي طرح ٿي نڏو سگهي، تنهن ڪري
ڪڏهن به اهو ويچار ڪرط نه گهرجي ته هوائيءَ ۽ سنسار جا سکه
پوڳي وڃان ڦ پوءِ پڇاڻي ۽ پاڪيءَ پيو ايشور سمرط ڪندس. منش
جو بدن وط مثل آهي جنهنڪي راڌ ڏينهن کو ڪپڙو رهيو آهي
ڦ خبر نه آهي ته ڪهڙي وقت ڪري پوي. آدميءَ کي دنيا جي
محبت کان جو آڇو رهي، رات ڏينهن موت کي ياد رکط ڦ منهنجي
چرڻن جو ڌيان ڌرط واجب آهي، جنهن ڪري ٿي ڪيئن ٿيندس
ڪاڻي ڏهندا هوا. جڏهن اُن وط کي ڪو ڪپڙط اڃي
تڏهن ڏکڙو پکي چوط لڳو ته هتان اُڏامي هليجي پر پهو
وينو رهيو. اُڏامي وڃط وارو جڏهو پڇيو ڦ ويهي رهط وا
گهٽو ڏکر پاڏو. تڏهن منش سنساري مايا ڇڏي ڏيط ڪري آواگمن کان نڪر
ڏو ڦ انسان ڄنڊ جي رهط ڪري

نبر ڪونجي ٿو ؛ دان اُنجو ناڻو آهي جو ورڪت آدمي ڪُڪرمر
چڏي من سان ، واڻئي سان ؛ ڪرم سان ڪنهنجو به ہوند نه ٿيو
؛ گرهستي ٿي ڪاڏو ڪپڙو وغيره شبون دان ڪري. تپسيا اُها
آهي جو استري پوگر جو سکر چڏي ڏجي. ؛ گيانئي اُهو آهي جو
شاستر موجب رستو ولي پنهنجي مُڪتي جو ويچار رکي. حڪو
پڪوان کي وساري پنهنجي ٿي شريرجي پالنا ڪري ٿو، اُهو وڏو
اگيانئي سمجهط گهرجي. منهنجي چوط موجب ڪر ڪرط اها
اُتر وات آهي ؛ اِنجي برخلاف هلط ڪُمارگ ہ وهط چاط. جو
منشن سنسار ہ ڪنهن به شئي جي اِڇا نه رکي منهنجي چرڻن جو
ڌيان پريم سان ڪري ٿو، تنهنکي سورگ ہ پهچط وارو سمجهه.
ہر سنساري پريت رکندڙ، لوبيٰ ؛ ڪوڙي آدمي کي نرڪ ڏانهن
ويندڙ چاط. جو گيانئي منهنجي پڪتي سچي من سان ڪري ٿو
تنهنکي ڏنوان ، ہر جنهنکي سنتوش نه آهي تنهنکي ڪُڙ
سمجهط گهرجي. جڪو موڪر کي اُپديش ڪري دوساگر پار
لنگهائط جو خيال ڪري ٿو تنهنکي داتا سمجهه ، ہر جو پنهنجي من
؛ اِندرين کي نه جيتي اُهنجي وس رهي ٿو تنهنکي شوم چاط.
هي اُودو! منهنجن هنن وچنن ہ جڪو ہوسورکي هلت ڪندو
سو من لوڪ توڻي پراوڪ پنهي ہ سکي رهندو."

اُودو ورڀ ہ وينتي ڪري جو تہ "هي ديناناٿ! مون
اوڏان کان سب گيان ڀڏي اُلهاڻ اِهو مطلب سمجهيو تہ سنساري
مايا موهہ ہ قائط بجڙو آهي ؛ ورڪت رهط اُتر آهي ؛ تنهنڪري
اوهين اڏي ڪا تجويز ڪڍايو جنهنکي سنساري منش مايا ہ نه
قسي." ايترو ڀڏي وڪندڙ چوط لڳو تہ "هي اُودو! مون
تن قسمن جا رستا سنساري جيون جي ہوساگر پار لنگهط واسطي توکي

نشا رکن. ڏوئين ڇڪي ڪنڌ ڪي مان مٽين ٽنهي قسمن جي
ڇڪڻ کان گهٽو ڀارو سمجهان ٿو. هي اوڏو ايگير، تپسيا، دان،
ڏرم، تيرٿ ۽ ورت ۽ وغيره شب ڪرم چڱا آهن، پر ڇڪڻي ۽ گيان
جڙو ٻيو ڪجهه به ڪونهي. ٿون به گيان دوران سنساري ايڏا
چڏي منهنجي ڇڪڻي ڪرين ٿو، تنهنڪري پنهنجي مڪتي هر
شڪر سمجهج. منش کي پنهنجي وڏائي ڪرط واجب ڪينهي،
اهنڪار ڏان پري پڇط گهرجيس. نڪ، ڪن، زبان، اکيون
۽ چمڙي اهي پنج گيان اندريون آهن ۽ ياڏهون من. انهن سڀني
۽ گدا اهي پنج ڪرم اندريون آهن ۽ ياڏهون من. انهن سڀني
کي جو منش سنساري سکه هر لڳائي ٿو، تنهنکي اگياني سمجهط
گهرجي. سنسار جي اڪياڙي ڇاڙي ۽ وچ هر پرميشور جو هٿ ڇاڻي
منهنجي ڪٿا نرسان ڏي. جيڪا شيء ڪائط يا پهرط واسطي ملي
سا پهريائين منهنجي نانءِ ارپط ڪري پوءِ پاط ورڻائي. تلاءِ، ڪوٽ
باغ ۽ ڏرمشالا وغيره جيڪي هر ڏرم ارٿ ٺهرائي تنهنجو نانءِ
ارپط ڪري. ڏاڍين پاڻجي هر ايمان نه ڪري ڏهي لڳو تر "هي نا
ايشري ڪٿا ڏڻي اوڏو وري هر ڇوط گياني ڪنهنکي
تپسيا، دان، نيم ۽ سنجم جو حال ٻڌايو مر. شريڪ
ڪوڻجي، شب آشي ڪرط واري ۽ سوزگ نرڪ وڃط وار
ڏنوان ۽ ڪنگال، دانا ۽ شرم جو حال ٻڌايو مر. "
آخر ڏنو ڏرمي اوڏو ايڏو ڇڏي وغيره ڇڻن ڪرڻ
ڇڏو رهط، سچ ڳالهائط، گروءِ ۽ ايشور هر پرت رکي وڏ
هر پروسو رکط، مطلب کانسواءِ گهٽو نه ڳالهائط، سڀني جيون
ديا رکط، هو سنجر آهي. هٿ پير متي سان ملي ڏئط،
سنڌيا، پوڄا، يگير، تپسيا، شراڏ، تيرٿ ۽ ورت

ڪارج ڪري سنياسي ٿي ڪونہ سگهيو. پڇن ڪرڻ ۾ اندر ۽ ٻاهر ديوتائون وگهن وجهن ٿا، تنهنڪري تپسيا ڪرڻ وقت من کي استر رکجي. جيڪي منش پنهنجي ڏرم ڪرڻ ڏهن ٿا تڪي اوس مڪتي ملندي ۽ ڏرم ٽياڳيندڙن کي گهور نرڪ جا ڏک سهڻا پوندا، انڪار سبني ورڻن ۽ سبني آشرمن کي سڄي من سان منهنجي پڄڻي ڪرڻ گهرجي جنهنڪري سندن ڪلياڻ آهي."

ايترو ڪيان ڏئي اُودو پڇڻ لڳو تہ "هي ديناناٿ! جڏن سنساري منش ڪال رويي ڪانگ جي وات ۾ پيو رهي ۽ هر روز پنهنجو سڪ گهري تو، تڏن مونکي ڪير سمجهي ڪا سولي واٽ پوساگر پار لنگهڻ لاءِ ٻڌايوم." شيامسندر وراڻي ڏني تہ "هي اُودو! جو ڪيان پيشر پتامهہ راجا يڌشٽر کي ٻڌايو هو سو تون ڪن ڏيئي ٻڌ: يعني سنساري منش کي جڏن ڪڏهن سان ڪيان ملي تو. پهريون ڪارج ٻڌڻ ڪري، پوءِ منش جو موٽ ڏسي پنهنجي موت جو ويچار ڪرڻ ڪري، تيون ساڌن ۽ مهاتمائن جي سنگت ڪرڻ ڪري ۽ چوٿون سنساري وهوار ڇڏي سمجهڻ گهرجي. ڪٿا پوڻ سان ٻڌي ۽ منهنجي اعتبار رکجي. ڪاڪي منهنجي نرگڻ روپ جي ڌيان ڪندڙن کي جا مڪتي ملي ٿي. تنهنجا ليکو ٻڌ. يعني جنهن ڏرم ڪرڻ سان مون کي ڀاڻين ٿا اُن ڪرم جو ڦل مونکي ڏيئي ڪجهہ خواهش نٿا رکن. سنسار ۾ جڏن قسمن جا ڀگت تين ڀانءِ ڏڪڙا ويٺا هوندا ۽ بيمار ڪيڙ سان منهنجي پڄڻي ڪن ٿا، ٻيا ڪيان ملڻ ۽ پوساگر پار لنگهڻ جي اڃا رکي پڄڻي ڪن ٿا، ڪٿان دولت، سنتان ۽ سنساري سکن واسطي سمجهڻو ڏيان ڪن ٿا ۽ جوتان ڪياڻي، جي مونکي پڪوان ڪاڪي پڄڻي ڪن ٿا ۽ اُنهي عيوض ڪجهہ نہ اڃا

هي اُڏوا! وان پرست جو هي ڏهر آهي تہ جڏهن پنجاهم
ورهين کان مٿي عمر جو ٿئي ۽ سندس من وڻوا ڪهڙ تہ
پنهنجي استري سوڏو ڏئي هر وهي جوپڙي هر رهي، پرميشور جو
پڄڻ ۽ سمرٽ ڪندو رهي. مٿي تي جٽائون وڌائي. زمين تي
سمهي. ڪومي هر پنجر اڪثي ڪابي، سردي هر ڪاڇي جيڏي پاٽلي
هر ليهي، برسات هر ميدان هر ويهي تپسيا ڪرط ڪري بدن ڏهرو ٿي
اناج نہ کائي. جڏهن انوريت تپسيا ڪرط ڪري بدن ڏهرو ٿي
ويا ٽپط اچي، تڏهن سنياس وٺي. اڻوقت سواءِ ڏند، ڪرمنڊل
۽ لانگوٽي هي ٻيو ڪي هر پاڻوت نہ رکي. وات هلندي زمين
کي ڏسندو رهي، جنهنڪري کو هر نندڙو جيو پيرن هيٺان
ڏهجي مري نہ وڃي. پنهنجو من ۽ اندريون وس رکي جنهن
ڪري هر ڪڏهن هر استريءَ يا ڪنهي استريءَ ڏي نہ ڏوڙي. سوادي
پڙهن هي اپڙا نہ رکي ۽ جتان عهدو ٻوڌن ماڻس آڻي وري نہ
وهي. ڪڏهن ۽ ڪوڙ نہ ڳالهائي. سڄاري سکر سچي ۽ انگو
ڪيو سمجهي، انهي ٻو ايڪانت هر برهمڻا جو ڌيان ڪندو
رهي. هڪ سنڌ ڪهڙو نہ رهي، تيرٿ ياترا ڪندو رهي. پاڪدي
آدميءَ جي سنگت ڪان ڏي پڇي، سدا پرسن ڇڏ رهي پنهنجي
سکر واسطي ڪنهن سان دوستي يا دشمني نہ رکي. سدا لوڀ سڀاءَ
وارو رهي، مڌا وڇن ٻولي. الڀ يا جاڄي هر دکر سکر نہ ڪري
فقط ڪچا وڻل واسطي شهر وهي نہ تہ پنهنجي ڪٽيا هر رهي هوشيار
جو ڌيان ڪندو رهي. جيستا پنهنجي ڪٽيا هر رهي تيستا ڪوبہ
مردي هر نہ اچي. پنهنجو ڪاڇ ڪاپڙو سمجهي، ٻي ڪو ڏيڻ
جيون هر پنهنجو ٻڪاس ڪاپڙو سمجهي، ٻي ڪو ڏيڻ ۽ ڪو
ڪرمڪوط واري کي سنياسي جاڻيط ڪهي، ٻي ڪو ڏيڻ ۽ ڪو

خالي نہ موڪلي ڪجي."

ماڻي گوهست آشرم ۾ براهمڻ جو اُتر ڏرم ٻڌ: اُدو ٻڌ آهي تہ "اڄ لطف ڪان ٻوءِ جيڪي ماڻا ٻڌ ۾ ڪريا پيا ڪجن اُدو چوندي اُنمان پوڄن ڪري ۽ جيڪو ڪيس خوشيءَ سان ڪجا ڏئي تنهنکان وڌي اڄي ڪتب جي پالنا ڪري. وڃواڻ ڏرم سندس ٻڌ آهي تہ وديا پاڙهي، ڪتا واڇي ۽ يگيہ ڪرائي تنهن مان جيڪي ملڪيس، اُن تي گذاري. ۽ جيڪڏهن متس ڪا آفت اچي ٻوي تہ ٻوءِ لاچاري حالت ۾ ڪيتي، واپار يا نوڪري ڪري پنهنجو ڪتب پالي. براهمڻ کي ماڻ ڪان ڪهت ورڻ جي سيوا نہ ڪرڻ ڪهو جي. براهمچاريءَ کي وديا پڙهڻ بعد جيڪڏهن گرهستي ٿي نہ رهڻو هجي تہ ڏن ۾ وڃي ڀڳوان جو پوڄن ۽ تپسيا ڪري. جيڪي ڪٻتري يا ويش منهنجي براڻن، روپ غريب براهمڻ کي ڪاڏو ۽ ڪڙا ڏيئي سڄي من سان سيوا ڪن ٿا، تنهن مان ڏاڍو ورسن رهان ٿو ۽ ڪين من ڪهڙو ڏن دوات ۽ سنتان ڏيان ٿو. ڪٻتري راجا، ٻرهما جي اولاد وانگر پالنا ڪري تہ ٻوءِ ورڻ بعد ڪيس شڪ ڪنهن ملڪيتي. ڪيتريءَ تي وپت اچي ٻوي تہ ٻوءِ لاچار واپار ڪرب ۽ پاڪل لاچاري حالت ۾ ٻڪيا ڪري پنهنجي پالي. ۽ هي ويش تي ڪا وپت اچي ٻوي تہ لاچاري صورت ۾ شودر جو ڪم ڪري پنهنجو پنهنجي پالي. براهمڻ کي ڏهروز سڏيا، ترپڻ، ڏاڪر ٻوڄا، شراڌ ۽ انتي سيوا ڪرڻ واجب آهي. استريءَ ۽ اولاد سان ڪهڙي ٻريت نہ رکي، منهنجي چرڻن جو ڌيان ڪندو رهي. انريت پنهنجي ڪرم ڏرم تي رهڻ وارو مڪتي پائيندو. ٻر جيڪي سنساري ماڻ ۾ اپتجي ڏرم ۽ اڏرم جو ويچار ڏيا ڪن تن کي ضرور نرڪ ٻوڪهڻو ٻوندو."

پوءِ آهر دان ڪري ، براهمڻن ۽ مهاتمائن ۽ پگهٽي رکي سچي من سان اُنهنجي سيوا ۽ ٽهل ڪري. وڻش جو ڏرم آهي واپار ۽ کيٽي ڪري پنهنجو ڪٽنب پالڻ. انڊي پوءِ پيسن (مايا) پيدا ڪرڻ ۽ من رکي ، پڇندڙ آهر دان ڪري ، ساڌن ۽ براهمڻن جي سيوا ڪندو رهي. شودر جو ڏرم آهي تہ براهمڻ ، ڪشري ۽ وڻش انهن ٽنهي ورڻن جي سيوا ڪرڻ سان جيڪي به ملهيس ٽنهنڻ پنهنجو گذارو ڪري ۽ گهٽي خواهش نہ رکي. پر چئن ئي ورڻن کي گهرجي تہ ڪنهن به جيو جي هنسا نہ ڪن ، چوري وغيرہ ڪرم کان ڀري رهن ۽ پلڇي به کوڙ نہ گالهائين. ڪام ، ڪروڌ ، لوڀ ۽ موہ کي وس ۾ رکي اڳتا پنا ڪرڪن ، جنجي ڪري سنساري جيو منجهان خوش رهن ۽ کوبرڪين برو نہ ڪوئي.

چئن آشرمن جو هيءُ ڏرم آهي جو برهمچاري گروءَ جي گهر رهي دل وجان سان اُنجي سيوا ۽ آگيا ۾ رهي. گروءَ کي پرميشور سمان سمجهي. استريءَ جي بدن کي ماڏهن به نہ ڇهي ۽ نہ تہ وٽس اڪيلو وهي. جيڪا بکيا پڻي اڇي ساسپ آڻي گروءَ جي اڳيان رکي ، پوءِ جيڪي اُوڏائي سو کائي نہ تہ اُنکان گهوري نہ وڃي. ڪامديو کي پنهنجي وس اڏو تہ رکي جو ويرہ جو ڏرو ٻرڪرڻ نہ ڏئي. جيڪڏهن سپني ۽ ويرہ پات ٿئي تہ سنان ڪري ڏهہ هزار گائتري منتر جپي. ڪابہ آشڌ شيءِ نہ کائي. وڏيا پڙهي رهڻ بعد گرو دڪشا ڏيئي ڪائنس موڪلائي پوءِ وڃي گرهست ڪري ۽ باڻ کان نڊيءِ عمر واري ڪنيا سان شادي ڪري. استري ڏرم اچڻ بعد چوٿين ڏينهن جڏهن هوءَ شڌ ٿئي ، تڏهن ساڻس ميلاپ ڪري. گرهست جي ڏرم جيڪو اپياگت يا ڪو سنياسي اچي تہ کيس ڪجهہ ڏيئي پرسن ڪري ڪڍي ، پر تڏهن به

مون توکي پنهنجو پڪ چاڻي تورو احوال بڌايو آهي، انڪاء ڏون
پنهنجي من کي وس ڪري منهنجي پڪتي ڪندو رهجڻ پوءِ اڄي
اڻي سڏيون پاڻيمي تو وٽ اچي حاضر ٿين."

ڏيتري ساري مهما تريون ٻڌي جي ٻڌي اُوڏو پڇيو تہ "ڀي
ديناناٿ! ڇڻ يڪن ڪ ڪڙو ڏرم وڏو هو؟ ماڻهو ڪٿن رهندا
هئا." شيام سندر وراڻي ڏني تہ "ست يگ ۾ هنس روپ رڳو؟
ڪڙو ويد هو، براهمڻ، ڪيتري، وٽش؟ شودر چارئي ورڻ ان
روپ جو ڏيان ڪندا آهن؟ ڪڙيڻ ويد موجب ڪرت ڪندا هوا.
تريتا يگ ۾ يڪيه اوتار جو ڏيان لڳائي يڪيه تسڪ ۸ ابند و هوءَ ڪڙي
ويد مان چار ويد يعني رگ، يجر، سام؟ اٿروويد ٿيا. پهرين ڏن
ڇي ڪريا موجب يڪيه ڪندا هوا؟ اٿروويد فقط منتر شاستر ڇڻڻ
واسطي آهي. مون پنهنجي مکه مان براهمڻ، ٻاهون مان
ڪيتري، ڇنڇن مان وٽيش؟ پيرن مان شودرن کي پيدا ڪيو.
سنياسي ڏرم منهنجي سر مان، برهمچاري ڏرم هردي مان،
وانپرست ڄانگهه مان؟ گرهست ڏرم ڇنڇن مان پيدا ٿا آهن. براهمڻ
جو ڏرم آهي ترڪو پنهنجي من؟ اندرين کي وس رکي شد آچار سان رهي.
تورو يا ڪٻڙو ڇڪي ٻ ڏرم جي ڪمائي سان ملي تنهنجي سنتوش
رکي منهنجي تبسيا؟ دان ڪندو رهي. ڪو چار ڪاريون ڏيڻي
وڃي تہ دل ۾ نہ ڪري؟ نہ تہ ڪٻڙي ترشٽائي رکي. ڪوڙ کي تہ
ڪڏهن ويجهو ٻ نہ وڃي. بس! ڇڻ ۸ اڻي ليکي ڇڻن تنهن
کي ئي پنهنجي ڪرتي پورو براهمڻ سمجهڻ گهرجي. ڏيتري
اُڪي چهاڄي چنڇنجي منهن ۾ تيج ڇڄي؟ شريئر ٻلوان ڇڇيس.
من ۾ ڏيڍ ڌاريندڙ؟ ٻهادر ورڻ اڏو ڇڄي جو ڏڪ لڳڻ سان
ڪڏهن نہ وڃي. نوڪري يا زميندارئي سان پنهنجو ڪٽنب پالي،

ر وشواس ڏاڪي گنڌرو، آپسرائن ر پوروچتي اپسرا،
ڀاڏون ر ارجن، ڪوين ر رشڪر آچاريہ ۽ ڀراطين ر واسديو آڏ
آڀيان. استري ۽ پرش جي ميلاپ ڪري جو سنتان اُتپن ٿئي
ٿو تنهنجو ڪارڻ ويڙهہ تنهنجر ر آڏ آڀيان. جي منش وڏائي جي
اڀاڙڪي گيان سان جگو ڪرڪن ٿا، اڀا اڀاڙگيان ر مان آڀيان.
جيڪي ڪپٽ جون ڪالهيون آهن تن سڀني ر وڏيڪ جڙا ۽ ماڻا
روپ لڪشمي ر مان آڀيان. مطلب تہ سڀني جيون جي ڀاڙ
مان ئي آڀيان ۽ منهنجي شڪتي ڪانسواءِ ڪجهر ٿي نٿو سگهي.
جيڪڏهن ڪوڏاڻي تہ شريہ جاوار، آڪاش جا ڏارا ۽ برسات جون
ٻوندون ڳٽي وڃي، ر منهنجي روڻن جو شمار ڪري نٿو سگهي.
هي اُوڏو! سنسار جي آڪٿي، پالڻا ۽ ناس سڀ منهنجي ويوڻي
سان ٿيندو ۽ هي جيڪي شيون ڏسين ٿو، تن سڀني ر مان آڀيان،
تنهنڪري منهنجو ڀيد ۽ مهما ڀاڳ ڏاڍو ڪنڀ آهي. هي جو
آدمي گيهہ ۽ اڄاڄ وغيرہ اگنيءَ ر هون ڪن ٿا، تن کان جيڪڏهن
جو پنهنجي اڀائن کي، جي ڪ ڪاہ ۽ ڪروڌ جي وس ٿي ڀڄڻ
ڪرمن ڏانهن ڊوڙن ٿيون، گيان روپي اگنيءَ ر جلائي ڇڏين
تہ بهتر آهي. جنهن وٽ گهٽو ڌن آهي تنهنکي ڌنوان نہ سمجهجي،
ر جو منهنجي ڀڳتيءَ ر پويہ رکندڙ آهي اُنکي ڌنوان سمجهجي تہ
وڏيڪ جگو آهي. جي منش پنهنجي استريءَ کي آگيا ر رکن ٿا
تن کان وڏيڪ اُنهنکي سمجهجي گهرجي، جي ڪ ڪرمن کان
بچيل آهن. جي منش لڙائيءَ ر پاڻهن ۽ ڀائرن جا ڏڪ سهي
لڙائي ڪن ٿا، تنکي ڀاڏر سمجهجي بدران شوربير اُنکي سمجهجي
گهرجي، جو پنهنجي ڪاہ، ڪروڌ، لوڀ، موهہ، اندرين ۽
ٻاهرين دشمن من کي جيتي اُنهنجي وس نٿو ٿئي. هي اُوڏو!

کورون ۽ پانڈون جو مهاپاري لشکر اچي گڏ ٿيو هو، اُوقت ارجن پنهنجي کروڙ ۽ ڪٽنبن کي دريوڌن جي طرف ڏسي بڏ کرط کان اڪار ڪيو. اُن مهل سون پنهنجي ٿوري مهما ارجن کي ڏائي وراڻ روپ ڏيکاري آنجو موهه ڇڏائي مهايارت ڪرايو. هاڻي اُهو حال تو ڏڏايان ۽ جو ڏيان ڏيڻي ڏڏ:

جوڻش اگيان جي وس ٿي نيڻي هنون ۽ منهنجو هرڪنهن ڦر ڏسي سگهي تر هٿن هڏن ۽، جنجا نالاولان تو، ضرور منهنجو جهڪار سمجهط ڪرجيس. سيڻي جيون ۽ آنها (ڪالهه ٿط جي شڪتي) مان آڻيان. وشڻو ڏالي سوريه، مريچ ڏالي هوا مان آڻيان. ڏارن ۽ چندرما، چٽن ڦي ويدن ۽ سارويد، ديوتائن ۽ برهما، اِندر، ورڻ، ڪبير، سوامي ڪارتڪ، يمراج، شنڪر ڏالي مهادير، اگني، سمرو پربت، ڪامڌينو، آرمان پٽر، دڪش پرجاپتي، چٽن ورڻن ۽ برامط، چٽن ڦي آشرمن ۽ سنياسي، ڏين ۽ گنگا، راڳن ۽ ديپڪ، ڏاتن ۽ سون، ماڻين ۽ اُپراوت، ڪوڙن ۽ اُڇ شروا، ڳيان ۽ گيان ڳجهه، پروڻن ۽ وشنو، استرين ۽ شت روپا، راج رشين ۽ سوايمبو منو، يگن ۽ سڌاچگر، سيوڪن ۽ هنومان، ڳئا واچڪرن ۽ ويد وياس، دانين ۽ بلي راجا، جوادون ۽ ڪوسڪ مڻي، ڳائن ۽ ڏپ، ڏين اڏرين ۽ ڏاڙهون من، نون گوشن ۽ وهسپتي، رشين ۽ پوڳو، منڊن ۽ اوم ڪار، وڻن ۽ پيپر، ديو رشين ۽ ڏارڌني، وڻشن ۽ ڪپلديو، ستن سمندرن ۽ کيو سمند، منشن ۽ راجا، ناڳن ۽ شيش ناڳ، ڏڻشن ۽ يوماڏ، مرن ۽ شيڌهن، پکين ۽ گوڙ، شوڌرن ۽ نرشوامر، ويد شاستر ۽ گائيتري، ۱۲ مهينن ۽ آڪاڙ، رڻن ۽ وسنت رت، ڳڻن ۽ ڳڻاڻ، سڄ ڪاياچيدڙن ۽ سڄاڻي، ڪنڌرون

ر آنند سان ڏين ڏا ۽ پرميشور جي شوڀت (اچي) روپ جي
يان ڪرط سان ڏري جي ڪاڀ هڪط ۽ اچي ٿي. سوڀ روپي
پرميشور جي ڏيان ڪاڻط سان جڏن ڪوڏن جي شي ڏيڪاري
ڏيڪي ڏوا روپ ڏيڪوان جي ڏيان ڪرط سان جڏي وڃيس آڻي
ڏڪ ساعت ۽ پڇڻ سڪيشو. يوگر اڀياس ڪري اڳڻي ۽ من
اڪاڻط ڪري پنهنجو روپ جڏو وڃي ڏاڻي سڪيشو. پنهنجي
هردي ۽ آتما جي ڏيان اڪاڻط سان ٿي جي شريڙ ۽ پنهنجو پراڻ
وهي سڪي ٿو. ستوگط جي ڏيان ڪرط سان جنهنسان وڃيس تنهن
سان وڌار ڪري سڪي ٿو. جو منش الڳي هور پنهنجي من ۽ ڪي
ويچار ڪرشو تہ سچ گاڀ ايشور جي اڀا سان ٿي تنهنڪي
ڏڪو ماڳي ٿو. يوگر اڀياس سان پنهنجا پراڻ درهرندر ۽ چاڙهط
ڪري گذرڻ، هلندڙ ۽ ايندڙ ڏڻي وقتن جون ڪاڀيون معلوم
ٿين ٿيون، اڳڻ، ڄاڻ وغيره پنجين تتون جي ڏيان ڪرط سان
پرندڙ ياد ۽ وڏندڙ ڄاڻ ڪي روڪي سڪي ٿو. جو منش ايندين ڪي
دس رکي ۽ جي من سان منه ڪجي ڇڻط جو ڏيان ڪري ٿو، تنهن
وٽ سڀ ئي سڏيون وهي هٿ جوڙي حاضر رهن ٿيون. پرياه
رمي تہ انهن سڏين جي سکر ۽ قاسندڙ خراب ٿي موڪي نڏو پائي.
جو منش منهنجي ڇڻط ۽ ڏيان اڪاڻي سڏين جي پراپت ٿيندڙ
سکر ڪي ڪجي ۽ نڏو ليکي، سو پنهنجي من ڪاميا پائي پراڻن
چٽط بعد وڪٽ ۽ واسو ڪريشو."

اڙڏن سڏين جو احوال هڏي اوڏو وري ڏ پچيط اڪبر تہ
وهي ديڻائش! اوهين ديوتائن ۽ درخشن وغيره ۽ ڪٿي
ڏاڏو ڏا سو ڪيڏا ڪري ڏاڻو ۽" ٻڌي ڪرشڻ وراڻي ڏني
ڏاڏو اوڏوا ڏ من وقتن جا ڏات جي ڏڻي ڏڪو ڪيڏ

ڇ ڪري ٿي ۽ من جو حال ڄاڻي سگھجي ٿو ۽ ڪا برڪرمي سردي اثر نٿي ڪري. ارڙھين سڏي ڇ ڪري ٻڌڙ ٻاڻ وڏڏو ڀاڪي روڪي سگھجي ٿو. انھن ارڙھن سڏين کانسواءِ ٻيون چار ٻيوگ ساڌط ڪري ملي سگھن ٿيون. يعني ڪڙي جنرسڏي، ٻي آوشڏي سڏي، تي تپسا سڏي ۽ چوٿين منتر سڏي. جنرسڏي وارو جڏھن وڃيس اٿي جنر ولي سگھي ٿو. آوشڏسڏي وارو جنھنکي ڏيکا ڏوا ڏئي سا امرت جوڪر ڪري سگھي ٿي. منتر سڏي وارو منتر بڙھي جنھن ڏي سو اُماڪ ٿي پويڻو ۽ تپسيا سڏي واري جي تپسيا کوھ ڀڪاڙي نٿو سگھي.

ڇ اوڏوا اھي سڀ سڏيون ڪڙو ڪڙو کرط رکڏڙ آھن ۽ آھ اُھن سڀني سڏين ڇ ڦل ڏيڻ وارو آھيان. ھاڻي ايں سڏيون وس ڪٽن ٽين ڏجو اُھو ٻڌ: ٻڌيون اکڻي ۽ ڪرسڻ، ٻيو حل ۽ سردي، ٽيو ڀرڏوپ ۽ ڪلوريڻ، چوٿون ھوا ۽ شبش (ڇوڙ)، پنجون آڪاس ۽ شبداڻي پنجڻي ڳالھيون منھنجي ڪرپي آھن. جيڪو انھن پنجن وسڻ ۽ ڏيان لڳائي سڄي من سان منھنجي مھما سمجھي ٿو، تنھنکي ھيون سڏي ڀراپت ٿئي ٿي. پنجڻي ڀوت آڪاس ۽ اکڻي وغيرہ جو جيڪو ڏيان ڏوي ٿو تنھنکي ٻي سڏي ملڻي منھنجي وراٽ روپ جي ڏيان کرط سان ٿي سڏي ملڻي. منھنجي چترڀج روپ جي ڏيان کرط سان چوٿين سڏي حاصل ٿئي ٿي. مھاڏو روپ جي ڏيان کرط سان پنجين سڏي ماڻي. اھنکار روپ جي ڏيان کرط سان ڇھين سڏي ملڻي. آتم روپ جي ڏيان کرط سان ستين سڏي. واسديو روپ جي ڏيان کرط سان الين سڏي، نرآڪار روپ جي ڏيان کرط وارا سنساري ايا جڏھن

ايئري ڪٿا ٻڌي اوڏو شري ڪرشٽ مھاراج کي وينتي
ڪئي تہ "ھي پرڀو! توھان جيو تہ يوگ ساڌڻ ۽ اِندرين کي
وس رکڻ ڪري الڳي سڌيون ٻنيون ڏسڻ ڳالھ آھي؟ شري ڪرشٽ اُتر
سمجھايوسر تہ اُنھن سڌين ھ ڪڍو ۽ ڏھ سڌيون نديون آھن.
ڏنو تہ "ھي اوڏو! آڻ سڌيون وڏيون ۽ ڏھ سڌيون نديون آھن.
اُنھن مان ڏاڙي سڌي ھيءَ ڳالھ رکندڙ آھي تہ ڪوبہ پيرمڙہ آدمي
پائڻي تہ پاڻکي ڀاڪ ڏيائي سگھي ٿو. ٻي سڌي نديءَ شرير
کي وڏو ڏاھي سگھي ٿي. ٽين سڌي ھ اھا طاقت آھي جو پنھنجو
شرير کي پڙھ ھاڪو ڏاھي جيڏانھن وڻيس اوڏانھن اُڏامي ھليو
وڃي. چوٿين سڌي ھلڪي مان گورو ڏاھي سگھي ٿي. پنجين
سڌي ھ اھا ڪرامت آھي جو ھزارن ڪوھن جو حال ڏسي سگھي ٿو. ڇھين سڌي ھ
وينتي ڪري سگھي ٿو. ستين سڌي ھ ڪري جيڪا شي جتان
گھرجي اُھا اُتان گھرائي سگھجي ٿي. اٺين سڌي سان سمپ ديتا
وس ٿي سگھن ٿا. نائين سڌي سان شرير ڇڏڻ ٿي. ڏھين سڌي
جي ڪري جنھن ھنڌ من ھوڙائجي اُتي ھڪڙي ڪن ھ
پھچيو وڃي. يارھين سڌي سان ٻئي جو روپ پاڻ ٿي سگھيٿو
يارھين سڌي سان پنھنجو پراڻ ٻئي جي پراڻ ھ داخل ڪري سگھ
سگھيٿو. تيرھين سڌي سان جڏھن وڻيس تڏھن مري
ٿو. چوڏھين سڌي جي ڪري جنھنسان جي وڃڻ جي اڇا ٿيس
اُتي وڃي سگھي ٿو. پندرھين سڌي جي ڪري جنھن شي
گھرج ھجي اُھا اُنھيءَ وقت اچي ملي. سورھين سڌي جي
جھنگي جيڪا ٻ آڳيا ڪجي سا ساڻي وڃي ۽ گڏ ريل، ھ
ٿوڻي ايندڙ ٿيھي وقتن جو حال ڄاڻي سگھجي. سترھين

شرڪ ٿيڻ جو اوڏو ڪي ڏيکوان ۽ من لڳائڻ ۽ ڀڳوان

ساري مايا ۽ ڏيکاءِ خراب ڏيڻ ڪهڙي ٿو ڏسڻ مان وري آڻهي
ڀ ۽ ڪيان جو ڏسڻ ڪري ڪهس ڪي ڪرم ڪرڻ ڪان ڏيکايان
جي ڏيکت هري ڪيا ڀڳت وقت پوءِ ۽ ڏوهي ڏوڻ ڪا، آهن
ڀاب اڪن جي صورت ۽ ڏسي وڃيڻو ۽ آڻيندو هو و شڪ ڪيو
ري. ڏيکي ڪرڻ سان مان جڏو جلد ملان ٿو، ان جڏي ڏي
ڏيندي وات ڪاڻي. جڏن سون کي ڀاءِ ۽ و ڇڏي سان سندس مال
ڪريو وڃ، تڏن ڏيکي ڪرڻ سان ڀاب ڏڻ ۽ نڏو رهي. تو
ادا سڀ ڪاڻ ڪت جي وس آهي ۽ اهو من سنساري مايا ۽ واسي
خراب تڏيڻو. ووڏي ڏيان لڳائڻ وارو منش سڀ من مرادون
پائي انت ۽ وڪنڊ ڏامر وڃيڻو. الڳ منش کي استري ۽
ڏکڻ دوشن هي سڪت ڪرڻ کان سڀاءِ ٻري رڇڻ گهه هي جڏو ڏ
منش هو ڪيان آڻيندي سڪت ڪرڻ ڪري جلد ڀڳڙي ٿو، تڏو
هي طوح تو ڏي. ڏاڻي مان ٿو ڪي ڀگوان هي واسي من لڳائڻ
هي وات ڏڻ ٻه سادڻ ڏيڻي ڏڻ ڏهڻي ڏهريا اڪيلو ويڻ
پنهنجي من ڪي چاه ڪري نوءِ پنهنجي ڪمل رهي جوڏي ۽
منهنجي ڏور وب (مورتي) جو ڏڻ لڳاءِ جڏن پوءِ ڏين ڏن
هي ڪاڻي هڻڻ ڏ ڏوڻ هي ڪاڻي وڻ ڏو وب رڇڻو، تو
سنساري ڪرڻ سان جڏن آهو وڏو وڻ رخت ٿي ٿو وڃي، ڏڻ هڻ ڏاڻي
جڏو زور دست ڏاڻو ر ڪيس آڪوڙي نڏو سڪي. ساڻي ريت
هروز منهنجي سمرڻ ۽ ڏيان ڪرڻ سان سنساري مايا جڏي
جڏن وڻ رونق ڏڪي جوڏي ۽ ڀاڙ جهلي وڃيڻي، ڏڻ وري
ڪيڏي ڏڻ ۽ پوءِ يوڳ ايياس ساڻ ۽ الڳ ڏين ڪي وس ڪ
سان آف سڏيون ٻڌيون رهن ڏيون. هي اوڏو ڀاڻون ٻه سڪي
سان منهنجي ڏڪي ڪندو رهڻ تنهنجي من جو مطلب ٻه پوري

شويڪ شط جو اوڏو ڪي. ڀڳڻن جي لچڻ ۾ ڀانت پڌائيط

ڏيڻن، گنڊرون ۽ ٻين ڪي سيکاريو؛ ٻوءِ جنهنڪي چئرو گيان
ڏو قنهن اوترو سمجهي دنيا ۾ پکيڙيو؛ تہ افسوس! جو آن ويد
جي اصل مطلب کي ڪوبہ ڪونہ پهتو. يعني ڪٿن تہ ورڊ يگہ
منش ڪاہ، ڪروڌ، استري ۽ اولاد کي، ڪٿن تہ ورڊ يگہ ڪي ڀگتو
۽ ڏهسيا کي؛ بعضي تيرت ورت يا ڪنهن دان ڏهم کي ڀگتو
چاطڻ ڏا؛ ۽ اُنهن سيٺي ڪرمن سان آدمي ڏوساگر ۾ ڏنو لٽگهي
سگهي؛ ۽ جو جيڪي ٻه شيون سنسار ۾ ڪٽط ۽ اپن ڏيون ڏنهجو
ڪڙي ڏينهن ضرور ناس ٿيڻو آهي. جيڪي منش نرميشور جي
سمرط ۽ ڏيان کي اُنهر سمجهي اُن ۾ پنهنجو من لڳائي رهن ڏا،
سي سنساري شين جي خواهش ڏنا رکن هلڪ اڏد لوڪ جي سکر
کي ٻه ڪي ڪين ڏا سمجهن. ٻيو تہ ڇڏيو ٻه هري ڀرڻن جي
ڀڳتي کالسواءِ مڪتي پدارٿ ٻه ڏنا گهرن. ڪاٽي جيڪي پنهنجو منش
سواءِ ڪنهن اڃا جي منهنجي ڀگتي ڪن ڏا؛ سيٺ کي پنهنجو ڪر
چاطي ڪنهنسان ويڙهاءِ ڏنا رکن تہ اڄ لچڻ ڏو پڌايان؛
اُنهن جيون کي جيڪڏهن اڏي سڏيون سمرط ۽ ڏيان ۾ لڳا رهن
اُنهن ڏاڻهن ڏنا نهارين؛ اڏي پهر منهنجي سمرط ۽ ڏيان ۾ ڏوڙي مڪتي پد
ڏا. سان اُنهن کي سٽن ديون؛ ڏنهي لوڪن جو راج ڏوڙي مڪتي پد
ٻه ڏيان تہ ٻه ڏنا وڏن. ڏڪهن آءٌ ٻه شومندو ڏي اُنهنجي پنيان
پنيان پيو ڦران، انهي لاءِ تہ هڪڙي ئي شيءِ کين ڏيڻي پنهنجو ڀرط رکيڻو تہ
سيوا کان مڪت ڏيان. اڏو ڀگت جي پنهنجي بدن کي لايان ڏو، انهي لاءِ تہ سونهر
اُڏي جي ڏوڙ کڻي پنهنجي بدن کي لايان ڏو، انهي لاءِ تہ سونهر
جي ڪروڙين ٻرهماڊ جا جيو آهن سي ٻه آن ڏوڙ جي لڳط سان
پويٽر ٿين. هي اُوڏو! اڏڻ ڀگتن جوڙو پيارو مان پنهنجي بدن
اڄ ڪشمي ۽ مهاديو جي کي ٻه نڏو سمجهان. جڏهن منهنجو ڀگ

شراب جي نشي ۾ آهي متوالو ٿي پنهنجي شوير ۽ ڪپڙن جي سڌ نٿو رکي، تڏن جي ڀڪت منهنجي ڏيان ۾ لين ٿي پنهنجي شوير جي خبر نٿا رکن. آءٌ سيڪنهن کي سنڊس ڪرڻ موجب جنهن کان مرڻ تائين ڪاڏو وغيره ڏيان ڏيو. هي سنت ڪمارو! منهنجي ڀڳتن کي ڪڏهن به ترشٽائن کان جلد ڇٽڻ وارو ڪونهي. مون جو من ڪڏهن به ترشٽائن کان جلد ڇٽڻ وارو ڪونهي. مون مٿين اوتار ڌاري راجا ستيه ورت کي گيان اپديش ڪيو هو جنهن ڪري سنساري منهنجو سمرٿ ۽ ڏيان ڪن ۽ سنساري ترشٽائن جڏي ڇڏي ڇوٽڻ ۾ برابر لڳائين. جڏ- سنسار ۾ ايوڏي، اُمنڊي، اُتر ۽ ڏکڻ جنهن پاسن وڃڻ لاءِ رستا ڀيل آهن، تنهن يڪسر، ڏپ، دان، ڏرم، تيرٿ، ورت، ستسنگ، پڪشي ۽ ٻيا به ڪيترا رستا مون وٽ پهچڻ لاءِ آهن. منهنجي جڪا واٽ وڃي تنهن تان جڪڏهن سچي من سان هلندو تہ ضرور مون وٽ اچي پهچندو."

سنڪمارن ۽ ٻين اوگيان ڀڏي اڳي ٿي پنهنجو ايمان وساري ڇڏيو ۽ هنس روپ ڀگوان کي ڏنڊوت ڪري سنڊس ڪهڙي ستوتي ڪرڻ لڳا ۽ پوءِ موڪلائي پنهنجي استان ڏي روانا ٿيا. آءٌ به اُنهن جو ايمان توڙي وٺڻ ڏي هليو ويس."

ايتري ڪٿا ڀڏي اُوڏو وري به وينتي ڪري چوڻ لڳو تہ "هي ديناناٿ! اوهين مٽب ڇڏي آيا تہ مون وٽ پهچڻ جون ڪهڙيون ئي واٽون آهن، پر اُهي سڀي ۾ ڇيڪو به سهنجو رستو ڏسي سو ٻڌايو." شري ڪرشن اُتر ڏنو تہ "هي اُوڏوا! جڏهن برهما کان جي گل مان پيدا ٿيو تڏهن اُن وڌ، جي منهنجا سواس آهن، منهنجي ايڏا سان حاصل ڪري پرڪورشي ۽ پنهنجن پنجن مُکن کي ڪومار رشين وري اُنهن جو ارت ديڻ

ڏيڻن ، ڪندرون ۽ ٻين کي سيکاريو ۽ ٻڌو ڇهڪي ڇڙو ڪيان
جو ڏيڻن اوترو سمجهي ڏيڻا ۽ ڪيائو ۽ ۽ افسوس ! جو ان وڌ
جي اصل مطلب کي ڪوڙ ڪوڙ ڪهو . يعني ڪڏهن ڪسوٽ
مشن ڪار ، ڪروڙ ، استري ۽ اولاد کي ، ڪڏهن ڏر ۽ ڏيڻ يڪ
۽ ٻهڻا کي ۽ بعضي ڀيرت وڌت يا ڪيڻن هان ڏوڙ کي ڪڏو
جاڻڻ ڪا ۽ ۽ انهن سيڻي ڪرڻ سان آدمي ٻوساگر پار ٿيو ڇهڪي
سگهي ، ٻڌو جو ڇڪي ۽ شيون سنسار ۽ ڪوڙ ۽ انهن لاءِ ڏيڻ
ڪاڻ ڏيڻن ضرور ناس ٿيڻو آهي . ڇڪي مشن ڏوڙ جي
سمرڻ ۽ ڏيان کي اڏر سمجهي ان ۽ ڇهڪجو من لڳائي رهن ڪا ،
سي سنساري شين جي خواهش ڪا رکن بلڪ اندر اوڪ جي سکم
کي ۽ کي کين ڪا سمجهن . ٻيو ڏ ڇڏيو ۽ هري هرڻ جي
ڏيڻي کاسواءِ ڪنهي ڀاوڻ ۽ ڪا ڪرن . ڪاڻي ڇڪي مشن
سواءِ ڪيڻن ايڪا جي ڇهڪجو ڏيڻي ڪن ڪا ۽ سيڻي کي ڇهڪجو ڏڙ
جاڻي ڪنهڪسان وڌ ڀاوڻ ڪا رکن تنهڪا لچڻ کو ڪائيان ۽ :

انهن جيون کي جيڪڏهن اڇي سڏيون ڪڻي ماڻن ڏ ۽ ڏڙ
انهن ڪاڻين ڪا ڪا رين ۽ ڪڻي ٻڌو ڇهڪجو سمرڻ ۽ ڏيان ۽ ڪا رهن
ڪا . مان انهن کي سڻن ڏيڻ ۽ ڪڻي لوڪن جو راڄ ڪوڙي ڪڻي ٻڌ
۽ ڏيان ڏ ٻ ڪا ولن . ڪڏهن آڏ ۽ شرمندو ڪي انهجي ڪيان
ڪيان ٻيو ڪران ، انهي لاءِ ڏ ڪاڻي ڪي شيءِ کين ڏيڻي انهجي
سيوا کان مڪ ڪيان . اڳو ڪيت جي ڇهڪجو ورڻ رکيو ڏ
آڻي جي ڏول ڪڻي ڇهڪجي بدن کي لاءِ ڪو ، انهي لاءِ ڏ سوڌر
جي ڪرڻين برهمڻ جا جيو آهن سي ۽ ان ڏول جي ڪچڻ سان
ٻوڙ ڪين . هي اوڏو ! اڳان ڪڻن جهڙو ڪيارو مان ڇهڪجو بدن ،
اڇڻي ۽ مٽاديو جي کي ۽ ڪو سمجهان . ڪڏهن ڇهڪجو ڪيت

شراب جي نشي ۾ آدمي متوالو ٿي پنهنجي شريڪ ۽ ڪٻڙن جي سڌ نٿو رکي، تڏهن جري ڀڪت منهنجي ڏيان ۾ لين ٿي پنهنجي شريڪ جي خبر نٿا رکن. آءٌ سڀڪنهن کي سندس ڪرمن موجب جنم ڪان مرڻ تاءِ ڪاڏو وغيره ڏيان ٿو. جي سنت ڪمارو! منهنجو من ڪڏهن به ترشٽائن ڪان جلد ڇٽڻ وارو ڪونهي. مون متسير اوتار ڌاري راجا ستيه ورت کي گيان اُپديش ڪيو جنهن ڪري سنساري منهنجو سمرٿ ۽ ڏيان ڪن ۽ سنساري ترشٽائون° جڏي جري چرڻن ۾ بريت لڳائين. جڏ سنسار ۾ ايرندي، اُلهندي، اُٿر ۽ ڏکڻ جڏهن پاڻ وڃڻ لاءِ رستا ٺهيل آهن، تڏن يڪسر، ڦپ، دان، ڏرم، تپرت، ورت، ستسنگ، پڪتي ۽ ٻيا به ڪيترا رستا مون وٽ پهچڻ لاءِ آهن. منهنجي ڀڪا وات وڃي تنهن تان جڏهن سڀني من سان هلندو تہ ضرور مون وٽ اچي پهچندو."

سنڪمارن ۽ ٻين اوگيان ڏي اڄي ٿي پنهنجو ايمان وساري ڇڏيو ۽ هنس روپ ڀگوان کي ڏنڊوت ڪري سندس ڪٽنبي ٻڌوتي ڪرڻ لڳا ۽ پوءِ موڪلائي پنهنجي استان ڏي روانا ٿيا. آءٌ به اُٿي جو ايمان ٽوڙي وڻڪٽ ڏي هلڻو ويس."

ايتري ڪٿا ٻڌي اُوڌو وري به وينتي ڪري چوڻ لڳو تہ "هي ديناناٿ! اوهين منهنجي آيا تہ مون وٽ پهچڻ جون ڪيٽيون ئي واٽون آهن، پر اُهين سڀني ۾ جيڪو به سهنجو رستو هجي سو ٻڌاءِ." شري ڪرشٽ اُتر ڏنو تہ "هي اُوڌوا! جڏهن برهما ڪمل جي گل مان پيدا ٿيو تڏهن اُن وڌ، جي منهنجا سواس آهن، منهنجي ايڏا سان حاصل ڪري ويڪورشيءَ ۾ پنهنجن پٽن کي ٻاڙهيا. رشين وري اُهين جو ارٿ ڏيڻ،

حصص روپ ڪنوار جو سنڌ گيتن جي ڪهاڻي

ڪاڪي (ڪنواري) سڪيدڙ ڪن

ڪن ڪان ويڙهو جو ڪيهر ٻروهن

ڪيئن ڪاڪي ڪيئن ڪاڪي

ڪيئن ڪاڪي ڪيئن ڪاڪي

ڪيئن ڪاڪي ڪيئن ڪاڪي

ايترو ٻڌي اوڏو پڇيط لڳو تہ "مهاراج! تڏهن پوءِ ٻيا اوهان سيڻي يادون کي جو نہ مڪتي ڏني؟ ڪڙي تي ديا ڪرط ڪٻي کي اپاڳي چڏط جو ڪهڙو ڪارط؟" شڪارسندر جس تہ "هي اوڏو! آءُ توکي اڳيتي ٻڌائي آيو آهيان تہ ڪيان ۽ آڳيان اڏڻ رستا آهن. جيڪڏهن ڪڙو رستو سڄي ڀا تہ ڪنهڪي نہ تہ ڪو ڇپ ٿئي ڀاڻ ڪي ڏري پڇن ٻ ٿي پوءِ لڳيس ڀا ٻا چڪب پڇڙي ڪرم ۽ نرڪ سورگ جو ڇپ رهي ڀا. هي اوڏو! سنسار ٻ ٽن قسمن جا منشهر آهن ڪڙا آڏهارام ۽ ٻاهارام. آڏهارام اُهي آهن جي اٿئي پهر پکوان جي سهرط ۽ ڏيان ٻ لڳن رهن تا. ڏن ۽ سنساري سکر ملط تي ڪا خوشي ڪانہ ٿئي ٿيين ۽ نہ تہ اُهنجي وڇط ڪري ڪو ارمان نہ ٿيين ٿو. ديارام اُهي آهن جي سنسار ٻ ڏن، سندر استري، آڳيا ڪري اولاد ملط ڪري پرسن رهن تا ۽ اُنهنجي وڏوڙي ڪري ذکر سمجهن تا. اِلاڻ گيالي کي گهرجي تہ پنهنجي ورط ۽ آشرم جي ڏرم موجب ملت رکي پنهنجي ڪريا ڪرم کي نہ چڏي. پنهنجي ڏرم کان قرط ڪري برهم سڀا جيترو پاپ ٿئي ٿو. هي اوڏو! ڪڙي دفعي سنت ڪمارڪيان جو ايمان رکي برهما کان پڇيط لڳا تہ "سنساري آدمي جو من پنجن پوت آتمائن کان ڪٿن الڳ ٿئي ٿو؟ اسين سيڻي تبوڻن جو سڃان ڪري اٿئي، پهر برهمڻ ڏي ڪٿا ۽ اسلا پاٺ ڪندا رهون تا، تڏهن بہ اسانجو من سنساري جاسائن کان الڳ نٿو ٿئي تنهنجو ڪهڙو سبب آهي؟" تڏهن برهما ايان جو اُتر ڏيڻي نہ سگهيو ۽ ٻيا ديوتا ڏيڪي اُتي ويهل جو سي منس کلط لڳا، تڏهن برهما اڳيتي ٿي موڪي ياد ڪيو ۽ آءُ اُن جي ڪالهہ رکط واسطي اُتي وڃ منس (برهما جي سواري جو ڪي) جو برهما جي ڪجي

سنساري جيو موڪي سمجهائي ٿو، جنهنکري اڌ ويلي ڏو
آواگمن کان ڇٽيو وڃي. ڏس جڏن راجا پرلي، پاڻڪاسر، سگريو،
هنومان، جامونت ۽ جٽايوُ وغيرهه اڃا ڪيترائي جيو منهنجي ڀڳتي
۽ درشن ڪرڻ سان ڀوساگر پار لنگهي ويا. سوري، شڏه ۽ ٻيا
ڪيترائي نيچ توڻي اُوچ ذات جاڀگتي ڪرڻ ڪري مڪتي پد
پائي ويا. اڃو ڏس! ڪوپين ڪو بيد شاستر نه پڙهيو نه ترڪ، تپرت
ڪيائون يا ورت نم رکيائون ۽ نڪا منهنجي مهما جي نئي خبر
هين، پرمونهه اڙي سڄي پريت هين جو منهنجي وڻڪ ۾ ڳڙي
ساعت ۾ هنڪي وڃيه تي معلوم ٿي. جن مهن ڏاڻ راس ليلا
ڪرڻ جي وقت کي هڪ پل سمان گذريو سمجهيو. بس!
اٽهئي پريتي ۽ ڀڳتي جي پرتاپ سان ڏو هيئر لکڻي روپ ۾
وڪنٺ ۾ واسو ڪن تيون. جڏن ڪو مٿس چاڪي ڀڃي يا
اڻ چاڪپ سبب امرت ٻي وڃيڻ آمرتي وڃي نو، تڏن چاڪر
يا نه چاڪر ڪري ۾ منهنجي ڀڳتي ۽ پرت رکڻ وارو منش
سنسار ۾ سکه پائي جنم مرڻ کان ڇٽي وڃي ٿو، ۽ اڏو ڪيان ڪرم
جي بڏائڻ يا ست سنگ ڪرڻ ڪانسواءِ معلوم نٿو ٿي سگهي. اڃاءِ
سنساري منش کي گرو جي سڀوا ۽ ڀڳتي ڪرڻ ڪيڏي ضروري آهي."

ايتري ڳالهه ٻڌي اوڌو هٿ جوڙي هيٺ اکين ۾ ڏاڍا
جڏن ڀڳتي جي ايڏي وڏي بدوي آهي، تڏهن پوءِ اوهان يڪسر
تهسبا ۽ پنن ڪيترن قسمن جا ڏرم جو ٻڌايا؟" شام سندر وراڻيو
ڏاڍي تر" جي اوڌو! اڳين ڪرمن ڪرڻ سان ۽ ڦل وياپت ٿئي ٿو
۽ اڻهنجي ڪرپي درِي جڙڻ ۾ ڀڳتي پيدا ٿئي ٿي. ۽ جڏن
ڀڳتي پدارت ملي ويو، تڏهن ٻئي ڏرم ڪرڻ جو ضرور ڪوبه
جي اوڌو! ماڻا جا ساتوڪ، راجس ۽ تامس ٻڌي ٿي ڪٽ آهن، ۽

ڇڏو نشو سمجهي، منهنجي شڪتي سڀني جيون هر ڪجهڙي سمجهيٺو،
ڏو، عمدا مند رهه ديوشتان ٻڌائي ٿو، ٺاڪر پوجا لاءِ ڇگا ٻاغ ٻاغيچا
ملڻ جاڻي ٿو ۽ جيڪا هر ڪنگي شي ڪائط واسطي ملڻس ڏي سا
ڪري ٿو، اڪثر هر دن دوم ڪريٺو، پنهنجي طاقت آهر برابر مطن
ڪي ڪارائي سنشت ڪري ٿو ۽ ڪٿو سيوا هر پريت رکي ٿو هر هنڌ
منهنجو سروپ ڏيان هر ڏسي ٿو، سدا ديوتائن جي ڏاڍي دوم ۽
پٿرن جي ڏاڍ ٽوٽط ڪري ٿو، جيون جي آرام لاءِ ٿلاءَ، کوهه ۽
ڏرمشالائون ٻڌائي ٿو، ساڌن ۽ مهاتمائن جي سڌ سماد ڏيي ٿو،
۽ پڇجي ته ڪڏهن ايو ايمان نشو ڪري ڪري ته مي سب ڪم مون
ڪيا آهن. ۽ جو جو مطلب ڪٿو ڪم ڪري پنهنجي من سان
چوي ٿو ته انجو ڇ ملهيو وڃي ٿي. اوڏوا اڻڄاڻ طرح جي
ڏرم ڪرم ڪرط واري ڪان آءُ خوش رهاڻٽو. پر ياد رکه ته
ست سنگر ڪان سواءِ اڻو ڪيان ڪڏهن هر نشو ملي. ساڌن ۽
مهاتمائن جي سنگ ڪرط ۽ منهنجي ڏيان ڏرط سان منش ڪيان
پائي ٿو سڪو ٻار لڪهي وڃي ٿو. ماڻهي ست سنگر جي مهما هر
هڏ ايان ۽ ٿو جنهنمان ڪڇي پيدا ٿئي ٿي.
هي اوڏوا! مونکي ڇڏو ست سنگر پيارو آهي ۽ ڇڏو ويد پڙهط، يوگ ابياس
ڪرط سان مان جاڻي هوندي ڪيان ٿو، ڇڏو ويد پڙهط، يوگ ابياس
ساڌط ۽ ورت وغيره رکط واري ڪان خوش نشو ڪيان
ست سنگر ڪري ٿي مون هر جيو جي ڪڇي پيدا ٿئي ٿي

ڏيڻ وارا آهن. اڳيائي ۽ ڪي سڪر تہ ڪڏهن ہر ملي ڪونڏو. پرميشور جي شرڻ وڃڻ ڪري ڪيان پراپت ٿيندو. جڏن جوا خوشبوءِ توڻي بدبوءِ ٻنهي قسمن جي شين تي لڳي تي، ہر رهي ٻنهي کان الگ ٿي. تڏن گيانی ہر نہ تہ ڪنهن جي وڏائي ڪرڻ تي خوش ٿيندو ۽ نڪي ٻڌڻي جوڻ تي دکي ٿيندو. جي منش ٻنهنجي ڪنهن ۽ دکي ڏسي ويچار ہ غلطان رهن تا سي مورکه آهن، جو جو ائين ڪرڻ ڪري ڏاڏو تہ ڪو ہ ٿيڻو ڪونهي. دکه سکه سڀ ٻنهنجي ڪرمن سان ملندو، اڻاڻ گيانيءَ کي ڪاڻ ٿا؛ دکه سکه پرميشور جي ايڇا جاڻي ٻاڻڪي ڪنهن ہ ڪاهه جو ڪندڙ نہ سمجهي. جيڪو ويد شاستر پڙهي ہ ڏکوان جي ٻڌڻي نڏو ڪري ڏيندو آهي تہ ڏوڻندو آهي. جيڪي منش ڏولتمند ٿي ہ دان ڏيڻ ۽ ٻين ڪڻن ڪرمن ہ ڪجهہ خرچ نٿا ڪن، نہ اڙي ڏن جو منڊ يا نہ منڊ سڀ ڪجهڙو آهي. اڻاڻ ٻڌيمان ڏن ٻاڻي ڪجهہ، نمرتہ، دان ۽ ڏرم ڪري ۽ اڻجو ڦل ايشور کي ارپڻ ڪري، جنهنڪري سندس ہ لوڪ تو ڏي ہرلوڪ ٻڌ سڌرن.“

ايترو ڪهاڻ ٻڌي اوڏو ويندي ڪئي تہ ”هي مها راج! اوهين پٽ ٻاون آهيو، رکو هري ٻڌڻ کي پوساگر کان پار لنگهائڻ واسطي اوتارولو تا، ڏاڻي مڪتي ملڻ جي ہ ڪا تجويز ٻڌايوءِ. اوٻڌي ونڪنڌ ڀاڻ جيو تہ ”هي اوڏا جو گرهستي وڃي ہ سنساري ورتڻ ہ ٻنهنجو من موهہ لڳائيندو، ۽ مولڪي ٻنهنجو مالڪ ۽ ٻڌڻا ڪرڻ وارو سمجهي ٻئي ڪنهنجو ٻرو نہ ڪهري ڪيڏي ترشڻا نڏو رکي، ۽ ڪروڌ جو سيڪاريل منتر جهي ٿو، دکه سکه ڪي برابر سمجهي ڪامہ، ڪروڌ، لوڀ، موهہ، ڏکه ۽ پياس جي وس نڏو ٿئي، ۽ سواءِ هري ڀڪتيءَ جي ٻي ڪاڻ ايڇا نڏو رکي، ڪنهنجي ہ ڪارين ڏيڻ تي

شريڪ رشطي جو اوڏو ڪي مايا ڪان نه ڏيڪاري جو آديش

استري ڏوڙي اولاد سان گهٽي پرڻت ڪرڻ واجب نه آهي. پرماڻيا
ڪي هن شريو ڪان سدا الڳ سمجهڻ گهرجي. جڏن ڪاڻي ۽ واڌ
لڳل رهيئي ۽ تجوڙ ڪرڻ تي زور ڏيڻي، ۽ ڪاڻي جاڻي
وڃڻ بعد اگهي آن ڪان جدا ڪي وري انسان ٿيي رهي، جڏن
پرميشور جو پرڪاش سڀني جيون ۾ رهيو، ۽ ڇڏن هن ڇڏن پيدا ٿيو آن الڳ
شڪتي بدن ڪان ڇڪيو ويو، تڏهن بدن مريو ۽ ٻيو آن الڳ
ڪي جلائڻ سان آتما ڪي ڪجهه نه ڪري. پرماڻيا جو
پرڪاش سڀني جيون هي شريو ۾ ڪجهڻي قسط سان جيو ڪيو
خوف نٿو ڪري، پرڪاوت سمجهڻ ۾ گهڻن قسمن جو ڏيڻ لڳو
رهيو. تبديڪي آتما ڪي سڀ جڳهه حاضر ڄاڻي سمساري مايا
ڪان ڇڏڻ واري آهي هن تجوڙ ڪرڻ گهرجي. ڪي اوڏوا اڻي
قسم جي گيان ڪيڻ وارو ماڻهو مڪت ٿيندو."

سمجهه ۾ ڪري ۽ سڪي مايا جي گهڻ ڪان ڇڏيو، ۽ اڻا مايا ٻوڏڻي
نٿي ڏڪي. جڏن سڀني ۾ گو آدمي ڪجهه نه قسط ۾ نظر
۽ ڪليش ڪسي ٿو، ۽ جاڳڻ بعد هڪي ڪوڙ آهي ۽ پرميشور جي مايا
اڻي. ڪٿن هي سمساري وهنوار به ڪوڙ آهي ۽ شريو ۾ ٻيهڻڻي
سڀ سچو ٻيو ڀاسي. جيو آتما سڀني جي سڀاڻي، قسمڻين
شڪتي آهي سو جيستائين اهو جيو موڪلي نٿو سڀاڻي وارو سڀهڻڻي سڀ
موڪلان الڳ رهيو، ۽ سڀهڻڻي پوءِ جاڳڻ وارو ڏاڍو ڪاري ڪيڻو
۽ اڻي طرح ليون ڪيو وڃي، جڏن شيشي ۾ ڏاڍو ڪاري. اڳياڻي آهي
وري اهڻي ڪرڻ سان اهو روپ نٿو ڪجهي ۽ گياڻي گرو جي آهي
موڪلڻ سڀ پاڻڪي موڪلان جدا ٻيو سمجهي ۽ گياڻي ڪندي ۽ ٻيهڻڻي
۽ روڻ ڪرڻ ۽ جڏن جي سڀني ڪرڻ ڪندي ۽ ٻيهڻڻي
ڏيڻ زني سمساري جي ڏار ۽ نظر ڪري. گيان ۽ ٻيهڻڻي

ٻ موٽيو لوڪ ۽ جنم پائي اڏوهر ڪرڻ ڪري ترڪ پوکڻو ٿيس ٿو. جيستائ مڪتي نٿي ملي تيستائ ئي جيو آواگمن ۽ ڦاسي ڪٻترن قسمن جا دکه ڀائيٽو. انڌاءُ پوساکو پار لنگهڻ جي واسطي هري پڄن ٿ سٽ سنگهر کان سواءُ ٻيو ڪو به آڌار آڏاءُ ڪونهي. ٿون جو جوڀن ٿو ته مونکي ڀاڻ سان ولي ڀل جنهڪري ٿوکان نه وڃان، سوهي اوڏو! گيان ٻوڻ جهڙ سان وجوڙي هو دکه نٿو ٿئي. ٿون سنسار ۾ هي جيڪي جيو ڏسين ٿو سي سڀ برهماکانو ٻاڪوڙي تائ موندا، فٽڪ مان جهڙ مرڻ کان رهت آهيان. خود آڏ ۽ ٻوٽوئي هي ٻار لاڀ لاءُ اوتار وڌائيٽو، ڏڪڻ مونکي ۽ سکڻ روپ جڏ ڪو ٻوليٽو. تنهڪري ٿوکي گهرجي ته سدائ پنهنجو من منهنجي سمرڻ ۽ پڄن ۽ لڳائي منهنجي جوڳن هي ڌيان ۽ اين رهه ته وجوڙي هو دکه نه رهندءِ. هي اوڏو! گياني ان شريو کي وڻ وانگر ڄاڻي ٿئي ۽ پکي ويٺا سمجهن تا. جن مان ڪڙي پکيءَ کي ٿوري ٻوڙن ڪنڌي ۽ گهٽي سمرڻي آهي. ان پکيءَ کي پرماتما سمجهڻ گهرجي جو ڪامڻ، ڪروڌ، لوڀ، موهه ۽ انڊرڻ جي سکه سان ڪوبه واسطو ڪونٿو رکي ۽ ٻيو پکي گهٽي ڪائيٽ تي نه ڏئي، رهيٽو ۽ سنساري سکه ۽ ڏاڍو خوش رهيٽو. اُنکي جيو آتما سمجهڻ گهرجي، جو استري، ڌن ۽ سکه مايا سان ڏاڍو خوش ٿو ٿئي ۽ اُنهنجي حدا ٽيڙ ٿي دکه ٿو ڄاڻي. ڪيڪ اها ڳل ئي نٿي ٻوڻ ته هي دکه سکه سڀ ڀگوان جي ايڇا سان ٿيندو ۽ اُن ۽ ٻهي ڪنهن جو وس ڪونٿو هلي. هي اوڏو! سنساري آدمين کي پوساکو پار لنگهڻ واسطي جيڪا تجويز ڪرڻ گهرجي سا مان توکي ٻڌاينٿو: يعني من ۽ ڪنهن ڳالهه جو ايمان رکڻ، ٻيڙا وڃن جوڳ، ٻڌي کي ڏاڍان ڏسي ريس، ڪرڻ، بنان مطلب ڪهڻو ڪالپائيٽ ۽

شريڪرشٽ جو اوڏو ڪي مڪتي ملٽ ٻاٻت اُپديش

ڪرٽ ٻين جوڳين ۽ ٻ ملي سگهي ٿو. اڪيلي پاڻي ٻري رکيل
ٻاه و سائيٽ واسطي ڪر اڇي ٿو، ٻرٻاه اڪيلٽ وقت ڪوه ڪوٽٽ اڏا
ڪا ڏاڍ ڪاڻي: ۽ ٻ ٿر ائين ڪرٽ سان ڪا ٻاڏڪي وسامندي.
هي راجا! مان پرميشور جو چمڪار سڀني جيوڙ ۽ ڏڪ ڇوڙو ٿسي
خوش رهائيو. ٽوڪ ۽ سڀني سنساري جيون کي ٽن جنم ۽ مڪتي
ملٽ واسطي تجويز ڪرٽ واجب آهي، ٻ ٿر سواء ٻچائيٽ جب ٻهو
ڪجهه ٻهٽ کين ايندو."
هي اوڏوا! ڏاڪٽريڊ اهوست گيان راجا ٻڌو ڪي ٻڏائي تيرٽ ٻاترا
ڪرٽ لاء ملهو ويو ۽ راجا انهي گيان جي ٻرتاپ سان مڪتي
پد پاڻو. اڏاء تون ٻ اڏو گيان من ۽ ٻڪر رکي سنساري مڻ کي گهر جي ٿ پهتاجي
ڪ چڏي ڏي. هي اوڏوا! سنساري مڻ قائم رکڻ ڪين گهاڻيه جي راجا
ورٽ ۽ آشرم جو ڏرم شاستر موجب قائم رکڻ ڪري گروه جي سيوا ۽
ٻ رکي، يگيه، شراڌ، ديو ۽ پتر ڪرم ڪري پريت رکي ۽ اُنهجي گهاڻيه سچي مڃجي، قوان ۽ چڏڻ پهتاجي
سنساري مايا کان الڳ ڪري ڏڪ ڇوڙ ڏيڻ، تڏهن گروه جو
اُپديش تهتاجي هوندي ۽ پرويش ڪندو. هي شريرشٽ ۽ آشرم آتما کي
ڪرم ڪري گهٽا جنم پائيندو، تهتاڪري منش جنم ۽ ملٽ
شريرکان الڳ سماڌي سنساري سک ۽ وهنوار کي ڪوڙو ڄاڻي
گهر جي. سو ڀڻان ڏري جي پگهٽي ۽ آتما کي شريرکان الڳ ڄاڻي
جي مڪتي ڪٽ ۽ ٻ ملي کين سگهندي. ٻاڻيٽ، جوانيءَ
ٻڍاپو اهي تينئي حالتون شريرسان لاڳو آهن ۽ آتما سدا ڏڪ ڇوڙ
آهي. منش پهتاجي اڳيان ڪري ڏکي ٿي سک ملٽ جي تجويز
ڪرٽ ٿو ڪري. يگيه، تيرٽ ۽ ٻين شبه ڪرمن ڪري سنسار
جيو ديولوڪ ۽ وڃي سک پوڳيندو، ٻر اوهي ڪڏهن بعد و

يا موڪ ۽ قسط واري ڪيڻي. منش جنم رکو ايشور سمرڻ ؟
ڏان ڪرڻ لاءِ ملڻيو آهي، ڏوڪ جو ڪٽڻ ۽ جوڙ ۽ امر ٿي
ٿو سگهي. جو منش جنم پائي ڏري ويچن نٿو ڪري، سو انهن
۸۴ لک جوڻين ۾ اچي ڏاڍا ڪرسيٿو. جڏهن جيو کي منش جنم
ملڻيو، تڏهن ڪيس سمجهڻ گهرجي ته دو پنهنجو ڪڙو ٻڌ ٻوساگر
پار لنگهائڻ واري ٻيڙيءَ تي رکي چڪو هوءِ جنهن ان منش جنم ۾
شبڪر ڪيو سو جڻ ته آڏي ٻيڙيءَ تي ٻيو ٻيڙي رکي ٻوساگر پار لنگهي
ويو، نه ته اُن ٻيڙيءَ مان ڪري ۸۴ لک جوڻين ۾ اچي ڏاڍا ڪرسيٿو
ٻولدس. شريڙ جو ڪٿي حال ڏسو ته ڪڏهن ڏاهو ته ڪڏهن ڦلهو،
ڏينهڪري اڙي شريڙ جو موڪ رکڻ ڏاڍي ڀل آهي. جي منش شريڙ
اولاد ڏن کي پنهنجو ڄاڻي انهن سمجهڻ ڏا ته آنت سمي ٿوسي
منهنجي سڀاڻا ڪداچ آهي ڏاڍي ڀل ڪا ڪن ڏ آنت - مي ٿرڪي
جا ڪه ٻوڙيا ٻولدان. ڏن ڇڏڻ نه جهه ڏور ڪڙو حوادر جو راڻي حسن نه ٿيڻ
ڪري ڪهوهي نه ته ڇڏن نه جهه ڏور ڪڙو حوادر جو راڻي پنهنجي پنهنجي سڪ
ڪري ڀاڪهه وڏهي مڏا، ڏڻ سڀ اندريون پنهنجي پنهنجي سڪ
ٻوڪڻ واسطي من کي ڀاڻ ڏانهن ڇڪي آلڪ ٿرڪ هر وهن ڏيون ؟
آڪيائي آدمي اُنهنجي وس ڏي ڏاڍو ڪلبش پائي ٿو. ڇڏن
سڀاڻهه ڪيڻين استرين واروڏاڍو خراب خوار ڪيٻتو، ڏڻ هي ڇڏڻ
من آدرين جي وس ڏي ڏاڍا ڪرسهي ٿو. ڪوان پسن، پڪين ؟
وطن وغيرهن کي پيدا ڪرڻ ڪري پوسن نه ڏيو، پر جڏهن منش
جو شريڙ ڏاڍي ڏڻ خوش ڏي جوڙ اڪو ڏ "ڏن شريڙ هر ڪبان
اڇن ڏيڻ ڪري ٿو ضرور مڪتي پد پائيندو" سو هي راڄ هو
منش جنم فقط پڪوت پڇن ڪرڻ لاءِ ملڻيو آهي، ان لاءِ منش کي
سڀاري مايا موڪ ۽ قاسط نه ڪهوهي. بهت ڀوڪ، ٿوڪ ولا

ڏاڙيرو چوڻ لڳو، ڪوريڙي، گهوريڙي کان ملهيل آديش جو ورڻن

سواري هڙي ڏاڙ ڏوم سان تو اڳيان لنگهي ويئي سو مفت کوڙ
چوڻو گالهائين؟" من جواب ڏنو تہ "هي ڀاتما! آءٌ ٽيون ڏاهڙ ڏاڙو
تہ مشغول هوس جو موڪي سواري هي لنگهڻ هي ڪاڙ سمڪ ڪاڙ
رهي." مون ڏڪ من پنهنجي من ۾ چيو تہ گيانيءَ ڪيو ۽ ان ريت
سڀ اندريون وس ۾ رکي ايشور جو سمرڻ ۽ ڌيان ڪرڻ گهرجي.
ڀاويون گرو منهنجو ڏاڍو آهي. هو پنهنجي رهڻ واسطي
گهر نہ ڏاهي ڪوڻ جي ٻرن ۾ رهيٽو. اڻڪي ڏسي مون ويچار
ڪيو تہ گيانيءَ ۽ ساڌوءَ کي ۾ گهوڙاهڙ واجب ڪينهي، جي رات
پوي اڇيڻي پنهنجو گهر سمجهڻ گهرجي.
ٽيويون گرو منهنجو ڪوريڙو آهي. هو ڏند پنهنجي وات
سان ڪڍي وري گهيهيو وڃي. اڻڪي ڏسي مون ويچار ڪيو تہ
پرميشور کي ۾ اڏڻ ريت جاڻڻ گهرجي جو جهو آڻيا سندس
جيو اڻسان پيدا ٿي پالجي آٿت ۾ آڻين سڀني جو جهو آڻيا سان اڏڻ
روپ ۾ سمائجي وڃيٽو. گيانيءَ کي ۾ دل و جان سان اڏڻ
گهٽ گهٽ وڃي ڪوان هي سمرڻ ۾ اين رهڻ واجب آهي.
چوٿون گرو منهنجو گهوريڙي آهي جو سندس چپ ڪان
ٻيو ڪيٽون ۾ سندس روپ ٽيرو وڃي. مون ويچاريو تہ گيانيءَ
کي ۾ گهرجي تہ اُن ريت پرميشور ۾ من لڳائي جنهن ڪري
اُن جهڙو روپ ٽي وڃي." "هي ڀاتما! ڏاڙيرو چوڻ لڳو تہ
ايترو سڀ گيان ٻڌي سڪيس سو مون ڏوکي سرو
چوويهن گرن کان ڪيو گيان سڪيس سو مون ڏوکي
ٻڌايو. ان گيان کي سمجهي پرميشور جو ڌيان ۽ سمرڻ ڪ
رهڻ تنهنجي ۾ مڪتي ٿي ويندي. هي راجا! ۽ لکڻ ج
هن منش جنم ڏيئي مشڪلات ڪانپوءِ ملهيٽو، جنهنڪري سن

ٻيو ورهر گيائي، خوش رهڻ لا باقي ٻيا تہ سڀ ڏکر سکر ۽ ڪاڻ رهنڌا.

ويهون گرو منهنجو ڪڙي ڪنواري ڪنيا آهي. ڪڙي ڏينهن مان ڪڙي براهمڻ جي گهر ڪيا پنڌ ويس، جتي ڏاڍرتہ ڪڙي ڪنواري ڪنيا ويٺي هئي ۽ سڀ سندس گهر جا ماڻهو ڪيڏانهن باهر ڪري ويا هوا. اُنوقت تي چڱا ٻيا ۽ اڇي آڻي سڙيا، جي ڪن ڇوڪري جي مکڙ جو لاهو ڪڍي آيا هوا. ڇوڪري اُهن سيڻي کي آدرپاڻ سان ونڊاريو ۽ پاڻ اندر وڃي چاڙون تيار ڪرڻ سڀ ڪيو لڳي. جڏهن ڪري اُڃجي ٻاهن واريون ڇوڙيون ڪڍڻ لڳون، تڏهن هن ويچاريو تہ مهمان کي ڏڪو ٻڌي سمجهندا تہ هن وقت ڪ ڏينهن جو ڪاڏو ۽ موجود ڪونهي؛ سو لاڄ وڃن ۽ ٻڪڙيون ٻاهن ۽ ٻڌائي باقي ٻيون سڀ ٻڌي وڃا. ۽ اُهن ڏن ڪي ٻڌي تي ۽ ڪڙي ٻند نہ ڪيو، تڏهن ڪڙي وري ۽ ٻڌي ڏڪ ڏيائين، جهڪري ڪڙي ٻند ڪي ويو ۽ چاور ڇڏي مهمان کي ڪارايائين. اهو حال ڏسي موڻ سمجهيو تہ ڪهڙن ماڻهن جي سنگت ڪرڻ سان جهڪڙو فساد نہ ٿئي ڪو، ۽ رکيو ۾ ڇڏن ڪڏ رهڻ سان ۽ شانتي ڪاهي ۽ گاڏه هوا ۾ لڏي ڏي، جهڪري وري ٻڌن ڏي لڏو سکهي. اِلاء گهاڻي کي ڪهن سان نہ ريت رکڻ واڻ ڪيهي ۽ اڪيلو وري ٻڌن ڪرڻ گهرهس.

ايڪهون گرو منهنجو ڏيرن ڏاڻ وارو آهي. ڪڙي ڏينهن ڏاڙرتہ ڪڙو آدمي تمر لاهي رهيو هو ۽ اُنوقت راڄا جي سواري ڏاڏي ڏوڙ ڏاڙ سان آڻان اڄي اڪئي. نوڪرن ڏور ڏڪ ڪڙي ماڻهو اڳي ڪيس تہ "ڏڪ! هان ڪا راڄا جي سواري ويندي ڏيئي." جهڪي جواب ڏنائين تہ "موڪي ڪا ڏمر ڪاهي." موڻ اڄي ٿي جهڪي جوڙ تہ "ڪڪا مرس! اڄا هيءُ سامهون راڄا جي

ويچاري پارڪ جي سڀني رهن ۽ ان ڏينهن ڪانوليءَ جي ڪناري
جو ڏيان ۽ سموٿ گرٿ آڪي. سندس ڏيڪ پوميشور جي ڏيان ۽ سموٿ ۽
ڏينهن ڪاوڙ ۾ سنساري مايا جڏي پوميشور جي ڏيان ۽ سموٿ ۽
مڪن رهان ٿو. سڄي پڇو ته سنساري خواهش ڪيل سان وڏو ڏکه
ملي ٿو ۽ ٿوڻيا جڏي ڏيٿ ۽ جي پڇن گرٿ ۽ اڏو سکه ملي ٿو
۽ پچاڙي جو مڪتي پراپت اهي تي هڏي جن وانيا کي ملي.
اڙدون ڪرو. سڄڻو سموٿ آهي. ڏڪڙي ڏينهن ڪلم ته
سموٿ ماس ڏو ڏڪڙ ڪيٿ آڪي اڏ ڪلي. اڄي تي پهون سموٿين ۽
ڪاڪس آهو ڏڪڙ ڪيٿ اڏ ڪيس ڏينهن ۽ ڇڏن سان ماڻڻ لڳيون.
ڏڻي من ڏود سموٿ خيال گرٿ لڳي ته سڄڻو ڏڻ سموٿين ۽
ڏيا ۽ ڏڻي ڪاڻي، رکو من ماس ۾ آهو ڏڪڙ ڪلي ڪو، ڏڻڪڙي
ڏيون. اهو خيال ڪڙي من آهو ڏڪڙ ڪلي ڪو، ڏڻڪڙي
۽ پهون سموٿين وڏون ملين ۽ ۽ پهون سموٿ آڪي سان ڏ
ڏڪڙي وٽ تي. هي ڏي. اهو تي پهون وچار ڪو ته ڪان ڏکيل
سان ڪٽب جا ملو ڏو ۽ لڳ سب ڏڻي ڪن ڏڪڙ آڪي
شي پاڻ وٽ ڏ رکي رکو پڪوٽ پڇن ڪهي ته ڪو ڏ آڪي.
اوڏين ڪرو سڄڻو سمجهه ۾ آڪي. هو ڏڪڙ ڪيس ڏڪڙ
لوڻ ۽ سود هي وس لڏو ڏي، هو ڏڪڙ ڏڻ ڪيس
ڏود ڏو اهو ڏڻي ۽ سڄڻي ڏو ڏيڻي آهو ڪاڪس ڪهاڻي ته ڏڪڙ
ڏڻ گرٿ ڪان سوا ٿيو گي ۽ ڪو ڏ ڪيس ۽ سڄڻ ڏڻي
واڻ سان ٿ ڪا ايڏي ڳالهه گرٿ ڏ رکي ۽ ڏڻ ڏڪڙ
ڏو. پهون آڪي تي ويچاريو ته ڪهاڻي ۽ ڪي ۽ ڳالهه ڏڻ
ڏي ڏڻڪا رکي ڏ رکي. سڄڻو ۽ ڏڻ ڏڪڙ ڪو ڏ سڄڻ

دروازا ٿين تا، تڏن شريرہ ٻه ٽڪ، ڪن ۽ اکيون وغيرہ ڳهٽيئي
دروازا آهن ۽ سمجهائن آشڌ وستو نڪرن ٿيون. مون سمجهيو
تہ من ڪو جيڏو آنند ڏيندڙ ٻيو دنيا ۾ ٻه ڪونهي، پر جيئڙو سمجهيو
تہ من ڪلپت سنسار ۾ سواءِ دکہ جي ڪجهہ ٻه سکہ نٿو ملي، فقط
ايشور ڏيان ۽ سمرٿ ڪري ئي هي لوڪ توڙي پرلوڪ سڌري ٿو.
آها! مون ميترا سيڪار ڪري گرادکن کي ريجهائڻ لاءِ ميترايشن
ڪياٿي، انهن مان ٿورا ٻه ڪري جيڪر ترين پتيءَ کي ريجهايان
ها تہ منهنجو جيڪر نيتارو ٿي وڃي ها. افسوس! جيڪي منش مايا
روپي رسيءَ سان ٻڌجي پنهنجي دکہ ۽ پاڻ ويا ڪُل آهن، تن سان
مورکٽائي ۽ اچ مان پنهنجو سکہ گهران ٿي، ۽ ڪيان، وٺاڪہ ۽
سنساري بندن ڪاٽڻ واري سان ڪجهہ ٻه پريت نٿي لڳايان.
ہس! اڄ آڏا سنساري مايا ڦٽي ڪري پرٽي ڪريان تہ جن
کان پوءِ سداءِ سکہ ڏيندڙ وڪٿ ڏاڻ سان پريت لڳائي موڄون
ماڻيندس ۽ سنساري ماڻهن ڏانهن، جي دکہ ۽ ڪٽ ڏيا اٿن،
ڪڏهن اکر ڪٽي ٻه نہ ٻهاريندس. ۽ نہ تہ ڪڏهن ٻيڪوان کان
سواءِ ٻي ڪنهن کان ڪجهہ گهرندس ۽ جو جو مهاتمائن جو جوٽ
آهي تہ منش کي جيڪي ٻه ڪهڻ آڏاءِ پرميشور کي سوال ڪري.
پرميشور جي سداءِ ادا ايڏا تيندي آهي تہ شل کو مولکان ڪجهہ
گهري، پر سنساري آدميءَ ۾ اڙي سامرٿي ڪانهي جو سيئي جي
ايڏا پوري ڪري سگهي. ڪاڻي جيڪڏهن ڪٽي انين ڇڏجي تہ
ڪنهن ٻه ڪراڪ نہ اچڻ ڪري ۽ رهين نہ ملڻ ڪري مولکي هي
ڪيان پراپت ٿيو تہ الريت گهٽيئي ٻيڙا مونوت ڪراڪ ڪوڏ آيو
وادو ۽ منهنجو من اداس ٿيو وڃڏو. پر اڄ خبر نہ آهي تہ ڪڙي
ڪنهڙي ڀاڳ سهاءِ ٿيڻ ڪري من تسر جو ڪيان اُتهن ٿيو اٿم."

دتاتريه جو پنگلا وٹشيا کان ملهار، اُپديش جو ورڻن

تڻن هي پرش به ڇپ هي سواد تي ڌرتو تي موت ڏوڪي ڏوڪي ته وپدت
ڪاڏي نه ڪري ڇڏئي اندريون روڪي سگهندا آهن، پر ڇپ
ڪي جيتي ڪينڪي سگهندا آهن. ڇاڪاڻ ته ڇپ جو اوپ ڪاڏي
تياڳڻ ڪري وڏندو ويندو آهي. ڪو ماڻهو ڪٿي سڀ اندريان
جيتي، پر جيسين من ڇپ ڪي نه جيتيو آهي، تيسين ڪيس
اندريه جيت ڇڻي ڏسو سگهجي. ائين ڄاڻڻ ته وڏن ڪاڏو ڇڏي ڏ جيئو،
جيتي، تنهن سڀ جيتيو. ڇاڪاڻ ته وڏن ڏيون، پر سواد هي اندري
وڏن سڀ اندريون ۾ هڪ اڇي وڏن ڏيون ڪاڏي ته ڏن سڀني
وهي وڏندي ۽ هي موت تي پوڻ
اندرين هر اوپ ڏني ٿو. انهيءَ ڪري سواد کي ڇڏي.
سڌهون گرو منهنجو پنگلا والي وٹشيا آهي. ڏڪي ڏينهن
ڏنئر ته اها پنگلا سوڍن ڏي سينگار ڪري ڪهڙ گراڪ جي آشا
هر اڌرات ڏاءُ پنهنجي دروازي تي ويٺي رهي. پر ڇڏن گوپر
گزڪ نه آيس، وڏن ڏا اُميد تي وهي پلنگ تي ڇڏي رهي، ڇوڪار
جي وس تي هڪي اڌا سڄي رات ننڊ نه آئي، جنهنڪري هڪي
اڌرو گيان پيدا ٿيو جو ڇڪر وڏن هزارن وڏن ٽپسيا ڪرڻ سان
هر ڪين ڏٿي. من وٹشيا اڏو ويچاريه ته وڏ افسوس آهي جو مون
پنهنجو سڄو جنم اپاءِ وچاري ڇڏي ڇڏيو، ۽ سڄي مالڪ پرماتما جو ڀرپور ڇڏي سنساري آدمين سان نوٽ
ڪيو، ايڏاءِ مون جڙو ٻوڙ ڪري ٻوڙ ڪو ڪوڙ ٻوڙو. ٻوڙ
ڏوڙي انڌي ٻ ڪاڻ ٻوڙي جنهن پنهنجي مالڪ کي
شوڌو هر ٻوڙ آهي، پاڻهي ٻ ڪڏهن نه ڏٺو. جنهن هي شوڌو، ٻ
پاڻي، مٽي ۽ وڏن مان ڪهي ڏاڻ ڏوڙي ڏسي سان ڪڏهن آڏ
تڻن ڪاڻ جو ڏڪ ڏسي سان ڪڏهن ڏوڙي ته. جنهن ڪوڙ ٻ

ڏسن ۾ ٻڌڻن ۽ ٻڌ جهي ٻولندو. جڏن ٻلوان هاڻي، ٻين جيتاڻن هاڻن کي ماري ناس ڪندو آهي، تڏن ڏي استري ۽ ڏاڍي ٻلوان آهي ۽ آڏما جي ناس ڪرڻ واري آهي. انڪري سياڻي ماڻهوءَ کي هن استريءَ جي ويجهو نه وڃڻ گهرجي. جڏن ماڪيءَ جي مڪر ڏرو ڏروگڻ ڪري ماڪيءَ جو مائرو ڏاهيندي آهي، ۽ مائرو لاهيندڙ آڻ ماڪي ڪٽي وبندو اٿس، جهنڪري ماڪيءَ جي مڪر کي ڪجهه به ڏڻ حاصل نه ٿيندو آهي، تڏن جيڪي لوڻي ۽ ڪنجوس آهن سي ڪوڙ۽ پاپ ڪري دولت گڏ ڪندا آهن ۽ انهي مان نڪي ڪجهه دان ڪندا آهن ۽ نڪي کي پهنجي ڪرڻي لڳائيندا آهن، ۽ هنجي دولت ٻيا ڀري ويندا آهن، جهنڪري هو ڏاڍا وياڪل ٿيندا آهن. جڏن ماڪيءَ جي مڪر ڦرپائڻ ٻين مڪين کي ماڪي ڪارائيندي آهي، تڏن گرهستيءَ کي ۽ گهرجي ته ڦرپائڻ سنياسيءَ ۽ برهمچاريءَ کي پوڄن ڪرائي پوءِ پاڻ کائي، ڇاڪاڻ ته سنياسي ۽ برهمچاري رڌل آن جا سوامي آهن. ۽ جيڪو ڦرپاءُ آهن کي پوڄن نه ڪرائي، سو مها پاپ ڪريٿو.

پندرهون گرو منهنجو هوڻي آهي. جڏن هوڻ ۾ ۽ ٻڌي هن تي موهت ٿي موت ورات ڪندو آهي، تڏن سنياسي، جو بن ۽ گهمندو ڦرندو آهي، تنهنکي ۽ راڳ تي موهت نه ٿيڻ گهرجي، نڪي کي ٻڌڻ گهرجس. جڏن مرڳيءَ جو ٻڌ رشي شوڪ ويشڻن جي ڪئي، ڏاڄ تي موهت ٿي هنجي ڏسڻ ۽ ڏاسي ويو، تڏن سنياسيءَ کي ۽ پاڻ ڏاسائڻ نه گهرجي.

سورهون گرو منهنجو مڃي آهي. جڏن مڃي ڪنڌيءَ ۽ آهي جو ڏرو ڏاسي هنجو سواد چکي مٽس موهت ٿي هنجي کائڻ لڳ ايندي آهي، ۽ کائڻ شوق اُن ۽ ڏاسي ساه ڇڏيندي آهي،

اچا ڪريشو، جنهنڪري سندس چٽ مارجي وڃيشو، عقل آڏ اميو
وڃي. انهي ڪانپوءِ هو هنڌجي وس ٿي انڊي ڪوهر ڪري ناس
ٿي وڃيشو. اها وديا مون پنهنجي گان پرائي آهي.

هاڙهون گرو منهنجو پونر آهي. جڏن پونر جيڪڏهن هڪ
ڪنول گل ٿي ويهي واسنا وٺندو آهي تہ اُن هر بند ٿي ويندو آهي.
تڏن منهنجي هڪ هنڌان بيڪر ڪرط نہ گهرجي، چاڪاط تہ انهن
ڪرط ڪري گرهستيءَ کي ڏکر پيدا ٿيندو. جڏن پونر سچي
گاڻن جي سگنڌ ماڻيندو آهي، تڏن منهنجي هڪ هر گهرجي تہ سچي
شاستڙن جو سار ڪڍي وٺي، پوءِ اُهي شاستڙنڊي اڀجن اڏوا وڌا ڪجن.

تيرهون گرو منهنجو ماڪئي جي مڪه آهي. جڏن ماڪئي جي مڪه،
ماڪئي هر رهندي آهي ۽ هو هٿ ٻاڌ لاءِ گڏ ڪري ڪينڪي رکندي
آهي ۽ ٻڪي ڪي ٻئي ڏينهن جي چنتا ڪندي آهي، تڏن منهنجي هڪ
هر گهرجي تہ جيڪي ملهس تنهنجي پنهنجي آڇيوڪا ڪري ۽ ٻئي
ڏينهن جي چنتا نہ رکي ۽ ٻڪي ڪي ٻئي ڏينهن لاءِ ڪجهہ گڏ
ڪري رکي. جڏن ماڪئي جي مڪه گاڻن جي دس مان ماڪي
جوڙيندي آهي، جنهن ماڪئي ڪري انيڪ روگهر ناس ڪڍي ماڻيندو
آهن، تڏن منهنجي هڪ هر گهرجي تہ شاستڙ مان سار ڪڍي مڪه جڏن
جي مايا روپي روگهر کي ناس ڪري. جڏن ماڪئي جي مڪه جڏن
مانارِ هر موهت ٿي پيٽي هوندي آهي، تڏن اُنهيءَ ناس ٿي
ويندي آهي، تڏن جي منهنجي هر موهت ٿي ڪڍي ڪندو ويندو تہ
اُن هر ڦاسي پوندو.

چوڏهون گرو منهنجو هاڻي آهي. منهنجي هڪ هر گهرجي تہ جڏن
ڪاڻ جي پتليءَ کي بہ پيرسان نہ ڇهي. پر جي ڇهندو تہ جڏن
هاڻي ڪاڻ جي هاڻياڻيءَ کي هٿ لاڻڻ سان هڏجي پوندو آهي

ڇڄي يا ڪهڻو، ملو ڇڄي يا ڪڙو. هو رڳو شوير جي هلائڻ لاءِ وڻڻ
ڪهرجي ۽ سيني کان اڳاڙ رهڻ گهرجي. جهڙي ريت اڇڪر ڦاڪو
رهندو آهي. ڪنهن ڏينهن هي ڪاڏو نه به ملي تہ به آنند ۽ رهڻ
ڪهرجي ۽ بنا ڪاڏي ڏينهن گذارڻ گهرجي، تہ پوءِ ايشور پاڻهي جتن
اڇڪر کي ڪاڏو ڏياري ڏيندو. ان بابت
سدا ڏيرج ڌارڻ ڪهرجي ۽ سڃاڻہ رهڻ گهرجي ۽ آندر مان اڇڪر کان سکيو آهيان.
ڪڍي ڇڏڻ گهرجي. بس! اهوئي سچو مان
ڏهون گرو منهنجو سمنڊ آهي. جتن سمنڊ جو پاڻي نڪچل آهي،
تتن منهنجي پرسنتوشي ڏي رهڻ گهرجي. سمنڊ جتن مهاگنبير آهي ۽ الجهو
ٻ. ايترو دائم. ٿيو سگهي، جنهنکي ڪو لٽاڙي نٿو سگهي،
رهڻ گهرجي. جتن چوماسي (ساڻوڪي) ۽ "جڏهن ڪڇڻي ندين
اڇي پون ڏيون تہ نہ آڏل نٿو ڪائي ۽ ساري ۽ سڪي نٿو
وڃي، تتن منهنجي ڪي به جڪي ملهي تنهنجي راضي رهڻ گهرجي.
پر جي نہ ملهيس، تہ ان بابت خيال نہ ڪري. مطلب تہ هين
سيني وشين کان پاڻ بچائي رکڻ ڪي ڌاراڻ ۽ من لڳائڻ گهرجيس.
ٻارهون گرو منهنجو پٿنگر آهي. اندرين جون پنج وشيون آهن.
روپ، رنگ، سپرش، شبد ۽ رس. انهن ۽ قابو ڪري هي جيو
داس ڏي وڃيو. جتن پٿنگر، پولر، هاڻي، هوا، ۽ مجب وشين ۽
ڦاسي داس ڏي ويندا آهن. آسمان پهرتا پٿنگر جو سڀڪا ڀل سچي ٿڪ
جتن پٿنگر باهر کي ڏسڻ مٽس موهت ڏي هنڌ سڙي ڪامي
ويندو آهي، تتن هي ٻوش به ٿئي ها استري روپي مايا آهي
سولهري زيور ۽ ريشمي وستر وغيرہ هي مايا جا رنگر آهن، اڄ
استري کي ڏسي ۽ هنڪي سوڌن ڏي ڏيهائو ڪيس پوکيط

ڏاتر ۽ جو ڪبوتر ۽ ڪبوتري ۽ ڪان ملهل اُپديش جو ورڻن

ڪو ڏيڻ ۽ جنهن لاءِ ڏيڻ، اوڻ ۽ ڪام ڳڻي ڪير سو سمورو ٿئي

گهر داس ٿي ويڻ. هي منجهيل استري جا ڪل وٽي ۽ پوري

ٿي ساڻ سونڪي هن سڄي گهر ۽ اڪيلو ڇڏي پاڻ پنهنجن ٻچن

سميت وڃي سوداگر واسي ٿي. هاڻي ڇڏ من سونڪي سڀ ڇڏي

ويا آهن، ڇڏ هن ڀان اُنهنڪنسواءِ رهي ڇا ڪندس؟ گهٽي ڇوڙ

ڪري گهٽو ڏکر سمندس." اڏيڀرح هو ڪبوتر وراڻ

پنهنجي استري ۽ ٻچن کي چاڙهر مرندو ٿيس، پاڻ کي ماري پنهنجو

جي اڳيان چاڙهر ڪٽي ڦاسايو. اڀي ڪانڊوءِ دشت ماري ڪٽي اڇي

مطلب ٻه روڪي هن ڪبوتر، ڪبوتري ۽ ٻچن کي اوڏو ڏيڻ ڏسندي

گهر پيڙو ٿيو." اها گهاڙهر پوري ڪري ڪتب جو سنگهر لهي

رهي ڏيڻ ڏکوا ڇڏن ٿي ڪبوتر پنهنجي ٻالڪن جي پاڻ هر وڏو سکر ٿو

ڏکي ٿيو، ڪٽن ٿي نرش هر پنهنجن ٻالڪن جي ڪي ٿو ٿمي، سکر ٿو ڪڏهن

سمجهي، ٻوليءَ ٻو ڪبوتر وانگي ڏکي ٿو ٿمي، سکر ٿو ڪڏهن

هر ڪنڊ ٻوڙ ڪري. جو نرش هن مڪتي ڏوڙان لوڪ هر اڇي

ڪبوتر وانگي ڪتب هر ڦاسي پويو، سو اُنهر گتي پراپت ڪري

هر انڊ گورهر پويو. ڪتب جو سونهن پکين ۽ من کي هر ڏکي

ڪيو ڇڏي. ڏڻ هن ماڻهن جي وري ڪيڙي گهاڙهر ڪجي؟ اها

وڏيا مان ڪبوتر ڪان سکيو آهيان جنهنڪري آءِ هنکي پنهنجو

گرو ڪري مڃائو. ڏاڏون گرو پنهنجو اچگر آهي. هي راجن! جن پرش کي

ڏيهي جو ايمان آهي سي اندرين جا سکر ٿو هر پوڳين ڏا، جڏن

اڇا بنا هر ڏکر پيدا ٿئي ٿو ڏڻ سکر هر پيدا ٿئي ٿو. اڀي ڪري

سياڻي ماڻهوءِ کي ڏکر وانگر سکر جي ڇڏڻا نه ڪرڻ گهرجي. اڏيڀر

بنا جيڪي ملي ڏنهنجي راڻي رڻ گهرجي، ٻوءِ اُهو ڪٽي ٿوڙو

ڪڙو ۽ ڪڻن ڪري ويندي هيس تہ ڪري ايندو هو. مطلب ڪاڏهن جو تہ هو ڪبوتر سمورو ئي ڪبوتريءَ جي وس ٿي ويو. ڪوري ڪبطي ڏينهن هوء ڪبوتري گريطي ٿي. هتورتا ڪبوتري پنهنجي ڪهر ۽ پنهنجي پتيءَ جي اکيان آڏ لاڻا. ڏيءَ جي شڪتي سان ڪن ڏينهن ڪاڏهوء اُنهن آڏن مان هٿن پيرن سان ٻڌا ڪري برڪت ٿيا ۽ چڙون ميڙون ڪري روئط لڳا. ڏينهون ڏينهن ڏي جوڙي جو ويو ٻچن سان ڏهن وڌندو ۽ هوڪيٽي سنيال سان اُنهن ٻچن جي پالڻا ڪرط لڳا. هو جڏهن پنهنجن ٻچن جا مڪر وچن ٻڌندا هوا، تڏهن ڏاڍا هوسن ڏيندا هوا. جڏهن اُنهنجا ڪنب ڪين لڳندا هوا، تڏهن آلند ۽ مگن ٿي ويندا هوا. اُنهن جو سندر مڪ ڏسي ۽ اُنهن کي پنهنجي ويجهه ايندو ڏسي هو بيحد ٿي ويندا هوا. ڪوان جي مايا ڪري هو ڪڏهن ٿي ادڻو ته موت ٿي پيا جو، هو آڏين ڪڏهن سان پنهنجن ٻچن جي پالڻا ڪرط لڳا. ڪڏهن ڏينهن ڏي جوڙو پنهنجي ٻچن جي ڪاج جي ڪوڙ ۽ ڪيڏان جو ڪيڏانهن وڃي نڪتو. پنهنجن جو ڪڏهن ماري آيو تنهن جا ۽ پنهنجن ٻچن کي قاسائي ورتو. ڪبوتريءَ ديو ڪاڏهوء جڏهن ڪبوتر ۽ ڪبوتريءَ ڪاج ڪبي ڪري تڏهن پنهنجن ٻچن کي جا ۽ قول ۽ ٻاڪا ريندو ڏسي پاڻ به وراڻ ڪرط لڳا. سندن ۽ وال ڪبوتريءَ پنهنجن ٻچن کي ڏڪي ڏسي گيان رمت ٿي پاڻ کي ڪنهن جا ۽ قاسايو. اڳي ڪاڏهوء هو ڪبوتر پنهنجي پياريءَ استريءَ ۽ ٻچن کي ڏڪي ڏسي پاڻ به ڏکڻ ۽ وراڻ ٿي ڪرط لڳو ۽ چوط لڳو تہ "هاءِ! هاءِ!! مان ڪهوڙو ڪمبخت ۽ مورکھ آهيان، جو جيترا هوڪيٽي تڏهن به ڪيت نہ هوندا. اڙي! ڏسو تہ سهي جو هوڻ ٻچا ڪيٽي

تر ڪي جمي ڏڪي مري. آهي. جڏن سورج
ستون ڪرو. منهنجو سورج ٿڌي ڇڪي وڃندو
پنهنجي تيجه سان پاڻي سڪائي پاڻ ڪيرائيندو آهي ۽ من ۾
آهي ۽ مينهوڪي ۾ وڙي اڏو پاڻي هيٺ ملي سوهو وڻي، پر
موهر نڏو رکي، تڏن يوگي کي به ڇڪي کائنس اڌا شيءِ گهري تر آماڪ
ڪنهن جڳ ڏو گهرجائو اڃي ۽ من ۾ موهر نه رکط گهرجيس. جڏن
اڌا هنکي ڏسط گهرجي ۽ من ۾ رهندو آهي ۽ ڪڏي ويندو
سورج آسمان ۾ پنهنجي روپ ۾ رهندو آهي ۽ ڪڏي ايندو
آهي، پر پاڻي وغيره ۾ طرحين طرحين روپن وارو ڏسط ۾ آهي، ڪيول
آهي، تڏن آڏيا به ايشور جي اڏيڪ روپن وارو ڏسط ۾ اچي ٿو.
موڪن کي ديئي ۾ ويندل سروپ کان نرالو نه آهي،
اڏوان گرو منهنجو ڪبوتر آهي. ڪنهن به وستوءَ سان گهڻو پيار
نه ڪرط گهرجي ۽ ڪنهن ۾ به موهر نه رکط گهرجي ۽ پر جي ڪنهن
سان پيار ڪبوتر پوءِ ڪبوتر وانگي آن وستوءَ جي وس ٿي ڪاڏهن ڪاڏانهن
سهڙو پوندو. ان بابت مان توکي ڏڪي منهنجس پنهنجي
ڏڪو ڪبوتر ڪنهن وٽ نه آڪيرو ڏاڍي ڪيتراڻي ڪين آڻي
استري ڪبوتريءَ سان ڪٽي رهندو هو. ڪبوتريءَ جو پاڻ ايترو ڏاڍي سنهڙ
ڪڏ ريءَ ويا. اڻي ڪبوتر ۽ ڪبوتري سب ڪي ٿي ويا. مطلب
ڏيو جو سندن نيٺ، هردا ۽ من. پاڻ ۾ ڪٽي سهندا هو
تر سپيٽي اڪ ملي ڪي ٿي ويئن. پاڻ ۾ ڪٽي ڏوا. اڏامندا
۽ ڪٽي رهندا ڏوا. اڏامندا ڪٽي ڏوا ۽ ڪاڏاهائيندا به ڪٽي ڏوا. راند
ڪندا ڏوا تر ڪاڏيندا به ڪٽي ڏوا. مطلب تر ڪڏهن به ڪ
ڪان جدا نه ٿيندا ڏوا. اڏڻي طرح ڏو ڪبوتر پنهنجي
جي سڏن وڃندڙ ۽ من موهيندڙ وڇڻن ٿي ڏيو تر موهت ٿي ڏي

جنن جل منو هوندو آهي ، تنن منهنجي ئي برسا وچن پولٹ ڪهڙن.
۽ جنن تيرڻن جو جل پاڻين کي پوتر ڪندو آهي ، تنن منهنجي ئي
ڪهڙي ، تہ پنهنجي درشن ، سپرش (ڇهڻ) ۽ ڪيرڻن سان ماڻهن کي
پوتر ڪري . اِهو ڪرڻ مان جل کان سکيو آهيان .

پنجون گرو منهنجو اگني آهي . جنن اگني تمام تيجوان ۽
جلائيندڙ هوندي آهي ۽ دور رهل ڇيڪي منجهس وجهو آهي ، سو سڀ
ڀسڪائي ويندي آهي ، الهڙ هوندي برهو پوتر ڪندڙ آهي . ساڳئي طرح
منهنجي ئي برڪرڻ ڪهڙي . جنن اگني ڪنهي گپت هوندي آهي
تہ ڪنهي پرڪهت ، ۽ جڏهن ڪو ماڻهو پنهنجي پلي لاءِ هنجي پوڄا
ڪندو آهي ، تڏهن هو ڏيندڙ جي اڇا پرماڻي ، ڏات سڀ ڪرهڻ
ڪندي آهي ۽ سندس ڪڏيل ، هلندڙ ۽ ايندڙ پاپ ناس ڪندي
آهي . اڏئي طرح منهنجي ئي برهڻ ڪهڙي . جنن اگني ڪي روپ
آهي ، پرڪهڻين ڪاڻن ڪري وڏي ۽ ٿورين ڪاڻين ڪري ننڍي
ڏسڻ ۾ ايندي آهي ، تنن جيو آتما برهڪ آهي ، هونڪي وڏو آهي
۽ نڪي ننڍو . پر اگيان ڪري من ديهي ۾ وڏو ۽ ننڍو ياسڻ ۾
اچيندو . اِهو گيان مون اگني ڪان پراپت ڪيو .

ڇهون گرو منهنجو چندرما آهي . جنن چند جو منڊل همیشہ سچوئي
آهي ، پر هوءَ ڪڏهن وڏو ۽ ڪڏهن ننڍو ڏسڻ ۾ اچيندو . ڇاڪاڻ تہ جڏهن
هو سورج جي ويجهو ۽ ميڙ هوندو آهي ، تڏهن ننڍو ۽ جڏهن پري
۽ مٽي هوندو آهي ، تڏهن وڏو ڏسڻ ۾ ايندو آهي . ساڳئي ريت
آتما برهڪ روپ آهي . هو نڪي گهٽجي ٿو ۽ نڪي وڌي ٿو ۽
جنم مرڻ کان رهت آهي . جنن اگني جا اُلا ناس ٿي ويندا
آهن ، پر اگني تہ ناس ٿيڻ جي ٿر آهي ، تنن من آتما جو جنم
مرڻ جو ياسڻ ۾ اڏي ٿو سو رکو ڏيهي جو جنم مرڻ آهي . آتما

هاڻي هوا ٻيا ٻراڻ. جڏهن ٻراڻ ٿوري ڪاڏي تي پرسن ڏيندا آهن ۽ اندرين جي ٻوڌن جي ڄاڻڻا نه ڪندا آهن، تڏهن منهنجي ٻڌجي تہ ٿوري تيڻي سنتوشي رهي ۽ وڌيڪ جي ڄاڻڻا نه رکي. جڏهن ٻون سڀ ڪنهن هنڌ ٻيو ڏسي ۽ ڪٽي ٻه موهت نٿو ٿئي، تڏهن ٻوگيءَ کي ٻه گهرجي تہ جي ڏو سردي، گرمي يا ٻيا انيڪ ٻوگ ٻوگيءَ کي ٻه گهرجي تہ جي ڏو سردي، گرمي يا ٻيا انيڪ ٻوگ ٻوگي تہ اُنهن تي موهت نہ ٿي پوي، ٻہ گٺ ڏوش رهت ٿي اُنهن کان ڌٻڪي الگہ رکي. جيئوڪيڪ ائين ڏسڻ ۾ اچيٿو تہ ٻون سڳنڌ سان ملي ويندو آهي، پر سچ ٻچہ ٻو سڳنڌ سان ملي نٿو وڃي ۽ ڄاڻاٽ تہ سڳنڌ هوا جو گٺ نہ آهي پر پرڻوءِ ڏو. ساڳيءَ طرح جيءُ آتما جو ديہ ۾ ويندل آهي ۽ ديهءِ جي ڏرمن جو اڇيٿو آهي سو اُنهن سان ملي نٿو وڃي پر هميشہ الگہ ٿو رهي. اِنهيءَ ڪري گيانيءَ کي سيڪنهن هنڌ آتما ڏسڻ گهرجي.

ٽيو گرو آڪاش سڀ هنڌ وياپڪ آهي ۽ تمام وڏو آهي، پر ڏو ڌڻيءَ سان پريل مٽ ۾ نندڙو ٻٽ ڏسڻ ۾ اڇيٿو. ۽ جڏهن مٽ ۽ آڪاش جو ٻاڻ ۾ لاڳاپو نہ آهي، ڄاڻاٽ تہ آڪاش نروڪار آهي ۽ هيءَ آتما جا سرويا پڪ آهي ۽ سيني پراڻين ۾ ويندل آهي، سو هن ديهءِ ۾ تمام نندو ڏسڻ ۾ ايندي ٿو. جڏهن جل، تيجہ ۽ مٽيءَ سان پريل ڪجي تڏهن آڪاش ۾ دونڌا آهن، تڏهن ائين معلوم ٿيندو آهي تہ هوءُ آڪاش سان لڳا ٻيا آهن، پر سچ ٻچہ ائين نہ آهي، ڄاڻاٽ تہ هوءُ آڪاش جو نرليپ آهي، سو ڪڏهن ڪان دُور آهي. ساڳيءَ طرح هي نرليپ آتما جو ڪال ڪري پيدا ٿيل پنجن ٻوتن جي ديهءِ ۾ رهيٿو سو ديهءِ کان الگہ آهي.

چوٿون گرو منهنجو جل آهي. جڏهن جل پنهنجي سياه ڪري نرمل هوندو آهي، تڏهن مٽيءَ کي ٻہ نرمل ٿي سيني سان پيار ڪرڻ گهرجي ۽

ڏ روپ آهين، الهي ڪري ديا پالي پهنجي آنند هو سب
ڏايو؟" شري ڪرشڻچندر جوڻ لڳو ته هي "اوڏو! چڏهن اوڏوت راجا کي جڻ
راجا يدو ايرڻت وينتي ڪئي، تڏهن اوڏوت راجا کي گهڻئي سان گهڻئي
لڳو ته "هي راجن! مون پهنجي هڏيءَ جي وسيلي سان ڪيت ڏي هن لوڪ ۾
ڪرو ڪيا آهن جنهان کيان پراپت ڪري مڪت ڏي هن لوڪ ۾
پوڻ ڪران. اُنهن ڪران جا نالا هڏ. پرٿوي، وايو، آڪاش، جل،
اگني، چندرما، سورج، ڪپوتر، اجگر، سمنڊ، پتنگ،
ماکيءَ جي مکر، ماڻي، هٿي، هرڻ، مڇ، پتنگ، سوٽ، هالڪ،
ڪماري، ناٽڪ جوڙيندڙ، ڏانگر، ڪوريلو ۽ هرڻڪي. (ڪهروڙي)
هي راجا يدو! ڇو ويڙ ڪرو موڻ ڪيا آهن؟ آهنجي هلت چلت
مان جيڪا سکيا سمجهه پرٿوي آهي. جنهوڪي ڏرتي ڪي انڪ
پرڻون ڪرو سنهنجي پرٿوي ڏيهه ڏسم نڪي ڇڏي، تو ڏهيشه
ماڻهون ڪ ڏڻ ڏا تڏهن ڪ ڏيهوان هوش ڪي هر ڪهڙي تر
صبر رهي ٿي. تڏهن سياڻي ۽ ڏيهوان هوش ڪي پهنجي اڪين
تڏهن ڪيس دکه اچي ويڙهين، تڏهن آنهن ڪي پهنجي حالت ڪڏهن
ڪرهن جو ڪل سمجهي صبر ۽ رهي ۽ ڪيس پهنجي ڪان سکيو آديان. پرٿوي
هر بدلائڻ ڪ ڪهڙي. ايو مان پرٿوي ن قسمن جي آهي ڏڻي ڏاڍو ۽ ٿن وطن سان چاڊيل. جڻن
جيئن ۽ وطن جي ڪاڻن جو جنم ٿين لاه آهي، تنهن سياڻي برس ڪي
هر ڪهڙي تر پهنجي ڏيڻ ۽ وستو سب پراڪار ۾ لڳائي جڻن
ڪو ڪٽي وطن ڪي ڪپندو اڏوا پاڙون پڪيندو آهي، تر هر ڏو ايا
حالت صبر سان سهندا آهن، تڏهن ساڏو هوش سان آهو سابط ڪهڙي
ڏيائي ڪري اڏوا هراي تر ڪيس صبر سان پرڪاڻن جو آهي. ڏڻ
ڪرو پهنجو وايو آهي. وايو ڏن پرڪاڻن جو

چڳي مٽي کان الڳ رهي سنساري مايا کي چڏي ڏي. ڏس
جڏن چندرما جي ڪلا هر روز وڌي ۽ گهٽي ٿي تڏن ئي شريرسداءَ
ڪجهڙو نٿو رهي. جڏن سورج ديوتا پنهنجو پرڪاش زمين،
پروت ۽ پاڻي تي ڪجهڙو ڪري ٿو، ڪنهن سان به پريت يا
پريم نٿو رکي تڏن تون به سڀني جي پريت چڏي پنهنجو من الڳ
رک. جڏن ڪبوتر ۽ ڪبوتري پنهنجن بچن جي پريت ۾ قاسي
خراب ٿيا هوا، تڏن سنساري آدمي براستري ۽ اولاد جي ڪري دکه پائيندا.
ڪڙي پراچين ڪتا پڌايان ٿو جنهنجو ڪ تيجوان راجا يدو ۽
ڪ اوڏوت جو ويا ڪيان آهي. گرو دقانريه جي، جو
جو ويس ڪري مهاپنڊت بنجي ۽ همينه جواڻي جي اوستا هر ڀ ڏيو
ڪانئس، پڇط لڳو تر هي براهمط! تو ايڏا آڪرتا ڪٽي ڪٽان مٽ
ڪٽي آهي جنهن ڪري تون هاڪن وانگر ڀي ڏيو ڏيو سنسار هر
گهمين؟ گهٽو ڪري ماٽهو تر ارٿ، ڏرم، ۽ ڪامنا
جي وشين هر لڳي ويندا آهن ۽ وڏائي، ناموس ۽ ڌن جي پراپت
ڪرط هر رٽيل رهندا آهن؛ پر توکي تر ڪنهن به شئي جي چاهنا نه
آهي. جيتوڻيڪ توکي سڀني ڪرمن جي ڪرط جي سمرٿي آهي،
تر ہ ڪو ڪرم نٿو ڪرين، پر مست ۽ ديواني وانگر چٽ تر ڪا
جڙ وستو آهين. مطلب تر تون پورط گياني ۽ مها سندر آهين ۽
تنهنجي مٽي واٽي من موهيندڙ آهي. ماٽهون تر ڪام ۽ لوڀ
جي اگنيءَ هر پيا جلن، پر جڏن هاڻي جڏهن گنگا ندي هر بيٺو
هوندو آهي، تڏهن ڪيس باه جي تپٽ تپائي نٿي سگهي. هي
آهي، تڏن توکي ڪام ۽ لوڀ جي تپٽ تپائي نٿي سگهي ۽ اڪيلو رهينٿو ۽
مهاتما! تون وشين جي ڏوڳٽ کان ڀري آهين ۽ اڪيلو رهينٿو ۽

سان ڏور ملهيو ويندو." ايا گاڏي اوڏو روئي چوٽ لڳو تہ
"هي جڳهه پڻا مونکي اڙو ڪيان آديش ڪريو جو اڄ وقت
برف وسريو." دوارڪانات ڏڪڙ ڪيس برڙو ڏيٽ لڳو تہ "هي
اوڏو! سنسار هيڪي ڏسين ۽ ڏين ٿو سو سڀ ڪوڙو وهنوار
سڀڪجهي پنهنجو من منهنجي جوڳن هر لڳاء. جڏهن تون سڀني
من سان منهنجي اوناهي روپ جو درشن ڪندين، تڏهن تو ڪي
منهنجي مايا اثر نہ ڪندي ۽ تون مونکي الڳ ٻوڙ پاڻوٽ ڏسندين.
جڏن پاڻي پيٽ جي جاڻ ڪيتوا ماڻهو اڄ ڏيڪي ڪان جدا ٿي
... ڏڪن ڏي ماڻا پڻا استري، پٽ، ڌيءَ عزيز ٿورن ڏينهن
ڪا رهي الڳ سڀ جاڻ ڏڪڙ نہ پاڻي سان ڪڏهن ويا وڃن. ڪي
هنهنجي الڳ ... ڏيڪاريا ڪي ڏيڪاريا لاه چار ڏينهن روئن
پٽڻ الڳ ... آديو ٿورن سڀ وڃن ڪوڙو سمجهي ڪهڙي.
پوا ... ڪان ڏوڙاڳ ڪيو وهيتو جنهنجاڻي
ڪيس ... مٽي ڪي ڪهڙي تہ الڳ ٻوڙ
پهتاڻ ... ڪان ڏسو ڪندو رهي. ڪنهن
هر ... ڏيٽ ڪاڻو مشڪل آهي تہ
ٻوڙ ... ڪري جوڳ هر جنرالدو؟"
... ڪري جوڳ ايکو تہ
"هي ... ڏي ورڪت ڏيٽ
اندر ... ڏال تي ڪا سڀڪجهي
جوان ... جوڳن هي
ٻوڙ ... ڪا ڏاري
... ڏاڻي تہ
... ڏڪن ٿورن هر

شیام سندر دو آدمیوں کی سمجھوتے کو بلوانا

جو بار بار چکو آدمیان، تقش یادوں کی داس گرانی ولگدن
وجان. چکوا الین لی گیو تیل اودین پھیلجی اوکے قالین بتارہا
پکارجو" اودادی بوجھا سب دیو دو پھیلجی اوکے قالین بتارہا
دگری قیمتی اگوسین ھی سیام ھر شوگرشٹ ولیلو دو ؟
یادوں کی چوٹ لگو تو "دمن قیمتی ھر دراھیٹن ھی سراپ گری
قسمجی تو تو دوارکا پوری ھر فت توان آپسکابل قلی دیا آدن
تھیکری بھتر لیندو دیگئی ادا دیجو باپ مدتجی وھی کیشو بالی
سدان ۶ دان گرہ چھیکری ادا آگیا بالی بولاس آگلی ھت
اگوسین ۶ ہا یادو شیام سندر ھی ادو اگین ھر بالی آدن
وچن ھی قراری گرظ لیکا، تقدمن ادو اگین ھر بالی آدن کیشو
چوڑی ڈاکوان کی چوٹ لگو تو "ھی ھیان نولوا آدن سمجھوتے کو
یادوں کی تو داس کیشو ھر سو گانڈ گری اودین لگن کان اودالجی
داس سگرائی ولیلاتت بتا ارظ چاہیو دل آدن شدوظ کان اودالجی
دوکان ھی سیام ر دیو آدمیان، تھیکری دیشو ہوئی ر بالی سدان قلی
ولی دیو ۶ اگرو دو قیمتی دو چھوٹی ۶ روشن ۶ آگرو دی "
آگلی اودالجی ۶ ہا ھی ۶ ہو تھی ھیکل ھوئی ھر آگرو دی "
الوبات دگدن اوکو شوگرشٹ لی قادی ولیلو
ہوئی شیام سندر ادالجی ھیکل ھیکلو دیت ۶ ھیشو سمجھوتے ھوئی ولیلو ۶
"ھی اودوا پھیلجی ھیکل ھو آدن ھو اس دن سدان قیمتی
ھی سب یادو داس لی ۶ دوارکا ھوئی گوالی آیا ھوا
ویدی ۶ بوجھا ۶ ہا دوارکا ھوئی سدان قیمتی ولگدن ویدس ۶ بوجھا
پھیلجو کن بوجھا داس گھوڑا ھوئی گھوڑا ھوئی گھوڑا
واپ آدی ۶ ہا ھی ۶ ہو آدن ھی اودوا سمجھوتے ھوئی

ڪئي ڏي، تنهن انهيءَ وقت مهاراڻيءَ جڏن اڳيان سان ويڙهي
مهاپوش هي ٻوڌا ويدن ۽ پراڻن هي منترن سان ڪئي ڏي. هي
واسديو! هي شري ڪرشن! هي ٻوڌيومن! هي آڏوءَ روپ پڪوان!
توکي نمسڪار ڪجي. هي نارائڻ! هي رشي! هي پوش!
هي مهاتما! هي حڪمت جا اڏوءَ! هي سڄي پراڻين هي آتما! توکي
وارون وار نمسڪار ڪجي. هي راجن! اڙي طرح ڏسجي آستي
ڏوڀارو ڪري ڏي. ۽ ڀاڱي ڪاڇڪ ۽ هن ڪاڻا وڏن ۽ ايڪ روڻن ۽
پوڄجي ٿو سي ڪن ڏيڻي ٻڌ. ڪاڇڪ ۽ هو ڪرشن وڻ آهي ۽
سوڀا ڪري تمام نرمل آهي. هن نيل مٽي چمڪندي آهي
تڏن سندس انگ ۽ هردو وغيرہ ڏاڪن ڏا. ۽ ڏوڻائي ڪيائن سان
سينگاريل آهي ۽ ٻڌوان وڻ سندس پوڄا سڪڏين سان ڪن ڏا.
سندس آستي ڪري چوٿا ڦر هي ڏوڀارو ڀاڱي ڪيائن ڏا.
مهاپوش! تنهنجي ڇوڙاوندن ۽ نمسڪار ڪجي. هي ڇوڙاوند
ڏيان ۽ ڀاڱي ڇوڙا آهن ۽ ادا ڏين هي ٻڌن ڪي ڏاس ڪندڙ آهن
۽ من هي مراد ۽ ري ڪندڙ آهن ۽ ڪيڪا ۽ هن تيرٿن ڇوڙا ٻوڙ
ڪندڙ آهن. شو، برهما ۽ ٻيا ڀاڱي آهن هي آستي ڪندا. ۽ جو
ايڏين تنهنجي شرط اچڻو تنهنجي ڏون ڪيا ڪرين ٿو ۽ پنهنجي
سيوڪن هي ٻيڙا ڏاس ڪريڻو ۽ تنهنجا ڇوڙاوند سنسار ساگر هي
ترط لاءِ ٻيڙي مثل آهن. هي ڏوڀاتما! هي شري ڪرشنچندرا!
ديوتائون ۾ توکي وساري ٻيا سڀ ڪن، اهي پڳ تنهنجي ملڻ هي
ايڪا ڪن ٿا. ۽ ڏون ڏن، دولت سڀڪي ڏياڪي، ٻيا هي آڪيا
ملڻي ڏوڀ هي ڪيا لاءِ ڏن ۽ ملڻو وڻين، ٻاري سڀا لاءِ ماڻيا
روهي هوط هي ٻڌيان ڏوڙين، تنهنجا ڇوڙاوند جي پڪڻن ڪي
ٻيڙا آهن تڪي مان نمسڪار ڪريڻو هي راجا جنڪ! اڙي

ڪري ٿو نيڇ جوٽين ۾ اڇي ٿو.“

انهيءَ کان پوءِ راجا جنڪ چوط لڳو تہ ”هي براهمط! تو ڏان ڇو ڇيو ٿ سيڪي تياڳي رکو ٻڪوان نارائط جي ٻڌڻي ڪرط گهرجي سو ديا پالي ٻڌايو مر تہ ٻڪوان جي ڪهڙي وقت، ڪهڙي ورط ڪهڙي روپ ڪهڙي نالي ۽ ڪهڙي وڌيءَ سان پوجا ڪرط گهرجي؟“ تڏهن ڪرپا جن نالي ڏائون رشي اُدر ڏيط لڳو تہ ”هي راجن! ست جڳ، تريتا، دواپر ۽ ڪلجڳ انهن چئني جڳن ۾ هو ڏانا ورڻ، اڻيڪ روپن ۽ گهٽي وڌين سان پوججي ٿو. ست جڳ ۾ هن شڪل (اڇو) ورن، چار ٻاهوئون ۽ جٽاءَ ڌاري، وڻ جي ڇوڏن جا وستر پهري، ڪاري مرگ جي ڪل ۽ يگين جي پويتر ڪندڙ رڌراکيہ جي مالا، ڏنڈو ۽ ڪمنڈل ڌاري برهمچاريءَ جي روپ ۾ درشن ڏنو. انهيءَ جڳ ۾ ماڻهن شانت، نروير، سڄط ٿائي، سپٿ ۾ ڪ ڇڙي نظر رکي ۽ ٻاڪي ڇڏي سڀ اندريون وس ۾ آڻي ڏيان ڪرط سان هن پوجا ڪئي ٿي. اُنوقت ڪيس جي نالا ڏيئي سندس پوجن ڪيو ٿي، هنس، سپرط، وڪنٺ، ڏرم، يوگيشور، منو، ايشور، برش، آوکيت ۽ پرماتما، تريتا ۾ لعل سروپ چار ٻاهوئون، ترپ ميکلا (چيلهڪي جو قسم) ڌارط ڪري سون جڙن وارن، ڏن ويدن سان پريل مورتيءَ ۽ سرڪ ۽ سرواڀون نشانيون ڌاري درشن ڏنو. جي ڏرماتما ويد چاڻندڙ دواسي ويدن ۾ ڏيکاريل وڌيءَ سان تريتا جڳ ۾ ويد روپ ٻڪوان جي پوجا ڪندا هوا ۽ سندس نالا ڪاليندا هوا: وشنو، يگيہ، پرشني گرپ، سرودیو، ارڪرم، ورشاڪپي، جينت ۽ اُرگئي. دواپر ۾ هن شيام مورتي ڌاري پيتامبرپهري شري وتس ۽ ٻيون نيشانيون ۽ ڪوستب (مڻيءَ جو نالو) ڌاري، وغيره لڇڻن سان ڏيکاري ڏني. هي راجن! جنهن ايشور کي چاڻط جي اڇا

ي ي سمجهه ساڻيو نڏو چاڪي تہ استري سان سنگہ ڪرڻ لاءِ جي
رتو دان اڇڻ کانپوءِ ڏينهن مقرر ڪيل آڻن سي فڪر سڄان پيدا
ڪرڻ لاءِ آڻن، پوءِ ڪام کي راڄي ڪرڻ لاءِ ۽ نڏو چاڪي تہ
شراب جي سنگهڻ جي موڪل ڏئي آڻي پوءِ پڇي جي ۽ مانس
ڪهڻ اڇڻ جي ها موڪل آڻي سا رکي ديوتائن کي
راڄي ڪرڻ لاءِ پوءِ پهچي اوپ واسطي موڪلي لوڪ اڳا
ڪاڇهه نڏا سمجهن. تہ وشين ۽ ڪاسي اڏو آشڪ ڪهڻ نہ ڪهڻ جي
جيڪو انهيءَ ڏهڻ کي نڏو پڇاڻي سو ساڏو نہ آهي ۽ ڏوکو پهچي
پواڻ لاءِ مرڻ کي ماري ڏوڻ انهن ڪرڻ ۽ ڏو پهچڻ پلو سمجهي
ڏو ۽ پاڻکي سياڻو چاڪي ڏئي، پر شاستران ۽ تہ انهن چئل آهي تہ
"ڏوهن جنهن ڪنهن مرڻ ۽ ڏو مانس کائي ڏو تہ انڌڙ جنم ۽
مرڻ وري جنجو مانس کائندو." انهيءَ ڪري تہ اڻجو ڏاڏو مانس
ڏيکو اڇڻ. جو ڏاڏولت ٻڙئي ڪتب ۽ ڪاسي پهچي ڏيئي ۽
ويل آڻيا ۽ پٽ جي ڏيئي ۽ ويل آڻيا ڏو ڏيڻ ڏيکي ڏو، سو مرڻ
ڪاڇهه ڏوڪ ۽ پوي ڏو، ڏو آڪاڻي آهي سو ڪيانوان پڙئي جي
ڏيا سان سنسار ساڪرتري پار پوي ڏو، پر ڏو ڏهيلو آهي سو نرڪ ۽
پوي ڏو، ڏو ڏهڻ جو ڪيان نڏو چاڪي ۽ ي سمجهه آهي ۽ ڏو
پهچي مطلب لاءِ ڏرم ارت، ڪام وغيره ڪڏ ڪرڻ ڏو سو
واڌون وار جهي ۽ مري ڏو ڏو پڙئي آخر ڪهاڻي آهي ۽ ڪڏهن به
راڄي نڏو آهي ۽ ڏو موڪن کي سياڻو سمجهي ڏو ۽ ڪڏهن به شالت
مرڻ نڏو اڇي، سو ڏيڪڏهن ڪنهن وقت پهچڻ مطلب نڏو حاصل
ڪري تہ ڏاڍو غمگين ٿئي ڏو ۽ ڏو پڪوان واسديو ڪان ٻي ملڪ
آهي سو محنت سان گهر، ڪتب، مائٽ، ڏن ۽ ٻيون وستون
سڀ حاصل ڪري به پهچي اڃا پوري ڪري نڏو سگهي، انهيءَ

پاچن یوگیشور جو راجا جدے کی یوگ، بابت اتحاظ

ي جو نيچہ جو طبعن ہ اچ، تو"

انبي کان ہوء راجا جدے جوٹ لکھو تہ "ھي ہوا صاحب! تو ڏن جو
و تہ سيکي تيا کچي رکو ڏکوان ڏاڙيٽ جب ڏيکي گھوٹ کھو ھي سو
يا پالي ہڪا يو ہ تہ ڏکوان ھي گھوي وقت، گھوي وڏي گھوي روپ
گھوي والي ؟ گھوي وڏي سان ہو ڏا "ھي راجن!
ڏڻ ڪوپا جن والي ڏاڻون روشني اکر ڏيٽ لکھو تہ ھو ڏڻا ورڻ،
ست چکر، تريٽا، دوا پر ؟ گھڻي ڪچکر ڏڻ چڪي چکن ہ ھو ڏڻا ورڻ،
ڪ روپن ؟ گھڻي وڏين سان ہو ڏڻي تہ ست چکر ہ ھن
شڪل (اچو) ورڻ، ڏار پاڻاڻون ؟ ڏياڙ ڏاري، وطن ھي جوڻن
ڏا وسندر ہوي، گاري موڪل ھي ڪا ؟ يڪين ھي ہوندو
ردرا ڪيو ھي مالا، ڏاڙو ؟ گھڻن ڏاري ہو ھملاچاري ھي روپ
ہ درشن ڏاڙو انھي چکر ہ مٿين شالت، ڏوڙو، سيٽيٽ ورڻ،
سيٽي ہ ڪ ھوي انڌو ڪي ؟ پاڪاھي ڏڻ ڏڻ سب انڌو ڏڻ ڪيس ٿي
آٽي ڏيان گرٽ سان ڏڻ ڪيو ٿي، ڏيس، سيٽي، پاڪاھ، ڏور،
ڏيھي سمدس ڏڻ ڪيو ٿي، ڏيس، سيٽي، پاڪاھ، ڏور،
يوگيشور، مٿن، ايشور، زوش، اوڪيت ؟ ڏوھاڻا، ڏوڻا ہ اول سيٽي
ڏاڙيجاڻون، قوي ميڪڙا (ڏياھ ڪي قسم)
گاري سون جڙن وا ڏن، ڏن وڏين سان ہو ڏن ہو ڏن ؟ ڏوڻا
ہ سيٽي ڏڻ نشانيان ڏاري درشن ڏڻ ڏڻ ھي ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ
ھا سي وڏين ہ ڏيڪاڙيل وڏي سان ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ
ھي ہوڻا ڪندا ہوا ؟ سمدس، اوڪ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ
ہوشني ڪوٽ، سيٽي ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ
آ ڪي، ہوا ہ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ
ہ ھن ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ
ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ ڏڻ

هي ئي سمجهه ماڻهو نٿو چاڻي تہ استري سان سنگہ ڪرط لاءِ جي
رتو دان اچط کانپوءِ ڏينهن مقرر ڪيل آدمي سي فقط سنتان پيدا
ڪرط لاءِ آهن، پر نہ ڪامر کي راضي ڪرڻ لاءِ. ۽ نٿو چاڻي تہ
شراب جي سنگهط جي موڪل ڏيل آهي پر نہ پيط جي. ۽ مانس
ڪهڻ آڻط جي جا موڪل آهي سا رکي ديوتائن کي
راضي ڪرط لاءِ پر نہ پنهنجي اوپ واسطي. مورکہ لوڪ انا
ڪاڻہ نٿا سمجهن. تہ وشين ۽ ڪاسي اهو آشڪ ڪر ڪرط نہ ڪهرجي
جيڪو انهيءَ ڏرم کي نٿو پچاڻي سو ساڏو نہ آهي ۽ هو رکو پنهنجي
پراط لاءِ مرن کي ماري ٿو. اڳين ڪرط ۽ هو پنهنجو پلو سمجهي
ٿو ۽ پاڻکي سياڻو چاڻي ٿو، پر شاستون ۽ تہ اڳين ڇاڻ آهي تہ
"هو من جنم ڪنهن مرون" جو مانس کائي ٿو تہ اڳئي جنم ۽
مرون وري منجهو مانس کائيندو." انهيءَ ڪري تہ اڄ جو ڪاڻو مانس
رکيو اڳين جو ڪاوڪت ٻڌس ڪتب ۽ ڪاسي پنهنجي ديهي ۽
ويل آڻها ۽ پٽ جي ديهي ۽ ويل آڻها هو ٻيد رکي ٿو، سو موٽ
ڪاڻهوءَ ٿوڪ ۽ پوي ٿو. جو آکاڻي آهي سو گيانوان ٻڌس جي
ديا سان سنسار ساگر تري پار پوي ٿو. پر جو جيلو آهي سو نرڪ ۽
پوي ٿو. هو ڪٿون هو ڪهان نٿو چاڻي ۽ ئي سمجهه آهي ۽ هو
پنهنجي مطلب لاءِ ڏرم ارٿ، ڪامر وغيره ڪٿي ڪري ٿو سو
وارون وار جهي ۽ مري ٿو جو ٻڌس آنر ڪهاتي آهي ۽ ڪٿن ۾
راضي نٿو ٿئي ۽ جو موڪن کي سياڻو سمجهي ٿو ۽ ڪٿن ۾ شانت
۽ نٿو اچي، سو جيڪٿن ڪهن وقت پهنجو مطلب نٿو حاصل
ڪري تہ ڏاڍو نمڪين ٿئي ٿو ۽ جو پڪوان واسديو ڪان ٻي ملڪ
آهي سو محنت سان ڪهر، ڪتب، مالت، ڏان ۽ هيون وستون
سب حاصل ڪري ۽ پهنجي اڇا پوري ڪري نٿو سگهي، انهيءَ

جيس) يوگيشور جو راڄا جڪ کي ڀڳتي ۽ ڀاڱت ۾ڏائڻ

سو وڏو موڪر آهي. اڏو پوش هميشه ڏن، ايشور، ڪال،
ويدا، دان، روپ، ٿل ۽ ڪرمن جو نراڪار ڪندو آهي. اڏو
نڪار پوش ايشور ۽ سندس ڀڳتن جو نراڪار ڪندو آهي. اڏو
دشت ماڻهو ويدن جي ارٿ کي ڏسو ۽ ڪاٽ تہ ويدن جو
چوٽ آهي تہ آڏما آڪاش وانگر سڀني ديهين ۾ وياپڪ آهي ۽
اِي ويد ايشور کي پوگهتا ڪن ٿا. انهيءَ هوندي ہ هي موڪر
نہ سمجهي، رگو پنهنجي مطلب جي ڀيڙو ڳالهہ ڪري. اِڻي کو
ڪهي سوال ڪري تہ پنهنجين استرين سان پوکر ڪرط ۽ ڀگيہ ۾
ديوڙائن جو بچيل ڪاڏو ڪائط گهوهي، هوءَ وري انهيءَ جي ذندا
هو ڪرط گهوهي؟ انهيءَ جو اٿو آهي تہ من لوڪ ۾ استريءَ سان
سنگر ڪرط، ماڻس ڪائط ۽ شراب پيط اهي سڀ ڪرم دوڙ ٻڌا
ڪين، اِنهن جي ڪا وڏي نہ آهي، پر انهين ڪرط نہ گهوهي.
ڪاڪ تہ استريءَ سان سنگر ڪرط جي جا موڪل آهي سا رگي
ڪن مٿرد ڪيل ڏينهن ڏي. جڏهن تہ رڌو دان اڇط ڪانپوءَ ڪي
ڏهرايل ڏينهن آهن، جنهي پنهنجي استريءَ سان سنگر ڪرط گهوهي
۽ ڀگيہ ٻيل ماڻس کائط ۽ شراب پيط جي موڪل ڏئل آهي، سا
رگو اُن وقت لاءِ ۽ نہ ڪين ڏينهن لاءِ ہ. پر آهي جيڪي مٿرد
ڪيل ڏينهن آهن سي ہ موڪن ۽ ڪامي ڀوشن لاءِ آهن. موڪر
لوڪ ڌنا سمجهن تہ ويدن جو مطلب اِنهن ڪرمن کان ڇٽائط
جو آهي، پر نہ ڪرائط جو. ڏهر تي هلط ڏي ڏهر جو ڦل آهي؛
ڪاڪ تہ انهين ڪرط ڪري شاڻي ڏينهن گهوهہ ويئل ڀوش اڏي
گيان پراپت ڪين ڏا. من ديهي روڻي نہ تہ انهيءَ جو ڪو ويڇا
سکر ڏينهن ڏڻ کي اڏاپو ڪيو ڇڏي. نہ تہ انهيءَ جو ڪو ويڇا
ڪري ٿو ۽ ڏکي ڪي ڪيڏ تي ويئل ڪال ڏي جي خبر لهي ٿو

جي چٽي ؛ ويد اپياس ڪري ٿو جي ڪجن ڪرط جا وڏيڪ اڏڪاري آهن ، سي ويدن جي ڦل وارن وچن تي موهت ٿي چاٽي پڇي ٿو جو ڪجن نٿا ڪن ، پوڪرمن ۾ ٿي لڳي رهيا آهن . اڏون منجهلبن ماڻهن کي چاٽيءَ پنهنجي سڪاري هو ڪو آپاڻ ڪرط ڪهو هي . ڪرمن ۾ قائل ، ٿي نصيب ، مثلا ، اڪيالي ؛ مورڪ ماڻهو ، پاڻڪي ڏاڍا ڏاڍا ڏاسمجهن ؛ موه بيدا ڪندڙ وچن هوليس ڏا. هو ائين چوندا آهن ته يگين ؛ ڪجن هو ڦل ناس ٿيط هوندر آهي ؛ سورگ ۾ رڪاوٽ آهي ڏڪا ڪرمي ، نرمليندا نه ڪر. اڏا ٻوش وچن سان چاٽيءَ خوش ڪرط لاءِ چوندا آهن ته اسين سورگ ۾ اپسرائن سان سکه ماڻيندا سون ، اڏا ٻوش جمبڌ ڪرمن ۾ بڌا بيا هوندا آهن . اڏون پوٽن جو ڦل ٿي پرمکي ڪرمن سان لاڳاپن ويندو آهي ، جنڪري ڪين ڪامر ڪروڌ ؛ هٺ وغرور وڌي ويندا آهن . ؛ ائين ٻڌ جيال آهي ته رهوڪط مان سنساري بدارڻن ۾ پوڻ ؛ ويو بيدا ٿئي ٿو جنڪري من خراب ڪرمن جي ڪرط ڏائهن ڏوڙيتو جنڪري هو ٻوش اڏي ؛ ترشنا واري ڏانڪ واڪن پنهنجي ڪروڌ ، انمان ، ڪيڙي سياڻ ڪري ، اڏپسر ٿي ، ڏارائط جي پڪڻ ٿي ڪلسو آهي . جو وڏن جي بدران استرين جي چاڪري ڪرڻ ، ٻوڪن ۾ ٿي پنهنجو سکه سمجهي ، معمولن جي پوڄا وساري رکوڙي ماڻڪسو رهيڻو سو خود ماڻهو ائين چوندو آهي ته اڄ مون جي حاصل ڪيو ؛ وري ڪلاڪو ضرورت حاصل ڪندس . اڏو ٻوش جنڪڏهين ڪهن وقت ڪٽي ڪهن ديوتا جي پوڄا ڪندو آهي ، د رکو پنهنجي مطلب پراپت ڪرڻ لاءِ جيو ڏيا ڪندو آهي ؛ ڪجي ڏان ڪي آن دان ڪندو آهي . جو ٻوش هسا (مرون مارط) جي دوش کي چڪي ملوح ڪرڻ چاٽي

سو ڏو ناس ڪيو، جنهنجي ڪهڙي سنساري پاپ ناس ڪيو ڇڏي.
اهوئي ساڳيو رگهوناٿ اڄ هتي حاضر آهي. انهيءَ ڪانپوءِ يوميءَ جي
بار لاهڻ لاءِ بدوڪل هر جنم وٺندو؛ جيڪي ڪرم ديوتائن ڪان برتر
ڏي سگهندا سي ڪرم ڏوڪندو. تنهنڪانپوءِ ٻڏو روپ ڌاري
جي ڏيئت يگهه جا لائق نه آهن تنڪي موهت ڪندو. انهيءَڪان
پوءِ ڪلجگ، جي پچاڙيءَ هر ڪاڪي اوتار وٺي شودر راجائن کي
ماريندو. هي مها راجا! اڙيءَ طرح جگت پتيءِ پگوان واسديو جا جنم
۽ ڪرم آنيڪ آهن. مون ترڪي فقط اُنهنجو مختصر بيان ٻڌايو آهي."

راجا جنڪ پڇڻ لڳو ته "هي يوگيشرو! جنهنجي اندر مان
اڃا ڪامنا نه ويٺي آهي، سي ته پگوان واسديو جو پڇڻ ڪن ڏي
ڪونه ڏي. سو ديا ڪري ٻڌايو مٿن پرشن جي ڪهڙي ڪٿي
ٿيندي." تنهنڪي چمس ڏاڍي اڏول رشي اُٿر ڏيڻ لڳو ته "هي
راجن! ستوگڻ ڪري ٻرهما پرم پرش جي مکه مان براهمڻ پيدا
ٿيا. ستو؛ رجو گڻ ڪري سندس ٻانهن مان ڪيتري اُٿپن ٿيا.
رجو؛ تموگڻ ڪري سندس پيٽ مان ويش جاوا؛ فقط تموگڻ
ڪري سندس چرڻن مان شودر نڪتا. انهن ڪانسواءِ جدا جدا
ورڻن سميت آشرم پيدا ٿيا. اُهي چئني ورڻن هر جو پرش
پنهنجي پيدا ڪندڙ ايشور جو پڇڻ ٿو ڪري؛ چاڪي ٻڌي من
جو نرادر ٿو ڪري سو پنهنجي ورڻ آشرم کان پرشت ٿي نيچ
گتي پائي ٿو. انهن هر ڪي اڏ آهن جن لاءِ هري جي ڪٿا ٻڌڻ
مشڪل آهي؛ ڪن لاءِ وري ڪيرتن ڪرڻ ڪٺ آهي. اڙيءَ
طرح جيڪي براهمڻ، ڪيتري، ويش؛ شودر پگوان واسديو جي
مهما کان اڻ واقف ٿي سندس پڇن ڪٿا ڪن، تن ٿي ڏو پاڻ
پنهنجي ديا ڪري ٿو. انهيءَ ڪوندي هر براهمڻ، ڪيتري؛ ويش

واري ڪري ڏيڻي، جاڏي راجا اندر ڏاڍي عجب ۾ پيو ۽ ڪيس
چپ ٿي ويو. انهي ٻوڌ جنس جو اوتار ٿيڻي سمورو آخر ٻوڌ
ظاهر ڪيو. تنهنڪري ڏاتار، سڀني آدمي ۽ منهنجي پيارشپ ديو
کي چاهت هي ڪلياڻ لاءِ پنهنجي آنس مان پيدا ڪيائين، انهي
وشنو بگوان جو ڪرشن جو اوتار ٿيڻي مدودئت کي ماري ويندن
جو آڌار ڪيو. ڪيترن ٻڌين جي سمنڊ ۾ مڇ جو اوتار ڌاري منو
ٻوڌي ۽ انوشڌين (ٻوڌين) جي رکيا ڪئي. واراهه اوتار ٿي
هرڻاڪشر کي ماري برٿوي کي پاتال کان ٻچايو. ڪچوٻ جو اوتار
ڌاري امرت کي واڙڻ لاءِ سمندر اڇل جهل پنهنجي پٺ تي ڪيو
تنهنڪري ڏکويل ۽ شرط آيل گجيندر (هاٿي) کي گراهه (واگهوڻ)
کان ٻچايو. ڪ دنعي وانڪل ڏاڍي رشي ڪشپ واسطي جنگ ۾
ڪاهين ڪرڻ لاءِ ويو. ٻو وات تي ڪاهن جي ڪري سان ڪوٽياسن
ڪڻن ۾ جي ڀاڪي سان ٻوڌلبوٽن سمون اچي پاڻ ارڪو ڏاڍو ڏن
وشنو بگوان جي آسري ڪئي جنهنڪري ڏن اچي آخر ڏاڍا سان ٻوڌ
رشي جي رکيا ڪئي. راجا اندر کي جو ورتا ڏاڍي برابر ڪي ماريو
جو دوش لڳو تنهنڪري انهي جا کان ٻچايائين ۽ ڪيٽڀن ٻيوا ديوڏاڻن
جي استرين کي دئيتن کان ٻچايائين. انهي ڪاڻ ٻوشڪهه رب ڌاري
ڪشن کي اپيه دان ڏيڻ لاءِ هرڻ ڪشپ کي ماريو. منوڏنتر ۽
ڌنوڏاڻن ۽ دئتن جي جنگ اڪئي، تنهنڪري دئتن جي سيڌاڻيڪ کي
ڏس ڪري سيني لوڪن جي رکيا ڪئي ۽ وامن اوتار ڌاري راجا
بلي ڏن جي جوڻوي دان ۾ ولي ديوڏاڻن کي ڏني. ڀرگو رشي ۽
اڪئي رب ڌاري پرشوارام جو اوتار ولي ايڪيهه ڀيرا ڪيترين کي
هٿي سمنڊ ڪ ڏس ڪيو. وري راجا جو اوتار ڌاري سمنڊ
پاڻ ڪري لنڪا ۾ ويو، جنهي راڪشسن جي راجا راوڻ کي ڪ ڪ

فرفار رايط کان ڌارائي کاميو جو اندروت ٿيو آپٽ

کي لٽاڙي اڇيرتو ڏان سان ملڻ پوڄيگي يڪيه هر ديوتائن کي حصو
تا ڏين تڪڙي نٿا اڪائين. جڳ ٻڌڻ هر آڏن تڪڙي گاڙه
گروة وغيره وس ڪيو چڏين ۽ انهنمان هر جيڪو منهنجي
پوچا ٿو ڪري سو پوڻ ٿو پوڳي ۽ پر هو گروة هي ودتو چڙهي سو
وڏو مورڪ آهي. جا ڪاڻ جو هوڳي ڪه آڄ، سوڍي ڪرمي، ميٽين
هوا، جي هو سواد، ۽ اندرين جوسو اداڻين سڃي ڪي جيتي ٿي سو
جي گروة ڏي وس ايي وڃشو ٿر دوسراپ ٿڻ سان پنهنجي
تپسيا اجائي ڪيو چڏي. اڏو روش جڻ تر آپار سمده ٿويو وهي هو
ڪاڻين جي ڪون سان کوٽيل ڪڏي هر ٻڌيو هوي."
اڏا آستتي هڏي ڏاوڻن فارايط پنهنجي يوگر پل سان ڪٽين ايڪ
شوپنيڪ ۽ زيوڏن سان سينڪاڏيل استوڻن ابدا ڪري گابديو ۽ ٻين
سڃي ڪي ڏيڪارڻون لڇميءَ سمان شوڻيڪ استري ۽ ڏسي ديوتا لوڻاڻ
اُنهنتي موڏت ٿي ٻڌا آنهنجي سوڻيا ڪٽل ۽ روپ ڪري سندن
سوڻيا هاڻي وڃي. ڏڏمين ديوتائن جي ديو ٻوڏڻ ڪٽين سان ۽ ٿوٽين وڏا ڪيو"
۽ ٻين ديوتائن کي چوڻ انهنمان ڪٽين سان ۽ ٿوٽين وڏا ڪيو"
ايو هڏي هو ديوتائون ڇڻ ايڌا ٿر "اسين ڪيه آديون، ڪٽي هي
استرڻن ڪٽ اسين؟" ڏنهنجي فارايط ڏڻان ٻڌن ٿر "جيڪي ڏواڏڻون
لائق ڏڏمين تڪڙي ڪوڻ ڪوڻه" ديوتائن اڏ ڏڏمين ڪ ابديو کي هوڻ
جا ٿر اسين لائق ٿر آديون." ڪ انهنمان ڪ ڪوڻ ڪ هوڻ ٿو
"ڪري ڏر ڏڏمين ڏوڻ ڪوڻ جو ڏسو ٿر ڪ ڪوڻ ڪ ڪوڻ سوڻين
ڏيندي." ڪ ابديو ڏڏمين ديوتائن ڪ ڏڏمين ڪ ڪوڻ ڪ ڪوڻ
سڃي ٿر شوڻيڪ ڪمي ڏيڪاڻي ڪ ڏڏمين ڪ ڪوڻ ڪ ڪوڻ
اُڏي سوڳ ڪ ڪوڻ ڪ ڪوڻ ڪ ڪوڻ ڪ ڪوڻ ڪ ڪوڻ
ٿر ڪوڻ ڪري سڃي ديوتائن ڪ ڪوڻ ڪ ڪوڻ ڪ ڪوڻ

۽ شريشٽ نرنارائط جو ڏاڙو ورتو. ۽ ڪرم ڦاس ڪي نروڻ تنهن
لاءِ من ۾ ڪوڙ ڪيان ظاهر ڪيو، ۽ من ۾ ڀاڻ ۽ اُهي ڪوڙ ڪيا.
اهي نرنارائط جي ٻوڏا بدريڪ آشرم ۾ اڄ ڏينهن سوڌو ڪيڏا
رشي منی ڪن ٿا.

جي مهاراجا ڪ ڏينهن راڄا اندر اهي ۽ آڏي پوئي نرنارائط
کي ڪيڏ تپ ڪندو ڏسي من ۾ ويچار ڪيڏ لڳو ته جي من
تپسيا ڪئي ته موڪلڻ راڄ کسي ونڊندو، اهي ۽ لاءِ سڄي تپسيا
۽ پنڪ وجهط ڪهڙي. اڏو ويچار ڪري من ڪامديو کي وسڻ
منڊوايو ۽ ڪيترن اپسرائن سميت پڪوان ڏي موڪليو. آڻن
ويچارن کي ته پاڻ پڪوان جي مهما جي هوءَ ڪري ڪاڻ ٿي، سو سڄي
اڳيان اچي ڪيس سونهن ڪي موهط لڳا. تڏهين ڪوپ رهت نارائط پڪوان
اندر جو ڏوهه سمجهي سراپ ڪان ڏيڪڙن کامديو ۽
پسن کي موڪي ڇڏيو ته "جي ڪامديوا هي دوڻاون! تو هين ۽ جو
ڪجهه ڀاڻ ڪري ۽ پوساد ڪائي آرام ڪريو، جا ڪاڻ ته جي
مهمانن کي آدر نٿو ملي، سو سڄ مساڻ برابر آهي." هي راڄن!
ڏولاس ڪندو پڪوان نرنارائط جا اهي وچن ٻڌي ڏوڻا ڏاڙا ڪائيا
۽ سر نمائي ڇوڙ لڳا ته "هي برهمڻ توهان جيڪي ڇڏ تنهنجي عجب
نائط نه ڪهڙي، جا ڪاڻ ته توهين مايا کان ڏور آهيو ۽ نروڪار
آهيو. اسين توهان جي آتما رام جوڙ ڪمل کي نمسڪار ٿا ڪريون
اسانجي اڏي اپراڌ ڪرط ڏوڙي ڪاڻ تي عجب نه ڪائط
ڪهڙي جو ته اسانجو سياڻي اڏو آهي. توهان جا جيڪي سيوڪ
آدن سي ڏوڻن جو شسان لڳهي اڄي توهان سان وڏڪٽ ۽ ماڻڻ
۽ جيڪي توهانجي رکيا ڏيڻ آدن ۽ توهانجا پڪٽ آدن تن کي
جيتو ڪيڪ اندر ۽ ڪامديو وڏڻون منجهائين ٿا، تڏهين هو اڻهن وڪهن

وقت ۾ سنساري ٻڌڻ کان ڇٽي پار پوندو."

راجا جنڪ پڇيو تہ "ڏهي پگون! توهان جو ڇيو تہ جنهن مورتيءَ ۾ من لڳي، تنهن مورتي جي پوڄا ۽ اُستتي ڪرڻ گهرجي، سو مونکي تہ ڏکا ايشور جي مورتيءَ جي خبر آهي ڏکي ڳڻڻ جي؟ ڏکي ڪرڻ جي جو ڪٿي اُستتي ڪريان، تنهنڪري جي اوتار پگوان واسديو ورتا آهن؟ جي وٺندو؟ جي چرتر هن کيا آهن ۽ ڪري ڏيو سي سڀ ڏيا ٻالي ٻڌايو. تنهنتي درمل ڀالي ستين رشي اُتر ڏنو تہ "ڏهي راجن! جو پگوان واسديو جي چريتون جو ڪٿي ليکو ڪريشو سو وڏو مورکر آهي، چاڪ تہ پرڏوءِ جو ڪو ڪٿي ڪٿي نشو سگهي تہ ڪري ہ سگهي ٿو، پر ايشور جا گڻ ڪوئي ٻڌايانشو. جڏهن پگوان واسديو پنجہ مها پوت اُتپن ڪيا؟ برهماند روپ نگر ڪيا آهن، جنهنجي سروپ مان هي سڀ پوت (پدارت) ستوگڻي، اندرين آهن، ۽ جنهنجي سروپ مان هي سڀ ڏيا آهن. انهي مان معلوم مان گيان پيدا ٿيو آهي ۽ پراڻن مان ديه جي شڪتي، اندرين جي شڪتي ۽ ٻيا سڀ ڪرم وغيره ٿيا آهن. انهي مان معلوم ٿئي تہ هن جگت جو ہ ڪو رچيندڙ هوندو. پريائين هن جگت جي رچنا لاءِ رجوگڻ مان برهما پيدا ٿيو، ۽ ستوگڻ مان يگين جو ڏي داتا ۽ ڏرم جو رکپال وشنو پگوان پيدا ٿيو. جگت انهي. آدي پرش ڪرڻ لاءِ تموگڻ مان شو پيدا ٿيو. اڳي ريت انهي ٿي. انهي آدي ڪان هن جگت جي اُتپتي، پالنا ۽ پرلئي ٿئي ٿي. انهي استري مورتي جي گرپ ۾ رشي ديو دڪش جي ڌيءَ ۽ ڏرم جي

جي ڪرط ڪهجي. ماڻي وڏي جي پوجا ۾:-

جڏهين ايشور من ۾ ارڏش تي ڪرپا ڪري ٿو، تڏهين هنکي ستگرو ملي ٿو، جنهن کروڙ کان وڌ پوجا جي وڏي پراپت ڪري ٿو. اُنهيءَ کالپوءَ جا مورتي پاٺ کي پياري هجي تنهن مورتي جي پوجا ڪرط ڪهجي. پهريائين سنان وغيره ڪري پوتر ٿي اُهي مورتي جي سمکر ويهي پرڪرام ڪرط ڪهجي. ديهه کي اوڏل ڪري پوءِ انده ڪرط شڌ ڪجي ۽ تنهنکالپوءِ پنهنجي رکيا لاءِ جي پڪوان جي پوجا ڪرط ڪهجي. پرٿوي صاف ڪري پوءِ گل قل وغيره سڀ اڏل ڪرط ڪهجن. من کي ساوڌان ڪري مورتيءَ کي سنان آڌ ڪرائط ڪهجي ۽ چڪر آسط وڇائي تنهنتي مورتيءَ کي وهارجي. تنهنکالپوءِ ارگهيه ۽ پنج شين سان مورتيءَ جي پوجا ڪرط ڪهجي. انهيءَکالپوءِ هردي ۾ ويٺل پڪوان واسديو جي پوجا ڪجي ۽ ساوڌان ٿي ڏيان ڪجي. تنهنکالپوءِ هردي، سر، ڪنهن، زرين، ڪيترن ۽ هٿيارن جي موڙ منتر سان پوجا ڪرط ڪهجي. انهيءَکالپوءِ سيتي انگن، پارشدن ۽ ديوتائن سميت اُنهي مورتي جي پوجا پاديه (پيرن لاءِ پاڻي) ارگهيه (منهن لاءِ پاڻي) آچمن (ڪنڌ لاءِ پاڻي) سنان، ڪپڙن ۽ مٽين سان ڪجي. تنهن کالپوءِ سگندي، پشپن، ڌوپ ديپ، مالا ۽ تلڪ سان پوجا ڪجي. اُهي کالپوءِ منترن سان آستي ڪري نمسکار ڪرط ڪهجي. اهڙيءَطرح وڏي موجب مورتي جي پوجا ڪرط ڪهجي. تنهن کان پوءِ اُنهي مورتيءَ جو ڏيان ڪجي. اُنهي کالپوءِ مورتيءَ کي مٿي تي رکي ديوتائن جي سروپ جو ڏيان ڪري، اُنهيءَ پوجيل مورتيءَ کي سندس جاءِ تي رکجي. اُنهيءَ ريت جو اگني، سورج، جل ۽ مهمان جي هردي ۾ ويٺل پڪوان واسديو پوجا ڪندو سوچي ٿو ريشي

آور هو تہ يوگيشور جو راجا جنڪ کي ڪرمہ بابت چڪائيط
سمجهڻ. انهن کي چئجو تہ ڪرم تياگي ڇڏيو؛ تہ ڇو ڏيا تہ جڏهن
ڪرمن جو قل سگهہ؟ سورگہ آهي، ڏڏهن ڪرم ڇو ڇڏجن؟ جي ڪرم
فقط ڪرهہ رنيائيط لاءِ ڇيل آهي سي سڀ مورکن لاءِ آهن، انهن
جي ڪري ڏرهہ ڪو واٽا رو نڏو ٿئي. جڏهن ڏاڻن کي بيماري
وقت منائي وغيرہ جو دلاسو ڏيڻي دوا پياريب آهي، پر ستين
جو قل کا منائي نہ آهي، انهيءَ جو قل تہ آروکها آهي. انهن
مورکن کي ڪرهہ لڪائيط لاءِ ڪرمن جا قل ڏيکاريل آهن؛
چاکاڻ تہ اُهي وشيءَ لوڀي آهن. پر ڪرم ڪرڻ کان ڪرم نہ
ڪرڻ وڌيڪ آهن. گيان جي وسيلي سان ڪرمن جو تياگ ڪرڻ
اِدو ويدن جو ڏڏپريہ آهي. پر ڪو ڪٿي چوي تہ جيڪي ڪرم
تياگيط آهن سي شرعات کانوني تياگجن، اِن هر گيان وري
ڪيڏو اڇي موڙهو آهي؟ انهيءَ لاءِ چوٽگهوڄي تہ پوريا ماٿيو اڪياني
؛ آجيت اِندريہ آهي، انهيءَ ڪري جي ڏو ويدن هر ڏيکاريل ڪرم
نہ ڪندو تہ ڏرم جي آپڙ ملط ڪري موت جي ڇڪهہ ايندو
؛ سداءِ کال جي مکهہ پيو هوندو. انهيءَ ڪري ڇيل آهي تہ
ڪرم ڪرڻ گهرجن؛ منع ٿيل ڪرم نہ ڪرڻ گهرجن. پر جيڪي
ڪرم ڪجن تنهجي قل جي اڇا نہ رکجي؛ جيڪي ڪرم ڪجن
سي سڀ ڀکوان واسديو کي ارپط ڪجن، چاکاڻ تہ انهن ڪرڻ
سان ماٿيو مڪتي پائي تو. پر ڪو ڪٿي چوي تہ ڪرمن جا
جيڪي قل آهن سي تہ ضرور ملندا؟ انهي بابت چوٽ گهوجي تہ
ڪرم جڏهن ڀکوان کي ارپط ڪجن تہ، تڏهن ماٿين جو انهن ڪهي
ڪرمن سان واسطو نہ رهي. جن ڪرمن سان پريت ڪهي
قي فقط تن ڪرمن جا قل ملندا. جو نرڪار جيو پاٿڪي احنڪار
جي ڏڏهن کان چڏائيط ڪجڻي تو تنهڪي ويدن هر ڏيکاريل ايشور

واسنا ڇڏي فقط هڪ ڀڳوان واسديو جي ملڻ جي اڇا ٿي ٿي ، تڏهن پڇڻي وڏي ٿي ؛ ڇت ۾ جي ڪٿي ڪرمن ڪري پاپ ٿين ٿا ، سي سڀ انهيءَ پڇڻيءَ ڪري ناس ٿي وڃن ٿا . انهيءَ ڪالپوءَ ڇت شڌ ٿي پرڪٽ آتم تتو پراپت ڪري ٿو . جئن نرمل درشٽيءَ سان سورج جو پرڪاش ڏسڻ ۾ ايندو آهي ."

راجا جنڪ پڇيو تہ "پڇڻي تہ ڪرمن جي وس آهي ، انهيءَ ڪري ڀري" مونکي اهي ڪرم ڪڏا يونين ڪرمن ڪرڻ سان ڪرمن جومڙه ناس ٿي وڃي ؟ برش نشڪرمتي آتم گيان پراپت ڪري سگهي ؟ يعني تہ جنهن ڪرمن ڪري ڪري سڀ ڪرم ناس ٿي وڃن ؟ هي مهاراج ! تڏهن منهنجو پتا جڙو هو تڏهن سڪ ۽ پيا منهنجي اڇي ڪڏ ٿيا . اُهيءَ وقت مون اُنهن کان اهو ساڳيو سوال پڇيو ، تہ اُنهن مون کي هن جواب نہ ڏنو . خبر نہ آهي تہ انهيءَ جو ڪهڙو سبب هو ." تنهنڪري آوي وتر ڀڳوان رشي اُتر ڏيڻ لڳو تہ " هي راجن ! جن ڪرمن جي ڪرڻ جي ويدن ۾ آڪيا آهي سي ڪرم ڪوبہ جن ٿا ؛ جن جي ڪرڻ جي منع آهي سي ڪرم ڪڏهن ٿا . پر جن ڪرمن جي آڪيا آهي سي تڏهن نٿا ڪجن ، تڏهن اُنهن کي اڪرم ڪري سڏين ٿا . انهن ڳجهي جو ويد فقط ويد ڄاڻن ٿا ؛ ماڻهو اُنهڪي سمجهي نٿو سگهي . انهيءَ ڪري ويد ساڪيات ايشور جو روپ آهن . ويدن جو ارٿ سمجهڻ ڏاڍو ڪٺن آهي ، انهيءَ ارٿ ۾ پنڊت لوڪ ۾ منجهي ٿا پون . پرڻن تہ اُن وقت پاڻ دونين انهيءَ ڪري جنن لوڪي تنهنجي پرشن جو اُتر نہ ڏنو . ويدن جو ڏانهري جو نٿو سمجهڻ ۾ اچي ، ڄاڻڻ تہ اهي ڪجهارتن سان ڀريل آهن . انهيءَ ڪري اُنهن جو ارٿ جدا جدا ڪيو ، اُنهن ويدن ۾ ڪرمن کان پاڻ ڇڏائڻ جا ڪرم ۽ ڏيکاريل آهن پر مون ڪرماڻهو آهي ڪرم نٿا

آهي. پرکو ڪٿي چوي ته گيان ته ڪ ٻل ۽ وڏي ڏو ۽ ڪ
ٻل ۽ گهرڻي وڃي ڏو؟ انهيءَ بابت چوٽ گهرجي ته پدارٿن جو ڄيڪو
گيان آهي سو وڏي ۽ گهٽجي ڏو پر برهم گيان کي پراڻن سان پيتيندا آهن.
يا وڌڪ جو نه آهي. ڏن برهم گيان کي پرگهٽ ڪن ٿيون. جئن
اندريون وغيره ڪيول هري کي ٿا، تئي تئي سندن
مرون ۽ پکي جئي جئي وڃن ٿا. جئن پراڻ نروڪار آهن يعني
جيو آتما ۽ پراڻ ۽ وڃن ٿا. جئن پراڻ نروڪار آهي. پرکو
انهن ۽ ڪو ٻيرا رنڌو پوي، تئن آتما به نروڪار وڪار وارو ڪٿن
ڪٿي چوي ته ڏڏهين ماڻهوءَ جو جيو آتما وري وڪار وارو
ٿو تسڪ ۽ لڄي؟ انهيءَ بابت چوٽ گهرجي ته جاڳڻ مهل اندرين
جي گڻن ڪري ۽ سپني مهل اهنڪار ڪري جي آتما وڪار وارو
رهي ٿو، انهيءَ ڪري لنگ شريير جي وڪار جو سبب آپاڻ آهي.
پراڻي ڪو ڪلي شڪ اڌاري ته سپني جي ڏاس ٽيٻ ڪان پوءِ وري
جي آتما ڪٿن ڏي سگهندو؟ انهيءَ لاءِ چوٽ گهرجي ته ڏڏهن ڪو
ماڻهو سکر سان ڏڏ ڪري جاڳي ٿو، ڏڏهين ڏنڪي انهيءَ سکر جي
يادگيري پوي ٿي ته مان آ سکي ٿي سمجهس. پر اها خبر انهيءَ آتما جو
جي يادگيري ڪان سواءِ نٿي ٿي. انهيءَ ڪري ڏڏهر جئن
انهيءَ نروڪار آهي. ۽ انهيءَ حالت ۾ وٽين جو لاڳاپو نٿو رهي
ڪري انهيءَ ڏڏهر نٿو ٿئي. پرجي ڪٿي پهچن ته انهيءَ جو ڏڏهن
سپني ۾ نروڪار انهيءَ ٿئي ٿو ڏڏهن وري سنسار ڪٿن ٿو ٿئي؟ پ
جي ڪٿي چڪجي ته ان جي اوديا اچا ڏاس نه ٿي آهي انهيءَ ڪري
ان جي واسنا اڃا رهيل آهي. ڏڏهن ڏڏاءِ ته اوديا ڪٿن ڏاس
ٿي؟ انهيءَ جو اُنر آهي ته ڏڏهن ڪهڙي ڪٿب ۽ ڏن وغيره

پر جي تون چوين تہ پوءِ ويد وري برهم جو ڪٿن بيان ڪن ٿا؟ تہ ڪ. ويد بہ برڪمت نہ آهن ۽ ڪاڻ تہ هو پاڻ قبول ڪن ٿا تہ جيڪي شڪول آهي سو برهم نہ آهي ۽ جو زبان سان چوڻ ۾ اچي ٿو سو بہ برهم نہ آهي. اڳيانطرح جيڪا ناڪار جي حد آهي سو ئي برهم آهي. پر جي تون شڪ آڻين تہ ويد جي سيني هو ڪاڻ آهن، سي جيڪڏهن ڄاڻين نہ سگهندا تہ تڏهن برهم ڪوڏو ئي ڪوڙ؟ انهيءَ جو اُتر آهي تہ جيڪي شڪول يا سوڪمر ڏسڻ ۾ اچي ٿو انهيءَ ڪري هن سڀني ڪهڙ جو ڪاڻ پکوان واسديو آهي. ۽ اڃي جي ڪٿي پڇين تہ ڪ برهم سڀني جو ڪاڻ وري ڪٿن ٿي سگهندو؟ تہ ڪ. برهم جي قدرت جو الت ڪوئي، هو الت روپ آهي. پرياڀتين هو ڪٿي ڪ، پوءِ هن مان ٿن ڪٿن واري مايا پيدا ٿي. انهيءَ ڪان پوءِ هو ڪريا شڪتيءَ جي وسيلي سان پاڻ روپ ۾ آيو ۽ پوءِ گيان شڪتيءَ جي ڪري مهر ٿيو. پوءِ موڪي اهنڪار روپ ۾ آيو، جنهن اهنڪار ۾ سڀ جيو ڪا ٻيا آهن. انهيءَ ڪان پوءِ هن اندرين جو روپ ورتو، پوءِ وري اندرين جي ديوتائن جو روپ ڌاريو. تنهنڪانپوءِ ڪرمن جي ڪل ۽ سڪ ڏکر ۾ آيو. اڳيانطرح ڄي سڀني مالڪاڻ ڪ برهم مان پيدا ٿيو آهي ۽ هي سڀ برهم روپ آهي. اڃي وري توکي پڇيو پوندو تہ جي هي سڀو سنسار سندس روپ آهي تہ پوءِ هي جڳت جهي بہ ٿو تہ مري بہ ٿو. ان مان معلوم ٿو ٿئي تہ برهم بہ جهندو ۽ مرندو هوندو. انهيءَ جو اُتر آهي تہ هن آتما ڪي مري ٿو سگهي جهي ٿو، نہ وڌي ٿو ۽ نہ گهٽجي ٿو. انهيءَ ڪري هو ايندڙ ۽ ويندڙ، ڏيڍ ۽ وڌو ٿيندڙ ڏسڻ جو ساکي (ڏسندڙ) آهي. ساکيءَ کي اهي اوستائون نٿيون ٿين. هو فقط گيان روپ

پگهت ڪڏهين روئيندا پيا آهن ، ڪڏهين کلندا پيا آهن ، ڪڏهين
آنند ۾ مگن ٿي ويندا آهن ، ڪڏهين ڊاڪن جهڙا وچن ٻولينداآهن ،
ڪڏهين نچندا آهن ، ڪڏهين گائيندا آهن ، ڪڏهين پگهوان جي
سروپ جي ليلا ڪندا آهن ، ڪڏهين پرم سکه ۾ پرڇي ويندا آهن ،
۽ ڪڏهين تر وري ماڻ ۾ رهندا آهن . انهيءَ ريت ويشنو ڌرم
سکي ۽ ناراين جو پيارو پگهت ٿي رهي . بس ! ادوئي آهي من ڪٿ
مايا کان لنگهي پار پوط جو رستو .”

ادو بڌي راجا جنڪ چوط لڳو تر ”هي يوگيشورو ! مون تر
ناراين جا ٿي ڏاڍا پڌا آهن ، ڪڙو ناراين ، ٻيو برهم ۽ تيون پرماتما ، سو
ديا پالي پڌايم تر انهيءَ کو تفاوت تر ڪونهي ۽ انهنجو مختصر بيان
پڌايو مۂ جا ڪاٽ تر تو ڏانکي برهم هو پورو گيان آهي .” تنهنڪي پيلاين
ڏالي پنجي رشيءَ اڳتر ڏنو تر ”هي راجن ! ناراين جو من سرشٽيءَ جي
رچنا ، پالنا ۽ سنگهار جو ڪارڻ آهي سو پاڻ ڪارڻ رهت آهي يعني
هنجي هٿ جڏ ۽ سبب نه آهي . جو سروپ جاڳڻ مهل يا سپني
۾ يا نند ۾ ڪئي ڏسٽهر اچي ٿو سو برهم آهي ۽ ادو پرم تتو آهي ۽
سماڌيءَ مهل جنهنکي منڌ ڏسن ٿا سو به برهم آهي . پر جنهنجي
ڪري ڏيهي ، اندريون ، من ۽ پراڻ اهي سڀ پنهنجا پنهنجا ڪم
ڪن ٿا تنهنکي پرماتما ڪري ڪوٽين ٿا ۽ اوئي پگهوان جو سروپ
آهي انهيءَ ڪري تنهين ڏالن جي پيد سان ڪٿي تتو ڇاڻڻ گهرجي .
۾ جي تون ڪٿي چوين تر انهيءَ ڪري تر برهم کي وشيءَ تتو ڏالو
ڏيڻي سگهو ؟ انهيءَ جو اڳتر آهي تر جڏن ٻاهه جا نندا اُلا ڏنکي ٻاهه کي
روشن ڪري سگهن ٿا ، ڏنکي کي اُنکي جلائي سگهن ٿا . تڏن
واڻي ، نيٽر ، بڌي ، پراڻ ، من ۽ اندريون سرشٽيءَ جي پرڪاش
ڪندڙ برهم کي ڇي نٿا سگهن ۽ ڏنکي کي هنکي سمجهي سگهن

ویدن جو اپیاس، ایمانداري، برہمچريہ، اجائي بک بک نہ
کرط کھرجي. گبتي نہ ٹجي، لڪي نہ کجي، سکہ دکہ ہر لوڌا
نہ کانجن، سينی ہراطين ہر آنند روپ برہم ويچار اچي جو
ويچار کرط کھرجي. ايکانت ہر رجط کھرجي، کھو وغيرہ جو
ايہان نہ کجي، جيکي ملي تنمتي راضي ٹجي ۽ وڌيڪ جي
چاهنا نہ کجي. جيکي شاستر پکوان جو مارگ ڌيکارين ٹا تنجي
پتط ہر شردا رکط کھرجي، برہمن جي نندا ہر نہ کجي. من،
واڪي ۽ کرمن کي پنهنجي وس رکط کھرجي. ہراطا يا ہر جي
وسيلي سان من کي روکجي زبان سان کوڙ نہ گالهائجي،
بيہودا کرم نہ کجن، انند کرط اوجل کجي، اندرين کي
جيتط کھرجي. عجيب کرم کندڙ پکوان جوڳي جي جنر،
کرمن ۽ کٹن جو کيرتن کجي ۽ اهي سڀ شردا سان پتجن.
انهيءَ کان سواءِ ٻيو ہر جيکي کجي سو سڀ پکوان واسديو کي
ارپط کرط کھرجي. يگيہ، دان، تپسيا، جپ ۽ ٻيو جيکا
پياري وستو ڏسي اهي سڀ پکوان واسديو کي ارپط کجن،
اهي سڀ ڪرم پنهنجي گرو وٽان سکط کھرجن. شري کرشنچندر
جا جيکي پيارا پکيت وچن تن سان متروتا ياد رکجي ۽ سادو پرشن
جي تمل کرط کھرجي. مهاتمائن جو سنگ ڪري انهن
کان پکوان واسديو جا ڀرتر سکهن ۽ پاط مان ريس ڪڍي ڪے
ٻڌي سان پريت کرط کھرجي. سينی سان ميل ميلاپ رکط کھرجي
۽ ڪے ٻڌي کان سکن ڏکن جي نوارط جو رستو سکجي. پکون، جو
سينی پاڻن جو داس ڪندو آهي تنهنجا گط گالهجن ۽ پين کان
گالهائجن. اڏيطرح سمرط ۽ کيرتن کرط سان پريم لکشط واري
پکتي پراپت تهي ٿي ۽ نرنر ۸ اچي ماڪو آنند پاڻي ٿو. واسديو جا

اهي سڀ مٽيا (ڪوڙا) آهن. اڃيطرح ڪرمن مان پيدا ٿيل
پرلوڪ ۽ مٽيا چاڻط گهرجي. چاڪاڻ تہ جڏهن هن دنيا ۾ ڏکيڙن
ٿي ريس ڏئي ٿي ؟ وڏيڪ وارن جي نندا ڪجي ٿي ؟ جيڪي
مهانپلي آهن تنهکان ڇڇجي ٿو، تڏهن پرلوڪ ۾ ۽ پاڻ ڇڙن کي
ڏسي ريس ڏئي ٿي ؟ پاڻ کان جيڪي وڏا آهن تنهکي ڏسي سندن
نندا ڏئي ڪجي ؟ سورگ مان ڪري پوڻ جو ڏاڍو ڏپ ٿورهي،
انهيءَ ڪري هٿي وانگر سورگ ۾ ۽ ڏکر آهن. جيڪو پنهنجو ڀلو
چاهيندڙ آهي، تنهنکي گهرجي تہ پنهنجي گروءَ جي سيوا ڪري. پرياه رهي تہ گروءَ ۾ هي لچطط ضرور حقط گهرجن. پوءِ ان
تہ هو ويدن مان ڇڏيءِ پر واقف حقط گهرجي جنهنڪري ٻين جا
شڪ لاهي سگهجي. پوءِ تہ هنکي پرڀرهم هو سروپ جي چاڻ حقط
گهرجي، چاڪاڻ تہ جي ڪيس انهيءَ سروپ جو گيان نہ هوندو تہ
ٻين کي وري ڪٿن ڏيئي سگهندو ؟ تيون تہ هو تمام شانت روپ
حقط گهرجي، چاڪاڻ تہ برهم گيان اُنهنکي آتما ڏيندڙ پرماتما جنهن ويشنو درمر
هوندا آهن. ڳڻتي کي پنهنجي سيوا ڪرط سان ملي
ڪري پرسن ٿئي ٿو سو ڏرم گروءَ جي آندر مان ڪپت ڪيئي
سگهي ٿو. گروءَ کي آتما مکيہ چاڻي پنهنجو من وس اڏو تہ
سندس سيوا ڪرط گهرجي. پوءِ اٿين سان اُٺي نہ سگهي. انهيءَ
ڪرط گهرجي، جو ڪنهن بہ شيءِ سان ڪاوڙ سيڀي براڻين ۽ غريبن
ڪانپوءِ ست سنگ ڪرط گهرجي، تنهنڪانپوءِ سڀني براڻين ۽ غريبن
سان مترڙا پاڻ رکجي ؟ وڏن جو ادب ڪجي. پاڙين صفائي رکط
گهرجي يعني تہ بدن صفا رکجي. تنهنڪانپوءِ آندر جي صفائي
ڪجي يعني تہ من ۽ ڪپت ؟ اهنکار نہ رکجي. انهيءَ ڪانپو
ڏرم جا گرط پراپت ڪرط گهرجن، جڏهن ڪهڙا مؤن (مان

آهي سا دوا ۽ آڏامي ويندي ۽ پرڻوب کٹ رهت ڏي جل ۽ ملب ويندي ۽ جڏهين جل جو کٹ رس هوا ڪري سگي ويندو، تڏهين جل تيجه سان ڪڏهي ويندو. برلئي جي اولدهه ڪري تيجه پنهنجو روپ وجائي پون ۾ لين ڏي ويندو ۽ پون پنهنجو ڏمٹ جو کٹ وجائي آڪاس سان ملي ويندو. انهيءَ کان پوءِ آڪاس جي کٹ شبد (آواز) کي کال روپ گهر ڪري جڏيندو، تڏهين آڪاس تامسي اهنڪار ۾ لين ڏي ويندو. اندرين ۽ ڏکي راجسي اهنڪار سان ملي ويندين ۽ من اندرين جي ديوتائن سميت ساتوڪي اهنڪار ۾ لين ڏي ويندو ۽ تنهنکري کٹ مان پيدا ٿيل اهنڪار اندرين آڪاس سميت پنهنجو ۾ لين ڏي ويندو ۽ پنهنجو روپ ڪرڻي ۾ لين ڏي ويندو. پيدا ڪندڙ، پالڻا ڪندڙ ۽ ناس ڪندڙ ڏيوتائن جي ڏيڻ تي کٹي مايا آهي تنهنجو بيان مون توکي ٻڌايو، هاڻي اڃا ڪان وڌيڪ ڇا جي ٻڌڻ جي اڇا آڻيندي؟"

شري شڪديو جي چوٽ لکو تر "هي راجا پريڪشت! جڏهين راجا جنک مٿي کي ديا سان پريل ڪيو، جڏهين کانئس مايا جي تري ڌار ٻوٽ جو اپاءَ پڇيو ۽ چوٽ لکو تر "هي ديالو! هي جا ابشور جي مايا آهي سا اجيت اندريه پرش لاءِ تري ڌار ٻوٽ ڏاڍي کٹ آهي. انهيءَ ڪري مونکي اڄو ڪو اپاءَ ٻڌايو، جنهنڪري ديهه جو ابهمان ڪندڙ پرش ۽ انهيءَ مايا کان تري پار ٿي؟ تنهن تي برهما لالي چوٽون رشي چوٽ لکو تر "هي راجن! استري ۽ پرش ڪڏهي ڏکر ناس ڪرڻ ۽ سکه جي پراپت ڪرڻ لاءِ ڪرم ڪن ٿا. پر انهن ڪرمن جي ڦل ڪري مورکو دکي ٿيندا ٿا. ڪرم ساڌنا سان ڏان ۽ غيره ڪڏهن به سکر نٿا ڏين. انهيءَ ڪري ڏن، ڪرم، ڪتب، ڪرڻ ۽ مال متاع پراپت ڪرڻ مان وري ڪهڙو ڪارج سڌ ڪيندو؟

انت رکشس يوگيشور جو راجا جنڪ کي مايا بابت ڏنائط

رشي مان جيون جي مڪتي لاءِ پنجن مهابوتن جي شڪتي سان
ڏڻي ، اندرين ، من ، پراڻ ۽ شوير پيدا ڪيا ۽ ادا شڪتي
مايا جو روپ آهي . اڏيطرح پنجن مهابوتن جي وسيلي سان
جي سرشٽي رچي ۽ سيڀي پراڻين جي جوڙي ۽ ڀڳوان انهن مايا روپ
سان وهي ، جيون کي ڏسي ۽ ڏسڻ اندرين جي وسيلي
سان جدا جدا ٻوڌ ڪرائي ٿو . جڏهين جيو انهن مايا جي پوکاش
ڪري اندرين جي وسيلي سان پوڌ ڪرڻ لڳو ، تڏهين مايا مان
پيدا ٿيل شوير کي پڇاڻجو سڃاڻجي اڻجي تي موڪلي ٿو ۽ انهن ڪرمن
جيو ڪرم اندرين سان واسنا سميت ڪري ڪري ٿو ۽ سڪل ڪڻي ڏين ٿا
جي ڦل ڪري هوڏ ڪري ۽ سڪل ٿي ويو ڪڻي ڪڻي
نڪي ملي اهائي ڌرميشور جي مايا آهي .
اڏيطرح جيو آتما ٻڌي جي وس ٿي ڪرما ڪري ٻار ڪپڙي مشڪلات
سهي ٿو ۽ ٻرليءَ ڏاءَ جنمن ٻار اڇي ٿو . ڏڻي ڏين پنجن مهابوتن جي
ڏاس ڪيطي جو وقت ويجهو اڇي ٿو ، ڏڻي ڏين ايشور جن ٻڌل سوکيئر
ڇڳت کي آڏانت رهت ڪال ٻار ملائي ڇڏي ٿو . ڪاڻي پرليءَ ڪيطي
جون نشانيون ڏڻ . پوءِ ڏاءَ سؤ سالن ڏاءَ ميڙهن پوندوفي لوڪ ڪيطي ۽
اڻيءَ وقت ٻار سوريج جي آڏي ڏر ڪپت ڪيندي جو ڪيطي باهر جا آلا ڪرندا
لڳندا . اڻيءَ ڪانپوءِ جوالامکي جبلن مان جي باهر جا آلا ڪرندا
سي هوا ڪري ڏؤطرف پکڙجي ويندا ، جنهنڪري اڳڪ شڪ جلي
پسر ڪي ويندا . ڪنهنڪانپوءِ ڪاڻيءَ جي سوڀي واڳر سانورڻ ڪالي
باڏل ڪسؤ سالن ڏاءَ زور سان ميڙهن وسائيندو ، جنهنڪري سارو
برهماڊ ڏڻي ڏاس ٿي ويندو . هي راجن ! جڏن ڪالين جي ڏر
ڪيطي ڪري باڏ شڏ باڏ ٻار ملي ويندي آهي ، تڏن جيو آتما شوير جو ڪيطي
ڏڻي سو ڪيئر ٻڌ ٻوڌ ٻار ليين ٿي ويندو . سڏندڙ ، جا ٻرڻوي جو ڪيطي

ورط ، آشرم ۽ ذات جو ايمان نہ آهي سو پڪوان جو پيارو پڪت آهي.
جنهنجي چت ۽ آتما ۾ پنهنجي ۽ پرائي جو ڀيد نہ آهي ۽ جو سڀني
پراڻين کي هڪ جهڙو سمجهي آنند ۾ رهي ٿو سو مکيہ ويشنو آهي.
جو ڪنهي لوڪن جي راڄ ملط ڪري ۽ واسديو پڪوان جي چرڻارندن
مان پنهنجي پڪتي نٿو ڪهتائي ۽ جو هري جي ڀڄن کان سوا ،
هڪ پل ۾ اجايو نٿو وڃائي سو اُتر ويشنو آهي.
چاڪاط تہ هو من سنسار ۾ هري جي چرڻن کان وڌيڪ قيمتي ٻي
ڪا وستو نٿو سمجهي. جڏن چند جي اُپوط سان سورج جي تپت
ناس ٿي ويندي آهي ، تڏن جن پرشن جي اندر جي تپت پڪوان
واسديو جي چرڻن جي ڏڪاط ڪري ناس ٿي ويئي آهي ، تن پرشن
جي هردي ۾ واسنا وغيرہ پنهنجو ٻل هلائي نٿا سگهن. ۽ جي هري
جي سيوا ۾ سگهہ چاڪن تا تنجو من ڪڏهن ۾ نٿو ڀٽڪي ؛ چاڪاط
تہ هو سڀني پاپن جي ناس ڪندڙ واسديو پڪوان جو هردم هردي ۾
ڀڄن ڪن تا ۽ هن پنهنجا هردا ۾ ٻئر روپي ڏوري سان
هري پڪوان جي چرڻ ڪملن سان ٻڌي ڇڏيا آهن."

راجا جنڪ چوط لکيو تہ "هي پڪون! پرماتما جي مايا هي
چاڪاط جي منهنجي ايڏا آهي ، سو ڪرپا ڪري ٻڌايو ۾. چاڪاط
تہ هري مايا وڏائن کي ۾ موهت ڪيو ڇڏي. پر جي توهين ڇو
تہ مان جي ويشنو لڀط ٻڌي نهال ٿيس تہ پوءِ وري اڳي سوال
ڪرط جو ڪهڙو ضرور آهي ؟ انهيءَ جو اُتر آهي تہ سنسار جي تپت
کان ناس ڪندڙ ڏرمن جي تپت زياده آهي ؛ انهيءَ تپت جي ناس
ڪندڙ امرت روپي هري جي ڪٿا جا توهان ٻڌائي ، تنهنجي ٻڌط
ڪري ۾ منهنجو ڏه ڪوڙ ڏيو." اهو ٻڌي الت رڪش نالي
ٻڌمن يوگيشور چوط لکيو تہ هي راجن! آڏي پوش پڪوان پنهنجي

آنند ۽ گهر ڪٽنب هر ويراڪه اهي تيئي گيٽ ڏيئي وقت پراپت
تيئن تا. اڻي ريت جيڪڏهن ڪو ماڻهو نت هري جي چرڻارويندن
جو پڄن ڪري تو تر ڪيس پريم لڪشڻا واري ڀڪتي، ڀگوان جي
سروپ جو گيان ۽ ويراڪه اهي تيئي پراپت تيئن تا: اڻيئي ڪانپوءِ
هو پرش پرم شانتي پائي ٿو."

اهو ٻڌي راجا جنڪ پڇيط لڳو ته "هي منی! آڌر ويشنو ماڻهن
هر ڪهڙن ڪاملن؟ ڪيڏو ڏرم پاليين تا؟ هن جو سڀاءَ ۽ حلت چلت
ڪيڏي ٽيندي آهي؟ ۽ هن جو ڪا ماڻهو ٻولي ڪيڏو ٽيندو آهي،
جنهنڪري ڀگوان مڻ پرسن ٿئي ٿو. دياپالي اهو سڀ وستارسان
سونڪي ٻڌاءِ؟" اڻيئي جوءَ جواب هري نالي ٻيو يوگيشور ڏيط لڳو ته
"جو ماڻهو ڪي ٻين سيني ٻراڻين هر ويڳل ٻرهمر روپ هڪ ڏسي ته ۽
سيني ٻراڻين ڪي ماڻهر ويڳل ٻرهمر روپ ڏسي ته سو آڌر ويشنو آهي.
جو ايشور سان ٻرهمر ايڪاليشو ۽ ڀگوان جي ڀڪتن سان مترتا پاڻ رکيندو
۽ موڪن تي ڏيا ۽ دشمڻ کي پيار ڪرڻو سو پورو ٻندو ويشنو آهي.
جو پيدواري ٻڌي سان ڏکو موڪلي هر شردا رکيندو، ۽ جنهنڪري جيون
۽ هري ڀڪتن هر شردا نه آهي سوڪيت درجي جو ويشنو آهي. جو ڏکو انڌرين
سان وشي ٿيڻ ته ٻوڏڪي انهڪي ڏکاري ٿوڏڪي پيار و سمانجي
ته ۽ جو انهن سيني پدارٿن کي ايشور جي مايا مان پيدا ٿيل سمجهي
ته اڌو ويشنو آڌر ڀڪت آهي. جو سنساري ڏرم ارٿات جنم مرڻ
اندرين جو ڪشٽ سيٽ، پراڻن جي ڏکه، من جو ڏک، ٻڌي
ترشنا: انهن ڏرمن هر موهت نٿو ٿئي ۽ ڏکو ڀگوان جوئي جو
ڪري ته سو ويشنو، ڀڪتن هر مکيه آهي. جنهنجو من گوبند واسديو جي
ڪروڌ ۽ واسنا نٿي آڻي ۽ جنهنجو من آڪرو آهي. جنهنکي ڪٿ،
سان رتو پيو آهي سو ويشنن هر آڪرو آهي. جنهنکي

آهي، تڏهين برابر ديا ڪري پوائي ڏسڻ اچيندي. خيال پچائيندڙ
ماڻهو، جو من سڀني ۾ مشروط ڏسندو آهي، انهيءَ سياڻي ماڻهوءَ
کي ڪهڙي تر مونجهاري پيدا ڪندڙ من کي پنهنجي وس ۾ آڻي
نشچل پڪتيءَ سان پرڀو ڪري تر پوءِ سندس سڀ ڪرتاس ڪي
ويندو. جيڪي ايشورا شي ڪرم ۽ جنم آهن ۽ جي نالا لوڪن
۾ مشهور آهن سي لهه وڃي ۽ ڪابر چاهنا نه رکي ڪائط ڪهڙن. انهيءَ
ريت پرڀو ڪرط سان پريم لکشڻا ورو پڪتي يوگ پراپت ڪنيتو،
جنهنڪري جنجي ملت چلت سنسار ۾ نيارو ٿيو پوي. جنجي
اڳوڻي ملت آهي ۽ جنهن پڪوان واسديو جي ڏانهن ڪنهڙ سان پريم وڌي
تو ۽ چت تمار ڪومل ٿيو وڃي، سي پڙش پڪوان کي جيتيو وڻن ۽
انهيءَ ڪاڇوءَ جنجي اڳوڻي حالت ٿيندي آهي جو پڪوان کي پنهنجي
وس ۾ آڻيل ڏسي ٻيا ڪلڌ آهن. ڪڏهين وري پنهنجو اڪيون
وقت اپايو ويندو ڏسي ٻيا روٺندا آهن. ڪڏهين پرمپر مڪن
ٿي وا ڪندا آهن، ڪڏهين آنند ۾ اچي مٺي آواز سان ڳائيندا
آهن ۽ ڪڏهين تر ٻيا نچندا آهن. مطلب تر متوالن ۽ اڪياني پرشن
وانگر ٻيا الوايون ماڻيندا آهن. آڪاش، وايو، اگني، جل، ڌرتي،
جوت، پراڻين، دشائن، وڻ، ندين، سمنڊن ۽ ٻين پدارٿن کي،
جوڪ جو روپ جاڻي پرنمسڪار ڪندا آهن. بس! اهي آهن ويشنو درشن
جا لڇڻ. پر ڪوڪي ڏوي تر اهي لڇڻ يوگيشور لاءِ ۾ دراب
آهن، جي آڏ جنمن ۾ پراپت ٿي نٿا سگهن، سي وري نامور تر
گيرتن ڪرط سان ڪيئي جنمن ۾ ڪٿن ملي سگهندا؟ انهي جو
جواب آهي تر جٿن ڪ ڪرم ڪائط سان، سڪ ۽ طاقت پراپت
ڪيندي آهي ۽ پيت جي بکر لهي ويندي آهي، تٿن پڪوان
جي پرڀن ڪندڙ کي پڪتيءَ جا لڇڻ پڪوان جي سروپ جو

ويشنو ڏرم جا ليکڻ ٿيا. پوريائين منوءَ ۽ ٻين آدي رشين
جيڪي پنهنجي مڪمل سان ورڻ آشرم بابت چيو آهي سو ٿيو. تنهن
ڪانسواءِ اڳيائين جي سڀ واسطي آئم گيان جي هٿ ڪرڻ جيڪي
آپاءِ ڀگوان پنهنجي. مڪمل سان ڇپا آهن سي ويشنو ڏرم ۽ اڇي
وڃن. جيڪي ماڻهو انهيءِ ڏرم جو آسرو وٺندا تنڪي وڳهن ڪٽ هين
بر نٿا سڳائين. هي راجن! جيڪڏهين هو اڪيون پوري هلن ٿا ته
بر نٿا ڪرن؟ هو جي پنهنجي ورڻ ۽ آشرم جا ڏرم نٿا پالي سگهن
تڏهين بر مٽن ڏوش نه آهي؟ ڏنڪي ڪي هٿن جوڙل اجايو وڃيو.
جي شاستر ۽ ڪرم چيل آهن سي ڏا رايٽ کي اڻپٽ کرڻ ڪان
سواءِ اجايا ٿين ٿا. انهي ڪري جيڪي شرير، واڻيءِ، من، ٻڌيءِ،
اهنڪار، برهم آتما وغيره سان ڪجي سو سڀ پرميشور کي اڻپٽ
ڪرڻ ڪهڙجي. چاڪاڻ ته اڻپٽ ڪرڻ ڪري شريرجي ڪريا بر
ڏا رايٽ سنبنڌي ڏرم ٿيو پوي. جيڪي پرميشور ڪان بي مڪر آهن تن
کي ايشوري مايا ڪري ڀگوان جي سروپ جو گيان ڪٽ هين ڪرم
پراپت نٿو ٿئي. جڏهين هو سمجهن ٿا ته ديهيءِ سان اسين ڪرم
ڪريون ٿا، تڏهين اُنهن ۽ اهنڪار پيدا ٿيل ڏو. جنهنڪري کين
موت جو ڏاڍو ڊپ ڏو رهي انهيءِ ڪري اُنهنکي مايا جو خوف رهي
ڏو. جيڪي سياڻا. گروءَ کي ديوتا ڄڻ سمان سمجهن ٿا سي ڪهڙي
پريم سان ايشور جو پوڄن ڪن ٿا. پر اتي کو ڪڻي پڇي ته جي ڇت
وشين ڪري پيو پڪندو ته پوءِ ڏو وري نشچل پڪي ڪٽن ناس ٿيندو؟ انهي جو
۽ پڪي جي هٿ نه آئي ته پوءِ شي ۽ ڇپ شيءِ نه آهي پراهو ڪو من جو پر
اُڏهيءِ آهي ته وشيءِ کا سڀ ڇپ شيءِ نه آهي. انهيءِ ڪري جيڪو من کي وس ۽ آڻي ايشور جو پوڄن ڪريٽ
آهي. انهيءِ ڪري جيڪو من تي وجيٽو. جيتو ڪيڪ سڄو جڳت برهمرو ڏ
تنهنجو سڀ ڏو ناس تي وجيٽو. جيتو ڪيڪ سڄو جڳت برهمرو ڏ

ڏاڍ ۾ وسڌيو ڪي ڏون يوڪيشورن ڀاڪت

آماڪ هليا ويندا هوا. ڪڏهن ڏينهن آهي تو يوڪيشور ڪهندا
قولدا راجا جڪ مي سيا مراڻي نڪتا، جتي اڪيئي وڏا پنڊت ؟
ڪياني ويٺا هيا. اُتي يوڪيشورن جو چمتڪار ڏسي راجا جڪ
سياسدن سميت اُٺي بيٺو ۽ نمسڪار ڪري چوٽ لڳو ته "هي
يوڪيشورو! اوهين وڏڪنٽ ڪان اڳتي تا اڄاڻ مان اوهان ڪي
وشيڙه جو پارشد سمجهان ٿو. جنهنجي اڳوڻي جنم جا پڇڻ سڀاڻ ڏيا
هجن تنهنڪي ٻوجاڻندو درشن ملي. هاڻي اوهان جو ديال ڪري
منهنجو ڪوٺو پويتر ڪيو آهي، تنهنڪري موڻ کي آديش ڪري
منهنجي من جو سنڊيهو مٽايو."

ايترو ٻڌي ڏو يوڪيشور چوٽ لڳا ته "هي راجا! توکي جيڪي
ور ڇيڙو هجي سو اسانکان ڌاڻڪ پڇه." راجا جڪ ڏڪڻين چوٽ
لڳن ته "هي مهاراج! سنسار ۾ اڄي ڪهڙي وستو آهي جا سدائين
قائم رهي؟ جي اڄن ڇڙجي ته جنهن وٽ ڏن دولت سڀڪڇه
آهي ؟ استري، سنتان آگياڪاري آهي. تنهنکي ڪوبه دکه نٿو ٿئي ته
منهنجي سمجهه ۾ اُنهيو اوسيڪ سدا قائم نٿو رهي، ۽ جو جنهن
مهل اوڏان وڃي ؟ استري ڀت مري ويا ته ڏو آدمي ڏاڍو دکي
ٿئي ٿو. سڀ اڄا وستو آهي جا سدا قائم رهيٽي ؟ هميشه وڏندو
رهيٽو. هاڻي ڪڙا ڪوي ٻڌايو ته اڄا وستو ڪهڙي آهي جنهنجو
ناس اصل نه ٿئي ؟ ويشنو ڏرم جا آهي ؟"

جڪ جو ايدو سوال ٻڌي اُتن يوڪيشورن مان ڪوي
ڏاڍي وارو سيکان وڏو ياڻو چوٽ لڳو ته "هي راجا! اڏو سڪ اُن
کي ماڻي ڏو جو اٿتي ڀوڳ ڀوڳڻ ۾ ڪوبه دکوان جي ڏيان ۽ سمرٿ ۽
لڳاڻي رهي ته ۽ ڏان، استري ۽ اولاد وغيره هي ناسوان
آهن، تن سان ڪاهه ؟ پوءِ نٿو رکي. هاڻي

ڪئي ، پرهو چوٽ لڳو تہ "ديناناٿ ! اوهانکي اڳيئي سڌ آهي تہ
ڪنس پرجاپتي جي سراپ ڏيڻ ڪري آءٌ ڏن گهڙين کان مٿي ڪٿي ٻہ
رهي نٿو سگهان." شريڪرشٽ چيس تہ "هت دوارڪا پري هر
تون ڪيترو ٻہ وقت رهي سگهين ٿو جتي تو کي کوٻہ سراپ اثر
ڪري نٿو سگهي." اهڙو ورپائي نارد ڏاڍي خوشيءَ سان اُتي رهي ويو.
هڪڙي ڏينهن نارد وسديو وٽ آيو جتي هو سندس ڏاڏو
آدرياد ڪرڻ لڳو ۽ چوٽ لڳو تہ "هي منيناٿ! منهنجا وڏا پاڳر
چٽيا جو ٿوهانجا چرڻ هٿ آيا. اسين سنساري آدمي مايا روپي
انڌي ڪوهہ هر استري ۽ اولاد جي موهہ هر پيا آهيون ، تنڪي گيان روپي
رسي (نيوڙي) جي ملڻ کانسواءِ ان کوڏمان ٻاهر نڪرڻ ڏاڍو ڪٺڻ آهي.
جي اوهين چئو تہ تون وڏو پاڳ وارو آهين جو پاربرهم پرميشور
تنهنجي گهر اچي جنم ورتو آهي تہ اُنجي جواب هر جيڪر هٿن
چوان تہ مونکان ڏاڍي ڀل ٿي جو مون اڳوٽي جنم هر تپسيا ڪرڻ
وقت ڪيوان کان اهو ور گهريو هو تہ اوهين منهنجي گهر اچي جنم
وٺو ، پر مونکي پنهنجي مڪتي گهرڻ ۾ ڪپندي هٿي. خير! هاڻي
منهنجي اچا آهي تہ اوهان جي واتان ڪيوان چا گڻا نواہ ٻڌي
پوساگر لنگهي پار وڃان." نارد چوٽ لڳس تہ "هي وسديو! جيڪڏهن
تنهنجي اها اچا آهي تہ مان توکي نون يوگيشورن جي گيان گوشت
جيڪا راجا جنڪ سان هلي هئي سا تو ٻڌايان ۽ جا ڏيان ڏيئي ٻڌ.
رشي ديو کي سو پٽ پيدا ٿيا ، جنهان ذهنون ڪنڊن جا راجا
ٿيا ۽ ايڪاسي چٽن وڊ شاستر پڙهيو. پرت نالي وڏو پٽ راج
سنگاسن تي ويٺو باقي نو پٽ نو يوگيشور سڌ جنڌا جي ڏاڍا برهمگياني
۽ بال جتي هوندا هٿا ۽ مهاتما جي روپ هر رڻ ڪنڊا ها. هري پڇن
جي پرتاب سان اڏڻ منڌڻ سامرٿي هئي جو جتي چاهيندا هوا

ملط ۾ سموري حقيقت ٻڌائي.

راجا اگرسين ڏوکرن جي اها گاله ٻڌي يادون سان صلاح ڪرڻ لڳو. پوء اُن لوه جي ٽڪر کي ڇوڙو ڪرائي سمنڊ ۾ وڌي ڇڏڻ جي پڪ ڪيائون انهيءَ لاء تر سراب جو اثر نه ٿئي. اگرسين ڏڏهن شيارسندر کان پنهنجي ڪيل صلاح بابت پڇط لڳو. ڇڪت پتا سراپ جو حال ٻڌي من ۾ خوش ٿي جواب ڏنو تر "ڇڏو! جڏهن سڀني جي صلاح هجي اُهڙي ڪريو." سندس مرضي سراپ ڏارڻ ۾ ڪاڻ هڻي ٿهڪڙي پاڻ ڪجهه ۾ تجويز ڪانه ڪيائين.

يادون اهو لوه جو ڇوڙو وڏي سمنڊ ۾ اُڇليو ۽ ڏڪو ٽڪر لوه جو ڀڄيو هوڻ سو ۾ سمنڊ ۾ اُڇلائي ڪم ڪاميا آيا. ڀگوان جي ايا موجب اهو لوه جو ٽڪر ڏڪي مڇي ڳهي ويڻي جا ڏڪي ماڻهڻي جال ۾ ڦاسائي ۽ ڏڏهن اُنجو پيٽ چيريائين، تڏهن اهو لوهه جو ٽڪر ڏڪي آيو جنهنکي تير جو منهن لهرائي پاڻرت رکي ڇڏيائين. جڏهن هڏ ڀار اُن لوه کي وڍيو هو سو سمنڊ جو ڪنارو جو ۽ اُنهن کريلن ڏرڻن مان ڏڪي قسر جو ڪاه جمي پيو جنهن مان تڏبوان وغيره لهنديون آهن.

ڏي راجاپريڪيت! جڏهن ڏرواسا جي سراپ ڏيط سان دوارڪا ٻوڙ ۾ ڪهڙ اپسڪيط ڏيط لڳا، تڏهن شريڪرشط ويچار ڪيو تر يادو جادڻي ماريا ويندا، ٿهڪڙي واڌ آهي تر وسديو ۽ ديوڪيءَ کي ڪجهه ڪيان آديش ڪري مڪي ڏيان. پر جڏهن تر هو موڪي پنهنجو پت ڇڏي منهنجو جوڙ ڪنهي طرح نه ڪيندا، ايڏاه جيڪڏهن ڏاڍ ڪين آديش ڪندو تر اُنهن لاه ڏاڍو ڪاوو آهي. پوء تر شريڪرشط ڏاردمي ڏي ياد ڪيو جنهنکي اُماڪ ۾ اُڏي آڻي سڏيو. دوارڪا ڏات ڪيس ڏورن ڏينهن ڏڪ لاه ويندي

ڪريو. اڃا ڪاڦر ماڃي هو سڀ رشي اوڏانهن هليا ويا ۽ ايڪانت ۾
ڪيون جو پڇن ڪرڻ لڳا.
ڏڪڙي ڏينهن شريڪرشڻ جي مايا سڀ پرديومن، سامب ۽
پيا يادو شڪار کيڏڻ لاءِ آن ڪيترو ڏکڙي ويا ۽ رشين کي تپسيا
ڪندو ڏسي ڀاڪر چوڻ لڳا تہ "هي سڀ براهمڻ سمساري ماڻهن
کي ڏيڻ لاءِ ڪوڙي سماڌي لڳائي اڇي ويٺا آهن، جيڪڏهن
سچا سادو هوندا تہ کين ڪنهي وقتن جي حال جي معلوميت هوندي."
اها ڪاڦر ٻڌي سامب، پرديومن ۽ ٻين سنگتين کي چيو تہ "مونکي
مڇون ۽ ڏاڙهي ڪاهي ڏيهڪري استريءَ جا ڪپڙا ڪرائي ڪاڇر
پيٽ تي ٻڌي انهن رشين وٽ هلي پڇون تہ من ڪوڙ واري
استريءَ کي پٽ ڏيندو يا ڏيءِ؟ پوءِ ڏسون تہ هي ڪوڙ جواب ڏيڻ."
هٿيار جي وس ڪي جڏهين هو يادو رشين ڪان پڇڻ لڳا
تڏهين هو کين چوڻ لڳا تہ "اوهانکي شيامسندر جي ونس ۾ پيدا
ڪي براهمڻ سان هٺريت مسخري ڪرڻ ڪي ٻر نہ مڇيو ۽ ڪاڦر جي
هٺن چوڪرن رشين جي ايڏي چوڻ تي ٻر نہ مڇيو ۽ اڃا سان ڏرواسا رشي
جواب وڃڻ لاءِ هٺ ڪري ويٺا، تڏهين هري اڃا سان ڏرواسا رشي
ڪاوڙجي سراپ ڏيڻ لڳن تہ "انهيءَ پٽ مان ڪڙو لوهہ جو ٽڪر
پيدا ڪي شيامسندر ۽ بلرام کانسواءِ سڀني يادو ڪُل کي ڇٽ ڪندو."
رشيءَ جي سراپ کان پرديومن ۽ ٻيا اُداس ڪي پاڪر چوڻ لڳا تہ
"اسان ڏاڍو ڏرو ڪرم ڪيو جو براهمڻ کي ڏڪ ڏيڻي سراپ
پاڻ ڪنيوسين." ائين چئي پرديومن سامب جي پيٽ تي جي
ڪپڙا ويڙهيا هوا سي ڇوڙي ڏسي تہ لوهہ جو ٽڪر اندران نڪري
آيو. ٽڪر ڏسي هو سڀ ڏڪ لڳا ۽ سڀني راجا اُگرسين جي سڀا ۾
ڇ، جتي ٻيا يادو ويٺا هوا تنکي اهو لوهہ جو ٽڪر ڏيکاري سراپ

ياوهون سڪندر

ڏهين سڪندر جي ڪٿا ٻڌي راجا پريڪشت ، شري شڪديو جي کان ٻيهر ليکو ڪر ”مهاراج! يادو ڪر ڏرماتما ۽ هري پڪٽ هوائن ويڇارن کي پلا درواسا رشي جو سراپ ڏنو؟“ شڪديو جي وراڻي ڏني ڪر ”ڪوي ڏيهن شيام سندر پنهنجي من ۾ ويچار ڪيو ڪر هي مون اوتار ڌرتيءَ جي ڀار لاهڻ ۽ دشٽن کي مارڻ لاءِ ورتو آهي جنهنڪري سنساري ماڻهو منهنجي ڪٿا ڳائي ۽ ٻڌي پار لنگهي وڃن ۽ ڪنس ۽ جراسنڌ جهڙن ڏيٺن ۽ اڌرمي راجائن کي مارڻ کوروَن ۽ پانڊوَن جي پاڻ ۾ مهابد ڪرائي ڌرتيءَ جو ڀار ڪر لاهڻ هري ڀاوڻجام ڪروڙ جي ڏاڍا ڏلوان ۽ زبردست آهن جن جو اڃا ڌرتيءَ تان ڀار لٿو آهي سڀ منهنجي سنتان ۽ عزيزخويش آهن ۽ وري مون ئي اُنهڪي پاليو آهي تنهنڪري پنهنجي هٿان کين مارڻ ڇڪو ڪر ڪنهن براهمڻ ڪان کين سراپ ڏياري مارائڻ گهرجي . اڳو ويچار ڪري سندس اڃا موجب درواسا ، وسشٺ ، ڀرگو ، اتري ، ڪيترا رشي تيرٿ ياترا ڪندا دوارڪا ٻري اچي نڪتا . يڪوان شريڪرشٽ اُهن جو ڏاڍو آدر سنڪار ڪيو ۽ مٺ جوڙي جوڙ ليکڻ ”هي ديوا! جڏن اوهان ڪرپا ڪري درشن ڏنو آهي تڏن ڪجهه وقت مٺ رهي منهنجي اڃا پوري ڪريو .“ رشي جوڙ ليکايو ڪر ”مهاراج! اوهانجو جوڙ سڀ پراسانجو جپ ، تپ مٺ وڌي سان ٿي لٿو سکهي .“ شريڪرشٽ صلاح ڏيئن ڪر ”هندربڪيشور مهادان باڪال ويجهو آهي اُتي رهي ماڻي سمرٿ

سميت هن اشت پچا روپ جي سامهون وڃي نمسڪار ڪيو. ادو
ڏسي هو من موهيندڙ روپ ڪلي چوڙ لڳو تہ "تو سوا سؤ ورهيه
مرتيولوڪ ۾ رهي پرتوئي جو ڌار لاڏو آهي؛ سمجهجي شڪتي سان
اوتار وٺي گهٽن ڏيئن؛ اڌرمين کي ماريو آهي، گڏوڙا ڏمڻ،
ديوتائن؛ هري پڪٽن کي سکر ڏيڻي مونکي پرسن ڪيو آهي. هن
وقت مونکي تنهنجي ماڳ جي ڏاڍي سڪ ڏيڻي تنهنڪري مون
ڏاهمڻ جا پٽر پاڻوت گهرائي ارجن کان ايمان جي گهرائي، انهيءَ
لاءِ تہ اُنجي پرتگيا رکڻ واسطي ڏوان هٿ ضرور ايندين. ڏاهمڻ
جا سڀ پالڪ صحيح سلامت هٿ آهن جنکي ڏيشڪ وٺي وڃو."
ايترو چئي جڏهن هن اشت پچا روپ پگوان شريڪرشط
کي رخصت ڏني، تڏهن هو پاڻ نمسڪار ڪري ڏاهمڻ جي پٽن
کي پاڻ سان وٺي ارجن سميت دوارڪا پري هر آيو؛ ارجن هو
سڀ پالڪ ڏاهمڻ کي ڏيڻي پهچائي شرمندگي مٽائي، پوءِ پهچي
سر شريڪرشط جي چرڻن تي رکيائين؛ سمجهيائين تہ اڄ سڀ آن
ديالو ديوجي ڪرپا ڪري نہ تہ آڳ چا تي ڪري سگهيس. مهاپارت
ٻرتہ مون اڃجي ئي پاڻ سان ڪيو هو نہ تہ مون هر کهڙي طاقت
هئي جو پيشمر پتامهہ؛ ڀيشن جوڻ کي جيتي سگهان ها."
شري شڪديو جي چوڙ لڳو تہ "هي راجا پريڪيت! ڪنهن
ايتري طاقت آهي جو شري ڪرشط وٽڪٽ ڏاڻ جا ڪٽ ورڻن
ڪري سگهي. مان اڄي جوتي سروپ کي وارون وار نمسڪار
ڪريان تو جنهن جي ديا سان مان؛ تون هن امرت روپ ڪٿا
ڪرط؛ ڀڳط سان مڪتي پائيندا سون."

ٻيو ٻوٽ ٻڌ ڪ ڏسي لوڪن مان ڏسڻجا مثل پالڪ ڪولي آڻي
ڏيندو سان ۽ جي انهن کي ڪمرڪ ڏن ڏنش پاط سوڏو اڪن ۽
جلي مرندس ۽ ڪنهڪي به پهنجو مسهن نه ڏيکاريندس." اڃا
گالهه برامطي کي پڌائي ارجن سنان ڪري ڏنش پاط ڪٽي آنهن
پاڪن ۽ سوڪر لوڪ، پاتال لوڪ، جهڙي ۽ ڏوم راڄ جي سڀان تي
ڪرا ڪرط ويو. مطلب ته چوڏهن ئي لوڪن ۾ ويو پر ڪٿي به ٻڌو
ڪونہ پس. ڏڏهن ڏاڍي ويچار پڇي دوارڪا پري ۽ اچي پهنجي
ماڻهن کي گالهين ڪئي ڪرشنه چيا انهي ڏاڏڻ ڪي چلائي پسر ڪريان.

جنهنوقت ارجن ڪيڏا ڏاهي منجهس تهي ڏيط ئي هو ته اڻوقت
شري ڀڳوان ڀاري ڏاڍ ڏيکاري ڪرپ پنجن ارجن کي اهي چيوته
"هي ارجن! تهنجي ڀاڻ ڀري ڪرڪوڏڪي ڪولي ڀاڻي تون ڀاط چلائين
جو ٿو؟ ۽ ولسان ڪڍي جي ڏل ته برامطي جا ٻن ڪولي آڻي تهنجي پونڪسا
ڪري ڇڏيان." انهن ڇڻي شريڪرشط ارجن سمست پنهنجي وٽ ڪي
ڀاڻي اپولڏي پاسي اڏي ڏڏ ڪي ويو جي سواء اولاد جي ٻيو ڪجهه
به ڏسڻ ڪي آيو. شريڪرشط آن مهل سُدرشن چڪر کي ڪاڻ
ڪرط جي آگيا ڪئي. چوڏهن ڀوبت اُدوڀ ڪ تمام ڪري هليو ويو
۽ ڪڙي اڏي ڏڏ اڄ ٻهتو جي ٻاڻي اڏي زور سان وڏڏو
ڏڏ ڪ جو ڇڻ به ڀوءِ ٻڌ ڪرندا ڪجن، شريڪرشط پنهنجو وٽ
آن ٻاڻي مان ڪاڻي ٻڌي پاسي ويو. ايڏي ارجن پنهنجون اکيون
کولي ڇا ڏسي ته ڪڙو مندر تمام عمدو هيرن جواهرن سان جڙيل
آهي. ٻوڏڻ ٻڌي وٽ مان ٻاهي اندر ويا جي ڇا ڏسن ڏ شيش ڏالکر
ڪي وشنو ڀڳوان موجي مورت ڌاريو براجمان آهي ۽ جڙکرد
ٻوهاڻ، مهادو ۽ ٻيا ديوتائون ويٺا ستوتي ڪن. ارجن اڏو جيئر
ڏسي پنهنجو سب ڀاڻ ياڏي وڏو. ٻوه شريڪرشط ارجن

ايترو پڌي براهمڻ پنهنجي گهر هليو ويو ؛ جڏهن سندس استري کي پٽ پيدا ٿيڻ جو وقت ويجهو آيو ، تڏهن ارجن کي اچي پڌايائين . ارجن شري مهاديو کي نمسڪار ڪري ڏنش ڀاڻ ڪڻي براهمڻ جي گهر جي چوگرد پنهنجي ڀاڻن جو اڏاوڻ ڪري ڇڏيو جو هوا به اندر وڃي نه سگهي ؛ پوءِ ڀاڻ ڏنش ڀاڻ ڪڻي اُن براهمڻ جي گهر جي چوڏاري ڀاڪ جي ڀرڻ بچائڻ واسطي پرڪرما ڏيڻ لڳو . جڏهن براهمڻ جي گهر پٽ پيدا ٿيو ؛ رئڻ کاڏسواءِ هو خبر نه آهي ته ڪيڏانهن گهرڻي ويو ، تڏهن هوءَ استري پٽيءَ کي چوڻ لڳي ته "سوامي ! اوهان ته ارجن جي ڏاڍي سارهه ٿي ڪئي ته هو ڀاڪ جي رکشا ڪندو . هون ڀاڻ آءُ ڀاڪ کي گهڙي به ڏسندي ته هيسر ، پر هن دفعي اُهو به خير ." استريءَ جا اڏاوڻ پڌي من براهمڻ غصي ۾ ڀرجي ارجن وٽ اچي ڪيس اڏاڻ ڏوچڻ چاهيو هو ڏاڍو شرمندو ٿي راجا اُگرسين جي سپاهه هليو ويو . براهمڻ به سندس پٺيان آيو ؛ سپاهه پهچي سيني جي روڪيو ، ارجن کي چوڻ لڳو ته "ڪٿن گانڈيو ڏنش ڌاري ! تو منهنجي ڀاڪ بچائڻ جو پرڻ ڪيو هو سو هينئر ڪٿي ؟ تون ايمان وچان منهنجي ڀاڪ کي بچائي نه سگهين تنهنڪري تو کي ڏڪار آهي . جيڪڏهن ڪاڇ مڇيءَ ته جيڪر پاڻيءَ ڏڪ ۾ ڏڪي مرين ؛ ڪنهنکي به اهو منهن نه ڏيکارين . بهتر اٿيءَ ته اڄ کانوڻي اهو ڏنش ڀاڻ ڦٽو ڪري هن ۾ هليو وڃ . ڀلا ! هڪ سال وارات راجا وٽ ڪليو (ڪڍي) روپ ۾ رهي آيو آهين سو تو ۾ ڀلائي ڪٿان ايندي ؟"

جڏهن انريت من براهمڻ راڄ سپاهه وڃي ڪيترائي ڏوچڻ آرجن کي چيا ، تڏهن هن ڏاڍو لڄي ٿي چيو ته "هي دوجه راج ! تنهنجون اهي سڀ ڪالهوون سچيون آهن ، پر ڀاڻي منهنجو ڪڙو

چڏي ويو. جڏهين ٽائين دفعي اُنجي استري کي گرب ٿيو، تڏهن هو براهمڻ سپاهه وچي شيام ۽ بلرام جي روبرو ڏاڍا وراپ ڪري چوٽ لڳو ته "هي ديناناٿ! بهرياءِ راجا اگرسين هاڻي کي ڏکار آهي جنهنجي راج ۾ هرڪا دکي ٿي، تنهنکان پوءِ هي ڏکار اُنهکي آهي جيڪي سندس سيوا ۾ رهن ٿا ۽ ٿي ڏکار مولکي به آهي جو اڙي پاڻي هي ديس ۾ رهڻ ٿو جنهنجي اڏرم ڪرڻ سمهان منهنجا ٻت جميو مريو وڃن. افسوس! اوهين کيترو ٿي مون براهمڻ جو دکه ٽلا لوڻ ڪري سگهو." ايڏيت براهمڻ راج سپاهه ڏيهي ڏينهن ۾ گهٽيون اڏيون گپاهيون ڪيون. ۽ جڏهن شيام، بلرام، پرديومن يا ٻئي ڪنهن به يادو اُنجو ڪوبه جواب نه ڏنو، تڏهن ارجن جو اُوقت اُتي ويڻو ٿو ۽ جو ڀاڻ وڌيا ۽ ڏاڍو ڏاڍو، تنهن ڪاوڙجي چيو ته "ڏاڍي شوم جي گپاهه آهي جو اگرسين پاڻکي مهاراجا ڪوڻائي براهمڻ جو دکه ڏاري نٿو سگهي. جنهن راج ۾ ڪٿو ۽ براهمڻ دکه پائين تنهنجو جس ۽ ڏرم نٿو رهي." پوءِ براهمڻ کي چوٽ لڳو ته "هي پوڏيو! تون ڪا چنتا نه ڪر سنتوش ڪري پهنجي گهر هلو وڃ. جڏهن تو کي پٽ ڄمڻ جو وقت اچي، تڏهن مون کي اچي ڏکائجه ته مان پوءِ پاڻهين اُن پاڪ جي رکيا ڪندس." اهو ٻڌي جو براهمڻ چوٽ لڳو ته "هي ارجن! تڏهن شيام، بلرام ۽ پرديومن جهڙا شورويو ماڻ ڪري ويا رهن، تڏهن تنهنجي گپاهه ٿي مولکي ڪٿن پروسو اچي؟" تو کي ڪهڙي طاقت آهي جو منهنجي پاڪ کي بچائي سگهين؟" ارجن وراڻي ڏنيس ته "مهاراجا! مولکي تون شوڪ شيام، بلرام يا پرديومن تي سمجهه. مان ارجن ڪانديو ڏنش ڏاريندو آهيان. جي وڏي وڏي ڏاڍي طاقت ڪالهي جو جو تنهنجو پاڪ ماري سگهي."

سنهنجو اپراڏ ڪميا ڪريو. منهنجي ڄاڻي ڏاڍي سخت آهي، ان لاءِ افسوس اٿم تہ اوهانجي ڪومل چرٽ کي ڏاڍو ايذاءُ رسيو هوندو. مونکي اوهانجي اچڻ جي ڪل پوي ها تہ جيئر اڳواٽ اچي هٽ جوڙيان ها. اوهان ڏيا ڪري منهنجي لوڪ پويٽر ڪرڻ لاءِ هٽ اچي هيءَ جا مونکي لٽ هنٽي آهي سو اُن چرٽ جو نشان سدا ءَ آءُ پنهنجي ڄاڻي تي قائم رکندس ۽ اِنهر مونکي کا بہ لچ نہ ٽيندي.

پرگورشي پگوان جي اڏي نمرتا ڏسي ۽ سندس مکان منا وڃن ٻڌي ڦکو ٿيو ۽ پوءِ پاڻ هٽ جوڙي ستوتي ڪرڻ لڳو. لٽ ڦٽل لکشميءَ کي ڪروڌ جاڳيو، پروئنڪ ناٿ جي ڇپ کان رشيءَ کي سراپ نرڌاءُ. پرگو پگوان کان موڪلائي سرسوتي جي ڪناري تي اچي پهتو ۽ تنهنجي ديوقاڻن ڀاڪت ٻين رشين کي اچي ٻڌايائين جنهنڪري سڀ رشي وشڻو پگوان جو سمرڻ ۽ ڌيان ڪرڻ لڳا.

هي راجا! هڪڙي هي مهما شريڪرشڻ جي ٻڌايان ٿو سا ٻڌ: دوارڪا پريءَ ۾ هڪڙو براهمڻ ڏاڍو شيلوان پنهنجي ڌرم ڪرم ۾ پورو رهندو هو. جڏهن اُن براهمڻ کي هڪڙو پٽ پيدا ٿي مري ويو، تڏهن هو پٽ جو لاشو کڻي راجا اُگرسين جي دروازي تي اچي چوٽ لڳو تہ "هي آڌرمي! تنهن جي آڌرم ڪرڻ سبب منهنجو پٽ منهنجي جنري ئي مري ويو آهي. دوا پرڳڙ هڻي ڪلڪيڙ جا لچڻ اچڻ لڳا آهن. اي سپ راجا جي پاپ سبب ڪري تين ڏاڻ پرجا ڪري ڏسيئي. گهٽتي دروڄن چئي هو براهمڻ مٿل پٽ راجا اُگرسين جي دروازي تي ڦٽو ڪري گهر هليو ويو.

اڏي طرح ست پٽ ٻيا به اُن براهمڻ جي گهر پيدا ٿي مري ويا. براهمڻ اُنهن جا به لاشا ساڳئي ريت راجا اُگرسين جي دروازي تي

ڏ پيا. پوءِ ما ڏ ڪري وڏو ڏ پوءِ سراپ ڏيڻ ڏاڍيس ڏ وري ڏ پنهنجو ٻُڌ سمجهي ڪٽي ڏاڻ ڪ". پرڪوءِ ما کي رڇو ڪٽ ڏ ڏڻ ڏيڻ سب ڪري وڏو ڪنڊو ڏسي اُڏان اُڏي ڪيلاش پربت ڏاڻين روانو ٿيو جتي شنڪر مهاراج رهيو ٿي. جڏهن پولاڻات پرڪوءِ کي ايندو ڏٺو، تڏهن اُڏي ويندو ۽ جڏن ٿي پاليا" ته پرڪوءِ سان ڀاڪر پائي ڪڏجان، ڏڻ ٿي پرڪوءِ جوڙ لڪس ته "ڀائي! توڻ پنهنجو ڪ ڏر ڇڏي مساڻ ڏات ٻنيو ويئو آهين ٻڪري مولکي نه ڇڏ." اڏا آڪاس پرين وڃن ڏڪي شنڪر پرڪوءِ کي وڃي ترشول ڏڻ ڏ ڪٽي جڏن ٿي پرڪوءِ کي مارڻ ڏانيو، ڏڻ ٿي شوءِ ڀاروتي ڏڻ جوڙي وينتي ڪئي ته "مهاراج! مي رشي تو ڏاڻجو نندو ڀاءُ آهي، اڻاه سندس قصور کمپا ڪريو." جڏهن ڀاروتي ڏي جوڙ ٿي پرڪوءِ جي جان بڌي، تڏهن پولاڻات کي ڏموڪٽ ڏي وس ڏسي اُڏان وشڻو پرڪوءِ ڏي پريڪڻو ڏڻ لاءِ ونڪنڊ ويو.

آڏا ونڪنڊ ڏام ڏي ڪوڙي مهما ڪجي، جتي سورج ۽ چندرما ڏي پرڪاش نه ڏٺو ٿي ۽ رات ڏينهن ڪجهڙي روشني رهيتي. اُڏيجي پرڻوءِ ڪوڙي نه سُڪندت رهي ٿي. ڀارمن ٿي مهما اُڏرڻ ۽ خوشبودار گل ۽ ڦلسيءِ جاوڙ لهڻ رهندا. منجهس ڏاڍا خوبصورت ڏاوڻهيل آهن، جڏهن ڪارن ٿي انيڪ قسمن جا پکي ڏڻيون ڏڻيون ڪري رهيا آهن. اڏي سندر ستان ٿي پرڪوءِ اڇي ڏهه ۽ اُڏاڪا اندر محل ۾ ڪوڙي ويو، جتي وشڻو پرڪوءِ پلنگ ٿي سمهو ٿيو هو ۽ لڪشمي جوڙ ڄاڻي رهي هئس. جا ڪيا" جو ويندي شرط ڪوڙي لات پرڪوءِ مي ڄاڻي ۾ وڃي ڏڻيا". پرڪوءِ اڏاڪا جاڳي ٿيو ۽ رشي کي ڏسي اڏجو پير جهلي زور سان ڏهڻ لڳو ۽ جوڙ ٿي ڪري وينتي ڪيائينس ته "مي ڏوڏيو!

مساط ۾ ويهي جڏين وا ڏنگر ڪلي ۽ ڏاڍ سو ڏينهنجي گالهه ڪي ٿا
رکي ڏون هيڏو ڏاڍي ڏهيو آهين. جنهن ڏينهن کان ڏکيس ورهاڻي
ان مساطات کي سواپ ڏنو آهي، اُن ڏينهن کان وڏي
سندس ڪابر گالهه سڄي ڪانه ٿئي. اِنڪاءِ سندس ور کي
آزمائط واسطي پهريائ ڏون ٻاط پنهنجي مٽي ٿي هٽ رکي ڏس
پوءِ جي سچوسمجهين ته وڏيڪ دلت ڪر."
ايترو ٻڌي وشاسر، ڏڪوان جي ٻايا ۽ منهنجي هنجو ڏوط
سڄي، جڏن ڪي پنهنجي مٽي ٿي هٽ رکيو تڏن ٻاط سڙي پسر ٿي
ويو. دئيت کي پسر ٽيل ڏسي ڏولاڻات خوشي جي وڻون
نڇوط لڳو ۽ ڏيو ڏڻون آڪاس مان ڦل وسائيط لڳا. وڪنڊ ذات
پوءِ مهاديو کي سمجهاط لڳو ته آئيندا جڙن اڏمين کي هن قسر
جا ورڌط نه گهرجن. پوءِ ڏولاڻات رخصت ڏي ڏواڏو ٿيو."
راجا پريڪيت پڇط لڳو ته "هي مهاراج! پرگورشي وڪنڊ ذات
کي ڏئي ۽ رات هو هنڌي اُدو. ته ڪرپا ڪري سمسو لاهه و ۾؟"
شڪديو جي ڏوط لڳو ته "هي راجا! ڪڙي وقت پرگورشي ٻين رشين
سان گڏ سوسوتي جي ڪناري تي گيان ورڌا، وشڏو؛ مهاديو ايئن
اُن مهل ڪنهن پڇيس ته مهاراج! برهما، وشڏو ڪو وشڏو کي
تنهي مان وڏو ڪ- آهي؟ اينهي تي ڪ- مهاديو کي ڪو وشڏو
؛ ڪو برهما کي وڏو ڏوط لڳو، پرگورشي ڏوط لڳو ته "ڏاڍ! آءُ ته
اُنکي وڏو سمجهندس هو ڪروڌ ۽ ڪري ڏوائي جي عيوض ۾
ڏيائي ڪري. هاطي آءُ ايئن گالهه جي پريڪشا وڌط وڃان ٿو ؛
توهانکي فيصلي جي ستڏيندس. پوءِ پرگو ڏوط لڳو، اُڏان برهما جي سڀا
۾ هليو ويو جتي ڏسڪار ڪري بسڏو اُنجي آسط ڏي وڃي ويٺو
سندس اڏي دلت ڏسي اُڏي سب ويٺل رشي ؛ برهما عجب

پنهنجي کر منڊل جو جل سندس بدن تي ڇڪيو جنهنکري ورشاسر جو بدن اڪثين وانگر ٿي ڪنڊن جيان چمڪط لڳو. پوء مهاديو جوط لکس تہ "هي ورشاسر! مان تنهنجي پوڄا کان گهڻو خوش ٿيو آهيان، ماڳي جيڪي گهرجيٿي سو گهر." ورشاسر هت جوڙي وينتي کرط لکو تہ "هي مهاپرڀو! مون کي اڏو ور ڏيو جو جنهنجي متي ٿي هت رکان سو اُماڪ جلي خاڪ ٿي وڃي." مهاديو ويچار کيو تہ هي آدرمي اڏو ور پائي سنساري جيون کي دکر ڏيڻ چاهي ٿو، پوڄا کريان جو وچن ڏيٿي ڇڪو آهيان تنهن کري اُچار کيس اڏو ور ڏنائ، جنهن کري ورشاسر ڏاڍو پرسن ٿيو. جو آدرمي پاروتيءَ جي سندرتا ڏسي ويچار کرط لکو تہ پرياءَ اڏو ور مهاديو تي آزمائط گهرجي، پوء هي مهاديو جلي ويو تہ پاروتي هت کري پاڪسان وٽي وڃان. مهاديو منجي اڀا منشا چاڻي ڪو ٻيٿي لوک ڏوڙا ويٺس. ليٺ ونکٺ ڏاڙ وت آهي جوط لکو تہ "هي ترلوکي ڏاڙ! هي دکر مون پاڪيهي پاڻي کنيو آهي ماڳي اڏو اُپاء ڏيٿي جو هي پاپي پنهنجن افعالن کري پاڪيهي ڏاس ٿئي." ونکٺ ڏاڙ ڏڏهين کيس ڏيوج ڏيٿي برامط جو روپ ڌاري کرمنڊل ۽ مرکه چا! کڻي جتان ورشاسر ڏوڙندو ٿي آيو اُتي رستي ۾ ويهي کيس جوط لکو تہ "هي ورشاسر! تون ڏن ڏدر جو روپ ۾ ڏوڙندو ڏو وڃين؟ مولکي پنهنجو حال ٻڌاء" ڏنيٺ ڏڏهين کيس سرهستو حال ٻڌايو. ونکٺ ڏاڙ جوط لکس تہ "تون وڏو اکياڻي آهين جو مهاديو هي ڳالهہ تي پوسو کيو آٿيئي. اڙي! ڏو زهر کاڻي ۽ ڏاتورو کهہ تي ٻڌي ۽ پوتن سان ڪڏهي اُکهاڙو کهي. مڙدن جي گهرواڻي جو ٻن مالهاڻون ڪچي ۽ وڃي ۽ ڏانکن جا ڌار کلي ۽ ٻوري

و شڪر پڪوان جلد پنهنجن پڪين تي پرسن ڏسي ٿو
ري ۽ اولاد نر آدر ڪريس ٿو، تڏهن دوائهن جو پريبر ڇڏي آئندا
ن ست سنڪر ڪري ٿو. پوءِ جڏهن آن ست سنڪر ڪري ڪيان
ڏيس ٿو ۽ رات ڏينهن منهنجي پڄن ۽ سمرٿ هر ڇٽ لڳائي ٿو،
تڏهن مان آن کي: مڪي ڏيان ٿو." هي راجا پريڪيت! مهاديو
۽ پيا ديوتائون پنهنجي پوڄا تي خوش ٿي وري پوڄا ڇڏي ڏيڻ
ي ڪروڌ کن تا، پروئنڪ ناٿ جو اهو رستو نه آهي. دوکنهن
کي بر سراپ کونه ڏئي. ڀاڳا سر جي توکي خبر آهي تر هن شوجيءَ
کان ور پاتو، پر وري جلدئي ساڻس وڙهڻ آيو، ڀاڳي ڪڙي ٻڌي
ڏيئت جي ڪالهه ٻڌايان ۽ ٿو تر ڪڙي ڏينهن ورشا سر ڏيئت
موڪر شڪتي جو پٽ تپسيا ڪرڻ جي اڇا رکي گهوڪان هاڻو نڪتو.
رات تي نارد منيءَ کي ڪڏيو جنهنکي نمي پڇڻ لڳو تر "مهاراج! مونکي
تپسيا ڪرڻ جي خواهش آهي سو ٻڌايو مر تر برهما، وشڻو ۽ مهاديو
انهن تنهي مان ڪير جلد پرسن ٿي ورڏيندو تر مان اُنجي وڃي
تپسيا ڪريان." نارد وراندي ڏنس تر "هي ورشاسر! جلد
راضي ٿي وردان ڏيندو ديوتا تر پوڻاڻ شري مهاديو سوامي
اڻيئي. هو ڏوري اپراڌ ڪرڻ تي ڪميا بر ڪري سگهي ٿو.
ڏس! من سمسارجن کي تپسيا ڪرڻ تي پرسن ٿي هزار ڀانهون
ڏيون. سو جي تون بر ڀڪتي سان مهاديو جو پڄن ڪندين تر
جلدئي ڦل ملندءِ." نارد کان ايترو ٻڌي ورشاسر اُنهيءَ وقت
ڪيدارناٿ ڏانهن دليو ويو، جتي شو مورتي ستاپت ڪري ڪڙو
آڪشي ڪنڌ ڏاهي دور ڪرڻ لاءِ ويٺو. ست ڏينهن ۽ راتيون
پنهنجي بدن جو ماس ڪاڻي سان ڪپي دور ڪرڻ تي چاڄائين،
جتن ئي پنهنجي بدن مان ماس ڪپي دور ڪرڻ تي ڪيس ٿت کان جهلي
تڏهن ئي پوڻاڻ اکن ڪنڌ مان ظاهر تي

روپ پکوان کي سرشٽي رچڻ لاءِ جاڳائين ٿا."

راجا پريڪيت تڏھن پڇيٽ لڳو تہ "هي شڪديو جي مهاراج! سنسار ۾ هي ڪ عجيب ڪالھ ڪسٽ ۾ اچي ٿي جو پکوان لڪشمي پتي ٿي ۽ پنھنجن پکشن کي اڏو ڪنڪال رکي ٿو جو اُنھنکي چکي طرح کاڌو ۽ ڪپڙو ۽ ڪونہ ملي. ھوڏانھن شري مهاديو جنھنجي ڪچي ۾ ڏانڪ ۽ مڙدن جي ڪپراڻي جون مالائون پيل آھن ۽ ساري بدن تي ڀبوت مکيل رھي ٿي، تڏھن ۽ سندس پکت ڏاڍا شاھوڪار رھي ڏاڍي آنند ۽ وقت گذارين ٿا، پلا! اھو ڇو؟" شڪديو جي واڻي ڏني تہ "هي راجا! وڏڪڻ ڏات سنساري سڪ کان الڳ رھي ڪنھن ۽ شيءِ جي پاڻ جو اڀاڻو رکي، تنھنکري سندس پکت ۽ ناسوان وستو لڌا چاھين. ۽ لڪشمي پتي پکوان جي اڀا مرضي ڪائي تہ منھنجا پکت سنساري مايا ۾ لپتجي خراب خوار ٿين. تو ڀڏو ھوندو تہ ڪيترن شو جي پکشن ڪانڌس وڃ پاڻي وري ساڻس ئي دشمني ڪئي آھي. اھوئي سبب آھي جو مايا جي نشي ۾ آدمي اندو ئي ڪيترا ڀيڙا ڪرم ڪريٽو، جنھنکري پکوان پنھنجن پکشن کي مايا نڏو ڏني. هي راجا! ساڳي اڀا ڪالھ راجا پڌشٽو شريکرشٽ کان پڇي ھئي جنھن جواب ڏنو ھوس تہ "هي ڌرم راج! مايا روپي لڪشمي ملڻ سان، جنھنڪھٽيون ڀيڙايون پويل آھن، آدمي سنساري سکن ۾ پڇجو وڃي ۽ جيستاءِ موڻ کي ياد نڏو ڪري، تيستاءِ آواگمن کان ڇٽي نڏو. انھي ڪري آءِ پنھنجن پکشن کي اڏو ڏن نڏو ڏيان، جنھنکري ھو سنساري سکن ۾ لپتجي پراوڪ جو ويچار پاڻ وڃن. اھوئي سبب آھي جو ڪو آدمي منھنجي شرٽ ولي ٿو ڏنھن جو ڏن ۽ وڌائي آءِ مٽس ڏيا ڪري کيو وڃان. جڏھن ڪڏن ڪڏن ڪٽ تي سندس

سڀ لوڪ ٿوهانجي مايا سان پيدا ٿين ٿا، اها مايا اوهانکي
نٽي لڳي. اوهانجو پرڪاش سدا قائم رهي ٿو، تنهي لوڪن
۽ اوهان جڙو سند رکو بہ کوبہ کونہ هوندو. اوهين سدا
آنند روپ رهوٿا سيني جيون جي اُتپتي ۽ ناس اوهانجي اڇا سان
ٿئي ٿو. اوهين سيني ۽ ملميل هوندي بہ سي، کان الڳ رهو
ٿا. اوهين اڏڻ ۽ آڻيو جنجي سمرٿ ۽ ڏيان ڪرڻ سان منش
مڪتي پائي ٿو. اوهانجي نام سمرٿ ٻرابر نڪو ٻوڪر نڪو يڪيہ ۽
نہ ڪو تيرٿ يا دان وغيرہ شب ڪرم آهي. اوهانجي ڪرپا
کان سواءِ کوبہ سنساري جيو مايا چار کان چٽي نٿو سگهي. هي
ديناناٿ! ٻُڏپال، ڪنس، راوڻ ۽ هرڻاڪش ۽ وغيرہ ڪٻٹن اوهان سان دشمني ڪئي، پر آهي بہ اوهانجي ڏيان
ڪرڻ سان ٻوسا ڪرپار لنگهي ويا. ڪهٽيئي جيو اوهانجي ڪٿا ۽
ڪيرتن ڪري پٽنجو جنم سڪيارٿو ڪن ٿا. اُنهن سيني ۽
وٽ پاڪي آهن جي الٽي پيراوهانجو ڏيان رکي سنساري مايا
کان چٽل رهن ٿا ۽ پڇي ڪرڻ کان سواءِ مڪتي جي بہ اڇا نٿا
رکن. هي وڪڻ ناڻ! جو آدمي اکيان ڪري اوهانجو
سمرٿ ۽ ڏيان نٿو ڪري سگهي. جڳت جو وهنوار سڄو ڪوڙو آهي فقط
حاصل نٿو ڪري سگهي. جڳت جو وهنوار سڄو ڪوڙو آهي فقط
اوهانجوئي ڪڙو سڄو ناڻو آهي. جو منش سنسار ۽ منش ديهہ
پائي ايندين جي وس رهي ٿو ۽ استري، پٽر جي پريم ۽ ويڙهجي
ٿو اوهانجي پڇي نٿو ڪري، تنهنکي ايپاکو ۽ ڪمبخت سمجهي
ڪهوجي. اڏو نيڇہ ڪوراسي اڪہ جوطين ۽ جنم پائي ڏاڍا دکہ
ڏسي ٿو ۽ ايتري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو جي چرڻ ڪمل ۾
ڏهي راجا پريڪيت! ان ريت شڏوتي ڪري چپ ٿي ويا ۽ پٽر

راجا پريکيت پڇيط لڳو تہ "هي شڪديوجي سوامي! پلا هي جو پکوان برهمڻ کي چيو تہ تون شاستر موجب منهنجو ڏيان ڪر، سو هڪي شڪ پيدا ٿيو اٿر تہ پار برهم ڪر آڪار آهي يوءِ ويدن ڪهڙي طرح سندي ستوتي ڪئي هوندي، اهو ڪرپا ڪري پڌائي سنسو متايو هر؟" شري شڪديو جي وراڻي ڏني تہ "هي راجا پريکيت! ويد ۽ وٺڪنٺ لوڪ جي ستوتي تمام گهٽي لکيل آهي. موڪي سمرڻي ڪاهي اُن سي جي ورڻن ڪرط جي، پر مختصر پڌايان" ٿو تہ جنهن آدي پرش هي سي پڌي، اِندريون، پراڻ وغيرہ جوڙيا آهن سو مهاپرو سدا" لوڪڻ رهي برهماد رچط وقت وراتِ روپ ڌاري شيش نالگرتي آرام ڪريٿو. اها ڪٿا مشهور آهي.

سنڪ، سنندن، سناتن ۽ سنت ڪمار چارئي پائر برمپشور جا اوتار سرشٽي هٽط ڪان اڳ برهما جي مرضيءَ موجب پيدا ٿيا آهن. اُنهنجي سياڻ ۽ رجوگط ۽ تموگط تہ اصلي ڪوبي، سدا" ستوگطي رهن ٿا. اُنهن مان هڪڙو پاڻ سدا" پکوان جي ليلا ۽ ڪٿا ڪندو آهي، باقي ٽي پڌدا آهن. جيڪا ستوتي اُنهن پکوان جي ڪئي آهي ۽ جا وري تہ نارايٽ نارد منيءَ سان ستجگ ۽ ڪئي سا ساڳي توکي پڌايان ٿو. جنن ڪوريٿو پنهنجي وات مان جوري ڪيي وري ڪائي ويندو آهي، تنن هي سڄي سرشٽي اڳ ڀرميشور جي مرضيءَ سان پيدا ڪئي وري اُنجي روپ ۽ سمائجي وڃي ڏي. اُنوقت مهاپرلي هٽط سبب ڇوڪرو پاڻي هوندو آهي، رکو آدي پرش پکوان ڪائر رهي ٿو. ۽ جڏهن وري ڪيس سنسار رچط جي خواهش ڪئي ڏي، تڏهن اُنجي سواسن مان چارئي وير پيدا ڏيين ٿا جي من ريت ستوتي ڪن ٿا تہ "هي پار برهم اولاشي پرش! اوه ... خر مرط ڪان رهت آهيو ۽ الڳي پهر جيئن رهو ٿا. هي

چاندو رپا جي آڏي ڏاڍي پريم سان پگهران ۽ رشين جي اڳيان رکيائ ۽
گنگا جل بہ پيٽ لاءِ آندائ. شيام سندر بہ ڏاڍي پريم مان رشين
سان گڏ ويهي پوجن ورتو. پوجن ڪري رهڻ بعد براهيط هٿ
جوڙي وڏو ٽيو آهيان، تڏهن کان اوهانجي ڏيان بنان ٻيو ڪي بہ
پوکي ڪٿي ڪجهہ لکو تہ "هي پرپو! جڏهن کان آءٌ هال اوسٹا
ڪين ڏو اُپديس. اڄ جوتوهان مونکي ساکيات درشن ڏيڻي منجهنجي
اڇا پوري ڪئي، جنهنڪري منجهنجي خوشيءَ جي کا حد ڪانهي
آهي. جيڪي ماڻهون سنساري مايا پر قاسي اوهانجي چرڻن جو درشن
نٿا ڪن سي سڀني هر بر ڪو سکہ نٿا پائين. پر جيڪي اوهان جو
سمرٿ ۽ ڏيان ڪن تا سي هردم سچو سکہ پائين ٿا. اڀلاءِ مان
توهانکي واردون وار نمسڪار ڪريان ٿو."
براهيط جي اڏي پڪٿي ۽ پريم ڏسي شيام سندر ڇوتہ "هي
دوج راجہ! آءٌ توکي پنهنجو پڪٿ چاڻي تمام پيارو سمجهان ٿو.
جيڪي آدمي وڌ ۽ شاستر پڙهيل براهيط جو ستڪار ڪن تا آندجا
سڀ منورٿ مان چلد پورا ڪريان ٿو. ڏس! سيمتي رشي توڪي
ديا ڪري گهرويٺي توکي پنهنجو درشن ڪرڻ سان آدمي پويتر
تيرٿ جي سنان ۽ ديو مندر جي درشن ڪرڻ سان ڏيڻ آيا آدن. جڻ
تيٿو، تڻ هڻ رشين جي چرڻن ڇهڻ سان بہ شريو جوسپ پاپ ناس
ٿي وڃنٿو. اڀلاءِ ڏون هنڌجي جڳهي طرح سيوا ڪج. براهيطن
ڪي تہ آءٌ پنهنجي شريز ڪان بہ وڌيڪ پيارو ٿو سمجهان هي شريز
ڏڪڙي ڏيڻهن ناس ٿي ويندو، تنهنڪري ڏون سدا ويد جي
آڪيا موجب منهنجو سمرٿ ۽ پوجا ڪندو رهج. "مطلب تہ اوڏي
طرح ۲۱ ڏيڻهن هن براهيط وت رهي بندراڻن پهاري ڪيس، اُپديش
ڪندو رهيو تنهنڪانپوءَ دوارڪا روانو ٿيو.

پاڻ سان ولي وٺ ۽ ڇاڏي. مثالکري ڏانھن هليو. ہوڻ لاشو راجا ۽ براهمٽ جڏھن ڏٺو تہ شيام سندر هيي اچي ٻيو آهي، تڏھن وٽن وڃي ڏنڊوت ڪري شريکرشٽ جي ورٽن جي رڄ اکين ۽ سرتي رکي ڪڏ ڪڏ پرسن ڪيٽ لڳا. راجا ۽ براهمٽ مٽ جوڙي پکوان کي ويٺي ڪري ورٽ لڳا تہ "هي ڪرپالات! جڏھن اوھان ديال ٿي درشن ڏنو آهي، تڏھن ڪرپا ڪري پھنجي ورٽن سان هلي اسانجو گھر پويتر ڪريو." بندرابن بھاري ويچار ڪرٽ لڳو تہ "ٻئي پھنجا پورٽ پڪٽ آهن الله پورپا" ڪنھن وٽ وڃڻ گھرجي. جي راجا وٽ ٿو وڃان تہ براهمٽ کي ٿو دل ۾ ٽڪي ۽ جي براهمٽ وٽ ٿو وڃان تہ راجا ٿو دل ۾ ڪري، الله انھن کريان جو ٻي خوش ٿين." سوچا ڪيا" جو ہو رب ڏاڍي ٻھي وٽ ڪٿي وقت ويو. راجا ہوڻ لاشو سمجھو تہ پکوان خاص مونوٽ ايٽ جي ڪرپا ڪٽي آهي. ہوء تہ پھنجي سنگاسٽ تي وڃاري ورٽامرت ولي وڏي سان شيام سندر ۽ ٻين رشين جي ہوڃا ڪيا" ۽ ڏاڍي خوشي ۾ ٻرھي ورٽ لڳو تہ "موان جوڙو پاڪوار ٻيو ڪوٽ ٻولدو، جو جن ورٽن جي درشن لاء وڏا وڏا ٻوڪي ۽ رشي ڏيان لڳايو ويٺا آهن، ہر ڪو ٻتو ڪوٽ ٿو پوين سي اڄ منھنجي منجھ ۾ براجمان آهن. اڄ ونڪٽ لات مونکي پھنجو ڄاڻي پھنجن ورٽن سان منھنجو گھر پويتر ڪيو." راجا جو ايترو ٻريم ڏسي ونڪٽ لات ولس ايڪھ ڏينھن رهي ٻيو ۽ گيان اپديش ڪرٽ لڳس.

ڏٺو انھن ڪنڪال براهمٽ ڄاڪيو جو دوارڪانات کي ڪڻ جي آسٽ ٿي وڃاريا" ۽ پھنجي استري سميت پريم ۾ اچي ٽھڻ لڳو. پکوان ۽ ٽھڻ ٿو ٿي ورٽامرت وڻا. دوارڪانات کي ٽاڪ ڏيڻي ڏسي جو ڏس مٽي ٿي رکيائين ۽ ڪھا پڪا، ملا ٽڪا ڏل ۽

منهنجي ته صلاح اٿو ته پاڻ ڏاڄ ڏيوٽ هستنا پور موڪلي ڏيو." اهو
ٻڌي پارام تمام خفي ٿي پنهنجو هل ۽ موسل هٿيار زمين تي اڇلائي
ياڏون کي چوٽ لڳو ته "ماڻهو سمجهيم اهي سڀ ڪرملي منوهر
جا آهن جو پرياڳ باڏ لڳائي پوءِ ٿو پاڻهي کي ڏوڙي. هو پنهنجي
پڪڙن کي خوش ڪرڻ لاءِ ڪنهن برڪلا يا لالچ جو ويچار نٿو رکي.
اهو ان طرح ڪٽي پڄي وڃڻ سيکاريو برابر ٿي هوندس، نه ته من
جي مجال جا هئي جو هنريت غيرواجبي هالت ڪري. خير! آءٌ
سندس مرضيءَ جي برخلاف نٿو وڃان. جنهنڪري پائرو! جڏن هو
چوي تڏن ڪريو." ايترو چئي ڪيترا ڪپڙا ڪٽا هاڻي ڪوڙاڏاس
ڏاسيون ۽ پيو برڪيترو سامان سنڪلپ ڪري هستنا پور موڪلياءِ.
آرجن پنهنجي ڪمر ٻڌڻي شاستر وڌيءَ سان سيدرا سان پرڪيو."
ايتري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو جي چوٽ لڳو ته "هي
راجا پريڪيت! ڏسو نارايڻ پنهنجي پڪڙن جو ڪيڏو نه مان ٿو رکي.
ماڻهي ان نارايڻ بابت ڪڙي ئي برڪٿا ٻڌايان ٿا:
مٿا شهر هڪ ڀوڳالي شوقالي ڪڙو راجا وڏو ايشور پڪٽ رهندو هو.
آن شهر هڪ شرت ديوتالي ڪڙو براهمڻ برڏاڏو هري پڪٽ رهندو هو. ڪهڙي ڪانسواءِ
آڻي پر پرميشور جي سمرٽ ۽ ڏيان هر مڪن رهندو هو. هرروز
جيڪي به ملنڍو دوس سوڪائي سنتوش سان رهندو هو. ڪهڙي ڪانسواءِ
رات جو ٻئي پڪٽ (راجا ۽ برهمڻ) پاڻ هر ويهي ويچار ڪندا هوا
ته سياڻي وٽڪڻ ناٿ جي درشن لاءِ دوارڪا هلي پنهنجو جنم
سڪارو ڪندا سين، پر صبح جو آڻي نه وڃي چوندا هٿا ته شيام سندر
ڪرپا ڪري جيڪڏهين پاڻهي هت اچي درشن ڏئي ته ڏينهن نا ڏهمني
دوارڪا ناٿ جن ٻئي جي ساڄي سڪڍ سي هڪڙي ڏينهن ڪي
وڏو وياس، وشٽ، آنگرا، آڪسٽير، آتري، پرشرام ۽ ٻين رشين

کنهن وقت شري کرشن ارجن سان گڏجي دوارکاپري ۾ اچي پهتو. آڻي ارجن اهو هڪو تر سيدرا وسديو جي ڏيڻ جا مهاسندري ۽ وام جي لائق ڏي آهي تنهنجي پاڻهن بلرام، ديوڪن کي ڏيڻ ڏو پائڻي، پرشيارسندر جي مرضي موڻ کي ڏيڻ جي آهي. اِن ارادي ارجن ويس بدلائي سنياسي ويس ۾ رهڻ لڳو. بلرام ڪڙي ڏينهن ڪيس راج مندر ۾ گهرايو ۽ چوڻ ڏوئي ڏاڍي ويهر سان پوڄن ڪرايو. جڏن ڏي ارجن جي سيدرا ڏي اکر پيڻي ڏڻن ڏي مٿس موهجي پيو ۽ سيدرا ۾ ارجن کي ڏسي موهت ڏي پيڻي. ماڻي ٻڌي چڙا اِڻان ڏکري وڃڻ جو رستو کولڻ لڳا.

شيامسندر انتريامي ارجن پنهنجي ڀڳت ۽ سيدرا پنهنجي پيڻ جي من جي اڻا ڏسي سيدرا ارجن کي ڏيڻ پائڻي، هرڻاڻ جي لحاظ ڪان وڌيڪ نه ڪيڻا. ڪڙي ڏينهن وڃڻ ولي ارجن ڪدم سيدرا کي هٿ ڪان جهلي ڪٽي رٿ ۾ چاڙهيو ۽ هستناپور روانو ٿيو. يادون کي جڏهن اِڻا خبر پيڻي، تڏهين بلرام کي وڃي ٻڌايائون جو غصي ڏي چوڻ لڳو تر "مي بيکاري ڪير جو منهنجي پيڻ من ريت جوڙائي ڪٽي وڃي؟ آءُ ۾ بلرام تڏهين، جڏهين من کي سزا ڏيئي سيدرا موڻائي ولي اڻان." پوءِ پاڻ سان ڪيترا يادو ولي ارجن جي پٺيان وڃڻ لاءِ تيار ٿيو. شيامسندر تڏهين کيس چوڻ لڳو تر "پائي! ارجن پنهنجي پڻي جو ڀٽ ويڃهو عزيز ذات ۽ ڪل ۾ اڪر آهي ۽ وري پاڻ وڏيا ۾ اڏو تر هوشيار آهي جو اسان يادون مان تر ڪو ۾ ساڻس مٽ پٽي نه سگهندو. سچ! ارجن غير واجبي ڪر ڪيو آهي، پر تڏهين ۾ پاڻڪي انسان و ڏڻ واجب ڪينهي، جو تر جوڪري پنهنجي ذات وارن کي ڏي ڏڻ. اِڻڪاڻ اوهين وڌيڪ غصو نه ڪريو ۽ لڪي وري ڪالهه کي گهٽو ڪوٽيو.

ڪرشن ۾ شريڪ ٿيڻ کي آيل ڏسي بلي راجا جي ستوتي ڪرڻ

”هي ديناناٿ! جن چرڻن جو درشن ديوتائن کي به مشڪل
ملي، اُنهن چرڻن سان مون غريب جي جهوپڙي کي پويتر ڪيو
آڻو؛ تنهن ڪري مان پاڻ کي ڏاڍو پاڳوار سمجهان ٿو. جڏهن
پگهٽ شرومٽي منهنجو ڏاڍو پرهلاد ٿوهان جي مهما جو آنت پائي
نه سگهيو، تڏهن مون اگياني جي چا مجال آهي جو ستوتي ڪري
سگهان. هاڻي ڪرپا ڪري پنهنجي اڇٽ جو سبب ٻڌايو.“

بلي راجا جا اڳرا اڏين وچن ٻڌي شري ڪرشڻ چوڻ لڳو
تہ ”هي راجا! هڪڙي ڏينهن مريچ آڪ برهما جي چهن پٽن جواني
جي اپمان ۾ شري برهما جي منسخري ڪئي هئي، تڏهن برهما مٽن
کاوڙجي کين سراپ ڏنو تہ اوهين ڏئيت جوٽ ۾ وڃي جنم وٺو.
اِنهيءَ سراپ جي ڪري اُنهن چهن ئي پهريائين هرڻاکش ۽ هرڻڪشيپ
جي گهر ۾ جنم ورتو. تنهن کان پوءِ وري منهنجي ماتا جي
پيٽ مان جنم ورتو. جڏهن راجا ڪنس اُنهن چهن ئي ڇوڪرن
کي ماريو، تڏهن تنهن جي اڇي گهر پيدا ٿيا. هاڻي ماتا ديوڪي
اُنهن لاءِ ڏاڍو شوڪ ڪري رهي آهي ۽ آءٌ هينئر اُنهن کي وٺڻ
واسطي آيو آهيان.“ راجا بلي گهٽي خوشيءَ سان اُهي ڇهئي ڇوڪر
آڻي اگيان ٻيهاريا ۽ شيامسندر اُنهنکي پاڻمان وڏي دوارڪا پري
ڏي روانو ٿيو. ديوڪي ماتا پنهنجن چهن پٽن کي ڏسي ڏاڍو وگڙ
ٽيٽ لڳي. هينئر وسديو ۽ ديوڪيءَ کي هيڪاري ڪرپا سان اُنهن
شيامسندر ڀگوان جو اوتار آهي. ڀگوان جي
چهن ڇوڪرن کي گيان اُتپن ٿيو، جنهن ڪري اُنهن کي پنهنجي
اڳوڻي جنم جي خبر پيئي ۽ هو پنهنجي ماتا ۽ شيامسندر کي نمسڪار
ڪري ديولوڪ ڏانهن هليا ويا. اِهو حال ڏسي ديوڪي ماتا
ڪي پريا۽ تہ شوڪ ٿيو، پر پوءِ شيامسنده رکيس سمجهائي ڏيرج ڏنو.“

تہ فقط پرڏوئي جي بار لاهڻ، ڏيئن ۽ اڌرمين جي مارڻ ۽ هري پاڻ
کي سڏي ڏيڻ لاءِ يدوڪل ۾ اوتار ولي آيو آهين. ماڻي
مونکي اڌوڪيان ڏي جو آڻ توکي پنهنجو پت نہ سمجهي آڏي برش
پکوان سمجهان، ۽ جڏن نہ اجاميل جيڏن مها پاپين کي
مڪتي ڏني، تڏن مونتي بہ ديال ٿي ٻوساکر کان پار اُڪاريو. ۽
حيستائين سنسار ۾ حيڪرو رهان، تيستائين تنهنجي سمرڻ ۽ ڏيان
۾ رهي مايا جار ۾ نہ قاسان."

جڏهن شريکرشڻ اها شتوتي ڪئي، تڏهن ڪلي چياءِ تہ
"هي وسديو! توکي جا ڪاڻ ماڻڻ ڪهڻي هٿي سا هيئڙ سمجهي،
تنهنکري ماڻي پڪ سمجهہ تہ توکي منهنجي مايا ڪمراهہ نہ ڪندي."
بس! ٻوہ اُن ڏينهن کان وسديو کي اڌوڪيان ٻيد اڻيو جو شيامسندر
کي پنهنجو پت نہ سمجهي ايشورروپ سمجهڻ لڳو ۽ هري جڙڻ
جي ڏيان ۾ ليين ٿي مڪتي کي پراپت ٿيو.

ڪري ڏينهن شريکرشڻ ديوڪيءَ کي چيو تہ "ماتا! تنهنجا
مونتي ڪهڻا ڪورا آهن، تنهنکري جيئي ڪهڻ سو ڪهہ."
ديوڪي تڏهن روئي جوڙ لڳي تہ "هي پت! مونکي خبر پيئي
آهي تہ تون پکوان جو اوتار آهين، سو جڏن نہ پنهنجي ڪروہ جو مٽل
پت آڻڻ ڏيہ، تڏن منهنجا بہ جيہ پاڪ جي اڌرمي ڪنس ماريا
هتا سي آڻي ڏينہ تہ شوڪ نہ ڪهہ." ماتا جا ايترا وچن ٻڌي شيامسندر
۽ بلرام پئي ستل لوڪ (پاتال) ۾ هاليا ويا. راجا پليءَ کي جڏهن هنن
ٻنهي پائرن جي اڇڻ جي سڌ پيئي، تڏهن وڏن اڇي جڙڻ تي ڪري
ٻيو ۽ ڏاڍي آدرپاڻ سان گهر ولي آيو جتي ڪين سنڪاسڻ تي وهاري
جوڙ ڏوئي جوڙڻ مرت ورتائين. ٻوہ ڏڻ جا هار ڪڍي ۾ وڃي
ڏاڍي ٻوبرسان ٻوڃن ولارايائين ۽ هت جوڙي ستوتي ڪرڻ لڳن

وسديو جو شريڪرشن کي پڳوان سمجهي ستوٿي ڪرڻ

دستور موجب جڏن ماتا پتا کي پيرين پوڻ ويا تڏن اُتلندو وسديو پنهنجو سر شيام سندر جي چرڻن تي ڪٽي رکيو. اهو حال ڏسي شري ڪرشڻ چوڻ لڳو تہ ”هي پتا! توهين هيءَ هلت ڪري مونڌي پاپ تا چاڑهيو؟“ تڏهن وسديو هٿ جوڙي شڏوٿي ڪرڻ لڳس تہ ”هي ڪرشڻ! تون پار برهم پرميشور جو اوتار آهين، جنم مرڻ سان تنهنجو ڪو واسطو ڪونهي؛ نہ تہ تنهنجي ڪا آد؛ آنت آهي. مونکي تنهنجي مهما جي هيٺرا ڏينهن خبر ڪا نہ هٿي، پر هينئر رشين کان سڌ پيم تہ تون ترلوڪي ناٿ آهين؛ سڀني جيون ہ تنهنجو پرڪاش آهي. سوريہ نارائڻ تنهنجي تيج سان روشن رهي ساري جڳت کي سوجهرو ڏيئڻو، جل ہ ہ تنهنجوئي روپ سمجهڻ گهرجي، چندرما جي ڪرڻ مان جو امرت وسي سنساري جيون؛ وٽن کي آنند ڏئي ٿو؛ هوا لڳڻ سان جو جيون کي آرام پڙپي ٿو، سمندر سداءِ پريال رهن تا ڪڏهن بہ سڪن نڏا، وشٽو پڳوان پالنا ڪندڙ، مهاديو ناس ڪندڙ؛ برهما رچيندڙ آهي، اُنهن سڀني کان بہ تون اُتر آهين. تنهنجي مايا اڻڙي تہ هلوان آهي جنهن ساري جڳت کي موهي وڌو آهي، تنهن ڪري تو کي ڪوبہ سچاڻي نٿو سگهي. سو سواءِ تنهنجي شرط اڇڻ جي سنساري مايا چار ڪان ڇڻ ڏاڍو ڪنڌ آهي. جڏن واجي وڃائيندڙ من گهريا راڳ راگڻيون اُن مان ڪڍي ٿو، تڏن تون بہ سنساري جيون جي بڏي پنهنجي وس رکي، جڏن چاهين ٿو تڏن اُنهن کان ڪرم ڪرائين ٿو. مطلب تہ تنهنجي ڀيد کي ڪوبہ ڄاڻي نٿو سگهي. اچاءِ مون پنهنجي اڳيان ڪري تو کي پنهنجو پٽ سمجهيو هو، پر هينئر ڏاڍ جي چوٽ تي سڌ پيڻي آهين. تون نہ ڪنهنجو پٽ آهين؛ نہ پيءُ؛ نڪي ڪو مائٽ ٿي آهين. تون

سڀي دل سان يگيه ڪري ان جو ڪل شري ڪرشط کي اربط
ڪرڻ تنهن جي خوشي مان اڪيلا جي ڪنڊ ڪلي ۽ مڪتي ملي."

وسديو ڌاره جي ايا ڪاهم ڏڪ جوط ڏيو ڏ " جي منتي ڏات ا
جڏهين الين آهي ڏ اوهين سڀ رشي ڪرپا ڪري انڙو يگيه
ڪرايوم جنهن منهنجو منورٿ پورو ٿئي." ڌاره ڏڏ، جوط لڪس ڏ
چڪوا تون تياري ڪر ڏ اسين سڀ حاضر آهيون." وسديو پوء
سڀ سامان گهرائي ڪڙو ٻويڏ استان پسند ڪري يگيه جي تياري ڪئي.

جڏهن يگيه شالا ۾ سڀ رشي، يادوء ٻيا راجائون اچي گڏ ٿيا،
تڏهن وسديو ديوڪي سميت چڪي منورٿ ۾ يگيه ڪرط اچي
ويٺو. اڳتي ڪنڊ ۾ آهوتي وجهط شرط شري ڪرشط جي ايڄا
سان ديوتائون ڌاڙو ڪي پنهنجو پنهنجو حصو اچي وٺط ايڪا. ان
مهل آڪاش ۾ ديوتائن منگلا چار ڪائي ڦل وسايا ۽ جيت منڊپ ۾
ڏوامڻ وڄڻ جو پاڻ پئي ڪيو ۽ ڪن ڪٽا ٻي ڏڪائي. مطلب ڏ
ان وقت جيڪو آنند ڏسط ۾ ڪي آيو سو چوط ڪان ٻاهر آهي.

يگيه پوري ٿيط بعد وسديو ان جو ڪل شري ڪرشط کي
سنگلپ ڪري اربط ڪيو ۽ يگيه ڪرائيندڙن کي چڪي ڏکڻا
ڏني ۽ ٻيا ۾ جيڪي اڻي ۽ اهمط يا ساڏو مهاتما آيا هوا تنکي من
ڪهڻا دان ڏيڻي راڻي ڪيائين، جنهنڪري هوڪو ڪيس آشيرواد
ڏيندو پنهنجي پنهنجي گهر روانو ٿيو. شيام سندر وري ڪورون،
پاڏوون ۽ ٻين راجائن کي سندن لياقت سارو ڪپڙا ڏيڻي رخصت
ڏني. هي راجا پريڪيت! جدا ٿيط وقت نند ۽ يشودا ۽ ٻين گوپين
جڏهن ورلاپ ڪيا سي مان تو کي ٻڌائي نٿو سگهان. سڀني
جي ويڇ بعد شيام سندر ۽ سڪ سان دوارڪا پوري اچي پهتو.

ڪنس ڏ پنهنجن شيام ۽ بلرام ٻني پاڻ صبح جو اڻي همیشہ جي

آهيو تنهنجا اسين پٽي لائق نه آهيون. اوهين رکو هي سنساري جيون جي اُپديش واسطي اسان جي ايتري مهما ڪري رهيا آهيو تہ آئينده هو براهمڻن کي اُتم سمجهي اُنهن جو آدر پاءُ ڪندا رهن؛ نہ تہ حقيقتا اسان جو ڪلياڻ انهيءَ ۾ ئي آهي تہ پنهنجو ڏيان هر دم اوهان جي چرڻن ۾ رکون. اوهان هي جو اوتار ورتو آهي. سو رکو پگٽن کي سکر ڏيط؛ دشٽن کي ناس ڪرط لاءِ، نہ تہ حقيقت ۾ اوهين جنم مرط کان رهت آهيو. هي وڻڪٽ ناٿ! اسين تہ اها چاهنا ڪري آيا آهيون تہ شل اڄي پهر اوهان جو ڏيان اسان جي هردي ۾ قائم رهي؛ هري ڪٿا ٻڌط ۾ ڪڏهن پريتي نہ گهٽجي." ايترو چٽي جڏهن اُهي مهاتمائون پنهنجي پنهنجي گهر وڃط لڳا، تڏهين وسديو اُنهنجي سامهون هٿ جوڙي چوط لڳو تہ " هي مهاتمائو! اڳي ڪا تجويز ٻڌايو جو هن جنم مرط جي ڦيري ڪان ڇٽي پوَ ساگر پار لنگهي وڃجي." اِهو ٻڌي سيٽي رشي نارد ڏانهن نهارط لڳا. نارد ڏڏهين ڪلي چوط لڳو تہ "ڀائرو! وڻڪٽ ناٿ جي مايا اڳي تہ زبردست آهي جنهن ساري سنسار کي موهي پنهنجي وس ڪري ڇڏيو آهي. جٽن گنگا جي ڪناري تي رهندڙ گنگا جو مهاتمر چاطي کوه تي سنان ڪنڌا، تٽن وسديو ۾ سنساري مايا ۾ ويڙهجي شيام سندر ترپون پٽي جگت ڪرتا کي پنهنجو پُٽ چاطي مڪت ڪيط جي وات اسان کان پڇي ڏو." هي وسديو! اڄان هينڊر سامهون ڏٺي تہ اسان سچي رشين ترلوڪي ناٿ جي شتوتي ڪئي، تڏهين هر تو هنکي نہ سچاتو. پر انهہ تنهنجو کو ۾ تو هر کونهي، جو جو پرميشور جي ديا کان سواءِ ديوتائون ۾ ڪيس سچاطي نٺا سگهن تہ سنساري جيو ڪهڙي ليکي ۾ آهي جو اُنجي پيد کي چاطي سگهي. چاطي ڏکڙي ڳالهہ تو ٻڌايان ۽ تہ ڪروڪيٽر

ان ڪري نہ سڪيا، تڏهن ارجن ادو نشان ڏيئي منهنجي ٻنا
و هوٽل ٻوڙو ڪيو ۽ مون وڃائو ڪاهي ۽ وڃي وڏي. ادو
ڏسي آئي ويئل ٻيا تہ سڀ خوش ٿيا پر درپدن ۽ ٻين آدرمين
ڪان اها ڪالهہ سڻي نہ ويئي ۽ آڻهن شرمندو ٿي پنجڻي ٻانون سان
لوائي ڪئي ۽ هارائي ڏيکا. تڏهن ارجن مولکي ولي پنهنجي آلدي آمي،
وٽ آيو ۽ اڳي چيائينس تہ مون ڪڙي سوڪڙي ماتا
تڏهن ماتا ڪنتي سڀاه منهنجي ڏسڻ جي ڇڏي ويئي تہ "ڇوپٽ!
پنجڻي ٻاٽ ۽ وراهي ڪائو." ايئرو ٻڌي رکمڻي ۽ ٻوڻن درپدي
جي وڃائي ڪرڻ لڳيون.

ڪڙي ڏيهن شريڪرشٽ سيا ۽ ويئو ڏو جڻي ساٽس
راجا يدشٽر، ٻيا ڀالدو، يادو ۽ ٻيا ڪيترا راجائون وينا هواڻ آن وقت
ناردمني، ويدوياس، وشوامتر، ڏون رشي، شڪلند، پاردواج،
ڪوتر، وسشٹ، اتري، مارڪنديہ، آڪسيہ، پاراشر، پرشرام ۽
ٻيا ڪيترا رشي ونڊڪ ڏاڻ جي درشن ڪرڻ لاءِ آيا. آڻهنکي
ڏسي شيامسند رسيني راجائن سميت آڏي ڏيهاڻ ڏاڍي آدرپاد سان
آڻهن سڀني مهاتمائن کي ڏوکي آسڻ تي ويهارياو ۽ سندن هوٽل ڏوئي
هوڪامرت وڻڌو ۽ پوءِ وڏي سان پوڄا ڪري هٿ جوڙي شڏوتي
ڪري هوٽل لڳو تہ "اڄ منهنجا وڏا پاڪ آدن جو ڏيڻ ڏسڻ ڏوئي
پاڻهي اهي ڏيا آدن، اڄ بيشڪ منهنجو جنم سڏل ڏيو. ڏري پڪ
جي درشن جي مهما اپار آدي جي جنم جنم جا پاپ ڪٽي من
جو نسارو ڪن ٿا. ساڻن جي درشن ڪرڻ سان ڪنڪا سنان
ڦل ملي وڃنو." جڏهن رشي اها ڪالهہ ترپون ٻڌي جي ٻڌي
شرمائجي ويا، تڏهن ناردمني دوارڪانات کي هٿ جوڙي
ڪري لڳو تہ "هي مهابيو! هي جيڪا اوهين اسانجي وڃائي ڪري

رات ڏينهن اوهانجي چوڻ جو ڌيان رهيئون." شيام سندر اُنهن جي اڃا موجب ڪين ورڌيئي هليو ويو.

شري شڪديو جي چوڻ لڳو تہ "هي راجا پريڪيت! هڪڙي ڏينهن راجا يدشٹر پنهنجن پائرن، ڪورون ۽ ٻين ڪيترن راجائن سميت سپاهر ويهي شري دوارڪانات جي هن طرح ستوتي ڪئي تہ "اوهانجو نالو پرمهنس آهي، اوهان چار ويد پرڪهہ ڪيا آهن، ڪٹن ۽ براهمڻن جي رکيا لاء اوتار ورتو اٿو ۽ سڀ ڪم پورڻ ڪرڻ وارا آهيو، انلاء اوهان کي وارون وار نمسڪار هجي." هڪ پاسي راجائون ٻاڪهر انريت ستوتي ڪري رهيا هوا تہ ٻئي پاسي ڪنهي ۽ دروپدي، رڪمڻي ۽ ٻئن ٻت راڻين کان سندن شريڪرشڻ سان ڪٹن وهانو ٿيو تنهن بابت پڇڻ لڳيون. ادو ٻڌي هر ڪنهن راڻيءَ جدا جدا طرح پنهنجو حال ورڻن ڪيو ۽ سڀ کان پچاڙيءَ جو سورهن هزار ڪ سوراج ڪنيائون پرماسر جي زبردستيءَ کڻي وڃڻ ۽ شريڪرشڻ اُنکي ماري ساڻن ڪٹن وهانو ڪيو ادو سربستو احوال ٻڌايو. ٻوءِ سيٽي چوڻ لڳيون تہ "هي ماتائون! اوهين اسانکي اڄڻي آشيرواد ڪريو، جو اسين سداءَ دوارڪانات جي سيوا هر رهون." ڪنهي ۽ دروپدي جڏهن شيام سندر جي وواه جو حال ٻڌو، تڏهن ڏاڍو خوش ٿيون ۽ آشيرواد ڏيڻي رڪمڻي ۽ ٻين جي پاڪ جي وڏائي ڪرڻ لڳيون. اُن مهل ستيه پاما، دروپدي کي چوڻ لڳي تہ "اسان ٻڌو آهي تہ تنهنجو وواه پنجن پتين سان ٿيو آهي، پلا! ادو ڪهڙي ريت؟ ڪرپا ڪري اسانکي سمورو احوال ٻڌايو." دروپدي وراڻي ڏنين تہ "هي پياريون! منهنجي پتا سويمر ورڌامي ادو پرڻ ڪيو تہ جيڪو مڇيءَ کي نشان ڪندو تنهنکي مان پنهنجي ڏيئ ڏيندس. جڏهن وڏا وڏا راجائون ادو

من طرح رهين ٿو؟" مومن پياري جواب ڏنو. تہ "هي ماتا! جنهن وقت کان مون لنڊ ۽ پشودا هي هت اچط جو ٻڌو آهي تنهن وقت کان منهنجو من اڻهنجي چوٽن ڏسڻ لاءِ ڏاڍو وياڪل ٿي رهيو آهي." ايترو چئي لنڊ ۽ پشودا کي ولي اچڻ لاءِ اڪٽي هليو. پشودا کي پرڀان ايندو ڏسي ڏوڙي وڃي سندس چوٽن تي ڪري پيو. اُنوقت پشودا سندس متو مٿي کٽي ڇاتي سان لائي چمط لڳيس. ٻوءِ مومن پياري لنڊ کي ڏسي پريم روپي ٻاڻي اکين ۾ آڻي اُنجي چوٽن تي ڪري پيو. لنڊ ۽ کيس ڏاڍي سڪ منجهان متو مٿي ڪري منجهه ۾ وڌاري پيار ڪيو. ان بعد مومن پياري کان ڏاڍي هيٺ مان پاڪر پائي گڏيو. هي راجا پريڪيت! مطلب تہ اُنوقت مومن پياري جي مکاروند ڏسڻ سان برجواسين کي جيڪو آنند ٿيو سو آڏ ورڻن ڪري نٿو سگهان.

انهي ڪٿورہ مرلي منوهر سينڌي گوپين کي ايڪانت ۾ وڃاري هنن سان گڏ ويل وقت جون ڪاميون ڪرط ۽ چوط لکيو تہ "هي پراڻ پياريون! جو سکه ۽ آنند مون اوڏانسان اوڀانجي وقت ڏٺو سو آنند هت سب طرح هي سامان موجود هڻط ٿي ۽ اڄا ڪوڙ ماڻي سکهيو اٿو. جيڪو ۽ پريم ۽ سچي سڪ سان مونکي ياد ڪريندو آهي سدا" اُن وٽ آهيان ۽ ڪڏهن ۽ ۾ ڪائنس جدا نٿو رهان. هت جو مان آيو آهيان سو ڪرط سنان جو تہ رکيو ڏاڍو آهي، حقيقت ۾ اوڏانسان ملط واسطي ئي آيو آهيان." ايترو ٻڌي گوپيون هت جوڙي چوط لکيون تہ "هي سوامي! اوڏو جو گيان اسانکي اُن سڀ ڏاڍ ڪوڙو ٿي لڳو، ۽ هينئر اسين اُن گيان کي سمجهون ٿيون ۽ هت اچط ۽ درشن ڏيط اوٻ ۽ اسانجي اکوڙي جنم جو ڪوڙ ڇڏ ڏسي. ساڻي تہ ديا ڪري اوڏو وردان ڏيو جو

یشوڈا جو کروکیترہ اچط ۽ شریکرشٹ کین جي ڏکڻ چڏائط
ڪرو پرميشور چاڻيٿو. شيام ۽ بلرام جيٿو ٽيڪ ڏيڻ لاءِ هٿن ڪجهہ ڪونہ ڪيو ۽
ءِ اوتار ورتو آهي تہ بہ منهنجي اڻن. پرا ڏا! انهر ڪنهنجو بہ ڏوهہ
سونتي کا بہ ڏيا کانہ آڻي اڻن. پرا ڏا! انهر ڪنهنجو بہ ڏوهہ
ڪونهي. کوڻن ڏينهن اچط ڪري خوڏ پگوان بہ ڏيا نشو ڪري
سگهي تہ پوءِ ٻلا ٻيا چا ڪري سگهندا؟" وسديو روئي چوط لڳو تہ
"هي پيٽ! هري اچلوان آهي؟ ڪرمجي گتي جاڻي نٿي وڃي. جنهن
وقت ڏيوڏن ڏوکي ڏکر ٿي ڏنا اُنوقت ڪنس مونکي قيد ڪيوهو
۽ منهنجن پٽن جي مارط لاءِ جيڪي هن تجويزون ڪيون سي سڀ
تو پڌيون هونديون. اڃا هن کان چتاسين مس تہ جڙاسند اڃي
ستايو سين جنهنجي ڏکر کان وڃي سمنڊ جي وچ رهياسين. بس!
اهوئي سبب آهي جنهنڪري تنهنجي کا بہ سڌ لهي نہ سگهيس."
نند ۽ يشوڏا جي بہ گرهط جي سنان لاءِ اُڏي اڃي نڪتا هوا،
تن جڏهن پڌ و تہ موهن پيارو ڪتب سميت آيو آهي، تڏهن
ساڻس گڏ چط لاءِ ڏاڍو ويا کل ٿيا ۽ پاڻهر چوط لڳا تہ "موهن پيارو
سڀني راجائن جو سرتاج ٿيو آهي تنهنڪري ڪيس اسان ڏانهن هينئر
نهارط بہ لڄ ايندي. ۽ وري جڏي راجائي ڏان لڳو پيو آهي اُڏي اسان
گنڍ اون کي وڃڻي ڪيرڏيندو." پر جڏن کين موهن پياري
جي ملط جي ڏاڍي اُکير هئي، تنهنڪري ڏيرو پچائيندا اُڏي
اچط لڳا. اُنوقت شريکرشٹ کي ساٹ ونڊي هئي سنان ڪرط آيا آهن، تڏهن
ڪيترن گوالن کي ساٹ ونڊي سڏونہ ويو جنهنڪري پريم روپي ڪوڙها
موهن پياري کان وڏيڪ وڇوڙو سڏونہ ويو ۽ جڏهن وڃي ۽ پنهنجي
وهط لڳس. اهو حال ڏسي ديوڪي ماتا ڏڃي لال! جڏي تنهنجي نالي
پلو سان اکيون اُگهي پچط لڳيس تہ ڏڏهي لال! جڏي تنهنجي نالي
وڻط سان جڳت جو ڏکر داس ٿيٿو اُڏي ڏوتي ڏکڙو ڪر پيو آهي جو

کي دوارکا پري ۽ چڏيائون.

جڏهن شيامسندر يادون سميت کرو کیتر ۾ اچي پهتو، تڏهن سيئي نندا وڏاسوارين تان لهي پيدل هلڻ لڳا، ڇو جو شاسترن ۾ ڇيل آهي تہ تيرٿ ياترا هميشہ پيدل کرڻ گهرجي، پر جيڪڏهن سچو رستو ئي نہ سگهي، تڏهن به جتان تيرٿ ستان ڏسڻ ۾ اچي اُتان ضرور پيدل هلڻ گهرجي. تيرٿ ستان تي پهچي دوارکانات سيني سان گڏجي پهريائين برهمسمنڊ ۾، جتان وڏ نڪتو ڏو، سنان کيو. پوء کٹو، سون، هالي، گهوڑا ۽ وستر وغيرہ تيرٿواسي براهمڻن کي دان کيا. اُن کان پوء جتي جتي مها پرش ۽ رشي رهيا پيا دوا اُتي وڃي اُنهنجو درشن کيو. ديوڏن ۽ پيا کيترا راجائون به جي اُتي گرهڻ سنان کرڻ واسطي آيا هواسي شريکرشٹ جي اچڻ جو پڌي وٹس هلڻ لاء آيا. راجا پيشمڪ ۽ لگن جت وغيرہ جي شريکرشٹ جا سمرا ۽ سالا سنان کرڻ آيا هوا، سي به شريکرشٹ جو پڌي وٹس ڪيترين ڏينهون کٹي آيا ۽ ڏاڍي پريمان ملڻيا. ڪنتي شريکرشٹ کي چوٹ لڳي تہ "جيتو ڪيڪ منهنجي پٹن تي تنهنجي سداء ڏيا آهي، پرسندن سوڏن ديوڏن ۽ پين جي جتان گهٹا ڏکہ ڏنا اٿن. افسوس! جو توسندن کا به سنيال نہ لڌي، جنهنکري مونکي ڏاڍو ڏکہ آهي." اهو پڌي شريکرشٹ چوٹ لڳو تہ "هي پڻي اٿہ منهنجو کوبہ ڏوہ کو نهي. ڏکہ سکہ سب پنهنجي قسمت سان ملينڊو. هي سب جيو پرميشور جي آڏين رهي پنهنجي ڪرمن جو ڦل پوکين ٿا." ڪنتي پوء وسديو کي چوٹ لڳي تہ "ياء! جڏهن کان تو منهنجو وڏارو ڪيو، تڏهن کان ولي منهنجي کا به سنيال کاڌي ۽ ن جي جتان مون جيڪي به دکہ سنا آهن سي رکو

بنا گهوڙن جي منهنجي اڃا پوري ڪٿي آهي. سو پٽي ڪي چوڻ لڳي تہ "هي سوامي! اوهين نرسنسي هري جو پوڄن ڪندا رهو." ايترو چئي ڪيس چگا و ستر پهرايائين ۽ سگنڌت وستو بدن ۾ لڳارايائين. انريت سنساري سکر ۽ هري پوڄن پٽي هٿ آپن ۽ ديهر چڏڻ بعد پٽي وئنڪنٺ هر ڏي شري لڪشمي نارايڻ جا داس داسي ٿيا."

ايتري ڪٿا پڌائي شري شڪديو جي چوڻ لڳو تہ "هي راجا پريڪشت! ڏس رگو چٽن مٽين چاوڙن جي ڏيڻ سان سداما ايتري اُتر گئي ڪي پهتو، پر جيڪي پريسان چٽيون پرڪارن جاپوجن پريسان پگوان ڪي پوگ لڳائين ٿا، تنڪي خبر نہ آهي تہ ڪهڙو اُتر سکر ملندو. هاڻي توکي شريڪرشڻ جي ڪرو ڪيتر هر وڃڻ بابت پڌايا ٿو."

ڪڙي ڏينهن سورج گرهڻ لڳڻ ڪري شيام رسندر ۽ بلرام راجا اُگرسين کي چوڻ لڳا تہ "مهاراج! ڪرو ڪيتر هر سورج گرهڻ جي سنان ڪرڻ جو وڏو پڇ لکيل آهي ۽ جيڪي اُتي دان ڪجي تہ سو هزار ڳڻا وڏيڪ ٿيو ملي." اهو پڌي يادو پڇڻ لڳا تہ "پلا! اهو مها تم اُتي جو ڪيئن ٿيو؟" شريڪرشڻ وراڻي ڏني تہ "پائي! اهو استان تمار پراڳو ۽ پويتر آهي. پهريائين اُنجو ڏالو سيمنتڪ ڪيتر هو، پر پوءِ جڏهن پرشوام اُتي ڪيترين کي مار، خون جي ندي وهائي ۽ خون سان پترن جو ترپڻ ڪرڻ لڳو، تنهن کان پوءِ رشين اُتي اچي تمام گهٽي تپسيا ۽ پگوان جو پوڄن ڪيو. بس! اُن کان پوءِ اُنجو ڏالو ڪرو ڪيتر ٿيو ۽ سورج گرهڻ جي سنان ڪرڻ جو وڏو ڦل نڪتو." ڪرو ڪيتر جي ايتري مهما پڌي اُگرسين ۽ يادو هلڻ لاءِ تيار ٿيا ۽ شري ڪرشڻ پنهنجي ماتا پتا رڪمڻي ۽ پين استرين کي ساڻ وٺي ڏاڍي ڏاڻ ۽ ڏهڻي سان ڪرو ڪيتر ڏانهن روانو ٿيو. فقط آنرڏ پنهنجي پوٽي ۽ ڪرتورما

رهي آهي ۽ ادڙا ادڙاهيرا ۽ جوارلڏکي رهيا آهن جنجي تيجر ڪري ڏني ٻوٽ جي کهرچ ئي کائهي. هڙو راجسي سامان ۽ لاڻ ڏسي سداما حيرت ۾ پئجي جٽن ٿو ويو. اُداس ٿيندو. سشيلا پٽي جي اها حالت ڏسي عجب ۾ پئجي پڇيٽ لڳي تہ "هي پراڻناٿ! آڏمي ڏن دولت ملڻ سان هٿ پرسن ٿيندا آهن پر اوهانکي ڏسان ٿي تہ هيڙي اندر پري جي سکہ ماڻڻ تي بہ اُداس ٿيا پيا آهيو، الله ڪرپا ڪري اِنجو پيد ٻڌايو." سداما وراڻي ڏني تہ "هي پياري! هي مايا تمام زبردست آهي جا ساري جڳت کي موهي وڌي ٿي. جٽن غريبيءَ ۾ مولکان هري پڇن ٿي سکهندو هو، تٽن هن دولت ۽ سکہ هٿ ڪري ڪونہ ٿي سکهندو، اِهو سمجهي من اُداس ٿيٽ لڳو آهي. ڏس! شري ڪرشٽ ٻڌا کهڙي مولکي هي بيشمار ڏن ڏاڙ، پر هن اِهو بہ ٿو رو سمجهي مُکہ مان گالهہ هاڻي نہ ڪڍي، سچ پڇين تہ مولکي هن گالهہ جي کا بہ خبر کائهي. آڏ تہ هيل ڏاڻ پنهنجي پراڻي جهوپڙي جو پڇتاءُ ڪري رهيو هوس. سچ آهي تہ ڪٽوان ۽ برڊبار پٽي تي ڪرپا ڪوٽ جو حال زبان سان چٽي نہ ٻڌائيندا آهن. آءُ ڏاڍو پڇتايان ٿو جو مون ديتري عمر تاءُ هن ترڏون پڻي جو درشن نہ ڪري اچائي عمر وڃائي. پياري! تون هن مايا کي پنهنجو نہ سمجهي الٽي پهر اهو خيال ڪندي رهہ تہ سڀ سکہ ۽ ڏن شري دوارڪانات جي ڪرپا سان ٻڌ ٻيو آهي، جنهنڪري اڀمان پيدا نہ ٿٽي. آءُ بہ اُن وٽڪنڻ لات کي اِڃائي ٿو پرارٿنا ڪريان تہ شل جنم جنماتر ۾ سندس داس ٿي سندس سيوا ۽ ٽهل ۾ لڳو رهان. آڌا! جو وقت هري کي نٿو سمرجي اُدوس اجايو وڃي ٿو ۽ ڪنهن بہ ليکي ۾ نٿواڇي؟" پٽي جا اِيترا وچن ٻڌي سشيلا سمجهي ويٽي تہ تڏهن اِنتريامي

پاڻن جو مول آهي. الائجهه ڪاسي گهر کان ٻاهر نڪتس، جنهنجو
ڦل اهو ملير جو گهر؛ استري ٻڌي وڃڻ هي ڏاڍي! مان ڪاڻي
چا ڪريان؛ ڪيڏانهن وڃان؟"

جنهن وقت سداما ان سوچ وچار ۾ آڻي ٻيٺو هو، تنهن وقت
سشيلا پنهنجي پتيءَ کي ڏسڻ لاءِ ڏري مان ٻاهر نهاريو؛ جڏن ئي
سداما تي اکر پيس، تڏن ئي داسين کي حڪر ڏنائين ته وڃي
منهنجي سوامي کي اندر وٺي اچو. داسين اهو حڪر ڏڻي سداما وٽ وڃي
ڏنڀوت ڪري کيس اندر هلڻ لاءِ چيو؛ کيس چڱيءَ ريءَ صاف ڪري
لڪيون سداما انهن جوايترو آدر ستڪار ڏسي؟ جي پڇيو ته مايون! مون غريب
براهمڻ کي هن راجائي محل ۾ ڇو ڏٺو وڃي هلو؟" تڏهن داسيون
چوڻ لڪيون ته "هي مهراج! تيءَ جاءِ تو وڃڻ ئي آهي اوهين بنا ڪنهن
شڪ شبهه جي اندر هليا هلو." جڏهن سداما اُنهنجي اعتبار ۾
ڪري ڏپ کان ڇڏ لڪيو، تڏهن سشيلا پاڻ داسين سان ڪڍي
آرتي ڪرڻ واسطي دروازي تي آئي؛ سداما جي چرڻن تي ڪري
هٿ جوڙي چيو ته "هي سوامي ناٿ! ٻاهر دروازي تي ڇو بيٺا
آهيو؟ اوهين ڪنهن به قسم جو ويچار نه ڪريو پڪوان شريڪ
جي ڪرپا سان وشوڪرما اوهانجي پرڻ اڳ ئي سندر
محل تيار ڪري ويو آهي."

سشيلا جنهنجو روپ عمدن ڪهڻ؛ وبتون ڏسڻ ڪري
تنجي ويو ۽ تنهنڪري سداما ڏسڻ ته انڪي سڃاتو ئي ڪو نه
ٿو؛ ڪجهه وقت بعد کيس سڃاڻي پڪوان جي ستوڪي ڪئي.
سشيلا سان ڪڍي اندر ڇا وڃي ڏسي ته دروازن تي ٻڌا
تين جي جهالون سان لڳا پيا آهن؛ ونڊن جڙيل ڪرسيون؛
گهر پيل آهن، سڄي گهر اڪو؛ جڏن جلڻ جي خوشبوءِ اچي

ڏن ڪي ٻ اڏي سوادي طعام مان ڪجھ آنند وڻائيندا يا نہ؟"

جڏھن شريڪرشٽ ڏٺو تہ نبيءَ لپ ڪائڻ ڪري رڪمڻي ناراض ٿيندي تڏھن اُھا لپ نہ ڪائي رڪمڻيءَ کي چوڻ لڳو تہ "ھي پراڻ پياري! ھي برامڻ منھنجو وڏو مائٽ آھي. سنساري سڪ ڏيڪر سمان ڇاڪيٿو، ۽ انڪي پھر منھنجي سنڀرٽ ڏيان ٻ لڳو پيو آھي."

جڏھن پھر رات گذري تڏھن دوارڪانات سداما کي محل ٻ وڃي پنھنجي پلنگ، جي نزديڪ ٿي پلنگ تي سمھاريو ۽ سندس پير مڻڻ لڳو. پوءِ اڌ رات ٽاڻ سداما سان نندپوڻ ڄڻون ڪالھيون ڪنڌ رھيو. جڏھن سداما کي نند آئي، تڏھن انتريامي ويچار ڪرڻ لڳو تہ "ھن برامڻ کي پٽسن جي گھرج تہ آھيٿي ڪانہ. افسوس آھي جو سندس استريءَ سنساري سڪ ملڻ واسطي ھنکي زبردستيءَ موڪليو آھي. انلاءِ ھنکي اڏو مالا مال ڪري ڇڏجي جو ديوتائون ٻ مٿس ريس ڪن." اھو ويچار ڪري ڀگوان وشوڪرما کي ياد ڪيو جو ھڪدم اچي سامھون بيٺو. پوءِ ھنکي سداما پوريءَ ٻ ڏڪڙي اڏي محل ڏاڍي اچڻ لاءِ آڪيا ڪئي جنھن جڙو ڏنھي لوڪن ٻ ھيو ڪونہ ڏجي ۽ اَٺ سڏيون ۽ نونڊيون اُتي واسوڪن، جنھنڪري سداما کي ھي ڪابہ گھرج ڪانہ رھي.

رات رھي صبح جو سداما شريڪرشٽ ڪان موڪلائڻ لڳو ۽ شيام سندر ساڻس گڏجي اُماڻڻ لاءِ آيو. موڪلائڻ وقت اڪين ٻ پاڻي آڻي چوڻ لڳو تہ "ھي مٿر! تو پنھنجي ديا ڪئي جو مت اڄي درشن ڏنيءِ، ھاڻي ايترو ڪجھ جو ھليون نہ وسارج." سداما شري ڪرشٽ ڪان موڪلائي گھر ڏانھن موٽڻ لڳو. واٽ تي شيام سندر جو موھني روپ ياد ڪري اڪين ٻ پاڻي آڻي چوڻ

اچا نہ رکی ائین کھران ڈوتہ الڪي پھرشل اوھان جي ڏيان ۽ سمرٹ
ہ لين رھي سنساري وھنوار سڀني وانگر سمجھان ۔"

شري شڪديو جي چوٹ لکو تہ "هي راجا پريکيت ! جڏھين
الريت سداما کھٹي ٻٽوتي ڪئي ، تڏھن ٻوارڪا نات ڪلي ڇيو
تہ "هي متر ! مان تنھنجي امرت روپي ڳالھين کان ڏاڍو پرسن
ٿيو آھيان ۔ ھاڻي ٻڌائينہ تہ پاڻي کا سوڪڙي منھنجي لاء ڏني
اٿيئي يا نہ ؟" اڳو ٻڌي سداما شرمندو ٿيڻ لکو ۽ ويچار ڪرڻ
لکو تہ ھت ڪن چانورن جي ، جا برتمام سڙيل آھي ، آڻھن ؟ تريون پٽي
کي ڪٽن ڏيان ؟ ؟ جٽن ئي لڄ کان ھو چانورن جي ڏڙ بغل ہ
لڪائط لکو ٽٽن سڙيل ڏوتي سڀ چانور پٽ تي ڪرط لڳا ۔
لڌنڌن تڏھن ڇڪ ڏيڻي آھا ڏوسندس بغل مان ڪڍي ورتي ؟
ڏاڍي پريرسان آٿھن سڙيل چانورن جي ڪپ کائي چوٹ لکو تہ
"هي سداما ! پريرسان ڏٽل ھڪڙي کل ؟ تلسيٽ جي ڏل چاڙھط
ڪري جيترو مان خوش ٿيان ٿو اوترو پريرکان سواء لکن مٽن
مٽاين ڏيڻ ڪري ہ آڻ راضي نٿو رھان ۔ ڏيو ڏن مون لاء ڏاڍا
مال مٽايون ٻڌايا ھو ، پر ٻنا پريرجي آڻي مون کي نہ وڻيا ۔
ڏو وٽ پريرجي ڏٽل پاڃي ہ ڏاڍي ڀاڳرسان کا ڏيرہ ۔ ان لاء تو
جيڪي ہ آندو آھي اڻو ڏو وٽ نہ سمجھ ، ڇوتہ پريرجو ٿو روہ رکھڻو آھي ۔"
ہ چانورن کائط وقت شريکرشٹ چوٹ لکو تہ " واھ واھ !
جڏو سواد مون کي اڄ جٽن چانورن مان آيو آھي ، اڏو سواد
ماتا لڪشمي ڏيوکي جي ڏوجن کرائط مان ہ نہ آيو ۔" ايترو
چئي جٽن ئي پاڻياڻ تہ ڪي ھت ہ ٻوي کان ، تٽن ئي رکمڻي
سندس ھت جھلي چوٹ لکي تہ " مھاراج ! اسين ہ ڪڙي ويٽي
ٽيون ڪريون تہ اسين جو اوھان جي ڀرڻن ہ رات ڏينھن پيئي آھي

جڏهن كان وديا پڙهي تون ۽ آءٌ پاڻ كان جدا ٿيا آهيون، تڏهن
كان وري اڄ ئي تنهنجو ملط ٿيو آهي، جنهنكري مونكي اڏوڳ
تہ خوشي ٿي آهي جوسمجهان ٿو تہ ساكيات گروءَ جو درشن ٿيو آهي.“
ايترو چئي سداما جو سنسو متيو پوءِ هٿ جوڙي وينتي
كري چوط لڳو تہ ”هي دين دياڻ! اوهين ڏاڍو كي ڏات ٿي
مون كي ايتري قدر جو شرمندو كري رهيا آهيو؟ جڏهين وڏ
اوهان جو سواس آهن ۽ تنهي لوكن جا جيو اوهان جي پوڄا كن
ٿا، تڏهن توهان فقط سنساري جيون كي وات ڏيكارط واسطي ئي
وديا پڙهي هئي. توهان جي آڏ آنت ۽ پيد كي كوبہ نٿو ڄاڻي.
اوهين ساري جڳت جا ماتا پتا آهيو ۽ سارو وهنوار پنهنجي اڇا سان
پيا كريو. جيكي پريسان اوهانجو ڏاڍو ڄاڻي اوهانجي كٹاءِ كيرتن
كٹاءِ تنكي من لوكہ جس تہ ملينڊ پر ائت سمير مكتي پراپت
ڪيٿي. اوهين اكر چنيہ ساري برهماند كي ناس كري ۽ پيدا كري
سكهو ٿا ۽ ساري سنسار جي پالنا كريو ٿا، جنهنكري اوهانكي وشوميٚر
كوڻجي ٿو. اوهين پنهنجي اڇا سان منش شريرڌاري سنساري
جيون كي وات ڏيكارط واسطي، جيكي منش كي كرط كهرجي،
كري رهيا آهيو. هي ديناناٿ! جنهن جتر پچ روپ
سان اوهين پيتانمبر پهري بينجتي ما لا پائي، شنكهہ چكر، گدا ۽ پدم
هٿن ۾ كٹي گرڙتي سواري كندا آهيو، اڏوڳ روپ كي منهنجي
وار وار نمسكار آهي. اوهان جي غريبن تي سداءِ دياٿيندي آهي
۽ اهنكارين جو ايمان توڙيندڙ آهيو. اوهان جو هي سندر ۽
ڪندڙ چهرو اڏوڳ تہ سوڻهي ٿو، جنهن جي سوپيا وڻن كرط جي
ون منجهہ طاقت كانهي. منهنجا تہ كي اكوٽي جنم جا پاپ
يا آهن جنهنكري اوهان جو درشن پاتو اٿم. هان كجهہ ر

آ ڪنهنجي وس ڪونہ آهيان. انريت ڪياني ہ سنسار ۾ رهي پنهنجو من الڳہ رکن ٿا، ۽ جو هنڪي خير آهي تہ سنسار سدا قائم ڪونهي. هي سداما! ڪهڙي نہ پيار ۽ ديا سان سالديهن ڪروڙ مولکي سپ وديا سيکاري، ۽ جنهنجي عيوض جيڪڏهن مان سندس سڄي عمر ٽهل ڪريان تہ ہ اورو لاهي نہ سگهان. تو ہ پڙهط لکط مهل منهنجي ڏاڍي مدد ڪئي هئي ۽ منهنجي پاران ڪروڙ جي ٽهل ڏکوڙ وڃي ڪندو هئين. آ پڻيان ٿو تہ هي ڪالهہ ہ وسري ڪانہ ويئي هوندي جو جڏهن ڪاڙي ڏينهن ڪرو پتني توکي ۽ مولکي ڪائين ڪرط لاء جهنگہ ہ موڪليو هو ۽ جڏهن ڪائيون مٽي تي رکي گهر موتيا سون ٿي، تڏهن وات تي اڏرو واڇوڙو اچي لڳو ۽ برسات پيٽي مٽي جو پاط اڳهي نہ روڏي سگهيو هواسين. تڏ ہ اڏوقت اڏرو اچي پيٽي مٽي جو نيٽ تو مولکي پاڻهہ لڪايو. مطلب تہ سپ تڪليف تو پاڻهي سهي ہ منهنجي ڪيا ڪرط نہ ڇڏي. هي متر! آ تنهنجي اُن سڄي پريت جو ڪيترو ورڻن ڪريان. جڏهن آ ۽ تون اڏوقت گهر پهچط مشڪل سمجهي اها رات جهنگل ہ رهي پياسون، تڏهن ڪرو، پنهنجي استريءَ تي ڪاوڙجي پاط پنهي کي جهنگل ہ ڪولهط آيو هو ۽ ڏاڍو وياڪل ٿي منهنجو ۽ تنهنجو نالو پڪاري سڏط لڳو تہ جتي ہ مڃو اُتان آواز ڏيو تہ مولکي ڏيوح اچي، ڏ تہ اوهانجي سوچ ويچار ہ منهنجو پراط ٿو ٽڪري. اڏرو طرح روئندو سڏ ڪندو ڪرو پاڻوٽ اچي پهتو هو. ۽ مولکي ٽڪ ڪان ڏڪندو ڏسي ڏوڙي اچي ڪنيو هو ۽ منهنجو منهن مٿو چمي چيو هوا تہ تو پنهنجي سيوا سان مولکي پرسن ڪيو آهي، تنهنڪري مان توکي آشيرواد ٿو ڏيان تہ سپ وديا جا ڌاري آڪاش سا ياد رهندءِ ۽ ڪڏهن ہ کين وسرندءِ. هي سداما!

خبر نہ آهي تہ ڪهڙو اڏو وڏو ٽپ ڪيو آهي يا ڪو منجهس اڏو وڏو ڪٽ آهي ، جنهنڪري تريون پتي پاڻ پنهنجن مڙن سان سندس هيٺري سيوا ڪرڻ رهيو آهي ." ستيه پاسا جا ڪائط جي ڏاڍي چتر هئي ، ساهين استرين کي چوڻ لڳي تہ " پيارون ! اڳي تہ شيامسندر اسان سان ڏاڍيون وڏائي جون ڳالهيون ڪندو هو ، پر هينئر سندس متر کي ڏسي وڏو ٿ آڻ ئي پائيان تہ ڪوهن سڄي عمر هر نڪون ڪپڙو سپني هر ڏئو هجي ، پائط جي ڳالهہ تہ ايڏا پري رهي . خبر نہ آهي تہ من برامسڻ ديوتا کي ايتري قدر ڪنگالپڻي ڇو آڻي وراڻيو آهي ، پر ڏاڍو ڪو ڏاڪوار و ٿو ڏسجي جو وئندڙ ذات کي پنهنجي وس ڪري ڇڏيو اٿس . مون ڏٺو هو تہ شريڪ رشط ڳائيون ڳاريندو هو ٿ ڏڍ مڪط چوڻي ڪائيندو هو ، پر هينئر سندس متر کي ڏسي باقي خاطري ٿيو تہ اهي سڀ ڳالهيون ساچون آهن ."

سداسا شيامسندر جي ايتري قدر ڪوڙا ڏسي من هر چوڻ لڳو تہ " شايد شريڪرشط سچاڻي نڏو ٿ پلاجي ٻيو ڪو سڄڻي منهنجي هيٺري قدر سيوا ٿ خاطري ڪري رهيو آهي ." شريڪرشط انتريامي احوال ڄاڻي سداسا جي سنسي مڪائط لاءِ چوڻ لڳو تہ " هي متوا تو کي ياد هوندو تہ آءٌ ٿون ساندپين گروءَ وٽ پڙهندا هواسون ٿ اُنهن ڏينهن هر تنهنجو وواءِ پٽ ٽيو هو . ڪٿن پاڻي تہ خوش برسن آهي نہ ؟ هيڏانهن ايندي واٽ تي ڪا تڪليف تہ ڪانہ رسيو ؟ پيارا ! گهٽن ڏينهن کان مونکي تنهنجي ڏسڻ جي سڪ هئي ٿ ڇڏو ڪيڏي جو پنهنجو دوشن ڏيئي پنهنجن چوٽن سان اچي منهنجو گهر پوتر ڪيئي . مونکي ڇڏي طرح خبر آهي تہ ٿون اُنهن ڏينهن هر ڪئي دنيا کان پري رهندو هئين . ڏاڍيمر تہ هينئر تنهنجو ڪڏهن ڪڏهن ڏسڻ ٿو ڏئي ؟ ڏس ! سورهن هزار ڪ سؤ اٽن استرين هوندي نہ

او ڀائجي پيڃا ڪري رهيو آهي ؟ سدا ما سندس ڀالو آهي." ايترو
ٻڌڻ ئي شريڪرشٽ، جنهن رڪمڻي سان ڇوڙ راند ٻڌي ڪئي،
يڪدم سنڪاسٽ تان لهي واند ڇڏي پيرين اڳهاڙو سدا ما جي ڪڍڻ
لاءِ دوڙيو. جڏهن سدا ما شريڪرشٽ کي پاٽ ڏانهن ايندو ڏٺو،
تڏهن دوڙي اڳتي ڀرڻ ئي ڪري ڏيو ؟ شيام سندر ڏاڍي پوئر
مان ڪيس اڌاري پنهنجي ڇاتي سان لاتو. ايتري ڪرپا دوارڪانات
جي ڀاڪٽي ڏسي سدا ما خيال ڪرڻ لڳو ته هي سڀ ڪجهه انهن ئي
رهيو آهي يا ڪو سهڻو ٻڌ ڏسان. پوءِ ته دوارڪانات سدا ما کي هٿ
کان جهلي پنهنجي سنڪاسٽ تي وڃي ويهاريو ؟ پنهنجي ڇاتي سان سندس
ڏوڙ چندي پيرن ڌاڪندا ڪي ڀرڻ ڏونڊ لاءِ رڪمڻي کان حال گهريو
؟ سدا ما کان سندس اڳري حالت جو سڀ پڇڻ لڳو. پيرن ڏونڊ
وقت سدا ما لڇ وچون جڏن جڏن پنهنجو ٻير لڳايو ٿي، تڏن تڏن
وٺڪ ڪاڻ ڏيال ٿي پنهنجي مڙس سان ڪئي طرح اڻجا ڀرڻ
ڏوتا ٿي. رڪمڻي ؟ ٻئي پٽ راڻيون اهوحال ڏسي ڇوڙ لڳي ته
"ڇو نه سدا ما جي سيوا اسين پنهنجن مڙس سان ڪريون؟ جنهنڪري
پراڻ پٽي ڪي ايتري محنت ڪرڻي نه پوي." شريڪرشٽ سندن
اها ڳالهه نه مڃي ؟ بدن تي چندن لڳائي ڏيوتا وانگر سدا ما جي
وڏي سان ٻوڌا ڪرڻ لڳو ؟ قسمين قسمين پوڄن ڪارائي سدا ما
کي تڻپت ڪيو. پوءِ رڪمڻي ؟ ٻين کي ڇوڙ لڳو ته "ماڻڪي
اوڀانجو وارو آهي جيترو وڌيو پنهنجي مڙس سان سندس سيوا ڪريو."
ايريت پڳوان سدا ما جي سيوا ڪري پوءِ ڪانڌس ڪشل منگل
پڇڻ لڳو. اهو ڏسي رڪمڻي، ستيه پاما ؟ ٻيا يادو عجب ٿي
ڇوڙ لڳا ته "ڀائي! شاهوڪار ؟ آهي اڇري آدميءَ جو ته مرڪو اڏر
سنڪار ڪرڻ ڇڏيندو، پر من درڊري ڪنگال برادمڻ اڳوڻي جنم ۾

سدا ما جو دا ورڪا پڇط ۽ دربان جو شريڪرشط کي چٽائط

پيٽ هو ترين پٽي ڏاڍي پيار ۽ سڪ سان سويڪار ڪندو.
استري جي ايتري گهٽي چوط تي سدا ما لاچار آهڙوئي ڪٽي بغل
ر ڪٽي ۽ لوٽو ڏوري ڪلهي تي ڪٽي پگهوان جو سمرط ڪندو ولٽ
ڪٽي ڏورڪا ڏانهن روانو ٿيو. وات تي ويچار ڪندو پٽي ويو
تر ڏسجي چا ٿو ٿئي. منهنجي پاڳه ر مايا ملط تر لکيل ڪاهي
پر من آنند ڪندشري ڪرشڻچندر جو درشن ملير تر برآءِ پنهنجو
جنم سڦلو سمجهندس. هي وڏو شڪ الهر تر جو ترلوڪي نات
سوڌن ڏزار ڪسوءِ اڻن محلن ر رهيٽوجٽي وڻن وڻن راجائنجو پڇط
بر مشڪل آهي، اُٽي مون ڪنگال کي ڪٽن اندر وڃط ڏيندا ۽
ڪٽن منهنجي خبر هنڪي پوندي. هيئر شرم کان پنهنجي ڪهر
بر موٽي وڃي نٿو سگهان. افسوس! مون پنهنجي جوڙي،
جنهن ر بيڪر پٽي آنند سان وقت گذاريندو دوس، ڇڏي ڏني ۽
شيام سندر وٽ پڇط بر ڏاڍو ڪنط ٿو ڏسط ر اچيم.
اڏي طرح سوچ ويچار ڪندو سدا ما دوارڪا پريوٽ اچي
پهتو، جتي چا ڏسي تر چوگرد سمنڊئي سمنڊ لکو ٻيو آهي. وهر
ڏاڍيون سهڻيون عمارتون نهيل آهن ۽ گهرگهر ر منگلا چار ۽ ڪري ڪٽا
ٽي رهي آهي. جڏهن دوارڪانات جي محل وٽ پهتو،
ڏڏهن دپ ٽيس تر متان ڪو اندر وڃط نه ڏئيم انڪري در هر
پڻيان نهارينڊو پٽي هليو. جيتوڪيڪ شريڪرط جو سدا ما اڏرو
حڪم هوندو هو تر ڪنهن بر براهمط کي ڪنهن بر وقت اندر اچط
ڪان روڪ نه ٿئي. محل وٽ پهچط شرط دربان ڏوڙي اچي
شريڪرشط کي ٻڌايو تر "مهاراج! ڪڙو ڪنگال براهمط اڏرو
حالت ر آهي جنهنکي نه پيرن ر جتي آهي ۽ نه بدن تي ڪو ڪپڙوئي
آهي. تمام ڏهرو ڏسط ر اچيٽو. هو دروازي تي بيٺو آهي

ڪري اوڏانڪي سڪ ئي ملڻو آهي ۽ نه ڪشت. تنهن ڪري هي
پراڻ پٿي! آءُ اوڏانڪي وري نه وينتي ٿي ڪريان نه اوهين ڪنهن
دفعو وهي اُن شيام سندر جو درشن ڪري اچو." سداما جواب
لکيو ته "هي پياري! سچ آهي ته آءُ شريڪرشڻ سان ملڻ لڪ
سڪ پائيندس ۽ جيڪڏهن مان وٽس لنگهي ويندس ته دولت
ڪنڪال چاڻي ڪهڻي دولت پڻ ڏيندو، پر اوڏي ترلوڪي ناٿ کان
جو ڏورهر، ارت، ڪام ۽ موکش چئني پدارٿن ڏيڻ وارو آهي،
ڏن دولت کهڻ واجب نه آهي؛ جو جو اها دولت همیشه رهڻ
واري نه آهي. آءُ سمجهان ٿو ته غريبيءَ ۾ جاڙو ڏيان ۽ سمرڻ
ڀگوان جو ڪٿي ٿو اڏو شاڪاريءَ ۾ ڪڏهن به نه ڏيندو.
سنساري سکن ۾ لهٽجي وڃڻ ڪري برلوڪ جو خيال پلجيو وڃجي.
اڪوڙي جنم ۾ ڪو دان ڪيو هجيو ته هن جنم ۾ نه ملي ۽ ٻيا ڏيڻ
جي ماڻ مشڪل آهي. سڀ ڪجهن ته هن غريبيءَ ۾ هاڻ ڇڪا ڏينهن
پيا ڪڍڻ." سشيا وراڻي ڏني ته "هي سوامي! آءُ سمجهان
ٿي ته سنساري سڪ سهڻي سمان آهي ۽ آءُ اوڏانڪي ڪنهن به لالچ
ڪري اوڏانهن نٿي موڪليان، پر رکو انڌاه تودڪي چوان ٿي ته
اُن ڌار برهم پرميشور جي درشن ڪرڻ سان مڪتي ٿيندي."
سداما ڏڪهن چوڻ لکيو ته "ڀگوا! جيڪڏهن تنهنجي اڏي مرضي
آهي ته وڃان ٿو، پر ڇيڻ آهي ته ڪوره ۽ مهاتما وت خالي نه
وڃڻ گهرجي. هڪڙي مون کي ايتري توفيق ڪاهي جو مٺي
ڪڇ پيٽا ملور ڪٿي وڃان."

ٻئي ڏا ايترا لفظ ٻڌي سشيا ڀاڪي ۾ وهي ڪنان ڌار ملهون
ڇڪورن جون ولي آڻي ۽ ڏڪئي ٻرانهي سڙيل ڏوڪي ۾ ٻڌي سداما
ڪي ڏيڻي چئو ته "هي سوامي! اسان غريبن جي هي لنڊوري

ڪرجي ڪري سداما کي سندس استري شريڪ شٽ وڇوٽائي

پرش سنساري سکه سچي سمان سمجهي رات ڏينهن ايشور جي
ڏيان ۾ سمرٽ ۾ رهندا هوا ۽ سواءِ گهرٽ جي جيڪي وڻن هوندو
هو تنهن تي ئي راضي رهندا هوا.

هڪڙي ڀيري اڙو اتفاق اڇي بطيو جو سداما، سندس استري ۽
ڇهن پٽن کي سڄا سارا ۾ ڏينهن ڪاڏي بها گذري ويا. جڏهن
ڏينهن بکر ڪاڻ ويا ڪل ئي دو ڇوڪر روئڻ لڳا، تڏهن سشيلا
سندس استري ڪان هالڪن جو ڏکر ستو نه ويو ۽ هوءَ سداما کي
هٿ جوڙي چوڻ لڳي تر "مهاراج! مون ڏٺو آهي، هن براهمڻ
اڪشميءَ جو پتي اوهانجو مٽر ۽ گرپائي آهي، هن براهمڻ
جي رکشيا ڪرڻ ۽ پڪڻ جي پيڙ هڻڻ لاءِ ئي اوتار
ورتو آهي. جي ائين سچ آهي تر پوءِ اوهين ڇو نٿا وٽس وڃو،
جنهنڪري اوهانجو ڏکر دور ٿي وڃي. آءٌ پڪ سان ڇوان ٿي تر
هو اوهانکي گرهستي براهمڻ سمجهي ايترو ڏن ڏيندو جو وري ڪابر
سنساري اڇا نه رهندئو." سداما چوڻ لڳو تر "هي پياري! تنهنجو
عقل خبر نه آهي تر اڄ ڪيڏانهن ويو آهي. جڏهن هيترو وقت
منهنجي حياتيءَ جو سکر سان گذري ويو، تڏهن باقي سمهر به ايشور
جي ڪرپا سان گذري ويندو. جيڪڏهن هن وقت لالچ ڪري
اوڏانهن وڃان ۽ پر جي وات ٿي ڏيڻ ڪري ڏکويا ڪاهو آڇيرء
ڇڏ گڏي پڇي پونر، تر ماڻهو ائين چوندا تر سداما لالچ ۾ ڦاسي پيري
ڌڻ پٽ وڃائي." سشيلا جواب ڏنو تر "هي پراڻناڻ! مان اوهانکي
لالچ ڪري اوڏانهن ڪاڻ ٿي موڪليان پر مون ڏٺو آهي تر مهاتمائن
۽ سٽ پرش جي درشن ڪرڻ ڪري سڀ ڏکر دور ٿي ويندا
آهن ۽ سکه جي ورپتي ٿيندي آهي. وري شريڪرشٽ وٽ، جو
ترلوڪي ناٿ آهي ۽ براهمڻ ٿي سندس ڏاڏي ڪرپا آهي، وڇوٽ

: ٻڌائڻ جا ٻه سمجهڻ گهرجن. هو مٿو هري جي مندر ۽ ديوتائن جي استائن تي يا ساڌن برهمڻن اڳيان نه لمبو سو بدن تي ٻو جو سمجهڻ گهرجي. جن اکين شيام سندر جو درشن ظاهري طرح يا ڌيان ۾ نه ڪيوسي اکيون مور پکه برابر آهن. جوگوهستي وڪٽ ناٿ جو ٻڌيل وکي پهنجي وڻ آشرم موجب ڏوم ڪوم ڪري ٽوٽهنکي ٻوکي، سنياسي ۽ ٻوم منس کان ۽ آتر سمجهڻ گهرجي. الله واجب آهي ته سڀ جنر هري ٻڌن ۽ ست سنگ ۾ ٻوروڪرڻ گهرجي. هي شڪديو جي مهاراج! اوهان جي پاڻ جي خاص ڪرپا آهي، تنهنڪري پاليان ٿو ته مونکي اڄان به وڌيڪ هري جا: چريتر ٻڌايو." شري شڪديو جي چوڻ لڳو ته "هي راجا! تون ڏاهيم آهين جو هري ڪٿا ٻڌڻ ۾ ايتري پريت رکين ٿو. ماڻي مان توکي سڏاما ڀڪت جي ڪٿا ٻڌايان ٿو جنهنجي ڳالهه (ڪنگالپڻو) شري ڪرشڻ ڏٺائي هئي ۽ اڪي ڪهر ديوتا جيترو ڏن ۽ راجا اندر جاڏو وڏيرو (سڪ) ڏيو هو."

دراوڙ ديش ۾ هڪڙو شهر هو جتي جو راجا ۽ پوجا پٺي پهنجي ڏوم ڪوم تي رهي برهمڻن ۽ ست پرشن جي سيوا ڪندا هوا. اُن شهر ۾ سڏاما نالي هڪڙو وڏ شاستر ڀڻيل برهمڻ به رهندو هو. اهو سڏاما شري ڪرشڻ سان ڏڍ ڪڙي ٻي ڪروڌ وٽ وديا پڙهيو هو. اهو برهمڻ ڏڍي غريبي ۾ پهنجو جنم گذاريندو هو جو ڪيس بٽ ڏڪڻ لاءِ به ڪو ڪپڙو ڪونه هوندو هو ۽ نه ته وري پيٽ ٻرڻ لاءِ ئي ڪو ٻوروٻوجن ملندو هوس. ڪڏهين ڪڏهين ته اصل بکيو رهندو هو. ايتري هوندي به پنجو من سدا خوش رهندو هو. سڀاڻ اُن جي استري کاڏي ۽ ڪپڙي نه ملڻ تي به ٻرپرسان سندس سيوا ڪندي هئي. اڙي طرح اهي ٻئي استري

هيتري سمجهائڻ تي بر هو نه سمجهيا ، تڏهن بلرام اها ايشور اڇا سمجهي ڪڻي مات ڪئي.“

شريڪرشڻ جي سمجهائڻ تي يڪوان جي اها اڇا جاڻي بلرام ۽ واڪا موتي آيو ؛ آڻان پنهنجي استري ؛ ۽ين ڪيترن يادون کي وٺي نيرشارڪيه ڪيترن ۽ انهيءَ لاءِ ويو تہ برهمرشيا جو پاڻ ، جو تيرت سنان ڪرڻ سان ڇڏي ويو سو رشين کي ڏيکاري اڇان . سنڪاڏ رشي بلرام کي ڏسي خوش ٿيا ؛ ڪيس آشيرواد ڏيڻي ڇوڻ لڳا تہ ”بيشڪ تنهنجي برهمرشيا جيترن لهي ويئي.“ پوءِ آڻين کان موڪلائي سنان ڏان ؛ ۽ها ڪيترا شب ڪرم ڪري دوارڪا ڏي موتي آيو.“

ايتري ڪٿا ٻڌي راجا پريڪيت ڇوڻ لڳو تہ ”هي مهاراج ! اوهين سمجهندا هوندا تہ هيترين ليلائون ؛ ڪٿائون ٻڌي مونکي سنتوش ٿيو هوندو ، پر سڀ پڇو تہ اڃان منهنجو من درڪ ڪٿا ٻڌڻ ڇاڏو نہ آهي ؛ ۽ جو ست سنگ پاڻ ڪانسواءِ نٿو ملي. منهنجا تہ اکوڙي جنم جا ڪي پڇ اهي مون سان سڀاءِ ٿيا جو پچاريءَ جي وقت ڪنڌا جيئن جي ڪناري تي اوهان جا درشن ٿيم. سڀ آهي تہ جنهن هنڌ پرميشور جي ڪٿا ڪٿي ؛ ست سنگ ٿو ڏلي اُتي ڏيو ڇائون سڀ ڪهڻ ڪان اڇن ٿا. ڏسو نارد مني رات ڏينهن ڪهندو رهيشو ؛ ڪنهن ڏڪي هنڌ ڪاڏ ڪونہ اچيس ، سوبہ هت ست سنگ ۾ اچي ٽڪي رهيو آهي. آءٌ سمجهان ٿو تہ منهنجن پترن پنهنجي ڪرمن موجب وڪنٺ ۾ ڇڪو استان پاڻو هوندو ، ۾ جي نہ تہ مون جيڪو هي شريمد پاڪوت توهان جي مڪار ولد ڪان ٻڌو آهي تنهنجي پرتاپ سان منهنجي پترن جي ضرور ست ڪٿي ٿي هوندي. جنهن آدمي جي واڻان پرميشور جو ڪالونہ نڪتو تنهنکي پسون سمجهڻ ڪهر جي. جيڪي ڪن يڪوان جي ڪٿوتي ؛ ڪٿا ڪٿا ٻڌن سي ڏانڪ

ڏسي سمجهي ويو تہ بيشڪ زبردست آهي ؛ پنهنجي مايا سان ڪم
لي ويو. پوءِ بالدرووپ ٿي مل موتر جوڙي ڪنهن شيءِ وسائط لڪو.
بلرام پنهنجي مل جي لوڪ سان اُن بالدرَ کي ڪٽي زمين تي
پڇا ريو ؛ پوءِ موسل اڏي تہ زور سان ڇاتي ۾ ٽنهيائينس، جو
اُنجو پراڻ لکري ويو. اهو ڏسي سيٽي رشي ڏاڍا پرسن ٿيا ؛
بلرام کي آشيرواد ڏيڻي ڪيس ڦلن جوهار ڪلي ۾ وڌائون، جنهنجا
ڪل اڏا تر هوا جي ڪڏهن برتر کو مانجن. هيڏانهن وري
ديوتائون ڦل وساڻي خوشي ڪرڻ لڳا.

ڇڏهين رشين دئيت جي ماري وڃڻ ڪري بيخوف ٿي
بلرام کي موڪل ڏني، تڏهن بلرام ڪيترن ٿي تيرٿن ۾ وڃي
سنان ؛ دان ڪيو. برابر ڪ سال پرٿوي پرڪرما ڪري هردوار
۾ آيو، جتي اچي ڏاڙهي مڇ ڪيس لاهي ڏاڍو پوتر ٿيو ؛
ڏڪڻي ٻيٽي آهي. اِهو حال ٻڌي بلرام ڪروڪيتر ڏانهن هليو ؛
جنهن وقت درپوڏن ؛ پيرسين پاڻهه وڏي رهيا هوا اُنوقت هي
بر اُتي اچي پهتو. بلرام کي ڏسي يڏشٽر ؛ ٻين سڀني پاڻون
؛ راجا درپوڏن ڏاڍو وت ڪئي ؛ بلرام اُنهن سڀني کي آشيرواد
ڏيڻي جيو تر" ڏڪ جي ڪالهه آهي جو شيامسندر جي هٿ تي ۾
او دان پاڻون پاڻ ۾ من قسر جي يڏ ڪري پنهنجن پاڻون ؛ ٻين
لکن ماڻهن جو نڪصان ڪيو هيئڙ پيرسين ؛ درپوڏن کي لونڊو
ڏسي رهيو آهيان. منهنجي نظر ۾ تر ٻئي ڪجهڙا شوروير آهن.
تفاوت فقط هي ؛ آهي جو پيرسين جا وڏا وقت پراڻ نڪا ڪندن
؛ درپوڏن وري تراريڏ چڪي جاڻندو آهي." بلرام پنهي کي
ڪهڻي سمجهايو، پر وڏي هٿ جوڙي ڪيس جوڙ لکا تر" مهاراج!
جنگر جوتي ڏاڪي مان ڪري وڃڻ اسانکان برڪو نہ ٿيندو." ڇڏهين

ڏيئڻ جي چوٽ تي ڀلرام جو اُگر شروا کي گاديءَ تي وهارط ۴۷۷

ڪو پرائشچت ٻڌايوم ، جنهنڪري منهنجو شريرشڌ ٿئي ؟ هن
سوت جو ڪوپٽ ڪجي ته ٻڌايوم ته اُنکي وياس گديءَ تي وهارجي."
رشين ڏڌهن کيس رکو تيرت ياترا تي وڃي اُتي سنان ڪرط
سان پاپ لهندو ۽ اِها صلاح ڏني ؟ پوءِ اُگر شروا ڪالي روم هرشط جي
پت کي اُتي گهرائي وياس گديءَ تي وهاري ، هي وردان ڏنو ته
"توکي بنا پڙهئي سپ وديا ياد ٿي ويو." !جا ايترو ڀلرام جي
ڪرمان نڪتوئي مس ته اُگر شروا کي ڇٽي شاستر اڙڏهن ڀراط
ياد اچي ويا ، ايتري قدر جو هو وياس گديءَ تي ويهي ڪٿا واچط
لڳو. ڀلرام جي اها مهما ڏسي سڀئي رشي خوش ٿي چوٽ لڳا
ته "مهاراج ! اوهانجي ديا سان سوت جي مرط جو ويچار ڏاري اُماس ،
ڇڏي ويو، پر ڀلوَل ڪالي ڏيئت بانڊر روپ ۾ هوم هون ڪرڻ
پورڻماسي ؟ ياڏس جي ڏينهن اڇي اسانجي يگيه ؟ هوم هون ڪرڻ
اُچلائيندو آهي ، جنهنڪري اسين ڏاڍاه کي ڏا گڏ ڏيون. اوهين
جيڪڏهين ڪرپا ڪري اِن باندر جو آفت آڻيو ته جيڪر ٻي خوف
ٿي يگيه ڪنڊ ارهون." ڀلرام ڏڌهن کين ڏيرج ڏيئي چيو ته "اوهين ڪنهن
ٻر ڪالهه جو فڪر نه ڪريو آءُ اوهانکي انهيءَ کان ضرور ڇڏائيندس."
رشين جي چوٽ موجب ڀلرام گيترا ڏينهن نيرشاڻيه رهي
پيو پورڻماسيءَ جي ڏينهن ڏڌهن ڏاڍي اونداهي ٿي ويئي ؟ ڪنهي
ڪاڻي جو مينهن وسط لڳو، ڏڌهن رشي ڀلرام کي اهي سپ باندر
جي اچط جا سانڀاها ٻڌائط لڳا ڀلرام ڏڌهن پنهنجا هل ؟ موسل
هٿيار تيار ڪيا. ايتري هر هو ڏيئت ٻه باندر روپ ڏاري اُماس
جيڙو ڪارو، جبل جيڏو ڏکهو، وڏن ڏندن ؟ خوفناڪ شڪل
سان ترشول هٿ هر ڪٽي گجند و اُتي اڇي پٿر، جنهنکي ڏسي
ڀلرام پنهنجي هٿيارن سان مٿس اُلر ڪئي. ڏيئت ڀلرام کي

ڏ ڪجي. مي رشيوا ڏسو ويٺا ڏهي وڏيا ڏوهڻ ڏي ٻه شاستر موجب ملت نٽو ڪري. ايمان جي نشي ۾ الڏو ڏي رهيو آهي؟ نيڊ وڏائي جي ڪا ساڃهه ڪانه ٿو رکي. منهنجو جيئر خاص اڏرمين جي ماڻڻ واسطي ٿيو آهي، ايتاه منهنجي روبرو جيڪو بد ملت ڪيو تنهنجو ابرا ڏ ڪيا نٽو ڪري سگهان." ايترو چئي بلرام منتر ڏهي هٿڙو ڪڍي رتھ درشٽ ڏانهن اڇليو. جنهنجي لڪنديئي اڇجو سو وڃي ڪري پيو. ايتو ڏسي سنڪاه ڪرشي بلرام کي ڏوڻ لڳو ته" مهاراج! مي سوت هڻي جا چريٽر پڌائي پاٽ کي توڙي ٻڌڻ ون کي ڪرتارٿ ڪندو. هڙو ايو ٻيو من کي وياس گدي تي ويٺي جو اوڻ ماريو سو ڇڏو نه ڪيو. اسان کي خبر آهي ته اوهان پنهنجي اڃا سان اوتار ورتو آهي؟ مي سوت براهمڻي؟ ڪتري مان پيدا ڏيل اسانجي آڳيا سان وياس گدي تي ويٺو هو، تنهنکي جو اوهان ماريو ايڪري اوڻاڪي برهم هتيا جو پاپ لڳو؟ جلدي اوهاڪي اڇجو پرائشچت ڪرڻ گهرجي. جيڪڏهن اوهين ان ڳالهه جو ڪو ويچار نه ڪندا ته آئيندہ ٻيو ڪو به برهم هتيا جي پاپ کان نه ڇوٽندو. خود پڳوان به براهمڻ کي تمام اڳر ايڪيو آهي. ڏسو جڏهن شيامسندر توهانجي نندي ٻاڻ کي برگو رشي بيگناه لت هڻي هئي، تڏهن پڳوان رشي جو ٻيو جهاڳ پنهنجي هٿ سان مٽيو هو؟ پڇيو هو ته منهنجي سخت ورڊي جي ڪري توهانجي ڪو مل جوڙ کي نه ڪو ايذاء ڪو نه پهتو. ايتاه براهمڻ جي بدوي وڏي سمجهڻ گهرجي."

رشين جو اهو ڏوڻ بلرام کي سمجهه ۾ آيو؟ ڏوڻ لڳو ته "مهاراج! اوهين سچ ڪا ڇئو. افسوس! مون کان برابر ڏوڪ ڏي ويئي جو ڪوڙ هي وس ڏي براهمڻ کي ماريو. هاڻي اڏو

ايتري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو جي چوڻ لڳو تہ "هي راجا پريڪيت! جڏهن ڪن ڏينهن ڪان پوء پانڊون ۽ ڪورون جي وچ ۾ مها ڀارت جي لڙائي جون تياريون ٿيون، تڏهن شيام سندر راجا اُگرسين ۽ بلرام کي اُن بابت ٻڌائي صلاح پڇڻ لڳو تہ "مونکي هن بڏ ۾ ڇا ڪرڻ گهرجي؟" اِها ڳالهہ ٻڌي بلرام ويچار ڪيو تہ شيام سندر پانڊون جي اڇا پوري ڪرڻ واسطي هي مها يڌ ڪرائڻ ڀانئي ٿو، تنهنڪري جيڪڏهين مان حاضر رهي دريوڌن پنهنجي ششي جي سهائتا ڪندس تہ شيام سندر کي اها ڳالهہ نہ وڻندي ۽ جي شيام سندر جي حڪم ۾ رهندس تہ دريوڌن کي منهيان لڳندي تنهنڪري بهتر ٿيندو جو تيرٿ ياترا تي نڪري پوء وٺڪ ناڻ جي جڏهن مرضي هوندي تڏهن ٿيندو. اهڙو خيال ڪري شريڪرشڻ کي وينتي ڪيائين تہ "مهاراج! اوهين بيشڪ هستناپور وڃي جڏهن واجب سمجهو تڏهن ڪريو، پر مونکي جيڪڏهين ياترا ڪرڻ لاء موڪل ڏيو تہ اُتان ٿيندو پوء اچي اوهانوٺ پهچندس." شري ڪرشڻ جي مرضي مها ڀارت يڌ ڪرائڻ جي هٿي تنهنڪري بلرام کي نہ روڪيائين. بلرام شريڪرشڻ جي آگيا پائي ڪيترن تيرٿن جو رٽن ڪندو نيمر شارڻيہ ڪيترو اچي پهتو. اُتي ڇا ڏسي تہ ڪڙي پاسي رشي ۽ منهي گڏ ٿي يگيہ ويٺا ڪن تہ هٿي پاسي ويد و ياس جو چيلو رومہرشڻ سنڪاسڻ تي ويٺو سنڪاد رشين کي ڪٿا ٻڌائي. بلرام کي ايندو ڏسي سنڪاد رشي ڪيس آجيان ڪرڻ لاء اُٿي بيٺا، پر رومہرشڻ پنهنجي وڏيا جي ايمان ڪري نہ اُٿيو. بلرام کي اِنهيءَ تان منهيان لڳي ۽ چوڻ لڳو تہ هن شودر کي ڪنهن وياس گدي ڏني آهي؟ هري ڪٿا واچڻ واسطي اڏرو پڪٽ ۽ گياني سڄي جنهنکي لوڀ يا اهنڪار تہ اصلي

جيترو ٻڌي ڪهو وڃي سو مشڪل آهي." اوڏي طرح ٻيون به ڪيترين ڪاٻيون ڪري دنت وڪر پهتجي تڙار شريڪرشٽ تي ملائي، پر دنيت سنڪهارڻ پهتجي تڙار سان هنجي تڙار ڪي ڪرائي چيو تہ "اي دنت وڪر! تو منجهه جيڪو زور ۽ سو تہ تو تڙار ملائي خلاص ڪيو. ماڻي خبردار تي ٻيهر جو منهنجو وار ۽ تو اچيئي." ائين چئي دوارڪانات پهتجي تڙار اوڏي تہ زور سان هنئين ۽ دنت وڪر جي ڇاتي ۾ وڃي لڳي ۽ ڦوڙي ويو. آنجي ڏومان جوت نڪري شيامسندر جي مکه ۾ سمائجي ويئي.

جڏهن اهو حال ڏسي بدوريت پهتجي تڙار ڪٽي شريڪرشٽ جي سامهون آيو، تڏهن دوارڪانات آنجو به سرسدرشن چڪر سان پرٿوي تي ڪيرائي وڌو. الريت پنهي پاڻون کي مرندو ڏسي آنجي فوج پٺتي پيڙهه لڳي. ديوڪائون ڏاڍا هرسن ڪيا، رشي منی ستوتي ڪري چوڻ لڳا تہ "هي ديناناٿ! اوهانجي ايڏا اپوهه ٻار آهي. اوهانجي درشن جي وڃي سڪاڪ رشين جي سوڀ ماڻ ڪري هڪي تي جنم ورتا ۽ آنهن جنمن ۾ دشمني ... ۽ سمرٿ ڪيو ۽ تونهان آنهنجي اڌار واسطي ... پهتجي هٿن سان ڪين ماري وري ... ۽ پڪڻ هٿڪاري اوهان ڪانسواه ٻيو ... ڪري شريڪرشٽ کي ڏيڏوت ... شٽ يادون سميت دوارڪا پري ... سندو اچي پهتو ۽ شالو ۽ ٻين ... سن کي ڏٺائون. شيام ... ڏي ڏٺي ۽ اڳ پرتکيا

شريڪرشٽ! هاڻي ڈٺي جڏن پٽهي ڪي ماريئر، تڏن هٿن سيڻي
ياڈون ڪي ٻر ماري سمنڊ ۾ اُڇلائيندس."
شيام سندر اُن مهل ڈيان ڈِکري ڈِٺو تہ معلوم ٿيس تہ هو
مايا روپي وسديو هو جنهنجو شالو سر ويڍيو هو. پوءِ تہ پنهنجو
پانچ جنيہ شنکہ وڄائي پنهنجو رٿ شالو جي پٺيان ڇوڙائي ترار
سان سندس ومان ٽڪرا ٽڪرا ڪري سمنڊ ۾ ڪيرائي وڌو. اُن
مهل شالو ومان ڏان ٽپي پنهنجي ترار شيامسندر تي هلائي ڇڪيج ڈيئر
ڪاءِ اها يڈ هلندي رهي. جڏهن شالو جو مرتيو ويڇهو اڇي پٺتو،
تڏهن بندرابن بهاري سدرشن چڪر سان شالو جو سر ويڍي وڌو.
ديوتائن راجا شالو کي مرندو ڏسي خوشي وڇون "جيءِ جيءِ ڪار"
شبد ڪيا ۽ شريڪرشٽ تي ڦل وسايا.
جنهن ڏينهن ڪان راجا ششپال يڈ شٽر جي يگيہ ۾ ماريو ويو،
تنهن ڏينهن ڪان ڏنٽ وڪر ۽ بدورٿ ششپال جا پائر شريڪرشٽ
ڪان بدلي وٺڻ جو ويچار ڪندا رهيا. هٿن جڏهن ٻڌو تہ راجا
شالو اسانجي پاڻ جو مٽر هٿن وقت شريڪرشٽ سان وڙهي رهيو آهي،
تڏهن هو ٻڏي گهٽي فوج وٺي دوارڪا تي چڙهي ڪري آيا.
ششپال کي مارڻ ڪان پوءِ شيامسندر راجا دوارڪا پري
ڪونہ ويو هو، اُنوقت ڏنٽ وڪر ۽ بدورٿ پٺهي پائرن اڇي اُٿي
گهيرو ڪيو جنڪي ڏسي سڀ ياد و ڇڄي ويا. ڏنٽ وڪر شيامسندر
جي سامهون اڇي چوٽ لڳو تہ "تو منهنجي پاڻ کي ماريو آهي، ان
لاءِ ٿوکي اڄ ياڈون سميٽ يرپوريءَ موڪلي بدلو وٺندس."
هاڻي پهريائين پنهنجو هٿيار مون تي هلاءِ جنهنڪري ٿوکي اها اڇا
رهجي نہ وڃي تہ مون ڏنٽ وڪرتي هٿيار نہ هلايو. جيتوڻيڪ تو
وڏا وڏا شورويئر ماريا آهن، پر تڏهن ٻر ڏون اڄ منهنجي هٿان

مارجي ويو تڏن توڻ ٻه ڪڙي ڪن ۽ اڏامي ويندين." ايترو چئي شيام سندر پنهنجي ڌار شالو جي سر تي هٿين جهنگري من جي وات مان خون وهڻ لڳو؛ سارو بدن ڏڪڻ لڳس. جيتوڻيڪ انهن ڌر ڏيو پر هو يڪدم پنهنجي مايا ڪري ڪرڻي ويو؛ باهر وسائڻ لڳو. پڪوان اُنجي اها مايا ڪر ڪري ڇڏي؛ ڪيس وهان سوڏو برڻوئ تي ڪيوائي ڇڏيو. ايتريهر منتر جي بل سان شالو پاڻڪي قاصد بنائي منهن مٿو متي سان ٻريل، پکهر وهائيندو شيام سندر وٽ اچي روئي چوڻ لڳو تہ" تنهنجي ماڏا ديو ڪي موڪلي موڪليو آهي تہ راجا شالو، وسديو تنهنجي پٽا کي پڪڙي ويو آهي؛ تون جلدي اچي اُنجو بداو وڻ." شيام سندر ٿورو وقت تهي ۽ پڇجي ويچار ڪيو تہ بلرام جي هوندي راجا شالو جي مجال ڪانهي جو وسديو کي پڪڙي وڃي. ايتريهر راجا شالو جڏهن وسديو ڏاهي اُنکي چوٽي کان جهلي شريکرشط جي سامهون ولي آيو؛ مايا روپي وسديو ڏٺڪي؛ روئي شيام سندر کي چوڻ لڳو تہ" هي پٽرا مان تہ توکي ساري سنسار جو پيدا ڪندڙ، پالڻا ڪندڙ؛ ۽ ڪيا ڪندڙ ڄاڻندو آهيان، ۽ اڄ هي راجا شالو مونکي تنهنجي اڳيان آڻي منهنجو سامهون ڪيڻ ٿو چاهي جنهنکان جلد ڇڏائيندر اها ڏاڍي شرم جهڙي ڳالهه چشمي جو تو جهڙي پراکرمي پٽ هوندي آڏ هيترو ڪرپايان."

جنهن وقت مايا روپي وسديو ان طرح ورلاپ ڪري رهيو هو، اُنوقت شالو للڪاري چوڻ لڳو تہ" هي شريکرشط! ڏس مان تنهنجي روبرو وسديو کي جهلي آيو آهيان؛ هاڻي اُنکي ماريانٽو تو کي جيڪڏهن ڪا طاقت آهي تہ جلدي اچي ڇڏائيندس." ايترو چئي راجا شالو هن مايا روپي وسديو جو سرتڙ سان وڍي پالي جي ٻوڪ تي ڪٽي ڇاڏيو؛ سيني ماٽهن کي ڏيکاري چوڻ لڳو تہ" هي

جو شريڪ ٿئي ڪي ڀاڻ ڀڻي ۽ آپمان ٻڌي ڇڏي ڪيت وڃي ڪالھائڻ

اڳيون جنھنڪري سڀڄان ڦوڙ ششپال جا مدد گار دوارڪا پري
وڃي يادون کي ماري ڌاڻ ڪرڻ. ڪيون نہ. انڌا آگيا ڏيو
آڻي وڃي اڇنڪجي رکيا ڪجي." راجا يدشٽر سڏس اڌا ڪالھ
ڪجي جنھنتي شيام ڪلرام دوارڪاڏي روانا ڪيا. شڀوت پڇاڻ
شرط ڪجي پاسي ڪان ھڻي نڪرندي ۽ سامھون ڪنھي کي رڪندو
اھي ھڻي اپسگٽ ڏسي شريڪ ٿئي سڀجي ويو ڏوارڪا پري
ڪي ضرور ڪا آفت آڻي ٿي ڏسجي.

شيام سندر راجا شالو جي يڏ جي خبر ٻڌي ڪلرام کي دوارڪا
ڏي ھوڪلي ڀاڻ جلدي اڙائي جي ميدان ۾ آيو، جتي اڇا ڀاڻ
شالو جي ومان کي ھنياڻ جو ھو ڪنير جي ڇڪ وانگر ڦرڻ لڳو.
راجا شالو ڏجي ويو، تہ پوءِ ڦرتي ڪري ڪڙڀاڻ اڌي زور سان
شيام سندر جي ڪجي ھت ۾ ھنياڻ جو ڪدر ڏنش ڪري ٻيس.
اھو حال ڏسي يادو ڏجي ويا ۽ اُداس ٿيڻ لڳا. راجا شالو پنھنجي
اڳيانتا ڪري پنھنجي جيت سڀجي ڏاڍي ايمان ۾ ڀري ڇوڙ ڪيو
تہ "اڙي ڪرشڻ اڏو آھين تہ جورڪ ٿئي ڪي، جنھنجو مڳ ششپال سان
ٿيو ھو، زبردستي ڪٽي وڌين ۽ يدشٽر جي يڄي پاسو ڪر تہ ميان اڄ
ڀاڻي جي پنھنجو پلو ڇاھين تہ جلدي يڄي پاسو ڪر تہ ميان اڄ
تو کان پنھنجي اُن ڀائت جو بدلو ضرور وٺندس." ٻڌاسي ڪپٽ ڪري
۽ ٻين ڏيئن ڇڏو ٻونکي نہ سڀجي، جنکي ڏٺ شالو! شوربير
ماريئي." ايترو ٻڌي شيام سندر ڇوڙ لڳس، تہ "ھي پنھنجي وڌائي ڀاڻ
پنھنجي وڌائي ڀاڻ تہ ڪونہ ڪندا آھن. پنھنجي جيڪڏھين تو ھر ڪو
ڪندڙ کي ڪو مان ڪونہ تو ملي. ڀاڻي جيڪڏھين تو ھر ڪو
ھل آھي تہ نڪري نڙوار تي. سچ آھي جنھنجو موت ويجھو اچيٽو
تنھنکي ڀلي ٻڌي جي سڀجي ڪانہ تي ٻڌي. جتن نہ ششپال

سارتی کی کھوجی تہ رتھ لڑائی جی میدان مان ڈیئی تھار
پری وجی بیہاری ، پر جیکڈھین ڈکلیندو ڈٹھجی ہوئی تہ یڈ
کندو اُنجی سہائتا کری ۔ تنہنکری جڈھین اوھین بیہوش
ٹی پیا ہوا، تڈھین ٹی اوھانجو رتھ ہت ڈیئی اجی بیہاریو الر۔
ہی کرپالو ! ڈکلیٹ وقت منہنجو رتھ ہٹ تی رہجی وئی ہا
یا ڈو ٹیٹو پہجی پوئس ہا یا ڈارسی وغیرہ ٹٹی ہوی ہا تہ منہنجو
قصور لیکھجی ہا ، پر منہنجی ڈرخواست ڈرظ ڈوئی آء ہی میار آدیان۔ خیرا
ہاظی اوھین ہوش ہر آیا آدیو ، تنہنکری ورڈ ہلی یڈ ڈریو۔"
پردیومن جوظ لکھو تہ " ہی سارتی ! تو بیشک پہنجی گروء جی
ڈکر موجب ائین کیو ، پر منہنجی تہ ڈاڈی گالائی تہ ؟ ہاظی قسم
کرظ تہ ایا گالھ کنہنکی ہر نہ ہڈائیندس "۔

یادو پردیومن کی بیہوش ڈسی ڈاس ٹی ویا ہوا سی ڈینٹو
سندس رتھ ایندو ڈسی اڈوا خوش ٹیا جٹن مردی ہر سامر اجی
وئی۔ پردیومن ایندی شرط سیٹن کی ڈیرج ڈیئی پہنجی
سارتی کی چیوتہ " جلدی جئی دیومان (وزیر) بیٹو آدی آئی مولکی
ولی وڑ۔" آئی پہچی پردیومن لڑکاری جوظ لکھی تہ " ارے!
یادون کی بیکدام ہو ٹو ماریں ؟ تہ ہر کا مڑسی وجی تہ مولسان
اجی وڑھ۔" بس ! پوء تہ ہٹی ہاظہ ٹکی پیا ؛ پردیومن ڈرتی
کری جلدی کیس بھراج رتھ موکلی ڈنو۔ ہٹی پاسی سامب
راجا شالو جی لشکر کی ماری پہچاظ لکھو۔ ہی راجا پریکیت!
جنہن وقت اها یڈ ٹی رہی ہٹی اُوقت شریکرشٹ اندر پرست ہر
سہنو ڈنو تہ دوارکا پوری کی کنہن پاھ ڈیئی سمندر ہر پوڑی
چڈیو آئی ؛ یادو رظ پومی و منا پیا آدن۔ اڈوو سہنو ڈسی شری
کرشٹ یڈ شٹر کی ہڈائظ لکھو تہ " مہاراج ! رات ڈاڈو بچاؤ سہنو

پرديومن جو سارٿي تي ڪاوڙجڻ ۽ منجھو ڪيس

اُچلايو. جنھنڪري ڏاڍو سو ڇڙو ٿي پيو. پوءِ ھڪڙي ھاٿ سان
شالو جي رٿ جي ڏاڇي ڇڏي ، ٻئي سان سارٿيءَ کي ماري
ھيٺ ڪيرايائين ، ٽئي سان گھوڙن کي ماري زمين تي ڪيرايائين
۽ پوءِ شالو جي ڪيترن شورويرن کي گھايل ڪري وڌائين .
پرديومن جي اڳڙي ٻاھڙي ڪري ڪڍن وڏو- روپ ڌاري
جي سامرٿي نڙسي مايا ڪري ڪڍن وڏو- روپ ڌاري
ڪڍن ڏنڍ ڙو روپ ٿي آڪاش مان پٿر اُچلائڻ لڳو . ھاڻي
ھڪڙي پاسي راجا شالو پنھنجي يڏسان يادون کي ڏکي ڪري
رھيو ھو ٿر ٻئي پاسي کان سندس وزير پرديومن تي ھاٿ ھلائي رھيو
ھو . پرديومن پنھنجي ھاٿ سان اُن وزير کي بيھوش ھڪڙي ڪري وڏو ،
پر جڏھن ھوش ۾ آيو، تڏھن ڪاوڙ ۾ ڀرجي
ٿر زور سان پرديومن جي سر ۾ ھنيائين جو ھو مور ڇاٿي رٿ ۾ ڪري
پيو . پرديومن کي بيھوش ڏيندو ڏسي سارٿي لڙائي جي ميدان
مان اھو رٿ ڪڍي باھر ھليو ويو. ٿوري دير کان پوءِ جڏھن
پرديومن ھوش ۾ آيو، تڏھن پنھنجو رٿ لڙائيءَ جي ميدان ۾ نہ
ڏسي سارٿيءَ تي اچي ڏاڙيو ۽ چوٽ لڳس تہ "تو مون تي ڪنڪ
لڳايو ۽ ھاڻي مان شيام سندر ۽ بلرام کي ڪاڙو ڪيڏا. رکھي ماتا
سيءَ ياد و مون ڏي ڪلندا ۽ مونکي ڪاٺر ڪو ڏيندا. رکھي ماتا
مون جڙي پٽ ڪري ڏکر پائيندي جو مون پنھنجي پتا جو فالوائين
ڪرٽ ڪري گھتايو. مطلب تہ ساري جڪت ۾ تو منھنجي ڪاڪرائي"
سارٿي پرديومن جي واڪان اھي وڻن ھڏي ھٽ ھڏي ويٺي
ڪري نمرتا سان چوٽ لڳو تہ "ھي دين دياڻ ! اوھان کان
لڙائيءَ جو احوال ڪجھو ڪونھي . منھنجي ڪروٽ ائين ڏٺايو
ھو تہ جڏھين يڏ ڪرٽ ۾ھل يڏ ڪندڙ بيھوش ٿي وڃي تہ اُنھو ڦٽ

آيا. جڏهن ڏيوڏن ڀلجي سڪل هنڌ کي پاڻي ڀيل سمجهي
پنهنجي ڏوتي مٿي کنڀين ٿي ۽ ٻئي هنڌ سڪل زمين سمجهي
آڻان ڌلط ڪري ڪپڙن سوڌو ٻڏي ڀيو ٿي، تڏهن رکمڻي،
ڏروپدي ۽ ٻيون استريون کلط لڳيون ۽ ڀيمسين ٻر ٽپڪ ڏيڻي
ڏريوڏن جي حسد جي باهه هر وڏيڪ گيهر وڌط لڳو. راجا يڌشٽر
ڀيمسين کي ائين ڪرط کان منع ڪئي، پر تڏهن ٻر ڀيمسين
جي کل بند نه ٿي. ڏريوڏن اُن محل ڏاڍو لڄي ٿي پنهنجي
من هر پشيمان ٿيط لڳو تر هي مونکي مورکه سمجهي کلن ٿا. ان
ڪري کاوڙجي وڏيڪ مکان ڏسط کانسواءِ پنهنجي گهر ڏانهن
روانو ٿيو. يڌشٽر کي اها گالهه نه وڻي پر ڀيمسين ۽ شيام سند ڏاڍا
پرسن ٿيا. ڏريوڏن پنهنجي سڀا هر اڃي منترين کي چوط لڳو
تر "ڏسو شريڪرشط جو ڀل پائي يڌشٽر اڏرو تر اڌمان هر پرجي ويو
آهي جو اڄ آءٌ سندن سڀا ڏسط ويس تر ڀيمسين مونڻي کلط لڳو
۽ منهنجو اپمان کيو. هاڻي آءٌ ٻر جيستاءِ اُنهن کان اڏو بدلو نه
وٺان تيستين پاڻکي ڏريوڏن نه سڏايان." هي راجا پريکيت!
ڏريوڏن جي دشمني وڌط جو ادوئي سبب اڇيئي. اُن ڏينهن
کان وٺي ڏريوڏن پانڊون جا برا حال کيا، کين جوا کرائي تيرهن
ورهيون واس ڏنو. ان ڀابت وستارسان کتا مها پارت هر لکيل آهي."
شري شکديوجي چوط لڳو تر "هي راجا پريکيت! جڏهن ڏينهن
کان راجا شالو کندن پورهر وجي شيام ۽ ٻلرام کان هارائي ويچي
آيو هو، اُن ڏينهن کانوئي من اڌا پرتگيا ڪئي هئي تر پاڻکي ڪيتري نه چوڌاري."
مان يادون جو هڪ سنسار هر ڀابت ڇڏيان تر پاڻکي ڪيتري نه وڏاڏا زبردست
راجا ششپال جي مرط جو ڏوڏي شالو کي ڏيپ ڏيو تر يادو وڏاڏا جيڏا
ڏاڏا سڏجن سو اُنهنکي ڏيا ڪنهن ڏيوتا جي ورڌان پاڻط جي جيڏا

سان گڏ جي سيني کي پاڻمان ولي آويرت سنان لاه ڪڪاجي تي ويو، جي سڀ ڪيس واڌايون ڏيڻي چوط لڳا تہ "مهاراج! وڏا پاڪن وارا آهيو جو ڏکو ڪنهن يکيہ ٻوري ڪيو."

ياد و جسنا پور جي سوپيا ڏسي چوط لڳا تہ "هيل ڏاه اسان اڃين ٻڌي سمجهو تہ دوارڪا پري هجو ٻيو سندر شهر سنسار ۾ ڪونہ ٿولندو، ٻر هينئر سمجهون ڏاتہ جسناپور کان هو ڪوہ ڪڻي لرويندو."

جڏهن يدشٹر سمان بعد ڇڻي برادمطن ۽ ڀيڪاران کي دان ڏيڻي رخصت ڏني، تڏهن اڏي سخاوت ڏسي هرڪو راجا يدشٹر جي ڪيرتي ڪرط لڳو، پر درپوڈن کي اها وڏائي نہ وڻي. باقي جو سڀ راجائون يدشٹر جي سامهون ڏنڊوت ڪرط لڳا، تڏهن تہ ميڪاري درپوڈن جي اندر ۾ حسد جي باهہ ٻري ٻاري.

شيارسندر پنهنجن ٻت راڻين کي ڪنڌي ۽ دروپدي جي سيوا ڪرط لاه چڪي طرح سمجهائي ڇڏيو هو. جڏهن يدشٹر پنهنجي محل ۾ آيو، جو ميہ دانو ڪيس لاهي ڏنو هو، تڏهن اپسرائن ۽ گندرون ديولوڪ کان اچي اڏي ناچ گاڻو شروع ڪيو. اڻوڻت راجا يدشٹر جي اڏي تہ سوپيا معلوٿي جو چط اندر آمراوتي ۾ اندر آسط تي ويٹو آهي. يدشٹر جي ايتري قدر مهما ڏيندي ٻر هنکي ڏرو ايمان نہ ڪيو، پر دو اڃين ٻي سمجهط لڳو تہ هي سڀ پرتاپ شيارسندر جو آهي. جهن وقت راجا يدشٹر پنهنجي راج سيا ۾ اپسرائن جو ناچ ڏاڻو ويٹي ڏٺو، اُن محل درپوڈن ڏاڍي ايمان سان ڪيترا آدمي ساط ولي اها ميہ دانو واري لاهيل سيا (محل) ڏسط آيو. اُن شڪان جي اڏي تہ رچنا ڪيل هئي جو هٿ اڏي ڇرائي سان بلور جا هوض ٿهيل هوا جن ۾ پاڻي ٻيل ڏسي معلوم ٿيو. وري ٻئي هنڌ پاڻي سان ڀريل هوض جط سڪل ٻئي نظر

احوال هنريت آهي جو ارجن ۽ سندس ٻين پائرن راجا يڌشٹرجي
آگيا خوشي سان مڃي ٿي ۽ ڪنهن بہ ڪمر ڪرط ۽ شرمنڊي ڪيو.
سپتي گا لهين جو مالڪ شريڪرشط هو جنهن لائقي موجب سپ
ڪمر راجائن کي وراهي ڏنو هو. پيمسين کي يو جن کارائط جوڪمر
ڏنل هو ۽ يو جن پرڻط جو ڪمر درشت ديمن کي سونپيل هو. خزانو
وغيرہ راجا ديو ڏن جي حوالي ڪيل هو ۽ خرچ ڪرط جو ڪمر
ڪرط تي رکيو ويو هو. آيلن راجائن جو آه رياه ڪرط ارجن تي رکيل
هو ۽ سپاکي سينگارڻ جووه رتي ڪمر رکيل هو. ديوتائن، رشين ۽ براهمٹن
جو ستڪار ۽ سيوا ڪرط سڌيو تي رکيل هو ۽ براهمٹن جا پير ڏوئط ۽ ڏهو ڪمر
جو ڪمر ڏکل تي رکيو ويو هو. ۽ براهمٹن جا پير ڏوئط ۽ پين
شريڪرشط پاط ڪرط قبول ڪيو. ديو پدي، رکمڻي ۽ پين
آيلن جو ستڪار ڏاڍي پريم سان ڪيو تي. اڏي طرح شريڪرشط
جي آگيا موجب راجا يڌشٹر يگيہ جو ڪم جن جن راجائن کي سونپي
ڏنو هو، تن سپتي ڏاڍي پريم سان پورو ڪيو تي. فقط ديو ڏن ڏي
ڪڙو هو جنهن ڪپٹ ڪري رڌي جي هٿ ڏه م رپيا ڏڻ، انلاء
تم رپيا خلاص تي و جن ۽ راجا يڌشٹر جي گلا ڪٽي. پر پگوان جي
ڪرپا سان ديو ڏن جي اڍا منشا پوري تم ڪين تي اُتلنڊ ويڌشٹر
جي ڪيرتي ۽ جس وڌط لڳو. سڀ تم ديو ڏن جي مشڪر ريکا
هٹط ڪري اڍو تم پرڀ هو جو جيڪڏهين هو ڪڙو ونيو خرچ
ڪري تم ڏه م رپيا پيا اچن. اهوئي سڀ هو، جنهن ڪري
انشريا مئي هڪي خزاني جو مالڪ ڪيو هو، پر ديو ڏن اُن ڇڪريکا
جي مهما جي ستڪار هٿي. هي راجا يڌشٹر بيشمار
ڇڪيي طرح ۽ ڏاڍي ناموس سان سماپت ڏيو، ڏڌن يڌشٹر بيشمار
ڏن براهمٹن کي سندن اڇا موجب ڏيڻي راضي ڪيو. پوء دروپدي

ايتري ڳالهه ٻڌي راجا پريڪيت چوڻ لڳو تہ "هي مهاراج! شريڪرشٹ ششپال جي اڳيان ڪنور وڃڻ چوڻ تي به ٻار ڪ جي بدران ڪيس مڪمي ڇو ڏني؟ برابر ڪنوآن بدلفظن ٻڌڻ کان پوء مارڻ جو ڪهڙو سبب هو؟" شڪديوجي وراڻي ڏني تہ "هي راجا! ايهو حال هنرت آهي جو جيءُ جيءُ سنڪاڪن جي سراپ ملڻ ڪري تي دفعا سنسار ۾ جنم ورتو؛ تيئي دفعا ڪرشن سان دشمني ڪري مڪمي پاتي. پرٿين دفعہ اُنهن پنهي (جيءُ جيءُ) هرڻيہ ڪشپ ۽ اوڪشي ٻي ديوڏن کي ڏکر ڏيڻ تہ ڏين تارا ڪ وارا ۽ نرسنگهہ اوتار ولي اُنهنکي ماريو. ٽئين دفعہ حڏهين راوڻ؛ ڪنب ڪرڻ ٻي ڪئو؛ پراهمڻ کي ڏکر ڏيڻ لڳا تڏهين وٺڪڻ لاڻ شري رامچندر جو اوتار ولي اُنهن پنهي کي ماريو. ۽ هينئر ٿي هنر ۾ ششپال ۽ دنتوڪر شريڪرشٹ کي پنهنجو دشمن ڄاڻي ڀڳوان تڏهن اُن سان دشمني ڪندا آيا، پر ڪرشن ڪين سراپ جي مدت پوري ڪرڻ ٻي هينئر سدرشن چڪر سان سرڪاتي مڪمي ڏني."

هي راجا پريڪيت! راجا يڌشٹر جو يڪيہ جڏهين تمام ڪمي طرح سان پورو ٿيو، تڏهن هن ڪوليلن راجائن کي سندن لياقت سارو ڪپڙا ۽ پوسڻيءَ رخصت ڏني؛ هرڪو خوش ٿيندو يڪيہ جي سارام ڪندو اچي پنهنجي گهر پهتو. رڪو ديوڏن کي راجا يڌشٹر جي اڳا وڌائي ڏني؛ سو حسد ۾ جلندو ۽ ڪروڌ ڪندو گهر ڏي موٽيو."

راجا پريڪيت ايتري ڳالهه ٻڌي پوڻ لڳو تہ "هي شڪديوجي مهاراج! جڏهن سب راجائون اوڏي يڪيہ ڪري پرسن ٿيا وڃا، اُتي ديوڏن جو هنرت حلت ڪئي؛ اُن يڪيہ جو ڪرڻ ڪنهن کي ملڻيو هو؟" شڪديو جي وراڻي ڏني تہ "هي راجا! اتون ڏيہ آهين ان جي ڪاڻ ٻڌ سان واپس نٿي ڪين ٿو. ڪاڻي ٻڌ ايهو

شريڪرشٽ جو ششپال کي بدلنظر چوٽ ڪري ماري وڃڻ

آءٌ قسر کٽي ٿو چوان تہ مونکي ڪاپاٽ پوڄائڻ جي مرضي ڪانهي،
پر جا ڳالهہ سچي هٿي سا چئي ڏني اقماڏو. اڙي! جئي ويد وياس
نارد منهي ۽ پاراشر جڙاوڏا اوڏا رشي ڏجن ۽ برهما، مهاديو ۽ اندر
جڙاوڏا ديوتاءَ ويٺا ڏجن، اڄي ڏن ڪرشٽ جي پوڄا ڪرڻ
اڙي آهي جڙي هوم جي سامگري ڪٿي ڪي ڏيڻ." جڏهين ڪيٿرا بدلفظ ششپال، شريڪرشٽ کي چوٽ لڳڻ،
ڏڏهين ڪيٿرا مهاڏمائون، رشي ۽ گيانيتہ اڄي ويا ڏٺيا، پر
پيرسين، ڏروڻا چاريہ ۽ ارجن، ڪروڏ ڪري ششپال کي ڇيڻ تہ
"او مورکہ اپماني! تو کي لڄ نٿي اچي جو اسانجي روبرو
وٺڪٽ ڏاڻ جي نندا ڪري رهيو آهين. هاڻي بس ڪر،
نہ تہ سرڏ ڪان جدا ڪيو ڏيندءِ." پيمسين يڪدم ششپال
کي مارڻ لاءِ ڊوڙيو ۽ ششپال ہر سندس سامهون ٿيڻ لڳو جڏهين
ڪري سپاهہ ويڙهل سب ڇڏي ويا. شريڪرشٽ اُن مهال سنگاسڻ
تان لهي پيمسين ۽ ڀين کي سمجهائڻ لڳو تہ "اوهان مان ڪوبہ
ششپال تي هٿيار ڪونہ هلائجي ۽ نہ تہ ڪو ڪيس بدلفظ ڳالهائڻ ڪانهي
منع ڪري. اوهين ڏسندا تہ هوسگهوئي اوهانجي روبرو ماريو ويندو."
جڏهن وٺڪٽ ڏاڻ جي منع ڪرڻ تي پيمسين ششپال کي
نہ ماريو ۽ ششپال ڪ سوَ ان بدلفظ شريڪرشٽ کي چيا ۽ ڏڪشٽ
کي برگهٽ وڏ ڳالهايو، ڏڏهن شيام سندر پڌمناڀي سدرشن چڪر
سان ششپال جو سر وڍي ڇڏيو. مرڻ وقت سندس وات مان
ڪڙي جوتي نڪتي جا پهريہ آڪاش ہر وڃي وري موٽي اچي
شريڪرشٽ ہر سمائجي ويئي. اڏرو چوٿرڏسي ديوتاءَ شري ڪرشٽ
تي ڦل وسائٽ لڳا ۽ رشي منهي شترو تي ڪرڻ لڳا، ۽ ڀٽ راجائون
ششپال جڙي آڏرميءِ جي مڪتي ڏسي عجب ہر پيا."

، ڏنوار ڪري انين ڪجي ٿو." اُنوقت جو آنند ڏسي سڀ
آکي ويڻل ڏاڍا ڪدڪد ٿيڻ لڳا ؛ پکوان جي شوقي ڪرڻ لڳا."
ايتري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو جي چوڻ لڳو تہ "هي
راجا پريڪيت! اُن سڀ کاوائي ڏسڻ ڪري ٻيا تہ سڀ
خوش ٿيڻ لڳا، پو ڪڏهن ششپال ، تنهنکي اڃا ڪالهہ نہ وڻي ؛ جو
پنهنجو موت و ڀڃوايندو سمجهي ڪدم آئي ٻيڙ ؛ ڪروڌ وڌون
سيا ہر چوڻ لڳو تہ" هي راجا يڌشٹر، اوهين ڏرتراشٹر، پيشرپتامهہ
؛ دريودن ؛ ٻيا! ڪٿن ڪيائي ؛ ڏرماتما ٿي ٻي سمجهہ تا
ٿيو، جو ڪڙي ٻڌڪر جي چوڻ تي ڪرشٹ جي پوڄا ڪرڻ
قبولي آڻو. اوهہ ہر اڏو نا ڪر ڪريو جٽن يگيہ جو پرساد ڪنهن
ڪالهو کي ڏيو آهي. اوهانکي خبر ڪانهي تہ من ڪڍڻ ۽ همیشہ
ڪاليون چاريون آهن ؛ پر اين استرين سان ڇيڙ چاڙ ڪڻي آهي. اڄ
تائ اها ڪنهن کي سڌ ڪانهي تہ هو وسديو يادو جو پٽ آهي يا
نند کوپ جو ؟ ٻڌايو تہ پوء هنکي ڪهڙي وڻ ہ ڪوليو وڃي ؟
عجب ڇهوا جنهن ماڻهو جي ماتا پتا جي خبر نہ آهي، تنهنکي
پرميشور جي پدوي ڏيڻي رڌيا آهيو. اڙي! اهو ڪرشٹ آهو
اٿو جنهن اندر جي پوڄا چڏائي ڪورڏن پاڙ جي پوڄا ڪرائي
هئي. سواء ڪيو ڏهي، دورائط جي ؛ اڏهي ڪهن ڪوڻ کالسواه
من جو ڪڙو ڪرتہ ڇڪو ٻڌايو ؟ خبر ڪانهيو تہ هو پنهنجي
دشمن جي ڀاڻ کان ڄڻ پنهنجي جنم پومي ڇڏي وڃي سمنڊ
جي وچ لڪي ويٺو هو ؟ ادوئي اٿو جنهن بندرابن ہ ڪوپين جا
ڪپڙا دورايا هوا. ڏورا ڏيڻهن ڏيندا هو من چاڙهو ورتو آهي،
نہ تہ ڪيس سمجهائندو ڪي ڪيو هو ؟ ايترين ڳالهين هوندي ہ خبر
آهي تہ اوهين جو پاڻجي منجي پوڄا ڪرڻ واسطي سنيريا آهيو ؟

يڈشٹر جو يگيہ ۽ آچاريہ جي پدوي شريڪرشٹ کي ڏيڻ

؟ ٻيا راجائون جي اُڏي آيا هوا، تن کان پڇيڻ لڳو تہ مونکي صلاح ڏيو تہ من يگيہ ۽ بهريائين پوڄا ڪنهنجي ڪجهي؟ ايا ڪالهہ ٻڌي جڙاسنڌ جو پٽ سهديو اُڏي چوٽ لڳو تہ "هي مهاراج! اوهين چاڻي پڇيي اهو سوال ڇو ٿا ڪريو؟ شري ڪرشٹ کان سواءِ ٻيو ڪير پوڇيڻ جوگہ آهي؟ هو جڳت پتا فقط پرٿويَ جي ڀار لاهيڻ؟ آڏ رمين کي داس ڪرڻ لاءِ پنهنجي ايا سان اوتار وڌي آيو آهي، تنهنڪري اُنکي ئي اڳئي روپ ؟ يگيہ پرش سمجهيڻ گهرجي. جڻ وٽ جي پاڙ کي پاڻي ڏيڻ ڪري پڻ ؟ ڏارين کي ازخود پاڻي پهچي وڃي ٿو ؟ ساوا رهن ٿا، تڏن شري ڪرشٹ جي پوڄا ڪرڻ ڪري سڀ ديوتائون ترپت ٿيڻ ٿا. خود شري گنگا جي ٻر، جا سندس چرڻن مان نڪتي آهي ؟ تنهي لوڪن کي تاري ٿي. اِنڪار ڪنهنجي ئي سهرٽ ؟ ڏيان ڪرڻ سان سڀني پاپن کان ڇوٽڪارو ملي ٿو. پوءِ جڏهن هت اُهو پاڻ ساکيات برا جمان آهي، تڏهن هُني ڪنهنجي پوڄا ٿي سگهندي؟"

سهديو جي ايا ڪالهہ ٻڌي شري ڪرشٹ کيس اشاري سان منع ڪرڻ لڳو تہ وڌيڪ نہ ڇؤ، پر اُڏي جيڪي ٻر ويٺا هوا سي سڀ سهديو جي وڏائي ڪري چوٽ لڳا تہ "واهر جي ڪالهہ ڪٽي اڄي اسين سڀ توسان شامل راءِ آهيون." راجا يڈشٹر پنهنجي ايا موجب سڀني جي راءِ ٻڌي شري ڪرشٹ کي سنگاسڻ تي وهاري چرٹ ڏوئي چرڻامرت ورتو. پوءِ وڻڪڻ ڏاڻ کي پيتانبر پهرائي کيسر ؟ چندن جو ٽاڪ ڏيڻي، ڪنهنجي ٻر ديپتو وجهي حيران، جوادرن هي مالا ڪنهنجي ٻر وجهي وڏي سان پوڄا ڪئي ؟ چوٽ لڳو تہ "هي ديوادڏ! اوهانکي تنهنجي لوڪن جي مالڪ حڪم سڀ ڪابہ شيءِ پيتا ڏيڻ اڄ جڏي ڪالهہ آهي، ٻر وڪو سنساري

کي ڏسو سمجهان. اوهان ڪرپا ڪري پنهنجن چرڻن سان منهنجو گهر اڄي پوتر ڪيو، جن چرڻن سان شري گنگا جي ڌري ڏينهي اوڪن کي پوتر ڪري رهي آهي. سنساري آدمي ڏن ۽ راج ڀوڳ سب ڪنهڪي ٻر پاڻ جهڙو ڏيندا ليڪين، ٻر اوهين ڏينهي لوڪن جا لاڄ رکي ٻر ايتري نهوتا رکو ڪ، جو منهنجي خسيس ڪرڪرڻ ٻر ٻر ڪا آنا ڪاني ڏيا ڪريو. ڪنهي جڙاسنڌ جي مرڻ جو ٻڌي چوڻ لڳي تر "هي شيام سندرا! ماڻي اوهانجي ڪرپا سان راجسويه يڪيه چڱي طرح پورو ڪيندو." اهو ٻڌي پيمسين ڪلي چوڻ لڳو تر "هي ماتا! تون لاڄ شيام سندر جي ڪوڙي وڏائي ڪري رهي آهين. جڙاسنڌ کي ماريو موڻ جو ڏيئرن ڏينهن جي سنگرام ڪاڻپو، منهنجو الڙ آندم." شيام سندر چوڻ لڳو تر "هي ماتا! پيمسين سچ ٿو چئي موڻ تر رکو ڪيس اڇا و ڏنو تر جڙاسنڌ کي ڪيئن ماريءِ." اهو ٻڌي يڌشٽر ۽ ٻيا ويڙل ٿڪ ڏيئي ڪلڻ لڳا.

جڏهن يڪيه رچنا جو سانڀاڏو ڪيو، تڏهن بيشمار راجائون پيٽون ڪٽي هستناپور ٻر آيا. راجا يڌشٽر اڳهنكي ڏاڍي آدرپاءَ سان سندن لياقت سارو پاڻوٽ رهايو. نڪل کي ڀيشر پتامهر، دريوڌن ۽ ٻين ڪورون کي پاڻوٽ کوائڻ لاءِ موڪليو. ٻيا ٻر ڪيترائي رشي منی، گندرو، ڪنر، رڪش ۽ لوڪپال اُن يڪيه ٻر نيمنڌ ڏيئي ڪهرايا ويا. راجا يڌشٽر ايهن سڀني آيلن جي وڏي سان پوڄا ڪئي. شيامسندر يڪيه جو هرڪو ڪر راجائن کي وراڻي ڏنو. يڌشٽر درپدي سان پاڻ پهلي ٻڌي يڪيه شالا ٻر آيو ۽ اڳئي ڪنڊ ٻر آدوتي مجرٽ لکو يڪيه جي اڏوي سوپيا ڏسي سڀ راجائون عجب ڪائڻ لڳا.

جڏهن يڪيه نوڪمن سماپت ٿيو، تڏهن يڌشٽر، پيشر پتامهر

ري ڪرشط جو راجائن کي جپ ۽ پوڄا جو رستو پڌائطي

ڪري وري، ٻه جيڪڏهن ڪو اڇيو شرط وڌي تہ مان اُنکي
ئي پريت سان پاط وٺ رهايان ٿو."

ايترو پڌي راجائون وينتي ڪري چوط لڳا تہ "هي ڪرپاساگرا!
ڏهن اسانکي پنهنجي جپ ۽ پوڄا جو رستو پڌايو، جنهن
ڪري اوهانجو سمرط ۽ ڌيان ڪري پوساگر لنگهي پار پٽون."
پگوان وراڌي ڏنين تہ "شاستن جو چوط آهي تہ مونکي هڪ
گهڙي ٻہ نہ وساري، منهنجي ڪٿا پڌندا رهو. سنساري وهنوار
کي سپني وانگر سمجهو. خوب هون، هوم ۽ يگيہ ڪري براهمڻن ۽
مهاتمائن جي سيوا ڪريو. رعيت جي چڱي طرح پالنا ڪريو ۽
کوڙ ڪڏهن نہ گالهايو. ڪام، ڪروڌ، لوڀ ۽ موهہ کي وس ٿہ ڏکو
۽ ڇڏي ڪمر کان پاسو ڪريو. بس! جيڪڏهن ائين ڪيو تہ
اوهان کي ڪنهن ٻہ قسمر جو ڏکہ نہ ٿيندو ۽ انت سمي وڪنٺ ڌام
ملندو. هاڻي اوهين پنهنجي گهر وڃي سکي ٿيو. راجا پڌشنر
راجسويہ يگيہ ڪرط وارو آهي ۽ من اوهان کي اُڏي اڇط جي ڏيندو
موڪلي آهي، سو توهين سڀيئي اُڏي اڇو."
آگيا موجب هو سپ راجائون شيامرسندر جو جس ڳائيندا
پنهنجي پنهنجي ملڪ روانا ٿيا ۽ شيامرسندر ٻيمر۽ ارجن سميت
سهديو کي پاط سان وڌي هستناپور آيو، جتي راجا پڌشنر ڪين ڏسي
خوشي ٿہ ٻڌي ڏاڍي عزت سان پنهنجي گهر وڌي ويو. پوءِ
جڙاسندجي مارجط جو سموري احوال پڌي پڌشنر جي خوشي جو پار نہ رهيو.
شري شڪديو جي چوط لڳو تہ "هي راجا پريڪيت!
راجا پڌشنر تنهن هٿ جوڙي شريڪرشط جي شڪتي براهمڻ روپ ڌاري
تہ "هي ڏين ڏيال! اوهان منهنجي واسطي براهمڻ روپ پاڻي ڪنهن
ٻيکر گهرط قبول ڪئي، تنهنڪري آءٌ پاط جڙو پاڻون ٿي

سڀ راجائون کڌ کڌ ٽيڙ لڳا ۽ چوڻ لڳا تہ "هي مهاپرپو! اوهين ڪير آهيو. اوهين جيڪڏهن چاهيو ها تہ دوارڪا ۽ ويڻي ئي جڑاسنڌ کي ماري اسانکي ڇڏائي سگهو ها، پر هي خاص ڪرپاڪيو جو اسانکي درشن ڏيڻي ڪرتارت ڪيو، جو درشن وڏن وڏين مينن کي سون وڻين جي تهسيا ڪرڻ سان بہ مشڪل ملندو. اسانجو من هيترو راج ڪرڻ نڏو چاهي، الڳ الڳ اڻتڻون تہ الڳ ٻيو اوڀاڻجي ڏالي جو سمرڻ ۽ ڌرڻ جو ڌيان ڪندا رهون جنهن ڪري سنساري مايا موهہ روپي انڌاري کوهہ مان نڪري ٻوساکر پار لنگهي وڃون. اسين سمجهون ٿا تہ جڑاسنڌ اسانکي ڀلي قيد ڪيو، جنهنڪري هي تپ ڪان بہ وڌيڪ ڦل ملي اوهان جو ساکيات درشن ٿيو سون."

راجائن جي اڻڻي ٻڌي شريڪرشٹ چوڻ لڳو تہ "بابا! ايمان ڪندڙ جو هميشہ هيءو حال ٿئي ٿو. جيڪو ڪامڻ ڪروڌ، غرهہ کي پهنڇي وس ٿو رکي ٻيڙيو ڪرم ٻڌو ڪري، ڏنهنکي کهرڻ جهنگل ٻڌي هڪ سمان آهن. ڏسو ان ايمان راجا نهوش، ويڻ ۽ راڻي جڙن جو ڪهڙو خراب حال ڪيو. پر جن اهنکار ڇڏي منهنجي شرڻ وڃي، جهڙوڪ ويشٹ، هنومان، آنبريش ۽ پرهلاد وغيرہ تہ آهي مڪت ٿي ويا. جڏهن سمرٻاڻو ڪي پهنڇي ٻل ۽ جڙاءُ ڀائين هٹ جو ايمان ڏيو، تڏهن پوشوامر سندس آهي سڀ ٻڌڻون ڪاڙي سان وڍي ڪيس ماري ڇڏيو. يوماسر، ٻاڻاسر ۽ ڪنس وغيرہ ان ايمان جي ڇنبي هر آهي خوار ٿيا. الڳ اوهين سڀ ڏکر سکہ ڪي سمان سمجهي منهنجو سمرڻ ۽ ڌيان ڪندا رهندا تہ ڪڏهن بہ هلاکہ نہ ٿيندا. جيڪو موڻ هر وقت ڏري ٿو تہ مان بہ سدا اُن وٽ رهان ٿو. سڄو جنر

ڏيڻي سنڌس واکاڻ ڪرڻ لڳا .

جڏهن جڑا سنڌ جي مرڪز جي خبر شهر ۾ پهتي ، تڏهن سنڌس راڻي رئندي پٽبندي شيام سندر وٽ آئي ۽ ڏورانهو ڏيڻي چوڻ لڳيس تہ "واهه مهاراج! جواهو ڏانڪي پٽبندجو سو ڏيڻي ٻڌوتنهنکي مارڻ ۾ ڪيون، ڪٿا! هي بہ راڄا ٻليي جڙو قصو ڪيو." شريڪرشڻ تڏهن راڻيءَ کي ڏيرج ڏيڻي محلات ڏانهن واپس موڪليوءَ جڑاسنڌ جو پٽ سهديو شريڪرشڻ کي ٻرميشور جاڻي سنڌس شوڪ آيو ، جنهنڪري دوارڪانات جڑا سنڌ جي ڪرپا ڪري مرڻ بعد سهديو کي راڄ ڏيڻ جي واڌي پٽبندجي هٿ سان تلڪ ڏيڻي چيو تہ "هي پٽرا! تون ڏورسان راڄ ڪري ڪٽو برادرڻ ۽ ٻوڌا جي پالڻ ڪندو رهج ۽ راجائون جي ٻڌيءَ قيد ۾ رکيا هوا تن جا بند خلاص ڪرڻ تو پٽبندجي ديس وڃي راڄ ڪر."

انهيءَ ڪان ٻڌي شري ڪرشڻ سهديو کي ولي جت سڀ راجائون قيد هوا آڻي آيو ۽ جا تنهن تہ ڪڙي وڏي قلعي ۾ سڀ راجائون قيد آهن ۽ ڏاڍا دکي آهن . شيام سندر جي آکيا موجب سڀ راجائون قلعي کان ٻاهر ڪيا ويا ۽ هو سڀ يڪدم هري چرڻن تي ڪري پيا . ٻڌي ڏاڍي ٻوڙ سان هٿ جوڙي ويٺي ڪرڻ لڳا تہ "هي ديناڻ ديا جا ساگر! توهان اسانجي ڏاڍي ڪرپا ڪئي جو هت اچي اسانکي چوڪاري ڏنو ، نہ تہ اسانجو چٽط ڏاڍو مشڪل هو . اسان جن قيد ۾ ڏاڍا دکي سڙا آهن ، تو هينئر اوهانجي درشن ڪري اڄ سڀ دور ٿي ويا." بندرابن ڌارڻ جي آکيا موجب سهديو اُنهنجون هٿ ڪڙيون ۽ زنجير ڇڏائي، ڪين سنان ڪرائي چڱا ڪپڙا ٻوائي هٿيار ٻڌائي شريڪرشڻ وٽ آندو . اُن ڀيل دوارڪانات جو چڱو ڀڳو وڻ ڏسي هو

ورائي ڏيس تہ" پائي اڏريندڙ ڪيان جي ڪالھ ڪھاڻي وجھڻ واجب ڪينھي. ھت تہ جنھن کي وڻي سو ترار ھلائي."

ٻوھ تہ ٻنھي جي ٻڌ شروع ٿي ۽ وڙھندي وڙھندي شام ٿي ويئي ۽ جڏھين ڪنھن ھ ھار نہ ايو، تڏھين ٻئي ڪڏھي راڄ مندر ڏانھن موٽي آيا. رات جو ٻوھ جن وڻي سمھي پيا ۽ صبح جو وري ھ اُٿي اڪي واڪريندڙ ڪرڻ لڳا. جڏھين الريت وڙھندي ڪين ڏٺو تہ ڏينھن لنگھي ويا ۽ سڀ تراريون ۽ ٻيا شستر ٻڌي پيا تڏھين ھاٿ ھ ڪشتي ڪرڻ لڳا ۽ جواسند ڏٺو تہ اڄوڪي رات بيمسين جي ھاٿي ھ ھٿين جھنگري مُڙ ويا ڪل ٿي رات جو شري ڪرشڻ کي جوڙ لڳو تہ" مھاراج! اھي ڏاڍو ٻلوان آھي ۽ جي سياڻي اوھين ڪجھ ھ نہ ڪندا تہ مان ٻڌي ويندس، ھاڻي اِھا لڄ اوھانجي ھت ھ آھي."

بيمسين جا ايترا لفظ ٻڌي جڏ ٿي دوارڪا ناٿ ٻھنجو ھت سندس ڇاتي تي ڪھايو، تڏ ٿي ھنجو سڀ سؤرڇڏي ويو ۽ بيمسين کي ڇاتي سان لڳائي ٻھنجو ڪجھ ٻل ڏيئي سمجھائڻ لڳو تہ" وڙھڻ وقت تون منھنجو ٻاشارو سمجھي جواسند کي مارج." ٻئي ڏينھن جڏھين ٻئي شوروير ٻاڪ ۽ وڙھڻ لڳا، تڏھن شري ڪرشڻ بيمسين کي ڏاڍو ڪم ڏيڪاري جيري ھ اڪ ڪري وڏو. ايڏو ٻڌ سمجھي شياسند جي ٻل ٻاڌڻ ڪري جواسند کي ڪٿي زمين تي ٻجڙايا ۽ ٻوھ ڪاوي ڇڪھ تي پير رکي ٻي ڇڪھ مٿي ڇڪي ڏيري وڌائين. جواسند جو بدن جو وڃ ھ ڪنڌيل ڏوسو ھ اڪ ٿي ٻيو ۽ ٻوھري ويو جواسند جي مرڻ ڪري ديوتائن خوش ٿي بيمسين ۽ ٻين تي آڪاش مان ڪل وسايا ۽" جي جي" ڇا شبد ڇوڙ لڳا. شياسند ۽ ارجن بيمسين جي ٻانھن کي زور

سانيڻ ڪري ڪاوڙائي پرايت ڪانڊ ٿيندي، پر آپڪار ڪرڻ ڪري جس
ملهيٽو. اڏو و ويچار ڪري وڃڻ سنڊ شيام سنڊر ڪي چوڻ لڳو تہ "هي
ديو راج! پهريائ تہ اوهين بنهان ڪنهن ڇل ڪپٽ جي پنهنجو
نالو بدلائيو ڪنهن ڪانهوءَ جيڪا شيءِ گهر جيوَ سا گهرو، تہ پوءِ اُها مان
پنهنجن پراڻن ڏيڻ کان بر نه گسندس." شريڪرشڻ چوڻ لڳو تہ
"هي راجا! جي تون سچ پچ ائين ڪرڻ چاهين ٿو تہ مان ياد ون مان
شري ڪرشڻ چندر نالي آهيان؛ هي ٻئي پيمسين؛ ارجن منهنجي
ڀڻيءِ جا پٽ آهن منهنجي؛ تنهنجي اڳ بر مٿرا هر پاڻهر ملاقات ٿي
آهي، تنهنڪري پانيان ٿو تہ مونکي سچاڻندو هوندين. اسين
تو وٽ ڪيا پنڻ ڪو نہ آيا آهيون، پر يڌ ڪرڻ لاءِ آيا آهيون؛
اُميد تہ اسان ڏيهي مان ڪنهن ڏک سان وڙهڻ قبوليندين.
بس! اهوئي دان گهرڻ آيا آهيون."

شريڪرشڻ جا اهڙا وچن ٻڌي وڃڻ سنڊ ڏاڍو خوش ٿيو؛ چوڻ
لڳو تہ "تو کي بر ياد گيري هوندي جو ڏڪ دفعہ مونکان هارائي ويجي
ويو آهين؛ ڇپ کان ڏوار ڪاوسائي وڃي وينو آهين، تنهنڪري
تو پاڃو گڙ سان وڙهندي مونکي تہ شرم ٿو اچي. ارجن مونکان
عمر هنڌو آهي وري ڏک سال ڪليو (ڪڍو) ٿي وڃات راجا
وٽ رهيو هو سو اُن سان ڇا وڙهيو. هان! باقي پيمسين مون
جهڙو آهي تنهن سان بالشڪ وڙهندس، پر انهن سيني ڀالهين کان
پهرين مونوٽ پوڃن وٽو؛ پوءِ بالشڪ ڏرمر يڌ ڪجي."

پوڃن وٽي رهڻ بعد وڃڻ سنڊ هر تراريون گهرائي ڏڪڙي پاڻ
ڪنڌي؛ ٻي پيمسين کي ڏني پوءِ شهر کان ٻاهر وڃي آڪاڙي هر
بيٺا. اُتي وڃڻ سنڊ چوڻ لڳو تہ "هي پيمسين! منهنجي گهر
برادهمڻ روپ سان آيو هتين تنهنڪري پهريائ تراريون هلاءِ" پيمسين

ٻوري ڪريو، جو جو شو ويرن کي پنهنجي سر ۽ دانين کي پنهنجي ٻاط ڏيط ۽ ڪا ۽ آڻا ڪاني ڪانه ڏيندي آهي. دانين ۽ راجا درشچندر، راجا رنت ديو ۽ ٻليءِ راجا جون ڪٿائون تو کان ڪي ڪجهون ڪين آهن. ٻلي راجا ته ويچارو شري وامن پڪوان کي سڀ ڪجهه ڏيڻي پچاڙي جو تن ڏيط لاءِ ۽ تيار ٿيو، جنهنجو نالو اڄا روشن آهي. راجا شيبي ڪبوتر جي عيوض پنهنجي بدن جو ماٿس ڏيڻ هو. اڏاڪ رشي جو ڇهين ڇهين مهيني پوڄن ولندو هو، تنهن ٻاط نه ڪائي پنهنجو سهورو پوڄن مهمان کي کارائي ٻاط وري ۽ بکيو ئي رهيو. اڏي دان ڪرط ڪري اُن کي وڏڪ نصيب ٿيو. ڏڏيچ رشي پنهنجي بدن جون هڏيون اندر ۽ ٻين ديوتائن کي ڪم اچط لاءِ ڏيون. هي راجا جڳا سنڌ! انهن کان سواءِ ٻيا ۽ ڪيترائي داني شخص ٿي گذريا آهن جن پنهنجي پراڻن ۽ مال ڏيط ۽ ڪا ۽ گهٽتائي ڪانه ڪئي آهي ۽ اُنهن ذات ڪيترو ٻڌائي ڪيترو ٻڌايان. جڏن اڪوٽي سمي ۽ اڳا ڏرمائما ٿي گذريا آهن، تڏن هنوقت تون داتا ساماڻو آهين، سو جيڪڏهن توان اسانجي اڃا پوري ڪندين ته تنهنجو جس ۽ ساري سنسار ۽ ڳائيو رهيو."

ايتري ڳالهط بعد ۽ اُنهن جي مڪه ۾ ڪاڻي ڏسي جڳا سنڌ کي شڪ ٻيو ته هي برامط نه آهن، ۽ ڪي راڪشس تا ڏسجن. انڌا ۾ جهي ٻاط ڪهڻدا ته ۽ ڏيط کان منهن نه موڙيو جنهنڪري منهنجو ڏرم قائم رهنجي اچي. ڏسو راجا ٻليءِ کي سندس گرو شڪراچاريه وامن پڪوان ڪئي ٿي ٻيو ٻوٽوي ڏيط جي ڪيتري منع ۽ ڪئي، ۽ هن پنهنجي ڏرم قائم رکط لاءِ انين ڪيه، جنهنڪري تنهي لوڪن جو راج ڪيس ۽ اڄا سندس ڪيرتي ڳائجي اچي. اِن ناسوان شريه کي

ڀيستاءُ جڙاسنڌ کي نہ جيٽيو اٿو، ڀيستاءُ اوهانجو ڀگيہ نروگهن پورو
ٽيٽ مشڪل آهي؛ جو جو هو اڙو تہ زبردست ۽ پڻسي وارو آهي
جو هنکي جيٽڻ کا سولي ڳالهہ ڪانهي. خوہ اوهين بہ هنکان
ڪٽي نہ سگهندا. هڪ تجويز آهي جا جيڪڏهن ڪريو تہ وقتي
فتح مند ٿي پوندا. اُها هيءَ آهي تہ شيامسندر، ارجن ۽ ڀيمسين
کي پاڻسان وٽي برادمٽ جو ويس ڪري جڙاسنڌ وٽ وڃي. هو
ڏاڍو داني آهي جنهنڪري هنجي ناموس جؤطرف پکڙيل آهي ۽
همیشہ من گهرندو دان ڏئي ٿو. ايتري قدر جو جيڪڏهن سڄي
گهرجيس تہ اُن ڏيڻ ۾ بہ دير نہ ڪندو سو اُنکان وڃي هي تيٽي بکياگهرن."
اها ڳالهہ ٻڌي راجا يڌشٽر چنتا تر ٿيو جو ڏسي شيامسندر
ڪيس چوٽ لڳو تہ" اوهين کا بہ چنتا نہ ڪريو. اوهين اوڏو وڃي چوٽ
موجب ٻٽي ڀائر همراهہ ڏيوم تہ جڙاسنڌ جو ڪم تمام ڪري اچان."
بس! ٻوءِ راجا يڌشٽر جي آگيا سان ارجن ۽ ڀيمسين ساڻ ڪري
شريڪرشٽ جڙاسنڌ جي ڊوازي وٽ اچي پهتا. تڏهن هڪڙي ڊربان
ڪانپوءِ دو جڙاسنڌ جي ڊوازي وٽ اچي پهتا، تڏهن هڪڙي ڊربان
راجا کي وڃي خبر ٻڌائي تہ" مهاراج! هڪڙا ٽي تيجسوي برادمٽ
توهانجي ملڻ لاءِ باهر ڊوازي تي بيٺا آهن، حڪم ٿئي تہ اندر وٽي
اچان." جڙاسنڌ ڏاڍو خوش ٿي پاڻ ڊوازي وٽ اچي ٽنهي برادمٽن
کي پاڻسان وٽي اندر آيو ۽ کين ڏاڍي آدرپاڻ سان سنگاسڻ تي
وهاري چوٽ لڳو تہ" هي مهاراج! جئن ڪرپا ڪري هٽ اچي
اوهان منهنجو گهر پويتر ڪيو آهي، تڻ هلي پوجن وٺو تہ اوهانجا
چرٽ ٿوڻي پنهنجو پزلوڪ سڌاريان." جڙاسنڌ جا اهي وچن ٻڌي
شيامسندر چوٽ لڳس تہ" هي راجا! اسين تنهنجو ڏاڏو ٻڌي تمام
ڏري کان هٽ آيا آهيون سو جنهن لڄا لاءِ آيا آهيون اُها اساڻجي

جڏهن اڏي طرح ڪيترائي مهنا شيام سندر کي آتي ڪڏهي ويا تڏهن يگيہ جي گاله ڪاڍي ، تڏهن ڪوي ڏينهن راجا يدشٹر سيا ۽ شريڪوشٹ کي ڏوٽ لکيو تہ "هي مهاراج! جن اوهان جو درشن وڏن وڏن رشين ۽ يوگيشورن کي به مشڪل ٿئي ، تن ڪرپا ڪري مونکي ساکيات درشن ڏيئي ڪرڻ ڪيو آهي . ماڻي منهنجي اڇا آهي تہ آ راجسويہ يگيہ ڪريان ، پر اوهان جي ڪرپا بنا اهو ڪٹط يگيہ پورو ٿي نہ سگهندو . اوهان اڳ ۾ جڻ ڪيترائي دفعا مشڪلاڻ اچط وقت منهنجي سهائتا ڪئي آهي ، تڏهن هينڌر ۾ پنهنجي مهر جي نظر سان منهنجو اهو سنڪلپ پورو ڪريو تہ اُنجو ڏل اوهانکي اوڀط ڪري پوساگر پار لهڪهان . مونکي پڪ آهي تہ اوهانجي جيڪو شرط آيو،تنهنجا سب منورٿ سڌيا."

اڀا آڏين وڃن پڏي واسديو ڏوٽ لکيو تہ "هي راجا! آ هر طرح حاضر آهيان . اوهان مونکي پنهنجي پرير جي ڏوري ۾ وس ڪري ڏيو آهي ، جنهنڪري راجسويہ يگيہ تہ ڇڏيو، پر پهرو ڪو مشڪل ڪر سجي تہ به ڪرط لاءِ تيار آهيان . ارجن ۽ ٻيا اوهان جا پائو اڀا تہ زبردست آهن جو ساڳئن ڪنهنجي به پڇط هي واپر ڪانهي ، الله اُنهنکي جگر ڏيو تہ ڏوڙاري وڃي سيني راجائن کي جيتي ، ڪٹي دولت ڪٹي اڻن تہ پوءِ يگيہ آرنب ڪجي." اهو پڏي يدشٹر پنهنجن پائرن کي چئني طرفن روانو ڪيو ، جي ڪيتري وقت بعد سيني طرفن جي راجائن کي جيتي بيشمار مال متاع ڪٹي آيا ۽ اڃي يدشٹر کي ڏنائون . راجا يدشٹر تڏهن شريڪرشٹ کي هت جوڙي ڏوٽ لکيو تہ "مهاراج! ماڻي حڪر ڪريو تہ جا ڪوٽ ڪهوي ؟" اهو پڏي اوڏو راجا يدشٹر کي ڏوٽ لکيو تہ "مهاراج! تمرا سيني ملڪن جي راجائن کي تہ توهان جا پائو جيتي آيا پر

سنيال واسطي ٻلڙار کي اُتي ڇڏي پاڻ گهٽا شور ويو ۽ يادو وڏي اندر پرست ڏانهن هليو ويو ۽ ان ٻٽ راڻيون ۽ پاڪسان ڪنيا ۽ جڏهن شريڪرشن راجا يڏشنر جي شهر جي ٻاهر اچي پهتو، تڏهن ايڏي وڏي فوج کي ڏسي ڪنهن وڃي راجا يڏشنر کي ٻڌايو تہ "مهاراج! اوهانجي ڪو دشمن ڪاهي آيو ٿو ڏسجي." راجا يڏشنر نڪري سهڏيو پنهنجن ٻن ڀائرن کي خبر ڪرڻ لاءِ موڪليو، جن جلدي اچي يڏشنر کي شري ڪرشن جي اچڻ جو احوال ڏنو. يڏشنر کي اهو سما چار ڏاڍي خوشي ٿي ۽ پوءِ پڳوان جي اڳواڻي لاءِ ڏاڍي هٿيار سڄ سان ارجن، پيرسين ۽ ٻن ڀائرن، وڏ ڍاڻي براهمڻن ۽ شهر جي مکيہ آدمين سان گڏ جي ڪيترين ڀيٽون کڻي هليو. جڏهن ئي راجا يڏشنر شري ڪرشن وٽ پهچي سندس چرڻن تي پوڻ پاڻيو، تڏهن ئي دوارڪاناٿ اُنکي پنهنجي ڇاتيءَ سان لائي کيس پنهنجو وڏو ڀاڻي اُنجي چرڻن تي مستڪ نمايو. پوءِ پيرسين جي ۽ تنهنکانپوءِ ارجن ڪل ۽ سهڏيو سان گڏيو. اُن بعد جيڪي ٻيا براهمڻ ۽ مکيہ ماڻهو آيا هوا تنهنجو ٻر ٻڌا يوگيہ آدرستڪار ڪري وڌايائين. جڏهين راجا يڏشنر ڏاڍي خوشيءَ مان شيام سندر کي پنهنجي شهر اندر آندو، تڏهن شهر جاسپ استريون پرش شيام سندر جي درشن لاءِ پنهنجن دروازن وٽ اچي بيٺا ۽ لنگهڻ وقت پنهنجا نيٽر ڌاري شيام سندر ڏي پشپ اُڇلائڻ لڳا. هاڻي جڏهن مرلي منوهر محلات اندر اچي پهتو، تڏهن ڪنتي ڏاڍي هريسان کيس ڏسڻ لاءِ ڊوڙي آئي ۽ شيام سندر سندس چرڻن تي ڪري پيو. هيڏانهن شري ڪرشن جون ٻٽ راڻيون سهڏرا ۽ رڪمڻي وغيرہ ٻر ڪنتيءَ کي پيرين پيون. مطلب تہ اُن وقت جي آنند جو ڇا ورڻن ڪجي! اڙي طرح شريڪرشن جي اچڻ ڪري اندرپرست هرگهر گهر آنند ٿيڻ لڳا.

جي پار ڏيط واسطي اوتار ڏاريو آهي سو جڙاسنڌ پاڻي کي ماري اودان
جي بندن کي ڇڏائيندو. هي اُونڌي وڻڪڻ ڌارڻ آهي، جنهن کي
(ڌاڻي) جو ڪوهه (واڪو) کان هو ٽڪاروڪيو؛ ڪنس کي ماري ماڻهن
جو ڪشت ڪاريو." سو زيرو! اُهي جي رات ڪينهن ٿوهاڪي ڏياڻي
رهيا آهن انهنجي ٻ ملي سڏ ٻڌجي. راجا يدشٹر فڪر ٿوهانجي
ٻڌسي راجسويه يگيه ڪيو آهي تہ تہ جو ٻوريا سيني راجائن کي
پنهنجي پراڪرم سان تابع ڪري ڏا، ڪينهنکانهو ۽ اڏي ڪنڌ يڪسر
جو سنڪلپ ڪري ڏا. جيستا جڙاسنڌ ماريو نہ ويندو تيستا
راجسويه يگيه ڪنڌ آهي. جڙاسنڌ جي ماريي وڃ ڪري ٻ
ڪاج سڌ ڪيندا. ڏکڻ تہ راجا يدشٹر جو يگيه چڪي طرح ٻوروڪيندو
۽ ٻيو تہ ويهه هزار اٺ سو راجائون قيد مان ڇڏي راجسويه يگيه جي ڪار
ڪار مدد ڪار ڪيندا ۽ نہ تہ وڻ ٻاڻيرا راجائون ڪنڌ ڪاڻيط ڏاڍو مشڪل
آهن. سو ٻوريا اندر پوست ٻ ملي پاندوڻ سان ملاقات ڪريو ٻوڏجڻ
مناسب ڄاڻو ڪرو. جڙاسنڌ ڪٿو ۽ برادمطن ڏوهڪيت اڏوتہ ڏاڻي
آهي جو سندس ڏوڻاڻي ڏان ڪوٺ سواڻي خالي نہ موڪيو ويندو."

اوڏو وري ايا صلاح ڏسڻ ڪري شيا مرسندڻ فارد کي ٻوتہ
"مهاراج! اوهين منهنجي پاڻ پاندوڻ کي وڃي ڇڏيو تہ اسين
ڪاڏي ڪنڌ ڏاڻا آهيون" ۽ برادمطن کي ٻ موڪل ڏيڻي ڏيا" تہ
"مهاراج! راجائن ۽ وڃي ڏيرج ڏيو ۽ جڏون تہ آڏ جلداڻي سڏڻ
ڏوڪا ڏو ڪندس." جڏهن اُن برادمطن اهي سيني راجائن کي
شوي ڪوشط مهاراج ڏ لياڻو ڏڻايو، تڏهن هو سب خوش ڏي
ڏوڻي ڏ جو ڏاڻن ڪوشط ڪيا. ڏيڪانهن فارد اندر پوست ٻ وڃي
شوڪوشط ڏ لياڻو راجا يدشٹر کي ڏڻايو. شوي ڪوشط راجا اڪوسين
وت وڃي پاندوڻ وت محط ٿي آڪيا ورتي ۽ ڏوارڪا

آهي. پوءِ ہر جو مونکان تا پڇجو سو خاص اوهانجي مونٽي ڪرڻا آهي. مان هينئر سڏو پانڊون وٽان ٿو اچان ۽ ڏو سڀ ڀائر اوهانجي يادگيري ڪري رهيا آهن. هنوقت ڏو راجسويه يڳيہ ڪرڻ جي اڃا ڪري رهيا آهن، پر سمجهن تا تہ اوهانجي ديا ڪانسواءِ سندن منورٿ پورو ٿيڻو نہ آهي." اڃا اهي پٽي ڳالهيون هليون تہ يڏ شڏر وٽان نيندڙ جي چٽي شيامسندر ڪي آڻي، جنهن ہر لکيل هو تہ "هي مها پرپو! براهمڻن مونکان راجسويه يڳيہ جو سنڪلپ ڪرايو آهي، پر اوهانجي اڇا ڪانسواءِ منهنجو منورٿ پورو نہ ٿيندو، تنهنڪري منهنجي لهہ اوهانجي هٿ وس آهي."

شيامسندر چٽي پڙهي پاڏون سان صلاح ڪرڻ لڳو تہ "ڀائرو! ڪ پاسي جڙاسنڌ جي قيد کيل راجائن پنهنجي ڇوٽڪاري جو نياپو موڪليو آهي ۽ ٻئي پاسي نارد منهي پانڊون وٽ هلڻ لاءِ چوي ٿو، هاڻي ٻڌايو تہ پهريائين ڇا ڪرڻ گهرجي؟" اڃهي تي ڪن جو رايو ٿيو تہ پهريائين راجائن کي ملي ڇڏائجي؛ ڪن چيو تہ پانڊون وٽ هلڻ گهرجي. شيامسندر تڏهين اوڏانهن پڇڻ لڳو، جو هٿ جوڙي جواب لڳو تہ "هي ڪرپالو! منهنجا وڏا پاڪر آهن جو اوهين انشوياميڌي ہر مونکان صلاح تا پڇجو. تڏهين انهن آهي تڏهين منهنجي سمجهہ ہر آهي تہ پهريائين پاڏون کي ملي ڏيوڻ ڏهي، ۽ پوءِ اُنان پيهرسين ۽ ارجن کي پاڻسان ڪٽي جڙاسنڌ کي مارڻ لاءِ وڃڻ گهرجي. جڙاسنڌ کي ڏهن هزارن هاٿين جو زور آهي، جنهن سان برابري ڪرڻ وارو پيهرسين ئي ڏکڙو آهي. وري هي وڏڪڻ ڏاڍ! قيد ڪيل راجائن جا پالڪ روئي چڏهين پنهنجن پٽائن کي ياد ڪن تا، تڏهن انهنجون ماڳائون کين ڏيوڻ ڏيڻي سمجهائين ٿيون تہ "اوهين وڃو تہ اڃهي شري ڪرشٽ جهڙن پرتوڀي

سان گالھیون ہوائیون ٻڌي ڪيائين ، تڏھن اُوقت ڪاوي برامط دربان کي اڳي چيو تہ " اوھين شريڪ شط مھاراج کي وڃي ٻڌايو تہ ڪرو برامط اوھان سان ملط جي واسطي دوازي تي بيٺو آھي." دوارڪانات اھو لياپو ٻڌي دربان کي اُن برامط کي اندر ولي اچط لاء چيو. برامط کي سامھون ايندو ڏسي شيام سندر سنگاسط تان ھيٺ اچي تمسکار ڪري ولي اڳي ٻھنجي پاسي ۸ وڃاڻيندس. پوء پڇط لکس تہ " هي مھاراج! اوھين ڪھان ڏا اچو ؟ ڪٿن آيا آھيو؟ برامط شيام سندر جي اڳي ڪرات ؟ مٿا وڃن ٻڌي ھوط لکيو تہ " هي پربو! جڳا سنڌ ٻھنجي ٻل ؟ پراڪرم جي ڏاڍي وڏائي ڪندو آھي. اُن وھ ھزار اٺ سؤ راجائون پاڻوت قيد ڪيا آھن، جن مولکي اوھان ڏانھن لياپو ڏيڻي موڪليو آھي تہ اوھان جو پوط آھي تہ جڏھن جڏھن دشت ؟ اڪرمي ڏري پڪٽن کي ڏکہ ڏيندا آھن ، تڏھن تڏھن اوھين سکط روپ ڌاري پڪٽن جي رکيا ڪندا آھيو. ايلاء ھنوقت اسانکي آڏين چاڻي اسانکي دکہ کان ڇڏايو ؟ ڏونگارو ڏيو. اسانکي راڄ ڏيھن توھان جي درشن جي آپاشا آھي." اڳا ڏين وڃن ٻڌي ديناناٿ اُن برامط کي چيو تہ " مھاراج! اوھين ھتن کسي ڏيرج وڃي ڏيو تہ مان اوھانکي دکہ کان ڇڏائيندس."

ايتري ۸ تارہ بين وڃائيندو آڻسي اڳي ٻھتو. شيام سندر کيس تمسکار ڪري سنگاسط تي ٻاڻ سان ڪڍ وھاريو ؟ پڇط لکس تہ " هي منی ناٿ! ڪا نڪين ڪاڄ مجي تہ ٻڌاء. ٻڌ شٽر ؟ ٻين پانڈون جي حال جي ڪا سڌ مجيوتہ آھو ٻڌايوما چو جوڪيترن ڏيھن کان سنڌن سماچارني ڪوٽ لو اڳي." تارہ ورڇ ڏي ڏني تہ " هي انتريامي! اوھانکي سڄي جڪت جي حال جي خبر ٻ

وئڪٽ ناٿ ناره ڪي سند س اچا موجب وره ان ڏيڻي موڪل ڏني . تڏهن هو بين وچائيندو هري گن گائيندو ستيه پاما وت آيو ؛ اچي ڪيس چيائتر " شريڪرشط مهاراج توکان وڏيڪ رکمڻي ڪي پيار ٿو ڪري ، تنهنڪري تون شيام سندر موڪلي ڏان . ڏيڻي وري ملهه سان وٽ ڏ پوءِ هو تنهنجي وس رهي . " اهو ٻڌي ستيه پاما ڪيس شيام سندر ڪان آگيا وڻي ڪيس ڏرهمڻي ڪي سڪلپ ڪري ڏنو . جڏهن ناره شيام سندر ڪي وڻي هلط لڳو ، تڏهن ستيه پاما ڪيس شريڪرشط جي تور جيترو سون ڏيط لڳي ، پرنا ره سون جي بدلي تلسي ڏل وڻي شيام سندر ڪيس موڪلي ڏنو ؛ پاط آنند سان برهمرلوڪ ڏي روانو ٿيو .

شري شڪديو جي چوط لڳو تر " هي راجا پريڪيت ! ٻڌوان شري ڪرشط سنسار جيون جي وات ڏيکارط واسطي جنهن وقت جيڪو ڪم ڪندو هو سوٻڌ ايان ڏو : تر جڏهين هو گهڙيون رات پٺتي هوندي هئي ؛ پڪي هولط لڳندا هوا تڏهين شيام سندر پنهنجو نجه روپ ڏاري ڏندط سنان ڪرط بعد سنسار جي ماڻهن وانگر پنهنجي آتما جو ڏيان ڪندو هو . سورج نڪرط بعد سنڌيا ، تر پط ؛ گائيتري جپيندو هو . جڏهن گهڙين ڏينهن چڙهط بعد براهمڻ جي دان ڏيڻي اُنهن جي آشيرواد وڻي پوءِ پوجن وٺندو هو . جيتوڻيڪ شيام سندر جي ڪنهن هر ڪرم ڪرط جو ضرور ڪونه هو پر ، لوڪ مريادا قائم ڪرط واسطي نت نيم ڪندو هو . اُن کان پوءِ راجا اگر سين وت اچي ڪٿا ٻڌندو هو . شريڪرشط جي ڪرپا سان ٻه وار ڪا پوري هر ڪڏهن هر ڪا بيمار ي ياڏڪار ڪونه ٿيون ، جنهنڪري سڀ نند اوڏا پرسن رهندا هو ؛ يادوا

ڏرلپ آهي. هاڻي اوهانجي ڪڙي سيوا ڪريان جو منهنجو پلو ٽئي."

پڳوان جا اِهي وچن ٻڌي نارد ويڻتي ڪري چوٽ لڳو تہ "هي ديڻ ديال! مان پاڻ اوهانجي درشن لاءِ آيو آهيان، ڇو جو اوهانجي درشن بنان سنساري جيوَ ڀوساگر پار لنگهي نٿو سگهي. ڪنگا اوهانجي چرڻن مان نڪري ساري سنسار کي سکر ڏيڻي رهي آهي. مان ڪنگال برامڻ ڪڙي قطار ۾ آهيان جو اوهانجي ٿوتي ڪري سگهان. هاڻي ديال ٿي اڏو ورڊان ڏيو ۽ جو اوهانجو سمرڻ ۽ ڏيان مونکان نہ وسري." اڏيطرح ٿوتي ڪري نارد ٻئي پت راڄا سٿيہ پاما جي گهر ويو. اُتي جا ڏسي تہ شريڪرشٽ اوڏو سان چوپڙ کيلي رهيو آهي. اُنان اُٺي وري جامونٽي ٽئي پت راڄا جي گهر ويو، جتي شري ڪرشٽ کي تيل قليل لڳائيندو ڏسي بنان ڪڍ جي ئي موٽي آيو. پوءِ چوٿين راڄا ڪالندي جي محل ۾ ويو، جتي شيام سندر کي پلنگ تي سمهيل ڏٺائين ڪالندي نارد منڻ کي آيل ڏسي شري ڪرشٽ جي چرڻن کي زور ڏيڻي جاڳايو، جنهن تي پڳوان ڏنڊوت ڪري چيو تہ "هي منيشور! تيرتھ روپي ساڌن جي چرڻن گهمائڻ ڪري سنساري جيون جو گهر پويتر ٿيندو. جگو کيو جو دياڪري درشن ڏيڻي ڪرتارٿ ڪيو." نارد آشيرواد ڏيڻي مٿرونڊا جي گهر ويو، جتي ڏسي تہ شري ڪرشٽ برامڻن کي پوجن ڪرائي رهيو آهي نارد کي ڏسي شريڪرشٽ هٿ جوڙي چوٽ لڳو تہ "هي برامڻ ڪل پوشٽ! ڏاڍي دياڪيوَ جو هتوڻت آيا. هاڻي اوهين بہ پوجن ڪائي جوڻ مونکي ڏيو تہ اُنجي ڪائٽ ڪري پويتر ٿيان." نارد وراڄا ڏني تہ "هي ديون جا ديو! اوهين برامڻن کي ڪارايو ترمان اڇو ٿو موتي اڇان." ائين چٽي نارد سٿيا چيمن راڄا جي گهر ويو، جتي

ڪيج ڪري رهيا آهن. دوارڪا ۾ سوني قلعي کي سمنڊ هوڏاري
اهڙين هوڻ هوليون ٺهي رهيو آهي. استريون ملرهين آهن. نارد اڏي
ويسترڻ پوشڪ پهري ڏيڏي ڏوڏي کهي رهيون آهن. ڏوکان ڏاڍي سڻائي ۽
سوپيا تسندو شهر جي اندر ويو، جتي ڏوکان ڏاڍي سڻائي ۽
سهڻائي سان سينگاريل هوا. گهر گهر ۾ هري
۽ ياڏو شيام سندر جو جس ڳائي رهيا هئا. هنڌ هنڌ ڏوڙ يڪيه ۽ ٻيا
ڇڪا ڪرمڻي رهيا هئا. ياڏو ڏاڍي پريم سان ڇڪا ڇڪا پدارٿ
برادهڻ کي ڪاڻي اڻهنجي آشيرواد پائي رهيا هوا. جڏهن اڏو
آنند تسندو نارد رکمڻي جي محل ۾ ويو، تڏهن اتي ڏڪڙو
اڏو ڏاڍو سنڪاسط ڏٺائين، جنهنجي تجلي ڪري سندس سامهون
اکه کٽط ٿي مشڪل هئي. ڇهرين تي ڪوتون ۽ ڪبوتر اڏي ويٺا. مشڪ
تر ڇٽر نڪتل هئا جو جهنگلي ٻکي ٻوڏي اڏي اڏي ويٺا. مشڪ
۽ عنبر جي ڏولهي کي بادل سمجهي مور خوشي سان لهڪ لڳا.
موتين جون جهالرون دروازن تي ٽنگيون. مطلب تہ
رکمڻي جي محل جي سوپيا ورڻ ڪرڻ "ڏوتا مدهن اورڙي بات"
وارو قصو ليندو. نارد اڏي ڏاڙو تہ شري ڪرشڻ مڻي تي مڪٽ رکي
پيتامبر پهري ريشمي ٻوڏل ڪاڻ تي ڪري لوڙتي ڪيسر ڏو
تاڪ لڳا ٿي ڪنهر ڪنڌ ۽ جهي وڻ ماڻ ڪاڻي ۽ پهري ڏو
ڏوپ بٽجهي سيڪاتي ويجهو ڪاڻ ٻڌا ريٽ داسين ڏولدي هرڪمڻ
پاڻ بيٺي ٻڌڪ اوڏيس. شري ڪرشڻ نارد کي ايندو تہ سي آ
ڏولدوت ڪري سنڪاسط تي آڻي ڪيس وهاريو ۽ سندس ڏ
ڏوني وڏي سان ٻوڇا ڪئي. ٻوڏ ڏت جوڙي ڏوڙ لڳو
"هي [illegible] اوهان ڏاڍي ڪرپا ڪئي جو هن غريبڙي
[illegible] آڪي ٻوٽر ڪيو. اوهان جو درشن ملڻ ڏ

تہ "هي ديناناٿ! اوهين ڏاڍ جي مورت، سي ڪٿن ايترو ڪروڌ ڪريو؟ ڏريوڌن اڪيانيءَ جي ڪري ساري هستناپور کي ناس ڪرڻ کو ڦهي ٿو؟ اسين هميشہ لاءِ راجا اُگرسين جا تابع دار آهيون."

جڏهين بلرام پيشہ پتامبر ۽ ٻين سڀا سدن جا اڳيان وچن ٻڌا تڏهين پنهنجو ڪروڌ شانت ڪيائين. ڏريوڌن ماڻي ڏرو ٿيو؛ سانب کي جڳا ڪپڙا پهرائي لکشمڻا پنهنجي ڏيءَ سميت بلرام وٽ وڃي آيو؛ هٿ جوڙي چوڻ لڳو تہ "هي ناٿ! مون تنهنجي مهما نہ ڄاڻي جيڪي بہ ڪهڙ وڏ ڇيو تنهنلاءِ مونکي ڪميا ڪريو. اسين اوهانجا داس آهيون؛ داسن تي سدائ ڪرپا جي نظر ڪجي."

اڳئين طرح ڏريوڌن ڪيتري ستوتي ڪري لکشمڻا جو وواهو ڪري سان سانب سان ڪرايو؛ ڪيترو ئي ڏاج، رٿ، گهوڙا، داس، داسيون؛ ٻيو سامان ڏيئي ڪهوٽ ڪنوار کي بلرام سميت دوارڪا روانو ڪيو. دوارڪا ۾ پهچي بلرام سربستو احوال اُگرسين؛ شريڪرشطر کي اڇي ٻڌايو؛ جو سڀ ڪورون جي ايمان پڇط جو حال ٻڌي ڏاڍو خوش ٿيا.

هي راجا پريڪيت! جڏهين ڏيٻين. نارد مني امراوتي پوريءَ ۾ جا ڏسي تہ راجا اندر جون ٻڌي استرين پاڻ ۾ ٻڌون ڪونڌسن. تڏهين ويچار ڪيائين تہ جڏهين ٻن ڀائڻ جو اڳو حال آهي تہ پوءِ شريڪرشطر، جنهڪي سو رٿن هزار ڪسو ان استرين آڻن اُڏي جا وهندو واپرائيندو هوندو! وري شري ڪرشطر وڏن واري سان ويندو آهي يا ڪٿن؟ اهو حال ضرور ڏسط ڪجي. ايترو ويچاري نارد دوارڪا ۾ آيو، جڏهين جا ڏسي تہ اُڏي ڏاڍا عمدا باغ آڻن، جن ۾ جيڪي وڻ آڻن سي سڀ ڦلن ڦلن سان ڏمتار ٿيو بيٺا آڻن. ڪسمين ڪسمين پکي مڌر ٻولين ڪري رهيا آڻن. تلاون ۾ بيشمار ڪمل کلي رهيا آڻن، جن تي ڀنورس ڀيط لاءِ ڏاڍي

لکو تر "اوهين هن اکياڻي ۽ ايماڻي دريودن کي کهرايو تر آء سائس ڏکائي ڪريان ۽ جو جو سمجهان ٿو تر ڏينئر مائڻي ۽ محبت ڇڏي اڻائي ڪرڻي پوندي." پوء جڏهن بيشر پتا مهه جي کهرائط سان دريودن وري سيا ٿر آيو، تڏهن بلرام چوط لکس تر "دريودن! اکياڻي ۽ اکياڻي هن طرح ٿو سڃاتو وڃي، جو اکياڻي سڀ ڪاڻ جي آء آٽ ويچاري اڳو ڪر ڪندو آهي جهنڪري ڪيس پوء شرمندو ٿيڻو ٿر پوندو آهي ۽ اکياڻي بنا سمجهه جي ڪر ڪري سزا پاڻي پوء پڇتائيندو آهي. ڏون کهڙو جيستا سوار جي هٿان چهڪ ڏوکائي تيستا چڪو پنڊ ڏوڪري. تو ايمان ٿ پوڄي کو ٿ ويچار ٿر ڪيو تر ڀا ٿو ڇوڙين ۽ ائين کرط توکي مناسب ٿر ٿو. مون تو سان پوير جون ڪاڻيون ڪيون ٿي، پر تو اڳو جواب ڏيو جو جيڪر ڪنهن ٻوکر کي ٻ ٿر ٿو آهي. منهنجي مرضي ڪار هئي تر تو ۽ مون ٻنهي جيوڻ اڻائي ڏني، پر تو بد لفظ ڇڻي مولکي ڪروڌ ڏيارو آهي جنهنکري پنهنجي ڪئي جي سزا پاڻي شرمندو ٿيندين. توکي ايترو ٻ خيال ٿر آيو تر ڇڻي جي ڪلاڻ پنهنجي وڏائي کرط چڪي ٿر آهي. اڙي! توکي پنهنجي ڏيڻ شوي کوشط جي پت کي ڏيڻ کان لڄ ڏي اچي؟ ڀا توکي اُن ونڪٽ ٽاٽ جي بدوي جي خبر ڪاهي؟ جنهنجي جوڻن جي وڃ اندر ۽ ٻيا ديوتائون پنهنجي سرتي چاڙهط سان پنهنجي وڏائي سمجهن ٿا. اڙي ايماڻي! ٻڪائيندر تر اڳوي بدوي اوهان جي ڪُل ٻ ڪنهکي ملي آهي جو اِن ريت تو هٿ ٻ ڪاهائين؟" ائين ڇڻي ڪروڌ ٻ پوڄي جڏن ڏي بلرام ڏٺيو تر مستانهو ٿر کي ڪريان، تڏن بيشر پتا مهه ڏرتراشتر ۽ ٻيا جيڪي اُن سيا ٻ سي اُڏي ٻيٺا ۽ بلرام کي هٿ جوڙي وينتي کرط لڳا

ڪوالن سان رهندو هو ۽ هي تہ آسانڪي ڪيس راڄ گدي ڏياري، تڏهن سندس ڳاٽ تورائجائن ۽ ٿيو. واهجو ڀلائي جوڳل ملهوسين! اڙي! ايتري ڀلائي ڪنهن ۾ سان ڪريون ها تہ هو جنهر تاءُ اسانجو احسان نہ وساري ها. شرم جي ڳالهہ چئجي، جو ياد ڪو اسانجا زيردست ٿي اسانجن ئي چوکرين سان شادي ڪرڻ گهرن. ڀائي! آڪاش مان ڀاڪي بدران پٿر وسي نٿا سگهن. هي تہ اسانجوئي پرتاپ آهي جو اسانسان مانڻي ڪنڊ ڪري ڇڏيا راجائون برسندن آدرياءُ ڪن ٿا، نہ تہ ڪين ڪيرپوڇي ها؟ سانب، جي بيشرمي تڏهن جو سويرو رمان زوري منهنجي ڏيءُ کڻي ويو. اسين جيڪر ڪيس اُٿي جو اُٿي ماري ڇڏيون ها، پر وري برمتي مانڻي جي لحاظ ڪري ائين نہ ڪيوسين. افسوس! جو اوهين هنجي سفارش ڪرڻ آيا آهيو. خود اِندر کي برسمرڻي ڪانهي جو اسان سان سامهون اچي وڙهي سگهي. اِهو سڀ ڏوهہ پيشرپتامهہ ڏرتراشٽر اسانجن وڏن جو آهي، جن يادون جو آدرياءُ ڪري اُنهنکي ايترو متي چاڙهيو." اڙي طرح ڪنور وچن ڇڏي ديوڏن سپا مان اُٿي هليو ويو.

ڀلرام ڀاڪي اوڏو ۽ پنهنجن ٻين ساٿين کي چوڻ لڳو تہ "ڏسو! ڪورون کي پنهنجي راڄ جو ڪيترو نہ ايمان ٿيو آهي، جو اسانکي پنهنجن پيرن جي جٽي ٿا سمجهن. اڄ شري ڪرشڻ جي دياسان اِندرہ ۾ ديوتائن کي برابا سمرڻي ڪانهي جو راجا اُگرسين کي برو ڀلو ڇڏي سگهن، سو هي ديوڏن ڪين جو منهنجي روبرو اڙيون ڳالهيون ڪري. ڀاڪي منهنجو ڀالو ڀلرام تڏهن، جڏهن هٿن سپٿي کي شهر سميت جمنا جل ۾ ٻوڙي ناس ڪريان."

ايترو چئي ڪروڌ ۾ ڀري ڀلرام پيشرپتامهہ ڏرتراشٽر کي چوڻ

پهنجي اچڻ جو به سبب ٻڌايو ۽ منهنجي کهوليءَ پهنجا پوتر هٿ کهڻايو." بلرام چوڻ لڳو ته "ڀائي! اوڌان جو ساڻپ کي قيد ڪيو آهي تنهنجي ڇڏائڻ لاءِ اڪرسين شري ڪرشڻ کي وڏي فوج ولي وڃڻ لاءِ ڪر ڏني، پوءِ شري ڪرشڻ کي وينتي ڪئي ته ڪورو منهنجا پراڻا متر آهن، انهن سان وهي وڃڻ مناسب ڪينهي مان اڪيلو وڃي ڏوساڻپ کي ڇڏائي آڻان. افسوس آهي جو اوڌان هيترن ڪڏهي ڪوري ڇٽي کي اڪرسان جهلي قيد ڪيو آهي ۽ ايترو برڪو نه خيال ڪيوته منجا حمايتي اوڌاڻجو ڪهڙو احوال ڪندا. سمجهو ته هن پاڪ اڪيان جي ڪري اهو ڏوهه ڪيو جو راڄ ڪنيا کي سوئمر وَر مان کڻي ويو، جو تڏهن براوڌان کي متر ڪر نه پالڻ ڪهندو هو ۽ هناڻ قيد ڪري ڏکي ڪرڻ نه کهو هو ۽. بيشڪ! ڏوکرين کي پهنجن عزيزن ۾ ئي ڏيڻ کهو هي، پر تنهنکان به بهتر انيين آهي جو آهي پراڻن سنهڏين ۾ ڏين. ڀائي به جي چڱو سمجهو ته ساڻپ کي قيد مان مڪت ڪري لکشمڻا سان پوڻائي منهنجي حوالي ڪريو." بلرام جي اها گالهه ٻڌي دريوڌن سڀني ڪورون سان صلح سان ڪاوڙ جو چوڻ لڳو ته "هي بلرام! ڀائي ملڻ ڪريو ۽ اڃاڻي کهڻي اڪرسين جي وڏائي نه ڪريو، جو جو اسانکان اهو ڪجهه ٿيو وڃي. سنسار ۾ ڪير ڪيس سکهاڻندو هو. هي ته دعا ڪري اسانکي، جن سان مانڻي کوڻ ڪري سندس هيترو پدوي وڌي. آڪا! اسانجي ذات ڏي ۽ هيترو ايمان وکي ٿو. عجب ڇهو جو پيرن جي جتي ڏي مٽي ڏي ڏاهي. ياڏون کي اسان ڏي هٿ ڏيڻي راجا ڪيو، تڏهي ايتري محبت ڪرڻ شو ڀلڻو اڃي. شري ڪرشڻ دوارڪا جو راجڻي پهنجي اڳين گالهه وساري ويئو آهي ڇا؟ هميشه مٿرا

ڪرط ۽ ٻين کي اچي ڇيو تر "سانب کان ڇوڪ ٽي، انلاء اوهانکي
منکي قيد ڪرط نہ گهربو هو. بلرام اوهان کان اڃجو بدلو وٺط
ايندو، انلاء اوهانکي کپي تہ اُنکي پنهنجو بل ڏيکاريو، پر من
ويچاري کي ڪنهن بہ قسم جو دکہ نہ ڏجو." نارد پوء اُتان هوارکا
ڏانهن روانو ٿيو جتي اچي اُگرسين کي سمورو احوال ٻڌائي چوط
لڳو تر "درپوڌن ۽ ٻيا ڪورو سانب کي قيد ڪري ڏاڍا دکہ ڏين
ٿا انلاء اوهين جلدي وڃي هنجوسماء اهوتر پوء بچط مشڪل ٿيندس"
نارد جا ايترا وچن ٻڌي راجا اُگرسين شيام سندر ۽ ٻين
يادون کي گهرائي کين فوج وٺي هستنا پور تي چڑهي ڪرط لاء
حڪر ڏنو. شيام سندر تڏهن وڏي سينا وٺي هستنا پور روڃط لاء
تيار ٿيو. اِتي بلرام، جو درپوڌن جو ڪوڙهو متر هو، شريڪر شط
کي چوط لڳو تر "هي ديناناتھ! ڪورو منهنجا جهونا متر آهن
ٿوري گالهہ واسطي اُنهن سان لڑط ڇگو ڪيڻي، انلاء مونکي
آگيا ڪريو تر آءُ وڃي سولائي سان سانب کي ڇڏائي اچان. پوء
جي هنن منهنجو چوط نہ مڃيو تر آءُ ڪڙوئي اُنهن لاء بس آهيان،
۽ کين جوکي سزا ڏيڻي سانب ڇڏائي ايندس." شريڪرشط
کيس آگيا ڏني. بلرام، آکورو، اوڏو ۽ ٻين ڪيترن يادون
کي ساٿ سان وٺي هستنا پور ڏانهن روانو ٿيو جتي اچي ڪڙي باغ
ر لڏو. پنهنجي اچط جو اکورو دوارا درپوڌن کي چوائي
موڪليائين. اکورو جي واڌان بلرام جي اچط جو ٻڌي درپوڌن،
جو بلرام جو شش هو، ڏاڍو خوش ٿي پيشر پتامهہ، دروڻاچاريہ
۽ ٻين ڪيترن سان گڏجي بلرام کي وٺي اچط لاء باغ ر ويو،
جتي پهچي درپوڌن بلرام جي چرڻن تي ڪري ويٺي ڪري چوط لڳو تر
"هي مها بريو! جتن اوهان ڪرپا ڪري درشن ڏنو آهي، تنهن

وڃڻ لاءِ تيار هو ڪڏهن ڪڏهن تہ هو آسمان انڊين تہ هارائي ويندو ۽ اها گالهہ ڪري ڪري روئڻ لڳو تہ "پاڻي الهين ياد وٺن جو همیشہ کان ايو حال آهي جو جڪي ڪري اچي ڏڪو ٿو ٻيو ڪهن وڃن." ڇڏهن ڏوتراشتر اها گالهہ ڪئي، تڏهن ڏاڍي غصي مان ديوتائن کي سانب جي پڪڙي اچڻ لاءِ چيائين. ديوتائن ڪرڻ ۽ ٻين ڪيترن جوڌن کي ماڻ سان ولي سانب تي ڏاڍي ڪئي ۽ جڏهن سانب جي رڻ کي چوڪوڙ ويڙهي ويا، تڏهن هو روئڻ لڳن تہ "يادرکو تہ آءُ شريکرشڻ جي ويرين مان پيدا ٿيو آهيان، تنهنڪري پٽ ڏيڻي کو ٿو ڇڏيندس. جي پهلوان آهيو تہ ڪي ڪي سامهون اچو." ڪرڻ تڏهن جواب ڏنو تہ "پاڻي! سچ ٿو چوين تہ تون اسان ڪان زور وارو آهين، پر ياد رکہ تہ اسان کان ڪنهي ڏوارڪا ويندين سو به خيال نامي ڪڍج. چڱو! پنا هٿ اڇو تہ پاڻهہ ڪهڙي ڪنهن جي مدائي ڏيکاريون." سانب تڏهن پنهنجن هٿن سان ڪرڻ جي رٿ جا ڪاوڙا ۽ سارڻي ماري ڇڏيا ۽ ڪيترائي تير ديوتائن ۽ ٻين سڀنا پتين کي هنيائين. جڏهن ديوتائن ڏٺو تہ سانب ڪنهي سان وڙهڻ ڪري نہ هارائيندو، تڏهن سڀني گڏ جي مٿس هٿيار هلڻ لڳا. سانب به شوڪوشڻ جي ڀرڻن جو ڏيان ڪري اڏوا تہ هٿ هنين جو سڀني مها رٿين کي حيران ڪري ڇڏيائين. پوءِ ديوتائن جي شور ويڙن سانب کي ڏٺائي، رٿو ڪري ڪيس پنهنجي رٿ ۾ ڇاڙيو. پوءِ تہ هستنا پور ولي آيس جتي ديوتائن ڏوڙ ايکس تہ "ڪٿي سائين! ڀاڻي ياد وٺن جو ٻل ڪيڏانهن ويو؟" اوڏهي سانب شرمڪان ڪنڊ ڏئي هيٺ ڪيو. پوءِ تہ ديوتائن جي حڪم سان سانب ڏنڊي ۾ رکيو ويو. ڏاڍ ڪئي اُن وقت ديوتائن جي سياڻ

۽ وات مان رت ريلا ڪري وڃٽ لڳو ۽ هو مري ويو. اُن مهل ديوتائون آڪاش مان ڦل وسائٽ لڳا."

ماڻي هي راجا پريڪيت! مان توکي شري ڪرشٽ جي پٽ سانب بابت، جنهن راجا ديوتن جي ڏيڪٽي لکشمٽا سان شادي ڪئي هئي، ڪجهه ٻڌايان ٿو. لکشمٽا جڏهين شادي ڪرڻ جي لائق ٿي، تڏهين ديوتن اُنجو سويمور رچي گهٽن راجائن کي پاڻوٽ گهرايو. جڏهين شري ڪرشٽ جي پٽ سانب اها گالهه ٻڌي تڏهين هو ٻه سويمور جي سيا٘ر آيو. لکشمٽا تمار سندر ۽ سشيل هٽ ٻ جيئ مالا کڻي سيني راجائن کي ڏسندي جڏهين سانب وٽ اچي پهتي، تڏهين سندس روپ ڏسي سانب متس موهجي پيو ۽ ويچار ڪيائ تر جيڪڏهين راجکماري ورمالا کڻهن ٻڌي جي ڪلي هروٻي وڏي تر پوءِ سندس ملڻ ڏاڍو مشڪل ٿي پوندو، انڪ٘ زبردستيءَ اُنکي رٿ ٻ وهاري دوارڪا ڏانهن کڻي هلڻ گهرجي. ائين ويچاري سانب ڪنهن ٻ لڄ يا ڇپ ٻڌان لکشمٽا کي هٿ کان جهلي جلدي رٿ ٻ وهاري هوارڪا ڏانهن هليو ويو.

اهو حال ڏسي سڀ راجائون لڄي ٿيا، ديوتن ۽ ٻيا کورو شرمندا ٿي ڪروڏ ڪري چوڻ لڳا تر "ڏسو سانب ڪڙي نر ٻيهودي هلت ڪئي آهي جو اسانجو کوٻ ڇپ نر ڪري هنريت زبردستيءَ جوڪري کڻي ويو آهي. اڄ کو راجا کڻي وڃي هاڻر ٻي ڪا٘هه هڏي. پر يادو تر هميشهر پنهنجون ڇوڪريون اسان کي ڏيندا آيا آهن ڏاڍي لڄ جي ڪا٘هه ليکبي جو هي٘ جا هنوٽ ٻڌ جو ڏوهڻو اسانجي ويڙهي راڄ ڏاري کڻي وڃي. هي٘ بدنامي جو ڪو اسان ڄان عمر پر نر لهندو ۽ پڪ آڻڻون تر شريڪرشٽ سمجهو ٿي پنهنجي ٻٽ جي پڇيرائي نر ڪندو. پر جي آڏر جي رستي

آيو ۽ پهنجي مايا سان هاڪي ۽ باهر وسائيندو اوکن کي ڏاڍو ڪشت ڏئو. ڏيڏرن ڏاڙن کي جبل جي غارن ۾ لڪائي مڪان ٻئر وکي ايندو هوس ۽ ڪڏهن ته ماڻهن کي کڻي وڃي سمنڊ ۾ اڇلائيندو هو. جنهن هنري پڪ ۽ رشي تپسيا ۾ ويٺا ڏسندو هو ته اتي ڊوڙندو آيائي انهنکي دکي ڪندو هو. ڪڏهين ڪڏهين ته ڪنهن جون استريون کڻي وڃي ايندي ۾ پاسي ۾ سمهاري ايندو هو. ڪڏهين اين ريت ماڻهن کي دکه ڏيندو اڄ ديوارڪا ۾ پهتو، تڏهين ڏيڏرو روپ ڌاري شيامسندر جي محلات مڪان اڳي ويٺو جنهن کي ڏسي سڀ واڻيون وچلي لڪيون. انهن ڏينهن ۾ بلرام رئيوت ٻروت تي ڪندرون ۽ ڪندروڻين سان وهار ڪري ويو هو. اهو سماچار ٻڌي من دووه باندر خيال ڪيو ته بهوءَ بلرام کي ماري پوءِ شري ڪرشن کي ولجي. اهو ويچار ڪري هو موڪه رئيوت پهاڙ تي ويو جتي جا وڃي ڏسي ته بلرام ڪندروڻين سان راڪه ڪاي ۾ ريندو ويٺو آهي. اهو وڏو ولي دو باندر ڏاڙو ڏيڏرو روپ ڌاري ڪيڪون ڪري ڏاڙي وٺ ڏان ٻڌي وڃي تپ لڪيو ۽ ڪندروڻين جا ڪپڙا پهنجي مل موتر سان خراب ڪري ڇڏيائين. اڃا هوڪت ڏسي ڪندروڻين بلرام کي ڏيت ڏني جهنڊي بلرام ڏاڙو پڪ باندر کي اڇلائي هنيو. پڪ لڪيٽ ڪري دو باندر ڪاوڙي ڏيڻ اڳي استرين جا ڪپڙا ڦاڙي ۽ ڏيڏانهن هو ڏانهن ڦاڪ ڪيٽ لڪيو. اتي بلرام دوڙ پائي وڃي ڏسي ته دو ڏيڏرو روپ ڌاري ڪندروڻين سان وڙهي آيو. بس! پوءِ اڳي خوب ڏڍ ڪئي. ڏيڏ بلرام ان باندر کي اڏو تر ڪهو ڪهو ڏوڙه ڏنجي ڪ ڪيو، ڪڻ

مڃيندي. پر ياد ڪج تہ جيڪي ڪوان ۽ برامٽن جي ڪيڪي نہ رکندا هوندا، تن تي ان جو زور هلندو." ايترو چئي شري‌مهاديو آنترڌان ٿي ويو ۽ راجڪمار يڪيہ ڪرٽ شروع ڪيو. ڇڏمن پولاڻات جي چوٽ موجب يڪيہ ڪيڌمان ڪرتيا ڏاسي ڏڪي راڪشسٽ تمام پيڌڪر روپ واري ترشول مٿ رکٽي ڏڌ ڪرتيندي هاڪ نڪري چيو تہ "هي راجڪمار! پڪا ڀيرتہ تہ تہنجو دشمن ڪٽي آهي؟" راجڪمار ڏس ڏنس تہ "منهنجو دشمن واسديو نالي دوارڪا پوريءَ ۾ رهي ٿو جي وهي ڏون منهنجو ڪم خلاص ڪر." اهو ٻڌي ڪرتيا آنهيءَ سامت دوارڪا اچي پهتي ۽ پنهنجي تيڄ سان دوارڪا کي جلائي لڳي. دوارڪا واسي ڏڪيون ٿي شري ڪرشٽ وٽ آيا ۽ ڪيس راڪشسٽ جو سمورو احوال ٻڌايائون. شيام سندر ڪيس ڏوڄ ڏيڻي چيو تہ "چو نہ، اڄو تو هڪي جرزي موڪليان." پوءِ سدرشن چڪر کي آکيا ڪيائہ تہ جادي ڪرتيا کي پڇاڻي هليو آء. سدرشن چڪر ڏڪيون پنهنجي تيڄ سان ڪرتيا راڪشسٽ کي پڇاڻي ڪاڍي پوريءَ ۾ آيو جتي پيدريڪ جي پٽ کي برامٽن سمپت، جن ڪيس آهي ريت يڪيہ ويڌي ڪرايو پنهنجي تيڄ سان جلائي پسم ڪري ڇڏيو هو دوارڪا اچي سرهسو احوال وڻڪٽ نالي ٻڌايائين.

هي راجا پريڪشت! جڏهن تو کي ٻالپار ۾ ٻراکڻ ڪجهہ ٻڌايائين تہ دوود ڀائڻ ۽ ڪرو جو مائٽ ڪڪڪڏا هوندا هو ۽ قاڏو پهلوان هوندو هو. تنهنکي ڇڏمن سندس مائٽ ڏوماسر جي مارڻ وڃڻ ڏي ڏيو ڇڏيائين، تڏهن آن جي پدمي وڃڻ ۾ قاڏي ڪروڌمان دوارڪ ۽ ڏوڄ ڏانهن روانو ٿيو. مائٽ ڏسي ڪنسا شهر ۾ ڪوٽ روان ڪندو اسڙين سان ٻوڏسي ڪندو

ڪجھ ڏينھن ڪالھوءَ شري ڪرشٽ يادوَن کي ھاڪاري ولي ڪاشي ۽ پنڌو ، جي ھاڻھ جنھر ڪالي پنھنجو شنکر وڄايا . شنکر جو آواز ٻڌي راجا پنڌريڪ وڏو لشکر ولي شريڪرشٽ جي سامھون ٽيڙ ليکو . خوب ٻڌي ، جنھر ڪيترا پھلوان پنھنجا پراڻ ڏيڻ لڳا . جڏھن راجا پنڌريڪ ڏٺوجھ روپ ٻنجي شيامسندر جي سامھون اچي لڪاريو ، تڏھين وٺڪڻ ڀاڻ ڪلي سندس مڪت ڏاڻي ورتو ۽ چوڻ لڳس تہ "سچ ٻڌاءِ تہ اھو ڪاڪندي روپ ڪنھن جو آھي ؟ ھاڻي پنھنجو اھو ويس ٻدلائي مونکان پنھنجي ڏوھ جي معافي گھرِ تہ ھينئر جو ھينئر تنھنجو سر ڌڙ کان جدا ڪيو ويندو ." ايھاڻي پنڌريڪ شري ڪرشٽ جو ڇوڻ نہ مڃيو ، تڏھين پکوان سدرشن چڪر کي حڪر ڏيو ، جنھن سڀ لشکر کي راجا سميت ماري ناس ڪيو .

پنڌريڪ جي پٽ جڏھين ٻڌو تہ منھنجو پيءُ جو ، جنھن پاڻ کي آھو آمر ڪي سڏيو ، ڪنھن نہ ڪري ساعت ۾ پراڻ ڪري ويو ، تڏھين ڪروڌ ڪري چوڻ لڳو تہ "ڇيو ! ھاڻي منھنجي ٻي کي جنھن ماريو آھي ، تنھنکي آڏ بدان ماڻي نہ ڇڏيندس ." ايھي اراڌي سان جو شري مھاديو جي تپسيا ڪرڻ لڳو ۽ شيامسندر جيت ڪري دوارڪا ھليو ."

ھي راجا پريڪيت ! جڏھين پنڌريڪ جي پٽ ڪجھ وقت تائين شري مھاديو جي تپسيا ۽ ڌيان ڇڪي طرح جوڙ سان ڪيو ، تڏھين ٻوٽناٿ اُن کي درشن ڏيڻي ايچيو تہ "ڇا ڪھ ويڇي ؟" راجا ورندي ڏني تہ "آڏ پنھنجي ٻيءُ جي ماريندڙ کان بدلو وٺڻ ڏيان ." شري مھاديو چيس تہ "ويد مٿر اُھا ٻوڌي ڏکشا ڪنھن ڏيڻ ڪري تہ اُن کي مان ڪري راکشس ٿيڻ جو حڪر

آيمان ڪيو، تڏهين ڏاڙي ڏينهن سيارو ويهي چوٽ لڳو تہ "شري ڪرشٽ ڪالي ڪيو آهي جو دوارڪا ۾ رهي ٿو، جيڪي ساڻس موڻ واڙڪو واسديو ڪري ڪا سڃاڻين؟ تہ سو موڻ هوتو ڀي هي باورا ڄاڻ لاءِ اوتار ورتو آهي انڪار هوڻڪي جڏهن واسديو سان صلاح ڪري گهرجي." ٻيءَ ڏاڙي ڏينهن براهمٽ ڪي چيائين تہ "دوارڪا ۾ جي شري ڪرشٽ ڪي نياهو ڪي تہ جي ڇڏائيڻ مان سڃاڻين تہ سڀڪجهو ويس ڇڏي ڏي نہ تہ موڻ سان ڀاڪري ايئن فيصلو ڪر." براهمٽ اهو نياهو ڪڻي دوارڪاپوري هليو، جڏهن پهچڻ بعد اڪرسين سڀني کان خاطري ڪئي، پوءِ ڪالڪس اچڻ جو احوال پڇڻ لڳو.

براهمٽ تڏهين چيس تہ "جي مهاراج! مان ڪاشيءَ جي راجا بندريڪ جو موڪليل آهيان. جيڪو ڪيڪ ڏيڻ ڏاڍي ڏاڍ ڪي اچهرو ٿو ٻڌي تہ ڪاهه ڪري ٻالڪ سڀڪجهو ڦوڪ آهي. اوهين جيڪڏهن موڻڪي سڀڪجهن ٻوڙڻ جي رکيا ڪري جو اڄاڙ ڪيو تہ ڪاڪ ڀڏائيندو. شيام سندر تڏهين ڪيس ڪ ڏني تہ سڀڪجهو ڪوڙ ڪوڙ ولندو. براهمٽ تڏهين ڪيس سچي حقيقت ڪري ٻڌائي.

شري ڪرشٽ تہ ايئن خوشي سان اڻ براهمٽ جو نياهو ٻڌو ٻڌايو تہ براهمٽ تي ڪلڻ لڳا؛ ڪي تہ ڪاوڙي اڻ ڪوڙ لڳا، جيڪي شري ڪرشٽ اڻڪي سڃاڻيو تہ "ڀلي! تون هاڻ ڪيڻ نہ گهرجي." ٻيءَ براهمٽ کي چوٽ لڳو تہ "جي مهاراج! توهين راجا ڪي چڱجو نہ آڻ اوڏانجو نياهو ڏيئي ڪوٽ ورسن ڪيو آهيان. اوهين ڀلائي لاءِ تيار وڃجو. مان ڪي اڳ ڪاڻي يا تہ ڪيڪ ڏيڻ ڪي ڪاڻيڪ ڪي يا توکي ماري ڪيڪجهو ماڻس ڪيو ڏاڍين کي ڪاڻيڪ ڪي." براهمٽ تڏهين ڪاشيءَ ۾ آيو ۽ سڀ راجا ڪي پڇڻ جي ڪاڻيڪ ڪي ڏاڍي

بلرام کي ويجهائڻ لڳيون. بلرام به انهن جو سڏ ٻڌي قسي
ساڻن ويهڻ ۽ ڳالهڻ لڳو. ديوتائون وساڻن ۽ وڏي آڪاش
مان ڦل وسائڻ لڳا. اُن مهل ايترو ته آنند ڄائنجي ويو جو جيئا
جو جل وهڻ کان بيهي رهيو ۽ پوءِ ديوتا به لڳڻ بند ڪيو.

جڏهن بلرام اڳيانءَ ۽ وهي بيوڄ ٻڌائين
سان راس ليلا ڪري اُنهنکي آنند ڏيو ۽ ڏيڏيشوءَ کي شيام سندر
جون ڳالهيون ٻڌائي ٻڌڻ ڪرڻ لڳو، تڏهين ڪوءِ ڏينهن
ڪاٽي دوارڪا موٽي وڃڻ جي موڪل ڪهڑيائين. اُوڏانهن سيني
جو من اُداس ٿيڻ لڳو، ۽ لاچار ڪري رخصت ڏيڻي پئي. سيني
گوپين کوالن ايڏي سوڪاڻون شيام سندر لاءِ آڻي ڏنيون. بلرام
سيني کي ڏيوج ڏيئي دوارڪا ڏانهن موٽيو، جتي پهچي سمورو
حال اهي شري ڪرشن کي ٻڌايائين.

شري شڪديو جي مهاراج جيو ته "هي راجا پريڪيت! اُنهن
ڏينهن ۾ ٻڌيرڪ نالي راجا وڏو پرتاپي ۽ ڪاشيءَ ۾ رهندو هو.
اُن جي اڳ موٽي ڪي ته پهچڻ جو ويچ روپ ٻڌائي واسديو جي
ڏانهن سڏ ڏيوڻ کان پاڻ کي پوڄاريان، تنهن ڪري اُن
ٻيا به هٿ ڪاٽ جا ٺهرايا. ۽ پنڌاهير ٻوري مڪت مٽي قسي
وڪي ۽ ڇڻتي ماڻهن کي ڏسڻ ۽ ڪنڌ ڏيڻ لاءِ شري ڪرشن وانگر
ڪاڇي ۽ ڏن ماڻڻ لڳي. ڇڪ ڪڏا ٻڌڻ ۽ ڪٽي ڪاٽڻ جو
ڪوڙ ڪاڇ واسطي ٺهرايو. اڳتي طرح ٻيا ڪنواڻي راجائون ۽ رعيت
ٻڌيرڪ کان ڏڍ ڪيس واسديو سمجهي پوڄا ڪرڻ لڳا. پوءِ
ٻيو اڳرم سمجهي پوڄا ڪڻي ڪئي تڏهين ڪاڇا وڪ ڪي ڪاڻ. ايڏي ڏي
ماڻهن جو ڪاڇي ٿيڻ ڪاڻي ڏي تڏهين ڪنهڪي واسديو ڪري سمجهون ؟

جڏهن راجا ٻڌيرڪ کي ڏڍ سمجهي پوڄا ڪرائڻ ڪري ڪاڇو

اُتي سو رهن هزار هڪ سؤ اڻ مهاسندر راج ڪنهائڻ سان پنهنجو وهانو ڪيو اڏس ۽ اڏڻي پهر اُنهن سان ريڌو رهي ٿو. بلا پوءِ هو هينئر اسان ڳنواريين وٽ ڪٿن ايندو! هي بلرام! مون پياري کي ايترو بر ويچار ڪونہ آيو تہ سندس وڇوڙي ۾ گوپين جو ڪهڙو حال ٿيندو؟ جيڪڏهين کو پسون يا پکي پالهو آهي تہ بر اُنجي پريت بر کين وسرندي آهي. هاڻي سمجهون ٿيون تہ جهڙو منهن جو ڪارو آهي ڏر جو بر ڪارو آهي ۽ نہ تہ جيڪر جهڙو ڪنورپطو نہ ڪري ها." ايترو چئي سڀ گوپيون اڇي ڏاڍي روئط ۾ چٽڪيون. بلرام ڏڏهين کين ڏيرج ڏيئي چوط لڳو تہ "شيامسندر اڏڻي پهر اوهانکي ياد ڪندو رهيندو." گوپين ڏڏهن مس مس روئط بند ڪيو ۽ پوءِ پاڻهر چوط لڳيون تہ "هاڻي پاڻڪي بلرام جو آسرو وٺط گهرجي، جو جو هو شيامسندر وانگر ڪپٽي کين آهي." بلرام وراڻي ڏنين تہ "اوهين فڪر ڪو نہ ڪريو آڏ وٺط ۾ مهنن لاءِ هت موڪل وڻي آيو آهيان، پوءِ جڏن توهين چوندیون تڏن ڪبو. اڙي طرح بلرام گوپين سان پرير جون گالهيون ڪري سندن من وندرائط لڳو. پوءِ چوط لڳن تہ "اڄ پورڻماسيءَ جي رات آهي اوهين سينگار ڪري اچو تہ آءُ توهان سان راس ليلا ڪريان."

انجام موجب بلرام ۽ گوپيون بندرابن جي ڪنجن ۾ شام جو پهتا ۽ بلرام جي سونهن ڏسي سڀ گوپيون کيس راس ليلا ڪرط لاءِ منٽ ڪرط لڳيون. بس! پوءِ تہ بلرام جي "هون" ڪرط تي راس ليلا جو اِستان تيار ٿي ويو. منڌ ۽ ڏڏي هوا لڳط شروع ٿي، جنهنڪري سڀ برج ناريون خوشيءَ ۾ اچي مرڌنگر ڪرڻ ۽ ٻيا واجا وڄائط لڳيون ۽ پنهنجي ڪائط ۽ نچط سان

ڏني خبر ٿي ، چوايترو وڏي سزا ملي ؟" شڪديوجي وراڻي ڏني تہ
" مهاراجا ! لڪ کي ڏهنجي ڏوهہ ڏان جو ايمان رهندو ٿو ،
ڏهڪاري ڏي اها حالت ڪبس . الله ڏان ڏوهہ ڪري ڪڏهن بہ
ايمان ڪرط نہ ڪهو جي ."

ڪاري ڏينهن شيام ۽ بلرام جڏن ڇڏي ڪڏ ويندا هئا ، تہ اُنوقت
بلرام ٻري ڪرشڻ کان بندرابن وڃط لاء آڪيا ڪهري ٻري ڪرشڻ
ڪيس رخصت ڏني ڏهڪاري بلرام ماتا پتا کان موڪلائي هل مؤسل
کڻي رٿ ۾ چڙهي بندرابن روانو ٿيو . واٽ تي ڪيترن راجائن
سان ملاقات ڪندو اُهين ٻ ساڌ يهن پهنجي گروه جي استان
ڏي اچي پهتو . اُتي گروه ۽ گروپتني کي ڏنڀوت نمسڪار ڪري
ڪوڙا ڏينهن وڃي بندرابن ٻ آيو . ڇا ڏسي تہ شيام سندر ۽ ڪالسواه
سڀ ڪاليون رليي رهيون آهن ۽ ڪام ڪاڄ ڇڏي ڏوڙي ويا آهن . ڪهڙ
وٽ پهچط مهل لند يشودا ، گوپيون ۽ گوال ڏاڍي پريم منجهان ساڻس
ملط لاء ڊوڙي آيا . بلرام لند يشودا جي چرڻن تي ڪري پيو .
پوء بلرام کي کهولي ۽ جي ڪائنس حال احوال پڇط لڳا . بلرام وراڻي
ڏنين تہ " اوهان جي ڪرپا سان شيام سندر ۽ يادو خوش هوسن آهن ."
شام جي وقت جڏهن بلرام شهر کهط لاء نڪتو ، تڏهين ڏٺا تہ سڀ
تہ گوپيون ڪاپيون ڏوهيون ٿي ويٺيون آهن . جڏهين آهن جي نظر
بلرام تي پئي ، تڏهن سڀ ڪيس ڏوکرڊ ويڙهي پڇط لڳيون
تہ " ڪڪاء ! اسلحو ڀراط پيارو ڪٿن آهي ؟ ڪڏهين اسانکي ياد
ٻ ڪندو آهي يا نہ ؟ جڏهين بندرابن ڇڏي مٿرا ويو ٿو ، تڏهين
سو ڪڏ ڦهر اوڏو کان ٻوڪر ساڪان جو ڪيا ٻو تہ ياري موڪليو هوا ،
ٻوهہ تہ وري ڪڏهين ڪا خبر ڪاڍ ورتي اٿس . ڀائي ڪيون
تمن تہ سمجهي ٿو ، ڇو ڏوا وڪا ڏري وساڻي اُتي وڃي رهيو آهي .

ان بعد جوط لڳس تہ "ساطي جڻن ڪوپا ڪري درشن ڏيڻي ڪرڌارت ڪيو اٿو، ڏڻن اڇو ورڻيو مرجو اوهانجي جوڳن جي ڀڳتي سداءَ قائم رهيو." شري ڪرشط راجا نرگر کي سندس اڳا موجب ورڻيڻي موڪل ڏني، جنهڪري هو ديولوڪ ڏي هليو ويو.

نرگر راجا جي وڃط بعد شري ڪرشط سيڻي يادون کي جوط لڳو تہ "ڏسو برا هسطن جي مهما، جو بي گناهر برڪطي ڪنهن تي ڪوڏ ڪن تہ اُن لاءِ ڇڳو نٿو ڏيڻي. ان لاءِ سمجهوڻ کي گهرجي تہ برا هسطن جي مال کي هٿ نہ لائي. زهر کائط سان فقط هڪو آدمي مرندو آهي، پر برا هسط جي مال هضر ڪرط ڪري ساڄي ڪنب کي ملا کي ڏسطي پوندي آهي. زهر کائط وارو وقت تي ڇٽي ٻڏي، پر برا هسط جو مال کائي ويندڙ ڪنهن به طرح ڇٽي نٿو سگهي. جيڪي شخص برا هسط کي ڏڻل مال موڙڻي وڻن ٿا، سي ڪيترن ورهين تائين نرڪ جيو ڪيڏون ڏي نياهر جوط پائيندا. برا هسط کي ڪڍيل ٻڌ ڪنو وڻن جوط نہ گهرجن. مون تي خود جيڪڏهين برا هسط ڪاوڙجي تہ سان پاط اڏپتائي سان سندس سيوا ڪريائنو. اوهان ٻڌو هوندو تہ هڪڙي ڀيري پرگو رشي بي گناهر ڏنڊ ٻڌجي ڇاڏي تي اڇي لٽ هنڌين، پوءِ ائين سمجهي اُنجو پير مهنط لڳس جط منهنجي ساڻت ڇاڏي جي ڪري هنجي کومال ٻهو کي ايڏاه نہ آيو هجي. برا هسط جي خوش رهط سان لوڪ پوليڪ ڏي سڌرن ٿا. جيڪي منش برا هسط کي مون جوڙو نہ چاطي ڪجهہ ڀيد رکن ٿا. تنڪي ضرور نرڪ پوڳطو پوندو. انلاءِ اوهانکي منهنجي چڏي ڏنڊ رهط گهرجي."

ايتري ڪٿا ٻڌي راجا پريڪيت جوط لڳو تہ "هي منيشورا! نرگر جوڙي ڏرماتما راجا کي رگو ڏوري پاپ ڪرط ڪري ڏ اُهو

شري ڪرشڻ اوتار ولي تو کي درشن ڏيندو، تڏهن تنهنجي مڪتي ٿيندي." جملاج جو ايترو چوڻ ۽ لرڪ، جو سالڊو ٿي پوڻ ۽ پوءِ ڪري اڌاري ڪوهه ۾ رهڻ لڳو، جتي ڪڏي ڏينهن شريڪرشڻ پانڊسرکي جتي دوارڪا ڏانهن ٿي موٽيو، تڏهن پرديومن ڀين يادون سان گڏجي شڪار ڪرڻ ويو. اڄ اڪيڙ ڪري منجهائتن ڪڏو جٽن ڪوهه مان پاڻي پوڻ ٿي ويو، تڏن جا ڏسي تہ ڪوهه سڄو سالڊي سان واڙيو پيو آهي. انهيءَ تي پنهنجن ڀين سنگتين کي ولي آهي اڏو ڪوهه ڏيکاريا".

جڏهين گيترين تجويزن ڪرڻ سان ۽ ڏو سالڊو ڪوهه مان هاڻو ٿي نڪتو، تڏهن ڏو سڀ شري ڪرشڻ وت آيا ۽ ڪيس سالڊي کي هاڻو ڪيڻ لاءِ وينتي ڪيائون. پکوان التريامي ڪي تہ سڄي ڪائنات جي سڌ هئي، سو جٽن ٿي ڪوهه وت اچي پنهنجو پير سالڊي کي ڇهايا، تڏن ٿي ڏو سندر روپ راجا بدلجي پيو ۽ ڪوهه مان هاڻو ٿي شيام سندر جي پيرن تي ڪري پيو ۽ هٿ جوڙي ستوتي ڪرڻ لڳو تہ "هي وشنو ناٿ! اوهان ڪرپاڪري مون کي درشن ڏيڻي مڪت ڪيو. اوهان کانسواءِ مون جهڙي اڌرمي کي جيڪر پيو ڪير ٻيو تاري؟" پرديومن ۽ ڀين اها عجيب حالت ڏسي شري ڪرشڻ کان پڇيو تہ مهاراج! هي ڪير آهي ۽ ڏو سالڊو ڪيو ٿو؟ ۽ سمورو پيد اسان کي ٻڌايو جهڪري اسانجو ڀرو سنسو مٽجي وڃي." شيام سندر تڏهين ٿي خبرن وانگر ساڳيو سوال راجا ڪوڪ کي ڪرڻ لڳو. ان ورندي ڏني تہ "هي التريامي! جيتوڻيڪ اوهان کان ڪجهه ۾ اڪل ڪيهي، پر تڏهن ۾ اوهان جي آکيا موجب سڀڪنهو احوال ٻڌايانو ٿو. ٻوءِ تہ سڄي پنهنجي هٿرڪٿاکري ٻڌايائيندس ۽ ڪٽن سراپ ماڻيس سو به ڪاڻايائيندس.

ٿيڻ ٻڌاءِ ڪي سان ڪري ڏني. چوڏهن اُهو ٻڌاءِ ڪرڻ گيان ۽ وڏي
گهر وارو ٿيو، چوڏهن ڪيئن سان وڏندڙ ٻڌاءِ ڪرڻ ڏيڻ سڀاڻي
آڪي وات هر روڪيو. ڪهي ٿي هئي ڇا ڪاظهر ڇڏيو ڪندا راڄا
شوکر وت آيا ۽ پڇڻ لڳا ته "او ڀائرن، راجا، چوڏهن ٻڌاءِ ڪرڻ
ڪي هٿ جوڙي جوڳ ڪيو ته هو ڪهڙو ڪم ڪيو ڇڏيو گيان ۽ وڏي
ته هو ڪي اسڪر گاڏيون وڏي."

ڏاڍ ڀائيءَ ڀتي ڀوڻن ٻڌاءِ ڪرڻ جوڳ ڪري راڄا ڪي جوڳ
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي آڻا سوست ڪري ڪيون ڪان وڏي ۽
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي "راجا ويٺي ڪري جوڳ
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي" ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي" ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي" ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي" ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي" ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي" ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي" ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي" ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي
ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي" ڪيو ڪهڙو ڪم ڪيو ڏاڍ گيان ۽ وڏي

اکرو تر "ھي پو الاناتھ! مون تو ر جيڪو پيغ سمجھي ٿو سو
ڏوڏو رڪ ويندو تنھن جي ڏيان ڪرڻ وارو الت مھل موڪي
ھاليندو. تنھن جي ڏوڻ سان مون ہاڪاسر کي ايئن ڏان ڏنو. آڏيڪر
تنھن جو پڪت سمجھي سندس ايترا مت ڏوڏيان ھا، ہو اھو رکو
سندس اپمان جي سزا ملي اٿس." ايترو ہڏي پو الناتھ خوش
ٿيندو ڪيلاس پربت ڏي ھليو ويو.

شڪر جي وڃڻ بعد ہاڪاسر مٿ جوڙي وٽنگٽ نماڻ کي
ويٺي ڪٽي تر "ھي ڪرپالو! جڏھين ميڙي ديا ڪڻي اٿو،
تڏھين منھنجي ڪھ ملي ہنھنجي چرڻن سان اُن کي پويتر ڪريو
۽ الڪا کي اوکا سميت پرڪاشي ڪھ ولي ويو." بندرابن ہماري
ہاڪاسر جو ڏيو ڪجي سندس ڪھ ويو جتي ڏن ڏاڏو پکوان جو آدر
سڪار ڪيو ۽ سندس ڏڻ ڏوڻي چرڻامرت ورتو. پوء اوکا کي
ڪھ ائي ڪيس الڪا سان ويد موجب پرڪاشيو ۽ ڪيترو ئي ڏاڄ، ھاڻي
ڪھوڙا ڏيڻي دوارڪا روانو ڪيو. جڏھين ڪھوت ڪنوار وڃي
ياڏو آلند سان دوارڪا موڪليا، تڏھين ڪھ ڪھ منگلاچار ڪي ويا."

شري شڪديو جي ڏوڻ اکرو تر "ھي راجا پريڪشت! ترڪ
ڏني راجا ڏاڏو پرڻاپي ۽ ڏرماتما پيدا ٿيو جنھن ايترين تر ڪا ٿيون
ہزامٽن کي دان ڪرڻ جنھن شمار ڪري نٿو سگھجي. اڳي
ڏرماتما راجا جي خوشيءَ ۾ ٿوري پاپ ڪرڻ سبب سانڍي ھو وڃي
جنم ورتو تنھن کي شريڪرشٽ پنھنجو درشن ڏيڻي ڪٽن مڪت
ڪيو سا ڪڻا تو ہڏايان ھو راجا لوڪ ھروزلت ٽيسر ڪري وڃڻ
بعد ہزار ڪانيون ہزامٽن کي دان ڪري ہو پوتن ولڊو ھو.
ڪڻي ڏيھن آڏجي دان ڪيل ڪٽن مان ڪڻي ڪان، ھوڻي
ہما دان ٿيل ڪٽن ۾ ڪڏي. راجا جي خيريءَ ڪري آڏا ڪان،

ڏاڍي ايمان ۽ پر جي شري ڪرشٽ کي وڏھٽ لاءِ للڪاريائين ؛
جڻ ئي پانيءَ تر شيا م سندرتي پنھنجا ھٿيار ھلايان ٿڻ ئي ديوڪي
نندن ڪرو ڌ ۽ اچي سدرشن چڪر کي ڪڍي ڏنو جنھن پاڪاسر جا
سپ ھٿ ڪپي وڃا . پاڪاسر پنھنجو اڌو بچڻو حال ڏسي ڏاڍو
لڄي ٿيو ؛ شري شنڪر جي مھراج کي چوٽ لڳو تہ ”ھي ھو لاڙاڻ!
مون پنھنجي ايمان جو ڦل پاڏو ھاڻي منھنجي رکيا ڪريو.“ شنڪر
پگھوان جڏھين ڏٺو تہ ڏئيت جو ايمان ڏرو ٿيو آھي، تڏھين ڪيس
وڻي و جي شري ڪرشٽ جي چرڻن تي وڃاءِ ؛ آتي چوٽ لڳو تہ
”ھي پگٽ وتسل ! اوھان جي ليلا جو ڪو پار ڪونھي . اوھان
فقط پرٿوي جي بار اُتارڻ لاءِ ؛ پگٽن کي سک ڏيڻ لاءِ ؛ اڌرمين
کي مارڻ لاءِ پنھنجي اِڇا سان جنم وٺو ٿا . سنسار ۽ منش ڏيھ
پائي جنھن اوھان جو سمرٽ نرکيو تنھن امرت ڇڏي چڻ زھر پيٺو .
جيڪي اوھان جو ڌيان ڇڏي سنسار ري چا ر ۽ ڦاسن ٿا ڏن کي وڏو
مورک سمجھٽ گھر جي . جنھن ٿي اوھين ڏيال ٿي ڪيس پنھنجي
ڏيان ؛ پوچا جي وات ڏيکاريو ڏا سو توھانجي ڪجھ مھما چاڻي
ست سنگ ڪرڻ سان پوساگر پار لنگھي ٿو . ھري ڀجن ۽ ڇٽ
لگھڻ کنڊ آھي ؛ وري سنسا ري آدمي کوڙي مايا موھ ۽ اڏاتا
قاتل آھن جو سندن من ھڪڙي ساعت بہ توھان جي پاسي نٿو
لگي . ھي ڪرپا سندو ! ڪنھن کي بہ اھڙي سمرٽي ڪانھي جو
اوھان جا گن و رڌن ڪري سگھي . پاڪاسر اگيان سبب مونکي
پنھنجو مدد گار سمجھي اوھان سان ويڙھ ڪئي اِنلاءِ اوھين ديال
ٿي ھنجو اپراڌ کميا ڪريو ؛ کيس پنھنجي پگٽ پرھلاد جي ڪل
۽ جاول چاڻي اپير دان ڏيو .“
ھو لاڙاڻ جي ايتري ستوتي ٻڌي ترلوڪي ناٿ ڪلي چوٽ

باڪاسر جي ماءُ ٻڌائجي ٿ ته جڏهن پٽ جي حال ٻڌي اکاڙي لاءِ جي ميدان ۾ روانو ٿي. اکاڙي استريءَ کي نه ڏسڻ ڏني ۽ ڪوڪ شاستر انهن چوي ٿو ته جڏهن پرائي استريءَ کي اکاڙو ڏسجي ته جيستائين ڪوڙي تيل سان تي دفع اکيون نه ڏونجن تيستائين ڏسندو جو پاپ نڪو ٿجي. شري ڪرشڻ ان کي اکاڙو ڏسي ٻڌايون اکيون ڪٽي ڇڏ ڪيون، جهنڪري باڪاسر وڏو ولي شهر ۾ پڄي ويو ۽ ڏکوئي ٻي وڏي فوج تيار ڪري شري ڪرشڻ سان وڙهڻ لاءِ آيو. پر شيام سندر اڳ ۾ سڄي جست ڪري ڇڏيس. اهو حال ڏسي باڪاسر پڄي شنکر جي شرڻ ويو. پوءِ ان پڪٽ ڪي ڪمار وياڪل ٿ ڏکي ڏسي ڪاوڙجي تيڏو تپ شيام سندر جي فوج ۾ موڪليو. جڏهن اهو تپ دوارڪا نات جي فوج کي اچي ستائڻ لڳو، تڏهن پرديومن ساتيڪي ٻڌا يادو ڏاڍي شري ڪرشڻ کي چوڻ لڳا ته "مهاراج شوجي جي موڪليل تپ اسان کي ڏاڍو اچي جلايو آهي. اللاه مدد ڪريو نه ته اسانجو حال ڪوئي." شري ڪرشڻ ڏڌهن سڻيو تپ کي اوڏانهن موڪليو جنهن ڪري شري مهاديو جو تپ ٿجي پڄي مهاديو کي وڪيا ڪوڙ لاءِ چوڻ لڳو. ته مهاديو کيس شري ڪرشڻ جي شرڻ وڃڻ لاءِ چيو. اهو ٻڌي هو اڪيلو تپ شري ڪرشڻ جي جوڳن تي وڃي ڪري پيو ۽ وينتي ڪري پنهنجو اپراڌ ڪيا ڪوڙ لڳو. شري ڪرشڻ مٺس ديا آڻي سندس اپراڌ ڪيا ڪيو ۽ چوڻ لڳس ته "اڄ کان پوءِ وري ڪڏهن به هري پڪٽن کي نه ستائجي، ڪاڻي تون بڏڪي ٻي ڏيو شري مهاديو جي وت وڃ."

اڪيلو تپ جي وڃڻ ڪري سڀ يادو خوش ڇڪا ٻاڻي ٻيا ۽ باڪاسر جو پڄي ويو هو سو تيار ٿي شيام سندر جي سامهون آيو ۽

ڪين حڪم ڏنو تہ "جلدي تياري ڪري ياڏون جي هلي سامهون
ٿيو تہ آڏ بر اڇو ٿو اچان." ٻاڻاسر شري شنڪر جي پوڄا ۽ ڏيان
ڪري جلدي لشڪر ۾ آيو. پولاڻات کي معلوم ٿيو تہ اڄ
منهنجي پگهت تي ڪا پيڙ آئي ٿي ڏسجي، تنهنڪري اڳي هلي
اڳجي سهائتا ڪرڻ گهرجي. اهڙو ويچار ڪري جتا جوت شنيو.
پيوت لڳائي گلي ۾ ڏانگ وڄي ڪيپراتين جي مالها پائي شينهن
جي دل اوڏي، هٿ ۾ ترشول ڪٽي بيل تي سوار ٿي پوڻن پريشن
۽ پشاچن کي پاڻ سان وٺي شونٽپور ڏانهن هليو، ۽ جلدئي ٻاڻاسر
وٽ اچي پهتو. ٻاڻاسر شنڪر پگوان کي ڏسي سندس پيرن تي
ڪري هٿ جوڙي شتوتي ڪرڻ لڳو تہ "هي دين ديال! اوهان
کانسواءِ ٻيو ڪير منهنجي سهائتا ڪندو اوهانجي مدد اڻم تہ هي
ياد وڃا ٿا ڪري سگهن؟" پوءِ شيامسندر جي فوج ۾ چوائي موڪلياءِ
تہ توهان ۽ اسان جي وچ ۾ ونديڻ (هڪڙي سان هڪڙو وڙهندو)
ٿيندي. وڪڻف ناٿ اها گالهہ قبول ڪئي. جنهنتي شيام سندر
پولاڻات سان ۽ ساڻيڪي ٻاڻاسر سان ۽ ٻيا هڪٻئي سان وڙهڻ لڳا.
اُنوقت ديوتائون ومانن ۾ چڙهي آڪاش مان اها لڙائي ڏسڻ لڳي، ڏيڏانهن سوامي
شيامسندر ۽ شنڪرجي وچ ۾ پيندڙ ڏيڻ لڳي، ڏيڏانهن سوامي
ڪارتڪ (مهاديو جي پٽ) ۽ پرديومن (شري ڪرشٽ جي پٽ)
جي وچ ۾ مها سنگرام ٿيڻ لڳو. ٻلرام جڏهن ٻاڻاسر جا ٻہ وڏا پهلوان
ماري وڌا تڏهن ٻاڻاسر ساڻيڪي سان وڙهڻ چڏي شريڪرشٽ جي
سامهون آيو ۽ پنهنجي تيرن جومينهن وسائڻ لڳو. تڏهن شريڪرشٽ
هڪڙو تيرڪيس اهڙو هنيو جنهنڪري ٻاڻاسر جو سارٿي گهوڙن سميت
مري ويو ۽ هو رٿ چڏي پيرين پياد و لڙائي جو هٿ چڏي اڳي
ڏيکو. شري ڪرشٽ اُن مهل پانڌ جنهن ڏاڍي شنکہ جيٽ جو وڄايو

ي ذات ! مونکي سڀ سڏ آهي رکي اوهان جي آشيرواد کپندو آهي
مونکي ڀاڳيهي ڏسي ولندس " ڏاڍو اهو ٻڌي اڪان هليو ويو.
چڏڻ الرڊ کي ۽ مهڻ کان ويڪ ڏينهن گذري ويا ۽
سندس گوپن ٻيو دوارڪا ۾ رهي ويو، تڏهن ڪرشڻ الريامي کي
يادون سان ڪڏهن شيام ۽ بلرام وٽ اڌ سائي سان الرڊ جون
ڪپائين ڪرڻ لڳو. شري ڪرشڻ الريامي کي سموري حال
ٻڌائي سڏيائين. ايتري ۾ ڏاڍو مني ٻاڻي سڏيو. جهڪي سيني آئي
لڪائي رکيو. ڏاڍو هڏ ڏيهن ۽ ٻين کي اداس ڏسي انجو سڀ
ڀاڳيڻ لڳو جهڻي شري ڪرشڻ وڏاڳي ڏانهس ته " ڏاڍي ذات !
اوهين هڏ ڏهڻ کپندو ڏا، الڳ الرڊ جي ڪا خبر ڪڍيو ته ڪڏهن ايندو. ڏوڙا
مهينا ڪيندا ته هڪي ڀلڪه سوڌو ڪو اڏاڻي ڪٽي ويو آهي.
ڪيتري به ڪوڙ ڪٽي ويٽي آهي نه سندس پتو ڪوڙ ته ٿو پوي."
ڏاڍو جواب ڏيوته" اوهين ڪا به چنتا ڪاڙ ڪريو الرڊ جيڏو
آهي ۽ شوڀت ٿو رهي ڀاڳاسر جي ڏي سان پريم ۽ ڀاڻو آهي جهڻڪري
ڀاڳاسر ڪيس ڏاڍ ڪ، ڪاس هڏي ڀاڳوت قيد ڪيو آهي. سو ڀڻان
اڀاڻي ڪرڻ جي هو ازڊ کي نه ڇڏيندو، ڀاڳي اوڀالکهه جڻن مناسب
ڏسڻ اهي تڻن ڪريو" ايترو چئي ڏاڍو هو هر لوڪ ڏانهن روانو ڪيو.
شيام سندرا بلرام ڏاڍو جي وڃڻ بعد اڪرسين ڪين سڀي فوج ولي وڃڻ
سمهه رو اهوال ٻڌايو جهڻي اڪرسين ڪين سڀي فوج ولي ڀاڳاسرتي
حملو ڪرڻ لڳو. شيام ۽ بلرام ڏاڍو تڏهين بيشمار لشڪر ولي ڀاڳاسرتي
ڏاڍي ڪري آيا. ڀاڳاسر جي ڏينهن شريڪرشڻ جي ويڊي فوج
ڪاڙ ڪري ڀاڳاسر شهر کي وڃي هٿايو. شهر کي شريڪرشڻ اڳي ڪهيو
ڪي آهي ڏاڍي جڻ ڪرتي تڻن ڪهي. ڀاڳاسر تڏهن

آفت اچي تہ ڏک دفع آءُ ضرور سيا منجهہ انرڌ وت وينديس."
ايترو چئي اُوکا محل کان ٻاهر نڪتي ۽ راج سيا هر اچي لڄ
لاهي انرڌ وٽ وڃي بيٺي. اهو حال ٻڌي ٻاڪا سر پٽهنجي پٽ
اسڪند کي پيٽ کي اُتان وٺي وڃڻ لاءِ چيو، جنهنڪري هوڏاڀي
کاوڙ منجهہ اُوکا کي اچي چوڻ لڳو تہ "هي پيٽ! تو لوڪ لڄ
ڇڏي پٽهنجي ماتا پتا جو ناموس گهر ڪيو آهي. آءُ جيڪر تو کي
هينئر جو هينئر ماري وڃان پر استري ڏاڍا جي پاپ جو ڊپ تو
ڪيم." اُوکا جواب ڏنس تہ. "هي پاڻ! تو کي جيڪي وڻي سو ڪر. مان تہ پارو تي وڃي ورڊان سان وهان ٿي ڪريان تہ سنسار
آهيان، ماڻهي جي هنڪي ڇڏي ٻي سان وهان ٿي پٽهنجي پاڳهہ لکيو هو
هر ڪنهن ماڻهي کي لڳا يان. ورڊاتا جيڪي منهنجي راضي رهندیس."
سو ڏئو، ماڻهي چاهي تہ پلوٽني يا برو؛ تہ برهمان اُنني زبردستي محل هر وڃي
اسڪند پيٽ کي من ريت نٿرڌ سي انرڌ وت نہ وڃي. ۽
ويو نہ مٽس پهرو ٻيهاريائين، الڪاءِ تہ وري انرڌ کي زنجيرن ۾ ٻڌائين. هٿ قيد هر ڪيائين.
ماڻهي ڏک پاسي انرڌ اُوکا جي وڇوڙي هر ويا ڪل رهڻ لڳو تہ
ٻڌي پاسي اُوکا انرڌ جي جدائيءَ هر کاڌو پيتو ڇڏي ڏنو. انرڌ
ڏڪ هين نارد منيءَ جو ڌيان ڪيو جنهن وٽس اچي ڏلاسو ڏنو تہ
"پٽ! ڪنهن برگاهہ جي چنتا نہ ڪر، شري ڪرشن، بلرام سميت
جلدي توکي اچي هتان ڇڏائيندو" پوءِ ٻاڪا سروت وڃي ڪيس،
سمجهائڻ لڳو تہ "هي راجا! انرڌ کي جو تو قيد هر ڪيو آهي سو
پرديومن جو پٽ ۽ شري ڪرشڻ جو پوٽو آٿئي، تنهنڪري جتن مناسب
ٻل ۽ پراڪرم جي ڪنهيءَ طرح خبر آهي، تنهنڪري جتن مناسب
سمجهين تتن ڪر." ٻاڪا سر ايمان سان جواب ڏنو تہ "هي

ليکوتہ "پاڻي ا ماڻهن جي طاقت رکندو مجيئن تہ اچي نڪري ٿي
ٻوڙيو." پاڻسر ڏينهن جي فوج ولي الوڪي آلو ڪرڻ ليکو.
الوڪ آن مهل ڪوڙ ڪري ڪيترلي ڏينهن کي ماري وڌيو،
ڪهڙ ڪتجي ڪري پيا باقي پنهنجو ساهر بچائي آلي ويڪا. پاڻسر
جڏهن ڏٺو تہ هي جوڪو ڏاڍو زور وارو ٿو ڏسجي، تڏهن
ڏاڪ قاس جا ڪيس شڪر ڪان ملهيل هئي سا آڻائي الوڪ کي
ڏاساڻي ورڻائين ۽ چوڻ ڪيس سياڻ ولي وڃي ڇاڻين "اوي ٻاڪ!
ماڻهي آڻ تنهنجو پران وانڊو جنهڪي ٻ رکيا واسطي سڏ ڪو مجبتي
تنهڪي ڪهاڻ." الوڪ ويچار ڪرڻ ليکو تہ هيڪڏهن ڏينڙ پنهنجي
ٻل ٻراڪرم سان ڏاڪ قاس کي ٽوڙي نڪري ٿو وڃان تہ
شوڪ شوڪ ماڻاڻ جو اچان ڏيندو، تنهنڪري هڪ ٽ آڻي جيڪڏهن
ڪجهہ مولکي ڏاڪي ڇڏي. پڪوان کي جيڪي ڪوڙو ٻولندو
سو پاڻهي ڏيندو."

اوڪا الوڪ جو حال ٻڌي وياڪل ٽيٽ ليکي ۽ جٽوليڪا کي
ڪهاڻي ڏوڙ ليکي تہ "هي ٻيٽ! مهنجو پياروڪ ڏسي ۽ ماڻ
هن طوح آلدو رڻان تنهنڪان ڇڏو آڻي تہ مري وڃان تہ ڪجو."
ايترو ڏني ڏاڍا وراپ ڪرڻ ليکي. جٽوليڪا ڏوڙ ڏيڻي ڏوڙ
ليکيس تہ "ڪي! ڪا ٻ ڇڏاڻ ڪو اهو ڏينڙ شيار ۽ ٻاڻام ڏني
ڏاڪ قاس جي ڏونگار ۽ ڏيندا ۽ ٻوڙ تو سميت ڪيس ڏوا ڪرا ٻڌي
ولي ... ڏاڪ قاس شوڪ شوڪ جو ٻولو آڻي جهن شڪار،
ڪا ... ڏاڪ ڏاڪ ڏاڪ

ڏيئن سميت انڙو کي گھيرو ڪري بيٺو

ڏي ٿو اسين تہ سمجھي نٿا سگھون تہ ھو ڪير آھي ؟ ڪوڙي
رستي کان آيو آھي."

پوريدار جا اھي وچن ٻڌي ٻاڦلسر ڪاوڙ ۾ پوڄي ھٿيار کڻي
ڪدم اوڪا جي محل ۾ اندر گھڙي ويو جتي ڇا ڏسي تہ
ڪڙو مھاسندر شيام ورن پوش اوڪا سان پلنگ تي سمھيو ٻيو
آھي . ٻاڦلسر اُن جو روپ ڏسي ڏاڍو خوش ٿيو ؟ سمجھيائين تہ
اوڪا سان شادي ڪرائڻ جو لائق آھي . پوءِ محل کان ٻاھر اچي
پنھنجن ماڻھن سان احوال ڪري ٻڌايائين تہ سمھيو ڏٺين اڃي ويو
آھي ، ۽ جتن ڪيئن ھو سمھيو پيو آھي انڪاءَ سمھيل کي ماري واڃ
ڪيئن ، اوھين سڀ محل کي چوڪرو گھيرو ڪري بيٺا رھو ،
جھنگي ھو ھتان پڄي نہ سگھي ؟ پوءِ جڏھن ھو سمھي اٿي تڏھن
مون کي ٻڌائجو . بس ! پوءِ تہ ڪيئن ئي اسڪر اوڪا جي محل
کي چوڪرو گھيرو ڪري بيٺو .

ميڙانين انڙو ؟ اوڪا جاڳي ڇوڙو راند ڪري لڳا جنھن ڏات
ڏاري چوڪيدار ڪدم وڃي ٻاڦلسر کي ٻڌايو . ٻاڦلسر اڻپي تي تلوار
۽ ترشول کڻي اوڪا جي دروازي تي اچي للڪاري ڇڻ لڳو تہ
"اڙي ! تون ڪير ۽ ڪڙو آھين جو من ريت راڄ محل ۾ بيٺا
موڪل ڪوڙي آيو آھين ؟ ھاڻي جلدي نڪري اچ تہ تو کي اڃوجو
بدلو ڏيان ." ٻاڦلسر جو آواز ٻڌي اوڪا ڏچندي ڪنبندي اٿي
کي اڃي ڇيو تہ "ڏاڍ ڏات ! منھنجو پيا ڪيترن ڏينھن کي ونيل
اوھانکي ھارٽ لاءِ آيو آھي ؟ ننڍي ڀاڻيان تہ اوھين ڪو ھنجي ھٿان
ڪجي سگھندا ." انڙو اوڪا کي ڏوڄ ڏيڻ ڇڏ تہ "ھٿان ؟ ڏچندي
آھين ڦس تہ ڏسجھي ڏسندي ڏسندي ھن سيڻي کي ڪير ڪڍن نہ
ڏاڙس ڪڍان ." پوءِ تہ ٻاھر نڪري ٻاڦلسر کي للڪاري ڇوڙ

کیائط ہو حال ہچیس۔ اوکا تڈھن سہی ہو سعرو احوال ؛ چتر لیکا ہی مدد ہو سعرو بیان کری ہڈایس۔ الریت کا لہین کندی صبح تی ویہو۔ اوکا تڈھن الرڈ کی پہنچین سہیلین کان اکانی بٹی منڈ وہاریہ جتی منجی سیوا چاکری کرط لگی ہو جلدئی آلھکی الرڈ ہی خبر پنچی ویئی۔

دگوی ڈیہین اوکا ؛ الرڈ پاٹلہ چوہو کری رہیا ہوا تہ اُن وقت اوکا ہی ماتا الدر لنکھی آئی ؛ الرڈ ہی سندر تا ڈسی کدکد ئی موتی ویئی۔ ادوئی طرح ڈار مہنا الرڈ ہو حال اکیو رہیو، ہوہ دن طرح کلیو ہو دگوی ڈیہین اوکا الرڈ کی سہیلی ڈسی ویچار کیو تہ منہنجی ہاہرا لگرط کری خبرو سہی کی شک پیو ہولدو تنہنکری دروازو کولی جڈنی ہاہر نکتی تڈنی الرڈ ہی پہر کیس وچط لہ ڈیو ؛ موتی محل ہ اندر آئی اہا حالت ڈسی دہاڑن کی شک پیو ؛ دو پاٹلہ ہ کا لہیون گوط لکہا تہ "پائی! ائیں ہو اوکا ہو محل بند رہی تو ہو اندر کیئن مرد ہو کا لہائط ہ اہیتو" ہو چوط لکہو تہ "جی ائیں آہی تہ پاٹلسر کی یکدم پکا ئط کہو جی۔" تیون چوط لکہو تہ "راج کنیا تی دغلی چط پہنچو ڈہ تہ آہی" اہا انہیں گہٹ تورہ ہوا تہ پاٹلسر آتان اہی نکتو ؛ محلات تی مہادیو ہی ڈل ڈجا تہ ڈسی ہوکیدارن کان اُن بات پچط لسکہو ؛ ہوکیدارن جواب ڈیس تہ "مہاراج! اہ کیترن ڈیہین کان اہا ڈجا ؛ طبیعی پچی کری پیئی آہی۔" ہاٹلی پاٹلسر ڈاڈو خوش لیئط لکہو ہو سمجھیائین تہ مہادیو ہی ورداں کری منہنجی اوٹط وار و بیدا لیو آہی اہا سندس وات ہ اہا کا لہہ ہتی تہ دگوی ہوکیدارنی ہوڑی دیس تہ "مہاراج! کیترن ڈیہین کان راج کنیا ہی محل ہ دگوی ہوش ہی کالط ؛ کا لہائط ہو آہا؛

چترليکا کان ايترو ٻڌي اُوکا اُداس ٿي چوٽ لڳي تہ "پيٽ! جڏ هن
احوال آهي تہ پوءِ منهنجو پراڻڻاڻ ڪٽن مون سان مليندو."
چترليکا چيس "پيٽ! ڪوبہ اُڪو نہ ڪر آءٌ سڀ ڏينهنجي واسطي
ڪرٽ لاءِ تيار آهيان." پوءِ سڏي ٻاهر سان چترليکا جلدئي انرة جي محل ۾
ڏانهن اُڏامندي اچي پهتي. چترليکا جلدئي انرة جي محل ۾ آئي
اچي پهتي جتي هو پلنگ تي اڪيلو سمهيو پيو هو ۽ سڄي ۾ اُوکا
سان برابر آلاپ ڪري رهيو هو. چترليکا تڏهن هنکي پلنگ سميت
کٽي اُڏاٽي ۽ هڪڙي ساعت ۾ آڻي اُوکا جي محل ۾ پهچايائيندس.
پوءِ اوکا کي چوٽ لڳي تہ "ڀاڻي آءٌ ڏينهنجي ڇت چور کي کٽي
آئي آهيان، اڳتي ڏينهنجي خوشي جئن وڻيئي تئن ساڻس نباهه."
اُوکا، چترليکا جي پيرن تي ڪري پيٽي ۽ ڏڍ جوڙي سندس
ستوتي ڪرٽ لڳي تہ "تو جو هي منهنجو ڪرڪيو آهي تنهن لاءِ آءٌ
سڄي عمر اهو احسان نہ پلندس." چترليکا ڀاڻي پنهنجي گهر
هلي ويئي ۽ اُوکا ڏپ ۽ لڇ کان من ۾ ويچار ڪرٽ لڳي تہ ڪٽن
انرة کي ڇاڪائي پنهنجو منورٿ پورو ڪجي. پوءِ ڏاڍي مٺي سر
سان بين وڃائط لڳي جنهنتي انرة جاڳي چوڏاري ڏيڏانهن ڏوڏانهن
نهارط لڳو ۽ پاڙ-کي ٻئي جاءِ ۾ ڏسي من ۾ چوٽ لڳو تہ هت مونکي
پلنگ سوڏو ڪنهن آندو آهي.
اُوکا پنهنجي پراڻ پياري کي جاڳندو ڏسي ڏاڍو پرسن ٿيٽ
لڳي ۽ اُنجي سنڊرتا جي ڏيان ۾ مگد ٿي ويئي تہ انرة کيس ڏسي
چيو "هي پراڻ پياري! تون ڪير آهين ۽ مونکي هت ڇو آندو
اٿيتي؟" اوکا جڏهن اُنجو ڪوبہ جواب نہ ڏيئي اڃ ڪان ڀرپاسي
ڪنڌ ۾ وڃي ٻيهي رهي، تڏهن انرة کيس هت کان جهلي پنهنجي
پلنگ تي آڻي وهاريو. پوءِ پريم جون ڳالهيون ڪري انرة پنهنجي

سڀني ۽ اڃي ملندو ؛ هوء تون اڄي تڏهن ڪج. رات اڌ ڪاڪاهه ٿ
لڳي آني ٻر واڳي آڏ انکي ڪ-ولي ڪتان اوهان ؛ هي پهنجو
دڪ هيو وري ڪنهڪي ٻڌايان."

اوکا ايترو ڇي تڏا سام ڪٽط لڳي. تڏهن چترليکا ڏيرج ڏيڻي
ٻيس ٿ "پيٽ! ڪنهن ٻر ڪاهه جو ويچار نه ڪر مان تنهن جي
جت چور کي جڻي ٻر هوندو، اڄان ولي آڳي توسان ملائيندس.
تون موڻ کي آکيا ڏي ٿ آڏ تنهي لوڪن ٻر جيڪي ٻسر سندو
هوش آهن تن سڀني جي تصويرڪيري توکي ڏيکاريان. هوء انهن
مان تون پنهنجي جت چور کي سڃاڻي موڻ کي ٻڌائج، هوء انکي
آڳيٽ منهنجو ڪر آهي." اها ڪاهه ٻڌي اوکا ڏاڍي هوسن ٿسي ؛
چترليکا ڪٽيش ؛ شارڏا جي هوڃاڪري تصويرون ڪيٽ لڳي. چترليکا
ڪيترن ئي ديوتائن جا چترڪيري ڏيکاريس، ٻر اوکا پنهنجي
جت چور کي انهن ٻر نه ڏٺو. چترليکا تڏهن شري ڪرشٽ، پرديومن
جي شڪل ڪيري ڏيکاريس جي ڏسي اوکا لهه ڪوٽ لڳي ؛
ڏوٽ لڳي ٿ منهنجو جت چور نهرو رالهنجي آڪاهه مان هوندو.
اهو ٻڌي جڻن ئي چترليکا انرڈ جي تصويرڪيري، تڏهن ئي انکي
ڏسي اوکا بيهوش ٿي ويئي. جڏهن هوش ٻر آئي تڏهن ڏوٽ لڳي
"اي پيٽ! رات سڀني ٻر اهوئي پوش منهنجو من چوراڻي ويو
آهي. واڳي اوڻ تجويز ڪر جنهڪوي اهو موڪي ملي، ٿ ٿ منهنجو
هاٽ اڄي وڏوڻي ٻ ڪوي ويندو." چترليکا وراڳي ڏيس
ٿ "پياري! ڪو ڪوڙ ڪر واڳي هي پالڪان لڪي نڏو سگهي؛
جه ڏ هي شريڪرشٽ جو يدو انرڈ ڏالي دوارڪا پوري ٻ رهندو آهي،
جي سڌ شن ڪڻ هي وڪيا ڪرڻ سڀ ڪو ٻ آدمي دنيت يا
راڪشس شريڪرشٽ هي آڪيا سا آڏي وڃي نڏو سگهي."

ون ڪالهيون ڪرڻ لڳي ؟ جتن پاڻيائين تہ اُنکي جهاليان ڏسن ٿي
سندس اکر ڪلي پيشي ؟ من جي من ۾ رڌجي ويس . جاڳڻ بعد
اوکا ڏن ڏوش ڪي نہ ڏسي ڏاڍو ويا ڪل ڪيڻ لڳي ؟ ويچار ڪرڻ
لڳي تہ ماڻڪ ڪيئن ڪجي . ڇيڪ ڏن اکر نہ ڪليئر ها تہ ڏوڄڪ
حضرت سنهنجو من ڇوڙائي پڇي نہ وڃي ها . بس ! پوء ترسجي ويا
ڏاڍي ويا ڪلها ۾ ڪڏ ويڻين ؟ اُن ڏوپ جو جيئرو ڪيئرو ڏيسان
پنهنجي هڏي ۾ رکي سمهڻ ڏينو ٻو ڏينهن نہ آيس . صبح جو ڪيئرو
سج مٿي چڙهيو ڏڪ ڏن ٻہ اُوکا پلنگ ڏان نہ آڻي . اوکا کي ڏسندو ؟
ساهيڙيون سمهڻ واري ڪوٺي ۾ ويون جي . اوکا کي ڏسندو ؟
ويا ڪل ڏسي سمجهائڻ لڳيون . جتوليکا ڏڪڙي سنهاڻي اوک جو
حال ڏسي ؟ ڏڄي پڇيو تہ "اي پياري ! تو کي ڇاليو آهي جو ايئري
قدر روئي ڪري رهين آهين ؟ مون کي پنهنجو پيد ٻڌاء تہ آڏ خود ڪ
اُن جو اُپاءُ ڪنديس ." اوکا ساهيڙيءَ جون اهي ڏڌر ٻوليون ڪالهيون
هڏي پلنگ ڏان لهي لڄ ۾ ٻوڙهي آهستي آهستي چوڻ لڳي تہ
"پيٽ ! تون پنهنجي حال مخدوم آهين ڏينهڪ ڪي اندر ڇي ڪالهہ
ڪي ٻڌايان ؟ ڪنهن سان ٻہ اڌا ڪانہ ڪيم ، ٻو تو کي ڇيڪ ڏن ڪا
ڏاڍو ٻو سڄي اڌ ڪاڻ پلنگ ، ڪي ٻو سان اڌي ويٺو ، ڇڏ من ٻوسہ
شيار وڻ ڏوش پنهنجو سن کسي وڃڻين ، ڏڄ ڏن مون اڄ ڇڏي
جون ڪالهيون ڪوي پنهنجو سن کسي وڃڻين ، ڏڄ ڏن مون اڄ ڇڏي
اُن کي ڪلي سان لڳاڻ واسطي پنهنجي ڀائين ڏيکاري . انين ڪوٺ
سان اکر ڪلي ٻہ جهڪڙي ڏو ڏوش مون ڪان ظالب ڪي ويا
ٻو ادو ٻوڏي ڏوپ ڏينڻين ٻہ وسي رهيو الر ، افسوس الر جو الجهي
ڏاڍي ڏ ڪهي ٻہ خير ڪانهر . مون ڇڏي من ٻاڻا ٻاروڻي وت ويا
ڏي ڪي ، ڏڄ ڏن مون کي ڏسو ٻو ڏينهن جو سواسي تو کي ڏسو

سچي اڪيلي اڪلو مون سان وڃڻ ٿو چاهي الله سندس
مان تو ڪٽ ڪهڙي. هوءَ ڪيئن وڃي لکپتي ٿي ڏهي ايهالي!
ڏي تنهنجي ايمان تو ڪٽ ۽ شوڪ شڪٽ اوتار وڃڻ ٿو چاهي
وڃڻ ٿو. اوچتي ڀاڪر ڏيئي خوش ٿيو ۽ ڪيٽ لکپتي ٿي ڏهي
واڻڪ! ٻڌ مون کي ان اوتار جي ڪيئن سڌ ٿي؟ مهاديو چڌن
ڪئن وڃڻ ٿو ۽ جهن مهل هي ڀاڪر ۽ ڪيٽ ڪري ٿي آن مهل
تون پهنجو دشمن پيدا ڪيو سمجهه. ڀاڪر آڪاڻ وڃي ۽ هوروڙن ٿا
خوشي سان ڪٽي پهنجي محل مڪان کولي وڃي ۽ هوروڙن ٿا
ڪي تو سي پهنجي دشمن پيدا ڪيٽ جي ايها رکندو ٿو.
اوکا ڀاڪي ڀاوين ورهين جو ڏکوئي تمام سڌ رکيا ڪي
آهي جهن جي ساهون چندهما ٻ ايهي ڪٽ ڏو ڏکوئي ڪيٽ ڀاڪر
اوکا ڪي وڃڻ تو سي ويچار ڪيو ڀاڪي ڪي شادي جي لائق ڪي
آهي. هوءَ ڪيترا راڪس ۽ دنيت انجي محڻات وڃ لکپتي
ڏهي وارياڻ ڪو ڀاڪي هوش آڻي وڃي ڏ سڪي. اوکا پهنجي
سامي کي ملڻ واسطي اڪلي پهر شوي ڀاروڻي جو ڏيان ۽ ٿو ڏا
ڪٽ ڪي. ڏکوئي ڪيٽ ڪهن اوکا رات جو پاڪ ڪي ڪٽ سان
ڪيوتر خبر آهي ڏاڏو مهاديو وڃان ڪهن سان
ڪي ڪهڙي. ڀاڪار ڪيس اڪيلي ڏڪ ڏاڏي ويڻي. سچي ۸
ڪي ڪهڙي. ڏکوئي ڪيٽ شام مورت تمام سڌ رکيا ڪي
ڪي ڪهڙي. ڪٽ ڪهن ڪٽ ڪهڙي پهنجي پهريل موتين جي
ڪي ڪهڙي. ڪٽ ڪهن ڪٽ ڪهڙي سڌ ڪي ڪهڙي ڪي ڪهڙي
ڪي ڪهڙي. ڪٽ ڪهن ڪٽ ڪهڙي جڏهن ان ڪي ڪهڙي ڪي ڪهڙي
ڪي ڪهڙي. ڪٽ ڪهن ڪٽ ڪهڙي جڏهن ڪٽ ڪهڙي ڪي ڪهڙي

وٽو پٽ تمام سنواري ۽ ڏوما ڏما ٿو ۽ جو شوءِ ٻڌا ديو جي پوڄا ۽
تپسيا ڪائي پرنٽر سان ڪندو ٿو، ڪڙي ڏينهن جڏن اڏو پاڻاسر
ڏاڍي پرنٽر ۽ اڃي شوءِ ٻڌا ديو جي ڏيان ۾ ڦڙيط ۽ ڪائيط لڳو، تڏن
پولاڻات پرسن تي پاروتيءِ سميت درشن ڏيڻي جوڳ لڳس ۽
”مي پڙا ڏينهن جو پرنٽ ڏسي آءُ ڏاڍو خوش ٿيو آهيان ماڳي جا
اڃا مڃيڻي ساگهو.“ پاڻا سر ڏڌو هن هٿ جوڙي وينتي ڪئي ۽ ”مي
ديئن ديال! اوهانجي ڇڏو هن اڃا اڃا آهي ۽ ڏڌو هين پورائ ٿوڻي
آهر ڪريو. ڏينهن ڪان ٻوءِ ڇوڏو هن لوڪن جو راڄ ڏئي اڏو ٻل
ڏيو ۽ جو ڪوبر ٿوڻي جيڻي نر سگهي.“ پولاڻات ڏڌو هين پرسن
تي ڪيس هزار پانهون ڏيڻي ڇو ۽ ”ڏينهنجي اڃا موجب ائين ئي
ٿيندو ۽ ڪوبر ٿوڪي جيڻي ڪونر سگهندو.“ اهو ورپائي پاڻاسر
اڏان ٿوڪائي پٺنجي راڄ محل ڏانهن ٿوٽيو ۽ پٺنجن پانهن جي
ٻل سان سڄي سنسار کي جيڻي راڄ ڪرڻ لڳو ۽ هر روز ڪيلاس
پربت تي وڃي شنکر ڀگوان جي پوڄا ڪندو هو.

اڻ رينت ڏڌو هن پاڻاسر سان ڪوبر وڙهڻ وارو نه رهيو ۽
اُن جون هزار پانهون بنا وڙهڻ جي ڪوبا ڪهڻ لڳيون، ڏڌو هين ٿو
وڏن وڏن پهاڙن کي کڻي هن پاڻن تي هڻي پورا پورا ڪرڻ
لڳو، پر ڏڌو هين ۾ اُن کي شانتي ڪانه آئي. ڪڙي ڏينهن ويچار
ڪيائ تر سواءِ لڙائي جي هي سڀ پانهون ٿوڻي ڪنهن دشمن جو پٿو
ڏين، اڏاءِ بهتر ڏيندو تر ٻڌا ديو وٽ هلي ڪنهن دشمن جو پٿو
ڪهڻ. اڏو ويچار ڪري ٻڌا ديو وٽ آيو ۽ اُن کي پٺنجي من
جو مطلب اڇي پڌايائ ۽ جوڳ لڳس تر ”جيڪڏهن ٿيو ڪو وڙهڻ
لاءِ تيار نه آهي تر توهين ئي تيار ٿيو.“ ٻڌا ديو سندس اڏا انڪار
ٻڌل وڃڻ ٻڌي ويچار ڪيو تر هون هڪي پڪٽ چاڪي اڏو و

رکمنی ہلدیو وری ہ کھیو، جن بھائن راجائن کوڑ کہائی رکمی جی نندی ۽ جیو۔ ہاوار کی ایئن تی ڈسو لگو، تڈھن رکمی ایمان ۽ ہوی ہاوار کی چوٹ لگو تہ "پائی! کاوڑیئن ڈو ٹو؟ پاڻ تو پھنجو سچو جبر کھوارن سان جن ہ کائین ڈاڑھ ۽ کڈاریو، سو تون واسی ڈاہسو والد مان جا چالیئن؟ اها والد کرط ۽ دشمن سان اچڑ واڻئن جو ڈور آھی ۽ نہ تو ھوڑی کھوار جو۔"

ایترو ہڈی ہلدیو جی ڈسی جی حد لہ رھی، تہ وری ہے رکمنی جی لحاظ کوی کئی شانت کیائ ۽ وری ہ ہیو وڈو واہ رکی والد کیائ۔ ایشور کوہا سان ہاڑی کیائ ان مھل ہے سیئی راجائن گڈ جی کوڑ کہائیو تہ رکمی کھیو آھی۔ ایسے تی بگڑ آکاش واڻی تی تہ "ہلدیو جی جیت آھی" ہو اُھن راجائن کوہہ خیال کوہہ کیو۔ بس! جیئن ہلدیو جی ڈسی جی حد گاڑہ رھی ۽ تہ تہ رکمنی جو کوہہ لحاظ نہ رکی رکمی کی چوٹ لگو تہ "موکہ! ہاتی کھڈی ہ دل مان دشمنی نہ چڈیے۔" ایترو چئی ہیھنجی ول ۽ موسل سان رکمی کی ہوڑو کوی چڈیائ۔ ایترو ہال ڈسی ہڈھن ہیا راجائون پچیٹ آیا، تڈھن اُھنجو ہ ہوحال کیائ، جی ہیھنجو سادھچائی آئی ۽ ہا۔ ہاوار ہوہ سمو کوحال جئن جو تئن شیارسندر کی ایئن ہڈاوڑ ہ کھوت کھوار ولی جلدئی ۽ وارکا ڈانھن موئیا۔ ۽ وارکا واسی سندن اچڑ جو ہڈی ڈاہو خوش تیا۔"

ڈسی راجا پریکشت! ڈاڻی مان تو ڈسی اُو کا ۽ آئرڈ جی کتا ہڈائین ٹوسا ہڈ۽ تہ تو ھما جی بلس ۽ رکشپ پیدا تیو جنھکی ۽ رکشپ مہاہاوان ات پیدا تیو۔ اجی کھو ہکت ہوئاڻ جئن جو تو ہیھنجی بلس وڑاجا ہلی ھلو ۽ ۽ ساتھا پیدا کیو ہیھنجی کھوتی اچائ سنڈ ۽ ڈور آھی ایئن ہلی واڻی سوانت پیدا ٹیا جنھکان ہاڻسو

يا ڪالهه رکڻي سان اچي ڪٿي، جنهن وري پنهنجي ياد ڪي
سموري ڪالهه ٻڌائي ۽ رخصت ورتط لڪي. رکڻي انهيءَ تي
جواب ڏنس تہ "پيٽ! تون ڪنهن به ڪالهه جو ۽ پ نہ ڪر، مان
ٻيڙيا تو انهن راجائن کي آڻڻي اچان پوءِ جڏهن تنهنجي لاءُ ونڊي
ڏجو." ايترو چئي ڏو سيڻي راجائن ڪان موڪلائط ويڙهي
ڏو ڇوٽط لڪس تہ "ڏس اڌيءَ رو ڪونہ ڪجو، جنهنڪري اسانکي ڏاڍو دل
هر ڏي ٻيو آهي ۽ سمجهون تا تہ ڏوکي اسان کان به زياده ٿوڪر ڏيو
ونڊو. ٻيو اسين ڏڪا پائيون تہ رکڻي جي ٻيري ٻلرام جيڪا ڏوسان
ٻچڙي ملت ڪٿي ڏسي سا ڪا ڏوکي وسري ويهي ونڊي؟ ماڻي
لڙائي ڪري تہ انهن سان پوري ڦٽي ڏڪا سگهون ايڏاڻ ڏون ٻلرام
ڪي ڏت گهرايه تہ ساٿس جوڙ ڪيڏي سڀ مال هوا ۽ ڪسي وڃائس.
شريڪ شط سان ڪاوڙط جو ڪو ڏوڏ ڪوبه." ڪالهه ياد آڻي ۽
ايڏا ڪالهه ٻڌي رکڻي کي به اڇوٽي ڏاڍي ڏاڍ ٿي
ڏاڍي چڙ لڪس ۽ اڇي ٻلرار کي راجائن جي سڀا ۾ آڻي، جن ڏاڍي آدر ياد
آڻي ساٿس ڪئي جي ۽ رکڻي سان جوڙ ڪيڏط لاءِ ڇا نوٽس
سان ڪيس وڌايو ۽ رکڻي ٻوڙن ۾ راندين ٻلرام کان ڪٽيون
راند شروع ٿي ۽ رکڻي جڏهن ٻلرام سڀ جهڙا ڏاڍا تڏهن رکڻي آڻين ٻو ۾ جاسان راند
ڪي جوڙ لڪڻ تہ "جيڏو سڀ هارائي ويڙهو آڻين ٻو ۾ جاسان راند ڪيڏين." انهيءَ تي ٻڌا سڀ راجائن ٿوڪاڻي ڪري ڪاوڙ لڪا.
ٻلرام تڏهن شرمندو ٿي ڏاڙ رکيو ۽ جڏهن آڻين تہ ايڏا راند رکڻي
لڪا ۽ تڏهن سڀني راجائن آڻي ٻلرام کي ڪٽي ڏڌا ۽ ٻو ڏاڙ
ڪٽي. ٻلرام راجائن آڻي ڏڌا رکڻي

"یادی ہو مال تو کی سنیالیو ہو آمی وری ہمڑو گرائیندیں"
جاہ" امو ہتی وکھو ہوط لکھو تہ "بیطا! تم کوہ کر منہنجی
موتی پاٹ اِیا آمی تہ ہردیومن کی ہوکری ڈیتی شوی گرشطسان
لئین مانتی کہیدیان، جھنگری اکوٹو وہو منجی وچی۔" ایہو
جی وکھو سوہیر دو سیاہ ملہو ہو۔ جیڈانہن ہردیومن ہ مانتا
ہی آکیا سان آئی سیاہ ہر آیو۔ جڈ دس وکھاوتی ورمالا کھے
سینی راجائن کی تسدی ہردیومن وت ہتی، تڈ دن ان سانوری
مورت تی موہجی اِیا مالا سندس کہیہ ہ کھلی وڈی۔ امو حال
ڈسی آئی ویلن راجائن کی ڈاہو حسد تیو۔ ہردیومن کان کنوار
کھے ہی وت کوٹ لکہا۔ جیڈانہن وکھی شاستر وڈے سان
پہنجی کیا ہردیومن کی ہوڑانی کہٹوئی ڈاح وغیرہ ڈیتی دوارکا
روانو کیو۔ وات ای اہن راجائن کے ہیرو کھو، ہو ہردیومن
بہنجی پل ۃ ہوا کوہ سان سینی کی پہنچی گیو ہو ہردیومن ہی
دوارکا ہہنچط تی کہو کہو آنند تیط لکہا۔

کیترن ورہین بعد ہردیومن کی رکھاوتی مان دگو سندر
ۃ تیجسوی اوڑ لای پتر پیدا تیو۔ راجمتی منجی ہتر گنیلی
گدی ڈاہی راکاط گئی۔ وکھی جڈ دن ڈوہتی جی ہمط
ہو ہڈو، تڈ دن خوش تی وسدیہ کی ہوانی ہو گلیاہ تہ "آ پہنجی
اہواجی ہتی سان ہوطبط ہامیان تو۔" اِیا کہاہم قبول پیتی ۃ
ڈاہی ڈوہ ڈاہ سان اڈ کی ہوطبط ویاہ۔ وان ہی
وکھی خوب ڈاح وغیرہ شیار سندر
ہے ڈی گوشط کی ہوٹ لکہو تہ "مہاراج!
ہو ہا راجائن ہی
ڈسدن۔" شوکرشط

پورو آهي. مون تہ رڳو تنهنجي پريت جي پريکشا وٺڻ لاءِ اڌڙا
ڪنور وچن چيا، پر ڏسان ٿو تہ تنهنجو مون ۾ سچو پريم آهي.
جيتوڻيڪ منهنجن ڪنور وچن ٻڌڻ ڪري تنهنجو باهريون رنگ
سو پيلو ٿي ويو هو، پر اندريون پريم ڏرو بہ نہ. پتوڑت
اِستريں جو اِهو ڏرم آهي تہ پنهنجي پتيءَ جي آگيا موجب هلن. آءُ
تنهنجي سندرتا تي موهجي ڪندن پور ڪونہ آيو هوس، پر رڳو
تنهنجي سچي پريم کي ڏسي. هاڻي تون ڪا بہ چنتا نہ ڪر."
شيام سندر جي اِها گالهہ ٻڌي رکمڻي ڏاڍي خوش ٿي ۽ ڏاڍي
پريم سان هنجي سيوا ڪرڻ لڳي.
هي راجا پريکيت! اڌي طرح شريڪرشڻ دوارڪا پري ۽
سورهين هزار ڪسو اڻ استريں سان رهي گرهست آشرم جو ڏرم شاستر
موجب پالڻ لڳو ۽ سندس سيوا ڪندیون رهيون. هي راجا پريکيت!
سان اٺئي پهر سندس سيوا ڪندیون رهيون ڏاڍي پت جائو آهي،
جڏهن رکمي ٻڌو تہ شريڪرشڻ کي پرديومن نالي پٽ ڄائو آهي،
تڏهن پنهنجي استري کي چوڻ لڳو تہ "پنهنجي ڏي رکماوتيءَ
جو سويرو ڪريون ٿا، تنهنڪري تون منهنجي پيٽ رکمڻي
کي سندس پٽ سوڏو ڏي گهرائ." پوءِ ڪڙو برادمط موڪلي
رکمڻيءَ کي ماڻهو موڪليو ويو جا شريڪرشڻ جي آگيا سان
پرديومن کي پاڻ سان وٺي اچي پهتي. رکمو پنهنجي پيٽ کي
ڏسي ڏاڍو خوش ٿيو، پر هوءَ اڳوٽي گالهہ لڙائي هاڻڻ واري ياد
ڪري ڪنڌ ڏيئي ڪيائ. سندس استري رکمڻي جي پيرن
تي سر رکي ويٺي ڪئي تہ "اڄ ڪٿن سالن ڪانپو تو اسان تي
ڪرپا ڪئي آهي، انڪاءِ اسانجي موضي آهي تہ اسون پنهنجي ڏي
جو وهان ۽ تنهنجي پٽ سان ڪريون." رکمڻي جواب ڏنو تہ

جنهن ڪري ته اڄ ڏاڍ انجو ڏاڍو ڪاڙهو آهي. اوهان جو ڏيڻ ته اوهان
موڪلي سهنجي مرضي تي هت آندو آهي سا ڪاڙهه بالڪل ٻوري
آهي، ڏوڏو جي اڪشمي اوڏاڻجي داسي ڪي رات ڏينهن اوڏاڻجي
سيوا ڪري، آڻي پاڻ ڪهڙي شمار ۾ آهيان جو اوڏاڻجي لائق
ڪيان؟ اوهان ڏين ڏيار ڪي موڪلن ڪاڻ هي ايڏا ٻوري ڪئي.
هي حڪمت ڪاڻ! ششپال ۽ اوڏاڻجو ڪي پيدا ڪيل آهي. هي مان
اوهان جي سيوا ڇڏي آڪي ٿهول ڪريان ها ته جيڻ واڌا انديش
ٿيا اوهان ڏوڏيڻ ڪري مڪت ڪيا؟ ٻو ساڪو ڪار اڪهي ٻيا، ڪشن
ڏيڪو منهنجو حال ڏ ڪي ها. اوڏاڻجي ڏيا سان ڏيئر منهنجو
ڏاڍو سڏا ڪاڙهو رهندو. هي وڪنڊ ڏاڻ! ڏيڪي استرين تو ڪان
هي ڏيڻ ڪان منهن موڙين ڪيون تڪي شال ششپال ۽ دلت وڪر
ٻوڙا ڪي ماڻن. آڏال وڏان سان اوڏاڻجي ڪاڻي ڪي وهندس ۽
اوهان جي دشمڻن کي ڪاڻجو شترو سمجهندس. ڏيڪي استرين
ڏيا ڪيت هي ڪاڻجي ڪئي هي سڀ سيوا ڪن ڪيون ۽
تڏهن سنسار ۾ منهو ڪاڻا ٻوري ڪئي ڪي؟ الت ۾ مڪت ڪين
ڪيو. هي ڏيڪاڻ! اوهان جيو ته ڏهن، مڪڻن هي واڻان اوهان
هي نعمت ڏيڪي ڏوڪو ڪاڻو، سو جڏهن اوڏاڻجي ستوتي ويد ۽
شاستر ۾ ڪاڙيدي ٻوڙا ڪاڻ ڪان، تڏهن پاڻ مڪڻن هي ڪهڙي
ڪاڻ آڻي ڏهن ته ڏاڙهه منهي ڪان، هو الڪي ٻو ڪوڻان جاڪن ڪاڻيڪو،
اوڏاڻجي ڏيڻ ڏي واهپ ڪسي اوهان وت هو ڪاڻيو هو؟ اوهان
ڏيار ڪي ڪاڻ سي ڪي ڪاڻوت آندو. ڏڻي مان ڏو ڪهوان ڪي
ڪرشڻ جڏ ڏيڻ ڏي ڏهن هي داسي ڪي رهان؟ منهنجو ٻڙو ڪوڻان
هي جوڻي ڏ ڏي."

اڃرو ٻڌي شر ڏيڻ لڳو ته "ٻاري! تنهنجو ڪيئو

شوڪ ڏرو ٿيو پوءِ هٿ جوڙي وينتي ڪرڻ لڳي تہ "هي
ديناناٿ ! ڀلا اوهان ڪهڙي مطلب سان اهڙا ڪنور وڇن
مونکي چيا. آءٌ تہ سدائين پاڻکي اوهانجي داسي سمجهندي آهيان-
اوهانجو مونکي هٿي ڪنهن راجا وٽ وڃي رڌڻ جو ڇيو سو اوهان
کان اڻهر ٿيءِ لوڪن ۾ ڇو آهي ڪير جنهن وٽ وڃي رهان ؟
اوهانجي جنهنتي ڪرپا ٿئي اُهوئي تہ راجا ٿي سگهي ٿو. آها !
وڏا وڏا راجائون سنساري سک ۽ راج پاڻ ڇڏي تو هانجو پڇن
ڪري پوءِ ساگر پار لنگهن تا ! جڏهين پرڏوي ڏکي ٿي تہ هانجي
شرط اهي ٿي ۽ براهمڻ ۽ هري پڇت ڏکر پائين تا، تڏهين او هين
سگهڻ اوتار وڏي پرڏوي جو بار لاهي گڏو براهمڻن کي سکي ڪريو تا.
مون ۾ اهڙي طاقت ڪانهي جو اوهانجا گڻ پوري طرح ورڻن ڪري
سگهان. اوهان مون ۾ ضرور کو اوگڻ ڏسي اهڙي گالهه ڪئي
هٿي. جي ائين آهي تہ منهنجو اپراڌ کميا ڪريو، جو جو وڏا هميشہ
نندن ٿي ڏيا ڪندا آهن. هي ديناناٿ ! مون پنهنجي اکين
سان ڏڏوتر جڙا سنڌ ۽ ششپال جڻ پلوان راجائن کي، جنکي پنهنجي
ڀل جو اپمان ڏيو، اوهان ڏکڙي ساعت ۾ پڇايو. اوهين جو
ڇوٿا تہ اوهين پنهنجي پڳڙن کي سدا ڪنگال رکو تا اُن جو
سبب هي آهي، جو دنيا جا ماڻهو پيسن ۽ راج جي ايمان ۾ اڻڌا ٿي
اوهانجو ڏيان ۽ سمرٿ ڇڏي ڏين تا، انلاء اوهين اُنهن ٿي ڪرپا
ڪري اُنهنکي غريب بنائي پنهنجو پڇن ڪرايو تا، جنهنکري هو
پوساگر پار لنگهيو وڃن. ڇڙو هري جو پڇن غريبي ۾ ٿي سگهيو،
تہڙو شاهوڪاري ۾ ٿي نٿو سگهي. آنبريش، پرهلاد، رشي ديو، پرورت
۽ جڙپرت جڻن گياني راجائن سنساري سکر کوڙو سمجهي پنهنجو راج
ڪٽنب ڇڏي دنيا کان الڳ ٿي وڃي اوهانجي چرڻن جو ڌيان لڳايو

ڈکو وغیرہ کنجھر ڈیند و ہوس حکمان موں بابت ہڈی موں سان وھاو کیوائیٹی ، ان کری ڈاہو ڈوکو کاڈو اٹئی . اوی ! شیام ہیڈی ہلیوان راجا کی ، جو ہڈا سنڈ ؛ ہیں وڈن وڈن راجائن کی جاہی ولی آہو ہو ، نہ قبول کیے جا ڈاہی چوک کیے . آہا ! موں جہڑی گالیں چارٹ واری سان وھاو کری پہنجی گل کی لاہق کانک لکھایے . وری جوکرین کی جھن گالھہ ہر شوم جنٹ کیں سا ہے تو کار کئی . یعنی ہوا جنٹ ھی متان چئی موکلی پہنجی وڑاہ جو نیاہو موکلیے . سچہ آہی تہ استری جو عقل سندس ڈاڈی کڑی ۸ ٹیندو آہی ." موں تہ تہنجی کھوائط سان اہی تہنجو ہون زور کیو ہو ؛ ہکوان ہیتون راجائن جی سامھون منہنجی ہات رکی . ہاہوں اوقت جیکو پہنجو ہوا کوم ڈیکاریو سو ہر تو کان کھجھو کوئی . موں تو لی خوشی سان کولہ آندو آہی ، اچاہ جیئر برتو کی موکل آہی ؛ جیکڈیں تہنجو من کھوی تہ موکلی چڈی بلاشک پاڑھڑی اتر کل واری راجا وت وڃی رھہ ."

اڑوا کنور وچن ہڈی رکمٹی روئط لکی ؛ سندس منھن ہیلو ٹی ویو . شیام سندر کی کوہ جواب نہ ڈیئی کنڈ ہیٹ کری ہیون ہی نینھن سان ڈرتی کوئط لکی ؛ ڈپ وچون بدن کنھط لکس ؛ موروائی کری ہیٹی . جڈھن ہکوان ڈلو تہ متان چنتاسب ہواٹ لکری وہنس ، تڈھن اڑان اڑاری کیس ڈیوح ڈلو . ہوہ جوٹ لکس تہ " ہی رکمٹی ! موں توسان مسخری ٹی کئی ؛ تو لاہق منہنجی گالھہ کیڈ کری ایترو دکہ پاتو . مان تہ وکان وڈیک کنھن کی ہر ہار کوڑ تو کریان . تو پانیو تہ مان توکی چڈی ڈیندس ، پو متان کو اڑو ویچار کندی آہین ."

شیام سندر جا اڑوا ہسو ہر ہوئل وچن ہڈی رکمٹی جو

شتوڻي ڪمي. وڏڪڻ ناڻ تڏهن خوش ٿي اُهو ڇڙ ۽ ڪنڊل
اندر کي ڏنا ۽ ڪلپ ورکش وٽي دوارڪا ڏي موڪيو.
هيڏانهن شيام سندر دوارڪا پري هر پهچي سڌير ياما جي
اڳيان هر ڪلپ ورکش لڳارايو ۽ راجا اُگرسين کان آگيا وٺي اُنهن
سورهن هزار هڪ سؤ ڪنيائن سان وواه ڪيو. پوءِ سڀني کي
جدا جدا محل هر وهاري اوترا روپ ٿي هر هڪ کي آنند ڏيڻ لڳو.
جنهنڪري اُنهن هڪٻئي سان حسد نٿي ڪيو. هرڪا استري صبح
جو شيام سندر جي سيوا ۽ چاڪري پريم سان ڪندي هئي.
هڪڙي ڏينهن شريڪرشٽ رڪمڻي جي ايمان ٿيو ته شريڪرشٽ
اُنوقت ڀڳوان جي اڇا سان رڪمڻي کي ايمان ٿيو ته شريڪرشٽ
جي هيترين استرين کان آڏي سڀ کان وڏي سندر آهيان،
جنهنڪري هو مونکي وڏيڪ پائڻي ٿو. ڀڳوان انتريامي اهو ڏسي
ويچار ڪيو ته رڪمڻي کي ڪاوڙ ڏيکاري آنجي پريم جي پريکشا
ڪريان ته ڪيس پنهنجي روپ جو ايمان آهي يا منهنجي پريت
گهٽي آهي؟ اڏو ويچار ڪري رڪمڻي کي چيائين ته "هي پياري!
تو جڙي سندريءَ کي مون جڙي سان وواه ۽ پريت ڪاجڙن سان ڪرڻ
شاستران هر چيل آهي ته "ويرَ، وواه ۽ پريت ڪاجڙن سان ڪرڻ
گهرجي." آءٌ ڪنهن ملڪ جو راجا ڪونهر آهيان پر جڙا سنڌ جي
ڏپ کان ڀڄي اچي هن سمنڊ جي وچ ۾ اڪو آهيان. جڏهن
کان جنهر و رتو اٿر تڏهن کان چگو ڪر هڪ به ڪونهر ڪيو اٿر.
جيڪو منهنجو پڄڻ ۽ سمرٿ ڪري ٿنهنکي دنيا کان ورڪت
۽ ڪنگال بنايان، ٿنهنڪري منهنجي پڳت کي سنساري سڪر
ملهيٽي ڪونهر. وري منهنجي عادت اڏي، جو ڪنهن سان بهر
پريت نه رکان ۽ سڀ کان الڳ رهان. شايد ٿنڊ پٽ هر منگڻ کي

ر برابر ڪري نٿا سگهن ، تڏهن مون ر ڪهڙي سمرڻي آهي جواوهان جا ڪٽ وڍن ڪري سگهان . اڃا تہ جهن تي اوهانجي ڪرپائڻي ، سوئي اوهانکي سڃاڻي سگهي ٿو . منهنجي پٽر اوهانکي نہ سڃاڻي مها ڏوهر ڪيو ؛ جنهنجي سزا هنکي ملي چڪي .

ڀائڻي هي پاڻ کي پڪدت اوهانجي شوڪ آيو آهي ، تنهنکي ايهڙان ڏيو." شوڪرشٽ تڏهن پنهنجو هٿ پڪدت جي مٿي ؛ پٽي تي ڦهائي ڪيس آشيرواد ڏني . ان کانپوء سري ڪرشٽ پڪدت سان گڏجي اُن منڊ ويو ، جتي پوماسر سورهن هزار ڪسوٺ واڇ ڪنيائون پوريون ڏيون ؛ جي پاڪوان جو سمرٽ ڪري رهيون هيون . جتن تي هڏن سانوري صورت ؛ موهني مورت کي ڏٺو ، تتن تي سڀ ڪدڪدائي وڃڻ ڏاڍ ئي سامهون اچي بيهي رهيون ؛ هٿ جوڙي قيدخاني مان ڇٽڻ ؛ پاڻسان ولي ملڻ لاء وينتي ڪرڻ لڳيون . ڪنيائن جادين جا وچن ٻڌي شري ڪرشٽ کين دلاسو ڏيڻ لڳو ؛ چوڻ لڳو تہ "هي اوهانجي گهر وڃڻ جي مرضي نهجي تہ اوهان سيني کي آڻي ٻهچايان ." هو ڪنيائن انين ڪرڻ نہ ڪهوليو ؛ چوڻ لڳيون تہ "مهاراج ! هيٺر توهانجا اڃي چرڻ ڇڏي ڪيڏانهن وڃون ! اڃاڻ ٻهنجي شيوا ر رکو ."

شوڪرشٽ انهن جي سچي پريت ڏسي سيني واڇ ڪنيائن کي دوارڪا ڏي مهڪلي ڏنو ؛ پاڻ سڀني پاسا سان گوڙي وڃي اندر جو هٿرو ڪيل ڪٽي اندر پهچي ڏانهن ڏٺيو . اندر ، جتان پوماسر جي مرڻ جو ڏڻي خوشيون ٻڌي گيون ، تنهن تڏهن شوڪرشٽ جي اوڻ جو احوال ٻڌو ، تڏهن سيني ديوتائن کي ساڻ ڪري ر ڪنٺ ڏٺ وٽ آيو ؛ ٻهنجو سوري جوڻن تي رڻ پاڻ سان ر ولي وڃي اندر آسڻ تي وهاريو ؛ ڏاڍي پريم ؛ شوڪا سان سندس

جي سامهون آيا ، ۽ ڏيگوان اڳيان سڀني جو ڀرائت آڻي ڏنو . ڏوماسو
جڏهن پنهنجي وزير سان مشوري ۾ سنڌ ۾ ستن پٽن جو فوج سميت
ملڻ جي وچار جو ٻڌو ، تڏهن ڪروڌ ۾ ڀري شوڪ سان
وڙهڻ لاءِ آيو ؛ گهڻيئي هٿيار ۽ شيار سنڌ ۾ ڦهلائيين ، ۽ مولي منوهر
پنهنجي سدرشن چڪر سان سڀ ڪجهه ٽڪر ٽڪر ڪري وڌا .
انهيءَ تي ڏوماسو ڳاڙهو ڪاوڙ جي لڪاري چوڻ لڳو ته "اڄ تون
منهنجي هٿان جيئرو بچي نه ويندين" ؛ ڪڏهن توار زور سان
شيار سنڌ ۾ ڪي هنيائين . جڏهن اُن ڪو ڏوٽو ڪونه ڏٺو ،
تڏهن ڪاوڙ ۾ ڀري شوڪ کي چيائين ته "ڀاڳ جاڳي
سڀيرڀاڳا اڄ ڏيڏو" جنهن تي شوڪ ڏاڍ ڪنڌ ڪري پنهنجي سدرشن چڪر
هٿڪي ڦاس ڪري ڏيڏو . ڏڪي ڏيڏو .

ڏوماسو جي مرط کان پوءِ سنڌ ۾ ماڻا پنهنجي نمن ۽ پڳڌ
پنهنجي ڏوٽي کي شوڪ ڪرط وٽ ڏئي آئي ؛ ڪيترا هيرا جواهر ۽
هيون پيتون آڻي شوڪ کي ڪرشط جي رڻ ڀومي ، ڏيگون اڳيان رکيائين . پوءِ هٿ
جوڙي ستوتي ڪرط لڳي ته "هي جوتي سروپ ، ڏيگون هڪاري!
او ڏاڏيجي ايلا اوسر ڏاڙ آهي ؛ اوهين سنساري وستن جي داسي ڪي ڏيڻي ؛
نشا ڪرو! لڪشمي سدا اوڏاڏيجي ڀرط جي داسي ڪي ڏيڻي ؛
وڏا وڏا ڏشي سڀي رات ڪنهن اوڏاڏيجي ڀرط جو ڏيان ڪندا رهن
ٿا ، اڄوڪي ڀرط ڪرط وارا آهيو . اوهين خاص پنهنجن ڏيگون
جو منورٿ پورط ڪرط وارا آهيو . اوهين سڀني کي سکر ڏيو
جي وکيا ڪوط لاءِ سنساري سنڌس جو جنم وڃي سڀني کي سکر ڏيو
ٿا ، جنهڪري سنساري ساطجو اُن روپ جو ڏيان پوجا ؛ سرط
ڪن ٿا . ولا! جڏهن ڏومڻيجي ستوتي شاڏا ، شيش ، گڻيش ؛ مهيش

بیٹی ، بھجون ہوا جو ڈیل دو تنہنجی اندر جیون قلعو پاس
(رسین جی ڈاری) جو لھیل ہو ۽ انھیءَ جی اندر سین قلعی ۾
ہوماسر رھیو ٹی . پکوان جی آکیا موجب سدرشن چکر ، کدا
۽ کرڻ گاڏي ساعت ۾ جھل ، بئو ۽ ھتیارن کی ناس کري پاڻي
کی سگنی ڏڏیو ، ڀاڪ کی ونسی ڏوا کیو آڏانی ۽ رسین جی
ڈاری گھي رستو ٻتائی ڏڏیو . ڏڏھن جسن قلعي جي دروازي
مت شری کرشن ٻھتو ، ڏڏھن ہوشیار ہوءَ سڀ سڀ وڙھڻ لاءِ آیا ،
ہو ڏاڙي کرڻ ٻھنجن ٻھنجن ۽ جنھن سان اُنھن سیني ہو ڏان کی
ناس کري ڏڏیو ۽ ہو پکوان قلعي جي اندر وڃي ٻھنجو پالیم جنھیں
ڏاڻي شنکر ونایو . شنکر جو آواز ٻڌي ہو ماسر ڏڏ مان جاگي ہوڙ
ایکو ٿو ”ارے ! مون ڏھي اوگن ۽ ڪو ڏ ڏڏیو ، جو مون
سان وڙھڻ جي سھڻي وکي ، سواءِ جي کير آني جنھن اڄي مون
کی لڏھ مان جاڳایو آني ؟ پکوا ! آ . سڄي ڀاڳي پکي تیسو ڪھو
ونان ۽ آنڀت ہو ڏاي دنیت سڏس ونیو ہو ماسر کسي وڃاڻ
ایکو ٿو ”مھاراج ! منھنجي ہوڏي اوڏاکي وڙھڻ واڻ ڪٿھي ،
آ ۽ ھيڙ ڀاڻ وڃي ڏ سڏ ڀاڻ ۽ ” ڏھن جڏي مودنیت توشبل
مت ۽ ڪٽي شری کرشن جي سامھون آیو ۽ ڪوڏ ۽ ہو جسي ڏاڏ
ڪرڻ ٻھنجا ھتیار شری کرشن تي ڇاڏڻ ایکو . پکوان واسدیو
اُنھا سب ھتیار ٻھنجي سدرشن چکر سان ڪٽي ڏڏیا ۽ مودنیت
ھنھنکي ٻھنجا سڀ ھتیار ، ڏھن جسا ٻھنجا ہات کوڻي ، ڀاڳیو ڏڏیا ۽ سڏس
ڏھن وجسي ڪیس کھي وڃاڻ ، ہو ڏولو کی لات ٻھنجي
سدرشن چکر سان ڪٽا ٻھنجي سوڏي ڏڏیا . بس ! اُن ڏھن
کان ولي ، پکوان کی مارڻ کاڻي ڪسي ہو ڏلا آون . مودنیت
موٽ ٻڌي سڏس ہات وڏو ڏاڪو ولي شری کرشن

جو سمجهائڻو ٿو هي وڏو مشڪل ڪم اوهان بنا هيو ڪو نه ڪندو
اِنهن ڪاڻ منهنجي پرڻ جي پت رکو." شيام سندر راجا جي گاله مڃي
اُنهن سٽن ئي ڏاڍن کي ڪاڙهي دفعہ ڏني ڇڏيو. اهو ڏسي
نگن جت ڏاڍو پرسن ٿيو ۽ سڀ ڏسندڙ پٽ عجب ۽ پڇجي ويا ۽
دوارڪانات جي شڪوتي ڪرٽ لڳا. پوءِ راجا ڏاڍي ڏور ڏام سان
پنهنجي ڪنيا مرلي منوهر کي پرڀائي ڏني ۽ بيشمار ڏاجو ۽ هيراجواهر
ڏيڻي روانو ڪيو. پيا راجائون جي اُن سويرو ۽ آيا هوا سي شرم
وچون حسد ڪرٽ لڳا ۽ اهو ڏهراڙ ڪياءِ تہ "هن ياد وکي اهاڪماري
هٿان ڪڍ هين بر وڃي وڃٽ نہ ڏيندا سين." پوءِ تہ سڀني اڃي
شري ڪرشٽ کي گهيرو ڪيو، پر پگهوان پنهنجي پراڪرم سان سڀني
کي ڇڏي ڪري ڇڏيو ۽ راڄڪماري وڏي آنند سان اڃي دوارڪا پهتو.
اهڙيطرح شريڪرشٽ جون آٺ پٽ راڻيون چوٽ ۽ اڻن ٻيون
جن جا نالا هي آهن: ۱ ـ رڪمڻي ۲ ـ جامونتي ۳ ـ ستيہ ڀاما
۴ ـ ڪالندي ۵ ـ متروندا ۶ ـ ستيا ۷ ـ پدرا ۸ ـ لڪشمڻا.
انهن آڻن استرين مان بيشمار سنتان پيدا ٿيو.
هڪڙي دفعي ستيہ ڀاما کي ڪلپ ورڪش جي اڃا ٿي. اهو
ڪلپ ورڪش اندر وٽ هو، تنهنڪري شيام سندر ستيہ ڀاما کي
پاڻ سان وڏي اندر وٽ ويو ۽ ڪلپ ورڪش بابت چيائينس.
اندر اڃا گاله قبول ڪئي، پرهن شرط تي تہ پوما سر جو منهنجو ڇ
۽ ڪنڊل ڪڍي ويو آهي سي آڻي ڏيندين. شريڪرشٽ تڏهن
گرڙ تي چڙهي ستيہ ڀاما کي ساڻ ڪري پوما سر جي نگري ۾ آ
اُڏي چا ڏسي تہ پوما سر جو شهر چهن قلعن جي اندر هن تجويز س
ٺهيل هو جو پهريون قلعو جبل جو تيار ٿيل هو، ٻيو هٿيارن جو ڀ
هو، ٽيون پاڻي سان ڀريل هو، چوٿين قلعي جي چوڌاري باهر

وارا آهن ، مهنجي گهر آيا ؛ اُنهنکي نمون مٿن سان ڏوتو. آ ها!
جتي اوهان ما ڏٺ ٻيا آتي سڏائين جي جي کار ليا." جڏ من اڙي
ٽوح واڌا کهڻي ستوتي کري رهيو هو ، تڏهين راجکماري ستيا
شيامسندر جي موهني مورت تسي مٽس مونجهي من ۾ ڏٺ
لکي ته "هي ڪوان! اکوٽي جنم ۾ منهنجو ڪو ڀاڳ ڪيل هجي
ته اُن جي هوڏ پاڻ سان ڏن موهڻي مورت کي پنهنجو سوامي ڪري
جنم سڪلو ڪريان." ۽ پنهنجن ساهيڙين کي اوهاڻ ڏياريا.

پئي ڏينهن صبوح جو لکن حت راجا شيامسندر ڏي ويشتي
کري وڃي ته "ڪرپالڪان! آ اوهانجي شيوا برابر کري نه سکهيو
آهيان ، الله ڏاڍو اڃي آهيان. ڪاڻي جيڪا ۾ آکيا هجي سا
ڪريو ته شيوا ڪوٽ لاءِ تيار آهيان" شيامسندر ستيا جو سڏو
ٻڌڻ تسي راجا کي ڏوٽ لکيو ته "اوهان جي واکاڻ ٻڌي گهڻ ڏينهن
کان اسانجو من ٿي ٿوڪيو ته اوهان سان ملاقات ڪجي ؛ ايا آشا
اسانجي جيشو پوري ٿي جو اوهانکي تسي ڏاڍو آنند ٿيا سين.
جيتوڻيڪ ڪيترو جو ڏوهه پسڻ لڳ آهي ، تڏهين ۾ اوهانجي برابت
؛ ڪهڙي ڏوٽ ٿي مان گهران ٿو ته اوهانجي سشيل ؛ ڪلوتي ڪنيا
ستيا مونکي پرڻي ڏيو." راجا اهو ٻڌي ڪڏ ڪڏ ٽيٽ لکيو ؛ ڏوٽ
لکيو ته "هي ديالو! جتي خود ڪشمي اوهانجي شيوا ۽ آڻي
پوڄي ، آئي مهنجي ڪيا ڪهڙي ڪٽيتي ۾ آهي جهنجي اوهين
واڌا ڪريو ٿا. آ سمجهائيو ته مهنجو ڪو ڏوهه پاڪ ڪاڪيو
آهي جو مون تي دڻا ڪري مولکان اڻا ٿيو ڪري رهيا آهيو.
پوءِ ڪاهو ڏوٽ ڪيو آهي ته جيڪو مهنجي سٽ قالدن کي
ڪاڻي ٻوٽ سان نشندو اڌهاڻي ڏوڪري پرڻي ڏيندس.
مهاڻي راجکمار واپس موڪلي ڏيا آهن ، اوها ۾ مهنجي وڏي اميد آهي.

جو پٽ ٿي جيڪڏهين ڇوڪري ڪٽي ويندو تہ لوڪ هر اوهانجي گلا ٿيندي." اهو ٻڌي مترسين پنهنجي پيٽ کي وڄي سمجهايو جنهن تي هوءَ شيام سندر وڏان هٿي پري ٿي بيٺي. ارجن تڏهين شري ڪرشڻ کي وڃي ڪن هر ڇيو تر "مها راج! هنوقت جيڪي ڪرڻو ڪنهنجو لحاظ ڪندا تہ ڪالهہ بگڙي ويندي، اِنلاءِ جيڪي ڪرڻو هجيو سو جهٽ پٽ ڪري وڌو." شري ڪرشڻ تڏهين يڪدم مٿروندا کي هٿ کان جهلي رٿ تي وهاري دوارڪا ڏانهن روانو ٿيو؛ اهو حال ڏسي ٻيا راجائون رٿن تي چڙهي سندس پٺيان دوڙيا؛ جڏهن چوگرد ڪيس گهيرو ڪري ويا، تڏهن پنهنجن هٿن سان سيني کي پڇائي چڏيائ. پوءِ پاڻ آڻند سان دوارڪا هر اچي شاستر مريادہ موجب مٿروندا سان وواهہ ڪيائ."

ايتري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو جي چوڻ لڳو تر "هي راجا پريڪشت! شيام سندر ستيا نالي راڄڪماريءَ سان ڪٿن پرڻيو اها ہر ڪٿا ٻڌي وڃ. اها هٿن آهي جو نگن جت نالي ايوڌيا پري جي راجا پنهنجي ڪنيا جو سويمور رچي هي پرڻ ڪيو تر "جيڪو ہر منهنجن ستن ڏاندن کي ڪڙيٽي وقت نڪيندو تنهنکي مان پنهنجي ڏيءِ پرڻائيندس." اِنلاءِ جيڪي راجائون اُڏي آيا ٿي تن جڏهن ڏاندن کي ڏسو ٿي تڏهن بي همت ٿي ڪنهن اُنهنجو ڪ ٿو پڻ قبول نڪي ڪيو. اهو سماچار ٻڌي شيام سندر ارجن سميت ايوڌيا پريءَ هر آيو. نگن جت شيام سندر جو ٻڌي اڳواڻيءَ لاءِ ويو؛ ڏاڏي آدرياو سان گهر وڃي آيس. پوءِ شا وڏيءِ سان سندس پوڄا ڪري تمام گهڻي خاطري ڪئي. ان جت جوڙي ستو ٿي ڪرڻ لڳس تر "هي ڪڪنف ناٿ! منهنجا پاڻهر آهن جو اوهان جا چرڻ، جي ڏسڻي لوڪن کي

کالندي آهي سوريه جي ڌيءَ آهيان. هت وهڻ جو سبب ٻڌائي آهي
تہ جڏهن کان منهن وشنو ڀگوان جي مهما ٻڌي آهي، تڏهن کان
اهو ٻوڙ ڪيو اٿر تہ اُن کان سواءِ ٻيو ڪنهڪي هر نہ وينديس.
انهيءَ آشا هر آءٌ رات ڏينهن اُن موهن جي ڌيان ۾ سمرڻ ڪرڻ هر
وقت وتيت ڪريان ٿي." ارجن کالندي جا اهڙا درپ ۾ ٻڌي پريڊل
وچن ٻڌي سمورو احوال اچي شري ڪرشڻ کي ٻڌايو. مرلي منوهر
ٻوءِ کالندي وت ويو ۽ سندس اڇا پوري ڪيائين.
ڪڙي دفعو جڏن شري ڪرشڻ ۽ ارجن ويٺا هوا تہ اگني ديوتا
اچي وينتي ڪئي تہ "هي دين دياڻ! مون کي آجيرڻ
(بدهاضمي) جي بيماري ٿي پيٽي آهي ۽ ڪنهن هر ريت نٿي
لهيو. اِنلاءِ نندن بن کي، جنهن تمام گهٽيون گڻواريون هونديون آهن،
جيڪڏهن جلائيندس تہ بيماري لهي ويندي." شريڪرشڻ تڏهن
ارجن کي جيو جوڪ اُن بن جو مالڪ هو. ارجن اگني ديوتا
کي موڪل ڏني ۽ هو نندن بن وڃي جلائڻ لڳو. اِن بن آندر
ميرداڻو رهندو هو، اُن جڏهن اهو حال ڏٺو تڏهن ارجن وٽ ڊوڙي
آيو ۽ اگني ديوتا کي سندس مڪان جلائڻ کان منع ڪرڻ لاءِ
ويٺي ڪٿي. ارجن اگن ديوتا کي ائين ڪرڻ کان
روڪيو ۽ ميرداڻو ڏاڍو خوش ٿيو. هاڻي ان ميرداڻو ارجن جي
مهرباني لاهڻ لاءِ ڪيس ڪڙي اڏڻي سيا تيار ڪري ڏني جنهنکي
سپڪوڏسي عجب ڪائڻ لڳو. اِن سيا هر اڏڻي تہ ڏجوڙ رکيل هٿي
جو جتي پاڻي ڏٺي ڏڏي پيو ڏڏي. اها خبر جڏهن درپوڏن کي پيٽي تڏهن
اُتي پاڻي ڊريو پيو ڏڏي. ارجن هٿ پاڻي هر ٻڏل هي خيال
هو تہ اها جاءِ ڏسڻ لاءِ آيو. ڪڙي هٿ جڏهن فرش سمجهي
کان هن پنهنجا ڪپڙا مٿي کنيا ۽ ڏٺي هٿ جڏهن فرش سمجهي

سمجھوہ کی الھن ہتھی سان ہوٹ کرٹ لہ گھرجی. ہوءَ اُھا مٹی اکرورو کی مولائی ڈالیون."

راجا یریکیت پچھ لکھو تہ "ھی شکدیو جی مھاراج! جڈھن اکرورءَ ہاءِ گیائون ھو، تڈھن سندس صلاح سان ستراجت جو ماریو ویو؟ ۽ ٹاٹ وری ڪاھی جو ویو؟" شکدیو جی چیو تہ "ھی راجا! اھو سڀ دروپد (ڪاٹکی) جو ڪٹ آیو ھو. یدین ھڪ ڪمھو ڪار ڪاڪیو. دلیا ۽ ھی ستراجکوا ۽ خولو ویون ٿیون تن سڀئی جو مول ڪاٹ زن، (استری) زمین ۽ زر آھن. سو الھن ۽ جنھن ہوٹ لہ رکی سو سمجھہ تہ سنسار سڀ کوتری پار پوندو."

ھی راجا یریکیت! ستراجت جو موٹ یدئی شیارسندر یدشلو ۽ ہن کی تسلی بخاڻی عابیو آیو ھو. تنھنکری جیئرکیس آھن سان وڃی ملاٹ جی ایجائی جھنگی وڃن لاءِ. یدشلو جی خوشی جو آلت لوھیو سو ھت ہوائی چ لکھو تہ "ھی تواکی لاٹ! اسانجا اکھین جھوڑ کی سڏ کرڻ لا کیال تسجن، جھنگی کھو ویئی اوڏان جو درشن ٿیو ھی دین دیال! اسانجا تہ اوھین نی ھک رکشک آھیو. ھاڻی جڈھن جیئری کرڻا گئی آلو تڈھن ھی یوسات جا چارمھا اسان وٹ ڈکی ہنو."

یدشلو جو ڪاٹ سڀ موٹی ہلوان وڃن چارمھا وھی ہیسو. ڪوئی ڪیھن شیارسندر ارجن سان کڈھی جھنگل ۽ شکار کرڻ لاءِ وڃی. ارجن کی ڪاھی اچ لکھی ۽ جو شیارسندر کی ٹن ٹسو ۽ ہاٹ جھنا جی ڪناری تی جل ہٹ ٹاہ ویو. ہاڻی ہٹ ۽ ٹن تہ ڪوئی مھاسندر ڪنیا تھیا ڪوٹی وھی آئی. ارجن ڏڏن اُن جوڪوئی ٹن سندس ۽ سندس ہٹا جو لالو ۽ ہٹ جو سب ہچھو. جوڪئی جو والی ڏٹی تہ سمجھو لالو

تيستائ اسان کڏهين ٻه کوه ڪر ڪونہ ڏٺو. ماڻهو تڏهين ڏيا
ڪري ڪيس ڌت گهرايو تہ سڀ سولي ٿي پوي." شريڪرشٽ
تڏهين کين اکرور ڪي ڪوليِ آڻط ۽ آه رڙيا سان آڻط لاءِ ڪاشي
موڪليو، جتي اُٿن اڇي اکرور ڪي ويٺي ڪٿي ۽ ڪيس ڏاڙهي
بيماريِ جو احوال ٻڌايو. ٻوءِ شيام سندر جو نيا پوڏنو تہ جيڪڏهن
اوهان کي هنڌجي ڀڳتيِ جو پريم آڏي تہ يڪدم هليا هلو.
اکرور اهو ٻڌي ڏاڍي خوشيِ سان اُٿا مٽي ڪٽي يادون
سان دوارڪا ڏي هليو آيو. اکرور جي پهچڻ تي شيامسندر
۽ بلرام کيس اکيان اڇي ڏاڍي آه رڙيا سان شهر ۾ اندر وڃي ويا.
اکرور جو دوارڪا ۾ پهچڻ ۽ ايشور اڇا سان خوب برسات ٻوٽ
۽ بيماريِ جو يڪدم ٿيڻ وڃڻ. ڏڪي ڏينهن شريڪرشٽ
اکرور کي خلاصو ڏيڻ چوٽ لڳو تہ "چاچا! اوهين اُداس نہ رهو
اوهان وٽ جيڪا مٽي آهي سا سيڻي جي روبرو مون وٽ ڪٽي
اڇو، جهنڊڪري بلرام ۽ ستيہ پاما جو جو مون ۾ شڪ آهي سو اهي
وڃي. ٻوءِ اُدا مٽي وري ۾ اوهانکي موڪلي ڏينڊس." اهو ٻڌي
اکرور اڌا مٽي، راجا اُگرسين جي ڏربار ۾، جتي بلرام ۽ ٻيا يادو
ويٺا هوا، آڻي شيام سندر جي اکيان رکي ۽ ٿت جوڙي ٻوٽ
لڳو تہ "هي مهاراج! اهي مٽي وڏو ۽ منهنجو اپراڌ معاف ڪريو
اڄ ڏينهن تائ جيڪو سون هن مٽيِ مونکي ڏنو آهي سو سڀ مون
ڇڪن ڪرمن ۾ خرچ ڪيو آهي." تڏهن اُڏا مٽي بلرام ۽ ٻيا يادو
ڏٺي، تڏهن سندن شڪ ويندو رهيو ۽ ڏاڍا شرمندا ٿيا. شريڪرشٽ
تڏهن بلرام کي ڄاڻي سان لائي ڏيرج ڏنو تہ تون ڪهين ۾ ڪا
جي چنتا نہ ڪر. سنسار ۾ استري ۽ ناڻو هتي ويچڻيون بالائون آهن
جن جي ڪري استري پوش ۽ پيا پٽوجي وڃن ويندو روڏ پنجوءِ

میڈائھن شیام سندر دوارکا ر پھاچی سنیہ پاما کی شت ڈنوا
جی مارٹ ھی اچی خبر ڈلی : جوٹ لکیس تہ "مٹی وڈائس کاہ
لگئی ۔" سنیہ پاما کی انہیں تی شے چاکیو تہ موون پیارو مٹی
ہلوار کی ڈیئی آیو آھی ؛ موون سان مالی بھالو تو کری ۔ اکرور
؛ کرتورما جو شت ڈنواھی مارجٹ جو ہکو سواھی ہ ہراکن جی چپ
کان دوارکا ڈنی آئی ہیکا ۔ اکرور کاشی ہ جوٹ لکیو چئی
جروز مٹی جی ہوتاپ سان وٹہ مٹ سون ہراٹ کری ڈاڈا دان
لیج ؛ ست کرر کئہ ووہ ۔ شری کرشٹ کی ان کاہ جی
سمجوری سمجھ ھئی تہ اکرور جیئر کاشی ٹکیو ہیو آھی ؛
وڈو ڈالی وہی ننجھی ویئو آھی ۔

ہلوار کیتون ڈیئھن کان ہیو درشن کی گڈایئ سیکاری
دوارکا موٹی آیو ۔ جو ڈ اُھن ڈیئھن ر دوارکا جئی ر ڈاھو ڈکار
؛ سمجاوتی اچی ہوئی ؛ جھنگوی ہ جا ڈاھو دئی ٹیٹ لکیس ۔ اُن
مہل سب ہنجو حال شری کرشٹ کی اچی ہڈائط لکیا ؛ وٹھی
گوی جوٹ لکیس تہ "مہاراج! ادوی کا ٹھوہ ٹکریو جھنگری
اسان جو ہی دیس ہیتھی وجسی ۔" شری کرشٹ جی گالہا
سان اکرور جو مان ادرو مٹی ٹیو جو جئی جو رتھو تی آئی سدا
سکار ؛ ہسی جی کوٹ کا ٹی رہی ۔ ہلوان ڈڈھن اکرور
جی مان مٹی کاٹ نہ ہٹا ٹی جیو تہ "جئین شہر مان ساڈو ؛
مہاراجا ہ ۔ ا آیس ؛ ی مہاراجہ ڈاھو دیس ہیئن ٹاہ ڈسان تو
تہ اکرور جئین ان دوارکا جڈی ویو آھی ، ڈڈھین کان جئی
اسم جی مہاکتی ؛ سمجاری وڈی وی آھی ۔" اوہڈی ہاتو جوٹ لکیا
تہ "مہ اسم ! سچ ڈ جاڑو ، اسان ہاٹ اوہان جی جب کان گئین
گجھو جئین ۔ سچ آھی تہ جیئر اکرور دوارکا ؛ جیو

شت ڏنوا نا اُميد ٿي اڳا مٽي آڪرور وٽ رکي، ڏڪي
تيز گھوڙي تي چڙهي جنڪ پور ڏانهن پڇي ويو. دوارڪا پهچٽ
وقت جنهن مهل شيام سندر شت ڏنوا جي پڇي وڃٽ جو ٻڌو،
تڏهين پاٽ ۽ ٻلرام وٽ ۽ چڙهي سندس پنيان پيا ۽ جلدي اچي
جنڪ پور وٽ جهليائونس. شري ڪرشٽ تڏهن سندرشن چڪر
سان سندس سر وڍي وڌو پوءِ سندس ڪپڙا ڦوليٽ لڳو، پر مٽي
جو پٽو ڪونه پيس. اڃي ٻلرام کي چوٽ لڳو تر "ڏاڍو ڪن کي
مارپوسين چوڃو مٽي تر وڏائس نڪتي ڏي ڪاڙ." شت ڏنوا کي مارٽ
مهل ٻلرام ڏريان ٻيٺو هو، تنهنڪري ڪوان جي مايا سان ٻلرام جي
من ۾ شڪ اُڀيو تر شايد شيام سندر اڳا مٽي ستيه ٻاماکي ٿوڏيٽ پائڻي
تڏهن ٿو موڏکان لڳائي. پوءِ شيام سندر کي چوٽ لڳو تر
"ڇڪواڃي من وٽ مٽي کائي تر اوهين دوارڪا هلو ۽ اُڃي هلي ڪولا
ڪريو. مٽان ٻڌي ڪنهن وٽ رکي آيو سڃي ۽ آڏ ايڏري ۽ جنڪ پوڙي
ڏسي ٿو اڃان." شريڪرشٽ ٻلرام جي من جو حال ڄاڻي ورتو
۽ دوارڪا پوري ڏانهن موڪلي آيو.

جنڪپوري ۽ ٻلرام جي پهچٽ جو ٻڌي اُڃي جو راجا ڪيس
ڏاڍي آدرپاڻ سان راج محل ۽ ولي ويو ۽ ڏاڍي خاطرداري سان
ٻاڪوت رهايو. راجا دريوڌن جڏهين اهو ٻڌو تر ٻلرام شريڪرشٽ
سان رسي جنڪپور اچي رهيو آهي، تڏهين اُڃي اچي ٻلرام کي
ٻاٽ سان پهچڻجي ڪهولي ويو جڏهن سندس ڏاڍي خاطري ڪيائين
پوءِ مٽ جوڙي چوٽ لڳس تر "مٽيمهاجا وڏا ٻاڪر آڏن جو اوهانجو ٽ
درشن ڪيم. ڪهڙن ڏيهن ڪان اڃا هير تر آڏ اوهانجو ششن ٻوڙ
او دان ڪان ڪدا ٻڌ سڪان." ٻلرام دريوڌن جي سڃي ٻوڙ
سمجهي ڪيس پهچڻجو ششن ڪري ڪيس ڪدا ٻڌ سيکاريٽ ا

لکھی۔ یوہ بتا ہی لوٹ سوھن تیلن وغیرہ ہ رکھی، شیار سندر
وت مستا ہو رہ ویئی ؛ شری کرشٹ کی سمورو احوال کری
ہکایاہ۔ دوارکا لاڑ اکین ہ پاٹی آٹی ستیہ بھاما کی ڈیوچ ڈیئی
ہو تہ "پکوان ہی پاٹی اما مئی تنھنکوی آن ہی کئی تی
واٹی رہیٹ کھو ہی۔ تنھنجن انھن وراین کری کوہی جے
کوہ آئندو، باقی تنھن ہی بتا ہی ماریندو کی ہیسین لہ مارہو
آئیون تہ ساہ شانتی لہ ایندیسن۔" ہاکاہ ہکی ستیہ بھاما کی ڈیوچ آیو۔

پئی ڈیھن دوارکا لاڑ مستا ہو ان رہ لوٹیو ؛ شتکنوا
ہڈھن ہڈو تہ شیار ؛ ہاوار اچی بتا آھن، تڈھین آما مئی کئی
کرتو رما ؛ اکرور وت وچی ہت جوڑی ہوٹ اکہو تہ "پاڑوا!
مون اوھان ہی ہوٹ تی ستاھت کی ماری شری کرشٹ سان
ویر وکی، واٹی آن جے مٹان مہھنجو ہوٹ مشکل آھی۔ اچاہ
اوھان ہی شرط آہو آھیان ؛ شرط پئی ہی لاہ رکی ہکایو ہر تہ کئی
وچی ایکان ؟ یا ہی اکرور ا ہون مہھنجو وت وگل تہ آہ شری کرشٹ
سان وڑھان۔" اکرور وچاں ڈٹس تہ "مہاراجا مستر پہھنجی
اکیائتا ڈیکارٹ آیو آھی۔ شروع ہ لئی ویچار کیئی تہ ستراجت
کی مارٹ گوی شری کرشٹ سان دشمنی و جھڈیئی۔ اسانکان
تہھن ہی وکیا کئی لیھڈی ہئی وڑھئی انی ہتھی وچ۔ یا تنھنجی
مدد کوی ایسن ہاٹ ہی مہاراج ہ ڈاسابون؟ خیر کانھیئی تہ
شری کرشٹ ن ہیر وٹی کھہن سکہ ہاتو آھی؟ جنھن کو وڑان ہوت
کی جیھ تی لیسو ؛ وڈن وڈن ہوڑان ہ راکشسن کی وکن مارہو،
تنھنجن اسان ہی کئی ہدایتی جاہ آھی! ادایا ہ مطلب واسطی
ماڑھو اسکا ہان کندا ہ، ہڈوئن کی ہمھنجی للچ لتھان ہو ویچار
کری کہ ہو ہت و ہیچ کھو ہی جھڈکی ہوہ کہ ڈیئی ہ ویس۔"

ڪري چوڏاري ٻاهر ڏيارب آهي ۽ هو سڀ ٻنهنجي ماتا سميت جلي ويا." اهو حال ٻڌي هن ٻڌي پائرن کي ڏاڍو خيال ٿيو ۽ يڪدم رٿ تيار ڪري هستناپور روانا ٿيا. ڊريوڌن جي سڀا ۾ اڇي ڏسن ڏرتراشٹر ۽ ٻيا سڀ نندا وڏا اداس ويٺا آهن. پيشمر پتا مهه ۽ روٹا چاريه جي اکين مان لڙڪ پيا وهن، گانڌاري ۽ ٻيون ڪورون جون استريون پانڈون کي ياد ڪري ولاپ ڪري رهيون آهن. اهو حال ڏسي شيامسندر ۽ ٻلرام ٻه اڻڻ وٽ وڃي ويٺا ۽ ٻڌ شئر ٻابت پڇط لڳا. جڏهين کين هنن ٻه جواب نه ڏنو، تڏهين وڏر آهستي آهستي شيام سندر کي ڪن ۾ اڇي چيو تہ "ڊريوڌن پنجئي پائرن جي براٹن وٹط جو پورو بندوبست ڪيو هو، پر اوڏان جي ڪرپا سان هو سڀئي صحيح سلامت آهن."

شيامسندر ۽ ٻلرامجي ٻڌڻ شت ڏنوا ياد وکي (جنهن سان ستيرپاما جو ڦرياءِ مڳطو ٿيو هو) اڪرور ۽ ڪرتورما وڃي چيو تہ "ستراجت مٹي ۾ رائط جو ڪلنک دوارڪانات تي لڳائي پنهنجي ڏيءِ جو مڳطو تو سان ڇڏي آنکي شري ڪرشٹ سان پرڻايو آهي، جنهنڪري تنهن جي گهٹي گهٹنائي ٿي آهي. هن وقت شيام سندر ۽ ٻلرام هٹي ڪينهن ايڏاء ڏون ستراجت کي ماري پنهنجو ويڑ ڇو نه ڏو وٺين؟ شت ڏنوا ايڏا ڪالهه مڃي آن ڏينهن ستراجت جي گهر ويڑ جٹي اندر وڃي سمهيل ستراجت کي مٹي ڪٹي آيو. جڏهين گهر پٹو تڏهين هن جي گهر ۾ هوا سي سڀ ڪٹي آيو. جڏهين گهر پٹو تڏهين ويچارڻي بيٹس تراکرور ۽ ڪرتورما جي چوڻ تي ستراجت کي ماري شري ڪرشٹ سان ويڑ وڏو اڳر ايڏاء خبر نه آهي تہ ڪڙو حال ٻڌي ستراجت جي استري ٻڌي کي مٹل ڏسي روئط پٹط لڳي ۽ ستيرپاما ۽ پنهنجي ٻڌ جو ٻڌي ماڻ وٽ آئي ۽ ڏاڍا ولاپ ڪرط

کلنک لگایو ہووے۔ تمہن ہی پاپ کسی شمہن ماری مٹی کٹی
ونہ ہو، جمہن شمہن کی۔ جامونت رچ ماری مٹی کنتی تھی۔
جامونت وری پہنچی ڈیے موان کی ہوتانی اما مٹی تاج ہ
ڈلی آمی۔ خیرا مان توکی ہے واپس ڈیان لو۔"

سراجت مٹی کٹی کہو تہ آیو، ہو من ہ ڈاہو شرمندو گیو ہ
ہوٹ لکہو تہ "موان للحق شیام سندر تمی گوڑو کلنک لگایو۔
ڈالی موکلی واجب آمی تہ پہنچی ڈیے ستیہ پاما کمس ہوتانی
اما مٹی تاج ہ ڈیان تہ اپاڈکان چتان" اہو وچار کری سراجت
پہنچی استری کان بچیو، جمہن ہ ان کالہ ہی ہٹ ہوائی گیس۔
سراجت تڈمین موڑو چتی پہنچی گیو، مٹان وسدیو جسی کہو
موکلی ڈیو۔ راجا اگوسن اہو ہدی ڈاہو خوش تیسو ہ ڈاہی
ڈار کو مرسان ہیج ملی شیام سندر کی ڈالٹ آیو۔ سراجت شاسٹر
و کی سان پہنچی ڈیے شوی کرشٹ کی ہوٹانی، اما مٹی ہ ہیا
ہ گیو ہوا ہوا ہو، کہٹا ہ گیا تاج ہ ڈالیس۔ شوی کرشٹ
ہیون سب شیون قبول کری، اما مٹی موڈلی سراجت کی
ڈلی ہ ہوٹ لکس تہ "ہی اسان ہی کرہی نہ ابدی، جو تہ
ان ہی ہیجا اسان لان سہ ابدی امان ہ ہمن تمی دوش
مافو ہو ان ہو گیو۔ سہج نہ گیو۔" سراجت تڈمین "جاوٹی
اما مٹی ہوں ہ شیام سندر ستیہ پاما ملی ہاٹ سان ملی کہو آیو۔"

شوی شکدیو ہی ہوٹ لہو ہ "ہی راجا ہریکیت! ہاٹی ڈگی
ہی گیا ہ ہڈان ہ تہ شت ڈلما ہاہو سراجت کی ماروں سیمنڈ
مٹی کٹی شوکرشٹ ہی ہب کان کٹن دوارکا ہڈی ہکو۔"

ڈگی ڈہمہ دوارکا ہ شیام سندر ہ ہلرام کی گہن اہی ہیو تہ
ہ شیام سندر ہلرام ہی دریوکن ہ کہ ہی قائمی ہ ہند

ٻڌي ڏيڻ لاءِ تيار آهيان، ٻڌ ٻڌي جنهن جي هٿ ۾ آهي اُها ٻڌائجي
ڪنيا ٻر اڳان کي سمجهڻ ڪريان ڏو. اُميد ڏر اوڏين اُها
سوڪار ڪندا، جنهنڪري سڌائجو چوڪاروڻي." ٻوءِ ٻڌائجي
ڪنيا شري ڪرشڻ کي ٻڌائي اُها ٻڌي ڪيس ڏاڃي ۽ ڏياءِ.
هي راجا ٻريڪشت! يادوءَ، جنهنکي شري ڪرشڻ ڀاڙجين ڏينهن
جو انڌيار ڏيئي غار جي ڀاڙ ٻيهاري آيو ٿو، سي اوڏا ڏينهن ڏوسي
سنڌس وات نهاڙڻ لڳا. نين نا اُميد ٿي روئندا پٽيندا ڏوارڪا
ٻيٺا، جتي اگرسين وسندو ٿو هيا ڏوارڪا واسي ايهو حال ٻڌي
روئڻ لڳا ٿ ڪاڏو ٻيٺو ڇڏي ويلاپ ڪرڻ لڳا ٿ ستراجت کي
گهٽ وڌ گاريون ڏيڻ لڳا. ڪيترا ڏر هنکي ماريڻ لاءِ هٿ سنڀريا، ٻر
ڏلوار سيني کي ڏيڻ ڏيڻي سڌائجائڻ لڳو ڏر "اوڏين ڪنهن ٻر
قسر جسي ڇڏا ڪاڙ ڪريو جو شيابر سنڌ کي ڪوبر ڏکر ڏيڻي
نڏو سگهي، ڏو اڃهو ڏو ٻڌي ڪڻي اڃي." ٻڌ ڪنهنکي ٻر ڏيڻ ڏر
آيو. ٻوءِ سيني گڏ جي ديوي جي سنڌ ٻر ڏوگا جو ٻاڻ وهاريو
اڃي. ٻوءِ شري ڪرشڻ صحيح سلامت ٻوڻي.
هيڏانهن شري ڪرشڻ، جاموڻي ٿ ٻڌي ڪڻي اڃي راجا اگرسين
جي ڏوارڪا ٻهتو، جتي وسندو ٿو هيا سڀ ڪيس ڏسي ڏاڃي ۽ خوش
ٿيا ٿ ڏاڃا شادمانا ڏيڻ لڳا. ڏکڻي ٿ ٻين استرين کي جڏهن اُها
ستا ٻڌائي، ڏڏهين ڏاڃي خوش ڏيندڙن ڳائيندڙن وڄائيندڙن
گهرايو ڏيڻين. ڪڙو ياد و اُنوقت جڙڙو ڪري موهن پياري کي
ڇوڻ لڳو ڏ "مهاراج! ٻڌي جو ڏ ڪو هانو ڏي ڏڻو، باقي حقيقت
هر ويا هوا جاموڻي سان ٿيڻ ڏڻڻ." شيابر سنڌ اُها ڳالهه ٻڌي ڪلي
ڏڻو. ٻوءِ ستراجت کي گهرائي اُها ٻڌي ڪيس ڏيڻي ڇوڻ لڳو ڏ ڪوڙو
"ڀائي! جيڪ ٻڌي وڻ جنهنجي ڪڻڻ ٿ ٻوسين جي ماريڻ جو ڪوڙو

ملڻ کان اڳ ڪنهن ٻئي ڪري ۽ جامونت ٻڌائي سڀني ٻڌو آهي.
شري ڪرشن جڏهن ٻڌو ته ملڻ جو ڪري ڪان کسي ويو ۽
ڪنس جي آواز تي جامونت ڪنڌمان جاڳي پيو ۽ ستاوهين ڏينهن تائين
شري ڪرشن سان ملهه ٻڌڻ جو ڏاڍ ڪيو. جڏهن ڪو به داؤ پيچ
شيام سندر تي ڪامياب نه ٿيڻ ڏٺو، تڏهن شري ڪرشن جو ڪري ڪاري
ڏوري ويس، تڏهن شري ڪرشن جو ڪري ڪاري ڏوري ڏسي
ڪوڏن تي ڪيس جو جو زمين تي ڪيائين. ان ڪال ويچار
ڪري ڪهڻ لڳو ته مٿرا ڏينهن ڪان سان وڙهي ڪان کي ڪيئن سگهي.
اڏو بلوان شري رامچندر جي اوتار شيام سوڀ ڪان سواءِ ٻيو
ڪير ڪوبه ڪونه ٿو ڏسي. جڏهن اهو ڪان جامونت جي ڏاڍ
جاڪيو، تڏهن پڪاره خوش ٿي شري ڪرشن جو روپ ڏاري
ڏاڙهي ڪڍي جامونت کي درشن ڏنو. جامونت اڏو روپ
ڪنهي پڪان جي وڙهڻ تي ڪري ٻيو ٻ ٻرو ٻهي ڪاڻي اڪين ٻ
آڻي هٿ جوڙي وينتي ڪري لڳو ته "هي دينانا! اوهان
ڏاڍي ڪرپا ڪئي جو اوتار ولي ڪان کسي پهچو درشن ڏنو.
ڪان کي ڪاڻ ڪنهي وڏو جو شري رامچندر، شري ڪرشن
جو اوتار ملڻ ڏهڪي ڪو ايندو، تنهن ڪري ڪان ولي مسان
اوهان جي درشن جي ڪاڻ سان وٺڻ ڪنڌو هوس. اڄ پنهنجو
ڪيو مڙوڻ ٿي ڪاڻ ڪيس. وڏي ڪرپا ڪري پنهنجي
هٿ جو سڀ ڪاڻ."

شيام سندر جامونت جي شڪتي ڏڪي پوسن ڪيو. ڪاڻ سڀ ڪو
ڪان ڪڍي جي ڪم ٿيڻ ڪاڻ ڪيل ڪاڻ جو ڪري ڏڪايو ۽
هٿ لڳو ته "وڏي ڪاڻ ڪم ڪري ڪي ڪاڻ ڪان ڪاڻ
ڪي." جامونت ڏڪي خوش ٿي جيئن ته "ڪاڻ! آڏو ڪو

اُداس ٿيو پر پوءِ ٿورو ويچار ڪري راجا اگرسين جي درٻار ۾ جتي وسديو ٻلرام ۽ ٻيا گهڻا يادو وينا هوا، وڃي چيائين تہ "مهاراج! هي جو مون تي سچيتي پرسين کي ماري مٽي ڪڍي وڌي جو ڪوڙو ڪلنڪ لڳائي رهيا آهن، ان لاءِ آگيا ڏيو تہ پرسين ۽ مٽي جو وڃي پٽو ڪيي اچان ۽ پاڻ تان ڪلنڪ لاهيان." راجا اگرسين مان ۽ رهيو تڏهن شري ڪرشٽ ڏهن هارهن يادون ۽ پرسين جي سيوڪن کي پاڻ سان وٺي اوڏانهن ويو جتي پرسين هڙڪي جي پٽيان ڪوڙو ڏوڙايو هو. پٽو ڪيندي آڻي غار وٽ اچي ڦٽا ڪئي پرسين جو لاشو پيو هو. شينهن جي پيرن جو نشان تہ سي سمجهي لڳا تہ پرسين کي شينهن کي ماريو آهي، پر مٽي جو آڻي ڌر ڪونہ پيو، اڳتي وڌي جتن غفا جي منهن وٽ ويا تہ جا تہ سن تہ شينهن ۽ مٽو پيو آهي پر مٽي آڻي ڌر ڪانہ ڏٺائين. پوءِ سچيتي گڏ جي غفا جي اندر ڪوٽ لڳا پر تمام اندڪيري تہ سي ڪوٽ جي نہ ڪياءِ ۽ شري ڪرشٽ کي ڇوٽ لڳا تہ "اسين سچيتي ملي شاهدي ڏيندا سين تہ پرسين کي شينهن ماري مٽي کنئي ۽ شينهن کي وري پٽو کو ماري مٽي غفا ۾ ڪڍي ويو آهي. اُميد آڻيون تہ ان ڳالهہ ڪرٽ ڪري اوهان تان ڪلنڪ لهي ويندو." شيام سندر چيو تہ "جيستاءِ مٽي نہ ملي آهي تيستاءِ مون کي سنتوش نہ ٿيندو. ان لاءِ آڌ اندر غفا ۾ وڃان ٿو ۽ اوهين هارهن ڏينهن غفا جي منهن وٽ توسي منهنجو رستو تڪجو. جيڪڏهين نہ آيس تہ پوءِ ادو حال وڃي کهر پڌائجو."

ائين چئي شري ڪرشٽ اُن اندار ي غفا ۾ ڪوڙي ويو. اڳيرو وڃي جا تہ سي تہ ڪوڙو سندر محل ۽ باغ ڏيکاري آڻن جنهن جامونت نالي ريڇ جي مهاسندر سروپ ڏي جامونتي پنهنجي ڌيئر

سب تو شہادت کی اور سوہین نی کین گی؟" ایتو ہکی شوی کوشط شہادت ہی ہریکشا ولط اور کلی کیس ہوط اکو تو "پالی اراطانون سینی کان ولا نین تا، تھنگوی جمن وت جا شی سینی کان اور ہمی سا راجا کی پیت کری تو سندس لوک تو ہوا کہ بلی سکدان، ان اور تون اما مٹی راجا اگوسین کی تاہی ہس کت" شہادت کو ہو جوان تو تاہی اور اسی لی کہو ہولسو۔ شہادت اما سہوری گاہ، ہمنکی یا ہوسین سان اس کتی، جمہن اما مٹی ولی کٹی ہمنکی کلی ہوکی۔ مگری تمہن ہسین شکار کندی وطی ہی پلیان کہوڑو ہو وا نیندی سالین کان دوا تی دگڑی جہل ہی غار وت و ہی ہتو، غار ہ الدو دگڑو شیہن دھندو ہو سو کہوڑی ہی اطط ہو آواز ہکی یا ہو دگری آہو تو ہوسین کی کہوڑی سوکہ۔ ماری سندس کہکی سان اس اما مٹی کٹی نظا ہ الدو تی کہا ہو تو جاہولت لالی وہ شری راجندر ہو ہکت اور ہمی شیہن ہی علما ہی دروازی وت ماری اما مٹی کٹی وہو مٹی ہی روشنا تی دگری جاہولت ہی جاہ جا الدا ہی نظا ہ مٹی سا تہن وا لگر روشن وطط اسکی۔

ہمن ہ سالی جس ہو ندو تو تی شہادت وت آیا ہکا الاس جمہن کی شہادت کی شک جا کہو تو ہے ہن سان اما مٹی راجا اگوسین اہ کہوڑی کی ہے ہمن یا کی ماری اما مٹی کٹی آہی۔ ہس! ان و لا ہے ہی ہات تہن اداس وطط اکو تو سکتہن کی شوہ ہے اہ ہا ہو تو طط اکہ۔ ہو ہمنکی مٹی کرگری وہو ہے ہا ہے شکار ہی گن تا وہی ہمی۔ وی شکار سان اہ ہے ہکو ہکی ہو یا تو تا وہ

ون شري ڪرشڻ ڏي مٽي چورائيڻ جو ڪوڙو ڪلنڪ ڏيو ٿو
پوءِ شرمندو ٿي پنهنجي ڏيءِ اُن کي پرڀائي ڏي ويائين. اها
ارڏا من رڌت آهي جو سنراجت نالي ڪڙو ياد و دوارڪا پوي ۽
رهندو هو. ڏن ڪٻڻ ڏينهن ڏاءُ سوريہ نارائط جي تپسيا ۽ ساڃي
من سان ڏيان ڪيو. تڏ من سوريہ نارائط خوش ٿي اُنکي پنهنجو
درشن ڏنو ۽ مٽي ڏيڻي چوڻ لڳو تہ "هنکي مون جيڏو چاڪي ٻروز
انجي ٻوڃاوڏي سان ڪج تہ سدائين سکي رهندين ۽ جنهن گهر يا نگر ۾هي
مٽي هوندي اُهي ڪنهن ۾ قسم جي بيماري يا ساڃائي نہ ايندي. مطلب
تہ جيڪو ساڃي من سان من مٽي جي پوڃا ڪندو تنهنجي گهر سدائين
رڌي سڌي قائم رهندي. ايترو چئي سوريہ نارائط آنتردان ٿي ويو.
سنراجت اها مٽي پنهنجي ڪاڃي ۾ وڃي گهر آيو ۽ پوءِ هر روز
نيم سان اُن جي پوڃا ڪرڻ لڳو. پوڃا ڪرڻ ڪري
ائين ٿيڻ لڳو جو هر روز ويہ مڻ سون جا اُها مٽي سنراجت کي
ڏيڻ لڳي، جنهنڪري هو وڏو ڏنوان ٿي پيو ۽ مايا جي مد ۾ ڪنهن
کي ڀ ڀاڻ جهڙو سمجهڻ نہ لڳو. ڪڙي ڏينهن هو اُها مٽي گلي
۾ وڃي شري ڪرشڻ جي دوارڪا ۾ ويو. مٽي جي پرڪاش
ڪري دوارڪا ۾ ويڻل سڀ شري ڪرشڻ کي چوڻ لڳا تہ "مهاراج!
اڄ سوريہ نارائط ۾ اوهان جي پرتاپ جو پڌي درشن ڪرڻ لاءِ
آيو آهي پر سنراجت پاڻ سان مٽي نہ آندي آهي ۽ جنهن ڪري سوريہ ديوتا نہ
ملي وڃي ڪيترائي دفعا شري ڪرشڻ جي دوارڪا ۾ ايندو ويندو
هو. ڪڙي دفعي هو سڀ سڀ سد شري ڪرشڻ کي چوڻ لڳا تہ
"مهاراج! جو تہ اها مٽي سنراجت کان وٺي راجا اُگرسين کي ڏيڻي

ڏاڍي اچي دوارکا ٻڌو. جڏھن ھو ٻئي رکمٹي جي آکڙ ۽
ڀاڻ ماڻ ائي ائيٽاڻ ڏن رکمٹي جون سھيليون ہردیومن جو ھوسند و
سروپ ڏسي لڄ وچون ميڙ ڪنڊ ڪري ٻيھي رھيون ۽ روئي ۽ جي
سندروڻي ڏسي سڀ عجب ۽ ٻلجي وئيون. ہردیومن اڳوڻت ڪانئن
پڇيڙ لڳو تہ "ھنھنجا ماڻا ٻيا ڪٿي آھن؟" ايا ڪاھ ٻڌي سڀ
ايستائون عجب ۽ ھيون. ھڏاڻھن رکمٹي ساھيڙين کي چوٽ
لڳي تہ "اڙ ائيون! آڻا ماڻا ڪاوي تہ وڏا پاڪڙ ٿيندي جھنڪي ھوڏو
سندو سنڌان ليو آھي. افسوس! ھنھنجو ٻئر جھنڪي کو ڏورانئي
ڪٽي ويو آن ھي شڪل ھوڏو ھن ھوڏي ٿي. ٻڌيوان جي ديا
۽ ھنھنجي لھيمن ڪري ھي ھي اڳوئي ھوڪرو ھيڏو جاڳندو
ٻاڪي آيو مڃي تہ عجب ڪوھي. ھنھنجو ٻاڻ ٻہ ڀيڪو ميل تا'
ايڏي عمر ھو مڃي ما." ٻوڙ ہردیومن کان پڇيڙ لڳي تہ "ٻيا!
تنھنجو ڏو ٻا آھي؟ ڪٿي تنھنجو جنم ٿيو؟ ۽ مت ڪٿن آيو
آھين؟" ايتري ۾ وڏيو ديوکي ۽ شري ڪرشڻ ۾ آئي اچي
ٻھتا. ڏاڍي ۾ اوڏي مھل آئي اچي لڳو جنھن سمورو ہردیومن
جو حال شروع کان آخر تہ ڪري ٻڌائين ۽ ٻوڙ رکمٹي کي چوٽ
لڳو تہ "جنھن ٻئر جي جنما ۾ ميڙا سڀ ڪڌاريو اٽڪي سوڌھو جي
اڪيان ٻيٽو ايٽي." ايترو ٻڌي رکمٹي ڏوڙي ہردیومن کي
ميڙ ۾ ڪٽي چمڙ اکين ۽ روئي ڪي ٻھنجي منڌ ۾ وڏي پيار
ڪوٽ لڳي جي واڌا! شيام سندر کي ہردیومن جي جو وانجي
ڏوٽ جي سڃي سڌ ٿي، تہ رکمٹي کي تہ ٻڌايائين ھو تہ
ڪنھي شھيد دنيت کي مارڻو ھو"

شري ڪڏھو جي ڏوٽ لڳو تہ "جي واڌا ٻوليمت! جن
تنھن ۾ ہردیومن شھيد دنيت وٽ ھو، تن تنھن ۾ ستراجت

"ڪٿن ڇڇا! موت ويجهو آيو آڻڻي ڇا جو اهڙيون ڪنور ڪاليون ڏو ڪرين؟" پرديومن وراڻي ڏنيس تہ "منهنجو موت ويجهو آيو ڪونهي پر تنهنجو ڏسجي ٿو. آها! تو تہ مونکي سمنڊ ۾ آڇلائي ڏکدم مارڻ ٿي چاهيو، پر تارايڻ جي چڱپ ۾ چيٽرو ٻڌي ڏوکان بداءِ وڻڻ لاءِ ساماڻو آهيان. سچ آهي تہ ڏو ٻاڻ پئہ ڇڏي گهر ۾ موت کي پاليو آهي. جن چڱپ ۾ ڪنهنجو ٻڌي يا بهڪ ڪونهي. سدائين کان اهو وهنوار هلندو ڏواڇي." ايترو ٻڌي شهزدئيت ٽپي باهر ٿي ويو ۽ ترار ڪڍي پرديومن کي للڪاري چوڻ لڳو تہ "آ ڇڇا! نڪري ٿي نڙاور ڏسان ڪر ڏو ڪي ڏيڪائي." ائين چئي پنهنجي ترار سان هن جي ترار ڪيرائي وڌي هلايائين، پر پرديومن تي اگهي ٻاڻ چوڙيو جو من پنهنجي ڇل ٻاڻ پوءِ ڏئيت ۾ ديومن تي اگهي ٻاڻ چوڙيو جو من پنهنجي ڇل ٻاڻ سان وسائي ڇڏيو. جڏهن ڪيتري اڙائي ۾ هڪ ٻئن جا هٿيار ڇڇي نامن ڪيائون، تڏهن هڪ ٻئي ۾ اڇنجي ڪشتي ڪرڻ لڳا. جڏهن آن ۾ ٻہ پرديومن نہ هاريا، تڏهن ڏئيت پنهنجي مايا سان پٿرن جي برسات وسائڻ لڳو. جڏهن ان ۾ ٻہ ڏئيت فتح ياب نہ ٿيو، تڏهن پرديومن ڪي ڪٿي آڪاش ۾ اڏامي ويو. پرديومن ڪاڇي وڇهر وڻي ڏئيت ڪي اڏي تہ ترار هٿي جو هن جو سر زمين تي ڪري پيو. ان وقت ديوتائون خوشيون ڪرڻ لڳا، ۽ آڪاش مان پشپ وسائڻ لڳا. سڀ اڪاڻي ماڻهن جن ڏئيت جي ڏپ ڪري سڀ هيٺ ورهون ۽ يگيہ وغيرہ ڏرمي ڪاريہ ڇڏي ڏنا هوا، سي هينئر وري ڪرڻ لڳا ۽ پرديومن جي ستوتي ڪرڻ لڳا، پرديومن شري ڪرشن جو ناڙو ان نگري تي رکي، رڻي سان، ان مهل پاڏهن ورهين جي پالکي بنڌجي پيئي هئي، وهان

نارد منيءَ شمپر دئيت کي وڃي چيو تہ "پرديومن ڏاڍي تنهنجي
دشمن شري ڪرشڻ هيءَ ڪهڙ ورتو آهي ؟ ڀاوڻ ورهين هي عمر
۾ هو توکي ماريندو." ايترو ٻڌي نارد پرهر لوڪ ڏانهن هليو ويو.
هيڏانهن شمپر دئيت ويچاريو تہ جيڪڏهين پرديومن
کي کڻي وڃي سمنڌ ۾ آڇائيندس تہ منهنجي من ۾ ڇنا دور
ٿي ويندي. اهو ويچاري هو دئيت هوا جو روپ ڌاري دوارڪا ۾ آيو،
۽ رکڻي هي محل ۾ وڃي پرديومن کي کڻي آڏاڻو. ٻالڪ
روئڻ لڳي ؛ تڏهين سمپ استريون عجب ۾ پئجي ويون.
شمپر دئيت پرديومن کي سمنڌ ۾ آڇائي گهر هليو ويو. ڪنهن
جي اڃا سان ڏڪي مڇي پرديومن کي کهي ويئي. تڏهين
ڏڪي مهاڻي آن مڇي کي چار ۾ قاسائي دئيت وٺ ويٺا ۽
آندو، تڏهين آن مڇي هي پيٽ مان ڏڪو سندر ڇوڪرو
جاڳندو ٻالڪ ڏسڻ ۾ تہ سمپ عجب ۾ پئجي وياء ڏوڻ مايا روپ
استري (رتي) آن ڇوڪري کي شمپر دئيت کان
اڳائي ٻالڪ لڳي. تڏهين ڇوڪرو وڏو ٿيو، تڏهين
ڏڪي ڏينهن شمپر دئيت منهنجي تہ سمي وڃي ۽ منهجي سمنڌ رڪائي
تي موڪلي رتيءَ کي آن جي ٻالڪ ۽ پارت ڪرڻ لڳو. هيڏانهن
نارد منيءَ من مايا وتي رتيءَ کي وڃي چيو تر "هي ڇوڪر ڪامديو
ڀالي تنهنجو پٽي آهي. من جي ماڻا رکڻي ۽ ٻڌا شوري ڪرشڻ
دوارڪا ۾ رهندا آهن. شمپر دئيت منکي جواني سمنڌ ۾ آڇائيو
هو، تہ مٿاديو جي ڪرپا سان جيارو وهي تہ وٽ پهتو آهي. هن
وڏو تي شمپر دئيت کي ماري توکي دوارڪا وٺي ويندو.
ايترو ڇڻي نارد منيءَ رواڻو ڏيو ۽ رتي ۽ اهو حال ڏڪي ڏاڍي خوش

اوقت ڈاڈو دان ہتھ کیو۔ وڈلو ہوری لیٹ بعد راجا اگرسین سیمی آیلن مہمان کی رخصت ڈالی۔ مطلب تہ دوارکا ہ رکمنی، ہی اپڑ کری گھر گھر لکشمی، دو واسو لی ویو۔"

راجا ہریکیت شری شکدیو ہی کان ہیٹھ لکو تہ "ہی مہاراج! کامدیو کی شری مہادیو پاکٹن ڈاڈو، سہ تہ کرہا کری ہتایور؟" شری شکدیو ہی ہوٹ لکو تہ "ہی راجا! ڈکری ڈینھن شری مہادیو کیلاش پوت تی ڈیان ہ ویٹو دو تہ کامدیو کیس اڈو لاڑی سٹایو دو ہی دو ڈیان نتی ویو۔ مہادیو تڈھن پہنجی تی اکہ کوڑی کامدیو ڈاھن اڈاریو، جھکری دو جلی رکہ تی ویو۔ آن ہی ہر لیٹ کری رتی کامدیو ہی استری، ڈاڈا وڑاپ کسرٹ لکہی۔ جڈھیں پسو آلسات رتی، ہی احوالات ڈالی، تڈھن دیا کری ہوٹ لکہس تہ "ہی رتی! توں کو ویچار ہ کجہ ڈینھن کان ہوء پکوان شری کرشن اوتار ولندو ہ رکمنی، سان سندس وڈلو ٹیندو، تڈھن آن ہی کوکہ مان کامدیو پیدا تی شمبر دیت ہی کھو ایندو۔ ایٹاء توں شمبر دیت ہی کھو رہی سندس کنیا تی رہء، جی توکی تہنجو سوامی ملی سکے ڈیندو۔" ایو ہکری رتی دکی ڈوہ آہو ہ دوہ دلست ہی کھو کنیا تی ویٹی رہی۔

پکوان ہی اڈا موہب کامدو رکمنی، ہی کوکہ مان جس ۔ تہ ڈاڈو تہ سندس سروپ جوس جھلکی سورج ہ چندرما ڈسی ہی تی لہ۔ راجا اگرسین ہوتشمن کان آلجو جنم لکہن کا ۔ جھن تی وہ ہوٹ لکہس تہ "مہاراج! ہی ہوکرو پہنجی ہی ڈ ۔ کے ۔ ہ شری کرشن دہاروتی ٹیندو۔" ہوہ سندس ڈاڈو کامدیو من ۔ ۔ ۔

شریک شامل ہو رکھنی سا ہوا تو ہوا رکھا ہو کی

رکھنی ہی اما مالت تمسی شیام سندر مدھو برا ط ولی

پہنچی ساوتی کی اشارہ کیوں، جیون را کھنی کی ہاسی

مجھون گوری لاکڑی کاہی مت ہر ہی دی دت سان ا ہی

دوتا ابھن بابو امر سندس فوج کی ہاری بچالی کے

دت سان ہتا تمسی سب یادو کابل لیکر ہابو امر

لیکھو تر ہی شری کرشن! اودان ہو انتم کے آ

سالہز کی کلی دت سان ہتا دو انتو اودی

ہابو آ، اودان دیکھ ہی سزا، میشر مدھ

ہیکو تر ہاری ہتا ط کان ہ وتیکے آ

ہتکی دت سان ہوا ہی ہتا ہو، دیکھ کے ہو تا دو ا

تا ابھن لہ وہی دور ہی ہتا ہی ہتا ہی ہتا

آیو دو تر ہی رکھنی تر آدیہ تر دی ہی

شریکرشن پہنچو دت دوارکا تا ابھن

ہتھو، تا دن اکر سین ہو سدھ ہو تا دی

ولی دیا ہ ابھن تا ابھن سمجھی دوارکا والی

دیوکی کنس ہی دسم ہو جب رکھنی

ہو ہو ہوا دھرت کھوا لی ہو تا دی

اکو سین پہنچی ہتا

تا ابھن کنس کی

ہی دیکھ شوا دھی

شیام سندر تا رکھنی

پانچ دیکھی

سان ہو تا کھا

ہو تا دو آ

ہ بھیجو منھن ز ڈیکاریدہ س۔" انین ڈی بیشمار اسکو ساٹ کٹی شریکڑشٹ ہی بنیان وہو۔ وات تی شیام سندر کی للکاری دوٹ لکھو تر" ہی یاد وا کیڈانھن بھندو ہو وہن ؟ ہو سی مصنفی تر لوہو وقت تو سی موں سان بھی اوانی کر۔ آہ کو ہوا سدہ یا ششپال کو لہ آجان۔ اوی کھنوارا جن کوکل ؛ ہندو ابن ہ لک دو روی مکٹ دوانی کانبندو دوئین، تن موں کی ؛ کھوار سمجھی منھاجی بیٹ دوانی ہکین ؛ اہ خھونی کا لہ پٹی تر ہو موں دوی ہوتانی ؛ سو وہو ہی بیٹ آئی، ہا تو کڈ من ہا منھک دو تاو کو لہ ہندو آدی جو ہنریت ایتی کٹی انتی؟ دو ہی ہاہانون بھجی و یا سی شاید کیتوی ز حلہ ہاٹلی منھاجی سانھون آچ تر ہشو دوں مطابون ڈیکاریان۔" بس اہوہ تر وت ڈان اہی دھسار کٹی شیام سندر ؛ ہاہا ہرتی کا ہ کرٹ لکھو۔ ہو من ہاری تاواو کٹی جن نی پالیہ تر رکھی جو سر کھی و ہان، نشن نی رکھڑی بھیجی ہا ہی ادوی حالت تی سی وہندی کھندی شری شریکڑشٹ ہی دوٹن نی کوی ڈاہی نشوت سان دوٹ لکھی تر "ہی لاٹ ا ہی ہو رکہ اوہالجی دوہاکی ہا ہاٹلی، ہو او ہین تر دوں دیاں آدہو تھسکوی من کی ہاہا ہر جیان سمجھی کھہا گوہو۔ جن کہانی، ہا کہ ہاہی ؛ ہو رکہ ہی اہواد تی ڈیان ز ڈیندو آہی، نشن او جین ز دن منھاجی ہا لی ہو رکہ سمجھی جیٹدان ڈیوہ اوجن ہی جسٹرون کی ہار بھداد منھاجون جو اوہان جو ہکت اہی، نھن ہی ڈاہو دلہ ڈیندو۔ وری جی اوہان جو ہیو ڈان سدہ ہ تھہ ہکڈون اوہان جو سہو وات جو شوکہانی تر ہکہ اوہان کی گئی وٹھندی؟ ادہ آہ اوہان کان اہا ہکہا تر منھاجی جیٹدان ڈیوہ۔"

پلرام ڪروڌ ڪري پنهنجي هل ۽ موسل (هٿيارن) سان وڌن
وڌن يودن کي ماري هيٺ ڪيرايو. جڙاسنڌ ۽ نيا راجائون پنهنجي
فوج جي اڌري حالت ڏسي ششپال وٽ موڪي آيا. ششپال چڌهن
پنهنجي لشڪر جي آڌري درشا ٻڌي، تڌهن جڙاسنڌ کي روڪي
چوٽ لڳڻ تي "مهاراج! شريڪرشٽ زبردستي رکمڻي کي کڻي
ويو ۽ اسان کان لڙائي ۾ ڪجهه به ٿي نه سگهيو. هاڻي ڪڙو منهن
کڻي وڃو ۽ اهو داغ عمر ڀر نه لهندو، ايڏاڻ بهتر ٿيندو ته هلي وڙهي
مرجي." جڙاسنڌ وراڻي ڏنيس ته "هي مهاراجه! اوهان جڏن
گيانين کي آڏو ڏيڪ چا سمجهايان! جو جو هڏي، لاپ، ڪر ۽ سکر
سڀ پرميشور جي آڌين آهن. جيڪي ڀگوان جي مرضيءَ ۾ اچيٽو
سوئي هو ڪريٽو، ايڏاڻ ڪر سکر سمان سمجهه سنساري وهنوار
کي سچي جيان سمجهط گهرجي. مون ۾ ستڙهن دفعا شريڪرشط
کان هاريو هو، تڌهن به آڏ اُداس نه ٿيس؛ تنهنڪري هي وقت
ڏاري چڌط گهرجي ۽ ڪنهن ڏينهن پنهنجي من جو مطلب پائي وڃي."
جڏهن اڌري طرح سمجهاڻ تي ششپال کي ڏيرج ٿيو، تڌهن سڀڪو
راجا پنهنجي پنهنجي گهر روانو ٿيو ۽ يادو دوارڪا ڏي وچط لڳا.

هيڏانهن راجا پيشمڪ جي پٽ رکميءَ جڏهن جڙاسنڌ ۽ پين
جي پڄي وچط جو حال ٻڌو، تڏهين ڪاوڙجي سڀا ۾ ويٺل راجائن
کي، جي وڻن وهاڻو تي آيا هوا، چوٽ لڳو ته "ايا ڪهڙي نياءَ جي
ڳالهه آهي جو هن ريت زبردستي ڪري منهنجي پيٽ کي شريڪرشط
ڪڻي وڃي. ياد رکو ته جيستاءَ منهنجي شريرِ ۾ ساه آهي تيستاءَ
رکمڻيءَ کي ڪڏهين به ڪجهي وچط نه ڏيندس. هينئر مان
اهو پرن (انجام) ڏيڪريان ته جيستاءَ انهن پنهي پائرن کي ماري
يا قيد ڪري رکمڻي کي موڪي وڻي نه اچان، تيستاءَ ڪنڊن پور

ہوری کرشٹ بعد رکمٹی راج محل ڈانھن موٹط لکی. اڈا اڈا آشا
کندی ملی تہ شیامرسندر ہو درشن کٹی لیندو تہ ایترے ۸
شری کرشٹ پراکیلو وٹ ہ ڈاھی اڈی آتی ہتو. ہوہ رکمٹی
کی مت کان جھلی کٹی وٹ ۸ ڈاڑھیانین ؟ شنکہ ہ جائی ولی
وٹ کی مکلیانین. آن مہل ششپال ہا ماٹھو شری کرشٹ ہی
وٹ کی دوکوہ ویڑھی ویا. ہاوام جڈھن شیامرسندر ہی وٹ کی
دوکوہ ویڑھیال ڈلو، تڈھن پاٹ پر یکدم پہنچو لنکر ولی اڈی
شری کرشٹ وٹ ہتو. رکمٹی ہا آن وقت ڈاہو ہو ہی رہی
ہٹی، تڈھن کی شیامرسندر دا سو ڈیٹی ہوٹ لکہو تہ "ہی ہواٹ ہماری!
میٹرکنھن ر کاہ ہو تہ پہ لکو." ہوہ پہنچو وٹ کڈی باہر ویو.

جڈھن ششپال اہو احوال ہڈو، تڈھن ہواسنک ہ ہیا ہو تا
شری کرشٹ ہی بلیان ہوڑیا. واٹ تی پاٹ ۸ ہوٹ لکیا تہ
"ڈاڈی شور ہی آگاہ چھی جو اسان ہی رویرو ہی کہواڑ زبردستی
رکمٹی کٹی وہی" جڈھن شری کرشٹ ہی وٹ ہی لڑدیک اہی
ہتا تڈھن لکاری ہوٹ لکیا تہ "خبردار! کی اکیان ہ ڈیا
آھیو. کیترین جا ہاڑ ہ شور سیر آھیو تہ اسان سان بھی ولڑو.
ہاں ڈیٹی ہجیٹ کاٹیون ہوکراڑی" اہو ہڈی ہاوام فوج سمیت آھن
سان بھی بڈ کٹی ہ اہوی تہ خوفناک یڈ تی ہو ویہاری رکمٹی
ہوٹ لکی ہ ہس کٹی اڈی ہواہ تہ ہیڈی وڈی فوج سان ہی
ہہ ہاتو ولی کٹن مہنجی ولیا کوی سکھدا جھنتی شریکرشٹ
ہوٹ لکہو تہ "ہی ہماری انھن ہ سہ تہ قس ڈکڑی کن ہ کٹن ڈسیڈی
ہو لت اڈی تو وہی ہوہ رکمٹی ہی ہب ہوٹ ہواڑی ہی میدان
سان وٹ کڈی ہوہان وہی ہاڑی ہو تہ شو تہ لکہو. اہو وقت

ڪي رهيون آهن ، جنهنڪري سمجهان ٿي تہ سگهڻ چڱا آهن"
جا ائين چئي چيائين تہ براهمڻ اچي آسيس ڏيڻي چيس تہ "هي
رڪمڻي ! مهاراج شريڪرشٽ جن بلرام ۽ فوج سميت باغ ۾
اچي لٿا آهن." اُن وقت رڪمڻيءَ کي اڏي خوشي ٿي چئ مڙدي
جي بدن ۾ ساهہ اچي ويو. پوءِ تہ براهمڻ راجا ڀيشمڪ وٽ وڃي
شيامسند رجي اڇڻ جو حال جڻن جو ڏسن ڏيو ۽ ٻنهنجا چارئ ساٿ
شريڪرشٽ کي آڻڻ ڏي ڏاڍو خوش ٿيو ۽ چيو، شري ڪرشٽ جي اڳيان
وڃي رڌڻن سان قالهہ پرائي باغ ۾ ويو، جتي شري ڪرشٽ جي اڳيان
اُهي پيٽ رکي ويٺي ڪري چوٽ لڳو تہ "هي مها برڌ! اوهان
مون ڏين تي ڏاڍي ڏيا ڪئي جو پنهنجا پويتر چرٽ هن پر ٿوڻي تي
آندو ، جنهنڪري من اڄ ڏاڍو ڪرتارت ٿيو آهيان ۽ پنهنجو منورٿ
پورو ٿيل سمجهان ٿو." راجا ڀوءِ شيامسند رکي جوڳي استان تي
وهاري، سندن لاءِ هر ڪو بندوبست ڪري راڄ محل ڏانهن موڪليو:
وات تي اهي پهر پچائيندو ڀڄي آيو تہ رڪمڻي ، بهشڪ شريڪرشٽ
جيئي لائق آهي، پر افسوس ! چاڪريان جو منهنجو وس ڪونهي.
ڪندن پور واسين جڏهن هنن پنهي پائرن جي اچڻ جو ٻڌو، تڏهن
اُهي بہ ٽوليون ڪري درشن ڪرڻ لاءِ آيا ۽ شري ڪرشٽ کي ڏسي
چوٽ لڳا تہ رڪمڻيءَ جو وڃائو شري ڪرشٽ سان ٿئي تہ ڏاڍو ڇڪو.
صبح جو ساڻ سگهڻ ٽيڻ لڳا. هڪڙي پاسي ڄڄ جي تياري
تہ ٻئي پاسي مڱڻا چار ٽيڻ لڳا. تڏهن باقي سڄ وڃي رهيو ، تڏهن
رڪمڻي ڪيترين ساهيڙين سان گڏ جي ديوي جي پوڄا ڪرڻ لڳي ۽ هٿ
ملي ، رڪمڻي مندر ۾ پهچي ديوي جي پوڄا ڪرڻ لڳي تہ "هي ديوي ! مون ڏالا پٽ ڪان ٿنهن جي پوڄا
جوڙي چوٽ لڳي تہ "هي ديوي ! مون ڏالا پٽ ڪان ٿنهن جي پوڄا
ڪئي آهي ، ان لاءِ مون کي اڄ من گهريو ڦل ڏجان." پوڄا

ہاریو ۲ بواھیٹ کی ہیانین تہ "مہاراج! اوھین وہی رکھنی کی
اسنجی اوٹھ دو احوال ہڈایو۔"

ہیڈانھن راجا پیشمک، شہال ہی ہکہ ٹوہ یک اوٹھ دو حال
ہڈی ہیھنجی ٹوح ۲ ساتھن سان گالہ ہی اکواٹلی کرط ۱۱ وہو ۲
جاھین کی آٹلی ٹالق استان تی وجاریا"۔ ہوہ ہوجن وغیرہ سامان
ہی سب ضرورت موجود کری ڈنا"۔ رکھنی کی کنکٹی
ہڈائی، اُن ہی مکان دان ہکہ کرایو وہو۔ جیو ٹیک شریکرشٹ
ہجی وہو ہو، تہ ہہ رکھنی کی اہا سندس خبر گالہ پیٹی ھی
ٹھیکری ہوو ویچاری ڈاڈی سوچ وبچار ۸ ہلجی ویٹی ۲ من ۸
وٹھ لگی تہ "شاید شیارسدر منھنجی چٹی ڈسی مولکی ڈاڈ
سمجھیو لو ڈسجی۔ وری دو بواھیٹ ہ سوٹی کوہ آہو آھی سو
یا تہ وٹکنت ڈاڈ موں کی کروپ سمجھی کرپا ڈ کیے یا
بواھیٹ وات پاجھی دھارکائی کوہ وہہ لو ڈسجی یا انجن ہہ
مجی ہو ہاستہ ہی اوٹھ دو ہڈی ہو بواھیٹ ڈ آہو ہجی۔ افسوس!
جیکڈھین شہال سیاڑ وہاہ کری موں کی ہاٹ سان ولی
ہلندو تہ ہوہ آڈ یا کری سکھندیس؟ ہوہنج ہی ہیتری ہندیا ۲
جب تب ہ گا سہانتا کاڑ کٹی۔ ہی ہومیشور! ہاٹ ہاڑ یا
کریان؟ ہجی وجان یا ہاٹ کھات کریان؟ ہن وقت تو کانسواہ
ہٹی کٹھن ہہ ڈ آسرو کوہیہ۔"

ادا رکھنی ادی خیال ہٹی گالہ ڈکاری سکین سڈی
ویس تہ "بیاری! تون ایڈی وبچار ڈ ویو ہٹی آھین؟ ہو الشریامی
تمھنجہ ہل جاکی نہ رھی ایندو، الله ڈوح کرڈ وہاکل ڈ
ٹن! تو ڈ سمجھان لی ڈ دھ کھنن ہو ڈ ہجی ویو آھی۔"
رکھنی جواب لگی تہ "ہی سکی! منھنجی ہاٹ کیی اکر ۲ ہاھین

اِنلاءِ اُن فالي کي ضرور سارڻ ڪجو." ڇني جو سماچار پڙهي ڏاڍو
خوش ٿي براهمط کي ڏياپو ڏنائين تہ "هي برهمڏيو! جنهن ڏينهن
کان مون رڪمڻيءَ جي روپ ۾ ڪٽن بابت نارد منيءَ کان ٻڌو
آهي، تنهن ڏينهن کان مونکي ٻہ اُن جي ملط جي چاهنا آهي ۽
اِهاڙ خبر اڻ تہ سندس وڏو پاڻ مونسان دشمني رکي ٿو، جنهنڪري
رڪمڻيءَ جو وڃاڻو مونسان ڪرط نٿو چاهي. هاڻي ڇڪو! سپاڻي صبح
ٻڌي هتان روانا ٿيندا سون ۽ علي رڪمڻيءَ جي اڇا پوري ڪجي."
ٻڌي ڏينهن صبح جو شريڪرشط براهمط کي ساڻ ڪري رٿ
ٻر چڙهي ڪندن پور ڏانهن روانو ٿيو. اُتي پهچط سان ڏاڍا ڇڪا
سڳيط ڏسط ٻر آيس. ڀيڏانهن بلرام اُگرسين کي وڃي ٻڌايو تہ
"راجا ششپال جڙاسنڌ ۽ ٻيا گهڻا راجائن سان گڏجي ڇڇ وٽي
رڪمڻيءَ سان پرڻجط لاءِ ڪندن پور ويو آهي، جنهنڪري مونکي پڪ
ٻڌائط جي اڪيلو اوڏانهن روانو ٿيو آهي تہ اُتي موهن ۽ ٻيا راجائن جي وڏو ڏاڍي يڌ ٿيندي ۽ اِنلاءِ
آگيا ڪريو تہ مان ٻہ اوڏانهن وڃان." اها ڳالهہ ٻڌي اُگرسين
چيس تہ "تون منهنجي سڄي سينا وٽي اڏو جلد وڃ جو جي ٿي
سگهيءَ تہ واٽ ڏان ئي شريڪرشط کي موڪلي وٽي اچ. بلرام
تڏهن ڪيترو لشڪر پاڻ سان وٺي ڪندن پور روانو ٿيو ۽ واٽ ٿي
اڇي شريڪرشط کي گڏيو جتي چوٽ لڳس تہ "آدا! هي ڇا؟
مونکي ٻہ پاڻ سان نہ وٺي اڪيلو آئين!" بلديو کي ڏسي
شريڪرشط ڏاڍو خوش ٿيو ۽ پوءِ تہ جلد ئي اڇي ڪندن پور پهتا.
ڇا ڏسن تہ گهر گهر منگلاچار ٿي رهيا آهن ۽ سڀ ڏيڏا وڏا، استريون
پوش ڇڪا وستر ۽ گهٽا پهري ڇڇ ڏسط لاءِ خوشيون ڪري رهيا آهن
اهو حال ڏسي شيام سندر پنهنجو رٿ راجا پيشمڪ جي باغ ٻر وڃي

احوال رکمٹی بابت ہڈا۔ ہیو رکمٹی جی چئی ہڑجانین جھڑ
لکسا ہو تہ "می تاوکی نانڑ! آ اوہان ہیوو سند رہیو گوکلہ
تہسان لی۔ وڈن کان موں اوہانجی ستوتی پڈی آہی، تڈہن کان
ولی آہ پاڑکی اوہان جی داسی سمجھی رہی آہیان ۽ تو وانگہ سوا
ہئی کھنجی نہ اچا گاہیو۔ ایتہ اوہین دیال ٹی موکلی
پھنجن دوڑن ۸ رکو۔ ہیتوڑیک آہ سمجھان ٹی تہ اوہانجی لائق
نہ آہیان، نہ من داسی، ہلوروہی تہل گوپیان۔ منھنجو وڈو پاڑ
زبردستی، سان موکلی ششپال سان پہ ڈانی تو، ہر موکلی اڑاکاہہ
ہوکو قبول گاہی ۽ آہ اچونی ہیو سو رکی وئی آہیان تہ اوہانجی
سیوا کری پھنجو جنم سڈاو گوپیان۔ ہی اوہانکی خیال وہی تہ
گڈاولتی ہوکری پھنجو پاڑ وڈاو تہ لیاہو تہ موکلیندی آہی،
تہ می دین دیال! اُن دو ہی سوب آہی ہو اوہانجی مہما، جا
ساری دنیا ۾ مشہور آہی، ہڈی منھنجی لج لھی وئی آہی۔
اوہان ہی ہڑکن ہی رح مدد واسطی وڈن وڈا ہوکی ۽ منی اچا
وکن لاء تڈہن آہہ اُھن ہڑکن ہی سیوا کری اڈا رح منی ٹی
وکی پھنجو جنم سڈاو کندس۔ ہی مہما ہیو! شسال ملندی
جنم ولی کندن ہو ابدو، ایتہ اوہین جن چئی قسط شوڑا جلدی
اچی مطلبی دنیا ولی ہیو۔ ہی لچہ لہ کیو تہ آہ آں کھات
گھندس نہ ہیو ہیو ولی اوہان ہو پچھن کری اوہان وت
پھنجندس۔ ہی دین دیال! منھنجن لچین گوپیو ہو شیھن ہوشکار
کندو کئی وئی۔ اوہان کی اہو خیال لئی تہ راج مندو منھنجی
گھنن کئی وہو ۽ اُن ہی رنگ ہی بھاری الرھو وہلو کان اکہ
آہ دیوتی ہی ہوجا ۽ شیو کان پاہو مندو ہو۔ ہندس جنان موں
ہوس ڈگسان ولیو و پھنجو۔ اوہانجو لاڈو دین دیال مشہور آہی،

ڏون ڏينهن ۾ وڏي ويا آهن . ڪٽي شريڪرشٽ کي وسديو ياد و
جو پٽ سمجهيو وهي تہ ہر يادو اسان جهڙا اصل ڪهراٽي جا تہ نہ آهن .
اسين اڃان آنهن وٽان ڇوڪريون آڻيون تہ نهي . وري شريڪرشٽ
کي اڪرسين جو نوڪر سڏين ٿا . پلا ! اڏي کي ڪمٽي پرڻائي
سگهسي ۽ ڪهڙو جس ڪٽندا ؟ نيٽي ۽ چيل آهي تہ ويڙ ۽ وهانو ٽاڻي
سان ڪرٽ ڪرجي . خيال کو ڪريو ٿا تہ شريڪرشٽ سان ڪمٽي
جي وهانو ڪرٽ ڪري جڏ هن ماڻهو موڪي ڪوال جو سالوڪري
سڏيندا ، تڏ هن آڏ منهن متي ڪٽي سگهندس ؟ آنلاء منهنجو خيال
آهي تہ ششپال کي ڪمٽي پرڻائي ڏجي . هو اصل راجائن مان ہر آدي
۽ وري جنهنجي ڏپ ڪري پيا ڪيترا راجائون ڏڙ ڏڪبن ٿا .
جڏ هن ، اڃا ڳالهہ سيڻي سڀا سدن ۾ ڏي ڪٽي مات ڪئي ۽
راجا پيشمڪ ہ پنهنجي وڏي پٽ جي ڳالهہ کي ردڪد ڏيئي نہ
سگهيو ، تڏ هن را ڄڪمار جو تشين کي گهرائي چڪو لکن پاڇي ڏکڙي
براهمٽ هٿان ڪمٽي جو موڙو چٽي راجا ششپال کي ڏياري موڪليو .
ششپال موڙو وٺي خوش ٿيو ۽ براهمٽ کي چڪي ڏڪڻا ڏيئي واپس
موڪلياءِ . وهانو جون تياريون ٿيون ۽ راجا جڏ هن پنهنجي ڪل
جي ريت رسر شروع ڪئي ، تڏ هن ڪن سڏيڙن ڪمٽي کي اڃي
پڏايو تہ ”پنهنجو وهانو راجا ششپال سان متورٿيو آهي جنهنڪري
فاطي تون جلدي راطي ٿيندين .“ ايدو ٻڌي ڪمٽي ڏاڍو اداس
ٿي ۽ خيال ڪرٽ لڳي تہ ڪنهنکي شيام سندر وٽ موڪلي
پنهنجي اڃا پرڪهت ڪريان . پوء ڏڪي براهمٽ کي چئي ڏيئي
دوارڪا ہ شريڪرشٽ وٽ موڪلياٻين . براهمٽ چئي ڪٽي
دوارڪا ہ اچي پهتو ۽ آڪا چئي شريڪرشٽ کي اڃي ڏنائين .
شريڪرشٽ براهمٽ جو ڏاڍو سٽڪار ڪيو ۽ پوء براهمٽ کان سمورو

سان گڏ جي ڪندن پور وڃي راجا پيشمڪ جي ڏي رکمڻي ۽ جا
شڻپال سان مڪائي ويڻي هڻي ، ڪيترن راجائن جي وچ مان
زبردستي کڻي گهر آڻي انسان وواهه ڪيو.“
اهو ٻڌي راجا پريڪيت پڇڻ لڳو تہ ”هي مهاراج ! پلا اها ڪالهہ
ڪٿن آهي سا تہ وستار سان ٻڌايو مر؟“
شري شڪديو جي چوڻ لڳو تہ ”هي راجا پريڪيت ! پيشمڪ
نالي ڪڙو مها پرتاپي راجا ڪندن پور مر نياڻ ۽ ڏرمسان راج ڪندو
هو. رکمڻي نالي ڪنيا جڏهن هنڪي پيدا ٿي ، ڏڏهن جوتشين
ڪان جنر لڳن جو ڦل پڇيائين ، جن ٻڌايس تہ هن ڪنيا جو ليکہ
شري ڪرشٽ پڪوان سان ڏسٽهر اچي ٿو. اهو ٻڌي راجا ڏاڍو خوش
ٿيو. ڏڏهن اها ڪنيا وڏيري ٿي ، ڏڏهن ناره مني ڪندنپور
مر اچي رکمڻي جو هٿ ڏسي اُلکي ڇيو تہ ”تنهنجو وهانو
شري ڪرشٽ چند آنند ڪند سان ٿيندو.“ اها ڪالهہ ٻڌي رکمڻي
ڏاڍو پرسن ٿي ۽ ناره مني اُنان دوارڪا پري وڃي شري ڪرشٽ کي
رکمڻي جي سروپ ۽ ڪٽن جي مهما ٻڌائي. ڪيترا يا چڪ
ڪندن پور وڃي شري ڪرشٽ جو ويش ۽ ڪٽ ڪائٽ ليکيا ، جنهن
ڪري اُتيهجي ماٽين کي شيام سندر جي ڏسٽ جي ڏاڍي
اپلاشا ٿي . جڏهن اها ڪالهہ راجا پيشمڪ جي ليلا ٻڌي . رکمڻي ڏ
اُن ياچڪن کي ڪهرائي شيام سندر جي ڪن پهتي ، ڏڏهن
ناره مني ڪان مرلي منوهر بابت اڪهيي ٻڌي چڪي هئي ، تہ
جڏهن ياچڪن ڪان ۾ اُنجي وڏائي ٻڌي ، ڏڏهن تہ ديکاري
ڪيس شري ڪرشٽ سان وواهه ڪرڻ جي ڪٽي چاهنا اُپجن ٿي .
بس ! ٻوڏ تہ ڪائيندي ، پيئندي ، اُڏندي ، وهندي ، جاڳندي ،
سمهندي يعني انڌي ٻوڏ موهن پياري جي سانوري صورت

ہی ہرتلپ سان مولیہو ہد ہکوان ؑ لین لی و ہو۔"

شری شکدیو ہی ہوٹ لگیو "ہی راجا پریکشت! شری کرشن راجا مہکسد کان موکلائی متورا ؑ اور بلرام کی دیو تہ "مون راجا مکھند ہی درشتی سان کال یون کی لاس کرایو آہی، والی ہلو تہ ہلی کال یون ہی فوج کی ماری پولوئی دو بار "یون۔" انین جی ہی ہاتو کال یون ہی فوج ؑ کھای ہیا ؑ سیٹی کی ماری ہورو کیائون۔ ایتری ؑ ہواسد پہنچی فوج سمیت اہی آئی ہہو۔ ہکت وتسل ہکوان، ہواسد ہی منورتھ ہو ہوٹ کرشن "ہ بلرام سمیت آلی ہکیو، ہو قسی ہواسد ہو وزیو ہوٹ لگیو تہ "ہی مہاراجا! قسو اوہالجی ہلی ؑ ہرتلپ اکیان کریہی سکھدو؟ ہہو ہو ہی ہاتو بیرین اگرا پچھدا ہیا وین۔" جڈھن ہواسد انہن ہہی ہاتون کی پچھدو ڈلو، تڈھن باٹ پہنچی فوج سمیت انہنجی ہلیان گامی ہیو ؑ پکاری ہوٹ لگیو "ارے او ہچا ہچو ہوتا؟ ہہو تہ کی ہتھ ہون ہلایون ڈیکاریائو۔" ہو ہی ہی ہاتو سکوی ہلاتی دانی وہی ہہی رہیا۔ ہواسد جاکیو ہو ان بلرام ہی ہو ڈاری کالین جا الہار رکائی باہر لکڑائی ؑ ہیکو رسمو بلرامان دھڑ ہو ہو آلی باٹ ہہی رہیو۔ جڈھن باہر ہوتن تالین لگی ویہی ؑ ہواسد سمجھیو تہ والی ہو ہی سڑی موی وہا ہولدا، تڈھن فوج والی مہاراجا ہوری ؑ ہیو ؑ آئی سیٹی کھو وجائی لیون ہلیون ہوٹ باٹ شروع کیائو۔ ہو ہہنچو ماٹھو آئی جڈی باٹ ہہنچی دیکھی آہو۔

شیام ؑ بلرام ہی تھجو ہو کری ہلاتان ابھی دوارکا ہون ؑ اور ہہا ہتی دوارکا واسی کین قسی ڈاہو ہوسن لگا ؑ سب آلدو ؑ رہٹ لگیا کہ ہہ ڈیہن کالیہو وشنو راجا پہنچی کیہا ہوتی دوارکا ہوئی ؑ آلی بلرام سان ہوٹانی ؑ شیام سندر بلرام

تي ويا. جيئن فقط هي شريه بچيو، تنهنڪري راجا ڪري ٿا ڪوٽين.
؟ اهو به ڪنهن ڪم جو نه آهي؟ چو ته مرٽ ڪانپوءِ ڪيس جيو اڇيو
ڪائين؟ ڏاڍي پانس اڇيو مڇي يا جلائٽ سان خاڪ ٿيو وڃي.
اِنلاءِ جنهڪي پنهنجي شريه؟ زور جو ايمان آهي، تنهڪي سمجهٽ
گهرجي ته منش شريه پائي جيڪو پڪوان جو پڇن؟ سمرٽ نٿو ڪري
؟ سنساري وهنوار ۾ پنهنجو من لڳائي ٿو تنهنجي پڇاڙي ڇڪي
ڪانه ٿيندي. هي ڪرپالو! جو منش سواءِ ڪنهن اڇا جي فقط
اوهانجي خوش ٿيٽ لاءِ اوهانجو سمرٽ؟ ڏيان ڪري ٿو، تنهن
کي وڏيا ڪي سمجهٽ گهرجي، پر اڌڙا آدمي سنسار ۾ تمام ڇڙا (ٿورا)
لپندا. مونکي پنهنجي اڳيان ايمان ڪري پوساڪر پار لنگهٽ
جي ڏاڍي چنتا هئي، پر اڪوٽي جنم جي پڇن سبب ٿيٽ ڪري اوهان
پنهنجو درشن ڏيڻي مونکي ڪرتارٿ ڪيو؛ تنهنڪري مونکي
اڄ ڇوٽڻ جي ڏيان ڏيڻ ۾ ڪابه شڪ، جا سنساري مايا موهه ۾
ڦاسائيندي، ڪانه گهرجي. آءُ اوهانجي شرٽ آيو آڳيان، انلاءِ پوساڪر
مان مونکي اڌاري پار ڪريو."

راجا مچڪند جي اها ستوتي ٻڌي شريڪرشٽ ڪلي ڇيس
تر "هي مچڪند! ساڪي جڏهن توکي ڪنهن به شيءِ جي لالچ ڪانهي
تڏهن پوساڪر لنگهٽ جي هيءَ تجويز تو ٻڌايائين ته ايڪانت ۾ وڃ
منهنجو سمرٽ؟ ڏيان ڪر. پوءِ جڏهن اهو شريه چڏي براهمٽ
جي گهر جنم ونڊيندين، تڏهن منهنجي پڪتي ڪرٽ ڪري ڏون
اهو شريه چڏي مون ۾ لين ٿي ويندين." ايترو ٻڌي راجا مچڪند
شريڪرشٽ جي چوڻ تي ڪري ڇيو؛ ڪانهس آشيرواد ولي
بدريڪا شور تي تپسيا ڪرٽ لاءِ هليو ويو. اڳي ڏاڍي تپسيا
ڪرٽ بعد اُه بدن چڏي براهمٽ هي گهر جنم وڌو؛ جي ڪشي

مان ملاقاتا دو ولیو بات ہوتا ہی ؛ دیگر و رتی راجا دو۔ من ای ہوا ہوئے
ذرہ ؛ تہسا ہی ہل سان سیتی راجاؤں کی جیتی پہنچ ؛ دو ہاراتی
کسیو دو۔ آہن ڈیہن ۸ دیہن دیوتاؤں کی اوائی ۸ جیتی ہیون کی
سیو دو۔ تہدوت بلدر ؛ ہا دیوتاؤں راجا مہاگدھ ہی واٹی ہی
ہاتی مرتیو لوک ۸ ولس ایی کیس دوٹ لیکا تر "ہی مہابا ہوا مارو؟
دیہن ہی مہان تاہو دیکی لیا آمیون ؛ تہن ہی شرط ۱۰ مولکی
بلکہ دیا گری دیہن کان انسان کی پہنچو راج ملہجی ہی لگاہ
ہی گاہ مہیشہ کان لیدی آئی آمی تر کیٹی تہسا گتی
دیوتاؤں ؛ سمت مہاتماؤں ہی دکہ ایی ہولا دن ہتی ولیو۔ واٹی
آہن ہی وکہا کندا آیا آمی۔ سو اوا دو۔

دیوتاؤں ہی مدد کری دیہن گرہ گری راجا مہاگدھ کی
اوتہ لوح گہتراتی دفع کی مت دوای ویسی گرہ لکہو تر
دیہن کہی ہوہا! اوہیں لوکہ لوا کار، اولاشی ہوس آمیو، فقط
ہوی ہاکہن کی سلہ تہیٹ ۱۰ سکیٹ اوتار کاریو لا۔ تو واتجی
آدانت ؛ لیا کی گوہ لگو واٹی۔ سجو سمسار تو واتجی مایا ۸
وہا ہیل آمی، تہنگوی گہن کی ہ کیان لگو رہی ؛ سب
آدمی گار، گوہ، اوب ؛ مہ ہی ہارم اوا تر ڈاٹا ہیا آمی،
ہو گہن ہ ملہ آن مایا روہی ڈاہی کان دیتی لگا سکہن۔
ہی دیہلاک! اوہ لجی گرہا کا لسواہ سمساری جیون ہو ہن
مایا روہی لگاری اوہ مان ہاہو گرہ ڈاہو گتی آمی، جیگو
اوہ لجی شوہ ولی اوہ لجو دیان ؛ سموہ گریتو، سو
مایا جار کان دیہی ہوہ گتی ہاتی لو۔ افسوس اتر دو آہ
مہاتما راج ؛ تان ہی لشی ہ تو واتجو سموہ ہ گری اوہ لکان
ہیہلہ دو آمیان ؛ سمساری سلہن ۸ اہ لجی ہیسو ہی سب لس

ڪيئن ڪم ڪري سگهي ٿو؟ جڏهن ڪي راڄا ڪري ڪ ڪوليون.
يڪدم پسند ڪندي پاڻ ايندو ۽ ڇا ٿو موڪلي سان خاڪ ڪيو وڃي.
توکي پڪوار ڪي پڇندڙ شوڪ ۽ زور جو اپمان آهي، تنهنڪري سمجهڻ
ڀي راجا! ڪي پڇندڙ شوڪ ۽ زور جو اپمان آهي، تنهنڪري سمجهڻ نڏو ڪي
شري ڪرشن شوڪ پاڻي جيڪو پڪوان جو پڇن ۽ سمجهڻ نڏو ڪي
جي ورسڻ ۽ وڃار ۽ پڇندڙ من انڪاڻي تو تنهنجي ڀيڻي ڀڳي ڪي
درشٽي دوارا. ڀي ڪرپالو! جو منش سواءِ گهڻن ايندا هي فقط
سندر روپ ڌاري مرڻ ڪهڙي، ۽ اڏڻا آدمي سنسار ۾ ڦيرا ڇڏا (ڦورا)
راجا ۽ چڪندڙ الڳ اڪيان اپمان ڪري پوساڪ ۽ ڌار ٽڪهڻ
ڏڏوت ڪيو ۽ مٽ دوڙيا. جڏهن هي پڇن سڀ ڦيٽ ڪري اوڀان
اوڀان جڏهن سندر سروپ موڻ ٿيٽ ڪيو ۽ تنهنڪري موڪلي
ماڻهو ڇڏين ديال ڀي درشن ڏنو الڳ ٿي، ڇا سنسار ۾ ايندا موڪلي
تر اوڀين ڏور آهيو، جو اوڀاڳي اچي ڪري ڀي ... الله ٿو ساڪو
روشن ڪي وڃي آهي؟ جيڪڏهين اوڀين موڪلڻ سمجهڻ جو
پڇو تہ موڪلي ۽ چڪندڙ ڪري سڏين ڏا. مان مشهور راجا سڏائيندا هو
پٽ آهيان ۽ ڏيئن سان وڃي بعد ديو ڏئن موڪلي دٽ اڄ
سمجهڻ لاءِ جڏهن ۽ ايندو ور ڏنو تہ موڪلي جاڳائي وارو سمجهڻ
نظر ٿو ڦ سان يڪدم سڙي پسر ڦي ويندو. ايندو حال اوڀان پاڻ
پڇندڙ اڪيان ڏنو.” شري ڪرشن ورندي ڏنيس تہ ”ڀي ۽ چڪندڙ!
مان توکي پڇندڙ ڪهڙو ڏ و ڏڻڻ ڏوتہ سمجهڻ ڏڻ هو ڪ ڳالهه
گوپي، پاڻ تہ ڪوشوير جا وار يا برسات جون بوندون ڏ ڪڻ سگهي،
يا سمجهڻ ڏڻ جو ڪو ڳالهه اڄ ڏڻ سگهي. الله ڏکو ڪ ڏنو
ڏڻڻ جي ڌار ٽڪهڻ واسطي ڏڏو ڪل سمجهڻ ۽ سڏيو ۽ ڏيو ڪي
جي ڪهڙو ۽ جڪو اوڀاڳو ڏوتہ الڳ، تنهنڪر سمجهڻ ڏاو ”واسڏيو

مان يادون جو ٻڌم ٻه دنيا ۾ نه ڏٺيندس. ڪيئن؟ پهلاڻن کي
لڙائي جي ميدان مان پڄي وڃڻ مرڻ جهڙو آهي. اڙي! آءٌ تو کي
ڏاڍو زبردست سمجهي توسان وڙهڻ آيو آهيان، پر تون ته ريت
ڪاتر وانگر ٿو پڄين! ڪڙي ساعت ڏ ٻيهي مون سان وڙهه.
آءٌ پڪ ٿو ڏيان ته ڪڏهن ڪين ماريندو سان؟ شيامرسندر
ڪيس کي ٻه جواب نه ڏيئي ڪڙي هٿ جيڏي وڏي تي اڇو
پڇندو پٽي ويو جو هو نه ته نا اُميدئي ٿي؟ ڏکي جهلي سگهي.
اڇي طرح ڏ وڙندي ڏوڙندي پڳوان تمامري ڪري ويو؟ پوءِ
ڪڙي ڏڪري جي غار ۾ جتي راجا مچکند سمهيو پيو هو، گهڙي
ويو. اُتي راجا مچکند جي مٿان پنهنجو پيتامبر وڇائي پاڻ ٻڪي
ڪڙي ڪنڊ ۾ ٻيهي رهيو. ڏڪڻ ڪال يون ڏوڙندو سهڪندو
اُتي اچي پهتو، ڏڪڻ سمهيل ماڻهوءَ کي ڏسي سمجهڻ لڳو ته شايد
شري ڪرشڻ خوف کان پيتامبر ڪري سمهي رهيو آهي. پوءِ
ڏاڍي ڪاوڙ مان ڪڙي لت اُن سمهيل ماڻهوءَ (راجا مچکند)
کي هڻي چيائين "اڙي! اڄا ڪڙي بهادري آهي جو لڙائي جي
ميدان مان پڄي هٽ اچي سمهي پيو آهين؟ اُٺ نه ته هينئر تو
ماري ويرين پهچايان ها." ائين چئي جڏهن جو پيتامبر لاٿائين،
تڏهن راجا مچکند جاڳي پيو؟ اُنجي درشتي پوٽ ڪري ڪال يون
يڪدم سڙي پسر ٿي ويو. مرڻ وقت سندس درشتي شيامرسندر
ڪي ڏيئي، جنهنڪري هو پاڻن کان جتي مڪت ٿيو.

راجا پريڪيت پڇڻ لڳو ته "هي سوامي! راجا مچکند اڇو
ڪڙو تيجوان هو جنهن جي نظر پوٽ سان ڪال يون جهڙو پرتاپي
راجا سڙي پسر ٿي ويو؟ وري هن غار ۾ جو اڄي سمهيو هو،
شري شڪديو جي چوٽ لڳو ته "هي راجا! اِهو مچکند اِکشاڪو ڪل

وري فوج ڪڏ ڪري دشمن سان وڙهندا سون؟ ڪين ماري ڪنس وٺ موڪليندا سون."

اِها ڳالهه ٻڌي جڙاسنڌ کي ڏيوڄ آيو؟ فوج ڪڏ ڪرط لڳو. هيڏانهن شيام؟ بلرام پهنجي جي منائي فوج سميت آنند سان راج ڪدي ڏي آيا. اُنوقت ديوتائون آڪاش مان ڦل وسائط لڳا. متراڻ پهچط وقت متراڻ واسي ڏاڍيون خوشيون ڪرط لڳا. استريون متان ماڙين تان شيام؟ بلرام تي ڦل وسائط لڳيون. ادڙي طرح ٻئي پائر سيڻي کي آنند ڏيندا راجا اُگرسين وٺ اچي اُنکي پيرين پيا؟ لڙائي مان سڀ آندل مال اڪبان رکي چوط لڳس ته "هي پرڏوي ناٿ! اسان اوهان جي پيچ پرتاپ سان دشمن کي ماري پهچايو آهي، اوهين آنند سان راج ڪرب پرجا کي سک ڪريو."

جڙاسنڌ ستروهن دفعا لشکر ولي متراڻ وڙهط لاء آيو، پر سڀني دفعا هار کائي موٽيو. جڏهن اڙهون دفع چڙهي ڪرط جو ويچار کيائه تڏهن کال يون نالي ملڻيچ تي کروڙ لشکر ولي متراتي گهيرو ڪرط لڳو. کال يون جو ايترو گهڻو لشکر ڏسي شريڪرشط بلرام کي چوط لڳو ته "يادون کي ته ڏاڍو سنکٽ اچي سامهون ٿيو آهي ٻڌاءِ ته تو ڪهڙي؟ پوءِ صلاح کيائه ته سمنڌ ڪرو ڦلعو ڏهڄي جتي يوڪ شڪتي سان سڀ متراڻ واسي ڪدي اُتي هلي رهجن. ادڙي صلاح بهاري وشوڪرما کي گهرائي شيام سندر ڪڙي پريڙ ڏاڍ جو ڪرڻو، جهنڪري وشوڪرما يڪدر وڃي اُهو ڪم ڪيو. جڏهن اِدو سڀ ڪرتيار ٿي ويو، تڏهن شري ڪرشط يوڪ مايا کي گهرائي حڪر ڏنو ته "تون هينئر جو هينئر سيڻي متراڻ واسين؟ ڪائين وغيرهه کي راتو رات متراڻ ولي وڃي دوارڪا پهچاءِ. پر ائين ٿئي جو ڪنهن جي ڪنهن آدمي کي

موت ویھو آپو لو لسچیئی۔ توں دو مولکی ماسی دو ماریدو
لو گولس سو ھکی ز پھنجی اکوم دو ٹل ہوکھٹ ہوہ سمجھان
لو ز تھیدو ہ ساکیونی ماں لسدو۔"

ایہو ہکی داستہ ڈاہی گاوڑ مان پھنجی فوج سمیت
شیارہ ہلوارتی کام گوٹھ لکڑہ ہکاری ڈوٹھ لگو ز "کھڑا ڈیھن
بچی ویا آھیو اسم مولی کھولہ ویندا ہ اوھن ہ وھی گلس ہ
دلھن سان ہلیون ہلیون وارڈون کجو۔" ہوہ ز شیارہ ہلوارتی ہاکن
دو وسکارو گوٹھ لگو، براھی سب ہاٹ انین لگی ویا حتی
سوریج ہاڈان ہو۔ ہاکی شیارہ ہلوار پھنجا وت ڈوڑانی داستہ
جی فوج ہ کھڑی ہیا ہ بیشمار ہلوان ماری وڈا۔ ڈاڑانی کھڑان ہ
ساری سنڈاس لی ویئی ہ سواہ داستہ جی ہوکو ہ ڈیہہ گولہ
بچیو۔ داستہ کی ہلوار ڈڈھن ہ گوٹھ جاہلی ولی آپو ہ
شوی گوشط کان بچط لگو ز "ھی آگیا گولہ ز ھن ڈاھی
ھ ہات آکھن۔" شوی گوشط جواب ڈلس ز "ڈرا ہ ھتو ھن
جی ماری ڈاٹو ہ وقت گولی پل ز ھی ہیاہ واٹ داستہ ڈاڑانی
لگا گوٹھ ھن سان ہ وٹھ ایں، ھتگوی ہوہ سچیں کی
ماری ڈاھی ہ ۔۔۔ "ہلوار ڈڈھن داستہ کی جھڑو ڈاٹو
ڈاہو ہ ہو ڈاھن جی ہ شوہ ز ہڑی، پھنجی دیس ڈاھن ہوٹھو۔
ہ بچو گلس ز ۔۔۔ جی ہکل ۸ ہگو ھلھو ویئی،
ہ ہو ھتگوی لشکر ۔۔۔ ن جی ماری وڈا گوٹھ گوی ڈاں ایاہو
گاڑ گلس جی ویئی آھی، ایہو ہوہ ہین ھتی
۔۔۔ ڈاھی سکھ سی ز ڈاھی ہ حیت ہ ہار ھمیشہ لسدی
۔۔۔ ہ ھتن کی ہھی گاھن ہ خوش ہا ولی
۔۔۔ ڈاھ ڈوٹھ گوٹھ کھڑی۔ ہوکت گلس

ايتري ۾ آڪاش مان ٻه رٿ هٿيارن سان آيا جنهڪي قسي هلوار چوڻ لڳو "مهاراج! توهان ٻڌوءِ جي ٻار لاءِ ۽ ٻري ڇڪڻ کي سکر ڏيڻ لاءِ تہ اوڏانهن وڃو آهي، انهاءِ اڳتي روپ ڌاري هٿن سپني دئيتن کي جلائي ناس ڪريو."

اها ڳالهہ ٻڌي شريڪرشط چيو تہ "هلوار! تنهڪي مارڻ کو مشڪل ڪونهي، ٻہ ڇڻ تہ موڪلي دنيا ۾ گهٽا ڪري ڪڍا آهن تنهنڪاءِ جڙاسنڌ کي مارڻ جو اُپاءَ ٻيءَ ڪيو ويندو." ايترو چئي شريڪرشط هلوار کي ساٿ ڪري اُگرسين وٽ آيو ۽ چوڻ لڳس تہ "مهاراج! موڪلي حڪم ڪريو تہ آءُ جڙاسنڌ سان وڃي وڙهان ۽ اوهين يادون سان گڏجي شهر جي رکيا ڪريو." اُگرسين جي آگيا پائي شيار ۽ هلوار شهر جي ٻاهر آيا ۽ رڻ تي چڙهي ٽوري سڌا وڃي لڙڻ جي ميدان ۾ آيا. شري ڪرشط اُن مهل پانڇ جنهن ڏاڍي شنکر وڄايو جنهڪري ٻڌوءِ ۽ آڪاش دهلجهلڻ لڳا ۽ جڙاسنڌ جا پهلوان ٻڌ ڪنبڻ لڳا. جڙاسنڌ پنهنجو رٿ شريڪرشط جي روبرو آڻي ايمان وڃڻ چوڻ لڳس تہ "اڙي چوڪرا! تون مامي کي ماري مون سان وڙهڻ آيو آهين، انهاءِ مان توتي هٿيار نہ هلائيندس. بهتر آهيئي تہ هتان پڇي وڃ جو تہ ٻان ۾ تنهنجي چڳائي آهي." ٻيءَ هلوار ڏانهن منهن ڪري چوڻ لڳو تہ "توکي جيڪڏهن پراڻ پيارو نہ هجي تہ آ سامهون ٻيءَ هٿن جون صڌايون آهن. اڙي! توکي مارڻ کا وڏي ڳالهہ ڪانهي، خبر ڪانهيئي تہ مان جڙاسنڌ آهيان." شري ڪرشط چوڻ لڳس تہ "اچهائي! پنهنجي وڏائي ٻاڻ ڪرڻ آگياتين جو ڪر آهي. پهلوان پنهنجي واکاڻ ٻاڻ نہ ڪري سڀني سان نهي هلي، وقت تي پنهنجي طاقت ڏيکارين ٿا. توکي هلوار جي ٻل جي خبر ڪانهي؟ شايد

پرٿويءَ تان بار اُتارڻ واسطي سڀ پلائي ۽ برائي ڪرڻ جي سمرٿي پنهنجي هٿ وس رکي آهي، سو جڏن هنکي وٺندو تڏن ڏيندو. اُنجي ايڏا مهابلوان آهي تنهنکري آءٌ ڪجهه نٿو ڪري سگهان. افسوس! جو تنهنجو اهو اُپديش منهنجي هردي ۾ ڪجهه به اثر نٿو ڪري ۽ بجليءَ وانگر چمڪو ڏيو نڪري ويو. وري ٻريوڌن ۽ منهنجا ٻيا پٽ تہ اصل مڇيمرئي کونہ ٿا ۽ سڀ ڪرڪار پنهنجي مرضيءَ موجب ٻيا ڪن. انڌا آءٌ ڪنهن به قسم جي دست اندازي ڪانہ ٿو ڪريان ۽ اڪيلو ويهي پرميشور جو پوڄن ڪريانٿو. تون شريڪرشط کي منهنجي ڏنڊوت چئجہ." اڪرور وري ڏني تہ "هي ڏرتراشٽرا! پڪوان جي مايا ڏاڍي بلوان ٿي ڏسجي جو منهنجو اُپديش تنهنجي دل ۾ اثر نٿو ڪري. خبر نہ آهي تہ وڪٽنس ناٿ جي ايڏا ڪهڙي آهي." ٻوءِ ڪانهس موڪلائي ڪُنتيءَ جي گهر آيو، جتي هنکي سمجهائي ڏيرج ڏيئي رٿ ۾ چاڙهي روانو ٿيو.

مٿرا ۾ پهچي اڪرور، شيام ۽ بلرام کي هستناپور جو سماچار ٻڌائڻ لڳو ۽ چوڻ لڳو تہ "هي مهاراج! تنهنجي پٽي ڪنتي ۽ سندس پٽ يدشٽر ۽ ٻيا سڀ، آدرمي دريوڌن جي حشان ڏايا دکي آهن. اوهين تہ سڀ حال ڄاڻو ٿا وڌيڪ ڇا چوانو." شريڪرشط تڏهن پهرين تہ سنساري منشن وانگر ڏاڍو اُداس ٿيو، پر ٻوءِ بلرام سان صلاح ڪري اهو ٻڌ ڪيائين تہ "مهابارت جي لڙائي ڪري پرٿويءَ جو بار هلڪو ڪندس." هي راجا پريڪيت! هيستائين جيڪي بندرابن ۽ مٿرا بابت ٻڌايو اٽمان ۽ سو اڄا پوروارڌ يعني پهرين حصو اٽيئي ڀاڳ اُترارڌ يعني ٻيو حصو ٿو ٻڌايان ۽ سو ڌيان سان ٻڌج."

جڏهن اڪرو سين ڏوهسان مٿرا جو راڄ ڪرڻ لڳو ۽ شيام ۽ بلرام

ہات ہوتھ لیکھو، من سیتی آہنجی واکاتھ گئی ؛ سیتی کان
آن دیادو ہلائیں تراوانی دو ٹاتی ہدشٹوتی آں۔ اگنی ورن دھ
وی سمیت ورتراشتر وت وی ؛ کیس دوتھ لیکھو تہ "ہی مہاراج!
تون گنو گئی ۸ وٹو لی گئی ہنہنجی وٹالی کوہی رہیو
آہیں؟ ہنہنجی ہا راجا پادوہ ہی کاندی ولی آہنجی ہتن کی دو
دکہ ٹیلی رہیو آہیں؟ ہنہو گیانوان لی ہنہنجی لیکھ ہتن ہی
ستہ سان دو اکو ناپ گوی رہیو آہیں؟ ہا اما سدائی تہ ایتی
تہ ہی منش اکہاو آہو آں ؛ اکہاو وہندو ؛ مرٹ وقت ہو گنہ
سائیں دھرام کوٹ نہ تی؟ جنہاں تون ہی سب ناپ کمائی رہیو
آہیں، سی توکی ہلاوکی ر سہائتا کرکندا ؛ یاد وٹہ تہ من اگنی
گرنتھ گوی نہ وٹو ٹوکے ہو ہٹہ ہوندو۔ ہا اہو گنہ ہٹو ایتی
تہ ہو راجا ہنہنجی کسب ؛ نہ ہا ہی ہوری طرح پالنا کری
سو ٹوکے ہا دکہ ہو کیندو؟ وری ہی سنساری وہنوار سہلی جہان
گوٹو آں۔ مرٹ بعد وکی لیکے ؛ ہدی رہیں۔ ہیکی
ہی سنسار کی گوٹو سمجہی کنہنجی ہ دکہ نتا تون ہی جس ناپ
مرٹ بعد مکت تیں تا الله تولی ہنہنجی ہتن ؛ پالنہن
ہی ہو دکہ ہ بعد پار ر سمجہ کہوی۔ منان پلو آہیں
نہ ہت ہو کی سورگ موکلیندا ؛ پالنیا لوک ۸۔ لوک ؛ سورگ
ہنہنجی کوٹی سان ملیندو۔ آہ ہنہنجی پتانی ناہ ورن ہی اہیاں ہ
لوہ ہو ہی آہن کندین تہ لاموس لیندہ ؛ ہی گن تہ کندین
تہ لاہو ہنہنجا ہو ہندہ۔"

اگنی ورن دھ اہو ہدہ ہدی ورتراشتر کیس ہت کان ہیاں
ہوٹ لیکو تہ "ہی بھراتا! تو ہی ہگی امرت روپ ہ ہن منہنجی
ہتن ناہ ہیا سی ہاکش ہگی آہیں۔ آہ ہٹ سمجہان تو تہ شوکرشٹ

ڪڙي دفعي پيمسين کي زهر گڏيل اکرن کائڻ لاءِ موڪليائين. تنهن کانپوءِ اسڪي لاکر جي جگهر ۾ ڀاري پاڻيان آگر لڳرايائين. پر ڊاڙيڻ جي ڪوشش ڪئي دفعا بچيا آهيون. ماڻي ٻڌاءِ تہ جڏهن هن قسر جي دشمني ۽ دغا ڪندا رهن تا، تڏهن ڪهن اسين اُنهنجي هٿان بچي سگهندا سون؟ پس اهوئي شوڪ مونکي اٿڻ ڏي رهي تو. جڏهن تہ ڪري بگهڙن جي ٽوليءَ وهي هروقت ڏيڻ تي يا هڻڻي پنهنجي جماعت کان وڇڙي سگهي ڏاڻي، تڏهن منهنجو حال، اڻيڻي. هٿان اسين بچي ۽ نڪا سگهون. ٻڌاڻي تہ شريکوشط جيون جي ڏکر ڊاڙيڻ لاءِ جسر ورتو آهي تہ پوءِ ڀا منهنجن پٽن جو ڏکر، جي ٻڌاءِ جي آهن، چونڊو لاهي؟ هيڻڻاءِ آءٌ پاڻڪي بي وارث سمجهو ويڻي هيس، پر هيڏو سمجهان تي تہ منهنجو ۽ ڪو مددگار آهي. جڏهن شيامسندر ڪنس کي ماري اڌرمٿن کي ڀاري پنهنجي ماڻا کي سڪ ڏنو، تڏهن اُميد تہ هو منهنجي ۽ اچي ضرور رکيا ڪندو. هي اکرو! پنهنجو حال ٻڌي کي ٻڌائڻ واجب ڪيڻي، پر توکي پنهنجو سمجهي اندرجو حال اوريو اٿر. مهربانيڪري تون شريکوشط کي وڃي چڄ تہ ڏاڍي عجب جي گاله آهي جو تو جهڙي پائڻي هوندي آءٌ سنساري ڏکر کان نہ چٽان. اڪاءِ جلدي اچي منهنجو ڏکر دور ڪر."

ڪنتيءَ جا اهي ورلاپ ٻڌي اکرور اکين ۾ پاڻي آڻي چيو تہ "هي ماڻا! تون ڪنهن ۽ گاله جي چنتا نہ ڪر. تنهنجا اهي پراکرمي پٽ دشمنن کي جيڻي راج ڪندا، شيامرٻلرام اچو نياپو ڏنو اڻيڻي تہ توان ڪنهن ۽ گاله جي چنتا نہ ڪر. اسين تو وٽ جلد ايندا سون." پوءِ اکرور سيڻي کي ڏيوج ڏيڻي موڪلائي وڌرسان گڏجي هستناپور واسين کان ٻڌشٽر سندس ٻنن ڀائرن

پڇوان جي موهني مورت ڏسي اکرور کي اڃوتر پڙهر اچي ڏيو
جو شريڪرشٽ جا چرٻ جهلي پڇڻجي اکين تي گهمائيٽ لڳو. جڏن
ڪنگال کي گهٽي ڏن ملٽ تي بيحد خوشي ٿيندي آهي،
تڏن اکرور جو ب ساڳيو حال هو. پوءِ تہ اکرور ٿوتي ڪري
چوٽ لڳو تہ "هي دين دياڻ! جڏن ڪُپجا کي سندو روپ
ڏيڻي من اڇا پوري ڪيو، تڏن مونکي ب اڃو گيان اُپديش
ڪريو جو انڌي پهراوهانجي چرڻن جو ڏيان رکي جنم مرٽ کان ڇٽي پوان."
آکرور جي اها ٿوتي ٻڌي شريڪرشٽ چوٽ لڳس تہ
"ڀگو! جيڪو ور گهوجيڻي سو گهري وٺ." تڏهن من وينتي
ڪري ڇيس تہ "مهاراج! مونکي اهو ور ڏيو جو استري ۽ اولاد
جي پريت منهنجي من مان نڪري وڃي ۽ سدائين اوهانجي چرڻن
جو ڏيان رهي." شريڪرشٽ اهو ور ڏيڻي پوءِ پڇڻجي ملايا سان
سندس ٻوهر گيان کسي چوٽ لڳس تہ "هي چاچا! اوهين يادو ڪُل
جا وڏا ۽ پنا سمان ٿي منهنجي ايتري ٿوتي ۽ سيوا چوٽا
ڪيو؟ آءُ اوهانجي درشن واسطي هت آيو آهيان ۽ اوهانجي پچ
پرتاپ سان دُنيت تر سب ماريا ويا آهن، باقي ڪڙيءَ گالهہ جو
ويچار اڳر سو ب اُميد اڳرتہ اوهانجي ديا ڪرٽ سان لهي ويندو.
ٻڌان ٿوتہ جڏهن کان مهاراج پانڊو سورگ ڌار پڌاريو آهي، تڏهن
کان دريوڌن سندس پٽن يڌشٽر ۽ ٻين پائڻن ۽ ڪُنتيءِ منهنجي
پٽيءِ کي ڏاڍا ڏکر ڏنا آهن، انڪاءِ اوهين هيتر اوڏانهن وڃي ڪين
ڏيرج ڏيڻي سندن خبر چار ڪڍي اچو."
ايترو ٻڌي اکرور هستناپور ڏانهن روانو ٿيو ۽ شريڪرشٽ
ڪيترين ئي سو ڪڙيون ڪنتيءِ، يڌشٽر ۽ سندس ٻين پائڻن لاءِ
ڪيس ڏنيون. ڪيترن ڏينهن کانپوءِ اکرور هستناپور اچي

ھگی بشوا موگلیون ھن سی شیار ۽ ایار ڏاڍی ٻوار سان
کائیون ۽ ٻوڏو کی ۽ ھنجاس ٿوریون ڏائیون ۔

شگدیو ھی ٻوڙ ایکو تہ "ھی واڌا ٻوایکت! ھسن ڏیھن
کان ولی ھولی منو ھو گجا ھی کھو وط ٻوساس الھار گیو
ٻو ڏیھن ڏیھن کان ولی ٻو ڏوروز ھوھن اساری ۔ وات
ناربندی وی ۔ گڑی ڏیھن شیار سندو ویچار گیہ تہ گجا
سان ھو اقرار گیو الو، ڏھگی اٹی ضرور وط کھو ھو ۔ ٻو
ویچاری ٻوڏو سان گڈی گجا ھی کھو ٻو ۔ گجا شوگوشط
کی باٹوت ٻو ڏسی ڏاڍی کد کد ٻوسن ٹی ۽ کسن سکاسط
نی وھاری ڏاڍی سوا گوڑ ایکی ۔ ٻوہ کسن ٹوھسن ٹوھن ٻوھن
ڏوانی ھت ھوڑی وینی گوڑ ایکی تہ "ھی گجا ٹالت اکو
وقت ھت وھی ھولکی گوڑات گیو ٻو ۔" شیار سندو سندس ایکن
کان ٻوسی لی ٻو ڏاس تہ "ھی گجا! ڏان ھڈھن چڈھن ھوان
کی ٹاہ گڈیون ۽، ڏڈھ ڏڈھ مان ٻو وت ھلیو ایندس" ٻوہ گجا
کان ھوگڈی کھو ٻو ڏاڙ ڏیا ۔

گڑی ڏیھن شوگوشط ٻوڏو کی ٻوڑ ایکو تہ "ٻاٹی!
استوی ھی ایکی ڏاسی ڏگین والی ٹی تہ گڑی ٻوش ھو ٻوار
ڏیکاریا ۔" ٻوہ ٻاڏام کی ٻاٹ سان ولی ٹیٹی گڈی اکو ٻو
ھی کھو ٹیا ۔ اکو ٻو کین ایندو ڏاسی ۽ ٻھنجو ھسک شوی گوشط
ھی ٻوٹن ٹی کٹی ڏیکو ۽ ٻھنجو ٻاگہ جا گجا ٻو سھجی
ڏاڍی ایکی ۽ ٻوہ سان کسن الدو ولی ٻوہ ٹیٹی سکاسط ٹی
ٻوٹاٹن ۽ ھی سدن ٻوڑ ٻوٹی ٻوڏامت ولی سدن ٻوڏا
گیا ۔ ٻوہ ڏسن ڏسن ٻوھن ٹاھن ہ ٻوھی آٹی اکان
ٻوکسن ۔ شیار سندو ڏاڍی ٻوہ سان آہ ٻوھن گیو ٹاھن

ڀڳوان جي موهني مورت ڏسي اڪرور ڪي اڏوتم پريم اچي ٿيو
جو شريڪرشٽ جا چرٽ جهلي پنهنجي اکين تي گهمائيٽ لڳو. جڏن
ڪنڪال کي گهٽي ڏن ملڻ تي بيحد خوشي ٿيندي آهي،
تڏن اڪرور جو به ساڳيو حال هو. پوءِ تہ اڪرور شٽوتي ڪري
چوٽ لڳو تہ "هي دين دياڻ! جڏن ڪُبجا کي سندر روپ
ڏيئي من اڇا پورڻ ڪيو، تڏن مونکي به اڏو گيان آپڊيش
ڪريو جو الٽي پهراوهانجي چرٽن جو ڏيان رکي جنم مرٽ کان ڇٽي پوان."
آڪرور جي اها شٽوتي ٻڌي شريڪرشٽ چوٽ لڳس تہ
"ڀڳوا! جيڪو ور گهرجيٽي سو گهري وڃ." تڏهن من وينتي
ڪري ڇيس تہ "مهاراج! مونکي اهو ور ڏيو جو استريءَ ۽ اولاد
جي پريت منهنجي من مان نڪري وڃي ۽ سدائين اوهانجي چرٽن
جو ڏيان رهي." شريڪرشٽ اهو ور ڏيئي يوءِ پنهنجي مايا سان
سندس برهم گيان کسي چوٽ لڳس تہ "هي چاچا! اوهين يادو ڪُل
جا وڏا ۽ پٽا سمان ٿي منهنجي ايتري شٽوتي ۽ سيوا چو ٿا
ڪريو؟ آءٌ اوهانجي درشن واسطي هت آيو آهيان ۽ اوهانجي پرتاپ سان ڏٺيت تہ سڀ ماريا ويا آهن، باقي ڪوئي ڪالهه جو
ويچار اٿر سو به اُميد اٿم تہ اوهانجي دياڪرٽ سان اڄي ويندو.
پڌان ٿوتہ جڏهن ڪان مهاراج پانڊو سورگ ڌام پڌاريو آهي، تڏهن
ڪان درپوڌن سندس پٽن يڌشٽر ۽ بين پائڻن ۽ ڪُنتيءَ منهنجي
پٽيءَ کي ڏاڍا ڏکڻا آهن، انڪاءِ اوهين هينئر اوڏانهن وڃي ڪين
ڏيرج ڏيئي سندن خبر چار ڪڍي اچو."
ايترو ٻڌي اڪرور هستناپور ڏانهن روانو ٿيو ۽ شريڪرشٽ
ڪيترين ئي سو ڪڙيون ڪنتيءَ، يڌشٽر ۽ سندس بين پائڻن لاءِ
ڪيس ڏنيون. ڪيترن ڏينهن کانپوءِ اڪرور هستناپور اچي

ہمگی پشودا موکلیون مون سی شیام و الوام ڈاوی اوہار سان
کاہون ۽ اوکو کی ہ مصحلس ٹوریون ڈاڻون ۔

شکدیو ہی چوٹ لکو تہ "می راجا پریکیت! جمن ڈیہن
کرشن والی میلی سدھو گوپیا ہی کھو وڃ ہو اُس الھار کیو
ہو، تمن ڈیہن کرشن ولی ہو ہروز مون ہاری ۔ وات
ہلاندی رہی ۔ ڈای ڈیہن شیام سندر ویچار کیو تہ گوپیا
سان ہو اڪوار کیو الہ، تہنکری اُنی ضرور وڃ کھو ہو، او
ویچاری اوکو سان کڈہی گوپیا ہی کھو ہو ۔ گوپیا شری کرشن
کی ہالوت آہو تہ سی ڈاڻی گد گد ہوسن ۽ کمل سکاسٹ
تی وہاری ڈاڻی سڀا گوٹ لکی ۔ ہو کہن ہلہن ہلہن ڈاڻی
کرانی مت ہوڑی وہنی گوٹ لکی تہ "می گوپالک! اکو
وقت مت رہی ہولی کرتارت گوہو ۔" شیام سندر سندس ہکڑ
کرن ہوسن لی ۽ ڈاس تہ "می گوپیا! تن ڈینہن ڈکہن مون
کی یاد کندین ہ، ڈکہ ڈکہ مان تو وت ملیہ ایندس ۔" ہو گوپیا
کرن موکلائی کھو وڃ الیا ۔

ڈای ڈیہن شری کرشن اوکو کی چوٹ لکو تہ "پالی!
استوک ہی ہکڑی ڈسی ڈکہن والی مٹی تہ ڈکہ ہوش ہو ہوار
ڈیکارہا ۔" ہو ہلرام کی پاڻ سان ولی تیئی کڈہی اکو ہو
ہی کھو آیا ۔ اکو ورکین ایندو ڈسی ، ہمنکو مسڪ شری کرشن
ہی وڃن تی کئی رکھو ۽ ہمنکو پاکہ جا کندو سمجھی
ڈاڻی لکئی ۽ ہو ہر سان کہن الدر ولی ہو ۽ تیئی سکاسٹ تی
وہاڻین ۽ ہی سدن وڃ کوئی جوڳمیت ولی سدن ہوا
گیا ۔ ہو ڪسمن ڪسمن ہوسن ڪاہن ہ وہی آلی اکہان
ولاسن ۽ شیام سندر ڈای ہر سان آہ ہوسن گھو الھان

۽ ڪانڪس برجواسين جي چڪلائي بابت پڇڻ لڳا جنهنتي اُوڌو
چوڻ لڳو تہ ”هي شري ڪرشن! بندرابن جي مهما ۽ برجواسين
جو پريم مونکان ڇيو نٿو وڃي. اوهان مونتي وڌي ڪرپا ڪئي
جو مونکي اوڏانهن موڪليو. سي ڪوپيون گوال انتي پير اوهان
جي چرڻن جو ڌيان ڪري اوهان سان ڳنڍجڻ جي اُميد تي جيئرا
رهيا آهن. يشوڌا جو تہ اوهانجي وڇوڙي ۾ حال ئي نہ پچو. هوءَ
پڇتائي چوڻ لڳيس تہ ”مون شيام سندر کي نہ سڃاڻي اُڪري
سان ڌڏو هو، پر هينئر موهن پياري کانسواءِ ساري برج سڄي آهي.
ڇڏهن صبح جو جمنا تي سنان ڪرڻ ويس، تڏهن گوپين منهنجي
ڏاڍي خاطري ڪئي ۽ مون ڇڏهن اوهانجي چٽ ڇڙهي ٻڌايو ۽
سڀني يوگ جو اُپديش ٻڌايو مان، تڏهن منهنجو چوڻ سچ نہ
ڪرڻ ڀلجي ويو ۽ آءٌ پاڻ اُنهنجي پريم ۾ ڦاسي هر ليون ٿي ويس.
سچ پچ تہ اُنهنجو پريم ڏسي منهنجي گيان جو ابهمان ٽٽي ويو.
مونکي جو ڇهه مهينا لڳي ويا تنهنجو سڀ رکو هي ۽ آءٌ جو ڇڻن نہ
هو بندرابن واسي سڀ اوهان جي ڌيان ۾ سمرڻ ۾ ليون ٿي ويا
آهن، تڏن آءٌ ٻہ ٿي ويو هوس ۽ هيڏانهن اچڻ ئي پلجي ويس.
هي انشريامي! اوڏيڪ چا ٻڌايانو جو سڀ ڪجهہ ڄاڻي رهيا آهيو.“
مرلي منوهر بنسريءَ کي جا اُوڌو آندي هئي، ڪٽي پنهنجي
ڇاتيءَ سان لڳائي ۽ پوءِ اکيون بند ڪري برجواسين جي ڌيان ۾
پلجي ويو ۽ برج جو ڏاوولي ڏڏاساه ڪٽط لڳو. پوءِ اُوڌو ڪان
پڇڻ لڳو تہ ”ڪشن! تون ڇڪيءَ طرح گيان سيکاري آئين؟“ اُوڌو
ڏڏهن ڪنڌ هيٺ ڪري شيام سندر کان موڪلائي وسديو ۽
ديو ڪيءَ وٽ ڇٽي ڪين نڪتو ۽ يشوڌا جو نيايو ڏنو ۽ مڪٽ منايون

ملهيو آهي، جو اڄ به پر اُن شيام سندر جي يادگيري ۾ لڳا
ٽيون. ڏهان جي پيرن جي برابري کو به ڪري نٿو سگهي
شاستر ۾ استرين کي نندينداآهن، پر اوهان جو گيان ديوتائن
کان به سرس آهي. آءُ سچ ٿو چوان تہ وڪنٺ ناٿ جيتري
پريت اوانسان رکيٿو، اوتري اڪشميءَ سان به نٿو رکي. هي
گوپيون! پرميشور مونکي به نہ جيڪر ڪڙي گوئيءَ جو جنم ڏئي
ها، تہ آءُ ڪڙو نہ وڃي پاڳي سڄان ها. توهانجو پيرن ڏسي ديوتائون
به موهجيو وڃن. جڏن شري ڪرشن کي آءُ پورڻ پرشوتر سمجهان
ٿو، تڏن اوهانکي به اُن کان جدا نٿو سمجهان. جا پدوي برهما
۽ ديوتائن کي ڏاڍي محنت سان ملي ٿي، سا اوهان
سهجيٿي پائي ورتي آهي؛ تنهنکري اوهين بيشڪ ڌنيہ آهيو."
ايتري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو جي چوڻ لڳو تہ "اي
راجا پريڪيت! ان ڳالهہ ۾ ڪو شڪ ڪونهي تہ جو منش پنهنجو من
پرم سان پرميشور ۾ لڳائي ٿو، سو اُن جو روپ ٿيو وڃي. ڏسو
گوپيون ڪنهن انهر گل ۾ ايدا ڪونہ ٿيون؟ نہ تہ کو اُنهن
ويد شاستر ڀڻجيو يا ٻڌو، نہ تہ کو ڪنهن کي تيرٿ سنان ڪيائ
۽ نہ تہ کو جپ تپ ئي ڪيائ؛ پر فقط شري ڪرشن جي چرڻن
۾ پريت رکڻ سان ئي ايڏي وڏي پدوي کي پهتيون آهن. جڏن
نہ وڏو ديرکيہ جوياه جي ڪڙي چڪر ڪري جلي پسرٽي ويندو
آهي، تڏن اُودو جو گيان گوپين جي پيرن اڳيان ويندو رهيو. جڏن
ڪري هو پنهنجو مستڪ هر هر اُنهنجي چرڻن تي رکي چوڻ لڳو تہ
"آءُ اوهانجي درشن کرط ڪري ڪرتارٿ ٿيس. آءُ اوهانکي
گيان سيکارط آيو هوس، پر اُلٽندو اوهان کان آڏ پرين ۽ پڪٽي
سکي ويانٿو. مونکي پنهنجوداس سمجهي منهنجي خبرانديون رهجو."

ہ کشن اسلامو بکنگ دوائی کرنا۔ تمہیں گری توں ہمیں
ان کوہای گنان کی ہ کی رکر۔ ہگرو تر اسین شیام سندر
ہی دوڑی ہ اکھی وہاکل لی رہیون آہیون، انی توں اڑیون
اڑیون کاہیون ہڈانی اسلامی قسن تی اوٹ تو ہوگین، ہی اوڈو!
اکی ہگرو اوی شیام سندر کی ہنان متوا ولی وہ، تمہیں
دوڑی ہ اسلامی ہی مالت لی آہی، ما لی توں وری سکڑ وب
ہی ہوت ہڈانی اوکڑ ہو کیان گرانین تو۔ اوڈو
ہوج سلاڑین تو، ہشن تر ہڈاہل ہی اکیان ہوون ہی تاہی وکیل
کسی اڑکی ہلامی تہ خیال ہوون گو۔ ہی شیام سندر کی
کہان سکڑ ہو تر ہو آنکھ رات ہو ہسی وہانی اسان کی
کہون کہانی واس اسٹ گری اسلامو ہن ہو رہانین لی؟ ہ ہیشو
مقوا ہ ہی وڈو کہانی لی وہو آہی۔"

اوہیجو کہانون کاہیون کی کوہن تمہیں کوہن
سان اوڈو ما ہوٹ کوڈا ہ ہوٹ کی ہوٹ لکھیون تہ "ہی
شیام سندر! تمہیں ہ اوہ ہو تا سہ دلی وڑکے اسان سان سلو
ہو وہی ہ شہ ہلدی اوی تمہیں ہو ہی ہورت قہاری اسان
ہو دکہ تار ما ہوٹ کی ہاڑ۔ آشا سندا ہ ہڈانی آہی، لواس رہٹ
کی سوچ ہ ہو وہی۔" ہ ہی کوہون اوڈو کی شیام سندر
ہی واس ہ کوٹ ما اسان ہڈاری ہوٹ لکھیون تہ "ہی اوڈو!
توں ہی اسلامو ساہو ہوہی ہی ہوور تج تہ تمہیں وہوڑی روہی
ہوڑا ہی ہو سن اسلامو ہڈن رواں کہو ہی تو تمہیں ہی ہڈاہ۔"

ہڈھن ان لسان ہڈاہی سب توج ہاکون ہوون والکو ہوش
مان گوں وہون، ہڈھن اوڈو ہی ہل لسی آہیاں اسکار
کری ہ ہوٹ لکھو تہ "ہی کوہون! مسٹی ہشو ہاٹ ہو تی اوڈو ہ

جو ڏک ڪليش نہ ڏيندو. هي گوپيون! شري ڪرشن هن
ہر ڇيو اٿم تہ جڏهين اوهان راس ليلا ڪرط وقت موهن پرش پاڻ
سمجهي مون کي پاپ جي نظر سان ڏٺو هو، تڏهين مان انتردان
ٿي ويو هوس ۽ وري جڏهين گيان جي رستي پرميشور ڄاطي
منهنجو ڌيان ڪيو، تڏهين پگهٹي جي وس ٿي درشن ڏنو اٿائو.
اِنهاءِ منهنجي نرگط روپ جو ڌيان هينئر ہر ڪريو تہ مان اٿي ہير
اوهان وٽ هوندس."

اهي گيان پريل ڪالهيون ڌڌي سپ گوپيون چوط لڳيون تہ
"هي اُڌو! تون جيڪي هي سوڪڙيون ڪٹي آيو آهين ۽ اسان
جو چت چور اُٿي ڇڏي آيو آهين، سو هي سپ موٽائي وٺس ڪٹي
وڃ اسان کي تہ اُن موهٹي مورت جو درشن ڪچي. ڏڌهين
اسان کي اُن جي ڌيان ۽ رهي هو ڪجهہ ہ ٿئو سمجهي، تڏهين
هو يوگ ۽ وڃراگ جون ڪالهيون لکي جو اسان جي اندر جي
وسايل باهر کي ڏو ڪائي. خير! هيلتاءِ اسان کي سندس موٹي
اچط جي اُميد بهٹي هئي، پر هينئر تہ يوگ ۽ وڃراگ جو نيارو هٹائي
اسانکي نا اُميد ڪيو آهيس. ٻلا! اسين ڪنوار ڏڌ مکط وکٹط وارا
يوگ مان ڇا ڄاطون، اِنهاءِ ڪرپا ڪري اسانکي وٺس ولي هل."

اُڌو گوپين جا اِهي گيان ڌڌي وري ہ ڪين سمجهائط
لڳو تہ "هي گوپيون! جٹن پاطي تي ليکو نٿو بهي، تٹن سنساري
وهنوار سپني وانگر ڪوڙو آهي. اِنهاءِ اوهانکي پنهنجون اکيون
بند ڪري هردي ہ نارايط جو ڌيان من لڳائي ڪوٹ ڪوٹ جي، تہ پوء
اوهانکي اُنجو درشن ڏيندو." اِدو ڌڌي ڏڪي گوپي چوط لڳي
تہ "هي اُڌو! جيڪڏهين نند لعل جو روپ ۽ ريکا نہ آڻي تہ ٻڌا
شودا پوء هنکي پينکهي ہ ڪٹن لوڌو ۽ ڪٹن. اُڪوءِ سان ڪٹائيندس؟

لکي وري ڏاڍ جو ۽ آڻي گوپين جو ڏاڍو لڪيل ٿو، تڏهين ڏوڻ لڳيون ته "ڪنهو! ميون پياري جو من الڏي ٻو ڪجهه ٻ لڳو رهي ٿو، جهنگوري ۾ وقت اُن جو ڏاڍو ياد اٿس." چئي ٻڌائي اودو ڏوڻ لڳن ته "هي گوپيون! شري ڪرشڻ مون کي ايڏان ڏي اُٺ گيان سيکارڻ واسطي موڪليو آهي سو اوهين ٻوڪ جي آشا ڇڏي ٻوڪ جو ساڏن ڪريو، ته اوڏان کي هي جدائي جو ڏکر نه ڏئي. هي گوپيون! اوڏان کي شري ڪرشڻ کي، جو آدي پرش ڏهمي لوڪن کي ٻيدا ۽ ڏالڻ ڪرڻ وارو آهي، پنهنجو پتي ته سمجهڻ ڪهي. منش جو شريو پنجن تتون مان ٿيل ٿو. ان شريو ۾ آدي پرش جي هڪڙس رهڻ ڪري منش ۾ اُٺ وهڻ ڪاهڻ ٻولهڻ، ڪڻ ۽ ٻيڙي ڪرڻ ڪوڻ جي سمرٿي رهي ٿي. هميشو وهي ساڏن اُن جو اهو روپ ڏسڻ کي ۽ ڏسڻ ۾ ڏڏو اچي، ڏسڻ ڪري اوهين اُن ڏرڪڻ روپ جو سمرڻ ۽ ڌيان ڪريو ته جو الڪي ٿو اوڏان وٽ پهچو وهندو. جو سڪڻ روپ سان رهڻ ڪري ڪنن ۽ ڌيان ۾ وڪهن ٻوڻ سمجهي اوڏان جي پاڻ واسطي وهي مٽرا ۾ رهيو آهي. اوهين شري ڪرشڻ جو جهنگار، ڏو ۽ ٻوڻ سيني ۾ ڪ ڏهو سمجهو ۽ جو ٻڪوار کي سب ڏڪهر وياڪ ڏڻي ٿو، ڏسڻ کي جدائي جو ڏلاوت ڏسڻ ۾ ڏڏو اڄ هي گوپيون! ڏو جهنگ موڻ، ڪهڻ وڏڻ کان رهت، آڪاش وانگر وهنڊ ٻڪوڙيل آهي. جڏن ڪهڻ استوري جو پرش پوريس وٽو وڃي، ٻوه ڏوه ڪيس سڀ ڏي ڏاڪندي، آندي وهندي ۽ ڪاٽيندي ٻيهندي ڏڻ ۾ ڏڻ رهت ڏسندي رهي، ته اُن کي سندس ٻڌڻ ڪان جدا سمجهڻ ۾ سو ٻيڪڏهين اوهين ۽ اُن جي ڏڻ ۾ لين رهڻ اُن ڏڏ ڏ ته سمجهندا هوندا ته اوڏان کي جدائي

سڀ تہ پڇيڻ گهرجي." تڏهن ڪڙي گوپي شوخ ٿي چوڻ لڳي
تہ "ڏاڍيون ڪي نہ لڄيون آهيو. جڏهن هو اسانجي پرواهہ
نٿو ڪري، تڏهن ڀاڻ ڇو نہ اُنجو حال پڇون." اهي ڪنور
وچن ٻڌي ٻيون گوپيون اوڏو کي هٿ جوڙي چوڻ لڳيون تہ
"هي مهاتما! ٿن ڳنوارڻ جو شل وات سڀ جو اهڙا ڪنور وچن
ٿي ڪيئي، تون اسانکي سچ ٻڌاءِ تہ مرلي منوهر ڪڏهن هت ايندو."
اوڏو گوپين جو اهو حال ڏسي من ۾ چوڻ لڳو تہ آءُ نٿو ڄاڻيان
تہ سنسار ۾ ٻئي ڪنهنکي به وٺڪ ذات جي ايتري پڪتي ۽ پريتي
هوندي. اهو ويچاري سيني کي نمسڪار ڪري چوڻ لڳو تہ
"هي گوپيون! اوهان جڏهن ڀاڳ ٻئي ڪنهنجو ٽيڙ ڏاڍو مشڪل
آهي، جو اوهين انڪي پرڀو اڏي پريت شيام سندر سان رکو ٿيون.
سنهنجو به ڪو اڳتين جنم ۾ ڀيٽ ڪيل آهي، جنڪري اوهانجو
درشن مليو. سنساري جيو وير پراڻ پڌن ڏاڻ ۽ يگ، جنم، دان
ورت ۽ تيرٿ اينءِ آشا تي ڪن ڏاتہ هري چرڻن جي پڪتي، جو آءُ نٿو ڄاڻيان تہ اوهان جڏي پدوي ڪا اُنهنکي به ملندي.
اڀلاءِ موڪي آشيرواد ڪريو تہ موڪي به اوهان جڏي هري چرڻن
پريت رهي. هي گوپيون! شريڪرشٽ مونٽي ڏاڍي ڪا ڪرپا
ڪئي جو موڪي اوهانڏانهن موڪليائ، جنهنڪري اوهانجو درشن
ٿي ڪرڻ ڏيس. ڀاڳي جيڪو نياپو ۽ چئي موهن پياري
آندي آٿر سا دل لائي ٻڌو."
جڏهين اوڏو شيام ۽ بلرام جي ڪشلن ڪليانڪاري ورڻن ڪري
پوءِ گوپين کي چئي ڏني، تڏهين سيني برج بالائن اڳيان چئي
سڄن اکين تي رکي چمي چاتيءِ سان لڳائي. پوءِ جڏهن چئي
اوڏو پڇي ٻڌائط لڳن، تڏهين گوپين ڏٺو تہ ڪهڙا جو ڏاڍو

وارو ڇڏيائين ۽ ڪنهي ٻيو ٻرڻو ته ملڻ ڪري راجا ٻڌي ڏاڙي ڏرمانما کي ٻڏي پاتال موڪليائين. اڃا ٻيا ٻه جيڪي ڪپت جا ڪر ڪيا الس سي ڪيترا ٻڌائي ڪيترا ٻڌايائو. جي ڇو ته اڙي ڪاڻي سان تڏهن ايترو پريت ڪري ڏڪر ڇو ڪرڻ ڪهڻي؟ ته ٻڌو جو تو هين ۽ آه ڪاڻي ليکي ۽ آهيون، ۱۲ و ۱۳ راڄائون ٻه اڃڄي ڏتوتي ۽ڪٽا ٻڌڻ سان راڄ پاٽ ۽ گهر ٻار ڇڏي مڪت ٽيڙ لاءِ بن ۽ هليا وڃن ٿا. خود ديو ڪنيائن جو چت ٻه تڏهن جاءِ نٿو رهي، تڏهن پوءِ اسين ڪاڻي ليکي ۽ آهيون؟"

اهو ٻڌي ڏاڙي گوپي، ڏوڙ لڳي "هي ٻيڙ! ٻالا ٻڌاءِ ته شيام سندر کي سندس وڇوڙي ڪري اسان جي ٻراڄن ولڙ مان ڪاڻ ڪڍڻ ٻابت ٽيندو؟" ٻي ڏوڙ لڳي ته "پوري! ٻڌ ڪوڙ ته ڪهڙي ڏاڙي ڪٽي ها ڏنيئن جو جوڙو ڪائي ۽ داسي جوارائي، ڏهڪي من وڃي ٻت راڄي ٻڏايو آهي. ٻڌاءِ ان کان وڌيڪ پاڻ لاءِ ٻي ڪهڙي شوم جي ڪاهه آهي؟" ٽين ڏوڙ لڳي "عجب ته ڏسو جو ماڻهو جهڪي ناراڄ ۽ ڏين ڏيال ڏون ٿا سو ڏرم ۽ ڏيا ڏاڻي اڏو ته ٻرڏڻي ٽيو آهي جو فقط ڏن ڪوهن پنڌ ڪري ويهي ٻه اسان کي روبرو ته درشن نٿو ڏئي ٻرڻهاڙا موڪلي اڳلو ڏڏن ڏي ڏوڙ ٻرڪي ڏو." ٻي ڏوڙ لڳي "مائي! اوهين چنتا نه ڪريو جئن ته اڄ مهنا ٻرڻوي، بن ۽ ٻهاڙ برسات جي آڏا ڏي سوڙ جي ڏپت جو ڏکر پاڻ ڏي ڪٽي صبر ۽ رهن ٿا ۽ پوءِ ميگهه راجا برسات وسائي اُنهن کي لاري ڏو ڇڏي، ڏئن شيام سندر ٻه ضرور اڃي پهڃندي چند رمکه جي ڏڏائي سان اسان جي اندر جي ڏپت وسائيندو."

ڏاڙي گوپي ڏوڙ لڳي "پوريون! جو اڄاڻن گهاهيون ڪري وڃائي رهيون آهيو، اوهان کي ٻهريا اُوڏو کان اڳڙ جو

ٻر گل تي ويهي نٿو رهي ، تڏهن توکي ٻر مٿرا ؑ آڏکي پوط نه
گهرجي . آها ! لڪشمي تنهنجو سياڻ نه چاڻي اڳيان سبب توتي
موهجي پيئي آهي . جيڪڏهن هنکي تنهنجي ڪنورڪائي جي
سڌ هجي ها ته ڪڏهن ٻر توسان پريت نه ڪري ها . اهي
مٿرا واسڌيون ٻر تنهنجو نرڻيطو نه چاڻي مايا چار ؑ ڦاڻيون آهن ،
اڇا هينئر پاڻيهي خبر پوندين ." وري چوٽين چوڻ لڳي " سکيون !
جيڪڏهن هو پنهنجي ڪا ٻر سڌ نٿو لهي ، تہ پوءِ پاڻ وري اڏي
ڪپڙي کي نياپا ڇو موڪليون ؟" ڪڙي چوڻ لڳي تہ "هي پنور !
تو ما ڏو جي چوڻ ڪمل جو رس پيتو آهي تنهنڪري تہ تنهنجو
نالو مڌوڪرپو آهي . تون اُن ڪپڙي جو مائٽ ٿي اسان وٽ
آيو آهين ، جڏهن تہ شيام وڻ سي ڪپڙي آهن ، انڪاءِ تون اسان
کي نہ ڇهہ ." ٻي چوڻ لڳي تہ "هي پونر ! جيڪڏهن تون مون
کي ڪوڙ آيو آهين تہ مان رڳو تنهن جي چوڻ تي ڪونہ هلندس .
جڏهن مان ڪڙي داسيءَ جڙي ٻر نہ آهيان ، تڏهن اُڏي ملهي چا
ڪريان ؟ آها ! جڏهن نہ ماريندو سرندو وڃائي هوٽ کي پڪڙيندو آهي ،
تڏهن موهن ٻر مرلي وڃائي اسان کي پنهنجي پريم جار ؑ قسايو آهي ."
جنهن وقت اهي گوپيون هن پونر سان گالهيون ڪري
رهيون هيون ، تنهن وقت ڪ ڪوئي چوڻ لڳي تہ " پيٽرون !
انهيءَ شريڪر شڻ رڳو هن جنهر ؑ ڪنورپطو نہ ڪيو آهي ، پر هنجي
هميشہ اڏي عادت آهي جڏهن تہ شري رام اوتار ؑ پالي نالي باندر
کي بنا اپراڌ ماريائين . شورپٽکا راوڻ جي پيٽ جا مٽس موحت
ڪي ، تنهنجو نڪ وڍ ايائين . وامن اوتار وٽي راجا بلي کان ٽي پير
پرٿوي جا وٽي آنسان انڌير ڪيائين . يعني ٽراڌمڻ سمجهي
سنڪلپ ڏيڻ بعد وراٽ روپ ڌاري ٻن پيرن ؑ سي لوڪ

تيستائين سو اسان سان پرير ڏوس، پر جيئرو اڇجو ڪيئن ڪم جو اسانجي سڪ ٿي؟ جئن ته اڇجي مشڪل، ڀارٽ ۾ امرت روپي ملين ملين ڪالهين تي ديو ڪنيائون موهجيو وڃن، تئن اسانجون ٻ پولر روپي اکيون هن ڪمل روپي چندر مکه موهني مورت جو درس ٿي اُن لئي ٻر الئي پير متوالين وڃن ڪيون." ٿي راجا! اُنوقت شيام سندر جي يادگيريءَ ۾ گوپيون اڏو ته ليئن ڪي و ٻيون جو اُهنکي ڏهنڪي شروع ڪيون هي ٻ سڪ ٿي رهي. اُن وقت ڪڙو شيام رنگ پولر اڻي اڳاسندو آيو، جهنکي ڏسي ڪڙي ڪوڪي ڇوٽ لکي ته "هي سکيون! جو ليارو اوڏو ڪي ڏيڻ ڀاڪيو ڪيون سو منهنجي موڻي آهي ته هن پولر مٿان ڏياري موڪلجو." ٻي ڇوٽ لکي "ڪئن سکي! تون سمجهين ڪي ته هي پولر اسان جو ڪاڪ ڪي برابر ليارو وڃي پهچائيندو؟ آڏ ته سمجهان ڪي ته هي جيڪو ڪارا ڏسين ڪي سي سڀ ڀيت ڪپت جي ڪاڪ آهن. جيوڪيڪ مولکي شيام رنگ ڪي نڪين نڪو لاڀ، پر ٿا ڪريان جو اُن ڇت ڏور هي ڪالهين ۾ سندر روپ ياد اڇڻ سان منهنجو من ڪڪ نڪو رهي."

جڏهن اوڏو پولر گوپين هي ويچهو اڇڻ لڳو، تڏهن ڪڙي سکي وڃي ٻ ڪيس ڇوٽ لکي ته "هي پولر! تون اسانوت ته اڇ، تون مٿرا وڃ ڇت اڪيئي تو جوڙو شيام ڇوٽ اُنهجي استرين سان وهار ڪري رهيو آهي." ٻي ڇوٽ لکي "ڏسو ڪيون هي پولر ڪڙو ته مغرور آهي جو ڪنهجي ٻ پرواهه نه ڪري ڪئي ٻ وهي نڪو." تين ڇوٽ لکيس "هي پولر! مٿرا وڃي منهنجي ڇت ڏور ڪي ڇڏ ته پنهنجي ڪهڪهن هي پريت ڇڏي اُهنکي دکه ڏيڻ ڪو ليارو آهي ڇا؟ جئن پولر ڪڙي کوڙي ڪان وڃي ڪيون

شري ڪرشڻ جي ياد گيري ڏسي ڏاڍو خوش ٿيو. جڏهن جمنا جي ڪناري تي پهچي سنان ڪري نت نيم پوڄا ڪرڻ لڳو، تڏهن ڏسي ته ڪيتريون گوپيون گهاگهريون کڻيو پاڻي ڀرڻ لاء پيون اچن؛ هر ڪنهنجي وات ۾ موهن پياري جي بات آهي. وات تي نند جي دروازي اڳيان رٿ بيٺو ڏسي هو گوپيون انومان ڪرڻ لڳيون ته اڪرور شايد وري موٽي آيو آهي، يا موهن پياري ٻئي ڪنهنکي اسانجي سڌ سماءُ وڃڻ لاء موڪليو آهي. اهڙيءطرح ويچار ڪنديون اچي جمنا جي ڪناري تي پهتيون؛ اُوڌو سندن پريت پريل گالهيون ٻڌي گد گد ٿيڻ لڳو."

شري شڪديو جي چوڻ لڳو ته "هي راجا پريڪيت! گوپين جو اُوڌو کي شيام سندر وارو پيغامبر، مڪت ۽ بن مالا پهريل ڏٺي، سو خيال ڪرڻ لڳيون ته مٿرا وڃڻ وقت جو موهن پياري آدمي موڪلڻ جو انجام ڪيو هو سو شايد هي ٿو ڏسجي. پوءِ ته وٺس ويڇوو اچي ڪانڌس شيام سندر جا ڪشل ڪلياڻ پڇڻ لڳيون ته "هي اُوڌو! موهن پياري کي اسانجي ياد گيري ڪڏي يا نه؟ هو ڏاڍو ڪپٽي ۽ نردئي ٿو ڏسجي. جڏن نه وٺيا پڇسن وڃڻ سان ڪهڙي ٿي، پر ڪنهن سان به سچي پريت ٿئي ڪري يا طوطو ڦل واري وڃ تي ويهي سڪي وڃ ڏانهن نهاري به نٿو يا جڏن پوئر گلن جو رس وٺي مطلب ڪڍي اُڏامي وڃيٿو يا جڏن پينون بيکر وٺي وري اُڏي ويهي به نٿو يا جڏن پرجا ٿئي راجا جو حڪم سڄي براڻي جو ڪوبه ڏپ ٿئي رکي يا جڏن ڇڇ وڏيا پڙهي وري گروءُ وٽ رهي نٿو يا جڏن برامڻ يجمان کان ڏکڻا وٺي ٻوءِ اُڏي ترسي نٿو، تڏن شيام سندر به مرتيو لوڪ ۾ جنم وڃڻ سان سنساري منشن وانگر جيستائين هڏي اسان سان رهي راس ليلا ڪياءِ ٿي،

وهڻ ڪري ڪير ائين ڪندو هوندو؟ سمجهان ٿي تہ ڏاڍو ڏاهرو ٿي ويو هوندو ۽ ڪي ڪجهه ڪهڻ کان ڪجهه ڪهڻ ۽ ڪين هوندو."

اوڈو وراڻي ڏني تہ "اوهين شري ڪرشڻ کي آدي پرش پرڀوان سمجهي پڪ ڪئو تہ جڏن ڀاڪتاڻين ۽ لڪل رهندي آهي، ۽ ظاهري قسط ۽ ڪين ايندي آهي، تڏن ان لوڪي روپ جو پرڪاش ۽ سڀني جي شريرن ۾ آهي. ۽ جڪت آتما سڀ هڪ موجود رهي ٿو، ۽ ڪيان ملڻ کان سواء ڪيس ڏسو ڏسي سگهجي. ايڏاڻ اوهين ۽ اُن کي هر وقت پاڻ وٽ موجود سمجهي ايڏي چنتا نہ ڪريو. هو تہ فقط پڪڻ جي پوءِ ڪارڻ ۽ پرڻوي جي ڀار لاهڻ لاءِ سڪڻ اوتار ولي، سنساري جيون کي ڏرم جي رستي ڏيکارڻ لاءِ ليلا ڪري رهيو آهي. جڏن ۽ ڪينهون کهرتپڻي ڪي ڏسي کهرتپڻي ڪي ويندو آهي، تڏن ۽ريم سان هوميش رهي ڏيان لڳائڻ وارا ۽ اُن جو روپ ڪي وڃن ٿا. اوهين ۽ جيڪڏهن من کي کهت کهت ۽ وياپڪ سمجهي ڏيان لڳائيندا تہ پڪ آهي تہ اُن جوڙا ڪي ويندا. هو نہ ڪهڻ جو اولاد آهي ۽ نہ ڪو اڃو ماڻ ڪي آهي. هي تہ ڪو اوهان جو اڪوٽي جنم جو ڪو ڪيل هيج آهي، جهڪڙي ڪي آسان ايتري پريت ڪي اڳو. اوهين هڪي ٻ. سمجهي جهڙو تہ هو اوهانکي درشن ڏيڻي ڪرميندو."

ٻ. ي پشوڈا جوڙ لڪي تہ "هي اوڈوا مان تہ من کي کهڻوئي سمجهان ڪي ۽ هو ڀاڪو سمجهيو لڳو."

ڪ. ڏو ڏهڻا ڪي سان ڪرڻ لاءِ ويو تہ وات ڪي ڳا ڏسي جو ڪن ڪهن ۽ شري ڪرشڻ جا ڀاڻ جوڙي ۽ ڪن ڪاڻي ڪ. ولڙي رهيو آهن. جهن جهن کهرڻان ڪي لڪهيو آتي آتي

وينو آهي، جنهنڪري ڪين ڪوڙ نڪران. پر ڇڏهن ڪوليندي
ڪوليندي پٽو نہ پويو ڏڏهن اُداس ٿي موٽي اچان. شيام سندر
جي مرلي ۽ لڪط ڏسي منهنجي جا حالت ٿئي سا چوط کان
ٻاهر آهي. ڪٽن! موهن پيارو آنجام موجب هٿي ايندو يا نہ؟
هي اُوڏو! ٻال ليلا ڪري ۽ چريٽر ڏيکاري هن جيڪو آنند اسان
کي ڏنو هو تنهن بابت ڪڏهن نہ وسديو ۽ ديوڪيءَ سان ڪا وارتا
ڪندو هو يا نہ؟" وري يشودا روئي اُوڏو کي چوط لڳي تہ "هي
اُوڏو! منهنجو شيام، جو رات ڏينهن توسان رهندو آهي، خوش
چگو ڀلو تہ آهي؟ هن اسانکي وساري تہ ڪونہ ڇڏيو آهي؟ اسان
اڳيان ڪري هنکي پنهنجو پٽ سمجهيو هو، پر هو تہ سا ڪيات
ايشور آهي. آها! هنجي ساوري صورت مونکان نٿي وسري.
ڀلا! اهو تہ ٻڌائينہ تہ هُت تہ ڪا ڏنگائي ڪانہ ٿو ڪري، جتن
هت گوپين کي ڏاڍو ستايائ ٿي؟ هٿي تہ گوال ٻالن سان رهندو
ويٺو هوندو هو، اُتي ڪنهن سان راند ڪندو هوندو؟ ڀلا! هيڏانهن
اچط لاءِ ڏوکي ڪو نياپو ڏنو اٿس يا نہ؟"

ڇڏهن اڙيءَ طرح نند ۽ يشودا کيڙيون ڳالهيون ڪري
روئي وياڪل ٿيط لڳا، تڏهن اُوڏو ڏيڍ ڏيٽي چوط لڳن تہ
"اوهين اُداس نہ ٿيو، موهن پيارو جاڻ تہ منهنجي پٽيان آيو."
پوءِ وسديو جون موڪليل سوڪڙيون ۽ چٽي ڏيٽي چوط لڳن تہ
"اوهين وڏي ڀاڳ وارا آهيو جو انٽي پهر شيام سندر جي ياد گيري
۽ پريتي رهيوَٽي. سچ پچو تہ هو بہ اوهانکي هروقت ياد ڪريٿو."
يشودا اُما چٽي ڏاڍي پريم سان چمي اکين تي رکي چيو "هي
اُوڏو! سچ ٻڌاءِ تہ موهن پيارو ڪڏهن هت ايندو؟ آءٌ تہ هروز
صبح جو سويل کيس مکط روٽي کارائيندي هيس، پر پوءِ اتي

جڏهن وسديو اوڏو جي وچط جو سماچار ٻڌو، تڏهين اُن ۾ گهڻيون سوڪڙيون لنڊ ۽ پشودا کي موڪلي چڱي لکي اوڏو کي ڏني جنهنڪري لنڊ کي لکيا ته "تو وان جو منهنجن پتن کي ڏيڻو وقت ٻاجهو اُن اُپڪار جي عيوض مان ڪيڻا به جنم ڪٽي تو ماڻجي سڀوا ڪريان ته ٻڌاو ڏيڻي نڏو سگهان. تو هين هوڪرن جي ڪا به چنتا نه ڪريو ڪنهن وقت هت اڃي پهنجا درشن ڏيڻي ڪرڻارت ڪري وڃو."

جنهن وقت اوڏو متڙا کان روانو ٿيو، تنهن وقت کوپين کي ڇڏا سڪن ڪٽط ۾ آيا، جنهنڪري سمجهط لڳيون ته يادو موهن پيارو پاڻ تو اڃي پاڪو سندس ڏيارو ڪٽي تو اڃي. سانجهين جو اوڏو بندرابن ۾ پهتو، جي ڏا ڏسي ته طرحين طرحين پکي وڻن ۾ ڪوليون ڪو لي رهيا آهن ۽ قسمين قسمين گائيون گاه چري ٿپي ڪڏي رهيون آهن. اُن ٻيل جي سوڀيا ڏسي اوڏو ڀڳوان جي ياد ڪرڻ لڳو. جڏهين شهر اندر آيو، تڏهين لنڊ ۽ ٻيا کوپ کوپيون کيس مرلي منوهر سمجهي دوڙي وٽس آيا، ۽ ڪوشط کي نه ڏسي ڏاڍو اداس ٿيا. ٻوه اوڏو کي موهن پياري جو موڪليل وٽي ڏاڍي آدرپاڻ سان پهنجي ڪهر ولي وڃي جي سندس ڏاڍي خاطري ڪرڻ لڳا. ٻوه هوڪو وسديو، ديوڪيءَ، شيام ۽ بلرام جا ڪشل منگل پڇڻ لڳو. لنڊ چوط لڳو ته "هي اوڏو! پڌاءِ ته شيام ۽ بلرام ڪڏهين موٽڪي ۽ پشودا کي ياد ڪندا آهن؟ موٽن ته سندن وڇوڙي ۾ ڪاڏو پيٽو به ڇڏي ڏيو آهي، ڏوهه زيبو سنيوان ته متڙا وڃي ڪين ڏسي آيان، تو سندن ڪهن ڪان نوست ني ڪاڻ ڪي ماڻيو. ڪڏهن مهل ٻن هوڏان ته آڻي اڃي اهو خيال ڏيرتم شايد ڪٽي لڳي

ڪيترن ئي ديوتائن استري روپ ڌاري راس ليلا جو آنند ورڻ لاءِ آيا هئا. نند، يشوڌا ۽ گوپيون منجهنجي وڇوڙي ۾ ڏاڍو دکي ٿي رهيو آهن ۽ آءٌ اُنهنکي موٽي ٻڌرابن اچڻ جو وچن ڏيئي آيو هوس جنهن انجام ڪري ئي هتن جو هيلتاءُ پراڻ ٻڌايو آهي: تنهنڪري توکي ڏاڍو گيانوان ۽ شانت سياڻو واري ۽ پرم مٽر چاڻي ٻڌرابن ڏي موڪلڻ گهرانٿو. تون اُتي وڃي اُنهنکي اهڙو گيان سيکار، جو ڪين ڏيرج اچي." اِهو ٻڌي اُڌو چوڻ لڳو ته "هي ديناناٿ! سنساري جوٽي. پريت سپٿي وانگر ڪوڙي سمجهي اوناهي پرميشور جو ڌيان ڪرڻ گهرجي." شيام سندر ڪلي چوڻ لڳس ته "هي اُڌو! تون جيڪي چوين ٿو سو سڀ سچ آهي، پر اهڙو گيان اُپديش گوپين کي وڃي ڪر، جي منهنجو پرميشور وانگر سمجهڻ ڪن. نند ۽ يشوڌا کي به اهڙو اُپديش ڪج جو هو موهه پٽرياڻو ڇڏي مون کي ايشور سمان سمجهن ۽ منهنجو ڌيان ڪن." اُڌو چوڻ لڳو ته "او نانجي آڳيا سرمٿي آهي، پر جيڪڏهين هو منهنجي گيان اُپديش ڪري به شانت نه ٿين ته پوءِ منهنجو کڙو وس هلندو؟" شري ڪرشن ڪيترن قسمن جا ڪپڙا، گهٽا ۽ سوڪڙيون نند، يشوڌا ۽ گوپين کي ڏيڻ لاءِ اُڌو کي ڏنا ۽ هڪڙي چٽي، جنهنڙ وڻ کي نمسڪار ڪندن کي آشيرواد ۽ گوپين کي يوگيه گيان لکي اُڌو کي ڏيڻي ڇيو ته "تون هي چٽي پاڻ پڙهي مطلب سڀني کي ٻڌائج ۽ جهڙيطرح تمهي اچي اهڙيطرح اُنهنکي ڏيرج ڏيئي پوءِ جلد هيڏي اچجه." پوءِ رٿ ۾ چاڙهي ٻڌرابن موڪلڻ وقت اکين ۾ پاڻي آڻي شري ڪرشن اُڌو کي نياپو ڏنو ته "ماتا يشوڌا کي چٽجه ته اسين ڇٽي پائر جلدي تو وٽ ايندا سين، تون ڪنهن به ڳالهه جي چنتا نه ڪجه ۽ اسانکي دليون نه وساريج."

ڪي ڏيون ٿي مٿرا ڏي روانا ٿيا. سڏن اڇٽ ڏو ٻڌي وڏيو
راجا اڪرسين ڏاڍي ڏاڍ ڏوم سان ڪائيندا وڃائيندا ڪچن راجڌاني
ولي آيا ۽ هرڪنڊ خوشيون ڪيٽ لڳيون. هي راجا پريڪيت! ڪروڙ
هي ايڏي وڏي پدوي آهي. سنسار ۾ ڪن قسمن جا ڪروڙ ڪن ڪا.
ڪرا آهي هي منتر اپديش ڪن، ٻيا وڏيا پاڙڇن ۽ ڪيان ڏيڻ
جون ڪالهيون سيکارين. ايهن ڪن قسمن هي ڪروڙ ڪي ايشور سمان
سمجهي اٿهنجي سيوا ڪرڻ ڪهي."

شري شڪديو هي ڏوڙ لڪهو ڏ "هي راجا پريڪيت! شاڻا سنڊر
ڪنڊ، ٻڌوا ۽ ڪوپين ڪي ڪيان سيڪارٽ لاءِ اوڏو ڪي وڃن
موڪليو هو سو ڏو ٻڌايان؟: جڏهن مرلي منوهر، ڪنڊ، ٻڌوا ۽ ٻين
ڪوپين جون ڪالهيون اوڏو سان ويهي ڪندو هو، تڏهين اوڏو
پهنجي ڪيان هي ڪري مٽ ۾ پوڄي مٽس ڪندو هو. ايڪاه
مٽ پچهندو ڪنڊ ڪنڊن ڏڪي ڏينهن راس ليلا وغيره ۽ ڏوجواسين
جون ڪالهيون جڏي ٻلرام ڪي هيو ڏ "ڀائي! مون پهنجي الڄار
موجب ڪنهن به آدميءَ ڪي بندرابن ۾ موڪليو آهي، تنهنڪري
هو ڏاڍي جلدا ۾ هوندا. ڀاڪي ڪنهن ڪي موڪلي اٿهن ڪي ڏوڙ
ڏهي." شياڻا سنڊر من ۾ ويچار ڪيو ڏ اوڏو ڪي پهنجي من ۾
پڪيءَ هو ڏاڍو مٽ آهي، تنهنڪري ڪيس ڪوپين ڪي ڪيان سيڪارٽ
واسطي موڪلي ڏسان، ڏ ڪوپين ڪي منهنجي ٻوٽ هي ايهان
ڪيان الوڪري ڏوڙا ڏ؟ ۽ اوڏو جو ايهان به آڏي وڃي سان ڪرڻ
ويندو. هوه اوڏو ڪي ڏوڙ لڪهو ڏ "هي مٿرا! جڏهين مون هوڪر
ڏوڙ پاڻڻ سان راس ليلا ڪئي هئي، تڏهين مهادو ۽ ٻين ڏيو ڏڻن
ڪي اڏو اڻي شوق لڪهو هو مهادو ڪوپيشور ۽ چندرما چندر ڪلا
استري ڏهي مون سان اڄي راس ڪيلياه. اوڀلوح ٻين به

ڏيئت جي اُڌار ڪرڻ گهرجي. شري ڪرشڻ تڏهن شنکاسر کي
مڪتي ڏيڻي اُنجهو شنکر روپي بدن پنهنجي وڃائڻ واسطي ڪنيو
۽ پوءِ ٻيرپري جي دروازي تي وڃي اُهو شنکر وڃايائين. شنکر جو
آواز ٻڌي سپ نرڪ واسي نرڪ مان ڏکي وڪنڊ ڏاڻين هليا
ويا ۽ ڏرم راجا ڏوڙي ٻاهر اچي شري ڪرشڻ جي چرڻن تي ڪري
ڏاڍي آدرپاءِ سان شيام ۽ بلرام کي پنهنجي گهر وٽي آڻي سنگاسڻ
تي وهاريو. سندن چرڻ ڌوئي چرڻامرت ورتائين ۽ وڏي سان
پوڄا ڪيائين. پوءِ ته ڏاڍي پريم سان هٿ جوڙي شڪتي ڪيائين ۽
اڳيان جو سڀ ڀيڀ لڳو. شري ڪرشڻ تڏهن چوڻ لڳس ته
"هي ڏرم راجا! منهنجي گروءَ جو پٽ سمنڊ ۾ ٻڏي مئو آهي سو
ضرور تو وٽ آيو هوندو. اِنهاءِ اُهو موڪائي ڏيڻ ۽ جي تون چوين
ته مئل جيو ٻيرپري کان واپس ڪيو وڃي سگهي ته اِها مريادا به منهن
جي ٻڌل آهي. تنهنڪري توکي منهنجي آڳيا منڍڻ کپي." ڏرم راج
اُهڙي ڳالهه آکي اڳيان حاضر ڪيو ڏاڍو پرسن ٿيو ۽ پوءِ ڏرم راج کي پڪڙي وردان ڏيڻي بلرام ۽ اُن
جي چوکر کي پاڻ سان وٺي گروءَ وٽ آيو ۽ ٻنهين ڄڻي چوڻ
لڳو ته "هي گرديو! وٺو هي پنهنجو چوکرو. اوهان جيتري
محنت وٺي مونکي وديا سيکاري تنهنجو عيوض آءُ برابر نه
ڏيڻي سگهيو آهيان، اِنهاءِ اڄا به ڪجهه آڳيا ڪريو." سانديپن
پٽ کي ڏسي ڏاڍو خوش ٿيو ۽ شري ڪرشڻ کي پڪوان جو
اوتار سمجهي چوڻ لڳو ته "هي ترلوڪي ناٿ! جنهنکي تو جيڏو
سپاتر شش ملیو تنهنکي پلا کهڙي گهرج رهندي؟ ساطي پرسن ٿي
توکي اها آشيرواد ڏني ته تنهنجي وديا هميشه ڏائين بني رهندي
۽ سنسار ۾ تنهنجو جس پکڙيو رهندو." پوءِ پٽي ڏئو گروءَ ۽ گرياطي

ہ سنو نہ ٹئي."

شري ڪرشٽ ۽ بلرام ڪنڌ کي پيرين پئي ڪانڌس موڪلائي هليا ۽ ابو انجار ڏاڻين تر اوڏانڪي هوڪر ضرور آٹي ڏيندا-ون. پوء ڏاڍي ڪاوڙ مان سمند جي ڪناري تي اچي بيٹا. سمندر ڪين اڏو غصي ڏسي ڏهندو ڏڪندو پاڻي کان ٻاهر اچي گوٹيئي رڌن بيٹا ڪٽي شري ڪرشٽ اڳيان رکي مٽ جوڙي جوٹ ڪري تر "هي وڏڪنڌ ڌرتي! اوهان برڻوئي جي ٻار لاءِ ۽ هوءِ ٻڌڻ کي سکر ڏيڑھ لاہ سکٽ اوتار ڌارڻ ڪيو آهي. جڏهن شش ڌاڻڪر پنهنجين هٿن زباڻن سان رات ڏينهن اوڏانچا گوٹ ڪائي ٻه اوهان جي ڪٽن جي. آڏ ڌات نڪو پاڻي ۽ ڪيائي، رشي، منڍ ٻه اوڏانچي پيد ڪي نڌا سمجهي سکهن، تڏهن مولهه ڪاري سهوٹي آهي جو اوهان جي ٻاهرئين شتوتي ڪري سکهان. منهنجا وڏا ٻاڪر جنهن جو توهان ديال ٿي درشن ڏنو ۽ تو اڏانچا جوٹ شوش ڪري اڄ مان ڪرارت ٿيس."

اها شتوتي ٻڌي شري ڪرشٽ خوش ٿي سمندر کي جوٹ ليکو تر "منهنجي گروء ساندپڻي جو پٽ تون پنهنجي اهو سان اندر کهلي ويو آهين سو جلد آٹي ڏي." سمندر تڏهن وراٹي ڏني تر "هي مها پرڀو انتريامي! اهو جوڳ مولوٽ تر ڪوامي، تو ڏانهن جهيڙي ڏنيت، جو ڏاڍو ٻاوان هٿ ۸ رهي ٿو ۽ جيون کي ڏاڍو ڏکر ڏني ٿو، سو ڪٽي ويو ڏيڻي ۽ مولوٽي اڄڻي سڌ ڪائي." اها ڳالهه ٻڌي شري ڪرشٽ، بلرام سميت نڀ پاڻي ۸ ٿيو. جڏهن اندر وڃي شڪاسو (پانڌ جنهن) کي مارڻ تي ٻه ان جوڳو جو ٻٹو نه ٻهو، تڏهن بچڻاه ڪري جوٹ ليکو تر "هي ٻاوڙا! ڏاڍو ڪوڙو ڪر ڏيو جو دنيت کي مارڻ تي نه جوڳو جو ٻٹو ڪوڙ ٿو ٻلرام وراٹي ڏيس تر "هي ديدالڻ! اوهانکي تڏهن

مشكل ٿي پين ۽ اُها رات جهنگل ۾ رهي پيا. ويچارو گرو ۽ گرياڻي سڄي رات هنن لاءِ ڪٽي كرط لڳا ۽ پٽي ڏينهن سلامت آيا. شيام ۽ بلرام پنهنجي سيوا سان گروءَ كي اڃو ترخوش كيو جو پن مهن اندر چارئي ويد، ڇهئي شاستر، اڙهن پُراڻ مطلب تر سپ وديا گروءَ كان پڑهي ورتي. سانديپن تڏهن من ۾ چوط لڳو تر ”ڪوڪڙي وديا سابر ورهين ۾ پوري كرط مشكل آهي، پر هن ڄاڻي پائڻ ۾ مهن اندر چوڏهن وديائون ۽ چوهٺ كلائون پڙهيون آهن سو ضرور هيءَ كي ايشور جا اوتار ڪا ڏاسجن.“ وديا پڙهي پوري كرط بعد شري كرشن گروءَ كي هٿ جوڙي چوط لڳو تر ”هي گرديو! توهان جي دياسان اسان سپ وديا پڙهي پنهنجو مطلب حاصل كيو آهي ۽ اُنجي عيوض جيكڏهن اسين ڪيترا به جتن ڪٽي اوهانجي سيوا كريون تر به اوهانجو بدلو نٿا ڏيئي سگهون ۽ اِلتماس اسانجي سمرٿي آهر گرو كشطا چئو سا ڏيون ۽ اوهانجي آشيرواد وٺي گهر روانا ٿيون جيئڪري اسانكي وديا پڙهط جو ڦل ملندو.“ سانديپن چوط لڳو تر ”هي پترو! موڪي تر ڪاڙ گهرج ڪانهي، پر اوهانجي گرياڻي كان پڇان تر اُنكي جهن شئي جي گهرج هجي سا اوهانكان گهران.“ سانديپن استريءَ سان گالهه ڪئي جهن ڇيس تر ”جيكڏهن هي ڇوكر اڃا پراكرمي آهن تر ڇڏين تر منهنجو پٽ، جو سمنڊ ۾ ٻڏي ويو آهي تنهنكي آڻي منهنجي چنتا دور ڪن ۽ اِهائي سندن گرو كشطا چتبي.“ سانديپن كي اها گالهه وڻي ۽ هنجي استري پرش ڪڏهي شيام ۽ بلرام كي پنهنجي پٽ جي سمنڊ ۾ ٻڏي وڃط جي سموري حقيقت ٻڌائي. ۽ پوءِ چوط لڳن تر ”اوهانكي جيكڏهن گرو كشطا ڏيطي آهي تر اِهو ڇوكرو آڻي ڏيو، جو تر اُنجو وڇوڙو اسانكان ڪڏهي ساءت

شام سندر ويچار ڪيو تہ ”مون اسلاجي ويوڙي ڪري جي نہ سکيندا ان ڪري پنهنجي مايا، جنهن ساري سنسار کي پاڻي رکيو آهي، اوهان ڏي وڏي؛ ڪلي ڇوٽ لکو تہ ”مي ڀاڻي! اوهين اداس ڇو ٿيا آهيو؟ آڏ اوهان وٽان ڪو ٻوجهي تہ ڪير آهيان رکوڙن ڪوهن جو ملڪاڻو آهي.“ پکوان جي ان مايا ڇوٽ ڪري سڌ کي ڏيڻ آيو؛ ڪنڌس موڪلائي بندرابن ڏي ڀلڻ جي تياري ڪرڻ لڳو. انوقت وسديو جو ڀاڻ سان ڪيترائي سامان ڪٽي آيو هو، سو نندراءَ کي ڏيڻي ويٺي ڪري ڇوٽ لکيو تہ ”مي نندا! اوهان جهڙو اڻڪار مون ڏي ڪيو آهي تنهنکان تہ مان ڪڏهين ڀ ڇٽي نٿو سکهان. جنن ڀوڳن جي هئي يا ڏني وٺڻ ڪري ڪو ڀيد نہ سمجهيو.“ بس! ايوہ نندراءَ پنجون سئن گوالن کي اڻي ڏڻي باقي ڀين کي ڀاڻ سان ولي بندرابن ڏانهن روانو ڪيو.

اڳتي شيام ۽ بلرام، نند ۽ ڀين کي اڳاڪي کهو آيا، تڏهن وسديو ۽ ديوڪي ڪهن ڏي ڀاڻيو سن ڪاڻ ۽ سڀ مٽاڙي ڪڍڻ ليٽ لڳي. ڪنس ڏيهه ڪڍڻ ڏڪ وسديو شيام ۽ بلرام کي ڏڪيو ڏني ڏاڍن خوشيون مڙيان. ايوہ ڀي ڀائرن کي سالديون ڏاڍي ڀڳت وٽ اڻن لڳي ۽ ڏيا ڀوٽ ڏاڍ ٿيو ڪيو. وات ڏي سڌايا ڏني تہ اوهين ڪڏهن ڪهن ڀڄائون تہ ”ڪيڏانهن ٿو وڃين؟“ جنهن جواب ڏنن تہ ”ڏوڙ سامٽ ڏاڍ ٿو وڃان.“ ايوہ آڪي ته ڀاڻ سان ڏڻ ۽ ڏاڙهي اڇين ۽ ڀهڻ ڪروڏ وٽ اڳي ڪٽ جوڙي ويٺي ڪيائن تہ ”اسان وڏيا ڏان ڏيو.“ جنهنڪي ڀڳت کهڻي خوشي سان ڪهن ڏاڍ ڀڳ ايوہ ڪوڏي ڏيهن پرتڏاڻي شيام سندر ۽ سڌاما ڀڳ ڪالين ڪوڙ ڏاڍ ڪ ٿيو ڪيو. ڀڳتن جو ڀڳتي ڪالين ڪوڙ ڏاڍ ڪ ٿيو ڪيو. تڏهن وات ڏي اڳي ڏوسات ڀين جو ڪهو ڀاڻ

شيام سندر جي واڪان ايترو ٻڌي نند راءِ اڇي روئڻ ۽ چڪيو
۽ بيهوش ٿي ڪري پيو. گوال پال سڀ اداس ٿي چوڻ لڳس
تہ ”موهن پيارا! اسان سان ڪپٽ ڪري ڏينئر هٿي رهڻ تو
ڀانڪين. اسين سمجھون ٿا تہ ڪنس کي ماري اُنجو مال متاع
ڏسي ڀليو آهين. جيڪڏهن ائين آهي تہ نند راءِ ۽ ملهي اڪٺي
راج ڪر. نند راءِ ڇڏو سگهو توکي هت ڪڏهين ڪونہ ملندو.
جيڪڏهن ٿون نہ ڏئي ٿي ائين ڪندين تہ گوپين ۽ گوال سڀ
تو بنان ڪٿن جيئرا رهي سگهندا؟ ۽ پوءِ اُن ۽ ڪو توکي جس
ڪونہ ملندو. اُگرسين کي راج ڏيئي اُن جي هٿ هيٺ ڪر
ڪرط ڪان وري بہ بهتر اٿئي تہ نند راءِ هل.“

اهڙيءَ طرح گوالن شري ڪرشن کي گهڻو قدر سمجهايو، پر
هن نہ سمجهيو. ڏڏهين ڪيترا گوال تہ مٿرا ۽ رهي چوط واسطي تيار
ٿيا ۽ نند راءِ کي چوط لڳا تہ ”هلو اسين پوءِ شيام سندر کي سمجهائي
پاڻ سان وٺي ايندا سين.“ پر نند راءِ شوڪ سبب تصويرو انگر بيهي
شيام سندر ڏانهن نهارط لڳو. اهو حال ڏسي بلرام چوط لڳس تہ ”پتاجي!
اوهين کوبہ ويچار ڪونہ ڪريو، اسين هتان ڪر لاهي جلدي اڇي
اوهانسان ملندا سين. هي پتا! نند راءِ ڇڏو سگهئي هٿ ملڻ مشڪل
آهي، اِڏلاءِ اسانکي پاڻ هت سگهڪين ايندو. بر لاچار ڪجهہ وقت
لاءِ اسانکي ڇڏيو.“ اِها گالهہ ٻڌي نند وري بہ ڪين چوط لڳو تہ
”آءٌ تو هاڻجي ماءُ ڪي ڇا وڃي چوندس ڇا اوهان جو رستو نهاري
رهي هوندي. جيڪڏهن اوهانکي پٺهندجي وڃڻي ۽ اسانکي
مارڪو هو تہ چونہ ٿي گوورڌن پهاڙ اسان مٿان ڪرايو تہ جيڪر
ڏيکي مرب وڃون ها ۽ پوءِ هي حالت تہ نہ ڏسڻون ها.“
ڏڏهين اهڙيءَ طرح نند ۽ ٻيا وراپ ڪرط لڳا، ڏڏهين

شري ڪرشڻ، اگرسين کي راڄ سنگلسٽ تي وهاري پوءِ پوتڙا
ڪري ڏاڪ ڏيو ۽ پنهنجي پائڻ پنهنجي مٿن سان اگرسين مٿان ڇنڊر
لوڏيا. مٿرا واسي خوش ٿي شريڪرشڻ جي شڪتي ڪرٽ ڪيا.
اگرسين جي ڇوائي موڪلائط تي سڀ يادو مٿرا ۾ موٽي آيا. پوءِ
شريڪرشڻ ڪين جهجهو مال متاع ڏيئي اڏوهه ڪيو. واڻڪي
ڪنهن به شيءِ جي ضرورت نه رهي.

ايتري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو جي چوڻ لڳو ته "هي
راجا پريڪشت! اگرسين وسديو کي ساٿ ڪري ڪيترا ڏڻ، ڪهڙا
۽ ڪيترا ماڻ سان ڪٽي شري ڪرشڻ سان ڪٽي جي آئي آهن، جتي لنڊ
پرواسين سان باغيچي ۾ اچي هو. لنڊ ۽ ان مهل ويچار
ڪري رهيو هو ته "واڻي ڪهڙا ڏينهن تي وڌا آهن بند راڻن ڪان
آئي، سو شيام ۽ هلراما ڏن ته مٿان روانا ڪيون." اتري رشيامرسندر
آئي اچي لنڊ جي پيرن تي ڪري پيو ۽ پوءِ وسديو ۽ اگرسين به
ڪاڻي پوءِ سان لنڊ کي پاڪو ڀائي ڪٽيا. شري ڪرشڻ لنڊ کي
لنڊ کي چوڻ لڳو ته "هي پنهنجي! اوهان جو ديهانتين موڪلي
ڀائي وڏو ڪيو آهي تنهنجو عيوض ته مان ڪنهن به طرح ڏيئي
نٿو سگهان. هون جو ۽ ڪاڻ ۽ ڏينهن ڪاڻي ڪا ڏينهن ڏڪايون
ڪيون، تو اوهان وقت بوقت موڪلي ڪيا پڻي ڪي ۽
راڄ ڪس منهنجي دشمن ڪان ڏوجي سدا منهنجي پالنا پئي
ڪئي. وڏي ڪري گاهه ڏوائو، جهنڪري اميد ته اوهانکي
ملڻان نه ايندي. اڄ هي آهي ته جيئر تورو وقت موڪلي مٿرا ۽
رهط ڏيو ته آڏيادون ۽ پنهنجي ماڻا پتا کي سکر ڏيان. يشودا مادا
کي اوهين ڏوڙ ڏيئي سمجهائجو ته جيئر ٽيڪ آڏ ظاهري ٿت رهندس
ته به موڪلي تو هين پاڻوت سمجهجو ۽ ڪڏهين به دليون نه وساريو."

ڏئو تہ اڃا موڪي گهٽيئي ڪر ڪرڻا آهن، اڃاڻ آهن جو ڪيان
ڪسي ورتاء جنهنکري وسديو ۽ ديوڪي ڪيس پنهنجو پالڻ چاڻي
هنج ۽ وهاري پيار ڪرط لڳا ۽ اڃا تہ خوش ٿيا جو اڳوڻو سپ ڏکہ
وسري وين ۽ گد گد ٿيندا پنهنجي گهر آيا. گهر اچي ٿاڻا دان
پڃ ڪياءِ ۽ براهمڻن کي پوڄن ڪرائي ڇڪيون ڏکڻاءِ ڏاڻون.

هاڻي شري ڪرشط خيال ڪيو تہ مٿرا جي گاڏيءَ تي ڪنهن
کي وهارط گهرجي؟ ڇو تہ راجا ڪانسواءِ رعيت ڏکي ٿيندي. وسديو
کي وهارط ڪري ماڻهو چوندا تہ راج وٽط جي لالچ تي ڪنس کي
ماريائين. اِنڪاءِ بهتر ٿيندو تہ اُگرسين کي، جنهنجو راج ڪنس کسي
ورتو هو، راج گدي تي وهارط گهرجي. اهڙو ويچار ڪري شيام
۽ بلرام وسديو سان گڏجي ڪنس جي ڀيڻ وت آيا ۽ ڪيس تيز ڪ
ڏيئي چوط لڳا تہ هي "ڏاڏا! اوهين راج سنگاسط تي ويهي پوڄا
جي پالنا ڪريو ۽ اسانکي پنهنجو داس سمجهي ڪٻ آڳيا ڪندا
رهو." اِها ڳالهہ ٻڌي اُگرسين ويٺي ڪري چوط لڳو تہ "هي
ديوڪي نندن! ڏاڍو چڱو ڪيوَ جو ڪنس ۽ سندس آدرمي ڀائرنکي
ماري يادون جو ڏکر نورت ڪيو. هاڻي جڏهين آدرمين کي
ماري هري پڳتن کي سکر ڏنو اٿو، تڏهين راج سنگاسط تي ويهي
پرجا جو پالط پط ڪريو." شري ڪرشط وراڻي ڏني تہ "اوهان
جو چوط سچ آهي پر يادون کي سراپ ملط سبب راج سنگاسط
تي وهط يوگيہ ڪونهي. اوهين راج سنگاسط تي وهو، پوءِ جڏن جڏن
ڪر ڪندا ويندا تڏن تڏن اسين سپ ڪر ڪندا رهنداسين." هي
ڏاڏا! اوهين راج سنگاسط تي ويهي سڀني يادون کي، جيڪي پاڻي
ڪنس جي ڪري مٿرا ڇڏي ويا آهن، هت گهرايو. گهٽيءَ ڏن
وٽط جو لوڀ رکي ڪنهن کي بيگناهہ ستائجو نہ." بس! ٻوءِ تہ

راجا ڪنس جيڪي پاپ ڪيا سي اوهان کان ڳجها ڪينهن. الله اوهين پڪوان جي پاڻي تي راضي رهو ۽ آءُ سدائين اوهان جي آڪيا موجب هلندس ۽ هيءُ من جو ڪريا ڪرم ڪرط واجب آهي." ان سمجهائط ڪري هو راڪيون سنتوش ڪرط لڳيون ۽ هوءَ ترڪنس ۽ پين سيني جا لاشا جلائي سندن ڪريا ڪرمڪيو ويو.

شري شڪديو جي جوط لڳو تہ "هي راجا پريڪيت! جڏهن ڪريا ڪرمڪري سيڪو پنهنجي گهر روانو ٿيو، تڏهن شريڪرشن ۽ بلرام اڪرور کي پاڻسان وڻي وسديو ۽ ديوڪيءَ وٽ قيدخاني ۾ آيا ۽ هٿڪڙيون ۽ زنجير لاهي پيرن تي ڪري پيا. هوءَ شري ڪرشن جوط لڪهن تہ "هي ماتا پتا! هي سڀ دکه مون پاڪي جي ٻيدا ٿيط ڪري ڏنو. هي ماتا! جنهن اولاد کان سندس ماتا پتا دکه پائين تا سو اولاد ڏاڍو دکي گذاري ٿو. جيڪو ماتا پتا جي سيوا ڪري ٿو سو هن لوڪ توڙي پرلوڪ پنهي ۾ ڏاڍو سکي رهندو، ۽ جيڪو اُنجي اُبتڙ هلت ڪريندو سو هميشه جائن ۾ خراب خوار ٿيندو. هي ماتا! آءُ سڄي عمر ڪٽي ڏهاڙيجي سيوا ڪريان تہ ۽ اوهان جي دکه سکو آهي ڏيڻهنجي عيوض جي برابري ڪري نٿو سگهان. الله منهنجو اپراڌ ڪميا ڪريو ۽ سڀ دکه سکه پنهنجن ڪرمن جا ڦل سمجهو. ماڻي چنتا ڇڏي خوشي ڪر ۽ ڏيڻهنجي جي ڪرم ڀيط واسطي سورگ توڙي پاتال وچ کان ڪو نه ڏيندس."

جڏهن اڃا ڪالهه پڌي وسديو ۽ ديوڪيءَ کي گيان پيدا ٿيو، تڏهين اُهين سمجهيو تہ هي اسانجو پت نه آهي ڀر ڏيڻهي لوڪن جو نارت آهي. هن پنهنجي اڃا سان پرتوئي جي ڌار اُتارط لاءِ هر ورتو آهي ۽ هيلتا جيڪي ڪرڪيا انس سي منش جي ڪرط جا نه آهن. الله هي شري ڪرشن جي شتوتي ڪرط لڳا.

ويو ۽ هري ويو. هيڪاڏانهن بلرام به مشٽڪ جو اڏوئي حال ڪيو. انهن پهلوانن جي مارجي وڃڻ کان پوءِ ڪنس پاڻ ترار ورائي ڪڍي شري ڪرشڻ سان وڙهڻ آيا. پر شيام سندر انهن جو به مٿن وانگر حال ڪيو. اڃا روبڪار ڪنسي باقي پهلوان پنهنجو پراڻ بچائي اُٿي پڪا.

هي راجا! اڙي حالت ڏسي مٿرا واسي ۽ هري پڪ ڪڍ ڪڍ ٽيڙ لڳا ۽ شام سندر جي مهما ڪري پنهنجو مُکڙ پويتر ڪرڻ لڳا ۽ چوڻ لڳا تہ "گوکل ۽ برجواسين جا وڏا پاڻ آهن جو شيام سندر اُتي جنم وٺي ڪين لٽ ڪٽون درشن ڪرائي رهيو آهي. راجا ڪنس جو پاپي ٽيڙ ٿي انسان سان ڏاڍي پلائي ڪئي جو هٿن کي گهرائي انسان کي درشن جو لاب ڏنائين، تہ ديوتائن کي به اڙو درشن ملڻ ڏاڍو ڪٺن آهي." جنهن مهل مٿرا واسين شيام سندر جي ستوتي پٽي ڪئي اُن مهل ڪنس نوڪرن کي آگيا ڪئي "ڪرياڪرم وارن کي بند ڪريو ۽ هٿن پنهنجي چوڪرن کي پاڙوليءَ وچ سڀئي کان ڌار جدا ڪريو. ۽ پوءِ هٿن، گوالن، وسديو، ديوڪي ۽ اُگرسين منهنجي پتا کي به ماري وڃو ۽ ائين ڪجو جو ڪوبہ پاڻي نہ وڃي."

راجا جو حڪم ٻڌيئي هٿن نوڪرن جٽن پاڻيو تہ اسين وڃي ترارين سان اُنهن سيني جو ڪم ڪري اچون. ٿين ئي شيام سندر پنهنجي تيج ۽ برتاپ سان ڪڏڻ کن ۾ سيني کي ناس ڪري ڇڏيو. بس! پوءِ تہ شيام سندر ٽپ ڏيڻي ڪلهي تي، جتي راجا ڪنس ڏاڍي ايمان سان ويٺو هو، چڙهي ويو ۽ پنهنجي بدن ۾ اڙو پرڪاش پرڪهت ڪيو جنهن جو تيج ڪنس نہ سهي اکيون ڪٽي بند ڪيون. پڳوان اني وڃي ولي ڪنس کي ڪلهي کان هيٺ ڪهايو ۽ ٿنهي اوکن جو مار پاڻهڙي ڪري اُنهي چاڻي تي چڙهي "ماما! ماما!!" ڪري هڪ ٽاڙ ايڪس ترآڻ! چا ٿيو، ڪنس جو

أڏيشي پراط نڪري ويو ۽ منکي ڏو انڊي ڀر شيام سندر ڏو خيال
رهندو هو، تنهنڪري مکي پائي ولڪڻ تار وڃي پهتو ۽ ان
ويچار ڪر ته جيڪي دشمني سان به برميشور ڏو ڇڏڻ ڪوئي ڏو
پوڄي و جن تان، تڏهن پلا انهن جا ڪهڙا ڦر وڏا پاڪ هوندا هيڪي
رات ڏينهن سچي پڪتي سان پڪوان جو سمرڻ ۽ ڌيان ڪن "

ڪنس کي مئل ڏسي سندس ڀيا ان ڀائو نند لعل کي
ماريط لاء ڊوڙيا، پر بلرام انهن کي اڏيشي ڏور و ڪيو. ان ڪاري
ترسي مٿرا واسي جي جي شبد اُچارط لڳا ۽ ڪڏ ڪڏ ڪي ڪوشين
مدائط لڳا. هري پڪت نمسکار ڪري ويهڻجي کو ڏانهن هوئيا.

جڏهن اڳا خبر راڄين کي محلات رهڻي، تڏهن اُهي راڄا ون
پتيندريون جهنا جي ڪناري تي آيون جتي ڪنس کي زمين تي
ڊيل ڏسي وراپ ڪري چوط لڳيون ته "افسوس آهي هو
توهين هڙا پرڏاڻي راجا تي اڄ پٿر وانگر من ٿوڪي تي ڀا آهيو.
جيڪڏهين شري ڪرشن ۽ پينڊجن وڏن سان من ڏوڄ ڪن
دشمني نه ڪريو ها ته اڄ جيڪو ڏوڪڙجو هي حال نه ٿئي ها سڀني
۽ مهاتمائن کي ڪايش ڏيط ڇڏو ڪيئي. هاڻا هاڻا هي سب
هاڻي، ڪهڙا ڀال ملڪيتون ڏيڻي وڃو ها. ڀائو ڀائو ۾ ڀاڻ ڀاڻ
ڪهنڪي به نٿي سمجهيو. واڻي ٻڌايو ته هيئڙو ڪيئن ڪيئن
وڏائي ڪيڏانهن ويئي؟ اڀا اوهين هي سڀني ڪنس کي ڪيئن
ڀيا موجون ڪندا هوا ڏن کي اڄ ڪنس جو ڪنڌ ڪٽي
هاڻا! واڻي سنڪلپ ڏي وهي مٿرا واسين جو ڪيو
جڏهن اهڙي طرح راڄين وراپ ڪري
لڳيون، تڏهن شيام سندر ڪون ڏسو ڏاڻي چوط
ماسين! سمجهه رکو جيڪي ڪنس ڪري

ويو ۽ هري ويو. هيڏانهن بلرام ۽ مشٽڪ جو اڙوئي حال ڪيو. انهن پهلوانن جي مارجي وڃڻ کان پوءِ ڪنس پاڻ تراڙيون ڪڍي شري ڪرشڻ سان وڙهڻ آيا پر شيام سندر انهن جو به مشٽن وانگر حال ڪيو. اڃا روڪارڪي باقي پهلوان پنهنجو پراڻ ڇڏي اُٿي ڀڳا.

هي راجا! اڙي حالت ڏسي مٿرا واسي ۽ هري ڀگت گدگد ٿيڻ لڳا ۽ شام سندر جي مهما ڪري پنهنجو مڪ پويتر ڪرڻ لڳا ۽ چوڻ لڳا ته "گوڪل ۽ برجواسين جا وڏا ڀاڳ آهن جو شيام سندر اُتي جنهر ولي ڪين نت نئون درشن ڪرائي رهيو آهي. راجا ڪنس به پاپي ٿيڻ ڪري اسان سان وڏي پلائي ڪئي جو هٿن ڪي ڪهرائي اسان کي درشن جو لاڀ ڏنائين، ڪرتر ديوتائن کي وڏو درشن ماڻڻ وڏيو ڪٺن آهي." جڏهن مهل مٿرا واسين شيام سندر جي ثنوتي پئي ڪئي اُن مهل ڪنس نوڪرن کي آگيا ڪئي "ڪرباڻن وارن کي بند ڪريو ۽ هٿن پنهي جوڪرن کي پاڻ ولي وڃي سڀئي کان ڌرڻ ڪريو ۽ پوءِ هنهن گوالن، وسديو، ديوڪي ۽ اُگرسين منهنجي پتا کي به ماري وڃو ۽ ائين ڪجو جو ڪوبه پاڻي نه وڃي."

راجا جو حڪم ٻڌندي ئي هٿن نوڪرن جڏن پاڻيو ته اسين وڃي تراڙين سان اُنهن سيني جوڪر، روڪي اڇون ٿڻ ئي شيام سندر پنهنجي تيج ۽ پرتاپ سان وڏي ڪن ۽ سيني کي ناس ڪري ڇڏيو. بس! پوءِ ترشيام سندر ٽپ ڏيئي ڪلهي تي، جتي راجا ڪنس ڏاڍي ابهمان سان ويٺو هو، جڙي ويو ۽ پنهنجي بدن ۾ اڏو پرڪاش پرڪهت ڪيو جنهن جو تيج ڪنس نه سهي اکيون ڪڍي بند ڪيون. پڳوان اتي وهم ولي ڪنس کي ڪلهي کان هٿ ڪهرايو ۽ ڏٺي لوڪن جو نظر ڀاڪر ڪري اُنجي جاڻي ته ڏاهي "ماما! ماما!!" ڪري پڪاريس ته اُتي! جا ڏٺو، ڪنس جو

اِتي چاڻور چوڻ لڳو "بلا! ڏسڻ ۾ سو ڇوڪرو ٻيو اڇين ۾ ڪر جيڪي ڪيا اٽيئي سي ترڪو وڏو پهلوان ۽ مشڪل ڪندو. تنهنجو پراڪرم اسين گهٽن ڏينهن کان ٻڌندا پيا اچون سواڇ اُهو هت ضرور ڏيکاري سڀاسدن کي خوش ڪر." اٿين ڳالهيون ٻوليون ڪندا شري ڪرشڻ چاڻور سان ۽ بلرام مشٽڪ سان ڪشتي وڙهڻ لڳا. اُن مهل مٿراواسي شريڪرشڻ ۽ بلرام کي ڇوڪرو سمجهي ۽ راجا ڪنس جو اڳرم ڏسي من ۾ ڪنس کي سراپ ڏيئي چوڻ لڳا تر "هي پنهنجي اڳرم جو عيوض ضرور پوگهندو."

وڙهڻ مهل شيام سندر پنهنجو بدن اڙو تر سخت بنائي وڏو جوڪو ۽ مشيار جيڪر ڪيس ويي نر سگهي. جڏهن شري ڪرشڻ چاڻور جو هت هٿ سان، مٿو مٿي سان، ڇاتي ڇاتي سان ۽ پير پير سان ملايو، تڏهن چاڻور گهٽيئي زور ۽ وت پيڇ شيام سندر کي سوگهي ڪرڻ لاءِ ڪيا پر ڪجهه ۽ دال نه گريس. ماٽي اُداس ٿي دلهه چوڻ لڳو تر "افسوس آهي جو موهن ڪهڙن ڪهڙن پهلوانن کي ڪڍيئي پيڇ ۽ پورو ڪجو هوندو، پر هي هاڪ تر ڪو رڪ جو بنيال آهي جنهنجي رڳيئي اگر جي زور ڏيڻ سان منهنجي ڇاتي ٿي ڪنبي."

هي پريڪيت! چاڻور ۽ مشٽڪ کي شيام ۽ بلرام جي مهما جي خبر ڪانه هٿي، پر جڏن اڳيئين جنم ۾ ڪو تپ ڪيو هو، جنهن ڪري سندن بدن وڻڪٽ ڏاڍ کي لڳو ٿي. ڀگوان جي مهما ۽ عجيب آهي جو جڏهن چاڻور پنهنجي چال سان شري ڪرشڻ سان وڙهيو ٿي، تڏهن شيام سندر پنهنجي هٿي پاڻڪي بچايو ٿي. جڏن ٿي چاڻور پوئتي هٽي ڏڪڙي مڪ شيام سندر جي ڇاتي ۾ هٿ پائتي، تڏن ٿي شري ڪرشڻ هنجا ٻئي هٿ جهلي چئني طرفن گهمائي اڙو تا زور سان ڪٿي زمين تي ڌڏو ڪيس جو آڪاڙي جي مٿي ۾ گهڙي

ٿي سمجهيو، نڊ ۽ ڪوپن کي پهنجو اولاد ٻڌي ڏسڻ آيو، ڪنس جا مٽ مائٽ هٿڪي دشمن روپ سمجهي ۽ چڙ لڳا، راجا ڪنس، ڪين پهنجو ڪال سمجهي ڪنڀڻ لڳو، يادون ائين کي پنهنجو رکپال ٿي سمجهيو، بوڪين ۽ مهاتمائن کي باربرمر ميشور ٿي ڏسڻ ۽ آيو ۽ عام آدميون شريڪرشط کي اڏو ڇوڪرو ٿي سمجهيو، جنهن ڪنڀڻ ۽ پوتنا راڪشسڻ کي ماري ۽ روڻ ۽ملاءِ ارجن پاڻ کان اڪوڙيا هوا ۽ ڪورڪن بروت پنهنجي آگر تي، ڪڻي اندر جو ايمان ٽوڙيو ۽ ڪيترن ڏينهن کي ماري ڪالياڪ کي جمنا مان ڪديو هو. کي ڏسي ڪين ڇوڪرو ڇاڻي ڇڏڻا ڪرڻ لڳا ته ڪنس ڏاڍو اڪرمي ۽ ٿي رهيو آهي جو هٿن ڏاڙي بدن پڇن کي زبردست پهلوانن سان ڪشتي ويڙهائي آهنجو ڀرائي وڃڻ تو چاهي، الله اڙو اڪرمڻ واجب ڪنهي.

هي راجا پريڪيت! جڏن ڏي شري ڪرشڻ آڪاري ۽ وڃي ٻيٺو تڏن چاڪور، مشڪ ۽ ٻئن پهلوانن کيس ڇوڪرو اڃي ڪهو ڏسي ۽ ڇوڻ لڳسر. ته "هي ڪرشڻ! اسان ڏنهنجي پهلوانيءَ جي ڌاڪ پڪي آهي سو اڄ ته ڪشتي وڙهي راڻا کي خوش ڪريون. اسان پڪو آهي ته تون گوالن سان ٿي ۽ ڏاڍي عمدي ڪشتي وڙهندو آهين، اڪوڙي هٿي ۽ ته ڪا پهنجي هٿن جي صفائي ڏيکار. ڪڻ لڪائجي نه، ٻو ڏيڻ سياڻ ڏيکاري پاڻڪي ظهر ڪرڻ ڪهرجي." شري ڪرشڻ وڏي ڏنين ته "پائي! اسان بالڪن سان اوهان پهلوانن کي ڪشتي ڪرڻ سوڀائي نٿي ڏئي. ڇوٽي آهي ته دشمني، دوستي، وڏاڻ ۽ ڪشتي هڪ جڏن سان ڪرڻ گهرجي. الله اوهين پهلوان پاڻهر ڪشتي ڪري سياڻ ويڙهن کي خوش ڪريو ۽ اسين ۽ ڏوري ڏسڪان آيا آهيون سي ته اوهانجي ڇوڙهڻ ڏي ڏسون."

سامهون بهي تاڙيون وڄائي ماڻڪ کي للڪارط لڳو. شريڪ
جي اها ڏڙڪي ڏسي سڀ نندا وڏا سرڌا ٿيا ۽ تاڙيون وڄائي ڪ
لڳا. جڏهن ماڻڪ وري ٻر ڏانهس ڏوڪيندو آيو، تڏهن سندس
پٺ جي هيٺان نڪري پٽيان وڃي پيچ کان چلهي اڙئي طرح گهلي
لڳس جنهن گرڙ نانگ کي. جڏهن اهو ماڻڪ شري ڪرشن ڏانهن
ڦرط لڳو، تڏهن پلرام أنڇي سوند کي چلهي مڪون هٽط لڳو.
اڙئي طرح سوند ۽ پيچ کان ڇڪي مڪون هٽي أن ماڻڪ کي اڏو
ڦڪايائون جنهن هلي ڪٽي کي.

جڏهن ماڻڪ انريت مار ڪائيندو نرپال ٿي ويو، تڏهن شريڪرشن
سوند کان چلهي اڏو پڇاڙيس جو هو بيهوش ٿي زمين تي ڪري
پيو. پوءِ شيام سندر أنڇي ڇاتي تي پير رکي هٿي ڏند سندس
ڪڍي ورتا ۽ پوءِ ڪري اڏا تر زور سان أن ماڻڪ جي مٿي تي
مٽيائين جو هو مري ويو. پوءِ ڪنڊ ڏند پاڻ کنيائين ۽ پوءِ پلرام
کي هٿ ڏنائين. اهو حال ڏسي جو پهلوان ۽ ٻيا پهلوان وڙهط
لاءِ سندن سامهون آيا، پر شيام ۽ پلرام أنهن ڏندن سان سڀني کي
ماري پورو ڪيو.

ماڻڪ جي مرط بعد شيام ۽ پلرام گوالن سميت ڪلندا آهستي
آهستي رنگ ــــ پوميءَ ۾ اندر آيا. اُنوقت سڀ ويٺلن جنهن
جنهن پاڻ وانا سان کين ٿي ڏٺو، تنهنکي أنهو جب ڏسڻ ٿي آيا جي
راجا پرڪيت! شريڪرشن گيتا ۾ ارجن کي چو آهي تر "جيڪو
منهنجي جنهن روپ جو ڌيان ڪري تو تنهنکي مان أن روپ
منجهه ئي درشن ڏيان ٿو." سو چاطور ۽ مشڪ کي شيام ۽ پلرام
ڏاڍا زبردست پهلوان ڏسڻ آيا، مٿراجي استرين کي ڪا روپ
شيام سندر ڏسڻ آيا، گوال پالن ۽ ٻين مٿن کين منهنجو عزيز

ٻ جاءِ ڪائر هئي. ايتري ۾ ٻڌيان شري ڪرشڻ، بلرام ۽ گوال بالن سميت رنگ ڀومي جي دروازي تي، جتي ڪنس جو مست هاڻي هارين هو، اچي پهتا. شري ڪرشڻ پهلوان کي ڏسي ڪري چوڻ لڳو ته "هاڻي دروازي تان هٽاءِ ۽ اسانکي راڄا ڪنس وٽ وڃڻ ڏي، نه تر ياد رکـ، هاڻي سميت جيئرو نه رهندين." اهو ٻڌي ٻهلوان ڪلي چوڻ لڳو "اڙي او ڪنوار وارا گوالن چاريندڙن ۾ طاقت ڪيتري هوندي. مفت ٻتاڪ نه ڏيو جي الو ڪا مڙسي ته پهرين من هاڻي کي هٽائي پوءِ بيشڪ اندر وڃو. مونکي ڏيکو اوهانجي سندرتا ۽ ڪوملتا تي ڪهل ڪي اڄ جو هاڻي واڻي پنهنجي جان جوکي ۾ وجهڻ آيا آهيو." اهو ٻڌي شري ڪرشڻ ٻهنڪو ڏيئو لاهي چلهه کي ٻڌو ۽ بلرام ڪاوڙجي اُن پهلوان کي چوڻ لڳو ته "او مورک ڪمذات! ڪهڙو نه ڪاڻاءِ نه تر هاڻي سوڌو ڏو ٻوڙو ڪريان ۽." پهلوان غصي ۾ اچي جڏن ئي هاڻي ڪي جوڪ ڏيڻي بلرام جي پاسي ملايو، تڏن ئي دو مست هاڻي گرجنا ڪندو بلرام ڏي ڊوڙيو. بلرام به ڀرڪي اڏرو ته ٻوليئو هنس جو هو هاڻي سوند ويڙهي ڪڙاٽ ڪندو پونئي هنيو. اهو حال ڏسي آڪي ويل ٻيا پهلوان ڪنڀط لڳا ۽ من ۾ چوڻ لڳا ته ڪير هن جوڪن کي جهلي سگهندو؟ ٻلوان به خيال ڪيو ته جيڪڏهن اڄ هن جوڪن کي هاڻيء مڏان نڏو ماريان نه ڪنس ڪاوڙجي جيئرو نه ڇڏيندو، الڪاءِ زور سان هاڻي کي جوڪ ڏيئي شيام ۽ بلرام ڏانهن ڊوڙايو. جڏن هاڻي شيام سندر کي سوڌو ۾ ويڙهي زمين تي پڇاڙي هنيي ڏيڻ سان ڏهايو، اُنوقت ديوتائون، گوال بال ۽ متراڻيون ڏسي ڪهوان ڪان شيام سندر جا ڪشل مڱائڻ لڳا. شري ڪرشڻ ڪروڙ ٻني هاڻيء جي هنيي ڏڪڻ وڃان ڪري آيو ۽ پوءِ

کنس جو شري کرشن کي ماڻڪ ۽ مشڪ ڏانءُ ڏيڻ

پوءِ بعد ڪرو وڃي نندرا ڏيوي ڪوڏ ۽ ڪوڏ ۽ ڪوڏ ۽

کان خوش ٿي ساڻن مٹيون مٹيون ڳالهيون ڪرڻ لڳو. جڏهن اوڀر طرح گهمندي شري ڪرشٹ ۽ بلرام ونڊ هوميءَ جي پهرئين دروازي وٽ جتي مهاديو جو ڈنش رکيل هو اتي پهتا، تڏهن راجا ڪنس جي پهريدار پهلوانن وريان للڪاري چيو تہ "خبردار! مٿان ڪي هن پاسي ايندا آهيو انهيءَ ٻيٽي ٻيهي رهو." شري ڪرشٹ اڻڄاڻي چوٽ جي ڪا پرواهہ نہ ڪري اڳيان وڌيو ۽ مهاديو جو ڈنش، جو تمام ڪوروڻو ڏکيو هو، کڻي ٻه ٽڪر ڪري پريان ڦٽو ڪيائين! جڏهن ڈنش پجٹ جو آواز ڪنس جي ڪن پيو، تڏهن هو شريڪرشٹ کي تمام زبردست سمجهي ڏاڍو ڏهڻ لڳو. ويڪاڻهن هو هوا رپال ڈنش هي پجٹ ڏي شري ڪرشٹ ۽ بلرام سان وڙهڻ آيا، جنکي هڻڻ ڈنش هي ٽڪرن سان ماري اڻت آندو.

ماڻي شريڪرشٹ بلرام کي چوٽ لڳو تہ "ماڻهي ڪهڙا ڪمي ڪهڙو وقت ٿيو آهي، الله ڄاڻي هي اڪو ڪندو هوندو، تنهنڪري يڪدم مٿي لهڻ گهرجي." مٿرا واسي ڈنش هي پجٹ ۽ پهلوانن جي مرڻ جي پوءِ خبر ڪرڻ لڳا تہ هي ڇوڪرا ساڌارڻ آدمي نہ آهن پر ڪي ديوتائون يا ڏيڄن. ورنہ انا ڪيل عجيب ڪم، جو ڪنس پهڄجو موت ڄاڻهي ڪهڙائي وريو آهي.

ڪنڌ، شيام ۽ بلرام ۽ گوالن کي چڱا ڪپڙا پهريل ڏسي سمجهيو تہ شريڪرشٹ واريءَ ڪنهڪان ڪپڙا ڪسيا هوندا، انڪري چوٽ لڳس تہ "ڇا! مٿ ۽ ڏنگائين ڪرڻ کان سواءِ رهين نٿو. هي ٻندرابن ڪوڙ ڏڪي ڏيڻ جتي گوالن جا ڏڻ ڪسندو آهين هت تنهنجون ڏنگائيون ڪير نہ سگهندين؟" اهو ٻڌي شيام سندر وراڻي ڏني تہ "ڀا جي! اسان شهر ۾ تمام چڱو آڻندو ڏيو. اوهين ڏکيو ڪوڙ ڪريو." ٻوڌ تہ سچي وهي ٻوڌ ڪرڻ لڳا.

خوش ٿي ڪيس آشيرواد ڏيڻي روانو ٿيو.

اڃا ٿورو اڳيرو هليا تہ ڪڙيءَ ڏاڍي ڪڙي مالهڻ کي ڏاڪڻ جا سڳندي تيل ڪڍيو پي ويڻي. ڳڪوان جي اڃا ٿي تہ اهو تيل مکي ڦهي ڏکي راڄ سيا ڀرهلجي. انلاءِ ڪڙيءَ کي سڏي چوڻ لڳا تہ "هي سندري! اسانکي هي تيل مکڻ لاءِ ڏيندين؟" ڪڙيءَ شيام سندر جي موهڻي مورت ڏسي مٺس موهت ٿي پيئي ۽ چوڻ لڳيس تہ "بيشڪ! اوهان جهڙن خوراڪي مهمان لاءِ هڙا تيل آهن ئي. حرڪت ڪانهي جهڪي وڃيو سو بلاشڪ مکيو يا مونکي آگيا ڪريو تہ آءٌ پنهنجي هٿن سان مکياڻو." ڪڙيءَ جي پريم ڀري ڳڪوان خوش ٿي ڪانڌس اُهو تيل ورتو. پوءِ بلرام کي چوڻ لڳو تہ "پاڻ هن ڳڏيءَ کي "سندري" ڪري سڏيو آهي انلاءِ بهتر ٿيندو جو پاڻ پنهنجي چوڻ کي پاڻي ڏيون يعني هنجو گڏ لاهي ڪيس سندري بڻايون." بس! پوءِ ڪڙيءَ جي پيرن تي پنهنجا پير رکي ڪاڏيءَ کان زور ڏيڻي سندس تي گڏ سنوان ڪري ڪڙي سندر استري ساکيات اپسرا ٻڌائي ڇڏيائين. ڪڙيءَ هاڻي پنهنجو سندر سروپ ڏسي ڳڪوان جي پيرن تي ڪري پيئي ۽ پنهنجي گهر هلڻ لاءِ منت ڪرڻ لڳي. ڳڪوان ڪيس ڏاڍو ڏاڍو تہ هنوقت اسانکي ڪنس جو ڪم پورو ڪرڻو آهي، انلاءِ من وقت نہ ٻڌي ڪنهن وقت تو وت ضرور اچهو. ايترو چئي شري ڪرشڻ، بلرام ۽ گوالن سميت اُڏان روانو ٿيو؛ ڪڙيءَ شيامسندر جي اڇلجي وات ڏسندي ۽ ڏيهن ڪڍيندي رهي.

ڪڙيءَ کي سندر روپ بڻائي شري ڪرشڻ بلرام ۽ گوالن سميت بازار مان لڪهندو هليو، جتي دڪاندار ڪيس طرح طرح جون پيتون ڏيڻي پنهنجو پورو ڏيکارڻ لڳا؛ پاڻ ہ اُتهنجي ڳڪڻي

پوءِ شيام سندر جو درشن ڪري ٻرسن ڪباڙ ڄڻان ڄڻان شيام سندر لنگهيو ٿي. اُنان ماڻهو مڪان ٻاهر اُڀلائڻ لڳا. رستي ويندي شيام سندر ڪنڀ رنگريز جي دڪان تي ڇڪي ويو، جهنڊوڻ طرحين طرحين رنگن جا ڪپڙا ڪي سڪا پئي تي ٻاهر ڏين رهڪار ڪيا هوا. اهو رنگريز راجا ڪنس جو خاص رنگيندڙ هو. شيام سندر رنگريز کان ڪي ڪپڙا ٻهرڻ لاءِ گهريا جي هن ڪيس نہ ڏنا ۽ چوڻ لڳس تہ "اوهين ڪولا ڪنوار هٿن راجائي ڪپڙن مان ڇا ڇاڻو. جاڏي رسنو وڃي وڏو مڃان ڪنس جي آدميں کي خبر پوي جي جهلي وڃي ڪاڻ نہ وڃنو." شيام سندر ڏٺو تہ رنگريز سڃي نٿو، تڏهن بلرام کي اشارو ڪرڻ لڳو تہ جا ڪڃ. بلرام وڌندي ڏني تہ جهٽ نظر ٻاهر اُڇو اُڇين ڪيو. وہ تہ رنگريز کي ڏڻي کان جهلياڻون جهنگي هو ڪري پيو. رنگريز جو اهو حال ڏسي ونس جهڪي ڪرندڙ هوا سي دڪان ڇڏي اُٺي ڀڳا. پوءِ شريڪرشڻ بلرام ۽ گوالن سميت وڻن جو ڪپڙا ڪڍي روانا ٿيا.

اُڏان اڳيرو هليو وڃي درزي جي دڪان تي ڇڪي ويا. جهنگي ڪپڙن سمي ڏيڻ لاءِ چياڻون. درزي ڏاڍو ئي ڀڳت هو، تنهن اُٺي جو اُٺي ڪين ڪپڙا تيار ڪري ڏنا، جي پهري ڏاڍو خوش ٿيا ۽ درزيءَ کي آشيرواد ڏيڻي مڪمي پڄ ڏياڻو. آڳا تورو اڳيرو هليا تہ سدامان ڏاڻي مالهيءَ جو گهر ڏسڻ ۾ آيو جهن ۾ سڀ اندر لنگهي وڃي. مالهي هنڌجي سڀني پوشاڪ ۽ موٽي مورت ڏسي پريم ۾ پرچي ڪين آدرياڻ ڪري وڌايو. مالهيءَ وقت ڏٺن جون مالهاڻون لنگهون پيٽون هيون ۽ ڏٺائين تہ شيام سندر ڏري ڏري اُنهن ڏانهن نهاري رهيو آهي. پوءِ سندن منشا ڏسي اُهي مالهاڻون ڪين ڏياريا. شري ڪرشڻ مالهيءَ جي شڪا ڏسي

ڏرواڙا ڏوا جن اکيان موتين جون جھالرون لٽڪي رھيون ھيون.
ٻُري کي ڇوڪرڙ قلعو ھو جنھنجي اکيان کاھي کڻيل ھٿي، ڏاڙھي
سان ڀريل ھٿي. مھلن جون ٻڏيون آڙيون تہ چمڪيون ٿي جوڙائين
نہارط ڏاڍو مشڪل ھو. ھرڪھن مکان اکيان ڏيڏرو باغيچو ھو ۽
شھر جي چٽي پاسن وڏا باغ ھٿا، جن ۾ چگا ڦل ڦول لڳل ھوا.
انھن باغن ۾ ڏاڍا ڦوھارا ۽ وڇڙ لاءِ ڇوٽڙا ٺھيل ھٿا ۽ وڻن ڏ طرحين
طرحين قسمن جي پکين ڏاڍيون لاڏيون ڏٿي ڪيون. ٽلاءِ تمام
نرمل جل سان ڀريل ھوا ۽ منجھن ڪمل جا گل کلي رھيا ھٿا،
جنھي ڀونر گنجي رھيا ھٿا. گلن جي سڱڌ چؤطرف پکڙھي رھي
ھٿي. مطلب تہ سڄي متراڻ گھر گھر خوشيون ۽ منگلا چار ٿي رھيا
ھوا. ڀلا! جتي ساڻ شيام سندر جنم ورتو ۽ ساکيات لڪشمي جا
ذراس سو اُن ٻُري جي سوڀيا کيرورڻ ڪري سگھندو؟

جڏھين شيام ۽ ٻلرام ٻُري ۾ آندر ڀڳا، تڏھين متراواسي ڪين
ڏسي ڏاڍو پرسن ٿيا ۽ ساري شھر ۾ اڀاڳاھُلي ويڻي ترندڪمار
آڻي رھيو آھي، تنھنڪري سڀ پنھنجو ڪم ڪار ڇڏي شيام سندر
جي درشن کاڻ ڀي رھيا. استريون پنھنجن پنھن ڌي ٿي ٻيٽيون
۽ ڪي تہ گھرن جي ڌرين مان نھاري پنھنجا نيٽر پويٽر ڪرط
لڳيون ۽ چوط لڳيون تہ "ايھڙي آھن شيام ۽ ٻلرام جنکي آڪرور
وٽط ويو ھو. ھي ٻئي ڪنس جا ڀاڻيجا آھن، جن ڪيشي ۽ ڌين
دئيتن کي ماري گوکل ۾ بندرابن ۾ پنھنجي ليلا ڏيکاري آھي.
اسانجا وڏا ڀاڳ جو سندن درشن برابت ٿيہ سين." مطلب تہ
جنھن ٿي شري ڪرشڻ جي اچط جو ھڏوسا اُمالڪ ڏوڙندي ٻاھر
ٿي آڏي ۽ ڪيس اُبتن سمجھن ڪڙن پيرط جي ڌ سڌ نہ ٿي رھي.
ھي راجا پريڪيت! ان ريت سڀ متراواسي استريون توڙي

”هي ڪرپانائت! اڄوڪي رات منهنجي گهر هلي ينهنجي هرڻن سان ٻوٽو ڪريو. جن هرڻن ڪوتر جي ايستري آهليا کي ٻٽو ڪان ڇڏايو. ۽ راجا پليٽ کي پاتال ۾ راج ڏنو ۽ جن هرڻن جي برڪاب سان راجا پڪيرت کٽيٽي تپسيا سان ينهنجن وڏن کي تارط لاء گنگا جي مرتيو لوڪ ۾ آندي ۽ شوجي انکي پنهنجي مٿي تي رکو، انهن هرڻن کي ڏوئي پيٽ ۽ پنهنجي مٿي تي رکط سان آڻ پاط پنهنجي ڪٽنب سميت ڪرتارت ٽپط گهرانڪو.“ ايما ڪالهه ٻڌي شمار سندو اکرور کي پاسيرو ولي وڃي چيو تر ”چاچا! سيٽي ڪنس کي ماري بلرام سميت توهانجي گهر ايندس. اڄ سينئي کي هٿ ڇڏي اوڏانوت هلط واجب نه آهي.“ اکرور ايما ڪالهه ڪري ۽ پوء ڪنس جي سپاهرو وڃي پهتو، جتي جن ڏاڍي آدرپاء سان پنهنجي پاسي ۾ وهاريس ۽ ڪانس سرهستو احوال پڇط لڳو. اکرور وراڻي ڏيس تر ”هي ڪنس! برج جي سماڌ چئي نٽي وڃي. نندراء، ڪرشڻ ۽ بلرام کي مٿي سڀ برجواسي پيٽون ڪٽي آيا آهن. ۽ شهر کان ٻاهر باغيچي ۾ اڄي لٿا آهن. سيٽي راج سپا ۾ اڄط جو نهراء ڪيو اڻن.“ ايترو ٻڌي ڪنس ڏاڍو خوش ٿيو ۽ چيط لڳو تر ”هي، اکرورا! تو موٽتي وڏي مهرباني ڪئي جو ڪرشڻ ۽ بلرام کي ساٿ آندء. چڱو! هاڻي گهر وڃي آرام ڪر.“ اکرور گهر موٽي آيو ۽ ڪنس شمار ۽ بلرام جي مارط جي تجويز ڪرط لڳو.“

هي راجا پريڪيت! جڏهن سڀ ڪاه پڄاڻيا، تڏهن شمار ۽ بلرام نند کي چوط ڏيڪاري تر ”پتاجي! جي توهان جو حڪم ٿئي تر اسين مٿرا وڃي گهمي ڏسي اچون.“ نند کين موڪل ڏني ۽ پوء هو گوالن سان گڏجي مٿرا پريءَ ڏي هليا. پريءَ ۾ آندر وڃط سان کين خوبصورت جايون ڏسڻ آيون، جنهنجا سونا رتڻ سان جڙيل

سنسار کي سپني سمان سمجهي اوهانجي ئي گڻن جو گان ڪنڌ
وڻن. پلا! جڏهن وڏا وڏا يوگي، گياني، تپسوي ۽ خوه شيس شارڌ
ہر اوهانجا گڻ پوري طرح ورڻن نٿا ڪري سگهن، تڏهن مون
آڪيانيءَ کي ڪڙي طاقت آهي جو اوهانجي مهما ورڻن ڪري سگهان.
ڏوهان جو ناڪو ڏين ڏيال آهي، تنهنڪري مون کي پنهنجو داس
چاڻي منهنجي هڏي ہ جا اپمان ۽ اڪيان جي ڪيڌ آهي تنهنکي
گيان روشني آڳ سان چالايو ۽ اڙو کو گيان اُپديش ڪريوم،
جنهنڪري سپ وقت اوهانجي ئي شيوا پوچا ہ اڪيو رهان."

هي راجا پريڪيت! جڏهين اڪرور اها ستوتي پوري ڪئي
تڏهين شري ڪرشڻ جمنا جل ہ انترڌان ٿي ويو ۽ اڪرور پاڻيءَ
کان باهر اچي شيام ۽ بلرام کي رٿ تي ويٺو ڏسي ڇڏو ڪنڌ و
وڻن آيو. سندس. اڙو حال ڏسي سري ڪرشڻ پيڇط ايڪس ٿر
"هي چاچا اوهين چو ڇڏي رهيا آهيو؟ ۽ سنان ڪرط وقت
ڏري ڏري مٿو پاڻيءَ کان باهر ڪڍي ڏيو ۽ اسان ڏانهن نهاري
وري ٽپي ٿي هنيو ۽ هيڏي دير کيو سو چو؟ اوهان جمنا جل ہ
کو عجب تماشو ٿر کوٽ ڏنو؟" اڪرور اها ڳالهه ٻڌي هٿ جوڙي
چوط اڪيو ٿر "هي انترياميءَ! مون جيڪا اوهان مهما جل اندر
ڏٺي سا ورڻن ڪرط کان ٻاهر آهي." اهو ٻڌي شري ڪرشڻ کلي
چيس ٿر "چڪو پلا! اچي رٿ ہ چڙهو ٿر هلون، چو ٿر اچان گهٽو
پنڌ ڪرڻو پيو آهي." پوءِ اڪرور سر نمائي رٿ ہ چڙهي رٿ هلائط اڪيو.
هيڏانهن نند ۽ يبا جيڪي کائٽن اڳي ويا هواسي مٿرا جي
نزديڪ هڪڙي باغ ہ اچي لٿا هوا ۽ شيام بلرام جي اچط جي وات
ڏسي رهيا هوا. جڏهين شري ڪرشڻ اُتي پهچي رٿ مان لٿو،
تڏهين اڪرور هٿ جوڙي ڪيس وينتي ڪري چوط ايڪو ٿر

جي ڏاڙي ڪن تا سا سب اوتارڪي ئي پوڄي ٿي ۽ مرط بعد سب جيو اوتارجي روپ ۾ ملي وڃن ٿا. جئن جل جا جيو پنهنجو حال ٻڌا چاڻن، تئن برهمانند جا جيو مايا جي وس ٿيڻ توڙانکي ٻڌا سمجهائن. هي پورط برهما نرمل روپ!! توهين سڀني لوڪن جا ڪرتا ڌرتا آهيو، فقط ڪشن، برادهطن ۽ وري ڏيکڻن کي سکر ڏيط ۽ اڌرمين کي ڏاس ڪرڻاء اوتار ڌارط ڪريو ٿا. هي جوتي سروپ! اوهان متسيه روپ ڌاري ويدن کي پاتال مان ڪڍيو ۽ ڪيڏيو اوتار ولي مڌ ڪيٽيب دئيت کي ماريو ۽ سمندر واوڙط وقت ڪڇيون جو اوتار ڌاري مند راچل پروت کي پٺي تي کيو ۽ واراهه اوتار ڌاري هرڻاڪش دئيت کي ماري پرٿوي کي پاتال مان ٻاهر ڪڍيو. نرسنگهه روپ ڌاري هرط ڪشيپ کي ماري پرهلاد ڀگت جي رکيا ڪيو. واڻن اوتار ولي ديوتائن جو ياو ڪيو، پرشرام اوتار ڌاري اپماني ڪيترين کي ڏاس ڪيو. شري رامچندر جو اوتار ولي اڌرمي راوط جي ذات آندیو ۽ ويهنط کي اڏو راج ڏاو. اڏاء آءُ اوتارجي اڏون اوتارن کي وارون وار امسڪار ڪريانٿو. اوهان جي ڏيان کرط سان هي جيو پوساگر لنگهي پار وڃيٿو. اوهين منشن کي سنساري مايا ۾ قسائي اُنکو تماشو انين ڏسو تا جئن آرسي ۾ آدمي پنهنجي شڪل ڏسي ٿو. آها! هن سنساري مايا جا مان چترط اوتارجي ڪرپا کان سواء ڏاڍو ڪٺط آهي. اوتارجي پوڃا انيڪ قسمن سان ٿئي ٿي. ڪي اوتارجي مورت ڏاڍي پوڃا ڪنٿا، ڪي اوتارجي چرڻن جو ڏيان ڪنٿا، ڪي اوتارجي ڏالي ڪيه ۽ دوم ڪنٿا، ڪي جينکل ۾ وڃي ايڪانت ۾ اوتارجي تپسيا ۽ ڏيان ڪنٿا، ڪي گرهستي ٿي ڀر سڄي من سان اوتارجو ڏيان ۽ سمرط ڪري پوساگر پار لنگهي وڃن ٿا، ڪي اوهان سان پريت رکي

سنسار کي سڀني سمان سمجهي اوهانجي ئي گڻن جو گان ڪندو
وٺن. پلا! جڏهن وڏا وڏا يوگي، گياني، تپسوي ۽ خود شيس شارڏا
ڀ اوهانجا گڻ پوري طرح ورڻن نٿا ڪري سگهن، ڏڌهن مون
آڪيائيءَ کي ڪهڙي طاقت آهي جو اوهانجي مهما ورڻن ڪري سگهان.
ڏيهان جو ناٿو ڏين ديال آهي، تنهنڪري مون کي پنهنجو داس
چاڪري منهنجي هردي ۾ جا ايمان ۽ اگيان جي ڪيڏ آهي تنهنکي
گيان روشني آڳر سان جلايو ۽ امڙو کو گيان اُپديش ڪريو،
جنهنڪري سپ وقت اوهانجي ئي شيوا پوچا ۾ لڳو رهان."

هي راجا پريڪيت! جڏهين اڪرور اها شنوتي پوري ڪئي
ڏڌهين شري ڪرشڻ جمنا جل ۾ انترڌان ٿي ويو ۽ اڪرور پاڻيءَ
کان ٻاهر اچي شيام ۽ بلرام کي رٿ تي ويٺو ڏسي ڏنڊوڪ ڏيئي
وٺن آيو. سندس امڙو حال ڏسي سري ڪرشڻ پهچڻ لڳس تہ
"هي چاچا اوهين ڇو ڏک رهيا آهيو؟" سنان ڪرڻ وقت
ڏري ڏري مٿو پاڻيءَ کان ٻاهر ڪڍي ڏيئي ۽ اسان ڏانهن نهاري
وري ٽپ ٽي هنيو ۽ هيتري دير ڪيو سو ڇو؟ اوهان جمنا جل ۾
ڪو عجب تماشو تہ ڪو نہ ڏٺو؟" اڪرور امڙا ڳالهہ ٻڌي هٿ جوڙي
چوڻ لڳو تہ "هي انتريامي! مون جيڪا اوهان مهما جل اندر
ڏٺي سا ورڻن ڪرڻ کان ٻاهر آهي." امڙو ٻڌي شري ڪرشڻ کلي
چيس تہ "چگو پلا! اچي رٿ ۾ چڙهو تہ هلون، ڇو تہ اڃان گهڻو
پنڌ ڪرڻو پيو آهي." پوءِ اڪرور سر نمائي رٿ ۾ چڙهي رٿ هلائڻ لڳو.
هيڏانهن نند ۽ يبا جيڪي ڪانئن اڳي ويا هواسي مٿرا جي
نزديڪ ڪڙي باغ ۾ اچي لٿا هوا ۽ شيام بلرام جي اچڻ جي واٽ
ڏسي رهيا هوا. جڏهين شري ڪرشڻ اُتي پهچي رٿ مان لٿو،
ڏڌهين اڪرور رٿ جوڙي ڪيس ويٺي ڪري چوڻ لڳو تہ

جي ڏاڍي ڪن تا سا سب اوڏانڪي ڏي پهچي ٿي ۽ مرڻ بعد سب جيو اوڏانجي روپ ۾ ملي وڃن تا. جڏن جل جا جيو پنهنجو حال نٿا ڄاڻن، تڏن برهمانند جا جيو مايا جي وس ٿي توڏانڪي نٿا سمجهاڻن. هي پورڻ برهم! نرمل روپ!! توهين سڀني لوڪن جا ڪرتا ڌرتا آهيو، فڪط ڪڏن، براهمڻ ۽ هري پڪڻ کي سکر ڏيڻ ۽ اڌرمين کي ناس ڪرڻ لاء اوتار ڌارڻ ڪريو تا هي جوتي سروپ! اوهان مڇيه روپ ڌاري ويدن کي پاتال مان ڪڍيو ۽ هنگريو اوتار ولي مڌ ڪيٽب دئيت کي ماريو ۽ سمندر واوڙڻ وقت ڪڇيون، جو اوتار ڌاري مند راچل پروت کي پٺي تي کنيو ۽ واراهه اوتار ڌاري هرڻاڪش دئيت کي ماري پرٿوي کي پاتال مان ٻاهر ڪڍيو. نرسنگهه روپ ڌاري هرڻ ڪشيپ کي ماري پرهلاد ڀگت جي رکيا ڪيو. واڻن اوتار ولي ديوتائن جو ڀاو ڪيو، پرشرام اوتار ڌاري اڀمائي ڪيترين کي ناس ڪيو. شري رامچندر جو اوتار ولي اڌرمي راوڻ جي ذات آندیو ۽ ويڀڻ کي اُهو راج ڏيو. الله آڏ اوڏانجي اڏڻ اوتارن کي وارون وار نمسڪار ڪريانٿو. اوهان جي ڏيان ڪرڻ سان هي جيو پوساگر لنگهي پار وڃيٿو. اوهين منشن کي سنساري مايا ۽ ڦساڻي اُنجو تماشو انين ڏسو تا جڏن آرسيءَ ۾ آدمي پنهنجي شڪل ڏسي ٿو. آها! هن سنساري مايا جا مان جڏن اوڏانجي ڪرپا کان سواه ڏاڍو ڪٺن آهي. اوڏانجي ڀو جا انيڪ قسمن سان ٿئي ٿي. ڪي اوڏانجي مورت لاهي ڀو جا ڪندا، ڪي اوڏانجي جڑڻن جو ڏيان ڪندا، ڪي اوڏانجي ناليڪيم ۽ هوم ڪندا، ڪي جپنگل ۽ وڃي ايڪانت ۾ اوڏانجي تپسيا ۽ ڏيان ڪندا، ڪي گرهستي ٿي ڀر سڄي من سان اوڏانجو ڏيان ۽ سمرڻ ڪري پوساگر پار لنگهي وڃن تا، ڪي اوهان سان پريت رکي

سنسار کي سڀني سمان سمجهي اوهانجي ئي گڻن جو گان ڪندا
وٺن. ولا! جڏهن وڏا وڏا يوگي، گياني، تپسوي ۽ خود شيس شارڏا
ڀ اوهانجا گڻ پوري طرح ورڻن نٿا ڪري سگهن، تڏهن مون
آگياني کي ڪهڙي طاقت آهي جو اوهانجي مهما ورڻ ڪري سگهان.
ڏوهان جو ناٿ دين دياڻ آهي، تنهنڪري مون کي پنهنجو داس
چاڪي منهنجي هردي ۾ جا ايمان ۽ اگيان جي ڳنڍ آهي تنهنکي
گيان روپي آگ- سان جلايو ۽ اڄو کو گيان اُپديش ڪريو ۾،
جنهنڪري سڀ وقت اوهانجي ئي شيوا پوچا ۾ لڳو رهان."

هي راجا پريڪيت! جڏهين اڪرور اها شتوتي پوري ڪئي
تڏهين شري ڪرشڻ جمنا جل ۾ انترڌان ٿي ويو ۽ اڪرور پاڻي
کان باهر اچي شيام ۽ بلرام کي رٿ تي ويٺو ڏسي ڇنڊو ڪنڊو و
وٺن آيو. سندس. اڄو حال ڏسي سري ڪرشڻ پڇڻ لڳس تہ
"هي چاچا اوهين ڇو ڏڪي رهيا آهيو؟ ۽ سنان ڪرط وقت
ڏري ڏري مٿو پاڻي کان باهر ڪڍي ڪيو ۽ اسان ڏانهن ڏاري
وري ٿيپ ٿي هنيو ۽ هيتري دير ڪيو سو ڇو؟ اوهان جمنا جل ۾
ڪو عجب تماشو تہ کو نہ ڏٺو؟" اڪرور اها ڳالهہ ٻڌي هٿ جوڙي
چرط لڳو تہ "هي انتريامي! مون جيڪا اوهان مهما جل اندر
ڏٺي سا ورڻن ڪرط کان باهر آهي." اهو ٻڌي شري ڪرشڻ ڪلي
چيس تہ "چگو ڀلا! اڇي رٿ ۾ چڙهو تہ هلون، جو تہ اچان گهٽو
پند ڪرڻو پيو آهي." پوء اڪرور سر نمائي رٿ ۾ چڙهي رٿ هلائڻ لڳو.
هيڏانهن نند ۽ يبا جيڪي کائڻن اڳي ويا هواسي مٿرا جي
نزديڪ هڪڙي باغ ۾ اچي لٿا هوا ۽ شيام بلرام جي اچڻ جي واٽ
ڏسي رهيا هوا. جڏهين شري ڪرشڻ اُتي پهچي رٿ مان لٿو،
تڏهين اڪرور هٿ جوڙي ڪيس وينتي ڪري چوڻ لڳو تہ

کي رڌ ۸ وهاري پاڻ سنان کرڻ ويو. شري کرشن اُن م
نند کي چيو تہ "توهين گوال پالن کي وڏي اڳيان هلو تہ اسي
اکرور سان گڏجي اچونشا جو هو سنان کرڻ ويو آهي." ايترو
پڌي نند گوالن سميت اڳتي وڌيو ۽ اکرور جڏن ٽي پاڻي ۸ ٽپي
هنڌين تڏن ئي شري کرشن کي پاڻي اندر ڏٺائين. عجب ۸ پڻي
پنهنجو مٿو پاهر ڪيائين تہ شري کرشن کي رڌ ۸ ويٺو ڏٺائين.
انهيءَ ئي وري ٻہ ٽپي هنياڻين، تڏهن ٻہ ساڳيءَ ريت ڏٺائين. جڏهن
تيون دفعہ ٽپ هنيائين تڏهن شري کرشن ساڍري صورت
۽ مرهٽي مورت اکشمي سميت آپو شط (پڻ) پهري کيسر ۽
چندن جو تلڪ ڏيڪاري گلي ۸ ڪوستپ مڻي ۽ ٻيڄنتي مالا
وڃي پيتامبر پهري چترپوج روپ ڌاري، شنکر، چڪر، گدا ۽ پدم
هٿن ۸ جهلي شيش ناڳ تي ويٺو آهي، جهنڪاري ڏاڍو سندر
ڏسڻ اڃي رهيو آهي. ۽ وري چاڏسي تہ برهما، شو، اندر، ورڻ،
ڪبر ۽ پيا ديوتائون، رشي منيءَ پڳت جن شري کرشن جي
سامهون هٿ جوڙي شتوتي پيا ڪن. اپسرائون ناچ ڪري رهيون
آهن ۽ گندرو راڳ ڳائي رهيا آهن. اُن محل کنهن شريکرشن
تي چنور ٻئي لوڏيا تہ کنهن واس ڏوپ ٻئي کيو تہ کي وري
سندس اڳيان وارون وار نمي رهيا هوا. جڏهن اکرور اها سڀ
معما جل اندر ڏٺي، تڏهن سندس پرم متجي ويو ۽ شريکرشن
کي پرميشور جو اوتار سمجهي ڳچ ۽ پوءِ پاڻ ۾ شتوتي کرڻ لڳو تہ
"هي ناٿ! اوهين ڏينهي لوڪن جا مالڪ ٿي جنم مرڻ کان رهت
آهيو. کنهن ۸ ۾ اهڙي سمرٿي ڪانهي جو اوهانجي ليلا ۽ آه انت
ڪو پيد چاڻي سگهي. جئن ندين ۽ ڌارين جو پاڻي وهي وڃي سمند
۸ ملي ٿو، تئن سنساري آدمي جيڪا پوڄا ۽ دان وغيره ديو ڏانئن

ٻ جي ڏ سگهندو سين." وري اکرور کي چوڻ لڳبون ته "هي اکرور! هي ڪهڙو ظلم ٿو ڪرين جو موهن پياري کي پاڻسان وڌبوڏو وڃين. خبر ڪالھ ايڏي ته هن بنان اسان جو چٽڻ ڪٽن ٿيندو؟ اکرور لفظ جي معنيءَ ئي ديوان آهي، ٻوءَ هن قسم جي بي رحمي ڪري ٿوڏو موهن پياري کي ولي وڃين؟ ياد ڪر! ته جهڙو ڪه اسان کي راڄا ڪنس ڏني ٿو، تهڙي ئي دو سڪت پائيندو." گوپين اڃا ائين ئي پئي چيو ته شيام ۽ بلرام اکرور سان گڏ رٿ ۾ چڙهيا. بس! ٻوءَ ته گوپيون اڃي وراڻ ڪرڻ ۽ چٽبون جن کي ڏاڍو ڪهڙو سڪدل دوندو جنهن جي اکين مان اُن وقت ڪوڙا ڏ ڳڙيا هوندا! اکرور کان اڳي وراڻ ٻڌڻ سڀا ڏ ٿيا، تنهن ڪري رٿ کي ڏسڻ هلڻ لڳو. اکرور پهنجو رٿ هلايو ۽ نند گوال پالڻ سميت پنيانس هليو. گوپيون ۽ يشودا وٽن ڏانهن نهارينديون رهيون، جيستائ دو سندن نظر کان غائب ڏ ٿيا. ٻوءَ بلڪل اداس ٿي گهر ڏانهن موٽيون. هيڏانهن اکرور دل ۾ خيال ڪندو هليو ته "موڻ ڏاڍو بجوڻ ڪر ڪيو جو شيام ۽ بلرام جي مارڻ جي تجويز ٻڌي ۽ اُنهن کي پاڻ سان وٺيو ٿو وڃان. جڏهن ڪنس، شيام ۽ بلرام کي مارائيندو، تڏهن سڀ يوچ پالائون جن کي مٿس وراڻ ڪندو ۽ رٿندو ڇڏي آيو آهيان سي خبر ڏ آهي ته ڪهڙا پاراڏ ڏيندير جنهن ڪري ڪهڙو ترڪ پوڪٽو ٻوندم."

شري ڪرشن اکرور جي اندر جو حال چاڻي ويچار ڪيو ته اکرور موڻ کي پالڪ سمجهي منهنجي مارڻ جو شوڪ ٿو ڪري، تنهن ڪري ڪيس چمتڪار ڏيکاري اُهو شوڪ مٽائجي جڏهن اکرور جمنا جي ڪناري تي اچي پهتو، تڏهن شيام ۽ بلرام

ڪان پيدا ٿيو آهي، تڏهين ڪان يادون کي دک، ملط لڳا آهن ؟
سندس ملت حي توهان کي ترسموري سڏ آهي مان وڏيڪ ڇڏايائو"
شري شڪديو جي چوط لڳو تہ "هي راجا پريڪيت! اڄ ڏن ڏند
؟ پيا ڪوپ آڪرو رڪان مٿرا جو حال ٻڌي پنهنجي پنهنجي گهر
ٿي ويا تڏهن شيام ؟ ٻلرام، جيڪو ويچار وات ٨ آڪرو رڪندو آيو
ٿي اڏوڻي سنمان سندس ڪري اسانکي ـ ڏسڻ آيا سو تہ تمام ڇڪو ڪيو،
تو هين ديا ؟ پريت ڪري اسانکي اولاد حي پيرن تي جو ڪري پيا ؟
پر تو هين اسانجا وڏا ٿي اسان اولاد حي پيرن تي جو ڪري پيا ؟
اسانکي ٻاپ لڳايو؟ اسانکي تہ اوڀانجي سيوا ڪرڻ گهرحي. ٻلا
ٻڌايو تہ مٿرا واسي تہ خوش پوسن آهن نہ؟ ؟ اسانجا مادا پتا وسديو
؟ ديوڪي تہ آنند منگل ٨ آهن ؟ راجا ڪنس اسانجو ماموحد وڏو
پاپي پيدا ٿيو آهي ؟ جوگشو، برادهطن ؟ يادون کي دکر ڏيڻي ستائي
رهيو آهي ؟ وسديو ؟ ديوڪيءَ کي قيد ٨ رکيو اٿس، انڪري اسان
کي ڏاڍو رنج آهي. سچ پچو تہ هن ويچارن اسان واسطي ايترو
دکر پوکيو آهي جو جيڪڏهن دو اسانکي گوکل ٨ آڻي نہ ڪائين
ها تہ هوند ايترو دکر نہ پائين ها. وڏي عجب حي ڳالهہ تہ هي آهي
جو ديوڪيءَ جي چوڻ ٻڌن ماڻط ؟ ڪيئن ڪرڻ ڪري ڏاڍو تہ اوهان
جو من اڏرم ڪرڻ کان ڏڪو پوي ٿئي. ڪرپاڪري ڏيو تہ اوهان
جو مت اڇط ڪڻ ڏيو آهي ؟ ؟ راجا ڪنس ملط وقت اوهانکي
ڏا ڇڏي ڏيڻا نهن موڪليو آهي."
ايترو ٻڌي آڪرو رمت ڏوڙي ويندي ڪئي تہ "هي وڻڪنڌ ناٿ
الوڌامي پرڀو!! ڪنس جي ڪريتين جو حال اوڀانکان ڪجهہ
ڪوهي مان ڏا ڇڏي ٻڌايائو. ڪنس، وسديو ؟ آڪرسين کي مار
ڏا ڏيڪ ڏن ڪيا آهن، پر هو اڇاڻ اوڀانجي ڪرپا سان جيئرا آهن

چار ڀائر ڪلندو هندراڻي وقت ايڪ ٻئي جو. اڪيلو ڪير مدد ڪري سگهي ٿو. شريڪ ڪشٽ ۾ ڪيترائي ڀائر هڪ ٻئي جي مدد ڪري سگهن ٿا.

خبر ڏاهي تر ڪهڙو اڏرو ڪو چڪوڪر ڪيو اٿر جنهنجي ڏل ڪري
آڏهن چرڪن هو وڃي درشن ڪندس، جن مان ڪنڪا جي وهي
تنهي لوڪن کي تاري رهي آهي. آها! جن چرڪن جو ڏيان برهما،
ديوتائون ۽ رشي منڊي آلٿي پهر ڪري رهيا آهن، تن هي رج آج آء
پنهنجي مستڪ تي رکي پوساکر کان ٻا. ايڪ...

ست سنگر ڪرط ڪري تري پار پوندا
پاڪ پلو ٿو آهي هو ڪنس جي آڪ مشڪل هووي آهه ڏاري
وت وڃان ٿو ۽ پڪ اٿر تر آنجي ڪ ڪو نام ڪن ماه اڏاري
سان ڪي سنهنڪن ايڪ جنهن جا هر ڪو نام ڪوٽ پاپ پرهري
حقيقت ڪري مونکي ڏاڍي ديا گوبڪ نام جپه، مون ميري
موڪليو اٿس. اڄ مونکي ڇڪ ٻاڪ پاوه سو ڪ ڪهيري.

ڪري سمجهان ٿو تر ضرور رو
آها! جنهن روپ ڏسط واسطي
تپسيائون ڪن ٿا، تنهنکي
پنهنکو جنم سڦلو ڪندس. ٻا
آڏهن جڙڪن جي رج مٿي ني
پنهنکو ديا جو هٿ مونکي ر
هڏو وڏ پاڪي ٻڌي ڪنهنکي ٻ
ڪي ڪنس جو سڀو ٻڌو حال
پڪٽ وتس مونکي ضرور هن پوساکر
جڏهين اڪرور اڏا و ٻڌار ڪندو ٻندرابن جي ويڃو ا جي
ٻهو، تڏهين نمي پرٿوي کي پيرين ٻوط لڳو ۽ سڀ گوپيون گوال
سندس سڀي پريت ڏسي پنهنجي پريم جو هٿ وسارط لڳا.
ايتري ۾ پريان مولي منوهر، بلرام ۽ گوالن سميت نن مان ڪانهون

٨

ڏٺائين جو ڪنس ڪنڌ مڇي ٿنڀنجهو ٿي لوڪ ڦوڙي ٻولڪ ٻڌي وڃن ٿا." ٻوءِ ڪنس ڪان موڪلائي گوال روپ ڦٽ جتي شريڪرشڻ ڪوالن سان ويٺي راند ڪٽي آتي اچي ٽٽ جوڙي شريڪرشڻ کي چوڻ لڳو ته "مهاراج! آءُ ٻه ڦوڻان سان راند ڪندس." مرلي- منوهر هنکي ڪڏهن سڏائي ورتو؛ چوڻ لڳس ته "ڇڪو! ٻلاشڪ جيڪا راند ڇڻين سا توسان ڪريان." ڪپٽ روپي گوال (ويومامسر) چوڻ لڳس ته "جڏهن ٻگڙ ڪري ٻڌي تي ڪٽي پڇي ويندو آهي، تڏهن هڪ ڪو ڇوڪر ٻڌي کي ڪٽي پڇي." مرلي منوهر ائين ڪرڻ قبول ڪيو. ٻوءِ ته هو ڪپٽ روپي گوال ڪيترن ڇوڪرن کي ڪٽي غار ۾ لڪائي آيو؛ اُنجي دروازي تي پٿر جو وڏي ڇپ رکي آيو. ڇڏڻ ارٿ هڪ هڪ ڪري سڀني گوالن کي غار ۾ لڪائي رکي آيو، تڏهن شريڪرشڻ کي اڪيلوئي سڏ لڳاري چوڻ لڳو ته "هي شريڪرشڻ! اڄ تو کي سڀني يادون ۾ وڏو واسين سميت ماري، راجا ڪنس جي ڇاتيءَ جو ڀار هلڪو ڪندس." ائين چئي پنهنجو روپ بدلائي اصلي صورت ۾ اچي جٽن ٻئي شريڪرشڻ تي اُلر ڪيائين، تڏهن هُو ڪوان ڪيس ڏئي ڪان جهلي لٽن؛ ڏونڊن سان خوب ماري سندس پراڻ ڪڍيا. ٻوءِ گوالن کي غار مان ڪڍي آيو. اُنوقت ديوتائون خوش ٿي شيام سندر تي آڪاش مان ڦلن جي ورشا ڪرڻ لڳا. شاعر جو مرلي منوهر مرلي وڄائيندو گوال پالن سان گهر موٽي آيو."

هي راجا پريڪشت! ڪيئي ٻ ويومامسر جي مرڻ بعد ڪيترن ڏينهن آڪرور، ڪنس جي آڳيا سان بندرابن ڏانهن روانو ٿيو. واٽ تي ويچار ڪرڻ لڳو ته "افسوس! سڄو جنم مونکان ڪو به چڱو ڪم نه ٿيو، سبب جو من آدرمي ڪنس جي سنگت ۾ گذاريو.

ڏيئتن کي مارينداڻ سوڌن هزارڪنهن ڪنيائن جيڪي اُن پنهنجي وڏائي ڪرڻ واسطي ڪڏڪيون آهن ، اُهن سان اوهانجو وڙهڻ ڏيندو ۽ رڪمڻي جي اڃا پوري ڪرڻ لاءِ ششپال ۽ ٻين راجائن کي جيئي اُنسان شادي ڪندا . اڄ کان ڇهي ڏينهن راجا ڪنس کي تو هانجي هٿان مئل ڏسندس ۽ ايندڙ ڀاءِ ساڻ ڀاڄائت وڃي آڻي ستيہ ڀاما پنهنجي استريءَ جي ڪمر لڳائيندا ۽ راجا اوگرسين کي ڪرڪٽ (سانڍي) جي جيڙ کان ڇڏائي مڪتي ڏيندا ۽ جاموٽ جي ڪنبا آڻي اُنسان وڙهه ڪندا . جي مها ٻوڙا ڪنس جي آڏمن ڪري سيئنڌ ياد وڃ ڪٽو برا هصڻ ڏاڍو ڏکه پائي رهيا آهن ، اللہ ڪرپا ڪري ٻوڙي جو ڀار اُتاريو . جي ديا ساگرا مان اوهان کي سڃاڻي اوهان جي شرڻ آيو آهيان ، تر تر اوهانجي آپرم پارليلا کي ڪير ڄاڻي سگهي تو . مونکي اڃا ڇڪيءَ پوسڪ آهي تر اوهين ڪٽو برا هصڻ جي رکهاڪرڻ ، ڏري پڇڻ کي سکه ڏيڻ ، ڏيئتن ۽ آڏرمين کي مارڻ واسطي واروار اوتار وڻي ٻوڙي جو ٻوجو اُتاريو ٿا ."

ڇڏن شري ڪرشڻ جي ٻڌوڻي ڪري ارڏمي شري ڪرشڻ کان موڪلائي برهم لوڪ ڏانهن هليو ويو ، ڇڏن بندرابن ۾ ويا ۽ گوال پالن سان ويهي راند ڪرڻ لڳو . هيڏانهن راجا ڪنس هوش ۾ اچي ويو ماسر کي ڪرائي چوڻ لڳو تہ "هي مترا مون شبار ۽ ٻلرام جي مارڻ لاءِ جيڪي ڏيئت موڪليا تن سڀني کي اُن ماري ڇڏيو ۽ منهنجون سڀ رڌون هن آلت پلٽ ڪري وڌيون آهن . هاڻي مونکي تو هڻي فقط وڏو آسرو آهي ، اِلاه تون بندرابن ۾ وڃي منجهو ڪم پورو ڪري اڄ تہ مان تنهنجو عمر پر احسان مڃيندس ." ويو ماسر ورندي ڏيئس تہ "مهاراج! اوهان ڪان سڃو شوير منهنجو ڪوبان آهي ۽ اوهانجو ڪم ڪڏهن محيط لاءِ تيار آهيان ، جو سيوڪ پنهنجي

شري ڪرشڻ جو ڪيشي ديئت کي مارڻ ۽ نارد جي شلوڪ ڪرڻ ۰۰ ۳

تہ مرلي منوهر کي هٿان، تڻن ئي هن سندس پير ڇهلي ڇيرائي
ڇيرائي ائين ڪٿي زمين تي اُڇلايس، جڏن گرڙ ٻانگ کي. هوش ۽
اڇل کان پوءِ هو گهوڙي روپ راکشس وات ڦاڙي ٻيام سندر
ڏانهن ڊوڙندو آيو، انهيءَ ارادي تي تہ کيئي وڃانس. اُن ويل
شري ڪرشڻ پنهنجي ٻانهن لوهہ جهڙي سخت ڪري اُن جي
وات ۽ وڏي ۽ جڏن ئي ديئت پانيو تہ ڏندن سان چٻاڙي
چڏيانس، تڻن ئي سندس سپ ڏند پچي پيا. پوءِ تہ شيام سندر
پنهنجا هٿ ايترا وڌايا جو ديئت کي سامہ کٽط ڏکيوڻي ٿيو ۽ بيهوش
ٿي زمين تي ڪري پيو ۽ مري ويو. ديئت جي مرڻ بعد ديوتائون
خوشيون ڪرڻ لڳا ۽ آڪاش مان ڦل وسائڻ لڳا. نندرائين واڪي
اِهو حال ڏسي آنند وچون ڀگوان کي چيٽي ويا ۽ چوڻ لڳس تہ
”تو هن دشٽ کان اسانجو پراڻ بچايو نہ تہ بچڻ ڏاڍو ڪٺهو.“
راجا ڪنس ڪيشي جي مارڻ جو ٻڌي بيهوش ٿي ويو.
هيڏانهن ديئت کي ماري شيام سندر ڪڙي وٽ هليان وڃي
بيٺو، جتي نارد اڳي سندس شلوڪي ڪري چوڻ لڳو تہ ”هي ترلوڪي ناٿ!
ڪنو ٿيو جو اوهان هن زبردست ڪيشي ديئت کي ماريو. آڏسان
تو تہ چاڪور، مشڪ، شل ۽ نوشل پهلوان، راجا ڪنس پنهنجي پائڻ
سميت، دنت و ڪر اُنهن جا مائٽ سي مڙدي سمان ڏسڻ ۽ تا
اچهر ۽ اهو بہ ڏسڻ ۽ تو اچهر تہ اوهين پنهنجي گروءَ ساندیپن جي
مٽل ٻالڪ کي جم پري مان موتائي وٺي ايندا. هي ماڌو مڪند!
جڑاسنڌ ۽ ششپال وغيرہ آدرمي راجائن ۽ راکشسن کي ماري،
ارڏهن آڪشهو ڪيون جوڌن جون مهاپارت جي يدھ ناس ڪرائيندا.
۽ هي دين ديال! سمندر ۽ دوارڪاپري وسائي پانڊون کي لوڪ
۽ ڏوڪ جو سکہ ڏيندا. هي مڪند مراري! ڪال ڪين ۽ ويو ماسر

چڏيندو ڏو سو به موت کان نه بچيو، ان لاءِ جيڪو چاڻو آهي سوءِ
ڏيهن اوس موڪلو. پڪو ڪين اڻو تر بندي جي من ڏکڻي تر
صاحب جي من ۾. اوهان جيڪي ويچار ڪري رکيو آهي، خبر
نه آهي تر پکوان جي اندر ڪهڙي مرضي آهي. جڏن نه مرڻ وقت
منش پنهنجا هت پير پچاڙيندو آهي، تڏن اوهانجو برحال ٿو ڏسجي.
مان اوهانجي حڪر موجب ڪرشڻ، بلرام کي وٺي ايندس، پرياد
رکو تر انهن سان دشمني ڪرڻ کري اوهانجو پلو ڪونه ڇڏيندو."
شري شڪديو جي چوڻ لڳو تر "هي راجا پريڪيت! شيام سندر
ڪيشي، پوءِ ماسر دئيتن کي ڪڏن مارڻو، ناردمني ڪڏن اچي
شڪوتي ڪئي سو سڀ تو کي ٻڌايان ٿو. جڏهن ڪنس ڪيشي دئيت
کي شيام، بلرام لاءِ موڪلڻو، تڏهين هو ڪڙي تمام وڏي
زبردست گهوڙي جو روپ ڌاري صبح جو سويرندرادي ڏانهن
هليو، جتي اڃي ڏاڍي خوشي مان پنهنجو پير پچاڙڻ، سنبن سان
زمين اڪوڙڻ لڳو. گهوڙي کي ڏسنديئي سڀ گوال ٻال ڊڄي
ويا، پنهنجو پراڻ ڇڏي ڏڪسي شري ڪرشڻ وٽ وڃي سمورو
احوال ڪنس ٻڌايائون. شيامسندر ڪنن دلاسو ڏيئي چيو تر "اوهين
ڊجو نه مان پاڻيهي اڪي ماري اوهان جي چنتا دور ڪندس."
پوءِ ڪيشي دئيت کي للڪاري چوڻ لڳو تر "هي ڪپتي راڪشس!
جڏهن تون خاص منهنجي مارڻ واسطي آيو آهين، تڏهن پوءِ دير
ڪريمن کي ڇولو ڏيچاري سڀائين؟ منهنجي سامهون اچ تر پوءِ
ڏيهنجي طاقت جي ڪل ٻڌي. آءٌ تر سمجهان ٿو تر، جڏن ٻڌي
تي پٽڪ، اچي پاڻيهي اندر جلي مرندو آهي، تڏن تنهنجو برحال
ڪيئو آهي." ايترو چئي ڪيشي دئيت کي وڏو ڪري پوڄي شيام سندر
ڏانهن ڊوڙندو آيو، پنهنجا ٻانهن ٻئي پير ڪٽي جڏن ڏي پالياڻين

چاڪي آندر جي ڪالهه ٿو ٻڌايان ۽ تر وسديو جي پٽن ڪرشط ۽ پلرام
ڪان مونکي رات ڏينهن پنهنجي پراڻن جو ڇپ رهندو آهي، جا توکي
بر ٻڌ ڏوندي ۽ اِنلاءِ ڪا تجويز ڪولي ڪيڏ ۽ منهنجي سمائتا ڪر.
چگا ماڻهو ٻڌي جي پلي لاءِ پاڻڻي ڏکر ڪڍندا آهن. آڪاش واڻي ٽيط ۽
نارد جي چوط موجب مونکي پڪ آهي تر ديوڪيءَ جو اٺون ٻالڪ
مونکي ضرور ماريندو، پر تڏهين ٻ پڇندي سارو ٻيماريءَ کان ڇٽط
واسطي علاج ضرور ڪرط ڪهڙي. مون اِنهن ٻنهي ڇوڪرن جي
مارط واسطي جا تجويز ڪئي آهي سا ٻڌ: مونوت اڇط مهل پهرين
جڳهه تي ڏنش ٽوڙط مهل منهنجن پهلوانن هٿان ماريا ويندا. جي
اُڏان بچي آيا تر ٻئي جاءِ تي هاڻي کين پنهن سان لڙائي ماريندو.
پر جي هاڻيءَ وڏن ٻ بچي رنگ يوميءَ ۸ آيا تر چاڻوڙ ۽ مشڪ،
جن سان دنيا پر ۸ کو ٻ برابري نٽو ڪري سگهي، سي اُنهن کي
ضرور ماريندا. پر ڏسو جي اُنهن کان ٻ بچي مونوت اڇي پٽا
تر آءٌ کين ماري من کامنا پوري ڪندس. پوءِ اُنهن کي مارط
بعد وسديو ۽ ديوڪيءَ کي، جي اِن زهر جي پاڙ آهن، ماريندس.
تنهنکان پوءِ پنهنجي پيءُ اُگرسين ۽ سڀني يادون کي ماريندس،
جنهنڪري سڄي دنيا مان هري پڪٽن جي پاڙ پٽڄي ويندي. پوءِ
پنهنجي سهري جڙاسنڌ، ياڏاسر ۽ دنت وڪر راجائن سميت
خوشيءَ سان راج ڪندس."

اِهي ايمان ڀريل ڪالهيون ٻڌي اڪرور چيس "هي ڪنس مهاراج!
اوهان کي مٿيان نر لڳي تر ڏڪڙي ڪالهه چوائو جا هيءَ آهي تر مان
اوهانجو حڪر بجاءِ آڻيندس، پر ويچار ڪريو تر راوط ڪيڏو نه پرڀاپ
راجادو، جنهن مرڻيوءَ کي به پنهنجي وس رکيو هو ۽ اندر وجوناڻي مٿيار
پاڻوت رکندو هو، جنهن سان وڏن پهڙن کي به ٽڪر ٽڪر ڪري

کي ڪهن ڀائي پاڪوٽ کهرايان ٿو ۽ اوهان ڪشتي وڙهي انکي
ماريو، تہ مان کهڙو انعام ڏيڻي راضي ڪندو سانو." پوءِ پنهنجن
وزيرن کي چوڻ لڳو تہ "اڄوڪي ڪا تجويز ڪوليو ڏيو جنهنڪري
شيام ۽ بلرام ڀي مري وڃن." وزيرن ڏنهڻي وراڻي ڏيڻ تہ
"مهاراج! اوهان جڙي پرتاپي ۽ بلوان کي ڇو ڇڻ ڪيو؟ اسانجي
صلاح آهي تہ اوهين ڪڙي ڪشتي جي جاءِ ڏهرايو. پوءِ نند کي
شيام ۽ بلرام سميت ڪنهن ڀائي هٿ کهرايو تہ پوءِ ڪوڙ کو
پهلوان اڇهنکي ماري وڌندو." اها ڳالهہ مجي ڪنس پنهنجي
نوڪرن کي ڪشتي جي وڙهڻ جو ڪڙو وڏو استان لاڻڻ لاءِ
ڏيو، جتي ڪڙو تمام مڻيون ڏاهو پنهنجي وهڻ لاءِ بہ ڏهرايو. پوءِ
شهر ۾ ڍنڍورو گهمارايائين تہ راج مندر وٽ مهاديو جي ڏاڻي يڪبر
جي پوڄا ٻڌندي، آڻي سهڪو اڇي. جڏهن وزيرن کي چوڻ
لڳو تہ "جڏهن ڪرشڻ ۽ بلرام يڪبر شالا وٽ پهچن، تڏهين پهلوان
اڇهنکي ڏاڻي ٽوڙڻ واسطي چون ۽ جنهن مهل ڏوآڙهان ۾ برجي
ڏاڻي ڪڻڻ جي ڪن تہ اُن مهل اُهي پهلوان کين ماري وڌن.
جيڪو پهلوان اڏو ڪري ڏندوتنهنکي مان ڏاڍو گهڻو انعام ڏيندس.
ڪڙي دروازي ڦي هاٿي کي ٻڌاريو، جو جيڪڏهن ڏو پهلوانن
وٽان جيئرا بچي اندر اچن تہ اُڏو ڏاڻي ڪڙي لاماري سان پنهنجن
پيرن هيٺ لتاڙي ماري ڇڏين ۽ ان کان اڳهڙو وري منهنجا
پهلوان هٿيار ڪٽي وڌا ڪهن، جنهنکري ڏو ڇوکر مولوٽ کهن
ڏريٽ پهچي نہ سکهن." اڏو حڪم ڏيڻي ڪنس ويچارڻ لڳو
تہ هاڻي کنهنکي موڪلجي جو وڃي تجويز ڪري اُنهنکي ولي
اڇي. تڏهن اڪرور کي تمام پڌيوان سمجهي سندس وڏائي
ڪري چوڻ لڳو تہ "هي اڪرورا! مان توکي پنهنجو ڀاڙو مٿر

چاڻي اندر جي گالهه ٿو ٻڌايان ۽ تہ وسديو جي پٽن ڪرشڻ ۽ بلرام کان مونکي رات ڏينهن پنهنجي پراڻن جو ڀپ رهندو آهي، جا توکي برسڻ ووندي. اِنلاءِ کا تجويز ڪولي ڪيو ۽ منهنجي سهائتا ڪر. چڱا ماڻهو پٽي جي پلي لاءِ پاڻڻي ڪر ڪٽندا آهن. آڪاش واڻي ٽيڙ ۽ نارد جي چوڻ موجب مونکي پڪ آهي تہ ديوڪيءَ جو اٺون ٻالڪ مونکي ضرور ماريندو، پر تڏهين ٻ پڇندي سارو بيماري کان ڇٽڻ واسطي علاج ضرور ڪرڻ گهرجي. مون اڻهن ٻنهي ڇوڪرن جي مارڻ واسطي جا تجويز ڪئي آهي سا ٻڌ: مونوت اڇڻ مهل پهرين ۽ جڳهه تي ڏنش ٽوڙڻ مهل منهنجن پهلوانن هٿان ماريا ويندا. جي اُتان بچي آيا تہ ٻئي جاءِ تي هاڻي کين پنهن سان لڙائي ماريندو. پر جي هاڻي وڏن ٻ بچي رنگ يوميءَ ۸ آيا تہ چاڻوڙ ۽ مشٽڪ، جن سان دنيا ۸ کو ٻ برابري نٿو ڪري سگهي، سي اُنهن کي ضرور ماريندا. پر ڏسو جي اُنهن کان ٻ بچي مونوت اڇي ٻيٺا تہ آءٌ کين ماري من کامنا پوري ڪندس. پوءِ اُنهن کي مارڻ بعد وسديو ۽ ديوڪيءَ کي، جي اِن زهر جي پاڙ آهن، ماريندس. ٽنهنکان پوءِ پنهنجي پيءُ اُگرسين ۽ سڀني يادون کي ماريندس، جنهنکري سڄي دنيا مان هري پڪٽن جي پاڙ پٽجي ويندي. پوءِ پنهنجي سهري جڙاسنڌ، باڻاسر ۽ دنت وکر راجائن سميت خوشيءَ سان راج ڪندس."

اِهي ايمان پريل ڳالهيون ٻڌي اڪرور چيس "هي ڪنس مهاراج! اوهان کي منهيان نہ لڳي تہ هڪڙي ڳالهه چوانو جا هيءَ آهي تہ مان اوهانجو حڪم بجاءِ آڻيندس، پر ويچار ڪريو تہ راوٽ ڪيڏو نہ پرتاپي راجا هو، جنهن مرڪيوءَ کي ٻ پنهنجي وس رکيو هو ۽ اندر وجرنالي هٿيار پاڻوت رکندو هو، جنهن سان وڏن پهاڙن کي ٻ ٽڪر ٽڪر ڪري

کي ڪنهن ٻاهرين ماڻهوءَ کهرايان ٿو ۽ اوهين ڪشتي وڙهي انکي مارجو، تہ مان کهڙو انعام ڏيڻي راضي ڪندو سانو." پوءِ پنهنجن وزيرن کي چوڻ لڳو تہ "اڄوڪي تجويز ڪيو جهنڪري شيام ۽ بلرام ٻئي مري وڃن." وزيرن ڏهڻي وراڻي ڏيئي تہ "مهاراج! اوهان جڙي پرتاپي ۽ بلوان کي ڇو ڇڻ ڪيو؟ اسانجي صلاح آهي تہ اوهين ڪوڙي ڪشتي جي جاءِ ڪهرايو. پوءِ نند کي شيام ۽ بلرام سميت ڪنهن ٻاهرين هٿ کهرايو تہ پوءِ کوڙ کو پهلوان انهنکي ماري وجهندو." اها ڳالهہ مڃي ڪنس پنهنجي نوڪرن کي ڪشتي جي وڙهڻ جو ڪوڙو ڏاو استان لاءِ ڇڏيو، جتي ڪوڙو تمام مڏين ڏاهو پنهنجي وهڻ لاءِ ڪهرايو. پوءِ شهر ۾ ڏينهورو کهرايائين تہ راج منڊپ وٽ مهاديو جي ڏاڻ يڪيہ جي پوڄا ٻڌندي، اڻي سهڪو اچي. جڏهن وزيرن کي چوڻ لڳو تہ "جڏهن ڪرشڻ ۽ بلرام ريڪيہ شالا وٽ پهچن، تڏهن پهلوان انهنکي ڏاڻ ڏوڙهڻ واسطي چون ۽ جڏهن مهاڻ ڏوآيمان ۾ پوڄي ڏاڻ کڻڻ ڇي ڪن تہ اُن مهاڻ اُتي پهلوان کين ماري وجهن. جيئڻ پهلوان اڏو ڪري ڪندو تنهنکي مان ڏاڏو کهڙو انعام ڏيندس. ڪوڙي دروازي ڌي هاڻي کي ڏيارين، جو جيئڻ ڏهن ڏو پهلوانن وڃان جيئرا بچي اندر اچن تہ اُهو هاڻي ڪوڙي لاماري سان پنهنجن پيرن هيٺ لتاڙي ماري ڇڏين ۽ ان کان اڳيرو وري منهنجا پهلوان هٿيار کڻي وڙهندا، جهنڪري ڏو ڇوڪر موڪوت کان ڀ رڻ ٻچي نہ سگهن." اڏو حڪم ڏيئي ڪنس ويچارڻ لڳو تہ داڻي کهنکي موڪلجي جو وڃي تجويز ڪري اُهنکي ولي اچي. تڏهن اکرور کي تمار ڏيوان سڏهي سڏس وڃائي ڪري چوڻ لڳو تہ "هي اکرورا! مان توکي پنهنجو ڀاءُ ڀر

نارد مني جو ڪنس وٽ اچڻ ۽ ڪرشن جي پيدا ٿيڻ جو ٻڌائڻ ۱

سمجهه ته وسديو جي ڇوڪري، جا ته پٽ تي پڇاڙ ٿي. ٻڌين
جا پوءِ ڏينهنجي هٿن مان ڀاڻ ڇڏائي آڪاش ۾ اڏامي ويئي. س
ڇوڪري نه هئي، ۽ شري ڪرشڻ ڏينهنجي پيٽ ڏيوڪي وٽ قيد
خانه ۾ جنم ورتو هو جنهن کي وسديو پنهنجو پٽ سمجهي آڏي رات
جو نند جي گهر پهچائي آيو هو ۽ اُن جي بدلي اُما ڇوڪري کڻي
آيو هو. بلرام به وسديو جو ٻيو پٽ اٿيئي اُن کي يوگ مايا ڏيوڪيءَ
جي پيٽ مان ڪڍي روهڻيءَ جي پيٽ ۾ وڌو هو ۽ وسديو ڏينهنجي
ڀيڻ ڪري روهڻيءَ کي نند جي گهر موڪلي ڏنو هو جتي
بلرام پيدا ٿيو هو. مون توکي شروع ۾ چاڻ ڪري ڇڏيو هو ته
ڏيوڪيءَ جي ڀاڙن کان هوشيار رهج، ڏوهائي! قسمت جو لکيو ڪير
ٽوڙي سگهي. ڀاڻي به جيڪي توکان ٿي سگهي سو اڪٿي لاءِ
پنهنجي ڪوشش ڪج." اِها ڳالهه ٻڌي ڪنس ڏريائه ته ڏپ
وچون ڪنبڻ لڳو، پر پوءِ ڪاوڙجي وسديو ۽ ڏيوڪيءَ کي ڀاڻ
وٽ گهرائي کين ڏاڍو ڏمڪائڻ لڳو ۽ چوڻ لڳن ته "اي
ڪپٽيو! مون سان ڪپٽ ڪري ڀاڪ نند جي گهر پهچايا آڻو."
پوءِ ترار کڏي پانيءَ ته ڏنهي جو سر وڍي ڇڏيان ته ڪاره ڪيس
مٽ کان جهلي چوڻ لڳو ته "ڀائي! هنڪي مارڻ ماڻ جا مٽ ايندءِ.
مارڻ کي، جنهنکان توکي ڏپ آهي." پوءِ ڪنس ڏنهي کي ڇڪڙيون
وڌيون قيد خانه ڏانهن موڪليو ۽ ڪاره موڪلائي هليو ويو.

نارد جي وڃڻ بعد ڪنس ڪيشي ڪالي تمام پهلوان ڏيئت
کي گهرائي کيس مدد واسطي ويٺي ڪرڻ لڳو ته "ڏکڻ
برج ۾ وڃي ڪرشڻ ۽ بلرام کي ماري اچ." ڪيشي اِها ڳالهه مڃي
بندرابن ڏانهن ويو ۽ ڪنس چاڻوور، مشڪ، شل ۽ توشل نالي
وڏن پهلوانن کي گهرائي چيو ته "آءُ وسديو جي ٻنهن شيطان ۽ بلرام

دروازا بند ڪري شري ڪرشن کي مدد لاءِ پڪارڻ لڳا. اُنوقت شيام سندر ۽ بلرام سان گاڏيون چاري موٽيو ۽ چڏهن برجواسين جوادو حال ٻڌاءِ، تڏهين سيني کي ڏيرج ڏيڻي چوڻ لڳو تہ "متان ڪي ڊڄندا آهيو، مان هينئر جو هينئر دئيت کي ماري هريءَ پهچايانڊو." ائين ڪئي ورشپاسر جي ساهون وهي ڪهس للڪاري چوڻ لڳو تہ "هي ڪپتي! تون برجواسين کي جو ويچاري رهيو آهين؟ منهنجي سامهون اچ تہ خبر ڏيکاريان ٿو. هنکان اڳ تہ جهڙا ڪيئن مون کپائي چڏيا، سو تون ڪهڙي کٽپ ۾ آهين." ورشپاسر شري ڪرشن کي ڏسنديئي ڏاڍو پرسن ٿيو ۽ خيال ڪيائين تہ جهڙن ڪم واسطي آيو آهيان سو رستي ۾ ئي ملي ويو. هاڻي اچو تو سندس ڪم پورو ڪري ڪنس وٽان انعام پائيان. اڏو ويچارڪ جئن ئي ڏٺيائين تہ شري ڪرشن کي سگهن تي ڇاڙي سندس آنت آٽيان، تئن ئي مرلي منهن ۾ سگهن کان جهلي اڏو تہ زور سان ڪٽي زمين تي اُڇاليس جو ڏوڪ ۽ هوش کي زمين تي پٽجي رهيو. ٻوءِ تہ سندس پيرن تي پير رکي اڏڻ جي طرح ٽپوڙ لهس جو دئيت جي وات ۽ ناڪ مان رت ريلا ڪري وهڻ لڳو ۽ جو مري ويو. اهو حال ڏسي سڀ ٻدرادن واسي ڏاڍو خوش ٿيا ۽ ديوتا ۽ آڪاش مان فلن جي ورشا ڪرڻ لڳا."

هي راجا پريڪشت! جڏهن ڪنس کي ورشپاسر جي مارجي وڃڻ جي خبر ٻڌي، تڏهن اداس ٿي پڪ سمجهيائين تہ منهنجو موت ضرور ڪرشن بلرام ئي هٿان ٿيندو آهي. جئن ئي ڪنس اداسائيءَ ۾ ويٺو هو، تئن ئي اردهي وس آيو جنهنجو ڏاڍو آدر ڪيائين. تڏهين چوڻ لڳس تہ "هي ڪنس! خبر ڪا اٿئي تہ ورشپاسر ۽ ٻيا راڪشسن کي ڪهن مار يو؟ تون منهنجي ڪامڌڪ

آسان ۽ اڏي سمرٿي جو سندس برابري ڪري سگھون ؟ اوھين
اڏي ٽپسيا ۽ ڏکر ڏاکڙا سھو تر ٻوءِ ڏسو تر شيام سندر اوھان سان
ٻر ساڪي اڏي پريت رکي ٿو يا نہ ؟ مرلي منوھر جو ملڻ کا سوکي
ڪالھ ڪانھي ۽ وري اوھين جو مرلي سان دشمني رکو ٿيون ۽
ساڻس حسد ڪريو ٿيون ، اُڏمان اوھانکي کو ڦل نہ ملندو.“
وري ڇھين چوڻ لڳي تہ ”اڙيون ڪھيليون ! ھنسي شيام سندر
جي ڇڻن جو امرت پي آمر ٿي ويئي آھي ، تنھنڪري پنھنجا ٻول
ٻڌائي اسانکي گيان سيکاري ٿي.“

ھي راجا پريڪيت ! اڏي طرح سي گوپيون شيام سندر جي
ياد گيري ڪري پنھنجو ڌيان گڏ ارينديون ھيون ۽ شام جو جڏھن
ڪانھون چاري ھنسري وڄائيندو شيام سندر گھر ڏانھن مرڪندو موٽندو ھو ،
ڏٺھن ھو گوپيون ڏاڍي پريم سان ڇوڙي سندس درشن ڪري
پنھنجا نيٽر پويتر ڪنديون ھيون ۽ سندس چرڻ جي رج مستڪ
تي رکي ڪرتارت ٿيندیون ھيون.

ھڪڙي ڏينھن راجا ڪنس ورشپاسر ڏيت کي گھرائي چيو تر
”آءٌ توکي سچي ڏيئن منجھہ زبردست سمجھائيندو ، اِنھاءِ جيڪڏھن
تون نند جي پٽن ڪرشن ۽ بلرام کي ماريندين تر آءٌ تنھنجو اھو
ڏورو ڪڍين نہ وساريندس.“ اھا ڳالھہ ٻڌي ورشپاسر ڏاڍي
وڏي ڏيکي جو روپ ڌاريو ۽ پنھنجن وڏن سڳن سان رنڀندو
لعل اکيون ڪندو پڇ لٽڪائيندو ساڻجھين جي مھل ٻندرابن
۾ اچي پھتو. غصي وچون اڏيون تر ڌڑيون ڪرط لڳيون جو
ڪيترين استرين جا گرپ ڪري پيا. ڪُرن سان زمين ڪوڏيندو
۽ سڳن سان وٽن کي ڪيرائيندو شري ڪرشن جي ڳوالھہ پٺي ڪھيون
ٻيل جي اڏي حالت ڏسي سپ گوال ڀال ڇڄي ويا ۽ ڪھن جا

"مائي! من ڪاڻ جي بنسري جو هر وڌو پاڪ سمجهط ڪهڙي جا الڻي! هوشيار سندر وڃي جهن سان لڳي ويٺي؟ موهن پيارو اوڙاڪ مٺا آواز ڪڍي ٿو جو سڀني جو چت پاڻ ڏانهن ڪينچيو ولي. پلا جنهن آواز ڪي برڌما؟ ديوتائون موهت ٿي وڃن، اُنهي آسان جهڙيون مورڪ زالون مُسن، تر ڪهڙي وڏي ڪاڪ آهي؟ آها! ان مرلي هر تر ڪو جادو پريل آهي جو پسون پنهنجو ڀرط؟ پڪي اڏامط هر پلجيو وڃن. وري اِها بنسري آهي ڪهڙي جڙ، جو جنهنوقت شري ڪرشط کي ڪنهنجي ڪهڙ ڀوي تر اُمالڪ پاڻوٽ ڪهڙيو وئيس. جڏهن جمنا جل جو پاڻي ان مرلي جي آواز ڪي ٻڌي وڃي؟ وڻن جا ٻن لڏط يا ڀرط ڇڏي ڏين، تڏهن جيتن آدمي جي ڪهڙي ڪاڪ آهي." ٻي گوپي ڀرط لڳي تر "آڏيترا ڏينهن سمجهيو ويٺي هيس تر شيام سندر وڪو ڀاڪ ڪاڪيون، هڪڙ آهي، هر هينڊر خبر پيو تر سندس جهڙو ڪائط وڃائط ٻ هوشيار ڪو ڪونه هوندو." وري ٽين گوپي ڀرط لڳي تر "هي مرلي شيام سندر کي اڏي تر پياري آهي، جو رات ڏينهن جاڻي ٿي رکيو ويندو اٿس؟ وڌي ڪا تپسيا ڪئي ٿي ڏسجيس، جنهنڪري موهن کي پنهنجي وس ٻ ڪري ڇڏيو اٿس." چوٿين گوپي ڀوط لڳي تر "ڀينرون! ان ٻ مرلي جو ڪهڙو ڏوهه آهي؟ اِها سڀ شيام سندر جي ڪندرتائي آهي جو اسانجي پريت ڇڏي ڪڍي گهٽ ذات ڪاڻ جي بنسي سان ليهن لڳايو اٿس." پنجين ڀرط لڳي تر "مائي! اوهين بنسي کي نيڇ ڪولي رهيون آهيو، پر منجي تپسيا ڏانهن ٻ تر کا نظر ڪريو جو ويچاري جنم پائي ڪڍي پيرتي ڀي سردين گرميان؟ برساتون سهي پنهنجي بدن ٻ ٽنڊ ڪرايا. ايترن دکن ڏسط کانپوءِ تي تر شيام سندر کي پنهنجي وس ڪيو اٿس؟ آهي

اُٿي آيو. چاڏسي تہ شيام سندر ۽ بلرام بنسي وڄائي رهيا آهن ۽ بنسيءَ جي ڌُن تي سڀيئي برج ۽ لائون مرڪجي رهيون آهن. ايڏا ڪلام يڪش کان سڻي نہ ويئي سوچا ڪيائين جو ڪن کوپين کي قاسائي هئي پاسي وڌي ويو. ساڻي جيستائين بنسيءَ جو آواز کوپين جي ڪن تائين پي آيو، تيستائين تہ اُهي اڌيون ٻي سرتيون هيون جو پهنجي قاسي وڃڻ جي ڪا بہ سڌ رهين، ۽ جڏهن تمام ٻريان وڃڻ تي بنسيءَ جو آواز بڌ ٿهرنہ آين، تڏهن سڀاڪي تي ساڻکي قاسيءَ ۽ ڦاڙل ڏسي رڙيون ڪرڻ لڳيون. شيام ۽ بلرام اُهنجي پڪار تي ڊوڙي وڃن آيا ۽ يڪش سندن ٻاڪار ٻڌي کوپين کي ڇڏي اُٿي ڀڳو. پوءِ تہ شيام سندر ڊوڙي وڃي شنکچوڙ کي جهليو ۽ اڌي تہ زور سان مڪ هنيائينس جو هو اُهاڪ ڪامرشرط ٿي وڃي هو کوپين کي ساڻ ڪري آنند سان پهنجي گهر آيا."

شري شڪديو جي چوڻ لڳو تہ "هي راجا پريڪيت! اُن کان پوءِ هر روز شيام سندر پهنجيون نيون ليلائون ڪندي هو جواسين کي آنند ڏيڻ لڳو، پر کوپيون پهنجي ڪنهب جي ڊپ کان شيام سندر وٽ ٻن هڪ ڏهين هر روز اُنجي وڃڻ ۽ ويهڻ نہ ڏيندين هيون. ڪي کوپيون ٻئي وقت وڃي شيام سندر جون ڪاميون ٻڌي من کي شانت ڏيندين هيون. ڪي وري سڀ ڪنهن کي ڇڏي جاڏ لهڻ لاءِ ويندي ڪندين هيون، انهيءَ لاءِ تہ شيام سندر سڀني گهر موڪي اڇي. ڪي تہ پڪوان جي سندرتائيءَ جو ڌيان ڪري اُٿي مکن ويهڻين ڏيندين هيون. ڪي رئندين هيون تہ ڪن وري ڪن سمجهائي چوڻ لڳندين هيون تہ "پيارون! رئڻ ڇا وندو؟ هتو آهي تہ شيام سندر جون ليلائون ياد ڪري ڏينهن ڪڌا ريو." ڪڏهن کوپي چوڻ لڳي تہ

پڇيو، جنهنتي هو چوٽ لڳو تر "هي الترياميء! اوهانکي تر سڀ
سڌ آهي، هر ڏڏهن هر اوهانجي آڳيا هر ماڻڪي ٻڌ ايندو تو تر مان سدرشن
ڏاڍي ڪڙو ديا ڪر ديوتا دوس جو پنهنجي دولت ۽ سندرتائي ۽
ٻڌي ڏي ايمان ڪري پاڻ جڙو ڪنهنکي هر ڪين سمجهندو
دوس. منش تر ڇڏيو پر ديوتائون هر منهنجي عزت ڪندا هوا.
ڪڙي ڏينهن جڏن رمان تي ڏاڍي سيرڪوٽ لڳس، تڏن
انگوارشي کي جو بلڪل بدشڪل ۽ ڪڪو هو، تنهي کي ڪري
ويهر. رشي انهيء تي ڪاوڙجي سراپ ڏنر تر "اجگر ڏانگر تي ٿيءُ."
جڏهن هون اهو سراپ ٻڌي اپراڌ ڪميا ڪر ائٽ لاءِ ڪهڙي وينتي
ڪئي، تڏهن چوٽ لڳو تر "سراپ تر ڪين ڦرندو پاڻي ڪنهن وقت بند
جڏهن شري ڪرشڻ ڀگوان اوتار ولي پنهنجو چوٽ تو کي ڇائيندو،
تڏهن تون وري پنهنجي سروپ هر ايندين." بس! اُن ڏينهن کان
ولي مان اوهانجي چرڻن جو پياسي هوس ۽ جاڳي واڻي لند کي
جهليو، انهيء لاءِ تر اوهانجو درشن مليو. هي دينانات! اوهان
ديا ڪري پنهنجو درشن ڏنو، جنهن اوهانجي درشن ڪاڻ
وڏا وڏا رشي منهي هزارين ورهيه تپسيا ڪن ٿا. آءُ وڏو پاپي آديان جو
انگوارشي جي پرتاپ ڪري اوهانجي چرڻن جو سپرش ٿيو. ان
اُپڪار ڪري آنگرا جو حضرت شڪر ڪذار رهندس. سڀ جيو اڻن
تر مهاتمائون ڪڏهن ڪنهنجو برو نٿا چاهين. انگوارشي ٻڌائي
جي عوض مهاڻان ڏاڻي ڪئي." ٻوڌ ڀگوان کي ٻيرين ٻڌي
رمان هر ڏاڍي سمجهي اوڪ ڏانهن هليو ويو. صبح جو لند ۽ سڀ
ڪوپ کو ٻڌڻ سمجهي گهر هو ليا.

ڪڙي ڏينهن شام ۽ پاڙام سهاڻي رات جو هنسي وڃاڻي
ڏوڄ هالائن سان راس رچي ڪئي تر شنکچوڙ ولي ڪڙو يڪش ڪپهند و

شري شڪديوجي چوڻ لڳو تہ "هي راجا پريڪيت! ڏڪري ڏينهن نند سپني گوپن ۽ گوالن کي چيو تہ شري ڪرشڻ جي جنم وقت مون اڳا سکا ڪٿي هئي تہ جڏهن هوپارهن ورهن جو ٿيندو تڏهن آءُ اوهان سپني کي ڏاڍن ڏمامڻ ۽ واڄن گاڄن سان آمبڪا ديوئ جي مندر هر وڻي ملهي پوڄا ڪندس. آڄ مهاراڻي جي ڪرپاسان اهو ڏينهن آيو آهي، تنهنڪري سپني کي ملهي اڻي پوڄا ڪرڻ گهرجي." نند جي اڳا ڪالهہ ڏڻي سپيئي خوش ٿيا ۽ پوءِ سپ ڪڏجي ڪائيندا وڃائيندا، ميوا مٺايون ۽ پوڄا جو سامان ڪٽي سرسوئيءَ جي ڪناري تي اچي پهتا جتي سنان ڪري براهمڻن کان وڏيءَ سان ديوئ جي پوڄا ڪرائون. پوڄا ٽيڪ بعد ڪيترائي دان ڪري براهمڻن کي پوڄن ڪرائون. پوڄا ڪرائڻ، براهمڻن کي کارائڻ ۽ پوءِ پاڻ کائڻ هر ڪنهن سڄو ڏينهن لڳي ويو، تنهن ڪري سپيئي اڻي اڳا رات رهي پيا. اڌرات جو ڏڪو وڌو اجگر ڪاڪ نند کي کڻي ويو. نند تڏهن پنهنجي خوفناڪ حالت ڏسي ڏاڍو هريڙجي شري ڪرشڻ کي پڪاريو. نند جو آواز ٻڌي سڀ گوپيون ۽ گوال اڻي ڪڙا ٿيا ۽ ڏسن تہ اجگر ڪاڪ نند کي کڻي ويو آهي. پوءِ تہ سپيئي هٿ مان آماڙيون ڏيئي ڪاڪ کي مارڻ لڳا، پر تڏهن ڀ من نند کي نہ ڇڏيو. هاڻي دوسي پنهنجي هار مڃي شري ڪرشڻ کي جاڪائڻ لڳا. شيام سندر ڪارن وانگر اکيون ٻوٽيندو اڻي ڪڙو ٿيو ۽ جڏن ئي پنهنجي پير هي آڱوٺي سان اجگر کي اشارو ڏنائين تڏن ئي هو نند کي ڇڏي ديوتا روپ شڪل ٿي پيو ۽ شري ڪرشڻ جي پيرن تي ڪري هٿ جوڙي ستوتي ڪرڻ لڳو. اها حالت ڏسي گوپ گوپيون، نند ۽ يشودا وانگر ٿي ويا. شيام سندر تڏهن اُن کان اجگر جي روپ ڏاڙهي ٻاهر

ڈیئي پنهنجي گهرن ۾ آیون، جتي گهر وارن کي سهیل ڏسي ڏاڍو خوش ٿیون. پرمیشور جي مایا سان اِها کنهن کي به سمجھ نه رهي ته هو کو گهر ڇڏي ڀاڙو ویٹون هیون."

ایتري کٹا ٻڌي راجا پریکیت پچیط لکیو ته "هي منی ناتھ! منهنجو دکڙو سنسو اڃا به متایو. اُهو هي آهي ته شري کرشن پرتوئي جي بار الیط ڈوڑم وتائط واسطي اوتار ورتو هو، پوءِ بلا شاستن جي برخلاف پراین استرین سان جو راس لیلا کیا؟" شکدیو واٹي ڈنیس ته "هي راجا! سمرتھ ۾ دوش لکائط ڀل آهي. اڏي ملت هٹي کي پلجي به نه کرط گهرجي. ایشور جي وچن موجب ملط گهرجي، پر جٹن منن کیو آهي، تٹن کرط جي ڈڏن به کوشش نه کجي، جو ته منهنجي وچن ۾ مطلب پويو پيو آهي. پکوان جي مهما کیرتو چاٹي؟ جتن کر ۾ عقل ڏاڍي نه سکهي، تنهن ۾ عیب لکائط نه گهرجي. سمندر ولوڙط وقت هالاهل زهر پیٹط مهادیو جوئي کر هو. پيو کو اُن زهر جي گرمي به سهي کولہ ڏي سکهیو. پرمیشور نرکط روپ سنساري کاهین سان کو به واسطو کولہ ٿو رکي، تنهنکري اُن کي دوش لکائط اڈرم آهي. جنهن پکوان جي ذات وٹط ڈڏان کرط سان وڏا وڏا یوگي ۽ منی گرڌارت ٿي وچن، تنهن آدي پرش کي آدمي سمجهي دوش لکائط مهاپاپ آهي. جٹن اگني ۾ کاڻ به اُویتر وستو جلط کري اگني اُویتر نه ٿي ٹئي، تٹن پکوان کي به سمجھ. پکوان اڃا ایلا سنساري جیون کي پوساکر ڀاولنکھ لاءِ ٹئي ڪٹي هئي. جیکو به سندس پچن ۽ سمرط سچي دل سان کریٹو تنهنکو سي منورتھ پورو تئیٹو. هي راجا پریکیت! اڄ کالهوءِ وري کڏهين به اڏو سنسو جات ۾ نه آڻیج."

مان شيام سندر جو هت جهلي نچڻ لڳيون." راجا پريڪيت
چوڻ لڳو تہ "هي مهاراج! مونکي ٻڌاءِ تہ گوپيون ڪيترين
ڪٻٽيون ٿيون سين ڪٺن سندس هت جهلي نچيو هوندو؟" شڪدیو
وراڻي ڏنيس تہ "هي راجا! ڪيوان جي ليلا ڪير چاڻي؟ مونکي
چاڪيو جو هن ڪوپين جي وچ ۾ پهنجو ڪيو ڏيکاريو روپ پرڪٽ
ڪيو؛ هن سڀن سان ڪوپين جا هت جهلي ٻڌي راس
ليلا ڪيائين. اُن جي مايا ڪري ڪنهن به ڪوبه ائين ڪونہ ڄاتو
تہ ڪيوان کي ڪٽيا روپ ڌاريا آهن؛ هڪڙا ائين سمجهي رهي هئي
تہ راس ڀاري مون سان ئي نچي رهيو آهي. اڌي وقت ٿيندا
ٿيو؛ ٻين ديوتائن ويمانن ۾ چڙهي آڪاش منڊل شيامسندر ۽ گوپين
تي گل وسايا. هي راجا! اڌي طرح ٻانڪي ڀاري ڪوپين سان
ڪٽين قسمن جا واڄا وڄائي چتيم راڳ ۽ ڇهه راڳڻيون آلاپي راس ليلا
ڪئي. اُنهن راڳن ۽ راڳڻين سان اڌو تہ سرهڏا جو جهڻا جال وڇائي
کان ٻيهي رهيو؛ هوا هلط ڇڏي ڏني. سيني پسون؛ پکڙن لڳا ليلا
ڏسي موهت ٿي پهنجو چرخ؛ آڪاس ۽ ساري ڇڏيو. حسد و چون
ديوتائون چوڻ لڳا تہ "هي ڪرشڻ! اسانکي به بندرابن ۾ جنم ڏين
ها تہ هوند تہ سان راس ليلا ڪري پهنجو جنم سڦل ڪيون ها."
ڇڏيين راس ليلا ڪري ڇڪاڻ ڏڪيين شيامسندر ڪوپين کي
چوڻ لڳو تہ "هاڻي چار گهڙيون رات جون ٻاقيون آهن، ان ۾
پهنجي گهر وڃو." جنهن تي سڀ اداس ٿي چوڻ لڳيون تہ "هي
برج نالڻ! تنهنجا چرڻ ڇڏي پهنجي گهر ڪيئن وڃون؟"
شري ڪرشڻ چوڻ لڳن تہ "جنهن ڪري؛ رشي منڊلي ڏان ڪن
تان تنهن اوهين به آندر ۾ پهنجي ياد ڪيري رکو تہ ڪوبہ آوازي ٻڌي
اوهانکي هوندس." ايترا ڳالهہ ٻڌي سڀ ڪوپيون پنهن کي ڏوڻ

سڏي جن ڏا." ايترو چئي سڀ گوپيون ڏسڻ ۽ اشارا ڏيڻي لڳيون ۽ انهن چاڻڻ لڳيون ته شيامسندر چوڻين قسم والڪو آهي. شري ڪرشن سندن مطلب سمجهي چوڻ لڳن ته "بي سمجهو! ڪڙڪ روپ آتما انهن چئني قسمن کان الڳ رهي ڪنهن سان به ڪا پريت ڪانه ٿو رکي. مونکان جيڪو جنهن ڀاڪا حي اڇا ڪريٿو، تنهنجي اها مان پوري ڪريانٿو. وشومبر ناٿ جي ڪري آ، سڀني جيون جو پالن ڪريانٿو ۽ ڪڏهن به ڪنهکي وساريان نٿو. آ، انهن منجهه ڪنهن به قسم جي چاهنا نه رکي فقط سچي پرير جو ڪهرندڙ آهيان. هي گوپيون! توهين مونسان پرير رکندڙ آهيو اهو سچ آهي، پر ياد رکو ته جيڪو مونسان ڪپٽ پريت رکي منهنجي چرڻن ۾ پهنجو من لڳائي ٿو، تنهنکي ئي مان تمام پيار ڪريانٿو. جي توهين چئو ته اسانجي تو ۾ اڌڪ پريت ڪئي تنهن جوندي به تون اسان کان ڇو انتردان ٿي وئين؟ ته اُن جو هي سبب آهي جو مون اوهانجي پريڪشا ٿي ورتي. سچ چاڻو ته آ، پرير وڌائڻ واسطي ئي اوهانکان انتردان ٿي ويو هوس. جڏن ڏکڻ ۾ اُس ڏاڍي وڌندي آهي، تڏن ئي پنهنجي عزيز کان جدا رهڻ ۾ گهڻو ڏوهر رهيٿو. توهانجي پرير ۽ ڌيان ڪرڻ سان مان ڀلڪڻ خوش رهانٿو، ۽ اوهين جو لوڪ اچڻ ڇڏي راڌڪو ڀيڌانهن هليون آيو، سو ان ڪري مان خوش نه ٿيس ۽ نٿو پاڻيان ته ڪنهن کي ڏسڻ ڪاهه وڌندي. ڪوتو ڪر، جنهنتي ٻيا ڪلن، ڪڏهن به ڪوڙ نه ڳوڙهي. اوڏان جيڪا مون ۾ سچي پريت رکي آهي تنهنجو ڏاڍو ته آ ڪنهن به طرح ڏيڻي نٿو سگهانو."

هي راجا پريڪشت! جڏهين شيامسندر اڳي پرير ڏسڻ وڃڻ گوپين کي چئي ڏيرج ڏنو، تڏهين سڀ برج ڀائڻن ڏاڍي خوشي

اڀي ڏڪڙي ڪوپ چوط لڳيس تہ ”هي موهن پيارا! تون ڪيڏو
ڪپتي ؟ نروئي آهين ؟ هي سڀ ويرون تنهنجي پريم ۽ اڇي ڏکه
پائين ٿيون . آءٌ تہ جيڪر تو سان ڪڏهين به نہ ڪالهايان ، روڄا ڪريان
جو تنهنجي موهني مورت اکين کوط ٿي لٿي ڏٺي . تنهنجي
الترڊان ٿي وڃط ڪري اسانکي ڪيترو نہ ڪشت ٿيو هو ، وري
جيئندر پر ڪهت ٿي اڏيون ڪالهيون ڪري رهيو آهين جو چڪ ڪرڻي
ڪونہ ٿيو هجين . شاستر چون ٿا تہ دنيا ۾ چئن قسمن جا آدمي ٿيندا.
ڏڪڙا اهي جي پاڻهر پريت رکي ڏي ڏي سان نيڪي ڪن ، پيا اهي
جي ڏڪڙو نيڪي ڪندو ڏسجي تہ هيو پوءِ نہ رکي ، ڏيان اهي جي
برائي ڪندڙ سان پلائي ڪن ؛ چوڏان اهي جي نيڪي کوط وارن
سان چاطي هجيي برائي ڪن . هي شيطرسندرا ماطي ڏاهه ڏاڻهن جا ڏاڻي
مان ڪيرچکو ؛ ڪير ٻيڙو ؟“ شري ڪرشن راطي ڏيس نہ ڏيو
سوال پڇيو اٿيتي . آءٌ پاط تو ڏانکي سنساري ماڻهن جو حال ٻڌايان
تو تہ جيڪي نيڪيءَ جي عيوض نيڪي ڪن ٿا تڏهن دليا ۽ چڪو
سمجهط ڪوجي . پيا اهي جي ڏڪڙي پاسي پريت سجي تہ ٻڌي
پاسي نہ رکن جئن ماڻا ٻڌا ؛ اولاد جو پيار سمجهو يعني ماڻا ٻڌا ؛
اولاد تي مري ساه ڇڏين ، پر ڪڏهين اولاد اُنهن سان ابتري پريت
نڏو رکي . ڏيان اهي جي ٻڌان مطلب جي پلائي ڪندا . اُنهن کي
باد لين سڀان سمجهط ڪوجي ، جئن تہ اهي پاطي وسائي سڀني کي
سکر ڏين ٿا ، پر اُنجي عيوض ڪجهه نٿا ڪهن . اڀرا پرهلي
پر رهنس ؛ مهاتمائون ٿيندا آهن جي لوڪ جو پاو ڪرڻ ڪجهه
عيوض ڪونہ چاهين . طاطي چوڏان جي پلائي جي عيوض جلي واطي
پلائي ڪندڙ سان ٻيڙائي ڪندا ، ڏنکي دشمن سمجهط
ڪوجي . اڀرا آدمي ڪڏهين (ڪنهي کي نہ سمجهندو) ؛ ڏوهي

جو ڏوشن نه ڏين، تڏهن سڀ ويڪل ٿي مورڇا جي ڪري زمين تي پڇجي رهيون ۽ روئي چوڻ لڳيون ته "هي ماڏوا هي مڪندا هي نند لعل! هي موهن پيارا! ڪاڪي اسين تنهنجي ٻوڙي ۽ پنهنجا پراڻ ٿيون ڏيون، پوء جڏن مناسب ڄاڻين تڏن ڪج."

جڏهن اڌرات وراڻ ڪندي هو مرڪ کي ويڇوائي ٿيون، تڏهن شيام سندر سندن سچي پريت ڏسي پتامبر ٻهري ٻڌندي مالا ڪلي ۽ وڃي اوڇتوئي اُتي ڏاڍي هرکيت ٿيو، جهنکي ڏسي سڀ کوپيون سڄاڪ ٿي اُٿيون جڏن ڪرڪو ڏڏي ۽ سامهون پڇجي وڃي اُنوقت جيڪا خوشي اُهنکي ٿي تنهنجي ٻيان ڪرڻ جي طاقت قلم کي ڪاهي اڌا اُهنکي خبر هوندي جنکي وڏيل پيارو ڪهڻ ڏينهن کان پوء اڄي ملڻو هوندو. پوءِ ته چُٽي پاسي موهن پياري ڪي ويڙهي ويهون اُتي مکيه کوپي چوڻ لڳيس ته "هي پراڻ ذات! تنهنجي پريم ۽ اوڪلاح جڏي ڏٺي آيوسين ته تون وري اسانکي اڪيلو ڇڏي الڙڌان ٿي وئين؟ اڌا ڪهڙي ڏياه جي ڪاڻ آهي؟" شيام سندر وراڻي ڏين ته "او هانکي رات ڏاڍي وقت ٿي ۽ اڄ واجب نه ٿو. اوهين جيڪڏهين ڪهو ۽ ويهي منهنجو سمرڻ ڌيان ڪريو ها ته آءُ بلڪل خوش ٿيان ها."

پوءِ ته مٽيون ڪاليون ڪري سيني کي خوش ڪيائين. تڏهين ورڪا پنهنجو پنهنجو ڏورا هو ڏيڻ لڳيس. ڪڙي چوڻ لڳيس ته "ڪهڙي ڏڏائي ڪين ٻڌ جڏهين منهنجي ڇت مان ٻاهر ڪڍين تڏهين برابر سمجهان ته تون زبردست آهين." شيام سندر پوءِ ته سيني کي جمنا جي ڪناري تي ولي ويو. اُتي پهچڻ شرط ڪڙي کوپي پنهنجي چادر وڃائي شيام سندر کي اُن تي وڃاريو، ۽ سڀ کوپيون ڪوس اڌين ويڙهي ويهون جڏن چندرما ڪي تارا.

نہ پيو، تڏهن هو گوپيون وري ہ چوٽ لڳيون تہ ”هي ڇوڪرا جڏهن توکي پنهنجي وڇوڙي ۾ اسانکي مارڻو هو، تہ پوءِ راکشسن، کالينا گ، ۽ اندر جي ڪوپ کان اسانکي ڇوٽي ڇاڪاڻ؟ نندڀاوڻا جو پٽ هجين ها تہ ڪڏهن ہ اڇڙي ڪنورڻائي نہ ڪرين ها؟ اسانکي تہ عجب آهي جو ڏڻ ڏيون تہ تون پرتوءِ جي ٻار اُتارڻ ۽ جيون جي رکشا ڪرڻ لاءِ هتي آيو آهين، پوءِ جيڪڏهن اسان اٻلائن جي رکشا نہ ڪيءِ تہ خبر نہ آهي تہ ٻيو ڪون ڇا ڪري سگهندين؟ هي شيام سندرا! تنهنجي مرليءِ ہ اسانکي من حالت ہ آندو آهي، سو ڪرپا ڪري اها بنسي وڃائي اسانجي چنتا مڪاءِ. تنهنجو نالو جڳت ہ گوپي نالڻ مشهور آهي، من ان نالي جو نڪ ٻوڙي! جڙو نہ رنگ ڪارو اتيمي، شايد من ہ اڇوئي ڪارو ڏسجيئي، جو اسانجي هيڙي دکي ڏيڻ تي ہ ڪمل نٽي اچيئي. اسانکي پنهنجو تہ ايترو خيال ڪونهي پر چنتا رکي اها اڻون تہ جنهن مهل تون اسانکي ڇڏي ٻگو هوندين، تنهن مهل رات جو تنهنجن ڪومل پيرن ہ ضرور ڪنڊا لڳا هوندا، تنهنڪري ڏکي جيڪو ڏکر ڏيو هوندو اُها ڳالهہ اسانجي آندر کي گهائي رهي آهي. اِنلاءِ جلد اچ تہ اسين پنهنجن هٿن سان تنهنجن اُنهن چرڻن جي سيوا ڪريون. جي توکي اها ڪاوڙ هجي تہ اسين رات جي وقت پٽين جي آگيا ڪانسواءِ تو وٽ ڇو هليون آيو سين؟ تہ اُنهر ہ اسانجو ڏوهہ ڪونهي، ڇو تہ تنهنجي اها بنسي ٻڌي جڏهن وڻن وڻن رشين ۽ منين جو چت جاءِ نٿو رهي، تڏهن پوءِ اسانجي ڇا مجال آهي. هي نالڻ! اسانجي پريت من، واڻيءِ ۽ ڪرہ ڪري تنهنجن چرڻن ہ آهي، انلاءِ پنهنجو درشن ڏيئي اسانجو دکہ دور ڪر.“ هي راجا! جڏهن ايترين وينتين ۽ ورلاپن ڪندي ہ شيام سندر

پتو ڪنهن نه پئي ان تڏهن ور لاپ ڪري چئني پاسي وري گهوليا لڳيو
ڪڙي گوپيءَ شري ڪرشن جي چرڻن (پيرن) جو نشان ڏسي سيني
سڏي ڏيکاريو جو ڏسندي ئي سپني اُتي جي رج ڪٽي پنهنجي اکين
تي لڳائي ۽ اُن پرتوءِ کي چمڻ لڳيون. پوءِ تہ چرڻ جو نشان
ڏسندي ون اڳتي وڌي اڃا ٿورو ڦري ويون تہ ڪڙي استري
جي پيرجو نشان ڏٺائون. اڳي سڌ پيون تہ ڪرشن ڪنهن گوپيءَ کي پاڻ سان وٺي
ويو ٿو ڏسجي، تڏهن کين ڏاڍو حسد پيدا ٿيو ۽ چوڻ لڳيون تہ
”مائي! اڄ وٽي جنهن انهيءَ گوپيءَ شري مهاديو ۽ پاروتيءَ جي کا
تپسيا ڪئي ٿي ڏسجي جو شيام سندر سان اڪيلو آنند وٺي رهي آهي.
۽ اسين من ريت سندس وڇوڙي ۾ راتجو پتڪي رهيون آهيون.“
جڏهن ئي اڳتي هليون تڏهن اُڏان گوپيءَ جو پيرن ڏسط ۾ ڪونہ آيو
تڏهن آنومان ڪرڻ لڳيون تہ شايد هوءِ گوپيءَ ڏکي ٿي ڏسجي،
جنهنکي موهن پياري پرين جي وس ٿي شايد ڪلهي تي کنيو آهي.
اڃا اڳتي هليون تہ چا ڏسن جو اُها گوپي اڪيلي بن ۾ ور لاپ
ڪري رهي آهي، جي ڏٺي بن جا سڀ پسون پکي ۽ وڻ ۽ وڻ تي چڙهي
روئي رهيا آهن. گوپيءَ کي ڏسندي سڀ برج بالائون ڏاڍيون
خوش ٿيون. گوپين کي ڏسي من گوپيءَ جو روئڻ گهٽيو ۽ سيني
کي چوڻ لڳي تہ ”هي سکيون! موڪلان خبر نہ آهي تہ ڪڙو
اپراڌ ٿي ويو، جو موهن پياري وڃائي پڇي ويو.“
هي راجا پريکيت! اُن گوپيءَ کان وڃائي وڇوڙ جو هيءُ سبب
ٿو تہ جڏهن شيام سندر اڃا گوپي ساڻ ڪري بين کان الڳ ٿي ويو،
تڏهن هوءِ ايمان ڪري ويچار ڪرڻ لڳي تہ مون جيڏي بي ڪابہ
سندر استري ڪانهي، جنهنڪري شيام سندر مونکي ئي پاڻ سان
کنيو آهي. پوءِ شيام سندر کي چوڻ لڳي تہ ”هي پيارا! هلندي

پڇيائون تہ ”شيام سندر اسانجو من موراڻي ڏيڻ وڃون ڪاهي ويو آهي اُهو ڪو اوهان ڏٺو؟ اي درختو! اوهين ۽ اُڪارواسطي جنهن پائي پنهنجي چايا ۽ ڏاڻن قولن سان سهڻي ڪي سکر ڏيو ٿا، سو اوهان کي اسانجو نندلعل ڏٺو هجي تہ ڪڙها ڪري ڏس ڏيو؟“ ڪڙي سکي ڇوڙ لڳي تہ ”هي تاسي! تون شيام سندر جي ڏاڍي پياري آهين توکان سواءِ ٻيو ڪن ۽ نندو آهي، سو توکي هنجو حال ضرور معلوم هوندو؟“ تي سکي ڇوڙ لڳي ”هي آشوڪ جا وڻ! تنهنجو ڏاوڻي پرمشور اِلاڻ اهو رکيو آهي تہ تون هين جو شوڪ مٽائين. اسين شري ڪرشڻ جي وڇوڙي ۾ دکي ٿي رهيون آهيون، سو تو هي ڏٺو هجي تہ اسانکي ڏس ڏيڻي اسانجو شوڪ ڇڏاءِ ۽ تہ پنهنجو ڏاوڻو متاءِ؟“ تي سکي چندن جي وڻ کي ڇوڙ لڳي تہ ”ڀاءُ! توکي نندڪمار پنهنجو پياري چاڻي بدن کي لڳائيندو آهي، اِلاڻ توکي خبر ڪا هجي تہ ڏس ڏيڻي جس کٽ.“ ڇوڙين ڪوئي ڇوڙ اڳتي ”اي چنبيلي جا ڪل! تو وڏان ضرور اسانجو موڻ پياري لنگهيو ڏوڪجي ٿو، جو سڀجهون ڏيون تہ هن پنهنجو هٿ ڏڻي ضرور ڪراو آهي، جنهنڪري تون خوشي وڏون اسانکي ڪاڻي رهيو آهين.“ پڇين ڇوڙ لڳي ”اي ڪمل جا ڪل! تنهنجي سکيا وڻڻ واسطي ديس ديس جا پوڙ اچن ٿا، سو اُهن ڪان ڪو ڏس ڏيو هجي ته؟ ڏاڻ.“ ڇهين وري پرتوي کي ڇوڙ لڳي تہ ”مالتي! توتي وڪٽ ذات جي هميشہ ڪڙها رهي آهي، جو جڏهن جڏهن دلين توکي ستايو آهي، تڏهن تڏهن پکيان اوتار ولي توکي مڪت ڪيو آهي، سو توکي اُن جي خبر هوندي جو تہ توتي پنهنجا ڇوڙ رکندو ويو هوندو.“

هي راڄا پريڪشت! جڏهن ايتري ڇوڙ تي ۽ شيام سندر جا

پٽو ڪنهن نه ٻڌائين تڏهن وراڻ ڪري چنڊ پاسي وري ڪوٺ ايڪيون.
ڏڪڙي ڳوپيءَ شري ڪرشڻ جي چرڻن (پيرن) جو نشان ڏسي سيني ڪي
سڏي ڏيکاريو جو ڏسندي ئي سيني اڀي جي رڄ ڪٽي پڇجي ايڪين
تي لڳائي ۽ اُن پرتويءَ کي چمڻ لڳيون. پوءِ تہ چرڻ جو نشان
ڏسندي ئي اڳتي وڌي ايڏا تورو پري ويون تہ ڏڪڙي استري
جي پيرجو نشان ڏٺائون. اڳتي ڏسي تہ ڪرشڻ ڪنهن گوپيءَ کي پاڻ سان وٺي
ويو ٿو ڏسجي، تڏهن کين ڏاڍو حسد پيدا ٿيو ۽ چوڻ لڳيون تہ
”مائي! اڄ ڪو ڀلي جنهن الهيءَ گوپيءَ شري مهاديو ۽ پارويتيءَ جي گاڏ
تپسيا ڪئي ٿي ڏسجي جو شيام سندر سان اڪيلو آنند وٺي رهي آهي.
۽ اسين من ريت سندس وڇوڙي ۾ رانجهو پڪي ويون آهيون.“
جتن ئي اڳتي هليون تتن اُڏان گوپيءَ جو پيرن ڏسڻ ۾ ڪوآيو
تڏهن آنومان ڪرڻ لڳيون تہ شايد دوءِ گوپيءَ ڪي ٿي ڏسجي،
جنهنکي موهن پياري ٻانهہ جي وس ٿي شايد ڪاميءَ ٿي ڪيو آهي.
ايڏا اڳتي هليون تہ چا ڏسن جو اڃا گوپيءَ اڪيلي ٿي ۽ وراڻ
ڪري رهي آهي، جي ڏڪي ٿي ڄاڻي پسون پڪي ڪوٺ ۾ ڇڏ
روئي رهيا آهن. گوپيءَ کي ڏسندي سڀ ڇڙ ها الائون ڏاڍيون
خوش ٿيون. گوپين کي ڏسي هن گوپيءَ جو روئڻ ڪهيو ۽ سيني
کي چوڻ لڳي تہ ”هي سکيون! موڪلان خبر نہ آهي تہ ڪاهو
اپراڌ ٿي ويو، جو موهن پيارو ڇڏائي پڇجي ويو.“
هي راجا پريڪيت! اُن گوپيءَ کان ڇڏائي وڃڻ جو هيءَ سبب
ٿو تہ جڏهن شيام سندر اڃا گوپيءَ ساڻ ڪري ٿن کان الڳ ٿي ويو،
تڏهن ٻوءِ ڌيان ڪري ويچار ڪرڻ لڳي تہ موهن ڇڏي ٿي ڪاڏ
سندر استري ڪاميءَ، جنهنکي شيام سندر موڪلي ٿي ڏسڻ
ڪيو آهي. ٻوءِ شيام سندر کي چوڻ لڳي تہ ”هي ڀلا! ڪاهي

پڇيائين تہ ”شيام سندر اسانجو من چورائي ڏنو ويون پاڻ ويو آهي اهو ڪو اوهان ڏٺو؟ اي درختو! اوهين ۾ اُپڪار واسطي جنهن پائي پهنجي ڇايا ۽ ڦلن ڦولن سان سيئي ڪي سک ڏيو ٿا، سو اوهان کي اسانجو لندلعل ڏٺو هجي تہ ڪرپا ڪري ڏس ڏيو؟“ ڏڻي سکي جوٽ لڳي تہ ”هي تلسي! تون شيام سندر کي ڏاڍي پياري. آهين تو کان سوا ٻيو ڪو ٻر ونندو آهي، سو تو کي هنجو حال ضرور معلوم هوندو؟“ پي سکي جوٽ لڳي ”هي آشوک جا وٽ! تنهنجو ڏاوڻي پرميشور اِلاڻ اهو رکيو آهي تہ تون ٻين جو شوک مٽائين. اسين شري ڪرشڻ جي وڇوڙي ۾ دکي ٿي رهيون آهيون، سو تو هي ڏٺو هجي تہ اسانکي ڏس ڏيئي اسانجو شوک ڇڏاء تہ تنهنجو ڏاوڻو ٿياء؟“ ٿي سکي چندن جي وٽ کي جوٽ لڳي تہ ”ٻاڻا! تو کي لندڪمار پنهنجو پيارو چاڻي بدن کي لڳائيندو آهي، اِلاڻ تو کي خبر ڪا هجي تہ ڏس ڏيئي جس کٽ.“ ٻوڻين ڪوئي جوٽ لڳي ”اي چنبيلي جا ڳل! تو وٽان ضرور اسانجو موڻ پيارو لکهيو ڏٺو هجي، ڇو جو سمجهون ٿيون تہ من پنهنجو هٽ ڏيئي ضرور ڪراريو آهي، جنهڪري تون خوشي ٿي وڻن اسانکي ڪاڻي رهيو آهين.“ پنجين جوٽ لڳي ”اي ڪمل جا ڳل! تنهنجي سڪڻا وٽ واسطي ديس ديس جا ٻولو اچن ٿا، سو اُنهن کان ڪو ڏس پڇو هجي ها؟“ ڇهين وري پرڻوئي کي جوٽ لڳي تہ ”مالتي! تو کي وڻڪٽ ڏاڍ جي هميشہ ڪرها رهي آهي، جو جڏهن جڏهن دشمن تو کي ستايو آهي تڏهن تڏهن پرڻوان اوتار ٿي تو کي مڪت ڪيو آهي، سو تو کي اُن جي خبر هوندي جو تہ توڻي پنهنجا جوٽ رکيندو ٿيو هوندو.“

هي واڃا ٻڌيئت! جڏهن ايتري ڳالهہ ٿي تہ شيام سندر جو

تہ ماڻي هي ڪوپيون ايمان ۽ ڊرهي ويون آهن، تنهنڪري جيڪڏهن وقت اکيلو ڇڏي انڊرڊان ٽي ويندس تہ اُنهنجو هٿ پڪڙي پوندو. اڇو ويچار ڪري ڪڍي ڪوپين کي ساڻ وٺي پگوان انڊرڊان ٽي ويو.

شري ڪرشڻ جي انڊرڊان ٽيٽ بعد سڀ ڪوپيون ڏاڍيون وياڪل ٽيٽ لڳيون ۽ ڇڏهن چٽ ٽڪاڻي آيون، ڏڏهين پاڻهر چوٽ لڳيون تہ "اهو چٽ ڏورندرابن ۾ ڪٽي وڃي اڪو هوندو؟" ائين ويچاري هر سڀ شيام سندر جو نالو وٺي چئني طرفن جهنا جي ڪناري ڀڄن ۽ هيڏانهن هوڏانهن گولٽ لڳيون ۽ پڪاري چوٽ لڳيون تہ "هي ڏاڻ! ڏون اسانکي اکيلو ڇڏي ڪيڏانهن پڇي وئين."

ڏڏهن ڪوپيون گولي گولي ٽڪجي پيئون ۽ روئي روئي اکين اڳيان اوندهہ اچي وين، ڏڏهن منجهائن هڪڙي گوپي چوٽ لڳي تہ "هي سکي! موهن پياروا جا هيٺٽر سامهون موٽت بيٺو هو سو ڪو اوهان ڏٺو؟" هي جواب ڏيٽ لڳيس تہ "چري! مان ڇيڪڏهن ڏسانس ها تہ وڃي هو ڏيانس ها؟ خبر نہ آهي ڪهڙو ڏوهہ ڪي ويو." ان ريت هڪ ٻئي کي پڇائي ورلاپ ڪري چوٽ لڳي تہ "هي برج ڏاڻ! اسان پنهنجو سڀ ڏن من توکي ارپڻ ڪيو سين سو ڪنهن جلدئي اچي اسانکي درشن ڏي."

ڏڏهن ڪهڻ ورلاپن ۽ گولٽ ڪي ٻر شيام سندر جو ڪو پٽو ڏين، ڏڏهن وڏي آواز سان چوٽ لڳيون تہ "هي پگوان! اسين شيام سندر کي ڪٽي ڪوليون ۽ ڪنهنکي پنهنجو دکہ ٻڌايون؟ ڏت جي وڃي ۽ تہ واڇوڙ ٻہ ڪونہ ٿو لنگهي جنهن ڪان ڪٽي ڪو پٽو پڇون." پوءِ تہ چرين وانگر جانورن، پکين ۽ وڻن ڪان

تيستائ اڃو تو وت پوڻ ڪنڊ آهي. سو اڄهي شاستر پرماڻي
اسين به پهنجي کهڙاڻن جي ريت جڏي تهنجي شرط آڻون
آهيون. ماڻي جيڪڏهن شاستر جي ان گالهه کي ڪوڙو ڪرڻ
پاڻهين چاهيجي ٿو ڪهڙو تي برسان سان پريت نڀورڪين تہ هرڪت
ڪانهي، پر جو اسانجو من جو راڻي ويو آهين سو اسانکي واپس ڏي.
ٻاوري جيڪڏهين اسانکي تياڳيندين تہ اُهر اسانجو وس نہ ملندو،
پر هوڏي ہر جو الڻي پير تهنجو واسو آهي سو اُڏان ڀڄي ڪيڏانهن
وڃين سگهين ٿو؟ جتن ونڪنڈ ۽ لڪشمي تهنجي چرڻن جي
سيوا ڪندي آهي، تتن اسانکي به تهنجا چرڻ روند ڏاڍا پيارا آهن.
آها! اڄهن ٿي چرڻن جي رج ملڻ واسطي تہ برهما، شنکر، ڀيا ديوتائون
چاهار ڪن ٿا. پلا اسا رج اسين ڪٽان ڏيون ڏڻي سگهون؟ تنهي اوکن
۽ ڏکايو تہ اڏو ڪهڙو جڙيا جيئن جيو آهي جو تهنجي سونهن ڏسڻ
۽ ٻڌڻ جي آوان ڀڏڻ سان موڪلڻ نٿو ڏئي؟ هي ناٿ! تهنجو ناءُ
دين دياڻ مشهور آهي، سهڪري ٿون تهنجي اُن دلي کي سنڀاري ڪر."

اهي وڻن ٻڌي شيامسندر ان ٻن گوپين جي وچ ۾
ڪاوڙ ڪڙوڙون مهنجه نوکهت ڪيو. پوءِ جڏهن پهنجي
ٻسي وڃائي ڪهڙي راڌڪي ڏانهن هلڻ جي شاسي
ڏني، تڏهن ڪا گوپي سندس سواءِ کسي ٻاڻ و جاڻ لڳي تہ
ڪ ... ۽ مدد ڪري لڳس.

... ڪرڻا شيامسندر جي ٻاڻسي
ڏني، تڏهن ... ۽ ڏاڍي خوش ٿيون تہ "اسان جڙي سندر
... ڪ ... ڪري شيامسندر اسانجي وس
... اسانکي ... ڪ ... گوپي سندس ميڙ جهلي
... ڪ ... ڪ ... ڪ

خوشيءَ سبب جو منهن ڳاڙهو ٿيو سو ڏسڻ ۾ ڏيئر پيارو ڀاڻڻ ڄڻڻ جيڏو ڏسي
پيرن ڪڙي گوپي جا قرار سڀاڻي ڇڏي ساڻ لڳي ڏسڻ شيام سندر!
ڪون بر انصاف ڪو ڪرين جو پرياڳ نر ڏيکي وڃائي سيڻي جا
ڏاڍائي پاڻوٽ ڳهرايو اٿئي ۽ ڪنهنجي ان موهڻي موڪئي ۽ ٻنسيءَ
اسانجو گيان، ڏيان، ڪن من سڀ چوراڻو ۽ ڏيئر ويڻو آهين ويڏن
۽ شاسترن جون سڀجاڳيون ڏيڻ، هاڻ جڏن نر ڏات جو اسانکي
ڪوٺيو اٿئي ۽ اسين شاستر مرڄات ۽ اوکا لاڄ ڇڏي ڪري ڪنهنجي
چرڻن جو ڏيان ڏري هٿ آڻون آهيون، ڏڏن اسانجي اڃا
پوري ڪر. آها! اسين آڏي ڇوڙ ڪي ڇڏي ايڏو گيان ۽ ڏيان
ڪوٺر سڪيون آهيون ۽ ڪي سنساري مايا جا ڏر ڏسڻ ڇاهيون ٿيون،
چو تر ائين ڪرڻ ڪري ڪنهنجو ڀاڻو نر ٿيو آهي. ڪنهنجي ڏوهر
قاسي اسانکي گرهست جو ڪوٺ ڪر ڏسڻ لڳي. جڏن ڪنهن
جا چرڻ ڇڏي ڏ ڪا قدر نه اڳيان ڏٺيون وڃي سگهون، جڏن ڪوٺ
قائم ٿوڻي ايترو پند ڪري ڪاڻ وڃي سگهنديون سين؟ هي ڏيئر ذات!
اسين اڀلائون ڪوڙ ڪپٽ سان ڪوٺ چاڻون ۽ من، وڃي ڪو ٿوڻي
ڪر سان ڏوکي پنهنجو پتي چاڻون ٿيون. ڪڙو ڏر ڏو پنهنجي
مشڪل سان اسانکي موهي ورڻو آهي ۽ باقي جا اڃا برلي ڪنهنجي
مدد گار ٿي آهي، ڪنهنجي آواز آڏي باقي اسانجو چت چوٽو ڪري
وڏو آهي. ڪنهنجي چرڻن هي برنت رکندي ڪي لوڪ لاڄ وا ڏڏ!
ڏوڻ ڏسڻو رهي ۽ ڪون نر اڏي سان ٿين برنت رکين ڏو، ڏر ڏيئر
ڪنهنجي اڃا ڳالهه ڪڙي پنهنجي سڀجهه ۾ آهي، جو ڏر ڪنهنجي ڏيئر
قاسي اسين هنوڻت جڏن ۾ ڏوڙي آڻون آهيون ۽ ڪون اسان
ڏوري لوڏو ڀوڳيندين! شاستران جو چوڻ آهي ڏر ڪنهنجي
وارو جيستائين سنساري مايا کان پنهنجو من چٽل نڏو ڪري

رهيا هوندا. جيڪڏهن مولکي پريم جي ڪري هنوقت ڏسڻ آيون آهيو تہ مان ہر پريميءَ سان پريت ڪريانڈو، پر شاستر چون ٿا تہ "استريءَ کي پنهنجي پتيءَ جي آڪيا مڃڻ ۽ لوڪ لاج رکڻ، چپ تپ جي برابر آهي." ڏرم شاسترن تہ ائين ہر چاڻايو آهي تہ "جا استري پنهنجي ڪاڻي، انڌي، ڪوڙي، لولي، لنگڙي، بدشڪل، ڏنگي، چور، هواري، روگي، ڪنگال ۽ ڪوڙهي مطلب ڪهڙن ہر اوگڻن سان پريل پتيءَ کي پرميشور سمان سمجهي، پريم سان ڀلجي سيوا ۽ ٽهل ڪريٿي، سا ئن لوڪ ۽ پنهنجون سڀ من مرادون پائي الت ۽ مُڪتي حاصل ڪريٿي. اڌوءَ استريءَ کي مرڪو ڪُل ولٿي استري ڪوليٿو. پر جا استري ائين نہ ڪري اُلٽو پتيءَ جي نندا ڪري ٿي يا ڪبس بدلفظ هوائي ٿي ۽ سندس سيوا چاڪري نہ ڪري، پر پرش سان پريت رکي ٿي تنهنجي من لوڪ پرتہ نندا ٿئي ٿي، پرمرڻ بعد بہ ڪيس نرڪ جا دکہ پوگهڻا پون ٿا."

سچ تہ آءٌ جهڙو نہ پريان تو واڃجي پريم ۽ پڪتي ڪري خوش ٿوس، تهڙو ميڙ اوهانجي هتي اچڻ ڪري ہرسن نہ ٿيو آهيان. ہڙ نہ هنوقت ڪهلو هتي اچڻ ڪري اوهانجا گهر وارا ڪٿن خراب خيال اُڪاريندا ۽ سڀ ہرجواسي مولکي ۽ اوهانکي بدنام ڪندا. خير! هاڻي جيڪي ٿيو سو ٿيو اوهين، سمائي رات ہن ۽ جهنا جي سويا ڏسي ڇڪيون. ميڙ پنهنجي گهر وڃو ۽ پنهنجن پتين جي وڃي پريم سان سيوا ٽهل ڪريو جنهن اوهانجو پلو آهي."

هي راجا شيام سندر جون ايءِ ڪبان وارتائون ٻڌي، سڀ برج بالائون ويچار ۽ پنهنجي هيٺ ڪنڊ ڪري ڏڌا سامهہ ڪٽي ٻيون جي آڳوين سان هتي کوٽ لڪيون ۽ مان ڪري مورت وانگر ڪ ڪنڊ بيهي رهيون. سندن اکين مان زار زار پاڻي وهڻ لڳو ۽ پريائين

۸ مس وڏو هٿين تہ آڻا ٻيءِ اکر ۸ پائڻ ٻان ٿي آڻي ڏوڙي ۰
۽ جنهن پهنجي ٻار کي کير ٿي پياريو تہ آڻا اُلکي آڻي ڇڏي آڻي
ڪهي ۽ تو تکڙو ۸ ڪنهن برڪنهن کان ڪوڙائي پڇيو تہ تون ڪيڏانهن
ٿي وڃين ؟ اڏي تکڙو ۸ مٿن جا زيور ڏيرن ۸ ڪهي جاڪيڻا پائڻ
۸ مٽي جي چاڙهيءَ ڏي ۽ هڏڻ جي سازي مٽي ٿي ڪري ڇڏي
جي ڪڏي پائڻ پائل تہ ٻي مٿن ٿي رهيل آڻي ٿي ڏوڙي ۽ ڪنهن
ٻ ڪهروارن جو چوٽلي مڇيو ۰ ڪڏي ڪوبي جا پٽي وٽ ويڻي
شي ۽ مرلي جو آواز ڏڻي آڻي پهچڻ لڳي ۰ تڏهن سندس ٻڌي ڪيس
زبردستيءَ جهلي وڃڻ نہ ڏنو ۰ اڏي حالت ۸ اُن ڪوبي شوي ڪرشڻ
جي ڏيان ۸ پهنجو تن تياڳيو ۽ سيڻي ڪوبن کان اڳيڻي
وڃي شوي ڪرشڻ وٽ پهتي ۰ ڪوبن مڇي ڏٺي ۽ ارجن ڏي
ڪيس مڪتي ڏنو ۰"

ايتري ڳالهه ٻڌي راجا پريڪيت چوڻ لڳو تہ "هي
شڪديوجي مهاراج ! پلاڻن ڪوبي ڪرشڻ کي پرميشور ڄاڻي پرڻيو ڪ
ڪئي هئي ۰ من تہ ڪام جي وس ٿي پهنجا پراڻ ڇڏيا ، پوءِ ڏڏهن
هنکي مڪتي ڇوملي ؟" شڪديوجي وراڻي ڏنيس تہ "هي راجا ! ڪوبن
ڪرشڻ روپ سيڻي جيڏن جو ملڪ آهي ۽ جو سڏائين ٿي ڪ ريت
رهي ٿو جڏن پارس پٿر سان اوهر ڄاڻي وڃي يا اٽڪائي سان
لڳي سون ٿيي ٿو ۽ امرت، پيڙ سان جو امر ٿيو ٻوي ، تڏن زرميشور
سان من لڳائيندڙ جيڏو به مڪت ٿيو وڃي ۰ ٻڌ ڪوڙ تہ مورک
ڇڏي پرميشور کي هيڏيون ڪاروبار ڏاڍون يا پوڻا ، وڏاسر ۽
ٻيا ڪيترا راڪشس شيام سندر جي واڌ ڏاڍ آيا هوا ، پر تڏهن
به ڪوبن ڪڏن نہ اُهنجي ڪئي ؟ ڏاڙيڙ دشمڻي يا دوستيءَ
سان ڪجهه به واسطو نہ رکي ، رکو پهنجي پاسي من اڳائيندڙ ڪان

سڏل سمجهندو سين.

برسات جي مند گذرڻ بعد شرد رتو آئي ۽ شيام سندر کي پنهنجي انجام موجب گوپين سان راس ليلا ڪرڻ جي ياد گيري آئي. اهو ويچاري ڪٽي جي مهني ۾ پورڻماسيءَ جو چڊهن رات جون ٽي گهڙيون مس گذريون هيون، تڏهن مرلي منوهر مکت پهرن ۾ ڪنڊل وڄي ڪڇيءَ ون ۾ پيتامبر پهري نتوروپ بنائي اچي بن ۾ پهتو. آئي چا ڏسي تہ چندرما پنهنجي سورهن ئي ڪلائن سان پرڪاش ڪيو بيٺو آهي ۽ جمناجل ڏاڍو نرمل ٿي وي رهيو آهي. ڪملن جا گل کلي رهيا آهن ۽ وڻن جي ساوڪ سائي رات ۾ تمام سهڻي نظر اچي رهي آهي. آڪاش ۾ تارا ڇڪمڪ لڳائي بيٺا آهن ۽ مٺي هير جي لڳڻ ڪري جمنا ۾ لهرون اٿل رهيون آهن. اڳي ڏٺن جي سوڀيا ڏسي شيامسندر ڪڙي متاثهن وڻ تي چڙهي ويو ۽ اٿي ويهي ڏاڍي پريم سان بنسري وڄائڻ لڳو. بنسريءَ جي آواز ۾ گوپين جا نالا ونئي اُنهنکي سڏڻ لڳو. اڳي تہ اُنو وقت مايا پکيڙيائين جو مرليءَ جو آواز فقط اُنهن ئي ٻڌو جن سندس پوڄا ڪري ورت رکيو هو. آها! بنسري وڄائڻ ۾ اڳو تہ ڪٽي دس رکيائين جو آواز ٻڌندي ئي سورهن هزار گوپيون مٽس موهت ٿي پيئون ۽ لڄ حياءِ ڇڏي اُبتو سبتو سينگار ڪري اڳيءَ طرح بندرابن ڏانهن دوڙيون، جتن سانوٽ ۾ ندين جو پٽي سمنڊ ڏانهن ڏاڍي جوهه سان دوڙندو ويندو آهي."

هي راجا پريڪيت! جنهن گوپيءَ گان ۽ وينيءَ ڏڏي تنهنجي هٿ وارو ڪيرجو برڻ ڪري ٻڌو ۽ جنهن ٻوڌن وينيءَ کيو تہ اُن گرهه ڇڏي هٽ بر ڏوتو ۽ جنهن رڌو وينيءَ ڪير چلهه ٿي چڙهيو ۽ تنهن ائين ئي ڇڏي ڏنو، جنهن سرمون وينيءَ وڌو ۽ ڪڙيءَ اکر

ڪ تڏهن کان ڪهوان جو اوتار سمجهيو آهي، جڏهين کان
ن کوورڙن پروت ڪٽي اسانجي رکيا ڪئي هئي. سچ آهي
، تون وڏ پاڪي آهين جو تو وٽ ڪهوان جنم ورتو آهي." پوء
سب هٽ جوڙي شري ڪرشڻ جي شڪتي کرٽ اکيا تہ "هي
مهان پربو! اسان تو هالجي مهما ڏ چاڻي هيلهائڻن اوهان کي
نند بابا جو پٽ ڪي سمجهيو، ڏ جيئڙو پڪ ڪي اڳيون ڏ اوڏا ڇڪت
جي آڌار لاه جنم ورتو آهي ؟ اوهين تنهن اوڪن حا لاڻ آهيو."
پوء من ۾ ويچار کرٽ اکيا تہ موهن بيارو اسانکي وٽکنٽ جو
درشن کرائي تہ ڏاڍو چڱو. سندن اڀا آڌاڻا تنهن ڪهوان سڀني
۾ کين وٽکنٽ جو درشن کرايو، جتي جڏهن ڪهوان سان ملڻن ڏ آڻي پارشدن کين دوڪو جڏهن ڪهوان جي
ڏ اڏي وٽکنٽ کان وري به اسانجو سندر اڀن ڪهوان، جتي موهن بيارو
سان رات ڏينهن رهون ؟ ڪاون گاڻاون ڏ ڏا. بس !
پوء هڏن جون اکيان ڪلپ پهون ۽ ڪهوان هي جوڙن ڏي ڪري
سندس مهما ۽ شڪتي کرٽ اکيا. شري سندن اوه گيان سب پاڻهي ويو ؟
مڻان ماڻا ڦيري، جڏهڪري سندن
اڳا سڄي گاڻهه سڀني جڏهن سمجهڻ اکيا."
شري شڪديوجي جوڙ اکيو تہ "هي راڌا ڪرشڻ! بندرادن بهاري
ڪامديو هي ابهان ڏ ڪرٽ واسطي حا ڪوپهن سان راس ليلا ڪئي
هئي سا ڪو ٻڌاڻين ؟ اڳا ڪن ڏينهي ٻڌ. جڏهن کان بندرادن بهاري
جيو جوڙ (ڪپڙن ڪپڙ هي) ليلا ڪري ڪامديو سڀني سود ٻوڙهائي
جو راس ليلا واسطي انجام ڏڻو ڏو، تڏهن کان سڀ ڪوپهون ڏڻ ڪ
ڏينهن کي ورهه سمجهي اوه ممو ڪٽي رهيون هيون تہ ڪ
شيام سندر سان راس ليلا ڪري پنهنجو

ڪري روئط لڳيون. شيام سندر کين آڻت ڏيڻي چوڻ لڳو ته "اوهين رئو نه، آءٌ اڃو ٿو نند بابا کي ڪولي اڇان." ٻوءِ يڪدم ورط لوڪ ۸ هلڻ ويو. ورط ديوتا پڪوان کي ايندو ڏسي ڏاڍو خوش ٿيو ۽ سنگلسٽ، جو اڳيئي وڃائي چڪيو هوءَ، ڏهنڊي وڃاري پڪوان جا چرڻ ڏوئي پيتا ۽ وڏي سان پوڄا ڪري چوڻ لڳو ته "هي مها پرپو! اڄ منهنجو جنم سڏلو ٿيو جو اوهان ڪرپا ڪري پنهنجو درشن ڏنو. منهنجا دوت اڳ ڇاڪاڻي سبب نند بابا کي هٿ وڻي آيا آهن، جنهنڪري هو سزا جا جوڳا آهن، پر اِهو به ٿب جو مونکي اوهان جو درشن ٿيو، تنهن لاءِ اُنهن کي ڪهيا ڪريو."

نند شيام سندر جي هن طرح معما ڏسي سڻ ۸ چوڻ لڳو ته منهنجا وڏا پاڻ آهن جو ڪنهن ذات موجوت جنم ورتو، جنهن ڪري ديوتائون ۽ سندس اڳيان سر جهڪائي رهيا آهن." ٻوءِ ورط ڪيترين ئي پيغامن نند جي اڳيان رکي پنهنجو اڀاڳ ڪهيا ڪرائط لڳو. شيام سندر ڏڏهين خوش ٿي نند سهت پنهنجي گرموٽي آيو. ٻئي ڏينهن نند کي ڏسي ڏاڍو سڻ ۸ چوڻ لڳو ته "منهنجي سنج ڪرط ٿي نه ٿو هين آڏي رات جو سنان ڪرط ويا، جنهنڪري ڏينهن و ڪرهاتو." نند وراڻي ڏنيس ته "اڙي باوري! تو کي خبر ئي ڪانهي ته تنهنجي لوڪن جي ذات جو آءٌ پتا آهيان، جنهنڪري مونکي ڪوبه ڏکر ڏيڻي نٿو سگهي." ٻوءِ پنهنجي سانجي پگهار ڪري ڏاڏا ڀائينس ته ڪٽن دوت کيس پڪڙي ويا ڪٽن آڻي سندس آڏو ڪيائون، کيئن موڻن پياري جي آڻي پوڄا ڪئي ۽ پڇاڙيءَ جو ڪيئن جنن کيس پيتا ڏيڻي وانو ڪيو. ڪوالين ڏڏهين ڏيس ته "ڀائي! اسان ته ڪرشن

شوط آیو آهین ، انڌا توکي معاف کریانگو ، هو وري کڏهين اچڻو ايمان نه کجو. ان ايمان کري سڀ کوڙ ڏوم ڇڏي وڃي ٿو. افسوس! جو رکو ٿو ڏيئي حڪومت ملط ۽ ڏان جي ٻڌ کري مٿس ٻهنجو پاڻ پڻائي وڃي ٿو. چڪو! ماڻي تون پنهنجي استان ڏي وچ ۽ کڏهين به ان قسر جي ڀلت نه کجه." پوء ڀڳوان پاڻ به موڪي وڃائيندو پنهنجي گهر موتيو.

ڏڙي دفعو نند ، کارتک مهني جي ايڪادشي جو وت رکي سچو ڏينهن هوڇا پاڻ ۾ گذاري رات جو جاڳرتو کري ٻئي ڏينهن فلط ڪ گهڙي بارس مٿ کري ڇڏيين اڃا پهر رات جو پيو هو تر انوقت جمنا جيءَ ۾ سنان کرط ويو. جل جي رکپالن ورط ديوتا کي ، جو حال جو ڀاڃا آهي ، وڃي ايڏا ڪاهه ٻڌائي جهٽي هڪي هلي اچط لاءِ ڪهيو ڏنو. رکپال نند کي ٻڌي ورط ديوتا وت ولي آيا ويچاري نند ڪرشط ۽ بلرام جو ڏاڍو ولي ڪيڏائي بکاريو ، پر دونهن سندس ڪا نه ٻڌي. ورط ديوتا نند کي شري ڪرشط جو پسا سمجهي ڏاڍو خوش ٿيو ، هو جو پڪ هوس ، ته ڀگوان ضرور دن هي ولط لاءِ وت ايندو ۽ ان ڀاڻي سندس درشن ٿيندو. پوء نند کي ڏاڍي آدر پاڻ سان مجال ۾ وڃي وڏاءِ ۽ ڏڙو سنگاسط شري ڪرشط لاءِ وڃائي سندس اچط جي واٽ ڏسط لڳو.

هتڙائين نند جو جي آدر پاڻ ڪي رهيو هو تر جوڳالهن يشودا ، نند کي سنان ڪرائي کهڙ موڪلندو تر ڏسي وڃي گوالن کي سندس خبر ڪرط لاءِ ڏهاڙي موڪليو. گوالن هڪي آڻي تر ڏاڍو سندس ڪهاڻي ٻڌا کي ڏاڍي ڏهڪان اچو آڏهان کي ياد تر شايد ڏڙي موي ويو. پوء تر ٻڌا ۽ روڪي ٻڌي ڏاڍا وراپ

ڪي ڪير پيئرط جي ڀائي ماريائ. تنهنڪانپوءِ ٻن ڪٻرن راکشسن
جو آنت آندائ. ٻڌو دا ڇڏيين ڪيس اڪري سان ٻڌو ٻڌو،
تڏهين ٻلا آرجن نالي ٻن وڻن کي پاڙ کان ڪيي ڪڍي ڦٽو ڪيو
هوائ. ڪالي ناگ، کي ماري جمنا کان ٻاهر ڪيائ. ٻيڏو
ڳوڙو ٻروت گل واڱڻ زمين تان ڪڍي پنهنجي آڏو ڪري،
ٻڌا پرڀاءِ جي برسات کان اسان جو جواسين جي رکيا ڪيائ ۽ اندر
جو آڪاس ٽوڙيائ. انهن سڀني عجب ۽ وڏن ڪمن جي ڪري
پڪ اٿئون ته هو ضرور ايشور جو اوتار آهي. اڙن ويچارن ڪري
نند لعل ۽ يشوده جي وڏي لڳڻ ۽ پيار جي وڌائي ڪري
مٿي چڙي آيا آهيون ته اندر پنهنجي ڪمي ڪي ڪاڍو ٻاهر
ڪي پڇاڙ ڪري رهيو هو ۽ ويچار ڪرڻ لڳو ته ملي ڪڏهن ڪان
پنهنجو ڏوهه ڪيا ڪرائجي. اڙو ويچار ڪري ديوتائون ساڻ
وڃي جڏهن شري ڪرشن ٻن ۽ گاڏيون ويڙهي ڀاريون اڃي آيو ۽ آپ
ڀگوان جي پيرن تي ڪري روئي چوڻ لڳو ته "هي ديالو!
مون پنهنجي اڻ ڄاڻائي سبب اوهانکي منش سمجهي پريکيا ڪي
ورتي ۽ اُن جو بدلو مونکي ملي چڪو. تڏهين مهادين، برهما ۽
ٻيا ديوتائون اوهانجي مهما ڳائڻ سڳهن تڏهين آڪاس
ڦٽپ ۽ آهيان. هينئر آڏ پنهنجي ڪمي ڪي ڪاڍو پشيمان آهيان،
اڄلاء اوهانجي شرط آيو آهيان. مونکي ڪميا ڪرڻ جو جو اوهان
جو ڏاڻي ديالو آهي. اوهانجي ڪرپا سان مونکي ڇٽ ٻڌي
ملي آهي. جيڏو ڪمڪ آڏ پنهنجي اپراڌ ڪري وڏي سزا جو جوکو
هيان، پر اوهين جو شرڻاگت وتسل آهيو، تنهنڪري مون
شرط پڻي جي لڄ رکو."

شري ڪرشن تڏهين چوڻ لڳو ته "هي اندرا! تون پنهنجي

ڏني. اهو حال ڏسي اندر پاط ميکهه راجا جي مدد کرط لاءِ آيو ۽ ست ڏينهن ۽ ست راتيون مينهن وسائيندا رهيا، پر پکوان جي کي پاسان کوندکي نه رهجو ۽ سڀ آنند ۾ ويٺا رهيا. ليف ميکهه راجا جو سڀ پاطي پورو ٿي ويو ۽ اندر شرمندو ٿي موتي ويو ۽ وڃي سموري ڳالهه ديوتائن کي ٻڌايائين. ديوتائن ڏڌيين کيس پکوان جي اوتار وٺط جو ٻڌايو، جو ٻڌي اندر کي پڪي تر بيشڪ اڏين ٿي ويندو ۽ جو ٻڌي کنهن ۾ اڏي سموٿي ڳالهه جو پروت کي آگرتي کٽي ويچ ڏي رکيا ڪري. ماڻي اندر پهنجي ڪي ٿي ڏايو پرچائط لڳو."

ڏڌيين ميکهن جي وحط ڪري برسات وسط بس ٿي ۽ اُس ڏڪي، ڏڌيين پکوان پهنجي آگرتان پروت لاهي سڀني ڏرجواسين کي ڏاڙ ڪڍي پهنجي حاءِ ٿي رکيو. اُڏوقت ديوتائون آڪاش مان هشپ اُڇائط لڳا، اپسرائون ڳائط لڳيون ۽ رشي شڏوڏون کرط لڳا. پشودا موهن پياري جي مٿن کي زور ڏيط لڳي، ڏڌيين شيام سندر چوط لڳس تر "ماڏ! اِها سڀ گوورڏن پروت جي ڪرپا آهي جو پاط مڏان جاڏو ڪري ٻيڙو ٿو." سڀ برجواسي پکوان جي اِها ليلا ڏسي ڏاڍا خوش ٿيا ۽ اُن ڏينهن کان وٺي کيس "ڪرڏاري" ڪري سڏط لڳا."

شري شڪديو جي چوط لڳو تر "جي راجا پريکت! ڏڌيين موهن پياري گوورڏن ڪٽي پهنجي اڏي مهما ڏيکاري، ڏڌيين سڀ گوپ عجب ۾ ٿي پهنجي پهنجي ڳالهه کرط لڳا؛ تر ڀائي! اڏن موهين جو جوکرٿي ست ڏينهن ۽ راتيون هڏو وڏو پروت پهنجي آگرتي کٽي، سو برميشور جي اوتار کانسواه ٻئي کنهن جي بر جاه نه آهي. ڏاڍو کين تر اڄا لنڊوئي هو تر پوتنا راکشسڻ

سڀ اسباب ۽ گاذيون وغيره ڪورڪن ٻروت وٽ وڃي علوتو او
اوهانجي رکيا ڪري، اندر جو آيمان توڙبندو." اڏي آکيا
شيام سندر جي ٻڌي سڀ برجواسي پنهنجو سڀ اسباب ۽ گاذيون
وغيره ولي ڪورڪن ٻروت وٽ آيا. اوڏي شري ڪرشن پنهنجي
ڪيي هٿ جي چيڇ تي ڏڪي گل واڌکر ڪورڪن ٻروت کي مڻي
ڪيو ۽ سڀني برجواسين ۽ گاذين کي اڻجي پاڻي ميان ٻڌاري
سدرشن چڪر کي حڪم ڏنائتر "چئني طرفن ٻاڏي ڪهندو رهه
۽ پنهنجي تيجهر سان پاطي سڪائيندو رهه." برجواسي شريڪرشڻ
جي اڄا پريتا ڏسي ڪيس پڪوان جو اڌار سمجهيٽ لڳا. ٻڌ پڪوان
ڪمر مان مرلي ڪڍي وڄائڻ ٻيٺو، جنهن جي آواز تي سڀ
ر ناريون موهجي پيا ڪنهڪب ۽ برسات جو ڇڏ ڪوڙ رهيو.
يشوڌا کي اڃي ڇڏ ڪيو تر "متان ٻروت موهن ٻڌاري جي
ان ڪري پوي، اڃاڻ ٻاراڻ ۽ نند کي سڏايا ڪوٽ لاه ڇڏيا."
ام سندر ساڻ جو ڏکر ڏسي سڀني برجواسين کي چوٽ لڳو تر "اوهان
ڻ ڪر پنهنجي پنهنجي اگهه جو آڌار ڏني تر ٻوه اسڏاڻي ڏهاڙ
ٽ جو ڪو ڇڏ ڪوڙ رهندو." شيام سندر جي اڄا ڪلهه سڀني
سڏ آئي ۽ سڏس ني چوٽ موجب سڀني انين ڪيو. اوڏي
ن چڄي طور ڪرشڻ کي چوٽ لڳيون تر "ڪوٽا ڏيهن اسانجا
ڪير چوراڻي کاڏا اتيڪي ۽ جنهنجي ڀل ڪڍي ڏين اڄ ڪورڪن
ڪٽي ڇڏي سڪيو آهين، اڄ تنهنجو اوه ڪاٽ سڏاو ٽيو."
ڏ انين شري ڪرشڻ ٻروت ڪٽي برجواسين جي رکيا ٻڌي
جو ڏ انين ميڪهه راجا ايترو پاطي ۽ ٻڏڻ ڪي وسلاجو ڏسي
جيان ڪنهڪب لڳا ۽ سدرشن چڪر وري پنهنجي
سڀ پاطي سڪائي ڏڪي ٻوند ۽ جيڻ ڪوٽ ڏنيو

جڏهين اُن سال برجواسين اندر جي پوڄا نه ڪئي، تڏهين اندر پنهنجي سپاواڻن ديوتائن کان پڇيو تہ "ڪاهہ برج ۾ ڪوڙ ديوتا جي پوڄا ٿي؟" ديوتائون چوڻ لڳس تہ "برجواسين نند جي پٽ ڪرشڻ ڪڙي پالڪ جي چوڻ تي تنهنجي پوڄا ڇڏي گوورڌن پهاڙ جي پوڄا ڪئي." اندر کي اهي ٻڌي ڪاوڙ لڳي؛ چوڻ لڳو تہ "خير! انهن برجواسين سان آءٌ پاڻهي پڄندس؛ اُن ڇوڪري جو بہ، جنهنجي چوڻ تي هنن تنهنجي ٻي عزت ڪئي آهي، کهنڊ لاهيندس." پوءِ ميگهن جي راجا کي کهرائي حڪم ڏيڻ لڳو تہ "اوهين برج منڊل تي وڃو؛ ايترو پاڻي وسايو جو سڄي برج گوورڌن پروت سميت لڙهي وڃي." پوءِ پون (هوا) کي بہ آکيا ڪيائين تہ "تون ميگهہ راجا سان گڏ جي برج تي چڙهي ڪر."

بس! پوءِ تہ جلدئي اونداهي ٿي ويئي؛ تمام وڏي ڦڙي ڏوڻ لڳي. وڃ خوب چمڪاٽ ڪرڻ لڳي؛ هوا بہ چوڻ نہ اچ نہ لڳان تہ وري ٻيو ڪڏهين لڳان. ايتو حال ڏسي موهن پياري ڪلي ٻلرام کي چيو تہ "ڏس! اندر جا مڙ، جو سندس پوڄا نہ ٿيڻ ڪري ڪاوڙجي پرلي جو پاڻي ڏو وسائي، حقيقت ۾ اها ڪاوڙ مونتي هٿ ڪهرجي، پر نہ برجواسين ٿي؛ جو جو اُهين ويچارن تہ سنهنجي چوڻ سان اِئين ڪيو هو. هاڻي اِن اندر جو مٽ ٽوڙڻ ضرور ڪهرجي."

جڏهين سڀ برجواسي هن قسم جي برسات؛ ڪڏهہ ٻوڻ ڪري ڏٺي نہ ٻڌي ڪئي، تڏهين شوي ڪرشڻ جي شرط اڳي پڪاري چوڻ لڳا تہ "هي برج ناٿ! هاڻي اسانجي رکيا ڪريو، اوهانجي ٿي چوڻ تي اسان گوورڌن پروت جي پوڄا ڪئي." پوءِ شيام سندر ڪي چوڻ لڳو تہ "اوهين ڪوبہ ڊ نہ ڪريو، پر پنهنجو

سگهي. اندر ۾ اُن ڪوان جي ڪرپا سان اِن پدوي کي پهتو آهي. اوهين جو سمجهي ويتا آهيو تہ اِندر ئي ڪرپا سان مينهن وسي ٿو سو ائين ڪين آهي. سورج ديوتا هڪوئي جو پاڻي سڪائي آڪاش ۾ ڪنيو وڃي، جو وري برسات روپ ۾ ڌرتي وسي ٿو، جنهنڪري اُن ۾ گاهه وغيره ٿين تا. برهما برادمط، ڪيتري، وشن ۽ شوءَ راهي چار ورڻ جگت ۾ پيدا ڪيا، جنجي پنهنجي ڪرم ۾ لڳائي ڇڏيائون. جڏن تہ برادمط ويا پڙهن، ڪيتري سينهي جي رکيا ڪن، وشن کيتي ۽ واپار ڪن ۽ شوءَ اُنهن ٽنهي مٿين ورڻن جي سيوا ڪن. هي پتا! پنهنجو ورڻ وشن آهي. پنهنجو ڪرم آهي تہ کيتي ۽ واپار ڪري ڪئو برادمطن جي سيوا ڪريون. جيڪي پنهنجي ورڻ جو ڪرم ڇڏي ٻئي ورڻ جو ڪرم ڪن تا تنڪي ائين سمجهڻ گهرجي جڏن ڪا استري پنهنجي پتيءَ کي ڇڏي پرپرش وٽ وڃي. هي پتا! آءٌ پاڻ آهان، پر منهنجو چوڻ سچ سمجهي اِندر جي پوڄا ڇڏي گوورڌن پروت، ڪٽن ۽ برادمطن جي پوڄا ڪريو، جنجي ڪرپا سان پاڻڪي هي سڀ اُن ڏن ملهو آهي. اِنهاءَ جيڪي مڌايون ۽ سامگريون پنهنجون آهن، سي ملهو تہ گوورڌن پروت تي ڪٽي، اُنجي جاءِ پوڄا ڪريون. ڪٽن برادمطن ۽ ڪنگالن کي ڪارائي تہ سوتر ڪيتري نہ برسات پوندي."

نند راءَ کي اِها گالهہ ڏاڍي پسند آئي پوءِ سڀني گوپن سان صلاح ڪري ڏينهورو گهمارايائون تہ پاڻ گوورڌن پروت جي جاءِ پوڄا ڪندا سون، جتي اِهي سڀ مڌايون ۽ سامان ڪٽي هلجو ۽ پنهنجن گائيندن ۽ ويڙن کي به آڻجو." اڙو ڏينهورو ٻڌي سڀ خوش ٿيا ۽ سڀني پنهنجن پنهنجن گائيندن ۽ ويڙن کي سڏڪاريو. پوءِ پنهنجا سڀ سامان ڪاڌين ۾ لڏي استرين ۽ برش پاڪن سميت

ڏوجوسين ايڪ قسمن جون سامگرين ڏيهان ۽ ٻيشوداڻ ڏاي پريم
۽ پوءِ ترڏڪي سان سپ پڌارت ڪاڻي رکيا. شري ڪرشن جو ڪهين
ڪوڏر اڻي تيار ڪي ترانڊر جي پوڄا ڪاڻي
پيا! ٻيشوداڻ ڪان پڇيائر "
پهرين تيار ڪيل سامگرين جي ڪهن ۽ مڻيون ۽ ٻيون
ڪر "پٽ! ٻيشوداڻ جواب ڏنس
ٻوڪي ڇڏي طرح سمجهائي. پوءِ شري ڪرشن بلرام سميت نندراءَ
جواب ڏنس ته "ٻاپا! هي سڀ سامگري اندر جي پوڄا
واسطي آهي. هڪ هڪ ڪري ڏيکاري ۽ سڀ ڪجهه سمجهايو. نندراءَ
پڇا ڪرڻ ڪري ڇڏي ته سڀ ڇوهه پوءِ ڪيائين، جنهنڪري ان
شري ڪرشن چوڻ لڳو ته "ڏاڏا! سنسار جي سڀني قسمن جو
ڏوهه ڪرڻ ڏيڻ. ڪڏڻ ۽ شاستر موجب، ٻيو لوڪ ريت
موجب ۽ ڏيون پنهنجي من موجب. ويد موجب ڪرڻ ڪرڻ سان
اڄڪو ڪل ملندو ۽ ڪڏهين پڌاريو ته اندر جي پوڄا ڪرڻ سان
ڪهڙو ڦل ملندو؟" ته ڪهنڪي ڏيڻي سگهيو نه
ڪري ڏيڻي. پوءِ ڪڏهين سڏ ڪري، ڪڏهين اندر آسط
ملايس، ڪڏهين ڏاڏي ڪان ته ڏيڻي نٿو سگهي؟ ڪڏهين ڏيئتن جي ڏپ
ڪان ڏيڻي ڏيڻي لڳندو آهي، ڪڏهين ڏوايڙ سندس سڀائتا ڪندو
ڪري. پوءِ اڻي ڏوڻ جي ڪٿن تا ڏوهه پوڄا ڪرڻ ۽ پوءِ
ڪري وسارڻ ڏيو؟ ٻيشوداڻ جي سڀاڳ ڏسي ته ڪڏهين سڀ
ڏيڻي آهي. ڏوايڙ جي ڪاڻ ڪانسواءِ ڏوڻ ڏيڻ ۽ ڪڏهين نٿو

لٽيو روپ ڏيان ۽ ڏري گهرن ڏانهن موڪليون.

استرين گهر اچي سموري حال پٽين سان ڪيو، جن جو گهڻن هيٺر ڪليو ۽ پڇتائي چوط لڳا تہ "افسوس! پڪوان ڪوالن کي ڏيڻ وٺط واسطي اسانوت موڪليو، تہ اسان الڏ وڃون ٻوڃن تہ ڏوسون ۽ ڏاڍي پل ڪئي سون. آها! جنهنکي سنشت گهرط لاء اسان هي يڪيہ، هو ۽ هون ٻڌيا آهن، تنهنکي گهرط سان بہ تہ ڏوسون ۽ ساڻ رط آدمي سمجهي وٽس وياسون بہ ڪوڻ. اڏي اسالجي يڪيہ ۽ تپ کي ڏڪار آهي. وڏ پاڪط هي استريون آهن جن پنهنجي اکين سان اڏي پار برهمرجو درشن ڪري پنهنجا نيتر پويتر ڪيا." پوء پڪوان کي ڏيان ۽ هٿ جوڙي وينتي گهرط لڳا تہ "هي ديندات! اسانجو اپراڌ ڪميا ڪريو ۽ اسالجي مردي ۽ جبڪا آڪاڻيا جي ميل جهبل آهي تنهڪي گيان روپي باڻ سان جلائي ڇڏيو." جڏهين اڙيطرح گهٽي شتوتي آڻهن برامڻن ڪئي، تڏهين ونڪنٺ ناٿ سندن اپراڌ ڪميا ڪيو.

ڏيڌائهن شري ڪرشڻ کي برامڻن جون استريون جيڪي طرحن طرحن پوڃن ڏيڻي ويون هيون، سي سڀ ورهائي گوال ٻالن کي ڏنائ جي کائي پي سڀ گهر ڏانهن موڪط لڳا ۽ شيام سندر بہ ساڻن گڏ مراي وڃائيندہ، ٻڌندڙن کي مست ڪندو گهرڏي موڪليو."

راجا پريڪيت پڇط لڳو تہ "هي شڪديوجي مهاراج! شري ڪرشڻ گوردن پروت پنهنجي جيڇ تي ڪٿن ڪيو هو؟ اها تہ سڀني ڳالهہ جٿن هي تٿن ٻڌايو مہ." شڪديوجي وراڻي ڏني تہ "هي راجا! گوڪل ۽ بندرابن جا رهواسي هر سال انيڪ پرڪارن جا پوڃن ڏاڻي ڪئي جي مهين ۽ ڏسڻن تت جو راجا اِندر جي وڏي ۽ سان پوڃا ڪندا هوا. جڏهين آهو ڏينهن آيو تڏهين

جو اوهانجو درشن ملڻو اڻتون. آڌا! ڏن اُهو اُتر آهي جو
اوهانجي نالي تي سڪيار ٿو ٿئي ۽ جيڪي آپاڪا منش شوبر پائي
اوهانجي پگهٽي نشا ڪن تنهنجو جنرئي آڇيو آهي."
پگهوان هٿن جو اڌرو پير ڏسي خوش ٿي ڪانڌن سندن
چڳپلائي جو پچرط ليڪو. پوءِ چيائين ته "اوهين براهمڻيون ٿي
مونکي پيرين نه پئو، جو جو ائين ڪرط ڪري مونکي پاپ
لڳندو. جو آدمي براهمڻ يا سندن استرين کان قهل چاڪري
ٿو ڪرائي، سو پاپ جو ٻاڪي ٿو ٻنهجي. هاڻي اوهانجو ڀيٽري
هلاڪي ڪري مون لاءِ پوڄن آندو آهي سو ٻڌايو ته اُن جي عيوض
ڇا ڏيانءُ؟" افسوس اٿر جو منهنجو گهر هتان گهڻو پري آهي. جيڪڏهن
گهر هجان ها ته پچندڙ آهر جيڪر اوهانجي سيوا ڪريان ها. هاڻي
اوهاڏانهن آئي گهڻو وقت ٿيو ويو آهي اِنڪاءِ گهر موتي وڃڻ جو
اوهانجا پٽي اوهانجو رستو ڪوليندا هوندا."
براهمڻيون چوط ليڪيون ته "هي وڪنٺ ناٿ! اوهان جي
درشن ڪري اسانجو سنساري مايا مان موهه ٽڪي ويو آهي ۽
هيٺئر اسانکي گهر پار جي ڪابه پرواهه ڪانهي. هيٺئر ته من انهن
جو چوئون ته جيڪر اوهان وٽ رهي سيوا قهل ڪري پنهنجو
لوڪ سڌاريون." اِدو ٻڌي شري ڪرشڻ چوط ليڪن ته "سچ!
ٻين پرميشور جي پريم ۾ مگن آهيو، ۽ ڪوهستيءَ کي سڀ ڪر
شن موجب ڪرط ڪيو جن. شاستر چوئيو ته جا استري پنهنجي
ڪي پرميشور جا طي اُنجو ڪم ڪيي ٿي ۽ پوشڪ کي پاڻ
ظر سان ٿئي ڏسي، اڌي پاڪوان استريءَ کي وڏو درجو ملي
وءِ جيڪي به مڪمل ڄاڻي سو ٿئي ٿو. اِنڪاءِ اوهين پنهنجن
ت وڃو." پوءِ سيٺاڻي استرين کانسين موڪلائي سندن

پوءِ ڪن ملڻيو. ماڻي بکر ڏاڍو ستايو اٿئون پڌ ايو تہ ڇا ڪريون؟" گوالن جا وچن ٻڌي شيام سندر کلي پلرام کي چيڻ لڳو تہ "آڪا! برامڻن کي مون ڏيکي ڏ٘ ڪيئي سڀ ايا سڏي ڪاڻين تہ يڪبر ۽ دوم جو مالڪ ڪير آهي؟ ڏو پڇڻ ڄي ايمان ڏ٘ انڪا ڏيا ٻيا آهن، خير! پلي تہ اڳيان ڏ٘ ٻيا ڏيون ڏين." پوءِ گوالن کي هٿن برامڻن جي استرين ڏاڻن موڪلڻ جي تمار ڪرماتما هيون ۽ شري ڪرشڻ ڏ٘ ڀيڙ ڏيکي جن. گوالن کي ڇاڏين تہ اڳي وڃي ڇڄون تہ "شيام ۽ پلرام ڏن ڏ٘ ڪاڻون چارڻ آيا آهن ۽ ڏاڍي بکر لڳي اٿن، سو اوهانکان ڪجهہ ڄوچن ڪائڻ لاءِ گهرو اٿن. پڪ اٿن تہ ايو ٻڌي ڪرماڇو آڏرياڻ ڪندیون ۽ اوهانکي ڄوچن پٺ ڏيندیون." ايترو ٻڌي اُهي گوال برامڻن جي استرين وٽ وڃي ۽ وچي کين شري ڪرشڻ وارو نياپو ڏاڻون.

ڏاڍو پڪ ڏيئي اُهي استريون ڏاڍو خوش ٿيون ۽ ڏاڍي ڀرپور مان ميوا، مٺايون ۽ ٻيا اُتريوچن ڏاڄڻ ڏ٘ وڃي گوالن کي ڏاڻون ۽ ڪجهہ ڀاڻ ڏڻ ڏ٘ ڪڻڻ، جئي مرلي ميوڙ هو اُهي گوالن سان ڪڏهي آيون. اهي ڪا قسن تہ نند لعل ڪڙي وٽ ڇ ڇاڏو هيٺ ويو آهي. ڏوءِ ڏ٘ سڀي اهي سندس چوٽ چمڻا ۽ ڏاڻيون اڳيان رکي ڪ ڪ ڏ٘ ڏ٘ ڏ٘

ٻنهي هٿن سان سورج ديوتا کي نمسڪار ڪيو ، تڏهن ڪپڙا ان اُنهن جي ڪڍي ۽ پريت ڪپڙ وهت ڏسي خوش ٿي وڻ تان لهي سڀ وستر پهنجي ڪلهي تي رکي چوط لڳو ته ”هي گوپيون ! ماڻي مون تو هانجي من جي پريکشا ڪئي ۽ تو هانجو سڀ ڪار پاڻ تي ڪنيو.“ پوءِ سيني کي پنهنجا پنهنجا وستر ڏنائين جي ٻهري دو آنند ۾ مگن ٿيون. شري ڪرشڻ تڏهن سيني کي اُپديش ڪرط لڳو ته ”منهنجي من ملت کي اوهين ٻرو نه پائنجو ، سڀ ته مون آنندمه لاءِ اوهانکي سڀ سيکاريو ته وري ڪڏهن به هل ۽ اڪهاڙو سنان نه ڪنديون. جل ۽ ورط ديوتا رهيٽو ، تنهنڪري اڪهاڙي سنان ڪرط ڪري سڀ ڏوهه ۽ پاپ هليو وڃي ٿو. اوهان کي جمنا سنان ۽ ورت جو ڦل ڏينڊس ، جو پورڻماسي ڏينهن اوهان سان راس ليلا ڪري او هانجو منورٿ پورو ڪندس. جنڪر هڪا پنهنجي پنهنجي گهر وڃي ورت جوڙي.“ مومن ٻاري جي اها ڳالهه ٻڌي هڪا گوپي خوش ٿيندي گهر موتي. پوءِ سيئي اٿي پر شيام سندر جي ڌيان ۽ لڳ رهيون ۽ اُهو راس ليلا وارو ڏينهن ڪٽط لڳيون.“

اُتان پوءِ شيام سندر ڪوال پالن وت بن ۾ اچي ٻهتو جتي وڻن جي ڏڏي ڇانو ڏسي سڀني کي اُپديش ڪرط لڳو ته ”ڏسو ! هي سڀ وڻ سرديءِ ، گرميءَ ۽ برسات جا ڏکر سهي ، ڏڙيءِ پر تي ٻين ڏا. پنهنجي ڇانو ۽ ڦلن ڦولن سان سڀني جيون کي سکر ڏين ڏا ۽ ڪو به آدمي وڻن ڪاڻ نڪو وڃي. ڏينڊاپن آدمين جو حال ڏسو جو اُهي ايترو سکر ملط تي به سندن ڏاريون ۽ بن جهن ڏا ، وري به وڻ ساڻن ڪا دشمي نٿا رکن. ڦلن ڦولن لڳط بعد وري به انهن واڌڙن جو آدرپاڻ ڪن ڏا. جڏهن منجهن ڦل

وڃن ٿڌي شيام سندر وراڻي ڏنيون تہ "چگو! جڏهن اوهين پنهنجا
حياتيءَ ۽ ٻي ايندڙين ڏڏهن ڪپڙا ملندو." ڳالهه شيام سندر
کي ڏاڍي ڏسي سڀ گوپيون وڃي چوڻ لڳيون تہ "هي دين ديال!
اسانجي هيٺر پت رکڻ. تو کانسواءِ اسانجو ٻيو کير سهائڪ
آهي، جنهنکي اسين کوڙيون. تنهنجي چرڻن جي داسين ڪيڻ
واسطي تہ اسان هي جهنا سنان ۽ ورت پوڄا شروع کيا آهن،
اڃاڻا ڏيا ڪري اسان کي پنهنجا وستر موڪلائي ڏي. ڏون
ڏولوڪي ذات آهين، اڃاڻا اسان جو توتي وس نہ نڪو هلي سگهي.
اسين ٻلائون آهيون، تنهنڪري ڏيا ڪرا! ڪرپا ڪر!!"
ڏيکوان ڏڏهن چوڻ لڳيون تہ "خيرا جيڪڏهن اوهان سچي من سان
منهنجي ورت ۽ سنان کيو آهي تہ پوءِ ان لڄ ۽
ڳپت کي جهنا ۽ ٻوڙي اڃاڻا ننگن موڪلائي اڇي پنهنجا وستر
وڃو ۽ سڀاڻ ڪوڙ جي ڪپڙا اصل نہ ملندو." اڃي تي
سڀ گوپيون صلاح ڪري لڳيون تہ هي دين ديال اسانجي اندر
جو تہ سڀ حال ڄاڻي ورو آهي، پوءِ ٻلا ڏڏهن کان لڄ ڇو ڪريون؟
ائين ويچاري سڀ گوپيون ڏڪي هٿ سان پنهنجي شرم جي
جاءِ ۽ ٻئي هٿ سان پنهنجي ڇاتي لڪائي جهنا جل مان ٻاهر نڪري
شيام سندر جي سامهون وڃي ڪنڌ هيٺ ڪري بيٺيون.
مرلي منوهر ڏڏهن چيو تہ "اڃا تائين ہ توهانکي من مان ٻاهائي نہ
نڪتي آهي. ڳپتي جيو موڪلائي ڏڏهن نہ پڇي نڏو سگهي.
ڄاڻي اوهان مان ڏڪي سوريہ نارائڻ جي سامهون ٻيهي
هٿ جوڙي تہ پوءِ اوهانکي ڪپڙا ڏيندس، چوتہ اوهان ورت
کي اڳيانءِ سنان ڪري سوريہ ديوتا جو اپراڌ کيو آهي."
ڏڏهين گوپين شيام سندر جي پرير ٻڌن ڪي اڇڻ ڇڏي

گوپیون جمنا ۾ سنان ڪري رهيون هيون ۽ جهنوقت سوريه نارائڻ کي ارگهه ڏيڻي اکيون بندڪري شري ڪرشڻ جو ڌيان ڪرڻ لڳيون ، اڻوقت شيام سندر پڪٽ وتسل ويچار ڪيو ته هن کي جمنا ۾ لنگي سنان ڪرڻ ڪري پاپ لڳي ٿو ۽ انهي ڪري کين پاپ کان ڇڏائڻ ۽ آنند ۽ لاء ڪيان سيکارڻ ضرور آهي . پوءِ چا ڪيائين جو سڀني جا ڪپڑا کٹي وڃي ڪدم هيٺ وڻ تي وهي رهيو . جڏهن گوپيون سنان ڪري ٻاهر نڪتيون تڏهن پنهنجا ڪپڑا ڪنارن تي نه ڏسي هيڏانهن هوڏانهن ڪوڙڻ لڳيون ، ۽ پاڻ ۾ چوڻ لڳيون ته هي ڪو پکي يا ڪوڙ آيو هوندو ، ڪپڑا وڃا ڪيڏانهن ؟ ضرور ايو ڪم شيام سندر مکڻ چور جوئي هوندو . ائين چئي ڏين وڃڻ سان پڪارڻ لڳيون . شيام سندر تڏهن آهستي آهستي پنهنجي مرلي وڄائي ، جهنجهو آواز ٻڌي ڪوئي گوپي پنهنجا ڪن ڏيوايا ۽ ڏسي ته سامهون ڪدم جي وڻ تي مرلي منوهر مڪٽ پهري لڪڻ هٿ ۾ کٹي ڪيسر جو تلڪ ڏيڻ ۾ مالا گلي ۾ وهي پيتامبر پهري لڏو وڏو آهي . ايو حال ڏسي من گوپي سڀني ساهيڙين کي سڏي ڏيکاريو . جڏهن سڀني گوپين شيام سندر کي وڻ تي ڏٺو ، تڏهن شرمندين ٿي ڪپڑن جي پاڻي اندر هليون وسون ۽ پوءِ هٿ جوڙي ڪيس وينتي ڪرڻ ڪوڻن مونکي ڏيڻ لاء چوڻ لڳيون . ڳوپيان ورائي ڏيين ته "اوهان مان جيڪا پاڻي مان نڪري مونوت ايندي اڪيلي ڪپڑا ڏيندس ." انهي تي ڪ گوپي چوڻ لڳيس ته "اسين جان استريون تو وٽ لنگن ڪٽن اچون ؟" پوءِ سب کهرائي سان چوڻ لڳيون ته "تنهنجون اڄي ملتون واجب ڪيهن ، ياد ڪر ته اسين پنهنجن پتڻ ۽ ڀائرن کي ڇڏين ڏيڻي توکي سزا ڏيڻ ريندي سين ." گوپين جا اهي

ساڻ ڪي ڀائيو، ڪٽن ڪي ڀلدیو اچي. تر ڪ ڪيسر، جو مٽي مان خون ڪاڍا ڪري وڃ لڳس ۽ مري ويو. اڃا ليلا ڪيي ٿو گوال ڀال خوش ٿي ڀلوار جي وڏائي ڪرڻ لڳا ۽ ديوتائون آڪاش مان ڦل وسائڻ لڳا."

ايترو ڪٿائڪ راجا پريڪيت پڇڻ لڳو تہ هي شڪديوجي مهاراج! ڀگوان شري ڪرشن گوپين کي ڪاڍو پيارو هوندو هو ۽ هو ڀائي کي ڀائي سمجهي دوش ڪندڙ نہ ٿيون ۽ اڃائي منشا هين تہ ڀگوان سمجهن ٿي ته اڃا منشا ڪٿن ڀگوان ٿو ري ڪئي؟" شڪديوجي وراڻي ڏني تہ "هي راجا! ڏاهي ۽ ٿوهر جي منشن ۾ جڏهن ڪهاڙ گهٽي سوڌي ٿڻڻ لڳي، تڏهن ڪڙي ڪيتهن ڪڙي گوپي ٻين کي ٿڻڻ لڳي تہ هون وڃان ڪان ائين ٻڌو آهي تہ ڏاهي جي مهٽي ۾ صبح جي وقت جڏهن ۾ سنان ڪرڻ سان گهٽن جڏهن جا ڀاپ لهي وڃن تہ من جي منشا پوري ٿئي ٿي. اڃي ڪري ڀاڻ سپ ٻير ٻڌي جڏهن ۾ سنان ڪرڻ تہ پوءِ موهن ڀاءُ وضو ڪري پيتمبر پهري ڪي ڪيندو. اڃا ڀائر ٻڌي سپ گوپيون خوش ٿي وڏائڻ ڪان وڃي جڏهن ۾ سنان ڪرڻ لڳيون ۽ هر روز صبح جو چڙهڻ وسڻ ۽ گهٽڻا ڀائي جڏهن ۾ ٿي ويندڙون هيون. سنان ڪرڻ بعد سوريه ڏاڻڻ کي ارگهيه ڏيڻي مٽيءَ جي ڀاوڻي جي مورت ڏاهي وات ڏوپ ڪري وڃي سان پوڄا ڏيان ڪري، اهو ورڌان گهوندڙون هيون تہ اسانکي جيڪڏهن ڪي ملي ترندڙ ڏاڙهو ٿيو ڀاوڻي ملي. اڃ رات هر روز ٿي پوڄا ڪري سڄو ڏينهن ورت رکي شام جو ڏڻ ڇانوريو جن ڪندڙون هيون. جڏهن اڃريت جڏهن ۾ سنان، پوڄا ۽ ورت ڪندڙون آيون، تڏهن ڀگوان مٽن نوسن ٿيو.

ڪڙي ڏينهن شري ڪرشن ٻا ڪيو جو جڏهن اهي سب

هي راجا! جڏهين شريکرشط جمنا مان ٻاهر نڪري ڏوڙي آجي پشوءا جي منجهه ر لکو، تڏهن نند راطي کيس ڏاڍي اکيرِ مان پاکر پائي چمط لڳي ؛ پيا سپ گوپ ؛ گوپيون ٻ مولي منوهر کي جيئرو جاگندو ڏسي خوشيون کرط لڳا .

ڏوڙي ڏينهن سيني گوالن شري کرشط ؛ بلرام سان گڏ هي جڻي بن ر راند پئي کيي، تڏن ئي ڀوامب نالي راکشس گوال روپ ڌاري آجي ساطن راند کرط لڳو. شري کرشط کان سواءِ ٻئي ڪنهکي ٻ کل نه پيئي. هو راکشس کيترن گوال ٻالن کي آڻان کٽي وڃي ٻاڙ هي غار ر لڪائي آيو. اڻي شريکرشط بلرام کي خبرءُ ڪيو ته هنکي گوال نه سمجهه، پر هي راکشس آٽيئي جو کپت روپ ڌاري منهنجي مارط لاءِ آيو آهي، اڀلاءِ کا تجويز ڪجي. پوءِ چا ڪيائ جو اُن گوال (کپتي راکشس) کي هٿ کان جهلي. دوط لڳو ته "هي متر! موڪي تنهنجو ويس سيني کان وڌيڪ وڻي ٿو." پوءِ آڏ گوال ٻال پنهنجي پاسي ڪري ؛ آڏ بلرام جي پاسي ڪري راند کرط لڳا ؛ اِهو انجام ڪيائون ته جيڪو پاسو هارائيندو سو ٻئي پاسي وارن کي پٺي تي چاڙهي پانديرين ڏ وڻي ويندو. پوءِ ٻ ٻ جوڙا بنايائون، جنهن ر بلرام ؛ اُهو راکشس پاڻهر جوڙو ٿيا. جڏهن راند کندي بلرام جيتيو ؛ شري کرشط هاريو، تڏهن بلديو هن کپت روپي راکشس جي پٺي تي چڙهيو ؛ پيا گوال ٻال ٻ هارائيندڙن جي پٺي تي چڙهي سڀ آن بن ڏانهن هلط لڳا. هاڻي هو راکشس وڃه ڏسي سيني کان ڪوڙو ملي بلرام کي آڪاش ر کڻي اڏاطو، پر بلرام پنهنجو بدن اڏو ڳوڙو ڪيو جو جوڳي سمب هو راکشس، بلديو سميت مڙان ٿي زمين تي ڪري پيو. ؛ جڏن ئي هن بلديو کي

ڦ رهي ، آءُ ائينڪي ڪائينڊو رهان ۽ ائينڪي ڏهو جو
ڦ ڇڏي." پڪوان ڪيس ڏيو ور ڦنو جھنگوي ڏانگن ڪي
رکو. ڏالڪ پڇنجي اڏي حالت ڏسي ۽ گوڙ کي جھنا جي
ڦ سنپالي هو برهما جي ستوتي گوڙ لکڻ. ڏهو
گري سندن ميلاپ گرايو ڦ پڇي ڪاڏي لاءِ ماڻ. ان انجام موجب ڪر گھڻن ڏهو ڏانگن ڪاڏي لاءِ ماڻيندو. رهو. انهن گندي سڏيو
ڪي ڏگو ڏانگ، ڪابل لاءِ ماڻيندو. رهو. انهن گندي سڏيو
جڏهن گيترا ڏينهن گذري ويا، تڏهن گابل ڪاڏي لاءِ ماڻيندو. رهو. انهن گندي سڏيو
گاليناڪ، تڏهن پڇنجي انهن ۸ ڏاهي گوڙ سان وڃي ڪاڏي لاءِ ماڻيندو. رهو. انهن گندي سڏيو
گيا ۽ "ڇيٽر جيڪڏهن ڪنهن ڪجھ ڇڏيو ۸ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
جتي سوڀري رشيءَ جي سراپ گري گوڙ آڻي گھڻن ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
ٻوءِ ڇڏيجو ٻڌاءِ ڪجھ سڪيندو. بس ڪيا وٺ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
پڇنجي ڪٿب سميت آڻي ڏهو ۽ گوڙ جي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
راجا ٻريڪيت چوڻ لکو ڦ "هي شڪديو جي ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
سوڀري رشيءَ سراپ ڏنو؟" شڪديو جي ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
ڪري ڏينهن سوڀري رشيءَ جھنا جي ڪاري ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
ڪٿي، ڏٺن گوڙ ڪيڻ وٽيءَ محبت ڪي جھنا ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
حالت ڏسي سوڀري رشيءَ کي گوڙ آڻي ۽ گوڙ کي ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
"هي مورک! جھڻن جڏ مان وهي ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
ڪٿيڪي ڏاڻ ڪٿي ، جو ڪٿين جھڻ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
ڦرا! جيڪو مان توکي وڏيڪ نڏو ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
ان ۽ ڏو ڏي جي جن جڏ ابندان ڏ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو ۽ ڏاهي ڏهو
ڪري گوڙ آڻي آڻي نڏي سڪيندو."

حضر هر کهڙي وڏي تپسيا ڪئي هوءَ، جنهنجي ڦل ڪري اوهان جا چرٻ هنجي سوڻي آيا؛ نه ته انهن جرڻن جي رڄ لاءِ لکتمي، پرڀدا، وڏا وڏا يوڪي به ڏاڍو آتر رهندا آهن. آسان منجهه انتري سمرٿي ڪانهي جو اوهانجي جرڻن جي رڄ جي وڃائي وڏيڪ ڪري سگهون. هاڻي هي ڏانگ، ڇپ ڪان موٽ جي ويچهو اچي پهتو آهي؛ پهلوان ڪانڙو کي نه ماريندا آهن، انکري هتي ديا ڪري سندس پراڻ بچايو يا اسان کي به ساٿس رکڻ ماريو؛ سبب ته پتوڙت استري جو فرض آهي پنهنجي پتيءَ سان گڏ پراڻ تياڳڻ. هنجي پوڄ ڪري اسين به وڃ پاڻ آهيون جو اوهان جو ساڪات درشن ٿيو اٿون، نه ته اسان ڪٿا پڪتي ڪتي؟"

جڏهن انتري شڪوني هن ڏانگڻن ڪئي؛ تڏهن مولي منوهر ڪاليڪ جو اپراڌ ڪمڻا ڪري سندس مستڪ ڏان لهي پيو. هاڻي ڪاليڪ هٿ جوڙي پنهنجو اپراڌ معاف ڪرائڻ لڳو؛ جوڙ لڳو ته "هي ديناناٿ! اوهان منهنجو سياڻپ اڏايو آهي، جنهڪري آڏ زهر سان ڀريل ته تامسي رهان ٿو. مون پنهنجي سياڻ موافق اوهان جي قطع ملائي. هينئر تو ڏانجي، شرط آهيان، ته ڪير آهي منهنجو هي مستڪ، جنهن تي اوها ڏانجي جرڻن پوڻ سان منهنجن گهٽن جنمن جا پاپ ڇٽي ويا. هينئر آڏ پاڻ جڙو يا ڪوارو ٻني ڪنهن کي به نڏو سمجهان." ڪاليڪ جي انتري ستوتي پڏي پگوان ڪيس اڏان نڪري وڃڻ جو حڪم ڏنو؛ ان ڪالي ڪنڊ کي اڏو وڏاءَ ته "جيڪو هن هڏ سندان ڪري توڙيو ڪندو، تنهنجي جنم جنم جا پاپ ڇٽي ويندا."

هڏ هين ڪيترئي ديوتا شري ڪرشڻ ڪالي ڪنڊ کان پاهر

نہ نڪتو، تڏهين يشودا وري ٻ روئي پلرام کي چوڻ لڳي تہ
”چو اجا تاءُ ڪرشڻ ٻاهر نہ آيو.“ پلرام دلاسو ڏيڻي چيس تہ ”ڏاڍو
ڪر اجهو ٿو مومن پيارو ٻاهر اچي.“ اڃا پلرام اهي لفظ چيا ئي مس
تہ شري ڪرشڻ پاڻ اچي پرڳٽ ٿيو، جنهنکي ڏسندي ئي نند، يشودا
۽ ٻيا گوپ گوپيون اڏو خوش ٿيا جڻ ڪنهن مڙدي ٻ اچي
لڳا ۽ ڪالينا ڳ، آگيا وڃي اُڪان روانو ٿيو ۽ جمنا جل جو ڪالينا ڳ،
جي رهڻ سبب زهر ٿي پيو هو سو هينئر امرت سمان ٿي پيو.
راجا پريڪيت پڇڻ لڳو تہ ”هي شڪديوجي مهاراج! ڪالينا ڳ
رمڻ ڏيڻ جڙو اُتم استان ڇڏي ڇو اچي جمنا ٻ رهيو هو ۽ ڪرڙ
جو کڙو ڏوهہ ڪيو هوءَ جنهنجو ڪيس ڏاڍو ڏک ٿي رهيو؟“
شڪديوجي وراڻي ڏنيس تہ ”هي راجا! ڪشيپ برهما جو پٽ آهي،
جنهنکي گهٽيون ئي استريون آهن. اُنهن مان ڪڙيءَ جو نالو
ڪدرو ۽ پٽي جو ونڊا هو. ڪدروءَ مان ڪالينا ڳ، ۽ ٻيا ڪيٽا
ڏانگ، پيدا ٿيا هوا ونڊا کي ڀرپٽ ٿيا. ڪڙو ڪڙ جنهنتي وشٽرپڪوان
سواري ڪندو هو ۽ ٻيو اُرڻ جو سوريہ ديوتا جو رٿ هلائيندڙ
ڪڙ ۽ ڪالينا ڳ، وغيرہ سڀ رمڻ ڏيڻ ٻ رهندا هوا.
ڪڙي ڏينهن جڻ ڪدرو ۽ ونڊا ويٺيون هيون، تڏهن ڪدرو
ونڊا کي چيو تہ ”سورج جي رٿ ٻ ڪٻڙا گهوڙا ٻڌل آهن؟“ ونڊا
جواب ڏنو تہ ”سفيد رنگ، جا آهن.“ ڪدرو ڪاري رنگ، جا
ٻڌهي شرط ڪيو تہ جنهنجي ڳالهہ کوڙي نڪرندي سا ٻئي
ڏاسي تي رهندي. ڏانگن جڏهن اِهو احوال ٻڌو، تڏهن ماتا
(ڪدرو) کي چيائون تہ ”هي ماتا! تو اسانجي پيڻ کان سواءِ
شرط ڪيئن ڪيو جو تہ سورج جي رٿ ٻ اڇا گهوڙا ٻڌل آهن.“

جنهن هڪڙي وڏي تپسيا ڪئي هوءَ، جنهنجي ڦل ڪري اوهان جا چرڻ منهنجي سر تي آيا؛ نه ته انهن چرڻن جي رج لاءِ لکشمي، برهما ۽ وڏا وڏا يوگي به ڏاڍو آتر رهندا آهن. آسان منجهه ايتري سمرٿي ڪانهي جو اوهانجي چرڻن جي رج جي وڏائي وڏيڪ ڪري سگهون. هاڻي هي ڏانگ ڏپ ڪان موت جي ويجهو اچي پهتو آهي؛ پهلوان ڪانڌر کي نه ماريندا آهن، انڪري هٿي ڏيا ڪري سندس پراڻ ٻچا يو يا اسان کي ڏسائڻ ڪڏ ماريو؛ سڀ نه پر عورت استري جو فرض آهي پنهنجي پتيءَ سان گڏ پراڻ ڏيڻ. جنهن پرڪار ڪري اسين پر وڏا پاڪ آهيون جو اوهان جو ساکات درشن ليو اٿون، نه ته اسان ۾ اها يڪتي ڪٿي؟"

جڏهن انتري شڪوتي هٿن ڏانگڻ ڪئي؛ تڏهن مولي منوهر کالينا گ ڏو اپراڌ کميا ڪري سندس مستڪ ڏان لهي پيو. هاڻي کالينا گ هٿ جوڙي پهنجو اپراڌ معاف ڪرائڻ لڳو؛ چوڻ لڳو ته "هي ديناناٿ! اوهان منهنجو سياڻپ ادڙو ڏاڍو آهي، جنهنڪري اڄ زهر سان ڀريل؛ تامسي رهان ٿو. مون پنهنجي سڀاءَ موافق اوهان جي وڌ ملائي. هينئر تو ڏانجي، شرط آهيان. ڏنبر آهي منهنجو هي مستڪ، جنهن ني اوهانجي چرڻن پوڻ سان منهنجن گهٽن جنمن جا پاپ ڌوتي وڌا. هينئر آڏ پراڻ ڇڏو يا ڪوارو ٻني ڪنهن کي ته نٿو سمجهاں." کالينا گ جي انتري ستوڪي ڏڍي ڳالهه ڪيس اُتان نڪري وڃڻ جو حڪم ڏنو؛ اُن کالي ڪنڊ کي اڇو و رڏائڻ ته "جيڪو هن هڏ سنان ڪري تو پٽ ڪنڊ و ڏسڻ جنم جنم جا پاپ ڌوتي وڌندا."

جڏهن کيترئي ڏينهن ڏسري ڪرشڻ کالي ڪنڊ کان ٻاهر

ڪاليڊاگ جو ايمان ٽوڙڻ ۽ ڀڳوان جي شرط اڇڻ

وقت جي آئينه ۾ بيان ڪرڻ جي طاقت کان ڌاري آهي
چڪاس ڏسڻ لڳو، ڏڪ ۽ ڏوري سبب ڪاليڊاگ جي ذات مان
ڏت وهڻ لڳو، ڏڪ ڏسي هو ڀرڻ ڏاڪو ڪي ڏسڻ سڀ ايمان
ڇڏي سڀ ڪجهه ڏسي رهيو. ڀڳوان جي ڏرشن سان ڪي ڏسڻ
ڏر گوڪل ۾ شري ڪرشن جو اوتار ڏسڻ ۾ شڪ نه آهي ڏهو
ڇو ڪري اهو اوتار آهي! پڻ جي ڀڄان آهي هو ڏسڻ ڏهو
ڪان جيئرو ڀڄي وڃي. آڻا! ان ڏاڪي ڏات سان ڪيئن ڏوري
ڪري سگهندو؟ افسوس! مون ڏاڍي ڀڄائي ڪئي جو من ڏوڙهه
ڪي ڏسڻ ڦڙ ملائڻ. ڏوءِ "شرط، شرط" پڪاري ڏوڙ لڳو ته "هي
ڀڄان ڏوڙو! مون اوڏانجو روپ نه سڃاتو. موڪي ڪميڻ ڪيو ۽
جي ڏان ڏيڻي ڏسڻ جي شرط ڀاڙ ڪو."

ڪاليڊاگ ڀا اڀرندا ڏين و ڇڻ ڏاڪي ڀڳوان سمجهو ته ڀاڳي
ايمان ڏوڙو ڏيو. ڏڪ ڏسڻ ڏڪڻ ڏسڻ جو چڪاس روپ ڪيس ڏيکاريو.
"اوڏت ڪاليڊاگ، جو استريون هٿ جوڙي ڏڻي ڏوڙ ڏنا ڪرڻ
لڳيون ته "هي ڏسڻ لوڪن جا ڏات! اوڏان، ڏاڪرمين کي ماري
ڏوڙ ڏوڙي جي ڏاڙ لاءِ هي اوڏرو روپ آهي. سنسار ۾ ڀيڪو
ڀاڙ لڳڻ ڀڳتي ڏشمڻ سان ڀر ڪڻي ڪري ته ڀر هو ڏاڪو ڪان
ڏوڙ سڃاتو ڏسڻ ڏوري سڀ ڪيس ملي ڏڳي ڏسڻ
ته ڏڻڪي ڏرشن ڏاڻي ڪو ڏات ڏيو. جن اوڏانجي ڏڻ ۾
ڏيان جي ڀڳن ۾ ڏپسيائن ڪري سان ڀر مشڪل ملي ڏو. سو
ڀڳو ڪيو جو ڏسڻ ايمان ڏوڙيو. ڏي ڏيڻ! اوڏان ڏاڻي

پهچايو آهي. اڇو ڪ اڇو ڏسندو تر هو ڪالينداگ کي ماري ٻاهر نڪري ايندو." ٻلرام جي انهن لفظن سينهي کي ڏيڻ ڏيو، پوءِ هو سڀ تڪڪي لڳائي جمنا ۾ نهارط لڳا تر ڪڏهن نو موهن ٻاهر نڪري.

هي راجا! ماڻي شري ڪرشڻ جو حال ٻڌ ته اندر وڃي جا ڪيائين؟ جڏهن شيام سندر پنهنجو نئون روپ بنائي جمنا ۾ ڪالناگ جي استان تي پهتو، تڏهن ڪالناگ سمجهو پيو هو، سو جوڙ جوڙ ڪري ڪاري پيو ۽ و ٻچارط لڳو ته ڪهنڪي هت اندر احط جي هٽ تي آهي؟ ڪهڙي نو موت ڪٿي. پوءِ پنهنجي ساهيون شري ڪرشڻ کي ڏسي عجب ڪائط لڳو ۽ پنهنجي زهر جي ڪوٺ ڪري ڪوهن ۾ ڪو بر سون يڪي اڃي ڪوڙ سگهي؟ واٽ تي ٿي حلي مري وڃي؟ يو هي ڪٿن حتو ڪاڪندو هيستا اڃي ڏهتو آهي؟ مونکي اڃي لڌ مان ڪاڪيو انس. ايترو و ٻچاري ڪرو ڏ وچون ڪالناگ شيام سندر ڏانهن ڏوڙيو؟ سندس بدن کي اپٽيجي و يو؟ پالمائين در زور ڏ ڏي سندس پراط ڪدان، پو پڪوان هنجي ايمان دوڙط واسطي سمجهو بدن اڏرو ڦو لايو حو ڏانگ جي نس نس ڏنڀ لڳي. ماڻي ڪالناگ ڏاڍو و ڪال ٿي شري ڪرشڻ کي پنهنجي مٽي سان ڏنڪڻ ڏانهون، پو پڪوان ڪڙي ڪڙي ڏط ٿي ڀي ڪنس زهر سان ڏهائط لڳو؟ هنهنڪري ڪالناگ هي واٽ مان رف رڌا ڪري وهط لڳو.

هي راجا! جڏهن وقت ٻڌ راڻي ڏهاري ٻڌي لوڪن جو ٻار پنهنجي بدن ۾ ڪري ڪالناگ جي سر تي ٻهي بنسي وڄائي ڏيڻ لڳو، اڻ وقت ڏيو ڏنون، ڪڏ رو؟ اپسرائون آڪاش، ۽ اهو آلڌ رو ڀ ڏاچ ڏسڻ لڳا؟ شيام سندر ڀي ڦل وسائط لڳا. اڻ

هت اڇي پاڻي پيئندو سو سندس زهر ڪري نروار مري ويندو،
تنهنڪري هنکي هتان ڪيڏانهن ڪڍجي. ڪالياناگ جي زهر جو ايترو
تر اثر هو جو ڇڻن ڪوهن ڏاڪر مي اڏندي هئي ۽ پاڻي ڪاڙهي رهندو
هو، جنهنڪري ڪير جيئو پاسون پکي اُن تڪراهي نه سگهندو
هو. جيڪڏهن ڪو اڇي نڪرندو هو تہ اُتي جلي ڪري پوندو هو.
شيام سندر چا ڪيو جو سپ ڪوال پال ساڻ ڪري جمنا جي
جي ڪناري تي وڃي ڪدم جي وڻ تي مٿي چڙهي ويو ۽ سپني
جي ڏسندي اُن ڪُنڊ ۾ ٽپو ڏيئي تنهن هٽي ڪڙي ويو جتي
ڪالياناگ رهندو هو.

هي راجا پريڪشت! جڏهن شيام سندر جمنا ۾ تنهن هٽي اندر
ڪڙي ويو، تڏهن سپ ڪوال پال رڦ لڪا ۽ منجهائن نڪري
رئندا ٿيا ۽ پشودا کي خبر ڏيڻ ڀڄي گهر ڏانهن آيا. تڏهن پشودا
کي جڏهن اها خبر پيئي، تڏهن رئندا پٽيندا جمنا جي ڪناري تي
آيا. جڏهن اها خبر بندراين ۾ پهتي تڏهن ٻيا ڪيترا ڪوپين
۽ ڪوال ۽ جمنا جي ڪناري تي اچي پهتا. تڏهن پشودا جڏهن ڪوالن
کان اهوهند پڇيو جتي مرلي منوهر ٽپو ڏنو هو، تڏهن ڀوڙي جمنا
جل ۾ ٽپي پوڻ جو ارادو ڪيائون، تڏهن گوپين ڪوالن کين جهلي
ورتو. پشودا ڏاڍا ورلاپ ڪرڻ لڳي، جنهنڪري ٻيون
برج جون استريون ۽ اوچڪا رونو ڪيو رڦ لڪيون.
ماڻا کي ايترو رئندو ڏسي بلرام ڪيس ڏاهپ ڪيو سمجهائڻ
لڳو تہ "هي ماڻا! تون اداس ڇوڻي ڪين، اوهان کي سمجهي ڏيڻ
وڃ يا ڪالياناگ جي ڪلڪ جو ڏور ۾ ڇڏي ڪڙي نه ڪهي،
جڏهن اوهين پاڻ پنهنجين اکين سان ڪسي چڪا آهيو تہ هن ڏوڻا
ڪين ڪيترن راڪشسن کي اوهانجي ورونو ماري نراج وڌ

وڃ کي جهلي لوڏيو، جنهنمان کيترا پکل فل هيٺ ڪري پيا. ڦلن کوڙ جو آواز ٻڌي هو راکشس کوڙ ڪنڊ و ڊوڙيو، جنهن تي گوال بال ڏ ڇي سڀ پڇيو ڏ، باقي بلرام آڏي ٻيهي رهيو. جئن ئي راکشس ، ڏٺو تہ بلرام کي لٽون هٽان، تئن ئي هن کيس ڏنگن کان جهلي کڻي زمين تي ڏڻو ڪيو ؛ هو اهڙي ساءت مري ويو. اهو ڏسي ٻيا راکشس مدد لاء ڊوڙي آيا، پر بلرام انهن کي ٻه ماري رامرشط ڪيو. ديوتائون ڏڏهن آڪاش ، مان فل وسائط ؛ خوشي جا واڄا وڄائڻ لڳا. راکشس ، جي مرڻ کانپوء گوال بالن ڏوڻي آهي فل کاڌا ؛ پوء پنهنجون جهوليون ڀري گهر ڏي موٽيا. گهر اچي راکشسن جي مارڻ جو احوال پنهنجي ماتا پتا کي ٻڌايو جي بلرام ۽ ڪرشن ڏاڍا ٻرسن ٿيا.

ٻئي ڏينهن جئن آهي گوال گالهيون چاريڻ ڪين جمنا تي پاڻي پيارڻ لاء ولي وڃا ؛ پاڻ وڃي پاڻي پيتائون، تئن ڪالبناگ جي ڪري ، جـ آن حل ۾ رهندو هو ، سڀ بيهوش ، ٿي ڪري پيا. ڪرشن آنهنکي ڪجهہ وقت ناه ايندو ڏسي ڪين کولينڊو ۽ جمنا جي ڪناري تي اچي ويٺو، جتي ڇا ڏسي تہ سڀ گالهيون ۽ گوال مٽا پيا آهن. شام سندر کي خيال ٿيو تہ اڄ هٽن جا مائٽ مونکي ڇا چوندا، سهنڪري پنهنجي ماڻا سان آنهن کي جيئرو ڪري ڇڏيو. شام جو گهر ويڃندي گوالن زهر واري پاڻي پيڻ، گالهين سمهت مري وڃڻ ؛ شري ڪرشن جي وري کين جيارڻ جي گاله پنهنجي مائٽن کي اچي ٻڌائي. پوء تہ واڌا ٻون وري ويڻون ؛ هرڪو شام سندر جي وڏائي ڪرڻ لڳو.

ڪڙي ڏينهن جئن شيام سندر ليٽيو پيو هو ، ٿئن کيس ، خيال آيو تہ ڪالي ناگ جو هت جمنا ۾ حشر ڪيو ڏ آهي. جڪوڻي

هٿ اڇي پاڻي پيئندو سو سندس زهر ڪري ضرور مري ويندو، تنهنڪري هنکي هتان ڪڍڻ گهرجي. ڪالينا ناگ جي زهر جو ايترو تہ اثر هو جو چمن ڪوهن تائين گرمي اُٿندي هئي ۽ پاڻي کارو رهندو هو، جنهنڪري کوہ جيءُ يا پسون پکي اُن تڪرار اڇي نہ سگهندو هو. جيڪڏهن ڪو اڇي نڪرندو هو تہ اُتي جلي ڪري پوندو هو.

شيام سندر ڇا ڪيو جو سڀ گوال ۽ ڳال ساڻ ڪري جمنا جيءُ جي ڪناري تي وڃي ڪدم جي وڻ تي مٿي چڙهي ويو ۽ سيني جي ڏسندي اُن ڪُنڊ ۾ ٽپو ڏيئي ٽپي هٽي ڪِري پيو جتي ڪالينا ناگ رهندو هو.

هي راجا پريڪشت! جڏهن شيام سندر جمنا ۾ ٽپي هٽي اندر گهڙي ويو، تڏهن سڀ گوال ۽ ڳال روئڻ لڳا ۽ منجهائن ڪي ڇوڪر رئندا نند ۽ يشوداڪي خبر ڏيڻ گهر ڏانهن آيا. نند يشوداڪي جڏهن اها خبر پيئي، تڏهن رئندا پٽيندا جمنا جي ڪناري تي آيا. جڏهن اها خبر بندرابن ۾ پهتي تڏهن ٻيا ڪيترا گوپيون ۽ گوال ۽ جمنا جي ڪناري تي اچي پهتا. نند يشوداڪي جڏهن گوالن ڪان اڻوهنڊ پڇيو جتي مرلي منوهر ٽپو ڏنو هو، تڏهن ڏوڙي جمنا جل ۾ ٽپي پوڻ جو اراده ڪيائون، ته ڪيائون، ته ڪين گوپين گوالن ڪين جهلي ورتو. يشوداڪي ڏاڍا ورلاپ ڪرڻ لڳي، جنهنڪري ٻيون برج جون استريون ۽ اوچنگا روڻ ڏيئي رئڻ لڳيون.

ماتا کي ايترو رئندو ڏسي بلرام کيس ڏيرج ڏيئي سمجهائڻ لڳو تہ "هي ماتا! تون اُداس ڇوٽي ٿين، او ها نڪي هنجي ڌڻي وڃڻ يا ڪالينا ناگ جي ڏنگڻ جو ڏر ۽ ڏپ ڪرڻ نہ گهرجي، جڏهن اوهين پاڻ پنهنجين اکين سان ڏسي چڪا آهيو تہ هن پوتنا ۽ ٻين ڪيترن راڪشسن کي اوهانجي روبرو ماري ڌرراج وٽ

تہ ڪوال پال ۽ وڃڻا سڀ ڪپل ، شري ڪرشڻ روپ ڏسڻ لاءِ آيا. پوءِ شري ڪرشڻ کان اصل وڃڻ بابت پڇڻ لڳو. شري ڪرشڻ تڏهين ڪپل برهما جو سمورو احوال ٻڌايو.

ان ڳالهہ کي هڪ ورهہ گذريو ۽ برهما کي وڃڻ ۽ ڪوالن جي اڪاڻ جي ڳالهہ ياد آئي. خيال ڪيائين تہ هلي ڏسڻ گهرجي تہ وڃڻ ۽ ڪوالن کان سواءِ شري ڪرشڻ جو ڪهڙو حال آهي؟ پوءِ تہ وڃڻ ۽ ڪوال پالن کي غذا منجهہ نند جي ڏني. پوءِ بندرابن ۾ آيو، جتي شري ڪرشڻ سان سڀ ڪجهہ روپ ۾ ڪوال، پال ۽ وڃڻا ڏٺائين. برهما کي تڏهن شڪ ڇاڪيو، سوچڻ لڳو تہ غذا ۾ آيو؟ اڃي ڏسي تہ اڳتين وانگر وڃڻا ۽ ڪوال پال نند جي آهن. تڏهن وري موڻي نند رابن ۾ آيو، اُتي پيڳوان جي ماڻا سان سڀ ڪوال پال ۽ وڃڻا پيڳوان جي چئوپاسي روپ جڏا ڏسڻ ۾ آيا ۽ هڪ هي اڳيان ڏيوتائون هٿ جوڙي ستوتي ڪندا ٻيٺا ڏٺائين."

هي راجا پرڪشت! پيڳوان جي اڳيان ماڻا ڏسي برهما ڏاڍي ڪٽي پڇندڙجون اکيون بند ڪيون ۽ ڏيوير وانگيان مان ڪري ٻيهي رهيو. سندس سڀ گيان ڏيان ۽ ايمان ڏٺي وڃي ۽ چپ وڃون ڏڪڻ لڳو. شام سندر جڏهن ڏٺو تہ برهما پڇندڙجي ڪرتي کان لڄي ٿي وڃڻ ڏسو آهي، تڏهين اُٿين ماڻا روپي ڪوال پالن کي انتردان ڪري فقط ڀاڻ هڪڙو ڪرشڻ روپ اُتي ٻيهي رهيو. برهما اُن مهل سو نماڻي پيڳوان کي هٿ جوڙي ستوتي ڪرڻ لڳو تہ "هي دينا ناٿ! ڇڪو ڪمو جو ڪرپا ڪري مڇندڙجو ايمان ڏيو رکيو." پيڳوان برهما جو مٺو مٺي ڪٽي ڇاڪي سان ڪپل لاتو ۽ پوءِ آهي چوراسي ڪوال پال ۽ وڃڻا آڻي پيڳوان وٽ حاضر ڪيائين.

پگهوان وڃڻ کي وڻي گوال پالن جي مدد لئي ٻڌي ، جتي هن ڪاڏو ويندي ، اڇي پٿر. هو سڀ ڪيس ڏسي چوڻ لڳا تہ "هي ڪرشن! تون ڏاڍو جلد وڇڙا ڪولي آئين. اڄ اسان پورو پورو ڄڻ ئي ويہ ، تڏهين دير نہ لڳي." پوءِ تہ پاڻ ۾ ساڻن ويهي پوڄن ۽ چوڻ لڳو. شام پوڻ تي سڀ گهوڙي موڪلڻ لڳا. وات تي بندرابن پهاڙيءَ اچڻ تہ ڪٿي مرلي وڄائي جهنجهو آواز ٻڌي سڀ موهجي ويا ۽ برج بالائون مرليءَ جو آواز ٻڌي گهران ڌاهر نڪري آيون ۽ مومن پياري جو درشن ڪري پنهنجون اکيون ٺاري لڳيون."

شري شڪديو جي چوڻ لڳو تہ "هي راجا پريڪشت! جڏهين شيام سندر ڪڻن وڄائين جو ٻڌي، تڏهين هڪڙي ڏينهن گوالن سان ڪڏ جهنگ ۾ بلرام کي وڻي گانيون چاڙهڻ ويو. جهنگ ۾ پهچي ڪانين کي چوڻ لاءِ چڏي ڏائين ۽ پاڻ ويهي گوالن سان راند ڪرڻ لڳو. ٿوري وقت ڪانپوءِ بلرام کي چهائين تہ "ٿورا گوال ۽ گانيون وڻي هڪڙي پاسي توون ۽ تہ ٻئي پاسي آءُ وڃان." جئن ئي هن ائين ڪيو، تئن ئي هڪڙي گوال بلرام کي چيو تہ "هتان ٿورو پري تارڪا جو هڪڙو بن آهي ، جتي ڏاڍا امرت جهڙا ميوا لڳل آهن، پر افسوس آهي جو ڏينڪاسر نالي هڪڙو راکشس ڪڏهن جي شڪل اڻين ميون جي نگهباني ڪري رهيو آهي. هو تہ پاڻ ڪائي ٿو ۽ تہ ٻئي کهنڪي ڪاڍي ٿو ڏئي. ساڻي جيڪڏهن تنهنجي ڪرپا ٿئي تہ هلي اُهي ڦل ڪائون."

بلرام چيس تہ چڱو، هينڊرئي سڀ هلو ۽ هلي خوشيءَ سان اُهي ڦل ڪاڏو، ڏسان راکشس ڪوهان کي چاٽو ڪري ؟" پوءِ تہ سڀ بي ڏپا ۾ بلرام سان ڪڏ جي اُن بن ۾ آيا. بلرام ايندي شرط ڪري

تہ ڪوال ڀال ۽ وڃڻا سڀ ڪيس ، شري ڪرشڻ روپ ڏسڻ ۾ آيا. پوءِ شري ڪرشڻ کان اصل وڃڻ بابت پڇڻ لڳو. شري ڪرشڻ تڏهين ڪيس برهما جو سمورو احوال ٻڌايو.

ان ڳالهہ کي ڪيترو گذريو ٿيو ۽ برهما کي وڃڻ ۽ ڪوالن جي لڪائڻ جي ڳالهہ ياد آئي. خيال ڪيائين تہ هاڻي ڏسڻ گهرجي تہ وڃڻ ۽ ڪوالن کان سواءِ شري ڪرشڻ جو ڪيڏو حال آهي؟ پوءِ تہ وڃڻ ۽ ڪوال ڀالن کي غذا منجهہ نڌ ۽ ٻيل ڏئائين. پوءِ بندرابن ۾ آيو، جتي شري ڪرشڻ سان سڀني روپ ۽ ڪوال ، ڀال ۽ وڃڻا ڏٺائين. برهما کي ڏڪ ٿيڻ لڳو، سوچڻ لڳو غذا ۾ آيو ۽ اڃي ڏسي تہ اڪيلين وانڪو وڃڻا ۽ ڪوال ڀال نڌ ۾ آهن. تڏهين ويچي ٿوتي بندرابن ۾ آيو، آڻي پڳوان جي مايا سان سڀ ڪوال ڀال ۽ وڃڻا پڳوان جي چترائي روپ جهڙا ڏسڻ ۾ آيا ۽ هڪ ئي اڳيان ڏيو ڀائرن هٿ جوڙي ٿوتي ڪندا ٻيٺا ڏٺائين."

هي راجا پرڪشت! پڳوان جي اڻڄاڻ مايا ڏسي برهما دڃي ڪٽي پنهنجون اکيون بند ڪيون ۽ تصويرواڪيان ٿيڻ ڪري بيهي رهيو. سندس سڀ گيان ڌيان ۽ ايمان ٽٽي ويو ۽ ڀي وڃون ڏڪڻ لڳو. شام سندر چڪرپاڻي ڏانو ڏسي برهما پنهنجي ڪوڙي ڪان لهجي ڏي وڃڻ لڳو. تڏهين آڻهن مايا روپي ڪوال ڀالن کي انتردان ڪري ڇڏڻ ڪرشڻ روپ آڏو بيهي رهيو. برهما آن ڀيٽ سڀ ڇڏائي پڳوان کي هٿ جوڙي ٿوتي ڪرڻ لڳو تہ "هي دينا ناٿ! ڇڪو ڪيو جو ڪرپا ڪري منهنجو ايمان ڏيو رکيو." پڳوان برهما جو ٿوٿو ٻڌي ڪٽي ڇاڏي سان ڪيس ٿاتو ۽ پوءِ آهي جو ڀالن ڪوال ڀال ۽ وڃڻا آڻي پڳوان وٽ حاضر ڪيائين.

ڪاڏو ويني، اچي ڀيٽو. هو سڀ ڪيس ڏسي چوڻ لڳا تہ "
ڪرشن! تون ڏاڍو جلد وڏا ڪولي آئين، اڄا اسان پورو پورو ڄڻ
ويهہ، ڏڪيئن دير نہ لڳي." ڀگوان چيو تہ "ڀائي! وڏا ويجهو ئي ملي
وڻڻ لڳو. شام پوڻ تي سڀ گهرڏي موڪلڻ لڳا. وات تي بندرابن
پهاڻ ۾ ڄ ڄالائون مرليءَ جو آواز ٻڌي گهران ٻاهر نڪري آيون ۽
مومن پياري جو درشن ڪري پنهنجون اکيون ڏاڙ لڳيون."
شري شڪ ديو جي چوڻ لڳو تہ "هي راجا پريڪشت! جڏهين
شيام سندر اڻن ڏٺين جو ٿيو، تڏهين هڪڙي ڏينهن گوالن سان
ڳڻ جهنگ ۾ بلرام کي وڻي گانيون ڳاڻ ويو. جهنگ ۾ پهچي
گانين کي جوڙ لاءِ چڏي ڏائين ۽ پاڻ ويهي گوالن سان
راند ڪرڻ لڳو. ٿوري وقت کانپوءِ بلرام کي چهائين تہ
"ٿورا گوال ۽ گانيون وٺي هڪڙي پاسي ڏون وڃ تہ ٻئي پاسي
آڻ وڃان." جئن ئي هنن ائين ڪيو، تئن ئي هڪڙي گوال بلرام
کي چيو تہ "هتان ٿورو پري تاڙڪا جو هڪڙو بن آهي، جتان ۾
امرت جهڙا مٺا ميوا لڳل آهن، پر افسوس آهي جو ڏينڪاسر ڏالي
هڪڙو راڪشس گڏهہ جي شڪل اُتهن ميون جي نگهباني ڪري
رهيو آهي. هو نہ ڪنهن کي ڪائي ٿو ۽ نہ ڪنهنکي ڪائڻ ٿو ڏئي.
هاڻي جيڪڏهن تنهنجي ڪرپا ٿئي تہ هلي اُهي ڦل کائون."
بلرام چيس تہ چڱو، هينڙئي سڀ هلو ۽ هلي خوشيءَ سان اُهي ڦل
کائو، ڏسان راڪشس ڪوهان کي چا ٿو ڪري؟" ڀوءِ تہ سڀ بي ڊپا
ٿي بلرام سان گڏ جي اُن بن ۾ آيا. بلرام ايندي شرط ڪري

تہ ڪوال ڀال ۽ وڃڻا سب ڪيس ، شري ڪرشڻ روپ ڏسڻ ۾ آيا. پوءِ شري ڪرشڻ کان اصل وڃڻ ٻاڌت ٻڌڻ لڳو. شري ڪرشڻ تڏهين ڪيس برهما جو سمورو احوال ٻڌايو.

ان ڳالهہ کي هڪ ورهہ گذري ويو ۽ برهما کي وڃڻ ۽ ڪوالن جي لڪاڻ جي ڳالهہ ياد آئي. خيال ڪيائين تہ هاڻي ڏسڻ گهرجي تہ وڃڻ ۽ ڪوالن کان سواءِ شري ڪرشڻ جو ڪهڙو حال آهي؟ پهريائين تہ وڃڻ ۽ ڪوال ڀالن کي غذا منجهہ نڌ ۾ پيل ڏٺائين. پوءِ بندرابن ۾ آيو، جتي شري ڪرشڻ سان سا ڪٿي روپ ۾ ڪوال، ڀال ۽ وڃڻا ڏٺائين. برهما کي تڏهن شڪ جاڳيو، سوچڻ لڳو غذا ۾ آيو ۽ اڃي ڏسي تہ اڳيئين وانگر وڃڻ ۽ ڪوال ڀال نڌ ۾ آهن. تڏهين وري موتي بندرابن ۾ آيو، آڻي پڳوان جي مايا سان سب ڪوال ڀال ۽ وڃڻا پڳوان جي چترپڻ روپ وڃڻا ڏسڻ ۾ آيا ۽ هڪ هي اڳيان ڏيو ڏائڻن هٿ جوڙي شڏوتي ڪندا ٻڌا ڏٺائين."

هي راجا پريڪشت! پڳوان جي اڳئي مايا ڏسي برهما ڏاڍي ڪٿي پشيمان ٿيو ڪيون نہ ڪيون ۽ تصويو وانگيان مان ڪري ڏسڻ لڳو. سمجهي سب گمان ڏيان ۽ ايمان ڪٿي ويو ۽ ڏاڍي وڃڻ ۽ ڪوال ڀال سڀ سمجهي ڏڏو تہ برهما پشيمان ڪرڻي ڪارڻ لڪي ۽ ڪوال ڀال آهن، تڏهين آڻهن مايا روپي ڪوال ڀالن کي ۽ ڪرشڻ روپ آڻي ڏيکاري برهما کي ڏسڻ لڳو تہ "ڪيس جو ڪرڻا ڪري منجهہ ايمان ڏيو رکيو." ڪيس ڪٿي ڪاڻي سان ڪيس ڪيترپڻو آهي جو ڀالن ۽ ڪوالن ۾ آڻي مٽ ڪاڻو ڪيائين

ڏ ٿون جنهن شري ڪرشڻ کي ڀگوان جو اوتار چئبو ٿو سو ڪوال
ڏان جو ڏو ۽ ٻڌو ڪائي. انهيءَ ڪري اسانکي ڏيهنجي ڏوڻ کي
شڪ ٿو اچي. "جو هما ڏڪ جين ڏين ڏ "ڀگوا اوهان جي سنسي
مٽائط لاءِ آڏ ٻاڌڪي ڪوال ڏال ۽ ٿڙا ڏو ڏائي ان جو آز ڏو ڏو
ڏان. جيڪڏهين ڏوڏ ڀگوان جو اوتار ڏو ڏو ڏ ڏ ڏهنجي ٻاڌا
سان ٻڌا ۽ ٿڙا ۽ ڪوال ڏال ڏهنڊو. "اوڏو ڏهنجي جو هما ٻڌڪرائين ۸
اڄ آڏهن ۽ ٿڙان کي ڏو ڏائي ۽ ٿڻ ڪري ڏوڏ ڏ ظاهر ڪري ڏو.
هيڪڏهين ڪوال ڏال ڏڻ ڪي ڏهنجي ڪٽ ڏس ڪيو. ڏڻ ڏهنجي ۽ ٿڻ
ڏسن ڏ ۽ ٿڙا ڏهن کي ڪين ۽ آڏ شاهر سنڊيو کي ڏو ڏاڻ.
ڀگوان ڪين ٿ لاسو ڏڻ ڏ "ڪر ڪڻ ڏ ڪيو ڏو هان ۽ ٿڙا ڪوال ڏو
ڏي اوهان." ڀگوان سڀ ڪيو ڏ اهو ڏو هما ڏو ڪر اڄ ڏو ۽
ڏهنجي ٻاڌا سان اوڏا ۽ ٿڙا ٻڌي ڪوال ڏڻ ڪٽ ڏي آڏو ڏو اڄ
ڏسي ڏ ڪوال ڏ ڪين ڏهن. ڏي شاهر سنڊيو سڀ ڏهنجي ۽ ڏو ڏ ڏهنجا
آڏهنکي ڏ اڪاڏو آهي. ڏڻ ڏهنجي ۽ ٻاڌا ڪي ڏ ڏ هن ڪوال ڏال ڏهن
ڪهڙ ڏ هو ڏڻڊا ڏ سنڊن ٻاڌا ٻڌايا ڪي ڏاڻڊا. ڏو ۽ ٻڌڻجي ٻاڌا
سان اوڏائي ڪوال ڏال آڏهنجي ڏو ٻي ۽ ٻال ڏاڻت جا ٻاڌا ۽ ڏ
شاهر جو سپ ڪاڻڊا ڪي ڏاڻا ڏهنجي ڪهڙ هو ٻڌا ۽ ڪين ڏهن ڏ
ٻڌ هي سڀڪ ڏ رهي."

هي راجا پريڪشت! جڏ هين ڏ هما ڏو ڏ ڏهنجي ڏو ڏائط هي ڪالهه ۽ ساري ڏڻي ۽ هيڪڏهين ڏهنجي ٻاڌا
ڏ ڏ ڏ اڄ ٻاڌا ڏو هي ڪوال ڏهنڪر ۸ ڏي ۽ ٻڌ ڏ ڏو ڏ ڏهنجي
ڪري ڏهنجي ڏاڻ ڏ اڄ ڏ ۽ ٿڙا ڏهنجي ٻاڌائن کي
ڏ ٻاڌ ڪري ڏيا آڏهن ۽ ڪاڏين ڏ ڏائي سڀڪ سان آڏهنکي ڪيو
ڪي ڏيون آڏهن. اهو ڏسي ڪيس شڪ ڏاڻي ۽ ڏاڻ ڪيا ۽

مارڻ لاءِ اتي موڪليو. راکشس تڏهن آڪڙ ڪاڪر جو زور
ڪاري وڌو ۽ وات ڦاڙي، وچ رستي ۾ پهچي رهيو. شيام سندر هن
کي پڻ ڏسي گوالن کي سمجهائڻ لڳو ته مٽان ڪي اڪيان
ويندا هجو، پر هو سندر ڪالهه ڏڻي اڻ ڏڻي ڪري وڃڻ کي
ڪي اڪيان ۽ ياد. تڏهن آڪڙ وڻ وهي پهتا. تڏهن هن اڙ بطرح
سان ساهه کنيو جو سڀ گوال پال ۽ وڇڙن سميت سندس پٽ
۽ ملها ويا. آڪاسر ويچار ڪيو ته اڄ ڪرشڻ ۽ بلرام کي مارڻ
بڪاسر پهچي ڏاڍ ۽ پوءِ ڪنا پهچي ٻنهي جي بدلو وٺندس. آڪاسر
جي اڳيئي بدنيت. ڏسي شيام سندر ۽ ان آڪڙ جي وات ۾ اندر
ملهوڙو ٿيو. هاڻي آڪڙ خوش ٿي ويٺهو. وات ڪٽي بند ڪيو.

هي راجا پريڪشت! تڏهن شري ڪرشڻ پهچي بدن اندر
وڏي ڏاڍ ۽ تڏهن آن آڪڙ جو ساهه ڏڍ ڪري لڳو ۽ سندس پراڻ
نڪري ويو. پوءِ شيام سندر سڀني گوالن ۽ وڇڙن سميت پاڻ
نڪري آيو. ڏسي ڏاڍون تڏهن خوشيون ڪرڻ لڳا ۽ آڪاش مان
ڦل وسائڻ لڳا. راکشس مرڻ وقت ڪهڙو ڏاڍو ڪيو،
جنهنڪري هتي ڪرم ڌرتي تي. هي پريڪشت! ڪنهن جاءِ تي
مرڻ وقت جهڙي ڪاريگر جو ڏاڍ ڪٽڻ، تنهن ڪري نڪتي.

آڪاسر جي مرڻ بعد سڀني گوال پال شيام سندر سان
ڪڏهن ڏهڻ ۾ ڪاري ڪي آڻ حتي شان ڪري سڀني کائڻ
ويٺا. ڪهڙو ڪڏهن پهچي ڪاڏو گوالن کي ڪاڏو ته ڪڏهين
گوالن جو ڪاڏو ڪي ڪاڏو. انهيءَ ڪي ڪٻڙن ڏو ڏڻن ڪيو ڏسڻ
ڪي ۽ ڏوهه ڪي وهي جوڙ لڳا ته "مهاراج! ڪٻڙا وڻي ڪي
ڪسر ۽ ڪاڏي ڪڻيءَ سان ڪهڙو ڪي ڏوڪڙ لڳائيندا ڪي ڪڏهن ته
ڏوڪڙ ڪڻڻ ته ڪهڙو سندن آهي ڏوڪڙ ڪڻڻ ڪري ۽

ڪنس ، جڏهن و تساسر جي مارڻ جي ڳالهه ٻڌي ، تڏهن بکاسر کي او ڏانهن موڪليائين ، جو پگهه جو روپ ٿي بندرابن ۾ آيو ۽ اچي جمنا جي ڪناري تي بيهي رهيو . پگوان شيام سندر هنکي ڏسندي سڀ ڪجهه ڪري ورتو ، پر گوال ۽ بالن پگهه کي ڏسي عجب کاڌو . پوءِ جڏن ئي شيام سندر من ۾ چيو ، تڏن ئي ڪيس ڇڏي ويو ۽ پنهنجو وات بند ڪري خوش ٿي من ۾ چوڻ لڳو تہ "اڄ پنهنجي ڀاءُ وتساسر جو بدلو ورتم ."

هيڏانهن و ڀچارا گوال بال واڙا ٿي ويا ۽ پاڻ ۾ چوڻ لڳا تہ "ڪشو دا جنهن اسانکي ڪشٽ جي هيٺري پارت ڪڍي هئي ، تنهنکي ڪهڙو هلي جواب ڏيندا سون ؟ بلرام به خبر نہ آهي تہ ڪٿي رهجي ويو ." ائين چئي رئندا هو سي اڳان پهچڻ لڳا . شري ڪرشٽ گوالن کي ڏکي ڏسي پنهنجي بدن ۾ ايتري گرمي پيدا ڪئي جنهنڪري پگهه جو پيٽ جلڻ لڳو ۽ ويا ڪل ٿي شيام سندر کي ڀاهر ڪيو ڀائين . تڏهن پگوان سندر ، هڪي چهب پنهنجي پير هيٺان رکي ٻئي کي اڇو زور ڏيو جو هو چير جي پيو ۽ مري ويو . اُنوقت ديو تائون واڄا وڄائي ڏاڍيون خوشيون ڪرڻ لڳا .

پگهه جي مرڻ وقت ڏاڍو آواز ٿيو جنهنڪري هو گوال بال سي ڊوڙي آيا ۽ ڪرشٽ کين سموري ڳالهه ڪري ٻڌائي . پوءِ سانجهين جو سي گڏ جي گهر آيا ۽ گوال بالن پنهنجن ماڏائن ۽ ڪشو دا کي وتساسر ۽ بکاسر جي مارجي وڃڻ جو سمورو احوال ٻڌايو . ڪشو دا پگوان جا شڪرانا مڃي پٽ کي ڇاتيءَ سان لڳايو ۽ سي گوپيون کيس واڌايون ڏيڻ آيون .

هڪي ڏينهن جڏن شيام سندر گوال بالن سان گڏ جي بن وڃڻا چاڙهي ويو تہ اُنوقت ڪنس آگهاسر راکشس ، کي ڪرشٽ جي

لڳو. سڀ گهر موتي آيا ۽ شري ڪرشڻ جي ٻانهن ٻڌائن بيٺل ڪري خوشبوئن ڪرڻ لڳا.

ڪڙي ڏينهن نند کوپين کي چوڻ لڳو تہ "اڄ ڪالهہ گوڪل ۾ ڏاڍا اتپات ٿيندا رهن ٿا، تنهنڪري ڪنهن ٻئي هنڌ هلي رهجي جتي گاهہ پاڻي چاڙهہ سکر هجن." اهو ٻڌي ڪوپين ڪيس گوورڌن پروت تي هلي رهڻ جي صلاح ڏني. اها ڪالهہ سڀني کي وڻي ۽ سڀئي اڇي گوورڌن پروت تي رهڻ لڳا. شيام سندر جي ڪرپا سان سڄي بندرابن ۾ ڦل ڦول ۽ گاهہ وغيرہ ٿي پيا. اتي گائيون وڇڙا چري ڏوڪ ڪرڻ لڳا ۽ طرحين طرحين جا پکي منيون لاتيون ڪري رهندڙن کي خوش ڪرڻ لڳا. ڪڙي ڏينهن شيام سندر ماتا يشودا کي چيو تہ "ماتا! آءٌ وڇڙا چارڻ ويندس ۽ بلديو کي جئي ڇڏ تہ هو موڪلي بن ۾ اڪيلو ڇڏي نہ ڏئي." يشودا اها ڪالهہ ٻڌي، جهٽتي شيام سندر سمي وهي رهيو. لاڙ يشودا گوالڻ کي پارت ڪري ڪرشڻ ۽ بلرام کي ٻڌن چارڻ لاءِ موڪل ڏني.

ڇڏهن ڪنس ٻڌو تہ نند ۽ ٻيا گوپ گوڪل ڇڏي بندرابن ۾ وڃي رهيا آهن، تڏهن وتسلر کي شيام سندر جي مارڻ لاءِ اڻي موڪليو، جو وڇڙي جو روپ ڌري بندرابن آيو ۽ ٻين وڇڙن ۾ گڏ جي چوڻ لڳو. شيامسندر سمجهي ڪيو ۽ بلرام کي اشارو ڏيئي چوڻ لڳو تہ "هي راکشس ڪنس جو موڪليا وڇڙو روپ بنجي موڪلي مارڻ آيو آهي." پوءِ ڇڏهن وتسلر جو ڏند و شريڪرشڻ وٽ اڇي پهتو، تڏهن پڪوان کيس پوين ٽنگن کان جهلي ڦيرائي ڦيرائي ڪٽي ڪڙي وڻ تي ڇڪڙيو، جنهنڪري هنجو ساهہ ڪڍي ويو. اهو حال ڏسي ديوتائون آڪاش مان ڦل وسائڻ لڳا.

سندن پاڻن ميان ۾ سندر ۽ تيجوان ۾ ش پيدا ٿيا ۽ پگوان اُن
ميل ڪين پنهنجو چترپڻ روپ ڏيکاريو. اڳي موٽي مورت
ڏسي هو ٻئي هٿ جوڙي وينتي ڪرڻ لڳا تہ "هي ديناناٿ!
ڏاڍ سوامي اسان تي وڏي ڪرپا ڪئي جو اڄو سڀاڳ ڏنائين،
جنهنڪري اوهانجي چرڻن جو درشن ٿيو ۽ اسانجو سڀ ڏکاڻو ور
ٿي ويو. هي سوامي! جيڪو جيو مايا ۾ انڌو ٿي اوهانجو سمرڻ
نٿو ڪري سو اسان وانگر ڪهي ٿو." اها ستوتي ٻڌي پگوان
شريڪرشڻ چيو تہ "نارد منئي جي سراپ ڪري تو هانکي وڌ
ٻنڌو پيو هو ۽ اُنجي ڪرپا سان اڄ منهنجو درشن ٿيو آڻو. هاڻي
جيڪا اڇا هجيو اهو ور گهرو."

نل ڪوبر ۽ مٽي گريو پاڻهي پگوان جي ايتري ڪرپا ڏسي
وينتي ڪري چوڻ لڳا تہ "هي مها پريو! جڏهن توهانجو درشن
ملييو تہ پوءِ باقي ڪهڙي ڳالهہ جي اڇا رهي. رڳو ايتري دياڪريو
جو اسانجي هردي ۾ اوهانجي پڳهي سداءِ قائم رهي." شيامسندر ڪين
اهو ور ڏيڻي هليو ويو ۽ هو پرڀاتر ۾ وماڻن ۾ چڙهي وڪنٺ روانا ٿيا.

شري شڪديو چيو تہ "هي راجا پريکشت! جڏهن اُهي ٻئي
وڻ ڪري پيا، تڏهن اُنهنجو آواز ٻڌڻ ۾ نہ آيو، جنهن ڪري
ڪي ٻڌي ويئي هئي اُتي آئي. اُن هنڌ ڪيس نہ ڏسي سڏ لڳي،
پر پوءِ جنهن اُهي ٻئي وڻ ڪريا هوا اُتي جا ڏسي تہ بنهي جي وچ
نند لعل اُڪري سان ٻڌو ويٺو آهي. يڪدم ڪيس جوڙي هنجہ
۾ ڪٽي چمڻ لڳي. وڻن جي ڪرڻ جو ٻڌي سڀ گوپ گوپيون
۽ نند يشودا عجب ڪاڻ لڳا تہ سواءِ ڪنهن واڌ ميڙن جي هي
وڻ ڪٿن ڪريا! تڏهن گوال بال جن اهو سڀجو چريتر اکين ڏٺو
هو تن سو بستي ڀاڙهہ ڪري ٻڌايائين، پر ڪنهنکي به ويرو سو نہ اچط

ڪيس اها سڌائي ڪانڌ پوندي آهي تہ هي شر برجهنڪي هنريت سينگاريان ۽ ٿاهيان ٿو، سو هڪ ڏينهن، ضرور ڪاس ٿيطو آهي ۽ مرط کانپوءِ ڪيس ڪٿا ۽ ڪانو ڪانبندا يا ساڻط سان وڪڙي ويندو. اِنلاءِ چگي مٽي جو ويچار ڪرط کپي. دولتمندن کان هري پڇن ٿي ڪونہ ۽ هو اڳياني سنسار جي جوڙي ماڻا موهہ ۸ فاسي پنهنجي بدن ۽ ڪٽنب ڪي ڏسيو پيا خوش ٿين. ڪاني ۽ هري پڪٽ سب سکرو ڪر ڪجهڙو سمجهنڌا. اهو ويچار ڪري هنن ٻنهي جي هٿ لاهط لاءِ نارد مٽي کين سراپ ڏنو تہ" اوهين ٻئي پائروط ٿي سنسار ۸ رهو. اُنوقت اوهانکي ماڻا جي مستي ۽ ايمان جو قل ڏسط ۸ ايندو."

جڏهين ڪنهکي بيماري ٿيندي آهي، تڏهن ٻئي جي ڏکر جي ڪل پوندي اٿس، يا ڪنهکي بيمار ڪندو لڳندو آهي تہ ٻئي جي ڪندي لڳط جو ابڏاءِ سمجهندو آهي. سو هنن پانڻ ۾ جڏهن اهو سراپ ٻڌو ۽ تڏهن پڇاءِ ڪري وڃي نارد جي پيرن ٿي ڪري پيا ۽ ونتي ڪري چوط لڳا تہ "هي مٽي ناٿ! اسان پنهنجي ڪٻٽي جو قل يوگيو، پر هاڻي اهو تہ ٻڌا ٻو تہ اسين اڃهي سراپ کان ڪڏهن ڇٽندا سين؟" نارد وراڻي ڏنين تہ "جڏهن شريکرشط مهاراج پرڏوئي هي دارلاهط لاءِ متورا ۸ جنم وٺي نند ٻشودا جي گهر ۾ ال ايلا ڪندو، تڏهن اوهانجو اُدار ٿيندو."

هي راجا پرڪشت! اڃهيئي سراپ ڪري اهو ٻئي ٻاڙو گوڪل ۸ يملا ارجن نالي وڻ اچي ڏيا ۽ شريکرشط مهاراج اهو سراپ ياد ڪري اُکريئ کي گهايندو اُنهن وت ويو ۽ ٻنهي وٽن جي وچ۸ اُکري آڪاڻي اهڙي رکٽي ڇڪ ڏنائہ جو اُهي ٻئي ٻاڙ کان پٽجي ڪري پيا. وٽن جي ڪرط ڪري ڏاڍو وڏو آواز ٿيو ۽

مکڙ جي کوڙ آهي جو هو هن ريت ٻين جي گهران چوڻائي پاڻهي مکڙ چوڙالو رکايو اٿس ،؟ چڏهن کو ٻيون مونکي ڏوڙا پاڏيڻ اچن ٿيون ، تڏهن آءٌ لڄ ۽ ڇڏيو مران. انڪاءِ ٻڌ ڏ هو ڇڏو ٻيو ڪجي."

ٻلرام تڏهن شيام سندر وٽ اچي ڪيس کلي جوڙ لڳو ڏ "ڀائي! تنهنجي ليلا ڏون ئي ڄاڻ. ڪٿي سبب ڏون ماڻا جي هٿ وڪامي ٿئين، جنهنڪري تنهنجو کوڙ ٻ وس ڪٿن ڏي نڪو هلي سگهي ، ڏ ڏ تنهنجي ڇڏڻ وارو آهي ڪير؟" ائين چئي ٻلرام اُڏان هليو ويو. شيام سندر تڏهن ويچار ڪيو ڏ ڏاڙهڻي جي سراپ کري کپيرجا ۽ پٽ جي نند جي ڏوازي ڏي ٻيلا ارجن ۽ مشهور وڻ ٻيڏا آهن، تنڪي ان سراپ کان ڇڏائي ڪرڻا وڻ ڪجي ۽ اُنهنجي ڦي اُڏار لاءِ ڏ مون هي ٻانهون ٻڌا ٻون آهن.

راجا پريڪشت تڏهن پڇڻ لڳو ڏ "هي شڪديو جي مهاراج! اِنهن ٻنهي وڻن جو احوال ٻڌايو ڏ ڏاڙهڻي سراپ ڏيڻ!" شڪديو وراڻي ڏني ڏ "هي راجا، اڳوڻي جنم ۾ ڏل ڪوڙ ۽ مڪريو ٻي کپيرديوتا جا پٽ هوا، جي مهاديو جي تپسيا کري ڪيلاس پوڻ ڏي رهندا هوا. ڪڙي ڏينهن هو ٻئي پنهنجن استرين سان شراب جي نشي ۾ مست ڏي ڪنڪار اکوڙا سان کوڙ لڳا. چوڏارو اچي اُڏان نڪري جنهنڪي ڏسي هو استريون ڏاڏيون شرمندیون ڏي ڪپڙا پوڙ لڳيون، پر هو ٻئي شراب جي مستي ۾ ڦنڪائي ٻيڏا رهيا ۽ ايمان وڃون ڏاڙهڻي کي نمسکار به ڪين ڪيائون. ڏاڙهڻي من ۾ ويچار کوڙ لڳو ڏ جنهنڪي ماڻا جو هٿ ڏيو آهي ، جنهنڪري ڪامي وس ڏي هو ڪنهنڪي به نڏا ليکين. دولت ملڙ ڏي آدمي ڏاڻي استري پوکڙ، جيو ڇڏا کوڙ ۽ جوا وغيره کيلڙ ۾ مشغول رهندو آهي ۽ ٻاڙ کي سدائ آمو سمجهندو آهي.

اڄ آ تو کي هن اُکريءَ سان ٻڌندس." جڏهن هو ڪيس وسيءَ سان ٻڌڻ لڳي، تڏهن پيڪوان جي مايا اڏري جو جڏهن وسيءَ سان ڪيس ٻڌي سا هر آڳر نديءَ ٽيو پوي. پوءِ تر ڪو پيو ن پڇڻجي ڪهن ماڻ وسيون ڪٽي آيون، پر اُهي بر نديءَ يون ٽي پيون. جڏهن سڀئي وسيون ڪٽيءَ ڪٽي ٻڌائو نس، تڏهن بر ڪٽيءَ ڏيڻ وقت وسي نديءَ ٽي پيئي. اڳي سڀئي عجب هر ٻئي پڇڻجي هار مڃي ٻيٺيون، هاڻي شيام سندر پڇڻجي اڇا سان ڪڙيءَ نديءَ وسيءَ سان ٻڌجي ويو ۽ پوءِ يشوداسيڻي ڪوپين کي قسر ڏو تر مٿان ڪاهڪي ڇوڙي. ائين ڪري يشودا وڃي گهر جي ڪر ڪار ڪئي."

ايتري ڪٽا ٻڌائي شري شڪديو جي چوڻ لڳو تر "هي راجا پريڪشت! جڏهن پيڪوان جو درشن هزار و رهيه تپسيا ڪندڙ کي بر مشڪل ٿو ملي، سو پڪٽيءَ جي وس ٽي وسيءَ ٻڌجي پيو. سندس مايا اڏري تر زبردست آهي جو هر دفعه يشوداسندس وات هر ڏيئي لوڪ ڏسي برکيس سچوٽي نر سگهي ۽ اُکريءَ سان ڪٽي ٻڌائينس."

يشودا جي وچڻ کانپوءِ شيام سندر کي اُکريءَ سان ٻڌل ۽ اُدامر، ڏسي گوپيون جي کيس ٻڌڻ وقت وسيون ڪٽي آيون هيون ۽ کليون ٽي، سي هيٺر پير مڃڻجهر اڇي رڻ لڳيون ۽ پڇتائي چوڻ لڳيون تر "اسان ڏاڍ ائين ڪيو." پوءِ يشودا کي سمجهائڻ لڳيون تر شيام سندر جو ڏوهر معاف ڪر، کيس هاڻي ڇوڙ. يشودا سندن اها گالهه نر مڃي، تڏهن ڪڙيءَ ڇوڪريءَ بلديو کي وڃي شيام سندر جي ٻڌ جڻ جي گالهه ٻڌائي. بلرام يڪدم ماتا وٽ اچي کيس، شيام سندر جي ڇوڙڻ لاءِ پراوٽنا ڪئي. يشودا چوڻ لڳي تر "بلرام! تو سون هن ڪنهي کي کهٽي دغا ائين ڪرڻ کان روڪيو، پر هن ٻڌو اڻ ٻڌو ڪري ڇڏيو. ڇا پڇڻجي گهر ۾ ڏاڍ

گوپيءَ کرشن کي هٿ کان جهليو هو سا پنهنجي پٽ کي ڏسي
شرمندي ٿي ۽ پوءِ ته سڀ ڳالهه کليل لڳيون. يشوداانهيءَ
ٿي. چوڻ لڳين ته "اوهين مفت منهنجي پٽ کي بدنام ڪري
رهيون آهيو، انڌاڻ اڄ کانوٽي کا بر ساڻس نه ڪاڻائي." پوءِ سڀ
گوپيون شيام سندر کي ڏسي من ۾ پرسن ٿيندي پنهنجي
پنهنجي گهرن واڻيون ٿيون.

ايتري ڪٿا ٻڌي راجا پريڪشت پڇڻ لڳو ته "هي شڪديوجي مهاراج!
پلا نند يشوداانهيءَ کي ڪهڙو تپ ڪيو جنهنجي ڪري پيڪوان
پاڻڪي سندن پٽ ڪرايو؟ پنهنجي ٻال ليلا ڏيکاري ڪين سڪي
رکيو؟ ۽ انهيءَ سکيءَ سنديءَ کي ڪهڙو ڪرم نصيب ٿيا؟"
شڪديو واڻي ڏني ته "هي راجا! اڳوئين جنم ۾ نند يشوداپرميشور
جي گهٽي ٽهسيا ڪئي هئي، تڏهن ڌارڻيءَ پرسن ٿي وڏڏوهون
جنهنجو ڪل هو انهيءَ پوڻ ڪيا آهن."

ڪڙي ڏينهن صبح جو جڏهن يشوداڏڏ واڙي رهي هئي،
تڏهن شري ڪرشن نندڙو مان آڻي "امان امان" ڪري پڪارڻ لڳو.
پرماڻڪ اٿي جي آواز ڪان جنهنجو آواز ٻڌڻ ۾ ڏاڍو. تڏهن ٻاڪ
رئندو ماڻڪ وٽ آيو ۽ پوءِ ماڻڪ اٿي جهلي مٽڪيءَ مان مکڻ ڪڍي
اُڇلائڻ لڳو. يشوداتڏهن ڪيس پڇاڻي جنهنجي وهاري چمڻ لڳي.
ايتري ۾ چاڏسي ته ڪير اُڀامي هاڙهڻ لڳو آهي. انهيءَ تي شيام سندر
کي اُتي وهاري ٻاڪ ڪير جي سنڀال ڪرڻ ويئي. پنهنان هو تڏهن
سڀ مکڻ ڪڍي هڙتن پڇي ڏڏهاڙ ۾ ويان پيل ڪڙيءَ اُڀي
ڏي ويهي مکڻ کائڻ لڳو ۽ ڪوالن کي هر سڏي ڪاڻائڻ لڳو. اهو حال
ڏسي يشوداڪي ڏاڍي چڙ آئي ۽ لڪ ڪٽي پنهنجي پٺيءَ. پوءِ
ڪيس جهلي چوڻ لڳي ته "هيتري سمجهائيندي به تون نه سمجهين،

هي راجا پريڪشت! ان کانپوءِ برشام سندر جي اڻائي هلت هلي آئي ۽ يشوِ دا کيس سمجهائيندي هئي تہ پت! پاڻوت بيشمار گائيين هوندي بہ جيڪڏهن تون گوالن جي گهران ڏاڍ مکط چوراڻي پاڻڻي "مکط چور" ناالو رکائين نہ کيڙي نہ لڄ جي ڪالهہ آهي! مان شرم ۽ چون کنهکي منهن ڏيکاري نٿي سگهان. وڏي ماٹهوءِ جو پت ٿي اها هلت ملط گا جگائي ٿي." يشودا جا اهڙا وچن ٻڌي شيامسندر چوط لڳو تہ "ماڏا! اڄ کانوٽي وري آءٌ انهن گوالن جي گهر نہ ويندس." پر هو مکط چوراڻط کانسواءِ رهيو کين، جنهنکري هڪڙي ڏينهن سيني گوپين کيسر، ٻڪڙي يشودا وٽ وڃي وحط جو ٻڪو ٻرط کيو. جنن ئي هن هڪڙي گوپيءِ جي گهر اندر گهڙيو، تنن ئي سيبٽي کيس جهلي ماٹيس وٽ وڃي آيون. ٻڪوان اُن وقت پنهنجي ماڏا سان اڏو تہ کٹي جل بکيڙيو جو جهڪا گوپي کيس هٿ کان جهلي ڇڏي آئي، تنهنجي پت جي وات کي امکط اڳائي جڏهن ڏاط اُن انترڌان ٿي ويو. ۽ پوءِ هو گوپيءَ اڃي نندکي دانهون ڏيط لڳيون تہ "جيڪڏهن اوهان وٽ مکط نٿو ٻچي تہ اسان کيڙو گذار کيو. تہ ڏيو مکط چوراڻي ٿو تہ اسانجا وڇڙا چوڙيو جڏي ۽ هي ڪجهہ ڇڏجنس، ٿو تہ ڪپڙا ڦاڙي وڃي ۽ وري هي ڏوراپو ڏيط اچون تہ اوهين اسانتي پڙوسواڻ نہ ڪريو. اڃيو اڄ سڪر سو ڏيو اوهانوت وڏي آيون آهيون."

جڏهن گوپيون ڏوراپا ڏيئي چڪيون تڏهن يشودا چوط لڳين تہ "اڌي! ڪٹي آهي منهنجو موهن پيارو؟ اوهين کنهکي جهلي آيون آهيو؟ چور جو منهن تہ چٹائي ڏسو! منهنجو ڪنهيو تہ ڪالهہ کان وڏي گهر کان ٻاهرئي کوتہ نڪتو آهي. اڃيو اوهانجو سڄو ڪوڙ ظاهر ٿي ٻيو." اها ڪالهہ ٻڌي جنهن

آهي. گوپين انهيءَ ڪري سندر، ڏاڍو "مڪڙ چور" ڪري ڪوڙ ۽
سندس من قسر جي حرڪتن ڪري پڇنجڻون ماڻيون ۽ چاڻيون
ڇڪن تي ڪڙ لڳيون؛ انهيءَ لاءِ تہ هو آڻي پڇي نہ سگهي. شوخ ڪرشن
ڏڌ هين هيءَ تجويز ڪيي جو ڪڙيءَ آکريءَ تي پوءِ ڪاڻي ڪڙيءَ
ڏڌ مڪڙ لاهي سڀ وهي کائيندا هوا. ڏڌ هين انهيءَ تجويز ڪڙ
سان ڀرڻ ڇڪن تي پڇي نہ سکهندا هوا، ڏڌ هين موليءَ منوهر
پڇنجي مرليءَ سان چاڻين کي ٺڳڻ ڪري ڇڪن ۽ ڏڌ ۽ ڦوڪ
پيئندا هوا. ڏڌ هين اهو حال ڏڪي کا ڪوپي ڪاڙهي ايندي
هئي، پر من جي موهڻ ڏسي ڪلي ۽ جهندي هئي.
ڏڌ هين ڏڌ هين گوپين يشوداکي شيام سندر جي اڻڻ
حرڪتن بابت وڃي ڏانهن ڏيندين هيون؛ ڏڌ هين شوخ ڪرشن
ڏاڍي نماڻائيءَ سان يشوداکي چوندو هو تہ "ماتا! مون سڀ گوڙ
ڏيون ڪاڻائين. پاڻ ۽ پچار ڪري آڏ هيڏ ڏو نيڏ ڏو سو ڇڪن تي
پڇندو هوندس؟ مون سڀ گوپيون مونکي زوران زوريءَ پڇنجي
کهوڻي وڃن ڏيون. پوءِ کا ڏڌ ۽ مڇنجو مڇن ڀيٽي ڇڏي،
کا پيار ۽ چون چماٽ پيٽي ڪڍن، کا ٿوپي لاهي ڇڏم ٿو
پوءِ ٿوپي ڏيان. اڙيءَ طرح پيون ٻه ايڪ مونسان جهڳڙن ڪن
مونکي ستائين ڏيون ۽ سو ڪوڙ ڪاڻ شهه ڇڏي ڀڄي ڪنهن
هنڌ رهم." اڙيون اڙيون مڻيون ڪاڻيون مون ڏوڻ ڏڌ
يشوداهن گوپين کي گوڙ ڪري ڇڏيندي هئي؛ جو ڏاڍي
هين تہ "جيڪڏهين سچيون آهيو تہ ڇو ڪاڻ ۽ ڪوڙ ڪيو ٿا
مونوت وڃي اچو." يشوداجي اها ڳالهہ ڪڏهن سڀني گوپين
شيام سندر کي پڪڙي اچڻ جي رٽ ڪاري.

ڪڙي ۽ ڦهر جڏن شيام سندر ۽ بلرام سان اگهڙ هر راند پئي ڪئي، تڏن متيءَ جي لپ پري کڻي وات هر وڌائه. انهيءَ تي ٻين ڀالڪن وڃي يشودا کي ٻڌايو ۽ ڪاوڙ جي لڪڻ کڻي ڪنهن کي مارڻ لاءِ دوڙي آئي. ڪنهن تڏهين چوٽ لڳڻ تي "ماتا! مون متي کائي ڪاڏي آهي اهو سڀ ڪنهن تو کي ڪوڙ اچي ٻڌايو آهي." يشودا تڏهين ڪيس وات کولي ڏيکارڻ لاءِ چيو. جڏن ئي هن پنهنجو وات کوليو، تڏن ئي اڳيئين وانگر يشودا کي ٽيئي لوڪ ڏسڻ آيا. يشودا حيران من ۾ چوٽ لڳي تي "مون جاڻي موڪر برڪا دلي هوندي، ها تنهن لوڪن جي ذات کي پنهنجو پٽ چاڻي ويٺي آهي." پوءِ هٿ جوڙي شيام سندر جي ثنوتي ڪرڻ لڳي. ڪنهن ويچار ڪيو تي اڃا موڪي گهٽيئي ڇيڙ ڪرڻا آهن، تنهنڪري اڃا موڪي ظاهر ٿيڻ نه ڪيو. پوءِ تي پنهنجي مايا اڏي کڻي ڏياڻ جو وري ٻر يشودا هنکي پنهنجو پٽ سمجهي هنجه ۾ کڻي پيار ڪرڻ لڳي ۽ چوٽ لڳي تي "مٽا! تون مکڻ مٽايون جڏي متي ڇوٽو ڪائين؟" ائين چئي کسي اندر وڃي ويٺي.

هي راجا! برج ٻالائون شيام سندر ۽ بلرام جي روپ تي موهت ٿي اڃا اڃا رکندي يون ڏيون تي "هو ڪنهن به طرح اسانجي گهر اچي تي اسين سندر روشن ڪري پنهنجا نيٽر ڏاريون." ڪنهن انتريامي ٻنهنجي اها اڃا پوري ڪرڻ لاءِ گوالن جي ٻارن سميت سندن گهر وڃڻ لڳو، جنهنڪري گوپيون ڏاڍيون خوش ٿيون ۽ کسي خوب ڏ ۽ مکڻ کائيندي يون ڏيون ۽ جيڪي گوپيون گهر تي نه ڏيون ڏيون، تنهنجي گهرن اندر گهڙي ٻنهن جا ڏ ڪيو ۽ مکڻ ڀالڪن کي کارائي ۽ ڀاڻ کائي باقي جيڪي بچندو هو سو زمين تي ڌاري چڏيون پوءِ پهي کلندو هو تڏن کي ڏي ڏي وهي

لڳي ، وڻ ڪرڻ لڳا. يشودا تڏهين شيارسند ر کي اڳڻ
مان کڻي آئي، پر هو اڃرو ڪڙو ٿي پيو هو جو يشودا کڻي نه سگهيس.
اڃا يشودا ٿورو پري ٿي مس ، تر هو راڪشس وڏي ولي پڳوان کي
کڻي مٿي آڪاش ، ڏي هليو ويو. يشودا ڪرشڻ کي نه ڏسي
روئڻ لڳي ؛ نند کي پڪاري چوڻ لڳي تر "هاءِ! شيارسند ر هوا
ر اڏامي ويو." پوءِ تر سڀ گوپيون ؛ گوار ، نند لال کي گهوري
لڳا، پر ڪٿي به سندس پتو ڪونه پيو. تڏهين شري ڪرشڻ
هنڪي ڏکي ڏنو ، تڏهين ترڻاورت کي کهوکهو ڏيئي نند جي
دروازي وٽ پٿر تي ڪيرائي ساه ڪڍيو. راڪشس ، جي مرڻ بعد
آڪاش ۾ گهرڻي ويئي ؛ تا ڏسن تر دروازي اڳيان ڪڙو راڪشس
مئو پيو آهي ؛ سندس ڇاتيءَ تي پڳوان راند ڪري رهيو آهي. يشودا
دوڙي وڃي پڳوان کي هنجه ر کڻيو ؛ ڏاڍو خوش ٿي گهر کڻي آيس.
ڪڙي ڏينهن جڏن يشودا شيارسند ر کي هنجه ر کڻي ڇهيو
ٿي تر اوچتوئي پڳوان وات کولي ڪلي ڏنو. يشودا تڏهين
اڃجي وات اندر ڏٺوي، آڪاش ، سورج، چند ر ۽ ٻيا سمند ر
۽ ٻيون ٻر دنيا جون انيڪ شيون ڏٺيون. يشودا عجب ر ٿي
ويچار ڪرڻ لڳي تر هي سڀ سچ ڇا آهي يا سپنو ٿي
لڀان. ڪٿهن ڏيوتا جو تر ڪڏهن ٿي ڏيو نه ٻيو آهي ؟ ۽ هو
برابر مٽ گهرائي ڪيئر ، جاڻ وڃڻ لڳي."

هي راجا پريڪشت ! جڏهن هاڻ تو هر زبردست هي نند و يشودا
نڏو ڇاڏي، تڏهين ولڪڻ ڪاڻ ڪاڪ وپ ٿي نند جي گهر ۾ ڪنهن
ڪري، نند ۽ يشودا کي ڏاڍو آنند ڪيو. پڳوان جي سندر
سروپ ٿي سڀ گوپين گوپيون اڳڻ ڇڏڻ نه ڏيندي هيون
هنڪي ڏسڻ لڳيون هيون.

راکشس کي ماريو آهي. انڪار سمجهائنو تر منهنجو موت نہ اُن مڃان ئي ٿيندو آهي. سڀڻ اُهو جو مشڪلات هي وقت ڪراچي ؛ اُن ٻالڪ کي ماري منهنجو ڏو ڏور ڪري ؛ جيڪو اهو ڪر ڪندو تنهنکي من گهريو انعام ملندو."

اها ڳالهه ٻڌي شڪنتا سر اُٺي کڙو ٿيو ؛ شارنگ سندر هي مارڻ لاءِ انجام ڪري موڪلائي هليو ؛ پَون روپ ٿي اُتي آيو جتي شريڪرشڻ پينگهي ۽ سمهيو پيو هو. راکشس ، ڀيڪوان کي پينگهي ۽ اکيلو ڏسي ڪيس مارڻ جو من ۾ ويچار ڪري هٿن ئي هڏي چڪي ٿي ، جو پينگهي هي مڃان تنگيو پيو هو ، اڇي ويڙهڻن اُهو ڇڪو لڏڻ لڳو. ڀيڪوان راکشس کي ڇڪي ۽ ويڙل ڏسي روئندي روئندي هڏي اڏي لٽ ڇڪي کي. هٿي، منهنجي لڳڻ هڪري شڪنتا سر مٿرا ۽ ڪنس جي سيا ۽ مٽل وڃي ڪريو ؛ ڇڪي جي ڪرڻ سبب مٿا نڪسر ، جي ڏڪ کر جا برڻڻ وڪيا هوا سي سڀ پڇي پيا ؛ ڏڪ ڪير رٻڙا ڪري وهي اُتي هليو. آواز ٿي پشودا ؛ پيا ڪوپ ڪو پيون ڏوڙي آيا ؛ شارنگ سندر کي ڪيڙ ۽ ڪٽي چمڙ لڳا ؛ عجب ڪاڻ لڳا تر ڇڪو ڪنن ڇڄي ڇڙي پيو."

هي راجا پريڪشت ! جڏهن شريڪرشڻ پنڇجن مهٽن هو ڏيو ڏڏهن ڪنس ، ترڻاورت راکشس کي ڀيڪوان جي مارڻ لاءِ موڪليو، هو پنهنجو روپ بدلائي ڪوڪل ۾ آيو. اُنوقت پشودا شارنگ سندر کي هنڇ ۾ ڪنو اڳڻ ۽ ويٺي هئي. ڀيڪوان ترڻاورت کي آيو ڄاڻي پنهنجي بدن کي اڏو ڪڏو ڪيو، جنهنڪري پشودا کيس هنڇ مان ڏاهي ڪٽي زمين تي وهاريو، پوءِ پاڻ وڃي گهوڙي ڪر ڪار کي لڳي. ترڻاورت اڏي مايا پکيڙي جو سندس اڇڻ وقت سڄي ڪوڪل ۽ اوندهر ٿي وئي ؛ ڏڏڙ اُڏامڻ

ڪنيائ. پوءِ سيني کي پيرين پئي آسيس ، وٺط لڳي تہ اڄ
ڪي ڪي نئون جنم مليو آهي.
نند جو مٿرا ڪان موٽيو تي سو گوڪل وٺ پهچط وقت جا
ڏسي تہ هڪڙي راڪشسط تمام پروت جيڏي مٽي پيٽي آهي ۽
گوڪل واسي ڪيس ڏسي رهيا آهن. جڏهن پوتنا جو سمورو
حال ٻڌائين تڏهن خوش ٿي پرميشور جا ٿورا مڃط لڳو. پوءِ
نهنجي گهراڻي ڪيترو ئي دان پچ ڪرط لڳو ۽ سون چاندي
ڪرشط مٿان گهوري اڇياڻتن کي ڏاڻ. جڏهن گوالن
پوتنا کي ٽڪر ٽڪر ڪري ساڙيو، تڏهن سندس بدن مان ڏاڍي
خوشبوءِ نڪتي جا سنگهي گوڪل واسي ڏاڍو پرسن ٿيا.
هي راجا! هاٿي جي تون پيچين تہ اهو وري ڪٿن؟ تہ اڳجو
جواب هي آهي جو تہ لوڪي ڏاڍ هنجو ڪيرپي سندس، چاتي تي
چرط رکيا هوا ڪيس، پنهنجن هٿن سان ماري پوءِ ڪري مڪت
کيو هو، تنهنڪري ئي اڃ جي سڙط تي خوشبوءِ اڻي هئي. هي
راجا پريڪشت! ڏسڻ پوتنا چاتيءَ کي زهر لڳائي شريڪرشط
کي مارط لاءِ آئي، تنهن ڪري اڃ گتي پاتي پرجيڪو ڏاڻ کي
پرم سان پوڄيندو، تنهنڪي تہ خبر نہ آهي ڪهڙي پدوي ملندي؟"
ايتري ڪٿا ٻڌي راجا پريڪشت چوط لڳو "هي شڪديو جي
مهاراج! جهڙي ليلا پوتنا ۽ شري ڪرشط جي ٻڌايو اهڙي ليلا ۽ بال
چريتر ٻيا ٻ ڪي ٻڌايو مهر ڇو جو اهي مونکي ڏاڍا وڻن ٿا." شڪديو
چوط لڳو "هي راجا! جڏهن ڪنس پوتنا جي مرط جي خبر ٻڌي،
تڏهن پڪ ٿيس، تہ منهنجو مارينڌ تحقيق گوڪل ۾ پيدا ٿيو آهي،
ان چنتا ۾ وياڪل ٿي بي هوش ٿي ڪري پيو. جڏهن هوش
آيو تڏهن : زيون سان صلاح ڪيائين تہ "نند جي پٽ پوتنا

ماريندا رهيا، پوتڏهن بر شيام سندر جي ڊپ، کان ڪنس کي سکر ڪونہ هو، تنهنڪري من پوتنا راڪشسڻ کي ڪهرائي ڇيو تہ "هتو وڃ گوڪل ۾ متراڻ رياڙ ن جي گهر منجهہ جيڪي ٻالڪ پيدا ٿيا آهن تنڪي وڃي مار." پوتنا اها ڳالهہ ٻڌي پهريائ نند جي گهر آئي جو ٻڌو هوائين تہ آتي پتر ڄائو آهي ۽ ويچار ڪيائ تہ ڪوپي روپ ٿي ڪجهہ ڏاڻائ جي ٻالڪ کي ماري اچان گهر جي. اها ڳالهہ رٽي تٽن کي زهر لڳائي تمام سهڻو روپ بڻائي نند جي گهر گهڙي ويئي. يشوڌا ۽ ٻين استرين پوتنا جو روپ ۽ سينگار ڏسي ڪنس ڏيو ڪنيا ڄاڻي ڏاڍو آدرياڻ ڪيو. اڏوڪت شام سندر پينگهي هلڏي رهيو هو ۽ پوتنا کي ڏسي مرڪيو، جو جو سمجهياڻ ٿي تہ هي ڪپٽ روپ ڌاري منهنجي مارڻ لاءِ آئي آهي. ڇڪو ڏيو هو پهريائ هٿ آئي تہ تہ خبر نہ آهي تہ ٻين جي گهر وڃي جيڪر ڪيترا ٻالڪ ماري و جهي ها. پوتنا يشوڌا کي چوڻ لڳي تہ "هي پيٽ! اوهانجي گهر پتر ڄيٽ جو حال ٻڌي راجا ڪنس ڏاڍو پرسن ڏيو آهي ۽ هو لکي سندس ڏسڻ لاءِ هو ڪليو ائس." يشوڌا ڏڏهن ڪيس پينگهي ڏي اشارو ڪري چوڻ لڳي تہ "اڙي! هو لڏي رهيو آهي بلاشڪ وڃي ڪيس ڏسہ." پوءِ پوتنا پينگهي وٽ اچي ڏاڍي پريسان شيام سندر کي منجهہ هڪڙي منهن مٿو چمڻ ۽ ڪيرپيار ڪرڻ لڳي. شري ڪرشڻ پنهنجن هٿن سان پوتنا جي تٽن کي جهلي اڙي تہ زور سان کيرپيٽ لڳو جو هنجو پراڻ نڪرڻ لڳو ۽ ياڪل ٿي رڙ ڪري زمين تي ڪري پيئي ۽ ڪرڻ وقت آڙو تہ آواز ڏيو جو ڪوڪلواسي ڊپ وڃڻ ڪنبڻ لڳا. يشوڌا ۽ روهڻي ڊوڙندين اچي ڏسن تہ موهن پيارو پوتنا جي ڇاتي تي چڙهيو کيرو پيو ڏائي. يشوڌا پيارو ڇوڻ الڏي ٿي مٿس ڪري ۽ آماڪ کيس منجهہ

شهر جي گوپين ۽ گوالن اڳيان آنند سماچار ٻڌي ڏاڍا منگل ڪيا ۽
برج واسي خوش ٿي نند کي واڌايون ڏيڻ آيا.
پوءِ اهي گوپيون ۽ گوال شيام سندر جي مکارويند ڏسڻ لاءِ
نند پشوءَ کي پرارٿنا ڪرڻ لڳا ۽ کين اُڇي ڏيکاري ويٺي،
جڏهنڪي هو ڏسي نرم آنند ٿيا. برهما وغيره ديوتائون: ماڻن ۾
چڙهي برج منڊل ۾ آيا ۽ آڪاش، مان مڳان ڦل وسائي خوشي
ظاهر ڪرڻ لڳا. مطلب ته ان ڏينهن نند وڏ جيڪو آنند ٿيو
تنهنجي ورڻن ڪرڻ جي فرض هن قلم کي طاقت آهي ۽ نڪي
هيڏي نندڙي زبان ئي چئي سگهي ٿي.
جڏهن نند ٻڌو ته ڪنس چوڪرن مارائڻ لاءِ ڪر ڏنو آهي،
تڏهن ڪوالن سان صلاح ڪري نند ڪوالن سميت گيترو ئي سامان
کڻي ڪنس ڏانءِ مٿرا هلڻ جي ڪيسر، پيٽا ڏيڻي الڪي ٻڌايائين
ته هو نڪي پٽ چاڙهو آهي. وسديو جو ٻڌو ته نند ڪنس وڏن
هو ئي ڪهر ٿو، جي سو اڳواڻ ئي جملا ڄي ڪاري ڪي نند سان
ڪٽ ڪرڻ آيو ۽ سندس پٽ ڀابت سماچار پڇڻ لڳو ۽ پوءِ سندس
استري ۽ ڪٽن وغيره ڀابت ڪشل منگل پڇڻ لڳو. نندراءِ وري
وسديو سان سندس پالڻ جي ماڻهي وڃ ڀابت پوڄڻ ڪرڻ
لڳو ۽ ڏيرج ڏيڻ لڳس ته اڃا سپ پڪوان ڄي ڏاڻي ڪري سمجهي.
هو ٻڌي وسديو نند کي چوڻ لڳو ته "راجا ڪنس، من وقت پاڻ
ڪائي رهيو آهي ۽ چو طرف راڪشس، ڀيا ڪمن ۽ چوڪر ڪوليندو.
ان ڪري ته پوتنا ۽ برج ڏاڻن ويٺي آهي، تنهنڪري اوهين جلدي
هتي ڪهر وڃو. اوهين ته پنهنجو پٽن ڪندا رهجو پوءِ جيڪا
ڪجهه ڪي وڃي." اهو ٻڌي نند وسديو کان هو ڪالائي ڪهڙي هوندي
هي راجا! ڪنس جي حڪر موجب راڪشس پالڻ کي

تر رکيو اوهانجي غصي ڪرڻ سان ئي پاڻي وبندا. ڏسو درهما آڻڻي ٻيو پوڄا پاڻ ۾ لڳو پيو آهي. مهادو ڪيلاش هر پاروتيءَ سان رهڻ واري وبڻو آهي. اندر کي طاقت ئي ڪانهي جو اوڏانهن هي سامهون نهي وڙهي ۽ ڏاڙيڙ آهو آهي جنهن ڪيڏنون جو روپ ڌاريو هو ۽ روز همڪ ڪمر ساگر ۾ لڪشميءَ سان آنند ۾ رهيو آهي. ڪيس يڏ ڪرڻ تر اچڻي ڪاڻ. سو اهڙن کي حڪم ڪرڻ وڏي ڪاهه آهي."

ڪنس چوڻ لڳو "هي پائيا اوهانجي ڳالهه سچي آهي، پر ڏاڙيڙ منهنجي مارڻ لاءِ ڪٿي تر ڏورو اوتار ورتو هوندو. هاڻ آڪري اهڙن ڪٽن جو وڙهي مارڻس؟" راکشس چوڻ لڳا ته "اڃڪو سوله رستو هڻي آهي جو هڻن ڏينهن ۾ هٿي جهڙي ڀالڪيندا ڏيا هجن اڻهن سيڻي کي مارائي ڇڏجي، پوءِ اُنهيءَ اُهه. چوڪرو برهري وبندو. پر جيڪڏهن اُن ڏينهن ڪرڻ سان ئي ڪٿي لڪي رهجي وڃي ۽ وڏو مڙو تر برامڻ ۽ هري پڪٽ جهڙي ڪڏهن اُڏي ڪمن مارايو. پوءِ جڏهن پڪڻن کي ڏکر پهچندا ڏڏهن هو سڏن حمايتي ٿي ظاهر ڪندو، ڏڏهن پاڻيهي سڏس خبر ملڻو."

راکشسن جي اها صلاح ڪنس کي ڏاڍي وڻي ۽ ڪمر برامڻن، رشين، سنت مهاتمائن ۽ ڏيڏن پالڪن کي مارڻ جو حڪم ڏنائين. ائين ڪرڻ ڪري ڪنس جي اکوڻن جنهن جو پڄر ماڻيو وڃو ۽ سڏس عمر ۽ طاقت گهٽجڻ لڳي."

شوري شڪدو جي چوڻ لڳو ته هي راجا پربکشت! جڏهن وسديو شوري ڪرشڻ کي يشودا جي هٿ هر سمهاري موتي مترا ڏانهن آيو، ڏڏهن يشودا جاڳي پيئي ۽ پٽ کي ڪيڏ ۾ ڏسي ڏڏهن کي انسانت چوائي وڻ ڪاڻائين. ڏڏ جو ڪر کي ڏسي ڏاڍو خوش ٿيو. پوءِ تر پهتي استري يشودا ڏاڍون خوشيون مناڻون.

ڪ ڏينهن ضرور ڪنس ٽيٽرو آهي، تو هانجا ڇهه پٽ بنا قصور ماري
پاپ جو بوجھ پاڻڻي ڪنيم، تڏهن ئه مطلب سڌ ڏيو. هاڻي مون
ڏان اهو پاپ ڪٿن لهندو؟ ڪٿن ڪٿي پراپت ٿيندو؟ اوهان
جا ديوتائون کوڙا چٽيا جن جيو هو تہ ديوڪيءَ جي اڻين گرب
مان چوکرو ٿيندو، پر هيءَ تہ چوکري پيٽي جا ٻر هٿان ڇڏائي
آڪاش ۾ هلي ويئي. اڀلاء منهنجو آپراڌ ڪميا ڪريو ۽ اهو سمجهي
ڏيو ج ڪو تہ اڻين پالڻ جي عمرڻي ايتري هئي. گيانيءَ جڏهن
۽ مرڻ کي ڪجهڙو سمجهن ٿا، آگياني دشمن ۽ دوست ۾ فرق
سمجهي ٿو، پر سچ پچو تہ هيءَ جيو آمر آهي ۽ ڪڏهن به مرڻي نٿو.
اهو رڳو وهم آهي تہ فلاڻي جي مرڻ سان فلاڻو مري ويو."
ايترو چئي ڪنس پنهنجو مٿو ديوڪيءَ جي چرڻن تي رکي زار زار
روڙڻ لڳو. ديوڪي سندس آپراڌ ڪميا ڪري مٿو مٿي کڻڻ لڳي آکيٽ
لڳيس ۽ وسديو چوڻ لڳس تہ "هي راجا! تو هانجو اپر ڪو به
ڏوهه ڪونهي. ورڌاتا اسانجي ڪرم ۾ اڻين لکيو هو. آدمي
پنهنجي سکه لاءِ گهڻيئي تجويزون ڪريٿو، پر جڏهن پرميشور آن
جون پوريون ڪري. ايشور ڪرپا ڪانسواءِ ڪٿي به سک ملي
نه سگهندو." ڪنس تڏهن وسديو ۽ ديوڪيءَ کي پنهنجي گهر آکي
ڇوڙي ڪريو ۽ چگا وستر پهرائي ڪين روانو ڪيو.

هي ڏينهن ڪنس پنهنجي راج سپاهه ۽ يدو راڪشسن سان
صلاح ڪرڻ لڳو تہ "يوگ مايا مونکي چئي ويئي تہ تنهنجي مارڻ
ارو پيدا ٿي چڪو آهي ۽ آڪاس واڻي اهو ڪوڙ ڇيو هو تہ ديوڪيءَ
اڻين گرب مونکي ماريندو، جو تہ اڻين گرب مان ڇوڪري
دا ٿي آهي. اڀلاء اوهين وڃي ديوتائن کي ماريو. اهو ڏاڍي
ڪنس چوڻ لڳا تہ "مهاراج! ديوتائن ۾ سمرٿي ڪٿي آهي؟ هو

ديوڪيءَ جي مٿن مان کسي ويڻي . تڏهن وري ٻڌ ٻوڪي
هٿ جوڙي وينتي ڪرڻ لڳيس تہ " ٻاڏا ! جهڙ پٽ تو سنهنجا
ڪيٽي مارڻا آهن ، باقي هيءَ ڇوڪري ڪٽي ڇڏ ڏي . سنسار
۸ جهنکي پٽ سندان ڪونهي تنهنجو جٽائي ادايو آهي . سو تو
پٽ تہ سڀ ماري ڇڏيا ، پر هاڻي هن بي قصور ٻالڪيءَ کي ماري جوڳو
ڀاڪتي ڀاءِ جو ٻوجو ڪٽين ؟" ڪنس کي ڪجهه ٻڌ رحم آيو ۽
اُن ڇوڪريءَ کي ٻيرن کان جهلي ڌاڙ ڪيڏي آيو ۽ مٿس
ڌائيائين تہ ڦٻرائي پٿر تي پڇاڙيائين ، تڏهن هو ڇوڪري سند-
مٿن مان ڀاڻ ڇڏائي مٿي آڪاش ۸ هلي ويئي ۽ پنهنجو ديوي
روپ سروپ ڏيکاريائين جو ڪنس کي چئي ويو . يوءَ
هن اُن ٻڌائڻ واري ديوئ جس " هي ڀاڻي ڪنس ! تو مونکي
پڇاڙي آيو ٻاڻ سو تي کيئن ڪنهن مارڻ وارو ڄاڻ پيدا
ٿي چڪو آهي ، هاڻي تون ڪجي نٿو سگهين . هو تو کي ماري
جلد ئي پرتوئي جو ڌار هاڪو ڪندو . هاڻي هوشيار ٿي مٺ
ڇڏائون ڪري پاڻ تي ٻاڻ ڏ ڏ ڏ ." اهڙو چئي آڏا
ديوي اُڏن آنترڌان ٿي ويئي

يوگر مايا جي اچڻ وارتا ٻڌي ڪنس شرمندو ٿي ڪنهن ، ڏ
فڪر ۾ ڏاڍو اچي لڳس ۽ خيال ڪرڻ لڳو تہ " افسوس ! مون
وڏ ڏوهہ ڪيو جو ديوڪيءَ کي ناحق ڏکر ڏنا ۽ سنهنجي پالڻ مارڻ جي
ڇڏا ڀاڻ تي کيئن ايترن ڪندي ۾ سنهنجي مارڻ وارو ڄاڻ
ميٽيو پيدا ٿيو آهي ! هاڻي مان سنهنجو ڏکر ڪنهنکان اوريان ؟"
اڻين ويچار ڪندو هو وڏ ڏ ڏ

ڏسي بشوا وت پيل ڇوڪري پاڻ کڻي ۽ شري ڪرشڻ پکوان
کي بشوا وت سمهاري ۽ دي جمنا لنگهي مٿرا ڏانهن آيو.

ڪوڪل ۾ موڪليو هو، سا پڻيان ڏاڍي چنڊ ڪوٺ لنگهي ۽ روئي
پڇتائيٽ لڳي تہ "ڪيڏن ڏينهن کو ڇوڪيدار جاڳي پوي ۽
دروازو ڪليو ڏسي گنس کي وڃي ٻڌائي تہ پوءِ گنس اسان
کي گهڙا ڏکر ڏيندو ۽ ڏينهنجي تہ خبرئي ڪاڙ ڏي پوي. ۽ دي
جمنا ڏينهن قوم ۾ هوندي، سو گنس جو پالڪ ڪٽي ڏار لنگهي ويو
هوندو؟ وڃي ٻہ ڪهڙي مدت گذري ويئي انس خبر نہ آهي تہ هو
جاڏاڻ تہ موٽيو آهي؟" اڳيون چنڊ ڏون ڪري جمن اڃي روئڻ ۽
چڪي تہ وسديو ٻہ اڃي ٻڌو ۽ ڇوڪري ڏيوڪيءَ کي ڏيئي سمهارو
احوال ٻڌايائين. پوءِ ڏيوڪيءَ خوش ٿي ڇوڪري "ڪاڻي اسانکي
گوءِ ڏيو ڪونهي پالي گنس ڏاڍي ماءِ ٻہ ڪٽي وڃي،
پٽ تہ پڇيو سين."

جمن ڏي وسديو ڇوڪري ڪٽي اندر کوڙيو، ڪمن ڏي اهي
قيد خاني جا دروازا اڳيئن ٻڌکر بند ڏي وڃ. ڏت ڪوڙ ۽
۽ زنجير پڪڙي ويل ۽ هو ڇوڪري وڃي لنگهي. ۽ وڃي
ڏڏ ڏيئي چوڪيدار جا ڏسي ٻڌا ۽ ڏڏ ڪوڙ ڏوڙندو.
گنس، وت آيو ۽ اڃي ٻڌائي لڳي تہ "ڏاڍا اوڏاڻو ڏهن
پيدا ٿيو آهي." ايڏا ٻڌي گنس ڏاڍي ڪاوڙ ۽ ڪوڙندو ڏڏندو
مٿي اڪوڙو ڏوڙندو وسديو ۽ ڏيوڪيءَ وت آيو ڏڏندو. ڏڏندو
ڏيوڪيءَ ڇوڪري ڪٽي گنس وت اڃي ڏڏ ۽ ڏوڙ لڳي تہ
"ابا! هان ڪيءَ وڃ، ڏڏ ڏاڍا ڏڏ ڏڏندو ڏڏندو آهي."
ڏڏندو ڏڏي ڇوڪري ڏي ٻہ گنس ڏي ڪهڙ ڏڏي ۽ ڏڏندو

ن پنهنجو اهو روپ سمهتيو." پوءِ پڳوان ٻالڪ روپ تي رُٺو
و ۽ پنهنجي مايا اڏي پکيڙي. جو وسديه ۽ ديوڪيءَ کي مٽين
جي ڪلهه سڀني حيان سمجهڻ ۽ آڻي. وسديو پٽر جي جهٽ تي
اديو خوش ٿيو ۽ هزار ڪنو دان ڪرڻ جو من ۽ سنڪلپ ڪيائه.
شري ڪرشڻ کي چاڻي سان لاڻي چنتا ڪرڻ لڳو تر ڪٽي
اڪا نچيس، منهنجي ديوڪيءَ نند جي گهر يشودا وٽ ڪٽي وجهڻ
اءِ صلاح ڏنيس، پر قيد مان ڪهڙي پاڻ نڪرجي؟ انهيءَ ويچار ۽
پنجي ويا تر ايتري ۾ چا ڏسن تر سندن هٿڪڙيون ۽ زنجير لهي
ڪري پيا آهن، سڀ دروازا پاڻ کان پاڻيهي کلي پيا آهن ۽
چوڪيدار نند ۽ بيهوش تبا پيا آهن. اڏو و جهه ڏسي وسديو
شري ڪرشڻ کي ٻوڪري ۽ رکي مٽي ۾ کٽي گوڪل ڏانهن
روانو ٿيو. الو وت ڏاڍي اڌ ٻوري رات هئي ۽ مينهن ۾ ڇڇرا نه ٻوڻ،
اڄ نه پوڻ نه ڪڏهن پوڻ. پڳوان ڏي مينهن ۾ وسديو ٻوڙ ڏي ڇڏيا
اڏاءِ شيش ڏانگر مٿان ڇايا ڪيو و ٻوڙ ۽ وسديو ٻوڙ ڏي ڪڇڪوڙ پيڻي
جي ڪناري ڏي پهتو، چا ڏسي ٻوڙ ۾ ٻوڙان شيهن جي ڪڇڪوڙ پيڻي
اڄي ۽ اڪان حصا ٻوڙ ۾ ٻوڙ ڪڻ پيڻي ڏني. ويچار ڪرڻ لڳو نه
ڪيئن طرح ٻار اڪهي و هي سڪهاڄي. اڏي شيام سنڊ ڏهي ڇوڻن ڏي
جو ڏان ڏري حصا ٻوڙ ڪهري ٻوڙ، ڏا ڏسي ٻوڙ پڳوان ڏي ڇوڻن شام سنڊ
پاڻي جهٽ اءِ مٽي و ڏڻ اڪيو. وسديو اهو پيڊ ڏ ڇوڻن شام سنڊ
ڪي مٽي ڪرڻ لڳو نه ڏاڻي ڏ مٽي جڏهي. سنڊ يو ڏي
تيو. ڏاڻي وسديه ڏ جهٽ لڳو، پڳوان ڏڏهن. سنڊ يه ڏ
پنهنجو جوٽ هٽ ڏکهه . ه ڏ ڏي ڏ ڏي ڏ
ڏ ڏاڻي هٽ سنڊ . ه . اهه ڏ سنڊ ڏي ڏي سڀني ڏي نند ۽ جي
ڏ ڏ ڏ

دشمن تي بيٺا آهن." پوءِ ٻيڪا پرتويءَ تي ڪيڪنس کي
ڏيکاريائين ۽ ڪٻڻايائين تہ ٻنهي پاسن کان آخر اچي ان تي ٽيا ۽ چوٽ
لڳس تہ خبر نہ آهي تہ ڪڙو اڻون ليکو توکي ماري. ائين
سمجهائي نارد روانو ٿيو.

نارد جي وڃڻ بعد ڪنس يڪدم وسديو کي هالڪ سميت
گهرايو ۽ ڇوڪر کي پرتويءَ تي پڇاڙي ماري وڌو. پوءِ وسديو ۽
ديوڪيءَ کي ڪٽي قيد ڪيائين ۽ پنهنجي پيءُ اُگرسين کي
وسديو ۽ ديوڪيءَ جو مددگار سمجهي مٽانس، پيرو ٻڌايائين. ان
بعد راکشسن کي گهرائي حڪم ڏنائين تہ "ديوتائن، مٽرا ۽ گوڪل
۾ اچي جنم ورتو آهي، انڪاءِ جيڪي ٻدو ونسي مٽرا ۽ گوڪل ۾ ڏسو
اُنهنکي ماري ڇڏيو." اڙيئطرح ديوڪيءَ جا ٻيا پنجئي پٽ ۽ وسديو
انجام موجب ڪنس کي آٺي ڏنا، جنکي ڪنس بروقت ماري
ڇڏيو. هيڏانهن ڪنس، جي حڪم موجب راکشس مٽرا ۽ وجي
يادون کي مارڻ لڳا. راکشسن ۽ ڪنس، جي ڏپ کان ڪيترا
يادو مٽرا ڇڏي پاڏنچال (بنگال) ۽ ٻين شهرن وڃي لڪا. وسديو
پنهنجي استريءَ روهڻيءَ کي گوڪل ۾ نند، عزيز نند وٽ
موڪليو، جتي من ڏاڍي نند سان سار سنيال لڌي."

ايتري ڪٿا ٻڌي راجا پريڪشت چوڻ لڳو تہ "شڪديو جي
مهاراج! نارد منهي هڙو ڪيائي ۽ هري پڳٽ ٿي ڇو ڪنس کي من
قسر جي صلاح ڏنائين؟" شڪديو وراڻي ڏني تہ "هي راجا! نارد منهي
اِنڪري اِهي پاپ ڪنس، جي متان ڪرايا تہ هنجا اڪوٽي جنم جا
پڇڙ ناس ٿي وڃن ۽ شري ڪرشڻ جلد اوتاروٽي اچي سندس،
انت آڻي. هي پريڪشت! جڏهن اُدو ڪنس ديوتائن، رشين ۽
يادون کي گهٽڻ قسمن جا ڏکر ڏيڻ لڳو ۽ وسديو جا ڇهه پٽ ڇڻ

پرڀائيندس ، جنهنکري بي فڪر ٿي رهندس."

وسديو ويچار ڪيوتمي پاڻي پنهنجي هٿ کان هيٺ نه لهندو تنهنکري اڙي تجويز ڪجي جو هنکي برسنتوش اچي ۽ ديوکي برنه مري. مڻ ڪجي جو جيڪو چوڪرو جمي سو آڻي کنس ڏجي. ان وچ خبر نه آهي ڪير مري ڪر جڻي و هي کنس مري ويو تر بر پيڙا لڻي ۽ جي ديوکي مري ويئي تر بر ٿيو. اڙو خيال ڪري ڪنس ، کي چيائين تر "مهاراج! آو اوهان سان انجام ٿو ڪريان تر ديوکيءَ کي جڪو اولاد ٿيندو سو اوهان وٽ يڪدم پهچائيندس. اوهانکي ديوکيءَ کان تر خوف ڪونهي ، الله هن ويچاريءَ کي ڇڏي ڏيو." اڙو انجام ويٺي کنس ، وسديو ۽ ديوکيءَ کي ڇڏي ڏنو ۽ پاڻ موتي پنهنجي راڄڌاني ڏانهن هليو آيو ۽ وسديو ديوکيءَ سميت پنهنجي گهر اچي پهتو.

ڏڻ ڪيترن ڏينهن گذرڻ بعد ديوکيءَ کي پٽر پيدا ٿيو، تڏهن وسديو اهو چوڪر آڻي کنس ، جي اڳيان رکيو. کنس تڏهن کلي چيس تر "وسديو! تون بيشڪ سچار آدمي آهين ، پٽر جو موهر ڇڏي مولوٽ کيس ڪٽي آيو آهين. خير! موڪلي هن مان تر ڪو بر ڊپ ڪونهي ، الله گهر ڪٽي وڃجنس." وسديو خوش ٿيندو چوڪر کي گهر ڪٽي آيو.

ايشور اڃا سان ڏاڍ منهي کنس جي ڏهار ٿر آيو جتي کنس کيس ڏاڍو آڏ ڪري وهاريو. ڏاڍ تڏهن کنس کي چوٽ لڳو تر "وسديو کي پٽ جو موڪائي ڏني؟ خبر ڪانه اٿئي تر سيني ديوتائن کو ڪل ۽ مٽرا ٿر اچي جنم ورتو آهي. ديوکيءَ جي اٺين ڪوک مان ڀڻي ڪرشڻ او تار ولي تنهنجي انت آڻيندو؟ قسر! تنهنجا مت مائٽ سڀ ياد ديوتائن جا اوتار ٿي، تنهنجا

دشمن ٿي ٻيٺا آهن." پوءِ ٻيڪا پرڏوئي تي ڪيو ڪنس
ڏيکاريائين ۽ چڪايائين تہ ٻنهي پاسن کان آخر اچي ان ٿي ٽيا ۽ چ
لڳس تہ خبر نہ آهي تہ ڪهڙو انهن ليکو توکي ماري. ائين
سمجهائي نارد روانو ٿيو.

نارد جي وڃڻ بعد ڪنس يڪدم وسديو کي هالڪ سميت
گهرايو ۽ ٻوڙ کي پرڏوئي تي پڇاڙي ماري وڌو. پوءِ وسديو ۽
ديوڪيءَ کي ڪٺي قيد ڪيائين ۽ پنهنجي پيءُ اُگرسين کي
وسديو ۽ ديوڪيءَ جو مددگار سمجهي مٿانس، پهرو ٻهاريائين. ان
بعد راڪشسن کي گهرائي حڪم ڏنائين تہ "ديوتائن، مٿرا ۽ گوڪل
۸ اچي جنم ورتو آهي، انهيءَ ڪيڪي يدووَنسي مٿرا ۽ گوڪل ۸ ڏسو
انهنکي ماري چڏيو." اهڙيءَطرح ديوڪيءَ جا ٻيا پنجهه پٽ ۽ وسديو
انجام موجب ڪنس کي آٺين ڏاڙ جنکي ڪنس ٻروقت ماري
چڏيو. هيڏانهن ڪنس، جي حڪم موجب راڪشس مٿرا ۸ ۽ جي
يادون کي مارڻ لڳا. راڪشسن ۽ ڪنس، جي ڊپ کان ڪيترا
يادو مٿرا چڏي پاڏنچال (بنگال) ۽ ٻين شهرن وڃي لڳا. وسديو
پنهنجي استريءَ روهڻيءَ کي گوڪل ۾ نند، عزيز نند وٽ
موڪليو، جتي هن ڏاڍي سنڌس سار سنيال ڪئي.

ايتري ڪٿا ٻڌي راجا پريڪشت چوڻ لڳو تہ "شڪديو جي
مهاراج! نارد منهي ڏهڙو ڪيائي ۽ ڪري پڇت ٿي ڇو ڪنس کي هن
قسر جي صلاح ڏنائين؟" شڪديو وراڻي ڏني تہ "هي راجا! نارد منهي
اِنڪري اِهي پاپ ڪنس، جي هٿان ڪرايا تہ هنجا اڳوڻي جنم جا
پيڇر ناس ٿي وڃن ۽ شري ڪرشن جلد اوتار ڏني اچي سنڌس،
انت آڻي. هي ٻريڪشت! جڏهن اُهو ڪنس ديوتائن، رشين ۽
يادون کي ڪٻطن قسمن جا ڏکر ڏيڻ لڳو ۽ وسديو جا ڇهه پٽ ڇڻ

پر ڪائيندس ، جنهنکري تي فڪر تہ رهندس ."

وسديو ويچار ڪيوتہ پاڻ پنهنجي هٿ ڪان هيٺ نہ لهندو تہ هڪري اڙي تجويز ڪجي جو هڪي برسنتوش اچي ۽ ديوڪي برتہ مري . هٿن ڪجي جو جيڪو ڇوڪرو جمي سو آڻي ڪنس ڏجي . ان ڪري تہ آهي ڪير مري ڪير جئي ۽ جي ڪنس مري ۽ يو تہ بر پيڙا لٿي ۽ جي ديوڪي مري ويئي تہ بر ٿهو . اهڙو خيال ڪري ڪنس ، کي چيائتہ "مهاراج ! آ اوهان سان انجام ٿو ڪريان تہ ديوڪيءَ کي جيڪو اولاد ٿيندو سو اوهان وٽ يڪدم پهچائيندس . اوهانکي ديوڪيءَ کان تہ خوف ڪونهي ، الله هن ويچاريءَ کي چڏي ڏيو ." اهڙو انجام ڪري ڪنس ، وسديو ۽ ديوڪيءَ کي چڏي ڏنو ۽ پاڻ موتي پنهنجي راجڌانيءَ ڏانهن هليو آيو ۽ وسديو ديوڪيءَ سميت پنهنجي گهر اچي پهتو .

چڏهن ڪيترن ڏينهن گذرڻ بعد ديوڪيءَ کي پٽر پيدا ٿيو ، تڏهن وسديو آهو ڇوڪرو آڻي ڪنس ، جي اڳيان رکيو . ڪنس تڏهن ڪلي چيس تہ "وسديہ ! تون بيشڪ سچار آدمي آهين ، پٽر جو موهہ چڏي مولوٽ ڪيس ڪٽي آيو آهين . خير ! موڪلي هن مان تہ کو بر ڊپ ڪونهي ، الله گهر ڪٽي وڃينس ." وسديو خوش ٿيندو ڇوڪرو کي گهر ڪٽي آيو .

ايشور اڇا سان ڏارڻ منجي ڪنس جي درٻار ۾ آيو جتي ڪنس ڪيس ڏاڍو آدرپاڻ ڪري ويهاريو . ڏاڙهي تڏهن ڪنس کي چوٽ لڳيو تہ "وسديو کي پٽ جو موڪاڻي ڏني ؟ خبر ڪالہ اٿيئي تہ سيني ديو ڏائڻ کو ڪل ۽ مٽرا ۾ اچي جنم ورتو آهي . ديوڪيءَ جي انين کوپ مان شوي ڪرشڻ اوتار ويئي تنهنجي انت آڻيندو ؟ تہ ، ! تنهنجا مت مائٽ سڀ ياد ۽ ديوڏائڻ جا اوتار تي ، تنهنجا

هيتريءَ خوشيءَ سان پڇائو ٿو ڇين، تنهنجي ئي گرڀ
وارو اٺون ٻار تنهنجو انت آڻيندو.“

آڪاش واڻي ٻڌي ڪنس ڏپ کان ڇڪ لڳو، ديوڪيءَ
کي ماري ڇڏڻ جو پڪو ارادو ڪري، جو جو سمجهيائو ڏنائين
سو نه منيائين. اٺون ٻار منهنجي مارڻ لاءِ پيدا ٿيندو. اهڙو خيال
ڪري ديوڪيءَ کي وارن کان جهلي هيٺ ڪيائين، ڪرار کڏي
ڪڍڻ لڳو، تڏهن ديوڪي مان زهري ڦل پيدا
ٿيڻ لڳا. تڏهن ديوڪي شوخ ٿي، ڏاڙهين پاڙ کان پٽي ڦٽو ڪري ڇڏيائين.
ويچاري ديوڪي ڏاڍو ويچار ڪيو، پر سمجهيائين ڏنائين
”زبردست دشمن غصو ڪري ڏڌين پاڻ مات ڪرڻ ۾ ڪجهه جتن
نٿو ڪري. لوهه گرم لوهه کي ڪٽيندو آهي.“ ڇڙي ويت صبر ڪندڙ ڇڪ
ويئي دشمن کي جيتيندو آهي.“ پوءِ هٿ جوڙي ڪنس کي چوڻ
لڳو ”هي پرڻي ڪاڻ دنيا ۾ تنهنجي برابري ڪير ڪري سگهندو؟
اوهين ڇڙا پهلوان ٿي ڪري ڪڙي اهلا استريءَ جو خون ڪرايو
سو ڪيترو نه بڙو آهي؟ شاستر، استري مارڻ کي وڏو پاپ ليکين ٿا.
۽ اڙي پاپ ڪندڙ جون ڪيتريون پيڙهيون نرڪ ۾ وڃن ٿيون.
سنسار ۾ جواني ۽ راڄ ڪنهن سان ڪيهه نه ٿيو آهي؟ ڏسو جس، ۽
آپجس ويا ويهڻو. انڪاءِ نيٺ ته مري وڃڻو آهي، سو ائين
نه ٿئي جو پوءِ تنهنجو آپجس، ڏيجي ويا.“

اها ڳالهه ٻڌي ڪنس، ڇيو ته ”هي وسديو! تو پاڻ نه ته
آڪاش واڻي ٻڌي، انڪاءِ اڙي تنهنجو ڪيڙ ڪهي جنهنڪري
تنهنجو مرڻ نٿئي. جيڪڏهين هينئر ديوڪيءَ کي نه ماريندس
تنهنجي چنتا لهندي ڪين. آءٌ توکي ٻئي ڇوڪريءَ سان

ڪي ٿي او هاڃي شرط آئي آهي."

پرٿويءَ ۽ ديوتائن جي اڙي ستوتي ٻڌي آڪاش واڻي ٿي تہ "مونکي پرٿويءَ جو ڏکر معلوم آهي، سو مان اوتار ونيءَ ضرور آن جو بار هلکو ڪندس. مونکان اڳوٽي جنم ۾ تپسيا ڪري وسديو ۽ ديوڪيءَ اهو ور گهريو هو تہ مان وٽن جنم لهان. ساڳيءَ طرح نند، يشوڌا ٻہ تپسيا ڪري اهڙو ور گهريو هو. انهيءَ ڪري آءٌ آنهنجي آشا پوري ڪرڻ لاءِ متراڌ وسديو ۽ ديوڪيءَ جي گهر ۾ جنم وٺندس، گوڪل ۾ وڃي نند ۽ يشوڌا کي پنهنجون بال ليلائون ڏيکاريندس. پوءِ ڪنس، ۽ ٻين اڌرمي راڄائن کي ماري پنهنجن پڪتن کي سکر ڏيندس. او هين ديوتائون برج، گوڪل، متراڌ يدو ونسي ۽ گوالن جي گهرن ۾ وڃي جنم وٺو، جتي او هين ٻہ پنهنجون ليلائون ڏسي سگهو."

اها آڪاش واڻي ٻڌي سڀئي خوش ٿي پنتي موڪليا ۽ تاريخ جي آگيا موجب ديوتائون ۽ سندن استريون متراڌ گوڪل ۾ جنم وٺي يدو ونسي ۽ گوال بال چوارايو. هيڏانهن جشن وڌن جي رڄائن ترهما جو حڪم وٺي گوپين جو جنم ورتو. اٺئي ديوڪيءَ جي ويراهر ڪابت ٻڌ تہ آهو ڪنس ٿيو.

متي ڇڏي آيا آميون تہ ديوڪ آکر سمن جو پاڻ هو، جنهنکي چهہ ڀيڻيون جي جهڻي هن وسديو کي پرڻائي ڏنيون. جڏهين ديوڪيءَ سيمن ڏيءَ کيس پيدا ڪئي ۽ شاديءَ جي لائق ٿي، تڏهين ڪنس جي آکيا سان آهاڙ وسديو کي پرڻائي ڏني.

واڻو ٽيٻ بعد ڪنس ڏاڍي پيار وچون وسديو ۽ ديوڪيءَ جو رٿ هڪلينڌو هليو. اڃا متراڌ کان ٿورو پرپرو ويو ئي مس، تہ آڪاش واڻي ٿي تہ "هي ڪنس! جنهن ديوڪيءَ کي تون

سان ڪشتي وڙهيو ۽ جڏهين جراسنڌ کنس کي پاڻ کان زبردست سمجهيو، تڏهين پنهنجون ٻ چوڪريون ڪيس ۽ ڪائي ڏڏاءُ، جي هو ساڻ وٺي مٿرا پري ٻ آيو. انهيءَ ڪانپوءِ پنهنجي پيءُ اگرسين سان دشمني رکي ڪيس چوط لڳو تہ "تون رام ڏمر ڇپط مڇيس، جنهنڪري پيءُ کي گاديءَ تان لاهي پاڻ راج ڪرط لڳو. راج ٻ اهو ڏيڏ ور ۽ گهماريائ تہ "ڪو برآدمي رام ڏمر نہ سمري ۽ نہ تہ ڪو يگير هوءِ، دان ڏمر يا تپسيا ۽ جپ و غيره ئي ڪري. جيڪو اهو حڪم نہ مڃيندو، تنهنکي سخت سزا ملندي." ڏيڏ وري گهمط بعد کنس جي راج مان سپ چگا ڪر بند ٿي ويا ۽ پاڻ براهمڻ ۽ هري پگتن کي ڪ ڏيئي ڏيئتن جي صلاح سان راج ڪرط لڳو ۽ پر ٿوءِ جي سيني راڄائن کي پنهنجي پل سان جيتيائ." ايتري ڪٿا ٻڌائي شري شڪديو چوط لڳو تہ "هي راجا! جڏهين کنس جي ڀ ڪري پر ٿوءِ تي سيني شپ ڪر ڪرط چڏي ڏڏا، براهمڻ ۽ مهاتمائون راکشسن جي هٿان ڪ پائط لڳا ۽ پر ٿوي پاپن جو ڀو سهي نہ سگهي، تڏهين هوءِ ڪٿو روپ ڌاري روئندي اندر وٽ ويئي. اندر پر ٿوءِ جو احوال ٻڌي پين ديوتائن کي ساڻ کري برهما سان گڏ جي ڪيلاش پروت تي شري مهاديو وٽ دانهن ڪئي ويو. مهاديو تڏهين سيني کي پاڻ سان وٺي کير ساگر تي، جتهن ٻ وشنو پگوان رهندو هو، اڇي شئو تي ڪتي ۽ چوط لڳو تہ "هي پارو برهما! جڏن اوهان وقت ڪيا هتي آهي، تڏن هيٺر بر آتي آفين کريو جو کنس ۽ دس پين حمايتي راکشسن جي پاپ کرط کري پر ٿوءِ تمام

راجا آگرسين پٽ جنم ڀرط ڪري ڏاڍي خوشي منائي ۽ خوب دان ڏرمڪرط لڳو. ڏڪهين جو تشين کان ڇوڪرو جي جنم ڪنڈلي ڪڍائي پڇيو ويو، تڏهين سندس نالو ڪنس، رکي ڇڏط لڳا تر "هي بالڪ ڏاڍو بلوان ٿيندو ۽ ديوتائن، براهمڻن، سادن ۽ هو هري پڪين کي ڏاڍي پيڙا ڏيندو. بلڪ توکان بر راج کسي پاط راج ڪندو ۽ پرجا کي ڏاڍا دکه ڏيندو. تڏهين سندس، پاپن ڪري پرٿوي دکي ٿيندي، تڏهين پڪوان اوتار ونهي ڪيس، پنهنجي هٿن سان مارينده." آگرسين جو تشين جا اهي وچن ٻڌي اداس ٿيو، پر پوء ايشور راجا تي راضي رهي صبر ڪرط لڳو.

ڪنس ڏڪهين پنجن ڇهن ورهين جو ٿيو، تڏهين هو ڏاڍي حرڪت بازي ڪرط لڳو. مٿرا ۽ اسي ڇوڪرن کي زبردستي جهنگل ۾ وٺي وڃي ماري سندن لوٽون غفائن ۾ لڪائي ايندو هو. ڪڏهين سڄاڻ جي نهائي ڇوڪرن کي جدا ڪري وٺي ويندو هو؛ پوء ڪين ڏڪو ڏيڻي ٻڌي ۾ ٻوڙي ڇڏيندو هو. ڪنس جي الهن ڪوتڻ ڪري سڀ مٿرا واسي ۽ جي پنهنجن ڇوڪرن کي گهرن ۾ لڪائڻ لڳا؛ آلو مان ڪرط لڳا رهي پاپي، آگرسين جي ويرمان تر پيدا ڪرن ٿيو آهي. ڪيڏالهن آگرسين هڙو ڏرماتما، ڪيڏالهن هي رعيت کي ٻڌا ڏيندڙ. تڏهين آگرسين رعيت جي دکي ڪٻط هو حال ٻڌو، تڏهين ڪنس، کي ڪهڻو ڇڇيياء، پر هو الهي تي پاط ۽ ڏيڪ ستائڻ لڳو. راجا تڏهين ڏاڍو پشيمان ٿيو؛ چوڻ لڳو تر "اهڙي اڌرمي پٽ کان آهو نهٻو هوس تر ڏيڪ بهتر هو، جو تر ڪپاتر پٽر جي هٽط ڪري آدميء جو جس، ۽ ڏرم ٻڌي وچن تا هليا."

الن ورهين هي جمار ۾ ڪنس مڪڙ ديس ۾ جي جراسندھ

اڏي اڏر ڪري سڏ ۾ روپ وري ٻه راکشس جوڙي ٻاهر،
جنهنکي ڏسي پتورت پون ريکا کي ٽاڻي وڃو لڳو ۽ ڏاڍي
چوٽ لڳيس تہ "اڙي او اڏمي نيڇ چنڊال! تو جو هي جل
ڪري منهنجو ست ٻگاڙيو، سو اڏي ڪپاتو ٻئو پيدا ڪرڻ کان
تنهنجي ماڏا سڏ چورائي ويئي؟ جي آدمي مشر، جئر پاڻي
ڪنهنجو ست ٻگاڙين ڏل تنکي ايڪ جنمن ڏاڍو ڪڇو ٿيندو."
راکشس، چوٽ لڳس تہ "هي پون ريکا! تون هو ڪي سڀ
ٿر ڏي. تو کي سڏ سڀجهي هون تو سان اهو ڪر ڪيو ۽ تو کي
پنهنجي ڏيئر جو ڦل ڏنر، جنهنکري تو کي ڏاڍو وڏو ٻاڻي
پتر ٿيندو، جو پوٽوئي جي سپني واڻن کي جتي ڪروڙي ٿي
واڻ ڪندو ۽ ڀڳوان شري ڪرشڻ اوتار ٿي اُن سان ويڙهندو.
اڳوٽي جئر ر منهنجو ڏاڍو ڪال نيمي آهي ٿ تنکي ٻي ٻاڻي ر
هنو مان جي حڪم مڃو ٿو سر)، ڏاڍي ڏون کا ٻر ڏيئا ٿر ڪر."
ايترو چئي تہ راکشس، آڪاس روانو ٿي ويو.

پون ريکا ڀڳوان جي اڏي اڄا ونڊي سڀجهي من ٿي شاهي
ڏني. ڇڏ ڏين سڀجڙ پون ريکا کي ڪو ايندڙ پون ريکا ڪڏون
؟ سڏ من منهن جو چوڙ ۽ سيڪڙو ڀڳڙيل سڀجهي ڏ انهن سب
پاڇيٽ لڳون ۽ ڇڏ ڏين پون ريکا چوٽ لڳڻ ڏ "ڏاڍي ڏاڍي
ٽيوٽ ٿي هو ڪي ڪڙي ڏاڍو اڄي سڏيو، جنهنجي ڏي ڏاڍي
ڏ ڪنهي رهي آهيان." هو تہ سڏ سر، سڀاڻون ڪس ڏڪ
ر ڏاڍي راڄ محل ر ويئي آيون.

ڏهن مهينن ڪڏوٽ بعد پون ريکا کي پتر ڏيئر، جنهنجي
چوٽ سان ٻوندر ڀڳڙي وڃي، تو تو ڏي ٽاڪ لڳي. ڏاڍي ٽاڪ
ڪري ٻاڻ ڏاڍي ڪنجڪوڙ ڪري لڳا ۽ ٻر ڏيڪن ڪ ٽاڪ ڪي.

ايترو چئي شري شڪديو واڌي ڏني تہ "هي راجا! تون وڏو پاڪي آهين، جو شيار سند وجي ڀريتون ڀڏط جي ايتري اڪيتي. واڌي وا پريڪ جي ڀڃاڙي ڀرياد ونسر ۸ سو رسن ڏالي ڪڍو ۽ راجا ٿيو، جنهنکي وسديو ڏالي پٽر پيدا ٿيو. اُن وسديو روڀي ڏالي ڪنيا سان واه ڪيو. وسديو کي ستروهن واڌيون هيون. جڏهين من اوڏهون واه ديوڪي سان ڪيو، جا ڪنس جي سؤت هئي، تڏهين آڪاش واڻي ٿي تہ "ديوڪي جي اٺين ڪوک مان ڪنس کي مارڻ وارو پيدا ٿيندو." آڪاش واڻي ٻڌي ڪنس، ديوڪي کي کڻي قيد ڪيو، جتي پڪهان جنر ۽ رتو.

راجا پريڪشت پڇڻ لڳو تہ "هي سوامي! ڪنس ڪهڙي طرح پيدا ٿيو؟ ڪهن شري ڪرشڻ متر ۽ جنر ولي ڪوکل ۽ يدو ادو احوال پڻ ٻڌايو ڀر." شري شڪديو واڌي ڏيس تہ "اٺين ڏينهن ڀر راجا آڪ ياد و متر ا ۸ راڄ ڪندو هو، هنکي ديوڪ؟ اُگرسين ڀر پٽ هئا. آڪ جي مري وڃڻ ڪري سندس وڏو پٽ راجا ٿيو؟ پون ريکا واڌي سان شادي ڪيائين. پون ريکا تمام سندر؟ پتوورت استري هئي. ڪڙي ڏينهن پون ريکا ساهيڑين سان ڳڏ جهنگل جو سير ڪرڻ ويئي؟ گهمندي گهمندي ساهيڑين کان جدا ٿي ڪڙي خوفناڪ هنڌ اڪيلي وڃي نڪتي. اوچتو ڪڙو راکشس گهمندو اچي نڪتو؟ پون ريکا جو روپ ڏسي موهت ٿي پيو؟ اُگرسين جو روپ ڌاڻي ساڻس پوگ ڪرڻ ڀاڻيو. تڏهين پون ريکا راکشس کي سمجهائڻ لڳي تہ "ڏينهن جو پوگ ڪرڻ اڌرم آهي، ڏهنگري لڄ؟ ڏرم ڪي ڇتي پاڻ لڪندو." ؟ پيون ڀر انيڪ نصيحتون ڏيئي پاڻ ڇڏائڻ ٿي ڀاڻيو، پر ان راکشس، سندس مڱڻ نہ منجي؟ زبردستي ڪري پنهنجي خواهش پوري ڪئي.

اسکند ڏهون

جڏهين شريمد ڀاگوت جا ۹ سکنڌ پنجن ڏينهن ۾ راجا پريڪشت پڌا ۽ ڪيس گيان ٻڌي ڪري مڪتي جي وات ڏسڻ آئي، تڏهين شري شڪديو جيءَ کي پرارٿنا ڪري چوڻ لڳو تہ "مهاراج! هيلتاءَ تو هان جيڪي بہ ڪٿائون مونکي ٻڌايون، تن مان اهو سمجهيم تہ جن جن پرميشور جي تپسيا ۽ ڌيان ۾ پنهنجو وقت گذاريو، سي وئڪنٺ ويا. هيٺيرو دونس جي ڪٿا جنهين شري ڪرشڻ اوتار وٺي گهٽيون ليلائون سنساري آدمين جي مڪتي ٻڌڻ لاءَ ۽ هري ڀڳتن کي سک ڏيڻ لاءَ ڪيون هيون، سي ٻڌڻ ڪهرانئو. اوهانجو ٻڌايو تہ ڀگوان جنهن مرڻ کان رهت آهي، پوءَ تڏهين من ديو کي جي ڪرپ سان جنم ڪٿن ورتو؟ ڪرپا ڪري اهو سنسو منهنجو مٽايو. ڏوهان اهو بہ چيو تہ ڀاڏيو ديو کي جي ڪرپ ۾ واسو ڪيو هو، تڏهين پوءِ روڻي کي ڇو نہ منجي ماتا ڪري ڪوٺين؟ آها! جٽن جٽن اوهين مونکي نيون نيون ڪٿا ٻڌايو ٿا، تٽن تٽن منهنجي پياس وڌي وڃي ٿي. جهنجو وقت اشونتاما، دروڻاچاريہ جي پٽ ڪاوڙ جي پانيو تہ پانڊون جو ونهيا ۾ نالو نيشان نہ رهي؟ منهنجي پراڻ ونڻ لاءَ منهنجي ماتا جي ڪرپ ۾ برهما شتر اُچلايو هو، اُنو وقت اڃهي شيام سندر منهنجي رکيا ڪئي هئي؟ اهوئي شري ڪرشڻ تنهي لوڪن کي پيدا ڪندڙ، پالينڌڙ آهي. اسانجي ڪل جو تہ هو سداءَ سهائڪ آهي، الاءُ ڏيا ڪري مونکي اُنجو چريتر ٻڌايو."

ويو، جنهنتي شو جي مهاراج چيس تہ "پائي! هتن بہ تو وانگر ايمان گيو آهي، جنهنکري هن غار۽ بند آهن. هاڻي منهنجي مرضي آهي تہ او هين پنجئي سنسار۽ وجي جنم وٺو."

شوجيءَ جو اڃو سراپ ٻڌي هو پنجئي شوجيءَ جي چوڻ تي گوڙ ولاپ کرڻ لڳا. مهاديو پوءِ ڏاڍ تڏ هين کين دلاسو ڏنو تہ اوهين ڇوجو تہ. اوهين سنسار۽ جنم وٺي چڱا ڪرم ڪندا؛ ڏاڍا پلوان ٿيندا. انهيءَ تي هنن پرارٿنا ڪئي تہ "هي پرپو! او هاڻي آڪيا موجب اسانجو جنم سنسار۽ ٿئي، پر اها ڪرپا ڪريو تہ ديوتائن جي ويرڊ مان اسانکي منش جنم ملي." شري شو جي مهاراج چيس تہ "چڱو ائين ئي ٿيندو." پوءِ جنهن استريءَ سان اندر مٽي پاڙتي ويو هو، تنهنکي شنکر پگوان چوڻ لڳو تہ "تون پڻ منش شريير۽ پيدا ٿي، انهن پنجئي جي استري ٿيندين." هي دروپدا انهيءَ ڇوکريءَ دروپدي ٿي تو وٺ جنم ورتو آهي؛ انهن پنجن اندرن راڄا پانڊو جي گهر جنم ورتو آهي، تنهنکري تون ان ڪالهہ جي کابر چنتا نہ ڪر. اڄ ڪالهہ ٻڌ دروپد راڄا کي شاڪتي آئي.

نوٽ- ڪٿي ائين بہ لکيل آهي تہ ان دروپدي شنکر مهاراج جو سمرڻ ڪيو هو، تڏهن شو جيءَ پوسن تي پڇيس تہ "تو ڪهڙيئي." تڏهن هن پنجہ دفعہ پنهنجي واڻان "پتي، پتي، پتي، پتي، پتي" چيو؛ جنهنکري شو جي کيس اهو ورڏنو. انهيءَ تي دروپدي شنکر کي چوڻ لڳي تہ "مهاراج! هي ڪيڏو نہ غضب ڪريين. موڻ ڪو پنجن پتين جي واسطي تنهنجي تپسيا ڪار ڪئي هئي، شوجيءَ تڏهن وراڻي ڏنيس تہ "آڇا ڪريان! تو پاڻ پنهنجي واڻان پنجہ پتي ڪوري ورتا. خير هاڻي چنتا نہ ڪر، تنهنجا اهي پنجہ پتي پاڻ۽ ساوڪ سان رهندا؛ تنهنجو ڪو بہ وار وڪو نہ ٿيندو."

سيد را نالي چوڪري جنم ورتو. هاڻي دروپدي جي وڃڻ
مختصر احوال ٿو ٻڌايان ۽ جو ڏيان ڏيئي ٻڌج.

جڏهن آرجن دروپدي کي سوئمبر ور جيتي ونی آيو ۽ پوءِ
سڀني پائرن دروپدي سان پنهنجي شتان تي اچي پنهنجي ماتا
ڪنتيءَ کي چيو تہ اسان هڪڙي شيءِ آندي آهي، تڏهن ڪنتيءَ
وراڻي ڏنين تہ وڃي وراهي کڻو. انهيءَ ڪري ماتا جي آکيا موجب
پنجئي پائرن دروپدي سان سنواس ڪيو. راجا دروپد کي
اها ڪالهہ ڏوٽي، تنهنڪري ويد وياس کان صلاح پڇيائين. ويد وياس
دروپدي جي پوروَ جنم بابت ٻڌايس تہ هڪڙي دفعہ ديو ڏڻ
چاڏو جو هڪڙو سندر ڪمل جو گل گنگا جيءَ ۾ لڙهندو پيو ويو.
اندر کي خيال ٿيو تہ پتو ڪجي تہ اهو گل آيو ڪٿان؟ تڏهن
اندر اُن ستان تي وڃي پهتو تہ چاڏسي، جو هڪڙي تمام سندر
استري روئي رهي آهي ۽ هنجا لڙڪ گنگا جيءَ ۾ پوڻ ڪري ڪمل
چا گل ٿي لڙهي رهيا آهن. اهو حال ڏسي عجب ٿي پنجي اندر
اُن استريءَ کان پڇيو تہ "تون ڪير آهين ۽ ڇو روئي رهين آهين؟"
استري تڏهن اندر کي مٿي ڏوڪ تي ونی ويٺي، جتي شنکر
۽ پاروتي وهار ڪري رهيا هوا. اندر کي ڏسي هن سندس گوڏ
آدرڻ ڪيو، جنهنڪري اندر کي ايمان ٿيو تہ هي ڪير، جو
مون سڀني ديوتائن جي راجا کي نٿا ليکين. اندر جو اهو ايمان
ڀرڻ ۽ شنکر جي مٿس درشٽي پوڻ سان هو سڪي ڪاٺ ٿي
پوڻ. پوءِ شو جي مهاراج کانئس انجام ورتو تہ جي ڏري ايمان
نہ ڪرين تہ تنهنجو پراڻ بچي. اندر لاچار اهو انجام ڪيو. شو جي
مهاراج تڏهن کيس هڪڙي غار ۾ ونی ويو، جتي چاڏسي تہ ٻيا
چار اندر سندس شڪل جڙيا ويٺا آهن. اندر انهن کي ڏسي ۽ جي

وغيرہ ست ڏيون پيدا ٿيون، جي وسديو سان پرڻيون هيون.

پالهچال ديش جي راجا ڪنتي پوج جي راجا سوَرسين سان ڏاڍي پريت هوندي هئي. اُن ڪنتيءَ پوج ڪي ڪنتي نالي ڪنيا هئي جا پانڈو راجا کي پرڻائي ڏني، جنهن مان يدشٹر ۽ بيا پانڈو پيدا ٿيا. ڪوِي دفعي ڪنتيءَ نندپٹ ۾ دواسا رشيءَ جي ڏاڍي سيوا ڪري کيس پرسن ڪيو هو، جنهنڪري رشيءَ کيس ڪوڙو امرو منتر سيکاريو، جنهنڪري ديوتائون وٽس هلبا اچن. ڪنتيءَ ڪڙي ڏينهن اُن منتر جي آزمائش لاءِ جڏن ئي سوريہ ديوتا کي آهوان ڪيو، تڏن ئي سوريہ ديوتا وٽس هليو آيو؛ ڪانئس گهائڻ جو سبب پڇڻ لڳو. سوريہ جو تبحر ڏسي ڪنتي ڏکي ٿڌ ٿوڙي چوڻ لڳي تہ "هي مهاراج! مون تہ رکو منتر جي پريکشا وٺڻ لاءِ تو ڪانئي کهايو، اِنهاءِ ڪرپا ڪري هاڻي موتي وڃو." سوريہ وراڻي ڏني تہ "هي ڪنتي! منهنجو اچڻ اجايو نہ ٿيندو، منهنجي اچڻ ڪري تو کي ڪڙو پٽ پيدا ٿيندو."

اها ڳالهہ ٻڌي ڪنتي ويچاري ڈجي وئي؛ وٽنتي ڪري چوڻ لڳيس، تہ "مهاراج! آڏ اجا ڪنواري آهيان، سو پٽ ٿيڻ ڪري منهنجي لوڪ ۾ نندا ٿيندي." سوريہ وراڻي ڏنس تہ "هي ڪنتي! تون ڊپ نہ ڪر. پٽ جڻڻ بعد تون وري بہ ساڳي ڪنواري جا ڪنواري ڏسڻ ۾ ايندين." انهن چئي سوريہ آڪاش هليو ويو.

ايشور جي اِچا سان ڪنتيءَ کي ڪڙو مهاسند رتيجسوي پٽ ڪنڈلن ۽ ڪوچ (زرهہ) پهريل پيدا ٿيو، جنهنکي ڪنتيءَ پيٽي ۾ بند ڪري ڪنکا ۾ لوڙهي ڇڏيو. اڌ جوکر ڪرڻ نالي مشهور آهي، جو مها پارت ۾ ديوتن جي طرفان وڙهيو ٿي؛ جنهنکي ارجن تنهنجي ڏاڏي مارياهو. ديوکيءَ جي پيٽ مان شري ڪرشڻ؛

جي آڻي لنگهي ويئي ۽ ڪيس ۽ درڻالي پرم پڳت پتر پيدا ٿيو.
ڌرتراشٽر کي درپوڌن ۽ ٻيا سؤ پٽ گندارين ۽ ڻالي استري
مان پيدا ٿيا ۽ پانڈو راجا کي يڌشٽر، ارجن، ڀيمسين، نڪل ۽ سهديو.
اهي پنجئي پائڙو ديوتائن سان پرڻيا ۽ پنجئي کي دروپدي
مان هڪڙو هڪڙو پٽ پيدا ٿيو، جن سيني کي مهابارت جي لڙائي
۾ آشوتٿاما هڪڙي رات سمهيل ڏسي ماري ڇڏيو. يڌشٽر جي
پوڙي ڻالي ٻئي استري مان ديوڪ، پيرسين کي جنم ڏنو.
راڪشسط مان گھٽوتکچ ۽ سهديو کي رجيا مان سهوتي ۽ نڪل
کي ويٽومتي مان ڌرمتر، ارجن کي سڀدرا مان آڀمنيو ڦٽندڙ
پٽ، اُلوپي مان ٻيرواهن ۽ ايراوان اهي ٻئي پٽ پيدا ٿيا. ان
ٻيرواهن آرجن سان ڏاڍي يڌ ڪئي هئي، جا مهابارت جي آشوميڌ
پروَ ۾ لکيل آهي. جڏهن اشوتٿاما توکي مارڻ واسطي برهماستر
هلايو هو، تڏهن وڪشن ڏاڻ شري ڪرشٽ اڳتا ٿيندڙ ماڻا جي
پيٽ ۾ ٿيندڙ رکشا ڪئي. هي راجا پريڪشت! جنهن جي ٿيندڙ
وڏو پٽ مهاپرڌاپي ۽ چڪرورتي راجا پيدا ٿيو آهي. جو ٿيندڙ ولي
وڻ لاءِ اڙو يڪير ڪندو، جنهن ساري پرٿوي ۽ جا ڪنڊ سانڀاڻي
ماريندو ۽ شب گرمن ڪرڻ گري سنسار ۾ هنجو وڏو ويش
ڦهلندو. ويد وياس منهنجي پٽا پنهنجن ڇهن ڪي چارڻي ويد
۽ سپ پراڻ پڙهايا هوا، پر هي شري مدڀاگوت، جو سيني
ويدن جو سار آهي، صرف ڪان سواءِ ٻي ڪنهنکي گوڙ نڙ ڪرڻ
۽ اها امرت روپي ڪٿا آڏو توکي ٻڌائي رهيو آهيان."

هي راجا پريڪشت! ٻيائي راجا جي ونش ۾ ويدو ڻالي ٻه ٻار
پيدا ٿيو. راجا يدو جي ونش ۾ اڳرسين ۽ ديوڪ ۽ پٽ پيدا ٿيا.
اگرسين کي ڪنس، ڻالي پٽ پيدا ٿيو ۽ ديوڪ کي ٻار پٽ ۽ ديوڪي

جراسدھ جي ونش ۾ شانتنو نالي راجا پيدا ٿيو جنھنجي ڪل مان تون آھين ۽ اُن جي ونش ۾ ڪرو نالي راجا پيدا ٿيو جنھنجي پرتاپ ڪري ڪرو ڪيترو مشھور آھي. راجا شانتنو جي ٻي استري گنگا مان پيشر پتا مھ جھڙو بلوان ۽ ڏرماتما پٽ پيدا ٿيو ۽ ڏاڍو وڏا ۽ سندس مت ٻيو ڪو ڪونہ ھو. شانتنو جي ٽي استري ستيہ وتي مان چترانگد ۽ وچتر ويريہ ٻہ پٽ پيدا ٿيا. جي راجا پريکشت! اھا ستيہ وتي اُھا اڇي جنھن سان منھنجي ڏاڏي پاراشر منيءَ نديءَ ۾ ٻيڙيءَ تي ٻوڪ ڪيو ھو ۽ جنھن سان ويد وياس منھنجو پتا پيدا ٿيو. ھڪڑي ڏينھن ستيہ وتي جو پٽ چترانگد ٻھنگل ۾ شڪار ڪرط ويو، جتي ھڪڑي گندرو ڪيسر ماري وڌو. باقي وچتر ويريہ کي پٽس آندڪا ۽ آنبالڪا نالي ڪاشيءَ جي راجا جون ڏيئر ڀرڻيون. پر افسوس! جو وچتر ويريہ ٻہ سواءِ ڪنھن سنتان جي مري ويو. تڏھين ستيہ وتي پنھنجي ونش وڌط لاءِ ويد وياس منھنجي پتا کي گھرائي ڇيو تہ "وچتر ويريہ جي ٻنھي استرين مان ھڪڑو ھڪڑو پٽ پيدا ڪر. ويد وياس، جو پرميشور جو اوتار ھو، ڇيو تہ "ھي ماتا! وچتر ويريہ جون ٻئي استريون ڪنھن ٻي موقعت اچن تہ منھنجي ڏسط سان آنھنکي گرپ ڏيندو ۽ ڪين ھڪڑو ھڪڑو پٽ پيدا ڏيندو."

آنبالڪا پنھنجي سس جي آکيا سان ويد وياس وٽ لنگن ٽي آئي پر لڇڻ وڻن انيون بد ڪري ڇڏيون، ڏھڪري ڏرتراشٽر نالي ڪيس انڌو پٽ ڄائو. آنبالڪا شرم ڪري سائي ٽي ويئي ۽ ويد وياس وٽ وڃط ڪري ڪيس گرپ ترٽيو پر منجھائنس پانڈو نالي ٻو ڪي پٽر پيدا ٿيو، پوءِ ستيہ وتي پنھنجي داسيءَ کي ويد وياس وٽ لنگن ٽي وڃط لاءِ ڇيو جا ڪنھن ڏوھ يا ڏاڏ يا شرم

اهو ور ڏيو جو منهنجي راج ۾ ڪو به ڪنگال نه رهي ۽ منهنجو
من سدائ اوهانجي چرڻن ۾ لڳو رهي." پڪوان تڏهين ڪين من ڪيو
ور ڏيئي انهيءَ شريسان ۽ مان ڏي وڃاري ٻڪنڊ روانو ڪيو.
شڪديو جي چوط لڳو تر "هي راجا پريڪشت! رڦديو جي ڪل
۾ دروپد نالي ڪڙو مهاپراڪمي راجا پيدا ٿيو، جنهنکي دروپدي
نالي ڪنيا پيدا ٿي ۽ جا پنجن پانڊون جي استري ٿي رهي.
انهيءَ دروپد راجا کي درشت دیومن ۽ پيا ڪيترائي پٽ پيدا ٿيا.
ان درشت دیومن مهابارت جي لڙائيءَ ۾ دروڻاچاريہ جو سر ويڍيو
هو. ان ونش ۾ ورهدرتھ نالي ڪڙو ڪيترسوي راجا ٿيو، جنهنکي
ڀ استريون هيون. هي راجا مهاپرشن جي ڏاڍي سيوا ڪندو هو،
جنهنکري ڪڙي ڏينهن ڪنهن رشيءَ خوش ٿي ڪيس ڪ
قل راڪشن کي کارائڻ لاءِ ڏنو، تر سنتان پيدا ٿئي. راجا اهو
قل وڏي راڻيءَ کي آڻي ڏنو، پر راڻين جي ناڀيءَ ۾ ڀاڻ ڪري
سبب اهو آڏو آڏ ڪري ڪاڪاڻون. يعني استرين کي ڪوڙ ٿيو،
پر جڏهين ڏهين مهينا سنتان پيدا ٿين، تڏهين آڏ آڏ ڇوڪرو جنمجي،
اڃا ساڳيءَطرح جڪ ٻاهر ڪنهن آڪاش جهڙو ٿيو. راجا اهو حال ڏسي
اهي ٻه آڏ ٻالڪن جا جهنگل ۾ لڪي ڦٽا ڪرايا ۽ قل راڻي کي
جو ڏيڻ اڃي پنهنجين راڻين کي ڏياريو ڪوڙ ٿيو.
پڪوان جي ڪرپا سان راجا جڏهن اهي ٻه آڏ آڪاڙا ٻڌا ته ان ٻڌا
نالي ڪ راڪشسڻ اچي پهتي ۽ ان پنهنجي ماڻا سان انهن ٻنهي
ڪرن کي ڪڍي وڌو ۽ هو جوڪر جيئرو ٿي اٿيو. تڏهين
راڪشسڻ ڪيس راجا وٽ لڪي آئي. راجا اهو ڏسي ڏاڍو هيران ٿيو
۽ انجو نالو جڙا سنڌ رکيائين. اهو جڙا سنڌ ڏاڍو پلوان ۽ ڪيترسوي ٿيو
جنهنکي پيمسين شري ڪرشن جي ڪرپا سان ٻڌڻ جهڙي ٿيو.

۽ راجڪمار ۾ پهنجو حصو هلڪي ڪرايو ۽ پاڻ جٽن جو تڻن بکيا رهيا. برهمڻ کين آشيرواد ڏيڻي آنهرڌان ٿي ويو. اڙئي طرح کين ٻيا ٻه ڪيترائي ڏينهن بدا ڪاڏي ڪاڍڻ جي ڪدري ويا.

هڪڙي ڏينهن راجا کي وري ٻه ڪتان ٿوري و آڌاڻ ملي ويو، ۽ جٽن ئي تنهي و راهي ٻوڌن ڪرڻ ٿي پاليو تہ هڪڙي شوڌر کين اچي چيو تہ "مونکي ڏاڍي بکر لڳي آهي ڪجهہ ٻوڌن کرايو مر." راجا اُنکي پنهنجو آنڊي [مهمان] سمجهي سب ٻوڌن لاريو ۽ پاڻ ٽبڻي وري بکيائي رهيا. راڻي ۽ راجڪمار، جي کهڻن ڏينهن کاڏي ڏ ملڻ ڪري ڏرا ٿي ويا هئا، نڪي راجا اُهو بچيل، جو ڪ شوڌر حوالو ڇڏي ويو هو، کاڍڻ لاء چيو. جٽن ئي راڻي ۽ راجڪمار اُهو کاڏو ٿي تہ ابتو ٻه هڪڙو چنڊال ڪتو ولي اچي اُتي سهڙيو ۽ بکر کان و ٻاڪل ٿي راجا جي اڳيان ڪري ٻيو ۽ روئي چوڻ لڳو تہ "منهنجو پراڻو ٿو و جي ان لاء هي ڏوڻ جا اوهين کاڍو ٿا اُها اوڏانجو لائق ڏ آهي ۽ اها ڏوڻ منهنجو حصو آهي مونکي ڏيو تہ مان پنهنجا پراڻا بچايان." راجا اُن چنڊال، کي ڏ پرميشو ر روپ جاڻي نمسکار ڪئي، پو راڻي ۽ راجڪمار بکر جي ڪري چنڊال کي لياڙڻي ڇڏ ڏ "اسين بکر جي ڪري ڏاڍا تنگ ٿيا آهيون، الڻاء اهو اسانکي کاڍڻ ڏي." چنڊال اصلي ڏ مڃيو جهنڪري هو وري ڏ بکائي رهجي ويا.

پگهوان پنهنجن پگهٽن جو هن قسم جو ڏرم ۽ ڏيڻ ڏسي اُن چنڊال مان بدلجي شيام ر روپ ٿي هتن ر شڪ، چڪي ڪدا ۽ پدم ڪٽي کين درشن ڏنو. پوءِ راجا، راڻي ۽ راجڪمار کي چيو تہ "مان ڏي هائڪان ٻاڪل خوش ٿيو آهيان ۽ جيڪو ورڳهر جيو سو وڻو." ولڊيو، تڏهين هٿ جوڙي چوڻ لڳو تہ "هي دينا لائق! مونکي

اهو و رڌيو جو منجهنجي راڄ ۾ ڪو بہ ڪنگال نہ رهي ۽ منجهنجي
من سدا اوهانجي چرڻن ۾ لڳو رهي." پڳوان تڏهين ڪين من ڪهيو
و رڌيءَ انهيءَ شريسان و مان تي وڃاري و ڪنڌ روانو ڪيو.
شڪديو جي چوٽ لڳڻ "هي راجا پريڪشت! رنڌديو جي ڪل
۾ ڏوپد ڌالي ڪڙو مهاپرتاپي راجا پيدا ٿيو، جنهنکي ڏوپدي
ڌالي ڪنيا پيدا ٿي ۽ جا پنجن پانڊون جي استري ٿي رهي.
انهيءَ ڏوپد راجا کي ڏرشٽ ديومن ۽ پيا ڪيترائي پٽ پيدا ٿيا.
ان ڏرشٽ ديو من مهابارت جي لڙائيءَ ۾ ڏوڻا چارڻ جو سردار هو. ان وقت
۾ استريون جيون. هي راجا مهاپرشن جي ڏاڍي سيوا ڪندو هو،
جنهنکري ڪڙي ڏينهن ڪنهن ڏشي خوش ٿي ڪيس ڪ
ڦل راطين کي ڪارائط لاء ڏنو ۽ تہ سنتان پيدا ٿئي. راجا اهو
ڦل و ڏي راطيءَ کي آڻي ڏنو ۽ راطين هي ڪاڙي پوءِ ڪٽڻ لڳو،
سبب اهو آڏو آڏ ڪري ڪاڪائون. ڪنهي استرين کي ڪوب ٿيو،
پر جڏهين ڏهين مهين سنتان پيدا ٿين، تڏهين آڏ آڏ ڪري جهنجهوڙ
اڙيڪطرح ڇڪ ڀائر ڪنهن آڏمان ڇڙيو هجي. راجا اهو حال ڏسي
انهي ۾ آڏ پالڪن جا جهنگل ۾ ڪٽي ڏڻا ڪرايا ۽ ڦل مراڻي کائط
جو ڏڻي اڄ پنجنهن راطين تي ڏاڍو ڪاوڙيو.
پڳوان جي ڪرپا سان راجا جڏهن انهي ۾ آڏ آڇاڙيا هوا ڏٺي هڏا
ڏالي ڪ راڪشسط اڄ پڏهي ۽ ان منجهنجي مڙيا سان ڏڻن ڏڻن
ڳڻن کي ڪڍي و ڏو ۽ جو ڪو جيئرو ٿي ڏٺو. ڏڻن
راڪشسط کيس راجا وٽ ڪٽي آڻي. راجا اهو ڏسي ڏاڍو پرسن ٿيو
۽ ڏنجو ڏاڍو جڙا سنڌ ڪيائين. اهو جڙا سنڌ ڏاڍو بلوان ۽ نوجوان ٿيو
جنهنکي پيمسين شهي ڪشط ڏي ڪپا سان ڏڻن ڏڻن ڏڻن ڏڻن

۽ راجڪمار بر پنهنجو حڪم هلڪي ڪرايو ۽ هٿ جهڻ جو ڏنن بڪيا رهيا. براهمڻ ڪين آشيرواد ڏيڻي آنهن ڏان ڏي ويو. اڳئين طرح ڪين ٻيا بر ڪيترائي ڏينهن بدا ڪاڏي ڪاڻ جي ڪڏري ويا.

هڪڙي ڏينهن راجا ڪي وري بر ڪنان ڏورو آڌاج ملي ويو، ۽ جنن ڏي تنهي و راهي پوجن ڪرڻ ڏي ڏانيو تر هڪڙي شوڊر ڪين اچي چيو تر "مونکي ڏاڍي بکر لڳي آهي ڪجهه پوجن ڪرايو مر." راجا اڪي پنهنجو آنڊي [مهمان] سمجهي سب پوجن ڪرايو ۽ هٿ ڏيڻي وري بکيائي رهيا. راڻي ۽ راجڪمار، جي گهڻن ڏينهن ڪاڏي نر ملڻ ڪري ڏڙا ڏي ويا هئا، تنڪي راجا آهو بچيل، جو ڪ شوڊر جو ڏور، چڏي ويو هو، ڪاڻ لاءِ جهو. جنن ڏي راڻي ۽ راجڪمار آهو ڪاڏو ڏي تر ابتر پر هڪڙو چنڊال ڪتو ولي اچي آڏي سهڙيو ۽ بکر کان ويڪل ڏي راجا جي اڳيان ڪري ٻيو ۽ روئي چوڻ لڳو تر "منهنجو پراڻ ٿو وڃي ان لاءِ هي جوڻ جا اوهين ڪاڏو ڏا آڻا اوهانجو لائق نر آهي ۽ اها جوڻ منهنجو حصو آهي مونکي ڏيو تر مان پنهنجا پراڻ بچايان." راجا ان چنڊال، ڪي بر پرميشور روپ جاڻي نمسڪار ڪئي، پر راڻي ۽ راجڪمار بکر جي ڪري چنڊال ڪي ليلاڙائي چيو تر "اسين بکر جي ڪري ڏاڍا تنگ ٿيا آهيون، الڻاءِ اهو اسانکي ڪاڻ ڏي." چنڊال اصلي نر ٻڌيو چهڪوئي جو وري بر بکسائي رهجي ويا.

پڪوان پنهنجن پڪڻ جو هن قسم جو ڏرم ۽ ڏيوج ڏسي ان چنڊال مان بدلجي شيام و رن ٿي هتن ر شنکه، چڪر گدا ۽ پدم ڪٽي ڪين درشن ڏنو. پوءِ راجا، راڻي ۽ راجڪمار کي چيو تر "مان ڏو هنکان باڪل خوش ٿيو آهيان ۽ جيڪو ور ڪهر جيو سو ولو." رنڊيو، بڏهين هٽ جوڙي چوڻ لڳو تر "هي دينا ناٿ! مونکي

سچر ٿي چوي ۽ هي چوڪر تو منجهائنڪي پيدا ٿيو آهي، انڪاء آنهن
پنهي کي ونڊي ڏيي پنهنجي محلات ۾ وڃ. ياد رکر تہ ڏرماتما پتر
پتا کي ٻڌڪ ۾ وڃط کان بچائي ٿو." اڃڙي آڪاش واڻي ٻڌي راجا
شڪنتلا ۽ پترکي راج محل ڏانهن موڪليو ۽ چوڪر جو ڏالو ڀارت رکيو.

ڏشينت جي مرط بعد ڀرت اڏرو تر پرڏيپ راجا ساماطو، جو
هن ڪنڊين ڏ فعر آشو ميد يگيہ ڪيا ۽ ڏاڍا دان پنچر ڪيا. اندر
ڪيترائي ڏ فعر يگيہ جو گهوڙو چو رائي ويو، مگر ڀرت پنهنجي ٻل
۽ پراڪرم سان ڪنڊس گهوڙو کسي آيو. هن ڪيترائي ملهيچ
۽ ڏکر ڏائي راجا ماري پرٿويء تان بو جو ڏور ڪيو. سندس راج
۾ سيڪجهر موجود ۽ سکر سانت هوندو هو. هنکي سندس راڻين
مان پترنٿي پيدا ٿيو، پر پوء ڪن ڏينهن گذرط بعد ڪٿو رشي
جي ڪرپا سان ڪيس، پتر پيدا ٿيو، جنهنجو ڏالو ڀارت ڏ واج رکيو ويو.

هي راجا پريکشت ! اُن ڀرت جي کل ۾ رنتديو ڏالي ڪڙو
مهاتما پيدا ٿيو، جو راج سنگاسن تي ڦر ويهي پنهنجي استري ۽ پتر
سميت بن ۾ وڃي ٻکوان جو پوڄن ڪرط لڳو، جتي ڪاڏو پيتو بر
ڇڏي ڏئا. جيڪڏهين ڪو بنا گهوڙي ڪاڻط ٻاء آڻي ڏيندو هوس
ترڪائيندو هو ڦر ڏ قل قول تي ڪذران ڪندو هو. ڪڙي ڏفع
اڏرو اتفاق ٿيو جو سانده اڻيتاليهر ڏينهن ڏ بنا ڪاڏي جي لنگهي ويس،
۽ اُوڏو نجاهين ڏينهن ڪير آناج ڏيڻي ويس. راجا اهو تيار ڪرائي
تي حصا ڪري جڏن تي ڏانيو تر پوڄن ڪرون تر ڏارايط پاط ٻڌي
براهمط جو روپ ڏاري سندس پريکشا وٺط واسطي آئي اچي ڇوڪر
تر "هي راجا! مان ڏاڍو بکايل آهيان ۽ مونکي ڪجهر کاڻط ٻاء
ڏي." اها ڳالهر ٻڌي رنتديو پنهنجو حصو ڏيڻ خوشي سان هنکي
ڪرايو. جڏهين ڏارايط روپ براهمط جي بکر لٿي، تڏهين واڻي

ڏهري پڇن کري پنهنجو کو لمر ڪنو ڪريون." ديو ياڻي اها گالهه پسند ڪئي، جنهنکري راجا ييائي نديءَ پٽ تي پوءَ کي حوالي ميو ڪائي ڏني ۽ ڪانڀس پنهنجو ٻڌاپو ورتو. پوءِ ڪيس راڄ ڪڍي تي ۽ هاري پاڻ ديو ياڻي سميت بدريڪا آشرم ڏي هليو ويو، جتي پرميشور جو ڏيان ۽ تپسيا ڪري مڪت ٿيو."

شري شڪديو جي چوڻ تي "هي راجا! هاڻي پوءِ جي ولسر، جو حال ٻڌ جنهنمان ڪ ٽون پيدا ٿيو آهين. ان پوءِ جي ولسر، ۾ دشينت تالي ڪڍو. مها پراڻي راجا ٿي گذريو آهي. هڪڙي ڏينهن جڏن هو شڪار لاءِ ويو تر ڪٽيءَ رشيءَ جي ڪٽيا ۾ هڪڙي تمام سندر ڇوڪري ڏٺي، جنهنتي موهجي ڪائنس سندس پتا جو ڏاڍو پيڇو ڪيو. ڇوڪري پنهنجو ڏاڏو شڪنتلا ۽ پنهنجي پيدائش جو حال ٻڌائيتر ۽ مينڪا اپسرا جو ٻڌايو. پوءِ دشينت کي تمام آدر ڏيڻ سان ڪٽيا ۾ وٺي آئي ۽ ڦل ڦول حال وغيره آڻي سندس خاطر ڪرڻ لڳي. شڪنتلا جي ان هلت ڪري دشينت ڏاڍو پريشان ٿيو ۽ پوءِ ٻنهي ڪڏهن جي ڪنڊ ڇڏي واهر ڪيو. هڪ اڇا سان شڪنتلا کي ڪرب ٿيو ۽ دشينت کيس اڃي ڇڏي راڄڌاني ڏانهن موٽي آيو. اڇوڇيتي تر "نوڪي جڏ هجن پٽر پيدا ٿيندو، تڏ هن موڪلڻ هلي اچجو."

دشينت جي وڃڻ تي شڪنتلا سڄي ڪالهه ڪٽيءَ رشيءَ کي ڪري ٻڌائي. ڏهين مهني شڪنتلا کي ڇوڪرو مها سندر ۽ ٻلوان پٽر پيدا ٿيو. ننڍي پٽ ۾ ڪي ڇه ڪر اڏيءَ تيجسوي سامائو جو شينهن کي ڪنن کان جهلي ولي اڇڻ لڳو. هڪڙي ڏينهن ڪٽيءَ رشيءَ شڪنتلا کي راڄا وٽ موڪليو، پر افسوس! جو جنهن مهل شڪنتلا ڏاڙهو راجا وٽ آئي، آڏ قسمت هن کيس ڏسجاتو. جنڪي شڪنتلا ڏٺي ڀاڙ لڪيتر آڪاش واڻي ٿي "هي راجا! شڪنتلا

پنهنجن پٽن مان کو ڪڙو پنهنجي جواني ڏوکي ڏيڻ ڀائني تہ تون وري جوان ٿي سگهين ٿو."

اڳي آشيرواد ڏئي راجا خوش ٿي ديوياني کي راڄڌاني ڏانهن وٺي ويو. اتهن ڏينهن ۾ راجا کي شرمشٹا مان پُرو ڏالي ٽيون پٽ پيدا ٿيو هو. راجا پنهنجي وڏي پٽ کي گهرائي ڪانڌس جواني کهري، پو هن خيال ڪيو تہ جيڪڏهين پٽا جي منهنجي جواني ۽ لي منهنجي ماڻا سان پوڪر ڪندو تہ وڏو اڌرم ٿيندو، الڻاء جواب ڏائينس، تہ پٽاجي! مون اڃان سنساري سکر کو نہ ڏٺو آهي، تنهنڪري ائين ڪرڻ لاء لاچار آهيان. وري پيءُ ۽ راجا وارڏسٹر اڳن امو سيکان ٻڌو آهي، جو ۽ انهن آڳن واڻن ئي سبب نہ تہ اسڪي پيار ڪري، نڪي دشمن ڏڃي؛ نہ تہ راجائي آدر ڪري."

وڏي پٽ جو اهڙو رکو جواب ٻڌي راجا ٻين پٽن کان پڇيو جن ۾ ساڪيوئي جواب ڏنس. ڏڌهن راجا پنهنجي ننڍي پٽ پرو کي (جو ڪ شرمشٹا مان جائو هو سر،) چيو. پرو هت جوڙي چوڻ لڳس، تہ "پٽا جي! منهنجو هي شريرتوهان ئي ڏوارن تہ پيدا ٿيو آهي، تنهنڪري جواني کهڙي وڏي شيءِ آهي؟ منهنجو پراڻ ۽ توهان مٿان قربان آهي. جيڪڏهن سڄو جنم اوهانجي سيوا ڪريان تہ ۽ اوهانجي قرض نہ ڄاڻي نڪو سگهان. جيڪو پٽ ماڻا پٽا جي سيوا ۽ سند س جوڻ ٻڌائي ڪري نڪو آڻي آهي، پر جيڪو جوڻ سان ڪريٽو اهو مڌيم (وچولو) آهي؛ جيڪو جوڻ سان ۽ نڪو ڪجي سو پٽر آهي پر مٹر آهي." پرو جي اها گالهہ ٻڌي ٻياڻي ڏاڍو پرسن ٿيو؛ پنهنجو ٻدايو کيس ڏيڻي ڪانڌس جواني وٺي کيتون ئي وڃڻ ڏنو ديوياني سان پوکر پوکيندو وڃو. پر ڏڌهن ۽ سند س من ياڏو ڪين."

ڏيڻي روانو ڪيو. راجا ييباتي راڃڏانيءَ ۾ اچي ديويانيءَ سان
پوءِ ولاسَ ڪرڻ ۾ مشغول رهيو ۽ شرمشٹا کي ڪڙي الڳ
جاءِ رهڻ واسطي ڏائين.

راجا کي ديويانيءَ مان ٻه پٽر پيدا ٿيا. ڪڙي ڏينهن جڏن
ييباتي راجا باغ ۾ سير پي ڪيو، تڏن شرمشٹا کي ڏسي مٽس
موهت ٿي پيو ۽ شرمشٹا ٻه رتو ڏرم کان شڏي هٿي، تنهن
سنتان ٿيڻ جي اڇا سان راجا جي اڇا پوري ڪئي. اهڙيءَطرح
راجا لڪ چوريءَ شرمشٹا ۽ ت ايندو ويندو هو ۽ ڪيس اُن مان
ٻه پٽر پٽ پيدا ٿيا. ڪڙي ڏينهن ديويانيءَ راجا کي شرمشٹا سان
رتي ولاسَ ڪندو ڏسي، تپي باهر ٿي ويئي ۽ اڃاڻ ڏ ڀاڙ ڪري
ييباتيءَ وڏان رسي پنهنجي پيءُ جي گهر هلي ويئي ۽ اچي شڪرآچاريہ
کي سمورو احوال ٻڌايو. راجا ييباتي ٻه ڀيڻ گري شڪرآچاريہ
وٽ اچي سڏيو. شڪرآچاريہ گروڏ ڪري چوڻ لڳس "هي
راجا! تو پنهنجي ڌيءَ راڃائيءَ نشي جي زور تي منهنجو چوڻ نہ
مڃي شرمشٹا سان پوڻ ڪري سنتان پيدا ڪيو آهي، انڪاءَ
سراپ ٿو ڏيان، تہ تون پوڙهو ۽ ڪمزور ٿي استريءَ سان پوڻ گهرڻ
جي لائق نہ رهندين." شڪرآچاريہ جي واڻان اهي لفظ نڪتائي
مس تہ راجا ييباتي ٻڌو ٿي پيو، ڏند پڇي پيسر ۽ وار آچاتي آيس
۽ اکين جي روشني پڻ گهٽجي ويس. پنهنجي اهڙي حالت
ڏسي راجا ييباتي هٿ جوڙي شڪرآچاريہ کي چيئتي گهرڻ لڳو
تہ "هي ڪرپالو! آءٌ اڃا سنساري سکن کان ترپت نہ ٿيو آهيان،
انڪاءَ پيريون گناهہ معاف ڪريو مر." شڪرآچاريہ راجا جا اهڙا دين
وچن ٻڌي ۽ ڏيءُ جي سکر ڏانهن نظر ڪري مٽس ديا آڻي چوڻ
لڳس تہ "خير! منهنجو سراپ، منهنجي نٽو سگهي، پر جيڪڏهن

جي شوير جو رت ملائي پيار يو. الگر. پوءِ ڏي کي چوڻ لڳو ته "ديوياني! ڪهڙ کي جيارڻ ڪري آءُ پاڻ مري ويندس." ديوياني وري به هٿ جوڙي اڳيئي تجويز ڪرڻ لڳي، جنهن پاڻ به ڏيکاري ۽ ڪهڙ برصحيح سلامت آهي. پوءِ شڪر آچاريه منتر پڙهي ڪهڙ کي پنهنجي پيٽ ۾ جيارڻ آڻي هنکي سنجيوني وديا پاڻهي ۽ ڪهڙ کي چيائين ته "جڏهن آءُ تو کي پيٽ مان ڪڍي مران، تڏهن تون مونکي اِن وديا سان جيئرو ڪجه." شڪر آچاريه پنهنجو پيٽ ڦاڙي ڪهڙ کي ٻاهر ڪڍيو، جنهنکري پاڻ مري ويو ۽ ڪهڙ وري سنجيوني وديا سان جيئرو ڪيو.

ڪن ڏينهن گذرڻ بعد جڏهن ڪچ شڪرآچاريه کان موڪلائي گهر وڃڻ جي تياري ڪرڻ لڳو، تڏهن ديوياني ڪيس وٺارڻ آيو. ڪچ کروڌ جي ڏي پيڙ سمان سمجهي انڪار ڪيو، جنهنکي ديوياني ڪاوڙ ۾ سراپ ڏنس، ته "تو جيڪا وديا منهنجي ڀيڻ وٽان سکي آهي، سا وسري ويندئي."

ڪچ وراڻي ڏنيس، ته "هي ديوياني! تو ڏوهر آڏر ۾ ڪجهه نه ويچار ڪري مونکي سراپ ڏنو آهي، تنهنکري آءُ به تو سراپ ڏيان ٿو، ته تنهنجو ويٺارڪنهن برهمڻ سان نه ٿيندو." اِهو سراپ ڏيئي ڪچ پنهنجي ٻيڙ وٽ هليو آيو. هي راڄا! اهوئي ديوياني کي سراپ ملڻ جو ڪارڻ آهي. ماڻي ديوياني يياتي راڄا سان وياهو ڪيو سو ڪن ڏيئي ٻڌ.

شڪر آچاريه جڏهن موتي ويو ۽ شهر وارا جي ملڪ ۾ اچي رهيو، تڏهن ديوياني جي اڳ موجب راڄا يياتي کي گهرائي پنهنجي ڏي کيس پوڻائي ڏني ۽ شرمشٹا هزار داسين سميت کيس ڏاج

کري ٽي ڇڏيا. جڏهن ديوتائن کي اها خبر پيئي، تڏهن صلاح
کري ۽ رهسپت جي پٽ ڪچ کي شکرآچاريه وٽ ان وڏيا
سکط لاءِ موڪليو. شکرآچاريه ڪچ جي نمرتا پاءِ ٽي موهجي
ڪيس پڇهجي کوهه ٽڪايو ۽ سنجيوني وديا سيکارط لڳو.
اتي ديوياني ۽ ڪچ جي پاطرتاءِ پريت ٿي ويئي.

د ئيتن جڏهن ڏٺو ته ڪچ اسانجي گروءَ کان سنجيوني وديا
سکط آيو آهي ۽ سمجهيائون ته جيڪڏهن هي اها وديا حاصل سکي
ويو ته پوءِ اسانجي دشمن ديوتائن کي جيارو وهندو ۽ تنهنڪري
بهتر ٿيندو ته اڪيلي اڪيلي ماري ڇڏجي. هڪڙي ڏينهن جڏهن
ڪچ گروءَ جون گائيون جهنگل ۾ چارط ويو، تڏهن د ئيتن ڪيس،
ماري ٽڪر ٽڪر ڪري ڪٽي هڪڙي کوهه ۾ اڇلايو. سانجهين جو
جڏهن هو گائيون چاري نه موٽيو، تڏهن ديوياني شکرآچاريه کي
ڪچ جي موٽي نه اچط بابت ٻڌايو. شکرآچاريه کي ڏيان ڪرط
سان معلوم ٿيو ته ڪچ کي د ئيتن ماري وڌو آهي ۽ جڏهن ديوياني
کي اهو ٻڌايائين، تڏهن هوءَ شوڪ ۾ ڊوبي رلاپ ڪرط لڳي. ڏي
کي شوڪاتر ڏسي شکرآچاريه ڪچ کي وري جيئرو ڪيو. اهو
سماچار ٻڌي د ئيتن کي ڪٽي ٽي ڇڏيا ته جي شکرآچاريه ڪچ
کي اهڙيطرح جيارينده ۽ رهندو ته اسان کي مارط ۾ ڪامياب ٿيندو، تنهنڪري اهڙي تجويز ڪجي جو هو وري جي نه سگهي.
اهو ويچار ڪري د ئيتن وري به ڪچ کي ماري سندس شريو
مان رس ڪڍي اڇي شکرآچاريه کي پياري. ڪچ جي وري
به نه موٽط تي ديوياني پتا کي ٻڌايو، جنهنتي شکرآچاريه وري
به ڏيان لڳايو، پر ڪٿي به پتو کوڙ نه پيس. جڏهن پڇهجي
آخر ڏيان لڳايائين، تڏهن خبر پيس ته د ئيتن شراب ۾ ڪچ

آهي، تنهنکري ديو يانيءَ کي پاڻسان وٺي آهو راڄ ڇڏي هاهر نڪتو. جڏهن ورشپروا کي اها خبر پيئي، تڏهن هو ڊوڙي شڪراچاريه جي شرط ويو ۽ هٿ جوڙي وينتي ڪرڻ لڳو تہ "هي مهاراڄ! هي سڀ راڄ ۽ ڪ اوهانجي ڪرپا سان مليو آهي، سو جي اوهين ويندا هليا تہ هي سڀ هليو ويندو. انڌا منهنجو اپراڌ ڪميا ڪرو ۽ موتي منهنجي راڄ رهڻ." اڳي وچن هڏي شڪراچاريه چيو تہ "هي راجا! تو تہ منهنجو ڪو بہ اپراڌ ڪونہ ڪيو آهي، پر تنهنجي ڏيءِ سو منهنجي ڏيءِ ديو يانيءَ جي بي عزتي ڪئي آهي، انڌا جنهن ڪالهہ ڪري ديو يانيءَ پرسن رهي سا ڪرتہ موتي هلان." تڏهن ورشپروا ديو يانيءَ کان پڇيو، جنهن شرمشٹا جي سڄي هلت جو بيان ٻڌائي چيس تہ "راجا! ياڻيءِ سان منهنجو وراهر ٽيڻو آهي، انڌا تنهنجي ڏيءِ هزار ٻانهين سميت منهنجي داسي ٿي هلي رهي." ورشپروا تڏهن پنهنجيءِ ڏيءِ سان ديو يانيءَ جي سڄي ڪالهہ وهي ڪئي ۽ ڪانهس، رايو پڇيائين. شرمشٹا وراڻي ڏيسر، تہ "پتا جي! اوهان موڪلي جهڙ ڏنو آهي ۽ ڀاڻي وڏو ڪيو آهي، انڌا جنهڪي وڻيو تنهڪي منهنجي ٻانهن سو نبي ڏيو." ورشپروا شرمشٹا جي اها ڪالهہ هڏي پرسن ٿيو ۽ ديو يانيءَ کي قبوليت ڏيڻي ڪرو شڪراچاريه کي پنهنجي سڃاڻ ڏي موتي وٺي آيو."

ايتري ڪٿا هڏي راجا پريڪشت پڇيٽ لڳو تہ "هي شڪديو جي مهاراڄ! اوهان جو منهن ڇيو ڏ وهسپت جي پٽ ڪچہ ديو يانيءَ کي سراپ ڏنو تہ تنهنجو ڪيترين سال وهاڻو ٽيڏو وسوپلا ڇو؟" شڪديو وراڻ ڏني تہ "هي راجا! مڪڙي ٻيري دنيشن ۽ ديوتائن جي وچ ۾ ڏاڍي لڙائي لڳي، جنهڪري ديوتائن ڪيترن هزار دنيشن کي ماري وڌو ۽ اهي دنيٽ شڪراچاريه سنجيوني ودياسان وري جيئرا

چيلو آهي ۽ آءٌ براهمڻ جي ڇوڪري آهيان، سو تو منهنجا ڪپڙا ڇو
ڦهريا؟ اُهو ائين ٿيو جڏن يگير جي آهوتي ڪو ڪائي يا شوه رتي ويد پڙهي."
ديو يانيءِ جا اهڙا ڪنور وچن شرمشٹا کان سڻا نر و يا سا ڪاوڙ
۾ ڀر جي چوڻ لڳيس "اڙي او بيڪاريءِ جي ڏيءِ! سچو جنر پٽهي
منهنجي پيءُ جي گهر جا ٽڪر ڪاڏا آهن ۽ تو کي پاليو اٿس، سو تون
ٽي مون سان برابري ڪرين؟" ايترو چئي غصي و چان، ديو يانيءِ
جا اگهاڙي بيٺي هئي تنهنکي کٽي ڪوهه ۾ آڇلا يائين ۽ پاڻ سهيلين
سميت گهر موٽي آئي. جو نر اُنو قت راجا بياتي شڪار ڪنڊ و اُن
ڪوهه وٽ اچي پهچي ۽ پنهنجي ڏوکر کي ڪوهه مان پاڻي ڀري
اچڻ لاءِ چوي. ڏوکر جڏن ڪوهه مان پاڻي ڀرڻ و يو، تڏن منجهس
هڪڙي سنڊر ڪنيا پيل ڏسي راجا کي اچي ٻڌايائين. راجا اُهاڪ
ڪوهه وٽ آيو ۽ پنهنجو ڏٻڙو ديو يانيءِ کي ڀرڻ لاءِ آڇلائي ڏنو ۽
پوءِ ڪيس هٿ ڏيئي ڪوهه مان ڪڍي ٻاهر ڪيائين. ديو يانيءِ
بياتيءِ کي چوڻ لڳي تہ "هي راجا! هري اِڇا سان اهڙو سنجوگ ٿيو
جو تو منهنجو هٿ جهاليو آهي، انڪاءِ مان تنهنجي ٿي چڪيس.
و رهسپت جي پٽ ڪچ جيڪو مونکي سراپ ڏنو هو تہ تنهنجو و هاڻو
براهمڻ سان نہ ٿي، هڪڙي ڪيتري سَان ٿيندو سو اڄ پو ر و ٿيو."
راجا ديو يانيءِ جي اها ڳالهہ ٻڌي مٽس موٽ ٿي ڀيو ۽ ساڻس
و هاڻو قبولي راڄڌانيءِ ڏانهن مو ٽي آيو. ديو يانيءِ گهر اچي پنهنجي
پٽا شڪر آچار يہ کي شرمشٹا جا چيل ڪوڙا وچن ٻڌايا ۽ ڪٽن هن
ڪيس ڪوهه ۾ اُڇلايو، اها وارتا ہ ڇڻي ٻڌائي. پوءِ راجا بياتي ڪٽن
ڪيس ڪوهه مان ڪڍي بچايو، سو پڻ احوال ڪري ٻڌايو.
شڪر آچار يہ کي انهيءِ ڳالهہ ڏاڍي ڇڙ لڳي ۽ و يچار ڪرڻ لڳو
تہ اهڙي مهٽيڪو ر راجا جي راج ۾ رهڻ کان ٽڪر ڀلي ڪائڻ ڇڪو

پرشرام آتي اچي سڏيو ۽ پتا کي مڪل ڏسي ماڻا کان احوال پڇڻ لڳو. ٻوه تر ڏاڍو ڪاوڙ جي قسر کائي اهو پرڻ ڪيائين تر "جيستائ پرٿوي تي آڏ ڪڙو، بر ڪيترو جيڙو ڇڏيندس، تيستائ سکر ڪري نر وهندس." ان بعد پرشرام سهسراڻن جي پٽن کي ماري پنهنجي پتا جمدڳني جو سر آڻي ڏرسان ملايو ۽ پتا جو ڪريا ڪرم ڪيو. اڙئي طرح ۲۱ دفعا پرٿوي تان ڪيترين کي ڪاڻ ڪري پرٿوي جو راج براهمڻن کي ڏائين."

شري شڪديو جي چوڻ لڳو تر "مي راجا پريڪشت! پرورا جي وڻش ۾ راجا نهوش، ڏاڍو پرتاپي ٿيو، جنهنجو پٽ راجا يياتي تمام تيجسوي ٿيو، جنهن ڪ دفعو اندر پوري جو راج پرڻ ڪيو. اهو من ريت آهي جو راجا اندر ڪڙي ڏينهن کو تر رشي جي اسرڻ اهليا تي (جاتمام سندر هئي) موهت ٿي پيو ۽ اُن سان پوڪر ڪرڻ جي اڇا ڪيائين، پر ڪوتر رشي هي ڏپ ڪري اُتي وڃ لڳي سکهيو. ڪڙي ڏينهن رات جو ڪڙو جو روپ ڌاري کو تر اڄي اڳڻ ۾ ڪڙي وڻ تي وڃي ويٺو ۽ اڌ کٽي رات پيئي هئي تر هي ٻاڪر ڏيڻ لڳو. رشي اها ٻاڪر ڏي پرڀات سمجهي سنان ۽ پوڄا لاءِ ڪنڀا جي ڏاڻهن روانو ٿيو. اندر اهو و جهڏسي کو تر جهڙو روپ ڏاري اهليا ۽ ساڻس پوڪر ڪيائ. پوءِ ڪرڻ بعد جڏهن اهليا سمجهيو تر هي کو تر نه آهي، پر پيو کو آهي ۽ ڪپٽي روپ ڌاري منهنجو پتو رت ڏرم بگاڙڻ آيو آهي، تڏهن ڪاوڙ جي اندر کي اُڏان ڏکي ٻاهر ڪڍيائ. اندر راجا ٻاهر نڪتو ئي مس تر کوتر، جو کٽي رات سمجهي پنڌيان ويتي آيو هو، دروازي وٽ ڪڏيس. کوتر کي پنهنجي پوکر پل سان اندر جي ڪڙم ڪرڻ جي سڌ پئجي. ڏسي ۽ پوءِ تر اندر کي جهٽڪي جوڙ لڳو تر "ڏاڍي

شرم جي ڳالهه آهي، جو تو هيترين اپسرائن ۽ مهاسندرين اندر راڻي هوندي به هي آڏرم ڪيو آهي، تنهنڪري اهو سراپ ٿو ڏيان ۽ تر تو جو هڪڙي پڳر (يونيءَ) لاءِ ڪڙ جو روپ ڌاريو هو، انلاءِ تنهنجي بدن ۾ اهڙا هزارين پڳر ٿيندا."

رشيءَ جي اُن سراپ ڪري اندر جو سڄو بدن ٽُنگن سان سان ٿر جي ويو، جنهنڪري شرم وچون سنگاسط ڏي نه وڃي ڪڙي ڪمل جي گل ۾ وڃي لڪي ويٺو. اُنوقت ويساتي راجا پنهنجي پڇن جي پرتاپ سان سورگ ۾ پهتو، جتي ڪانئسر، سندس چڱن ڪرمن بابت پڇيو ويو. ويساتي جڏهن پنهنجي واڻان اُهي چئي ٻڌايا، تڏهن سندس پڇ ناس ٿي ويو ۽ هو اندر لوڪ مان ڪري پيو. پوءِ وڃسپت وڃي اندر کي ڪمل مان ٻاهر ڪڍي آيو ۽ ڪيس يگيه ڪرائي آڻي گاديءَ تي ويهاريو."

هي راجا! هاڻي توکي آلرڪ نالي راجا بابت ٻڌايان ٿو جو هزارين ورهيه راج ڪري به جوان رهيو هو. آلرڪ جي ماڻا پنهنجي پٽن کي ننڍي پڻ ۾ گيان سيکاريو هو ۽ مرڻ وقت ۾ شلوڪ راجا کي ٻڌائي چيائينس تر "تون انهن جو جنتر ڌاهي ياد وٺ رکه ۽ جڏهن توتي کا آفت اچي پوي، تڏهن اهي پڙهي اُن موجب هلت ڪجهه."

ماڻا جي ڳالهه ڪندي ٻڌي راجا اُهي ۽ شلوڪ جنتر طور ٻڌائي پنهنجي ڌانهن ۾ ٻڌي ڇڏيا ۽ پوءِ سنساري سکن ۾ لپٽجي راج ڪرڻ لڳو. اهو وڃه وڻي ويا راجائون مٽس ڪاهي آيا. الرڪ جڏهن پنهنجو راج ۽ پراڻ ويندا ڏٺا، تڏهن اُهو جنتر کولي پڙهڻ لڳو جنهن ۾ لکيل هو تر "سواءِ ست سنگر جي ٻئي ڪنهن سان پريت نه ڪجه. سنساري ماڻهن سان ويهه ۽ سنگت ڪرڻ ۾ پوءِ ڏاڍو ڏک ٿو ٿئي. جڳت جو وڻوار سپني سمان سمجهي اُنهر من لڳائڻ نه گهرجي. سنساري

پرشرام آڻي اڳي سڏيو ۽ پتا کي مڪل ڏسي ماڻا کان احوال پڇڻ لڳو. پوء تر ڏاڍو ڪاوڙ ۾ قسر کائي اهو پرڻ ڪيائين تر "جيستا" پرڏوءِ ني آڏ ڪرو بر ڪيترن جيڏرو ڇڏيندس، تيستا" سکر ڪري نر وهندس." ان بعد پرشرام سهسرارجن جي پٽن کي ماري پنهنجي پتا جمدگنيءِ جو سر آڻان آڻي ڏرسان ملايو ۽ پتا جو ڪريا ڪرم ڪيو. اڻيءِ طرح ۲۱ دفعا پرڏوءِ ڌان ڪيترن ڪي نار ڪري پرڏوءِ جو راج براهمڻن کي ڏائسن."

شري شڪديو جي جوڻ لڳو تر "هي راجا پريڪشت! پرروا جي ونش ۾ راجا نهوش، ڏاڍو پرتاپي ٿيو، جنهنجو پٽ راجا يياتي تمام تيجسوي ٿيو، جنهن ڪ دفعو اندر پريءِ جو راج پرڻ ڪيو. اهو من ريت آهي جو راجا اندر ڪڙي ڏينهن کو تر رشيءِ جي استريءِ اهليا تي (جاتمام سندر هئي) موهت ٿي پيو ۽ اُن سان پوءِ ڪرڻ جي اڇا ڪيائين، پر کوتر رشيءِ جي ڊپ ڪري اُتي وڃي نٿي سگهيو. ڪڙي ڏينهن رات جو ڪڙو روپ ڌاري کوتر جي اگرڻ ۾ ڪڙي وڻ تي وڃي ويٺو ۽ اڃا کهٽي رات پيئي هٿي تر هي ڀانڪر ڏيڻ لڳو. رشي اها ڀانڪرپڻي پرڀات سمجهي سنان ۽ پوڄا لاء گنگا جيءِ ڏانهن روانو ٿيو. اندر اهو وڇڙسي کوتر جهڙو روپ ڌاري اهليا ۽ ڀت آيو ۽ ساڻس پوءِ ڪر ڪيائين. پوءِ ڪرڻ بعد جڏهن اهليا سمجهيو تر هي کوتر نر آهي، پر پيو کو آهي ۽ ڪپٽي روپ ڌاري منهنجو پتو رت ڪرڻ بگاڙڻ آيو آهي، تڏهن ڪاوڙ جي اندر کي اُڏان ڪي ٻاهر ڪيو." اندر اڃا ٻاهر نڪتوئي مس تر کوتر، جو کهٽي رات سمجهي پٺيان ملتي آيو هو، دروازي وٽ ڪڏيس. کوتر کي پنهنجي پوڪر هل سان اندر جي ڪرم ڪرڻ ۾ سڌ پڇي. ڀئي ۽ پوءِ تر اندر کي جهٽڪي جوڻ لڳو تر "ڏاڍي

ويس. جڏهن پاڻي پري آئي، تڏهن جمد گنيءَ پنهنجي ٻوڪ هل سان سپ سمجهي ورتو ۽ پنهنجن پٽن کي ريٽوڪا (استري) جي مارڻ لاءِ آکيا ڪئي. ٻوڪرن ماءُ کي مارڻ آڏ رسمجهي ٻئي جو ڇهو نه مڃيو. تڏهن جمد گنيءَ نندي پٽ پرشرام کي آکيا ڪئي ته "تون ماءُ کي ڀائرن سميت مار." اڳي آکيا هڏي پرشرام ويچار ڪيو ته ماءُ ۽ ڀائرن کي مارڻ آهي. ته وڏو پاپ، پر جي نٽو ماريان ته پتا ٿو سراپ ڏيئي ساڙيو ۽ ماري ڇڏڻ کي پتا منهنجو ايترو ٻوگر هل آهي جو وري انهن کي جياري سگهي ٿو؛ تنهنکري پنهنجي ماءُ کي ننهي ڀائرن سميت ماري ڇڏيائين. جمد گنيءَ تڏهن ڏاڍو خوش ٿيو ۽ پرشرام کي ورکهرڻ لاءِ چيائين. پرشرام هٿ جوڙي ويٺي ڪرڻ لڳو ته "هي پتاجي! آءٌ اهو ورتو ڪهڙان ته منهنجي ماڻا ۽ ڀائر جڙا ٿي اُڻن ۽ ڪين اڻا ڪاليم ياد رهي ته ڪو مون کين ماريو هو." جمد گنيءَ "تٿاستو" چيو ته ايتري ۾ ڇو سيئي ڪرموڙي اُٿي ڪڙا ٿيا ڇڻ ته نندڻ مان اُٿيا."

ايتري ڪٿا ٻڌائي شڪديو چوڻ لڳو ته "هي راجا! پرميشور جي تپسيا ۽ جپ ۾ راجهو اڳي سمرٿي آهي جو مڙدي کي ورجياري سگهيٿو."

هاڻي پرشرام ڏٺو ته ماڻا ۽ ڀائرن کي مارڻ کري جو پاپ ڪيو انهن اڻلاءِ ٻڌڻي پرڪرما ضروري آهي، جنهنکري ڀائرن کي ڀاڻ سان وڻي تيرت ياترا ڪرڻ لاءِ نڪري ويو.

هيڏانهن سهسرارجن جي پٽن پرشرام ۽ سندس ڀائرن کي ڪٿيا ۾ ڏسي پنهنجي ٻيڙي جي ويرو ڏڻ لاءِ جمد گنيءَ کي، جنهن اگني هوتر ٻيو ڪيو، ماري سندس سر وڍي ڪٽي ويا. ريٽوڪا پٽيءَ جي اڳي حالت ڏسي ڏاڍا ورلاپ ڪرڻ لڳي. من ۲۱ دفعا پنهنجي ڇاتي پٽي پرشرام کي پڪاريو. ماڻا جون ڏانهون هڏي

ڪاڻ، ڪٽڻ ۾ آيا ڪئي. ٻيو، جمدڳني کي چوٽ لڳيو تہ "ڏاڍي ڪاڻ، رشي وت ٻيو مٽ ڪهڻي؟ اها راجائن جي ڪهڻ وٽ جوڳي آهي تنهنڪري موڪلي ڏي." جمدڳني وراڻي ڏنيس تہ "هي راجا! اها ڪٿو مٿنجي نہ آهي، پرسان ديولوڪ مان ولي آيو آهيان جتي وري پهچائي ايندس، تنهنڪري لاچار توکي ڏيڻي نٿو سکهان." سهسراڻن تڏهن ڪاوڙ ۾ زوران زوري آها ڪٿو کسي پٿنجي ملڪ ڏانهن ولي ويو، پر ڪامڊينو جمدڳني وٽ موٽي پهچي آئي ۽ روئي چوٽ لڳيس تہ "مون کهڻ، اپراڏ ڪيو جو موڪلي راجا جي حوالي ڪيئي؟" جمدڳني وراڻي ڏنيس تہ "هي ڪامڊينو! راجا زبردستي توکي ولي ويو، تنهنڪري آڏ لاچار هوس." ڪامڊينو تڏهن ڏاڍ هزار سو ويڙهه پٿنجي بدن مان پيدا ڪيا، جن راجا سان يڌ ڪئي، پر سهسراڻن اُٿهڪي ڏ جيتي ڪاڻ، موٽي پاڻ سان ولي ويو.

اها حالت ڏسي جمدڳني پٿنجي پٽ پرشرام کي پڪاري چيو تہ "هي پٽرا! سهسراڻن زبردستي ڪامڊينو ولي ڏو وڃي، تڏهن ڪري ڪو ٻلو ڪر." پرشرام انهي تي ڪاوڙجي سهسراڻن سان وڙهڻ آيو ۽ ڪيس لشڪر سوڏو ماري ڪامڊينو آڻي پتاکي ڏنائين. سهسراڻن هي مارجڻ جو ٻڌي جمدڳني پرشرام کي چوٽ لڳيو تہ "هي پٽا! تو پڪو ورتي راجا ڪي ماري پاپ ڪيو آهي، اڪلاءُ ڪ سال پوٽئي جي پرڪرما ڏيڻي تيرٿ ياترا ڪري اچ تہ ان پاپ کان مڪت تئين." پرشرام اها ڪاڻهه مڃي پرڪرما ۽ تيرٿ ياترا لاءِ ڪ سال بعد موٽي پتا وٽ آيو.

ڪري ڏيسن پرشرام جي ماتا ڪنڪا جل ڀرڻ ويئي، آڻي ڪاڄي ڪنڊ ۾ ڪي پٿنجي استري سان وهار ڪندي ڏٺائين ۽ ڪاڻهه موهت ٿي پٿنجي ان ڪي جل ڀري آڻڻ ۾ ڪجهه ديرلڳي

سهسرارجن اهڙو تہ زبردست هو، جو انڪي سڏيون سندس تابع هوندیون هيون. هڪڙي دفعي پنهنجون هزار استريون ۽ ٻي ڏريدا لڏيءَ جي جل ۾ ڪريڙا (راند) ڪرڻ ويو. ڇا ڪيائين جو پنهنجن هزار ٻانهن سان پاڻيءَ جو وهڪرو روڪي وڌائين. اُهو پاڻي موٽ کائي راوٽ جتي ويندو هو اُتي اچي گڏ ٿيو. راوٽ کي انهيءَ ڳان غصو لڳو ۽ سهسرارجن سان وڙهڻ آيو، پر سهسرارجن پنهنجي هل سان راوٽ کي ڏڻي جهلي گهر آيو ۽ ڏاڍو سٽائڻ لڳس. ڪڏهين ڪڏهين تہ سندس ڏهڻي سرن تي ڏيا ڌاري پنهنجين استرين ڀارن کي ڏيڪاريندو هو. راوٽ جي گهٽيءَ ويندي تي سهسرارجن کيس چڏي ڏنو. هڪڙي ڏينهن ريٽو کا پنهنجي پيٽ سيتا وٽ ويئي، جڏهين وڻڪس کائي پي هلڻ لڳي، تڏهين سيتا کي پاڻوءَ اچڻ لاءِ نوتو ڏنائين. سيتا انهيءَ تي آڪهان وچون چوڻ لڳي تہ "ڪون ڪنگال رشيءَ جي استري ٿي اسانجي هيٺري لشڪر کي ڪٽان کارائي سگهندي ين؟" ريٽو کا تڏهين شرمندي ٿي ڪو به جواب نہ ڏيئي گهر موٽي آئي ۽ جمدگني پنهنجي پتيءَ کي هڪدفعو پنهنجي پيٽ ۽ پيٽيوئي کي فوج سميت مهماني ڪرڻ لاءِ وينتي ڪئي. جمدگني استريءَ کي آڳتہ ڏيئي چوڻ لڳو تہ "اها کا وڏي ڪاهبہ ڪانهي، پکوان جي ڪوپا سان سڀ ڪا ٿي پوندي." چو نہ هڪڙي ڏينهن سهسرارجن شڪار ڪندو فوج سميت آن جهنگل ۾ اچي نڪريو، جتي جمدگنيءَ جي ڪُٽيا هئي. ان جمدگنيءَ وٽ هڪڙي ڪامڌينو (ڪامو) رهندي هئي، جنهنجي پرتاپ سان جيڪب ٻر ڪهڙو هوس سو ملهي سگهيس ٿي. بس! ٻوهہ نہ جمدگنيءَ آن ڪامڌينوءَ جي پرتاپ سان سهسرارجن ۽ سندس لشڪر کي من ڀاوندا پوڄن ڪرايا. سهسرارجن کي هاڻي بي ايمانيءَ اچي ويتو ۽ رشيءَ کان

می پوکشت ! پروا کي آرشي مان چمڙيت جاوا. انهي
ڪري جمدوُ ڏالي ڪڙو اڏو مهاتما ٿيو، جنهن ڪنڪا جي ڪي پنهنجي
انچلي ۾ رکڻي پيٽو ۽ پوءِ ديوتائن جي کٽيي ۽ پنتي ڪرط تي جنگهه
چيري ڪنڪا کي ٻاهر ڪڍيو. اهوئي سبب آهي جو ڪنڪا کي ڇاڏي
ٻ ڪري سڏيندا آهن. جمدوُ راجا جي ولش ۾ ڪاڏي راجا وڏو
پرڏيي ۽ مهاتما ٿيو، جنهنکي ستيه وتي ڏالي مهاسند ۽ پڏوان ڪنيا
هئي. اها ڪنيا ڪاڏي رچيڪ کي پرڻائي ڏني. ڪڙي ڏينهن
ڪاڏي جي استري پنهنجي ڏاڻي کي چيو تر "امڙي ڪا تجويز
ڪر جنهنڪري تو کي ۽ موڪي پٽر سنتان پيدا ٿئي."

رچيڪ تڏهين ڪڙو وڏو يگيه ڪيو ۽ بچيل سامڳري مان
ٻ حصا ڪري ڪڙو سر، کي ۽ پيو استري کي کائڻ لاءِ ڏنو.
پاڻ مان هو ڪهڙي جو حصو کائي ويو ن، جنهنڪري رچيڪ
ستيه وتي کي چوڻ لڳو تر "تنهنجي ان پاڻ ڪري توکي
ڪروڌي پٽ پيدا ٿيندو، هوڏانهن تنهنجو پاءُ مهاتما ۽ گيانڻي
ٿيندو." ستيه وتي تڏهين ٻڌي ڪي ڏرماتما پٽر ٿيڻ لاءِ ليزاري ڪئي،
جنهنتي رچيڪ پيو منٽر پڙهي پنهنجي استري کي چيو تر
"ڏيوج رک توکي هينئر گيانڻي ۽ ڏرماتما پٽر پيدا ٿيندو،
پر تنهنجو پوٽو بلوان ۽ ڪروڌي پيدا ٿيندو."

ستيه وتي کي جمدگني ڏالي وڏو مهاتما پٽر پيدا ٿيو ۽ اُن
جمدگني کي پرشورام ڏالي پٽر پيدا ٿيو جنهنکي پڳوان جو اوتار
ڪري ڪيڏي ٿو ۽ جنهن ڌرتيءَ تان اڪويهن ڪترين کي ا ۾ دفعر
ڪري سڏن ڪل ڪوڙير ڪيو. پرشورام ڪترين کي جو ماريو؟
جنهنڪري مشهور هن ريت آهي تر: جمدگني ريڻوڪا ڏالي سان
ڪي ۽ ريڻڪا هي پيٽ سيتا سهسراجن سان پرڻي اهو

سهسرارجن اڳرو تر زبردست هو، جو اڻڄاڻ سڌيون سندس تابع هوندیون هيون. هڪڙي دفعي پنهنجون هزار استريون و ڦي ورندا ندين جي جل ۾ ڪريڙا (راند) ڪرڻ ويو. جاکيائ جو پنهنجن هزار پاڻهن سان پاڻي جو وهڪرو روڪي وڌائ. اُهو پاڻي موت ڪائي راوڻ جتي ويٺو هو اُتي اچي گڏ ٿيو. راوڻ کي انهيءَ تان غصو لڳو ۽ سهسرارجن سان وڙهڻ آيو، پر سهسرارجن پنهنجي ٻل سان راوڻ کي پڏي جهلي گهر آيو ۽ ڏاڍو ستائڻ لڳس. گڏهين تر سندس ڏهڻي سون تي ڏيا ڀاري پنهنجين استرين ۽ هارن کي ڏيکاريندو هو. راوڻ جي گهٽيءَ ۾ ويٺي تي سهسرارجن کيس چڏي ڏنو. هڪڙي ڏينهن ريڻوڪا پنهنجي ڀيٽ سيتا وٽ وئي، جڏهين و ڏٺس ڪائي پي هلڻ لڳي، تڏهين سيتا کي پاڻ وٽ اچڻ لاءِ نوتر و ڏاڻ. سيتا انهيءَ تي آڪمان و ڇون ڇوٽ لڳي تر "تون ڪنگال رشيءَ جي استري ٿي اسانجي هيٺري لشکر کي ڪٿان کاڀائي سگهندين؟" ريڻوڪا تڏهين شرمندي ٿي ڪوبه جواب نر ڏيئي گهر موٽي آئي ۽ جمدگني پنهنجي ڀيڻي کي هڪدفعو پنهنجي ڀيٽ ۽ ڀيٽيوئي کي فوج سميت مهماني ڪرڻ لاءِ ويٺي ڪئي. جمدگني استريءَ کي آڻڻ ڏيڻي ڇوٽ لڳو تر "اها کا وڏي ڪاهلر ڪانهي، ڪيوان جي ڪرپا سان سڀ ڪجهه ٿي ويندي." چو نر هڪڙي ڏينهن سهسرارجن شڪار ڪندو فوج سميت اُن جهنگل ۾ اچي نڪري، جتي جمدگنيءَ جي ڪُٽيا هئي. اُن جمدگنيءَ وٽ هڪڙي ڪامڌينو (ڪئو) رهندي هئي، جنهنجي پرتاپ سان جيڪي ڪجهه هوس سو ملي سگهيس ٿي. بس! ويو نر جمدگنيءَ اُن ڪامڌينوءَ جي پرتاپ سان سهسرارجن ۽ سندس لشکر کي من ڀاوندا وڻ کارايا. سهسرارجن کي هاٿي بي ايمانيءَ اچي ويو ۽ رشيءَ کان

مي پويڪشت ا پرو وا ڪي آ وشيءِ مان چمڻ چاوا. اهيءَ ڳل۽ جمدوءِ ڪالي ڪڙو اوڙو مهاتما ٿيو، جنهن ڪنڪا جيءَ ڪي پنهنجي الچلي ۽ ڪٽي پيتو ۽ پوءِ ديوتائن جي گهٽيءَ ۽ ينتيءَ ڪرط تي جنگهه چيري ڪنڪا ڪي ڀامر ڏيو. اهوئي سبب آهي جو ڪنڪا ڪي جمدگني پر ڪري سڏيدا آهن. جمدوءِ راجا جي وڻش ۾ ڪاڏي راجا وڏو پرتاپي ۽ مهاتما ٿيو، جنهنڪي ستيه وتي ڪالي مهاسند ر ۽ بڏوان ڪنيا هئي. اها ڪنيا ڪاڏي رچيڪ ڪي پوڙهائي ڏني. ڪڙي ڏينهن ڪاڏيءَ جي استريءَ پنهنجي ڌائيءَ ڪي چيو تر "امڙي ڪا تجيو تو ڪر جنهنڪري تو ڪي ۽ موڪي پتر سنتان پيدا ٿي."

رچيڪ تڏهين ڪڙو وڏو يگيه ڪيو ۽ بچيل سامڳري مان ڀاڳ ڪري ڪڙو سرو ڪي ۽ پيو استريءَ ڪي ڪائط لاءِ ڏنو. پل مان جو ڪهڙي جو حصو ڪائي ويو ن، جنهڪري رچيڪ ستيه وتي ڪي چوط لڳو تر "تنهنجي ان پل ڪري تو ڪي ڪروڌي پت پيدا ٿيندو، جو ڌاڻهن تنهنجو پاءِ مهاتما ۽ ڪيائي ٿيندو." ستيه وتي تڏهين ٻڌي ڪي ڏرماتما پتر ٿيط لاءِ نيزاري ڪئي، جنهنتي رچيڪ ٻيو منتر پڙهي پنهنجي استريءَ ڪي چيو تر "ڏيرج رک تو ڪي هينئر ڪيائي ۽ ڏرماتما پتر پيدا ٿيندو، پو تنهنجو پوٽو بلوان ۽ ڪروڌي پيدا ٿيندو."

ستيه وتي ڪي جمدگني ڌائي وڏو مهاتما پتر پيدا ٿيو ۽ اُن جمدگني ڪي پرشورام نالي پتر پيدا ٿيو جنهنڪي پڳوان جو اوتار ڪري ايڪاڏي ڀيرا ۽ جنهن پاپين ۽ اڌرمي ڪترين ڪي اڪ دفعو ماري سندن ڳل وڍائي ڇڏيو. پرشورام ڪترين ڪي ڇو ماريو؟ تنهنجو وستارهين ريت آهي تر: جمدگني ريڀوڪا ڌائي سان شادي ڪئي ۽ ريڀوڪ جي پيٽ سيتا سهسراجن سان پرڻي. امو

اپسرائن کي ڪوبه ڏسي ڪونه ٿي سگهيو، پر هو سڀني کي ڏسي سگهيون ٿي. اِتي تلوتما ڏالي ساميڙي اُروشيءَ کان اڳ پروا ڏاڍ پڇيو. اُروشيءَ ڏڏمن پروا، جو وڃڻ وقت ڏيڻو هو، اشاري سان ڏيکاريس. تلوتما راجا کي ڏکي ڏسي اُروشيءَ کي ويتڻي ڪئي تہ "هنکي پنهنجو ظاهري روپ ڏيکارتہ ڇت نڪاڻي اڇيس." پروا اوچتو اُروشيءَ کي اُتي ڏسي گڏڪڏ پرسن ٿيو ۽ ڏاڍيوان ڏيڻارين کري ڪيس پاڻوٽ اڇي رهط لاءِ چيائين. اُتي هوءَ ڪيس ڪاپڙيشر، ڪرط لڳي تہ "هي راجا! افسوس آهي جو تون پرش ٿي اِندرين جي وس ٿي ويو آهين ۽ مون زال ذات کي من طرح منٿون کري رهيو آهين. جوآدمي پنهنجن اِندرين کي وس نٿو رکي، تنهن جا ڏاڍا برا حال ٿين ٿا. مان زال ذات ٿي هڪڙن پرش جي چاهنا نٿي رکان. آءٌ جيڪڏهين هزارو رهيڪڙي پرش وٽ رهي هٿي وٽ وڃان تہ جيڪر مونکي پورين پرش جي کابہ پريت نہ رهي ۽ سو تون راجا ٿي ڪنهن هنڌ ڀت اٽڪي پيو آهين؟"

پروا جڏهن ايتري سمجهائط ٿي ٻڌين سمجهيو، تڏهن اُروشي کيس چوط لڳي تہ "چڱو! هڪڙهن سال جي پوئين ڏينهن مان تو وٽ ايندس." بس انهيءَ انجام ملط ٿي پروا اِهو واعدو وارو ڏينهن ڏسڻ لڳو. جڏهين وهيڪڏ رط بعد اُروشي وڃي، آئي ۽ هڪ رات رهي صبح جو هلط لڳي، تڏهين راجا هنجا پير جهلي روئط لڳو. اُروشي چوط لڳيس، تہ "ڏس! توکي جيڪڏهين منهنجي چاهنا آهي تہ هڪڙو هٽر سيڪارياڻ ٿي، جو ڇپي گندرون کي راضي ڪري جن جي آڳيا سان آءٌ تو وٽ اچي رهندس." راجا تڏهين اُهو هٽر ڇپي گندرون کي خوش ڪيو ۽ اُروشي کيس ملي هنهڪاري آئندي سان رهط لڳو.

ٻڌايائتو. جنهن ڪل ۾ پوروا نالي ڪوءِ ڏاڍو پرتاپي ۽ تيجسوي راجا پيدا ٿيو. آن پوروا جي وڏائي ۽ ناموس اُروشي اپسرا ايڏو جي دربار ۾ ٻڌي هئي، جنهنڪري جو پوروا کي موهت ڪرڻ لاءِ سندس باغ ۾ وڃي ڪوءِ هڏ ورونڌ ۾ ڦاسائي لڌو لڪي. راجا اُروشي جي سونهن ڏسي مٿس موهت ٿي پيو ۽ ڏاڍو وڻڻ لاءِ زور ڪيائين. اُروشي ڏٺهئي تن ڳالهين جو ڪائنس انجام ورتو تر اڻ ڄاڻ هجي ڪري سو نه آهن، تنهنڪري ڏکڻ ۾ ڪو ڪر نه ڪيندين ۲ـ ڏورو ڏاڙو ڪيهر ڪاڻ نه ڪيندين. ۳ـ ڏڪڻين ۾ سجو اڳاڙو ٿي منهنجي اڳيان نه ايندين. جڏهن اٿين نه ڏيندو ڏڪڻين مان ڏو ڏان ڪڏهن ڪاڻ نه ڏيندس." راجا اپسرا جوان اهي ڳالهيون قبول ڪري ڪيس ڍاڪوٽ رهيو ۽ ساڻس خوب پوکر وڻس ڪرڻ لڳو. ڪجهه وقت گذرڻ بعد ڏڪڻين اندر جي سيا ۾ ديوتائن کي اُروشي جي ذاڻ ڏسڻ جي دل ٿي، ڏڪڻين اندر گندرو موڪلي ڪيس ڍاڪوٽ گهرائڻ لاءِ چوائي موڪليو. هٿي اُروشي ڪيڏ ڪري پوروا کان وقل ڏيڻي انجام ڦراڻي وڃا. جڏن ته ڪيسر ڏاڙو ڪيهر نه ماڻيو ۽ ونس رهندڙن گندرن کي ڪو آڻائي ڪٿي ۽ يو هنجي ڇڏائڻ لاءِ راجا لنڊ مان اڳاڙو اُڏڻ پڌيان ڏورو ڪرڻ لڳو. بس، اهي ڳالهين ڪري اُروشي پوروا کي ڇڏي اندر لوڪ ۾ هلي ويئي. اُروشي جي وڃڻ ڪري پوروا ڏاڍو وياڪل گذارڻ لڳو. ڪوءِ ڏينهن گهمندي گهمندي ڪوڪيتر ملڪ جي وڻ هيٺان اچي ٻيٺو تر ڇا ڏسي جو اُروشي ڪيترين ساهيڑين سان ڪڏهي سرسوتي ڪنڌ ۾ پئي سنان ڪيو. جيتوڻيڪ

کي پنهنجي استري سان وڙهندو ڏٺائين. ڏوهي پنهنجي ذال کي
چوط لڳو ته "منهنجي آگيا کانسواه ڪين راڻ چوڪتي وڃي
رهين هتين" جنهنڪري منهنجي گهر جي رهط جي لايق نه آهين؟
جتي مرضي پوئي اڃي وڃي رهه. مان کو رامچند ر نه آهيان جو
هڪ ورهيه سيتا راوط وٽ رهط ڪري بر ڪيس آڻي گهر ۾ وهاريو اٿس."

شري رامچند ر جڏهن اها لوڪ نندا ڪنن ٻڌي، تڏهين
صبر جو لڪشمط کي گهرائي سيتا کي بن ۾ ڇڏي اچط لاء چيائين
۽ ٻڌايائينس ته سيتا جي رهط ڪري لوڪ منهنجي نندا ٿو ڪري.
لڪشمط رامچندر جي آگيا مڃي ڪوپ واري سيتا کي والميڪ وشئي
جي آشرم ۾ ڇڏي آيو. سيتا اڃي ڏاڍا وراپ ڪرط لڳي،
پر پوءِ ڀگوان جي ڀاڪئي تي راضي رهي لڪشمط کي چوط لڳي ته
"رگهو ڏاڻ کي منهنجي پاران هٿ جوڙي چئجه ته منهنجو اپراڌ
کمپا ڪري، جو ته مان گهٽن جنمن جي سندس داسي آهيان."
والميڪ سيتا کي پنهنجي ڌيءَ سمان سمجهط لڳو ۽ ڪن
ڏينهن گذرط بعد سيتا کي لوءَ ۽ ڪش تمام سندر، تيجوان ۽
پرتاپي پيدا ٿيا. جڏهين شري رگهو ڏاڻ اشومیڌ يگيه ڪيو،
تڏهين لڪشمط کي موڪلي سيتا کي وري گهرايائين ۽ شري جانڪي
پنهنجا ٻئي لڪشمط کي سونپي ڏئي ۽ پوءِ پاط پرٿويءَ ۾ سمائجي ويئي.

هي راجا پريکشت! انهيءَ مريادا پرشوتر شري رامچند ر جي
ذالي وڻط سان ڪرڻين جيڏو ٻو ساگر لنگهي پار پون ٿا. ۽ ستار
سان ڪٽا شري رامايط ۾ لکيل آهي. جيتوڻيڪ شري رامچندر کي
پل ٻڌط يا راوط وغيره راڪشسن کي مارط کو ڏکيو ڪوڏر هو، پر
هن اُهي سڀ کيل سنساري جيون کي ڏيکارط ۽ سندن اُڌار لاءِ ڪيا
۽ گرهست آشرم جو سچو پچو ماڻ ڏيکاريو، جنهنڪري کيس

کي جوڻائي ڪڍي ڏيو. وات تي جٽايو پکي راوڻ سان ڏاڍي يڌ ڪيو، پر راوڻ اُن کي ماري سيتا لنڪا ۾ ڪڍي وڃي اشوڪ واڻڪا (باغيچي) ۾ ويهاريو. راوڻ جي اها ڪٿا ڏسي شري رامچندر لنڪا تي چڙهي ڪئي ۽ وات تي سڪريو سان مترتا رکي ٻالي کي ماري سڪريو کي راجا ڪيائين. اهي سڪريو جي ڪري هنومان ۽ ٻيا لکين بانڊر سيتا جي کوليڙ واسطي لنڪا آخر هنومان لنڪا ۾ وڃي سيتا جو پتو ڪڍيو ۽ لنڪا کي جلائي سيتا جو سماچار اچي رگهوناٿ کي ٻڌايو. تڏهين رامچندر بانڊرن ۽ رڇن جي وڏي فوج وٺي لنڪا تي چڙهي ڪئي ۽ سمنڊ تي ٻڌ ۽ نيل ۽ نڊ ۽ جي هٿان پل ٻڌائي. لنڪا ۾ وڃڻ بعد راوڻ جو ڀاءُ وپيشڻ اچي سندس پيشر ٿيو ۽ شري رامچندر راوڻ کي ماري لنڪا جو راج وپيشڻ کي ڏيئي سيتا کي پاڻ سان وٺي ايوڌيا پري ۾ آيو. ايوڌيا ۾ پهچڻ کان اڳ شري رامچندر هنومان کي پرت موڪليو، الهي ڪاه تر باقي ڪنڀڪرڻ ڏينهن معياد ۾ وڃي پهچو آهي ۽ جو ڪڏهين اُن وقت اندر نه پهچيو تر پرت پنهنجو تن تيا ڪيندو. هنومان جي واڻان شري رامچندر جي اچڻ جو ٻڌي پرت ڏاڍو پرسن ٿيو ۽ پوءِ وسشٽ گرو ۽ ايوڌيا واسي وٺي شري رامچندر جي اڳواڻي لاءِ ويا. شري رگهوناٿ پرياڳ وسشٽ گرو جي چرڻن تي سر ڏنو ۽ پوءِ پرت ۽ شترگهن کي پنهنجي ڪلي سان لڳايو. پوءِ تر [illegible] راج مندر ۾ پهچندي ئي ماتائن کي نمي [illegible] ۽ نياڻسان راج ڪرڻ لڳو. [illegible] ڪهڻي يڪير ڪيا ۽ رعيت [illegible] ۽ بس بدائي پوڄا جي [illegible] ڪو جتي ڪڙي ڏيئي

ڪيس وڙ گهوٽ لاءِ ڇيو، تڏهن من گنگا جيءَ واري سموري گاله
ڪيس ڪري ٻڌائي. مهاديو پگهيرت جي اها پرارٿنا ٻڌجي ۽ گنگا جي
آڪاش مان هيٺ لهڻ لڳي، جنهنکي مهاديو پنهنجي جٽائن ۾
جهليو. پوءِ پگهيرت کي چوڻ لڳو تہ "اڪيان ڏون هل تہ پٿيان
گنگا جي آڇ ۽ وڃي آهو هنڌ ڏيکار، جتي ٽنهنجا ويڙا پسر ٽيا
آهن." پگهيرت تڏهن هڪڙي رٿ ۾ چڙهي گنگا جي ڪڍي ولي
آيو، جتي سندس وڏن جي پسهي پيل هئي. جڏهن گنگا جيءَ ان
پسهيءَ کي وهايو، تڏهن پگهيرت جا سپ ويڙا ديوتا روپ ٿي وهائن
۾ چڙهي سورگ ڏانهن روانا ٿيا. پگهيرت واٽي ڪوٽ لڳو"
راجڻائي ڏانهن آيو، جتي اڇي ڏاڍي ڏمڙي ۽ نياڻ سان راج
شري شڪديو جي چوٽ لڳو تہ "هي راجا پريڪشت! راجا
دشرٿ ويڙو پرتاپي ۽ تيجوان ٿيو، جنهن ايوڏا ۾ ڏمڙ سان راج
ڪيو. اُنجي ڪل ۾ شري رامچندر ڪوشليا راڻيءَ مان ڄائو، لڪشمٽ ۽
شترو ڪهن سمترا راڻيءَ مان ۽ ڀرت ڪيڪئي مان ڄائا. تڏهن هو مان
رکهوالڻ جا چوڏهو ڏو جيتوڙيڪ اڪيئي ڄڻا هوندا، تڏهن هو مان
ڏوکي ڪڇيه ٻڌائڻ ڏو چاهيان جي ڏيان ڏيهي ڏو ڪاري و شوامتر رشي
جي يگيه جي رکيا ڪٽي. پوءِ وشوا متر سان ڪڍ جي لڪشمٽ
سميت راجا جنڪ جي سپا ۾ وڃي مهاديو جو ڏنش ڏوڙي شري سيتا جي
پوڙيو. ان بعد پتا جي آڪيا موجب سيتا ۽ لڪشمٽ سميت
هو اوڌيه بنواس پوگياءِ. اُن ۾ هڪ جڏهين شري رامچندر سان جنگر
جوڪ ڪيائين، تڏهن هزارن راڪشسن شري رامچندر سان جنگ
جوڻي، جن سڀني کي اُن ديالو ديو مارياو. جڏهين راوڻ اها سيتا
واريتا ٻڌي ۽ تڏهين هو جوڪٽ هو ويس ڪري

۸ ۽ هي مري ڀرڻن جو ڏيان لڳائي مڪ ٿيو."

هي راجا بريڪشت! آنهان جي ڪل ۸ بگيرت نالي پٽ پيدا ٿيو، جنهن والد ڪندي ڇوڪرن کان ڏڍو تر سندس پئي ؟ ڏاڍو ڪنڪا جي جي اڇڻ واسطي تپسيا ڪندي ڪندي مري وڃي پر هوءَ نه آئي. اڻي بگيرت پاڻ پرن ڪرڻ لڳو تر "جيستاءِ آءُ تپسيا ڪري گنگا جي نه آڻيندس، تيستاءِ گاڏي تي نه وهندس." پوءِ بن ۸ ۽ جي ڏاڏي پرسان هري ڀرڻن جو ڏيان ڪرڻ لڳو. گنگا جي ڏڌهن خوش ٿي ڪيس درشن ڏنو ؟ ۽ ورکهوڻ آءُ ڇڏيو. بگيرت مٽ جوڙي وينتي ڪرڻ لڳو تر "هي ماتا! منهنجا وڏا ڪپل منڌ هي ڪرو ڏ سان سڙي پسر ٿي ۽ يا آهن، تنهنڪري تون ڏڌهن آڻان هلي وهندين، ڏڌهن هو ڪتي پائيندا." گنگا جي ڇوڻ لڳي تر هي "پٽ! مون لڪي مڙيو لوڪ ۸ اڇڻ ڪري ٻن ڪالهين جو ڪٽڪو آهي. ڪڙو هي تر آڪاش مان ڪرڻ وقت پرٿوي منهنجو ڀار سهي نه سگهندي، الڳاءِ اڙو ڪو پرتاپي ؟ پاڻوان مجهي جو منهنجي وڪري جو زور پنهنجي بدن تي سهي سگهي. ٻيو تر ڪو ٻي ؟ اڏمي مون ۸ سندان ڪري مڪتي پائي جو وٽڪنٽ ۽ ٻدا ڏن جي ڀاڳ جو ڀار مون ۸ نه وهندو. سو جي الهن ٻن ڪالهين جو آپاڏ ڪري سگهين تر مان اڇان." اهو ٻڌي بگيرت وراڻي ڏنيس، تر "هي جگت ڌارڻي! مان شري مهاديو کي پرارٿنا ڪريان تر هو اڇي تو کي پنهنجن جٽائن ۸ جهاليندو ؟ هري بگتن، نبسوين، منيشورن ؟ مهاتمڻن جي سندان ڪرڻ ڪري پاڻين ؟ اڏمين جي پاڻن جو ڀار تو ۸ نه وهندو." اها ڪالهه مجهي گنگا جي انتردان ٿي ويئي ؟ بگيرت شري مهاديو جو ڏيان ڪرڻ لڳو.

ڏڌهن شري مهاديو بگيرت جي تپسيا ڪرڻ تي خوش ٿي

ڪيا. سگر راجا ڪ سوَ آشو هيڊ يڪير ڪرڻ جو ويچار ڪيو. جڏهن
ڏانوي يڪير پورا ڪري، باقي پويون يڪير شروع ڪري سڄي
پرٿويءَ تي پنهنجو گهوڙو گهمائڻ ٿي چاهيو، ۽ پنهنجا ٦٠ هزار
پٽ اُن گهوڙي جي سنڀال لاءِ مو ڪليا، تڏهن اندر ڪي اچي
ڊپ لڳو، جو ڏر جيڪو هڪڙو يڪير ڪندو آهي، تنهنڪي اندر آسٽ
جو اڏ ڪار ملندو آهي. اندر انلاءِ چال ڪري آهو گهوڙو ٽڪايو.
راڄ ڪمارن جڏهن پنهنجو گهوڙو نه ڏٺو، تڏهن هٿن سڄي پرٿوي
گولي، پرڪٽان بر پٿو ڪونه پيو. پوءِ ڏر هٿن پاڏال هر وڃي ڪوٺا
ڪئي ۽ گولينديءَ گولينديءَ ڪپل منيءَ جي ستان تي اچي ڏسن
ڏر گهوڙو بڌو ويٺو آهي. راڄڪمارن سمجهيو ڏر چور سڀر سوڏو
لڌو سون، پوءِ ڪپل ديو کي سڏ ڪ سڏيس ڪولي ڏانهن غصي سان نهاريو،
ڪپل منيءَ جٽن ٿي پنهنجون اکيون ڪولي ڏانهن غصي سان نهاريو،
ٽٽن ٿي هو ٦٠ هزار پٽر جلي ڪر ٿي پيا.
سگر راجا جڏهن ڪيترن ڏينهن ڏاءُ پنهنجن پٽن جو ڪو بر
ڄاڻ نه پاڻو، تڏهن پنهنجي پوٽي آنشمان کي آڻڻ جي ڪوٺا لاءِ
موڪليائين. آنشمان ڪولينديءَ ڪپل ديو جي آشرم ۾ آيو،
جتي آڻڪي سماڏيءَ ۾ ويٺو ڏسي سڏ ڪ سڏيس ستو ٿي ڪرڻ لڳو.
ڪپل ديو انهيءَ کان خوش ٿي آنشمان کي گهوڙو موڪلي ڏنو، پوءِ
سڏ ڪ چاچا جي جلي پسم ٿي ويا هئا، تنهنجي آڌار لاءِ ڀلاح ڏيڻ
لڳس تہ "جڏهن گنگا هٿان وهي لنگهندي، تڏهن هنهنجي مڪتي
ٿيندي." آنشمان گهوڙو وٺي ڪپل ديو کي نمسڪار ڪري سگر
وٽ آيو ۽ ڪپل ديو جو سڀ احوال اچي ٻڌايائين. راجا سگر
پنهنجن پٽن جو مرڻ ايشور اڇا سمجهي سنتوش ڪيو ۽ ڪ سوَ
يڪير پوري ڪيائين. پوءِ آنشمان کي راج گدي تي ويهاري پاڻ ون

ڏ ۽ ڪوڙ لکيو. انهن ڪنيائن مان ڪيس ڪيترائي پٽ پيدا
ٿيا. ڪڙي ڏينهن ڪيس ۾ پچار آيو تہ "آها! ميڙي سڪ ۾ ڪوڙ
ڪڙي نہ آڻا من تو پٽ ڏ
پکوان جو پڇن ڇڏي
ڪيس. ماڻي هي اڃان
ويندو." اڏو ۽ پچار
ڏن ۽ ٻيو ڪ اپيار
شڙي شڪ ڏيو ۽
جي موڙ بعد سندس
۽ شڪ هي پٽن آهو
جي ۽ ڏان ڪوڙ آ
راجا ترشنکو ڪڙي
مونکي اڏو يڪير ڪ
۽ شڪ انهن ڪوڙ
۽ شڪ هي پٽن سان
چنڊال ٿي، جو ڪوڙ هي
ڏڏ من ۽ شوامتر جي، جو ۽ شڪ

هه پرساد تون آچار ڀڳاري
تس پرڀ ڪڍ ساس سار ڇڏاري
هه پرساد تيرا سدر رڳ
سو پرڀ سمرڻ سدا اڳ
هه پرساد تيري نيڪي ذات
سو پرڀ سمر سدا دن رات
هه پرساد تيري پت رهي
گور برهمڻ ڏانڪ ڏس ڪهي

٦

هه پرساد سڀ ڪرن ڏاد
هه پرساد ٻيکو پسماد
هه پرساد ٻولهه امرت رسنا
هه پرساد سڪ سڀ ڪهي اسنا
هه پرساد هست ڪر ڇاهه
هه پرساد سڀ پورن ڪاهه
هه پرساد بوم گت پاوه

۳۴

۾ ڇوڙ لکيس تہ "مهاراجا ڪوڙ هي پٽن مونکي سڀ ڪ ڪيئي چنڊال
ٻڌايو آهي. ازاه او هين آڀاڳ ڪڙي مونکي سو ڪر ڏي موڪلڻ
جو حڪم ڪيو." وشوامتر ڏڻيس تہ آڏ تو کي سو ڪر
پهچائيندس. پوء وشوامتر سڀني رشين کي پاڻ ۾ ڪوٺ ڪهائي
ترشنکو ڪان يڪير ڪرايو. ان يڪير ۽ جڏ هن ڪنهن بڌ ڏيو تہ آهوتي
ڏيو ڏي، تڏ هن وشوامتر ڪاوڙ هي پنهنجي گرچنڊال جي ٻل سان
ترشنکو کي سڀان ڪرائي جيو تہ "منهنجي تپسيا جي ٻل سان

ڏ و سورگ هليو وڃ." پر را پوءِ تہ جلد ئي ترشنکو سورگ
ڏانهن مٿي چڙهي ويو، پر يڪدم اڌ ور، چنڊال کي سورگ ڏانهن
ايندو ڏسي کيس مٿي اچڻ کان روکيو، جنهنکري هو هيٺ کوٽ
لڳو. ڏڦن ترشنکوءَ و شوامتر کي پڪاري هدايت ڪئي. وشوامتر
پنهنجي يوگ بل سان هنکي وچ آڪاش ۾ رهاري چڏيو ۽ هنڌاءَ ڪري
نئون سورگ بڻايائين. تہ ڏکو ايترو پر نوان ديوتائون به ڏاهي ٿي ڏائيندس.
انهيءَ تي ديوتائون ڏڃي وشوامتر جي شرط ويا، جنهنتي وشوامتر
وچن ڏنن تہ "سورگ تہ اهو قائم رهندو پر پيا ديوتائون نہ ڏيندس."
انهيءَ ترشنکوءَ جو پٽ هرشچندر ذالي وڏو پوتاپي راجا ٿيو آهي.
هرشچندر پٽر سنڊان ڪيٽ لاءِ ورط ديوتا سان سڪا ٻاسي تہ "جي
موڪلي پٽ ڏيندو تہ اهو مان ڏوکي ٻل ٿيندس." ورط ديوتا
جي ڪرپا سان راجا کي دولت ذالي پٽر پيدا ٿيو، پر هن ڏيهر جي
وس ٿي ڏڍن ورهين ڏنڊ ٻل نہ ڏنو ۽ پئي گوت ذاڻ ڪياءِ. ورط
ٻل نہ ملڻ ڪري راجا کي ستائڻ لڳو ۽ دولت کاڻجي راجا کي سراپ
ڏيرت ياترا ڏانهن ڏڪري ويو. هاڻي ورط کاڻجي ٿاڻي پيمي ۽ اڃي مرڻيندگر
ڏنو، جنهنڪري هنکي جلندر جي بيماري ٿي پيمي ۽ اڃي مرڻيندگر
ٿيو. ٻيءَ جي اها حالت ڏڪي دولت گهر ڏانهن ڪيس سؤ (۱۰۰)
ڪڙي رشيءَ کي گڏيو، جنهن کي ٿي پٽ ورڻ ۽ شوامتر ڏڏن تہ دولت
گانيون ڏيڻي و چون پٽ ورڻ. و شوامتر جڏهن ڏڏو تہ دولت
چوڪر کي ٻاهي هان واسطي وڏي ڏو جي، ڏڏهن هنکي اڏو منتر
سيکاريائين جنهنجي ڀاڻ کوٽ ڪري ڪڏهن به موت نہ ٿئي.
راجا هرشچندر پٽ کي ڏسي ڏاڍو پرسن ٿيو. پوءِ وشوامتر کي
گهرائي و ورط کي ٻل ڏان ڏيڻ لاءِ يگيہ شروع ڪرائين. وشوامتر
اهو يگيہ ڪرائي و ورط کي خوش ڪيو ۽ رشيءَ جي پٽ کي ٻل

و ۽ اس ڪوٽ لڪو. انهن ڪنيائن مان ڪيس ڪيترائي پٽ پيدا
ٿيا. ڪڏهن ڪيس و ويچار آيو تہ "آها! ميترو سکر پوکٽ
ڪري ٻر اڄا من تو پت د ... ڪاڪ
پکوان جو پوجن چڏي
ڪيس. ماڻي هي اچار
و ينڊو." اهڙو و ويچار
بن ۸ يوڪ اپيار،
شوي شڪ ديو
جي موٽ بعد سند س
و سشٹ جي پٽن اهو
جي و ردان ڪري
راجا ترشنکو ڪڏهن
موڪلي اهڙو يڪيه
و سشٹ انهن ڪوٽ
و سشٹ جي پٽن سان
چنڊال ٿي، جو ڪوڙ جي و
تڏهن و شوامتر جي، جو و سشٹ
ڇوٽ لڪس تہ "مهاراڄا ڪو..." جي پٽن موڪلي سرپ ڪيئي چنڊال
بڌايو آهي. انڪاڻ او هين آڻي ڪري موڪلي سو رگ ڏي موڪلط
جو جتن ڪريو." و شوامتر خاطري ڏنبس تہ اڏ ڏوڪي سو رگ
پهچائيندس.. پوء و شوامتر سيني رشين کي پاڻوٽ گهرائي
ترشنکو ڪان يڪير ڪرايو. ان يڪيه ۸ جڏهن ڪنهن هڏ يو تہ آهوتي
نه ورتي، تڏهن و شوامتر ڪاوڙ ۾ پهچي ڪر منڊل جي چل مان
ترشنکو کي سڏان ڪرائي چيو تہ "منهنجي تپسيا جي بل سان

جهه پرساد تون آچار پچاري
تس پرتپ ڪٹ ساس سامر چڙاري
جهه پرساد تيرا سدر روپ
سو پرتپ سمره سدا انوپ
جهه پرساد تيري نيڪي ذات
سو پرتپ سمر سدا دن رات
جهه پرساد تيري پت رهي
گور پرساد نانک جس گهي

٦

جهه پرساد سهه ڪرن ناد
جهه پرساد پيکهه بسماد
جهه پرساد پوٽهه آمرت رسنا
جهه پرساد سکر سهجهي اسنا
جهه پرساد هست کر چلهه
جهه پرساد سنپورن ڪاهه
جهه پرساد پرم گت پاوه

۳۴

و سورگ هليو وڃ." پسر! پوءِ تر جلد ئي ترشنکو سورگ
ن مٿي چڙهي ويو، پر پڪدم اندر، چنڊال کي سورگ، ڏانهن
د وڌو سي ڪيس مٿي اچڻ کان روڪيو، جنهنڪري وحيت ورط
ڳيو. تڏهن ترشنکوءَ وشوامتر کي پڪاري مدد ڪهي. وشوامتر
جهنجهي يوگ بل سان هنکي وچ آڪاش ۾ رهاري چڏيو ۽ هنڌان ڏڪڻو
نئون سورگ بڻايائين. نه رکيو ايترو پر نواں ديوتائون برابر ٿيڻ
انهيءَ تي ديوتائون وڃي وشوامتر جي شرط ويا، جنهنتي وشوامتر
وچن ڏن تر "سورگ تر اهو قائم رهندو پر پيا ديوتائون نر ٿيندس."
انهيءَ ترشنکوءَ جو پٽ هرشچندر ذالي وڏو پرتاپي راجا ٿيو آهي.
هرشچندر پٽر سنتان ڌيرط لاءِ ورط ديوتا سان سڪا ڪيو تر "جي
هونکي پٽ ڌيندو تر اُهو مان ڏوکي ٻل ڏيندس." ورط ديوتا
جي ڪرپا سان راجا کي دوهٽ ڌيءُ ڏني ۽ پٽي کوش ڏاڻ ڪيائين. ورط
وس ٿي ڌارڻ ورهين ڏهٽ ٻل نه ڏنو ۽ پٽي کوش ڏاڻ ڪيائين پڇي
ٻل نه ملط ڪري راجا کي ستائط لڳو ۽ دوهٽ ڪاوڙجي راجا کي سراپ
تيرت ياترا ڏانهن ڏڪري ويو. واٽي ورط ڪاوڙجي راجا کي مرڻينڪر
ڏنو، جنهنڪري هنکي جلند رجي بيماري ٿي پيئي ۽ اڃي مرڻينڪر
ٿيو. ايئن ۽ جي اها حالت پڏي دوهٽ گهر ڏانهن هوتيو. واٽ ٿي
هڪڙي رشيءَ ڪي گڏيو، جنهن کي ٽهه پٽ ورڌا. وشوامتر جڏهن ڏٺو تر دوهٽ
گانيون ڏيئي وڃڻ پٽ ورڌا. وشوامتر جڏهن ڏٺو تر دوهٽ
چوڪر کي پاڻ دان واسطي وٺي ٿو وڃي، تڏهن هنکي اڏو هنتر
سيکاريائين جنهنجي پاڻ ڪرط ڪري گڏهن ۾ هوت نه ٿئي.
راجا هرشچندر پٽ کي ٽهي ڏاڏو پرسن ٿيو. پوءِ وشوامتر کي
گهرائي ورط کي ٻل دان ڏيڻ لاءِ يگيه شروع ڪرائين. وشوامتر
اهو يگيه ڪرائي ورط کي خوش ڪيو ۽ رشيءَ هي ٻڌي

راجا درواسا رشي کي پوڄن هلي ڪرڻ لاءِ ويندي ڪرڻ لڳو. درواسا راجا جو چيو مڃي ڏاڍي آنند سان پوڄن ڪيو. پي راجا پريڪشت! جيترو وقت درواسا ۽ سدرشن چڪر پي ڏوڙيا، اوترو وقت وچارو آنمبريش راجا سواءِ ڪنهن کاڏي پيتي جي رهيو.

جڏهين درواسا پوڄن وڻي پرسن ٿيو ۽ راجا بر پرساد ورتو، تڏهن درواسا چوڻ لڳو تر "هي آنمبريش! مون من وقت ڏاڍين پڪتن جي مهما لئي جاتي، پر تون ڏاڍو آهين جو مون اپراڌي لاءِ هيترو وقت ترسي رهئين." پوءِ ڪنڌس موڪلائي درواسا پنهنجي ڪهڙ ڏانهن روانو ٿيو. آنمبريش بر ٿورڻ وقت کان پوءِ سنساري وهنوار کان ورڪت ٿي راج گدي پنهنجي پٽ کي ڏيئي پاڻ بن ۾ وڃي ايشور جو چنتن ڪرڻ لڳو.

شري شڪديو جي چوڻ لڳو" هي راجا پريڪشت! آن آنمبريش جي وڻش ۾ لکين پي لاءِ راجا ڏاڍو پرتاپي ۽ پلوان ٿيو، پر افسوس! جو ڪيس ڪنهن بر اولاد ڏر هٽ ڪري هو سدا اداس رهندو هو. ڪڙي ڏينهن راجا رشين کي پٽر ٿيڻ لاءِ ويندي ڪئي، جنهنڪري هن ڪيس ريکير ڪرايو. آن يڪيهر رشن ڪڙو، ڪئي دوکاش ڏاڻي رکيو انهيءَ اڃا سان تر صبح جو راڻيءَ کي آن مان پاڻي پيار بو تر کيس ڏهرو ر پٽر پيدا ٿيندو. راڌ جوآن يڪيه شالا ۾ سمهيو پيو هو، تنهن کي اڌ رات جو اوچتو آچ لڳي ۽ پل مان آدو ڪاش، وار و پاڻي ٻي وبو، جنهنڪري راجا کي کوب ٿيو. رشي و پڇڙا ڏاڍو ڪشد ر ٿيا، پر پڪوان جي اڙي اڃا ڪسي مان ٻر رهيا. پوءِ تر راجا بر ڏاڍو آدام ۽ ٿيو، پر پوءِ صبر ٻر رهيو. ڏهن مهين گذرڻ بعد رشين راجا جي ساڃي ڪڪ جيري بيت مان ٻاڪاءِ ڪيو ۽ پوءِ ڪڪ کي ڏوي جتن جو ڪشن سمي ڇڏيائون. ڏڪڻ ڏوڪرو ڪيو

واسطي رڙڻ لڳو، تڏهن اِندر پنهنجي امرت ورڻ آڱر هنجي
وات ۾ وڌي چوسائي، جنهنکري ٻالڪ جو پيٽ ٻرجي پيو. اِندر
آڱر چوسائڻ وقت چوکري کي مانڌاتا کري سڏيو، جنهنکري
اُن جو ناالو اهو پڌجي ويو. هو اڃرو تر پرتاپي ۽ ٻلوان ٿيو، جنهن
کري راڻوڻ ۽ ٻيا ديوتا راکشس ۽ راجاڻون سڀ هن کان ڊنڻ
لڳا. مانڌاتا کي مڇڪند، ٻيا تي پٽ ۽ پنجاهه چوکريون
پيدا ٿيون ۽ جي هن سوَ پري ڪالي رشيءِ کي پرڻائي ڏنيون.
اُپري ڪٿا ٻڌي راجا پريڪشت پڇڻ لڳو تر "هي مهاراج!
مانڌاتا پنجاهه ئي چوکريون هڪڙي رشيءِ کي چو پرڻائي ڏنيون؟"
شري شڪديو جي وراڻي ڏني تر "هي راجا! اُن سوپري رشيءِ
جمنا جي ڪناري تي پاڻي ۾ ويهي ڪيئن ورهيه تپسيا ڪئي هئي.
هڪڙي ڏينهن هڪڙي مڇيءِ کي پنهنجن ٻچن سميت جل ۾
وهار ڪندو ڏٺائين. ٻڌي هيٺ تي برهنڪي ويچار ٿيو تر گرهست
آشرم ڇڏي ڇڪو آهي، پوءِ هن مانڌاتا وٽ وڃي ڪانڌس سندس هڪ
چوکري گهري. مانڌاتا ڏو تر رشي ڪروپ آهي پر سراپ جي
ڊپ کان جواب اوهين وڃو پوءِ اُنهن مان جيڪا ٻر اوهانکي پسند
آهن، اُنهن وٽ اوهين ويندو." سوپري رشي من ۾ ويچار ڪرڻ لڳو تر
ڪري سا پرڻائي ڏيانو. ڪروپ کي راجا جون ڏيئر ڪٿن قبول ڪندیون؟
ٻون ٻڌي ۽ ڪروپ کي ٻل سان پنهنجي صورت نمام سندر بڻائي
تنهنکري تپسيا جي ٻل سان پنهنجي ڪوڙي اپسرائون برموهنجي
پاڻکي اڃرو ڪٽي جوان ڏاهيائين جو هڪواري اپسرائون ٻرموهنجي
پون. اڃري سندر روپ کي راجا جون پنجاهڙي نياڻيون ڏسي
موهت ٿي پيون، جنهنکري مانڌاتا سچيئي رشيءِ کي پرڻائي ڏنيون.
پوءِ تر رشي پنهنجي تپسيا جي ٻل سان آڻن سچئي سان پو ڪ

دروا سا رشي ڪيترن ڏينهن جن ساڻ ڪڏ جي راجا جي پريڪشا واري لاءِ اچي ڪائنس پوڄن گهريو. راجا تڏهين ڪين پوڄن ڪرڻ لاءِ ويٺي ڪئي. الهڙي تي دروا سا چيس تہ "لڏي ڏان سڀان ڪري اچو تا موتي اچون، اوهين سيڪا تياري رکو." ائين چئي سڀان ڪرڻ هليا ويا. پٺتي ڄاڻي واڻي سڀان ۽ سيوا ۽ ڏيو لڳايائون تہ پارس ڪڏري وڃي. جڏهين دروا سا آيو ۽ پارس ڪڏرڻ لڳي تڏهين راجا ڏجي براهمڻن کان پڇڻ لڳو تہ "هاڻي ڇا ڪرڻ ڪجي؟" براهمڻن آکيا ڏنيس، تہ "ڪاڪر جي چرڪامرت سڀان ورت ڏوڙيو ۽ جو جو اهو پوڄن ڪرڻ ۽ تہ ليکيو." براهمڻن جي آکيا مڃي راجا ائين ڪيو تہ ايتري ۽ دروا سا ڪاهي سڏيو. راجا تڏهين ڏاڍي پريم سنڊهان ڪيس پوڄن ڪرڻ لاءِ ڇڏيو، پو دروا سا راجا کي اڳيئي ورت ڏوڙيندو ڏسي تپي باهر ٿي ويو ۽ پنهنجن جڏائن مان ڏپوڙي ڪرتيا والي هڪڙي راڪشس پيدا ڪيائين، جا هٿيار ڪڍي راجا کي مارڻ لاءِ ڊوڙي. هي راجا پريڪشت ! دروا سا ڏي ڪاهر راجا کي مارڻ ٿي پائيو، جهڪڙي پڪوان دروا سا جو اڳرم سمجهي سدرشن چڪر کي راجا جي سهائتا ڪرڻ لاءِ آکيا ڏني.

جڏهن سدرشن چڪ جي تيجهه سان ڪوتيا جو شريو حاڻ لڳو ۽ هو و ياڪل ٿي پڪي، تڏهن سدرشن چڪر دروا سا کي جلائڻ واسطي ڊوڙيو. سدرشن چڪر کي پاڻ ڏانهن ايندو ڏسي، دروا سا پنهنجن پراڻن بچائڻ لاءِ آڏن آڻي پڪو ۽ سدرشن هر سندس پنڌيان ڇڏيو. ڇڏيو دروا سا سيني ديو، ديو ڏئن وٽ مدد لاءِ ويو، پو ڪهس ڪوئي ڪر بچائي نہ سڪيو. ٿڪ لاچار ٿي پنهنجي بچاءَ لاءِ برهما لوڪ ڏي ڊوڙي ويو ۽ وڃي برهما کي ڪوڙي ڪيائين، تہ دروا سا ٿي موتيو. تڏهن شري مهاديو جي شرڻ ويو، جڏهن

وان ۽ شطوءَ جي جوڙن ۾ وچ لاءِ صلاح ڏنيس . هاڪي دواسا
ڏنجو ٻيو ڪو به جاڙهو نه ڏسي وڪنٺ ڏانءَ جي شرط ويو ۽
جي سند ۾ ، شطوئي ڪياءِ تہ "هي ڏانءَ! مون اوهانجي ٻڪٽ جو
مان ڪيو آهي، تنهنڪري اوهانجو سدرشن چڪر منهنجي
ميان ڏوڙي موڪلي ماڻط چاهيندو . آءُ اوهانجي شرط
ڪيان منهنجي رکيا ڪريو ."

ٻڪوان دواسا جي اها ويٺي ٻڌي چوٽ لڳو تہ "هي دواسا!
مان جيتوڻيڪ ڏينهن لوڪن جو ڏانءَ آهيان ، تہ ٻ منهنجي ٻڪٽ
ڪي منهنجو ڪو وس نٿو هلي ، سڀ ڪجهہ تہ مان ٻڪٽ جي آڌين
رهان ٿو. موڪلي منهنجو ٻڪٽ جاڙو پيارو آهي، ڇڏو مان خود لڪشمي
۽ پنهنجي هن شريڪي برنٿو سمجهان. جڏن پتوڙڻا استري پنهنجي
سيوا سان پتيءَ کي وس ڪري ڇڏيندي آهي، تڏن آءُ ٻ ٻڪٽن
جي وس ٿي وڃانٿو . اهوئي سبب آهي جو آءُ ٻڪٽن جو وڻ
ٻيجي نٿو سگهان . اڀلاءِ ڏين راجا انمبريش وٽ وڃ ۽ وڃي آڏجي
شرط وٽ تہ هو تنهنجي رکيا ڪندو ۽ تڏهن ئي تون
سدرشن چڪر کان بچندين ."

شري شڪديو تڏهن راجا پريڪشت کي چوٽ لڳو تہ "هي راجا!
جڏهن دواسا کي ٻڪوان وٽان ٻ اهڙو جواب مليو، تڏهن لاچار
انجي ٿي انمبريش وٽ آيو ۽ هٿ جوڙي اڳيانس ، ٻيهي رهيو.
انمبريش ڏاڍو ڏرماتما ۽ ڪومل هردي وارو هو ، سو دواسا جي
اهڙي حالت ڏسي سدرشن کي ويٺي ڪرط لڳو تہ " براهمط جي
رکيا ڪر جو تہ تنهنجو مالڪ برهم ٻيو آهي ۽ آءُ ٻ براهمطن ۽
ٻڪٽ آهيان. اڀلاءِ تو کي ڏوارڪاڏي ڪرياڻ ڏانءَ تون هنکي ڪوپڪشت ڏانءَ
راجا آهي ۽ جڏن ڪي سدرشن پنهنجو تيجہ ڏيو ڪيو ۽ ڏ

آهي." راجا اها ڳالهه ٻڌي خوشي ٿو ٿيو سڀائجي محلات اندر ويو ۽ چوڻ رشي کي تمام خوبصورت ۽ جوان ڏسي نمڻ پرارٿنا ڪرڻ لڳو ته "هي مهاراج! آڏ يڪيه ڪرڻ وارو آهيان! الله اوهين آڻي ملي منهنجي ڪٽيا کي پوٽر ڪريو." چون رشي راجا جي اها ڳالهه مڃي استري سميت اوڏانهن هلڻ جي تياري ڪرڻ لڳو.

راڻي پنهنجي ڏيئ ۽ ڏاڍي کي ڏسي ڏاڍو خوش ٿيو ۽ پوءِ چون رشي راجا کي يڪيه شوڀ ڪرائڻ لڳو. جڏهين سڀ ديوتائون ۽ رشي اُن يڪيه ۾ آيا، تڏهين چون ڪمن اشونی ڪمارن کي سندن پنڪت ۾ وهڻ ۽ حصي ڏيڻ لاءِ چيو. اِتي اندر چوڻ لڳو ته "اشونی ڪمار ڪير هڻڻ سڀ يمارن کي ڇڏي ڏني ٿو، تنهنڪري يڪيه ۾ ڪيئن، حصو ڏيڻ واجب ڪينهي." چون رشي تڏهن اِندر کي سمجهائڻ لڳو ته "چون اشونی ڪمارن کي يڪيه ۾ حصي ڏيڻ انجام ڪيو آهي، الله اوهانکي حصو ڏيڻو پوندو." اِندر انهيءَ تي ڪاوڙجي چون رشي کي ڌمڪائڻ لڳو ته "جيڪڏهين تون انهين ڪندين ته آءٌ اوهانکي تو کي ماري ڇڏيندس." انهيءَ ڇڻي ڏاڙ ڪڍي ڏيڻ ڏ چون کي ماڻڻ ڏسندس هٿ آڻي ڏي بيهي رهيو ۽ هيڏي ڪيڏي ڏاڙ ڦاڙڻ جي ڪوشش ڪيائين پر هٿ ڏرو ئي نه ڏيئو. تڏهين اندر جي اها حالت ڏي، تڏهين سڀني ديوتائن ۽ رشين اندر کي سمجهايو ته "ته چون وڏي مهاتما جي ڏي عوتي ڪئي آهي، الله تنهنکي اها سزا ڏيئو آهي. هاڻي پنهنجو ڏوهه بخشاءِ ته هٿ هيٺ ڪيئين."

اِندر اِن پنهنجي هار مڃي چون رشي کي وينتي ڪرڻ لڳو ته "هي ڪرپالو! اوهين مهاتما ڏيئ آهيو ۽ سڀ اوهانجي مهما ڏي ڏسجو جنهنڪري مون ڦل ڏوکيو. هاڻي منهنجو اپراڌ

پنورت ڏ ڏسڻ پوءِ آهي تہ منهنجو سڄو پڇو پڻي موڪلي ڏيڪاريو.
اشوني کمارن ڏڏهن پنهنجو روپ بدلائي اصلوکو بڻايو ۽ سڳنيا
چون رشيءَ کي ڏسي ڏاڍو پرسن ٿي. رشيءَ پوءِ اشوني کمارن
کي ڪجهہ ڪهڻ لاءِ چيو. جنهنڪري دوءَ ڇوڙي ڇوٽڪارو تہ "ٻڌاڻا"
حڪيمي ڪرڻ ڪري ديوتائون اسان کي پنهنجي پڪٽ ۾ نٿا
وهاڻين ۽ يڪيءَ ۾ اسانکي پنهنجو حصو پڻ نٿا ڏين، ڀاڪي اڏو ۽ جڏن
ٿيندو." پوءِ اشوني ڪمار موڪلائي روانا ٿيا ۽ رشي طرحين
طرحين سنسار جا سڀ پنهنجي يوڳ بل سان موجود ڪري،
هڪڙي عاليشان مڪان ۾ سڳنيا سان آنند ۾ رهڻ لڳو.
ڪيترن ڏينهن ڪڏهن بعد هڪڙي ڏينهن راجا شرڌاڻي کي
سندس استري پنهنجي پياري ڏيءَ سڳنيا وٽ ڀاڙ گهرائڻ ڏيئي، ۽ اڃا
راجا انهيءَ ڏيءَ کي ڪونڀ ويو. آڻي پهچي تہ سي تہ ڏسي
رت بيماري ڏيءَ جي ڏونڀ ويو. آڻي پهچي تہ سي تہ ڏسي
جيوڙي آهي ۽ ڏڪڻ لڳي ٿي آهي، پر اندڀي بدلي هڪڙو والشان
محل جنهنجي چوڪره ڏاڀا سمند رهڻ ۽ ڏاڍو آهن. اڃا راجا انهيءَ ڪمل
ڪوٺ ۾ پهچي سڳنيا ڀانهين سميت ڏاڍو سندن گرمائي واسطي محل
ڪان ٻاهر نڪتي. پڇا ڪي آڻي ڀيلو تہ سي خوشيءَ وارون ۾ رهي
ڪيس ڀاڙ آڻي، پر راجا سڀني ڏرڪي ويو، جو سمجهيو تہ رشي ڏاڍو
مري ويو ٿو سڄي ۽ هن ڀيو پڻي گري هي سڀ سامان ڏاڍو آهي
سڳنيا ڏڏهن ڀت جوڙي راجا کي ڇوٽ لڳي تہ "هي پڻا! اهو
ڪو بر سنسو ڪونہ ڪريو، هي سڀ جيڪي ڀوڳ بل سان ڏ
آهيو، سو سڀ رشي ٻڌاڻا پنهنجي يوڳ بل سان ڏ

سڪيا پهنجو ڏوهر ٻاسيو. راڄا تڏهن ڏاڍو اداس ٿيو ۽ پوءِ اُن ڏينهن ٻيهي رشي جي ستوتي کوڙ لڳو. تڏهن رشي سماڌي مان جاڳيو، تڏهن راڄا کيس هٿ جوڙي پنهنجو اپراڌ (جو سندس ڇوڪري ڪان اڇلائڻ کوري ٿيو هو) بخشائڻ لڳو ۽ پنهنجي آڌا ڇوڪري کيس آڇڻ لڳو. رشي، راڄا جي ستوتي تي خوش ٿي کيس وڏڻو، جنهنکري سڀني جي پيٽ مان سور لهي ويو ۽ راڄا پنهنجي ڇوڪري رشي جي حوالي کري پاڻ راڄڌاني موٽيو. هيڏانهن چوڻ رشي وري به پکوان جي ڏيان ۾ سماڌي لڳائي ويهي رهيو ۽ سڪيا به اوتروئي وقت رشي جي سيوا کندي رهي. سندس سندرتا کري کيس گيترن ئي ديوتائن اچي لالچايو، پر هن پٺو رتا کنهن ڏانهن به اک کڻي نه نهاريو ۽ چوڻ رشي جي ڏاڙهن ۾ ڏيان لڳائي سيوا کندي رهي. جڏهن چوڻ رشي هيئر پنهنجي سماڌي کولي ۽ سڪيا کي پنهنجي اڳيان سيوا کندو ڏٺائين ۽ ڏاڍو ئي مٺجي ويو ۽ فٽط ڇڏي ۽ هڏا ڄڻي رهيا هوا، تڏهن اڳوئي پنهنجي ڏرم کان هو ڏاڍو خوش ٿيو. ايتري ۾ اشوني ڪمار ونديہ [حڪيم] اتي آيا ۽ رشي کي ويٺي ڪيائون تہ "حڪرتني نہ ڪهڙي سيوا ڪريون؟" چوڻ رشي تڏهن کين پنهنجي اکين جڳمڳ ڪرڻ ڏيو. اشوني ڪمارن، ديوتائن جو ڪ کندو (حڪيم) ڏاڍي رشي کي آڏو سنڀالن ڪرايو ۽ پاڻ به آڏو سنڀالن ڪيائون، جنهنکري رشي چوڻ اکيون سڄيون ٿي ڏيون ۽ هو ڪمار سندر سوڀڻ جوڻ جو ڪمار ٿي ڏيو. ڪنڌ مان لڪڻ بعد به اشوني ڪمار ۽ ٿيون چوڻ رشي سڀ ڪجهه ڪسوٽي تي سٽيو آيا، جنهنکري ويچاري سڪيا ڪهڙائي هٿ منهنجي ڪرڻ لڳي تہ "هي اشوني ڪمارو! منهنجو ڏيکڻ هن

مهنو پوش ڪي راج ڪندو هو ۽ هڪ مهنو استري ڏيط سبب بيماري
جي بهاڻي آئڌ ۽ محلات هر لڪل رهند و هو. پوءِ، جي هڻط جي
حالت هر جڏهن ڪيس سندس استري مان پٽر پيدا ٿيا، تڏهن پنهنجو
من سنساري مايا کان الڳ ڪري ۽ ڏي پٽ کي گاديءَ تي وڌاري
پاڻ بن ڏانهن هليو ويو، جتي وڃي خوب هري ڀجن ڪرط لڳو.
شوي شڪديو جي چوط لڳو ته "هي راجا نرپڪشت! سڌيءَ
جي وٽس مان شوياڻي ڏالي راجا ڏيو، جنهنکي سڪنيا ڏالي هڪڙي
قمار سند ۽ ڏيءِ پيدا ٿي. راجا جو اُن ڏي تي ڏاڍو پيار هو، جنهن
ڪري سمو ۽ وقت آوڻ ساڻس گڏ رهندي هئي. هڪڙي ڏينهن
راجا شڪار ڪرط لاءِ بن هر ويو، جتي سڪنيا برساڻس سميت گهمندي
هڙچون ڏسيءِ جو ستان هو. اڪڏاڪا آهاڪنيا ساڻن سميت جي ڏير
قرندي اُن ستان وڏان آڇي ڏڪي. اُتي هڪڙي مٽيءِ جي ڏير
هر پر سوراخ چمڪندا ڏسي، ڏاڍاڻي سياڻ موجب هر ڪنڌا ڪٽي
اُنهن هر ڏنجياڻ. اُهي سوراخ چوُن ڏسيءِ جون اکيون هيون، جن
مان ڪنڌن لڳاط ڪري خوب رت وهط لڳو. سڪنيا اهو حال
ڏسي ڇپ ۽ چون اُڏان پڇي پتا وٺ آئي. ڏسيءِ کي جو ڏکر رسيو
ڏنهنجي سراپ ڪري راجا جي سڄيءِ فوج هر سپني کي پيٽ
هر سور پوط لڳو. راجا ڏڏ من اُن جو سبب ڳولط لڳو ته پڇا ڪيائين
ته هي ستان ڪهڙو آهي. جڏهن معلوم ڏيس ته چون ڏسيءِ جو
آهي، ڏڏ من ڏسيءِ کي ڳولط لاءِ ڏڪيو. ڳوليندو ڳوليندو و اُتي
اڇي پٿرو جتي خون وهي رهيو هو. راجا سمجهي ويو ته ڪنهن مورکتا
ڏيان ڪندي مٽيءِ هر ڪجهر ڏنهيو ڏو ڏ سڄي، جنهنکري خون
ڪري سندس اکين هر ڪجهر ڏنهيو ڏو ڏ سڄي، جنهنکري خون
وهي رهيو آهي. پوءِ پنهنجي ماڻهن کان پڇا ڪرط لڳو جنهنڪ

برهاڻي ٿي پيو. تہ رکيو ايترو پوسپ ٻوڙو ڇاڪر ۽ استريون ٿي پيا."

ايترو ٻڌي راڻا پريکشت پڇيڙ لڳو تہ "هي مهاراج! آن مهڪ ۽ ڪيڏو ڏاڍو جو ٿو سپ استريون ٿي پيا؟" شري شڪديو جي ورائي ڏني تہ "هي راجا! آن بن ۾ ڪنهن وقت شري مهاديو جي پاروتي سان وهار ڪري رهيو هو، تہ سندڪاد رشي مهاديو جي درشن ڪرڻ لاءِ اتي اچي سڏيا. پاروتي رشين کي ڏسي لڄي ٿي، اکيون ڪٽي ميٽ ڪيون. رشي اهو حال سمجهي آڻان هليا ويا. جنهنڪانپوءِ پاروتي مهاديو کي چيو تہ "هي ناٿ! اوهان آڏو ڪو ۽ ايڪانت جو هنڌ ڪونہ رچيو آهي، جتي پيو ڪو پوءِ، اهي نہ سکهي. جي ائين ٿئي ها تہ اڄ من ريت مون کي شرمندو نہ ٿيڻو پوي ها." پاروتيءَ جي اها گالهہ ٻڌي شري مهاديو چيس تہ "هي پياري! تون اداس نہ ٿي. مان اڄ کان هن بن کي اڏو سراپ ٿو ڏيان جو هنڌ ڪو نہ پوءِ، اڇا سان استري ٿي پوندو."

هي راجا! بس، اوڏي سبب جو جو راجا سديمن استري ٿي پيو. جڏهن راجا ۽ سندس سپ آدمي شوم ۽ چون ڪهي نہ وڃي، آن مهڪل ۾ ڪهڻ لڳا، تڏهن راجا سديمن وشٺ ڪرو ۽ جو ڏيان ڏنو، جهنگي هو ونس پرڪهت ٿي ڪانڊس ڪهائڻ جو سبب پڇيڙ لڳو. سديمن تڏهن ليس، پهڻجو سمورو حال ٻڌائي ورڇ پوش ٿيڻ لاءِ پرارٿنا ڪرڻ لڳو. وشٺ تڏهن کوري شڪر جو ڏيان ڪيو، جهن پوسن ٿي ليس درشن ڏيڻي ورکهڻ لاءِ چيو. وشٺ سديمن جي پوش ٿيڻ لاءِ پرارٿنا ڪئي، جهنڪي شري مهاديو چوڻ لڳو تہ "جيڪڏهن تنهنجي هروپرو اها اڇا آهي تہ هو ڪڏهن پوش ٿي نڪو سکهي، باقي هتن ٽيندو جو هو ڪي مهنو پوش، ۽ ڪي مهنو استري ٿي رهندو." پوءِ پڪوان الهڪان ٿي ويو؛ راجا سديمن ڪي

اسکند ناڈون

راجا پریکشت شري شکدیو کي چوٹ لڳو تہ "هي ڪوڙالو!
مسيہ روپ ڀگوان جيڪو ڪيان راجا ستيہ وڑت کي سيکاريو سو
هڏي ڏاڍو خوش ٿيس. هاڻي ٻڌايو مر تہ سورج جي پٽ شراڌ ديومڻي
ڪٿن راج ڪيو؟" شڪديو وراڻي ڏني تہ "هي راجا! جڏهن
ڀگوان مها پرلئي ڪري اها اڇا ڪئي تہ جگت پيدا ڪري پنهنجو
پاڻ ڏسان، تڏهن هڪڙو ڪمل جو ڪل ڏاڙهيٽ جي ناڀيءَ (ڏن) مان
پيدا ٿيو، جنهنتي برهما ويڻل هو. ڏاڙهيٽ جي آگيا سان برهما
شراڌ ديو مڻي ڏالي پٽ پيدا ڪيو. شراڌ ديو ڪنهن بہ سنتان پيدا نہ
ٿيٽ ڪري وسشٹ رشي کي پٽ ٿيٽ لاءِ پرارٿنا ڪئي، جنهن يڪمير
ڪرطو جي صلاح ڏني. يڪمير پوري ٿيٽ بعد شراڌ ديو جي استري
جي اڇا ڪي تہ ڪيس، جو ڪري پيدا ٿئي، سو يڪمير ڪرانيندڙ براهمٽ
کي پنهنجو حال ٻڌايو. براهمٽ اڳتا منتر پڙهي اڪنهي ۽ آڏوڻي ڏني
۽ ايشور جي ڪرپا سان جو ڪري پيدا ٿي. شراڌ ديو کي آلڪو
ڏي ڇڏيو تہ سون ٻڌو الا يڪمير ڪيو، پوءِ جو ڪري ڪٿن پيدا ٿي؟
ڏڌ من وسشٹ ڪيس سڏس استري جي ارادي جي ڪاڻ ڪري
ٻڌائي ڇڏيا ڏڌي جنهنا ۽ ٻڌي ديو. وسشٹ ڏڌ من ڪيس، آڪٽ
ڏيڻي پڳوان کي وينتي ڪري ان جو ڪري جو ڪري ڏي ڏيڻي؟
ڏڌس. ڏاڙهيٽ جي ڪرپا سان اها جو ڪري جو ڪري ڏي ڏيڻي؟
راجا آڏجو ٻالو سڌيمن ڪي ڏاڍيون خوشيون ڪيون ۽ ڏاڻ ڪيي
هٽ ڏاريا. جو ڪري جي وڏي ٿيٽ تي راجا ڪيس تخت تي ويهي ۽
هڪڙي ڏينهن سڌيمن جهنگ ۾ شڪار کيڏڻ ويو ۽ سڌس، ڪيڏو
وڏي ٻيڙو، هڻي پهچندي ئي هڪ استري ڏي ڏي

مٿيسر پڳوان پوءِ راجا کي آديش ڪيو، جهنجي هٿ ڪري راجا هرڪيائي ٿي وئيو. هاڻي پڳوان راجا کي اکين بند ڪرڻ لاءِ چيو؛ جنڻي وري اکيون کوليائين تنن هاڻڪي آن ندئي ۾ ڪاري ٿي ويئل ڏائين؛ سڀ پرلئي جي گا ر نڪائي ڏسڻ ۾ آيس. راجا تڏهن عجب ۽ پشچي ڏاڙهڙ جي ڏيان ۾ ليون ٿي مڪت ٿيو؛ پڳوان ڳالهه ۾ وڃي ميڙيو ڏئيت کي ماري چاڙهي ويدڪٿي برهما کي آڻي ڏنا."

ايتري ڪٿا ٻڌائي شڪديوجي چيو تر "هي راجا پريڪشت! مون تو کي پڳوان جي اوتارن جي ڪٿا ٻڌائي. هاڻي سورج ونسي؛ چندر ونسي راجائن جي ڪٿا تو ٻڌايان؛ الهي لاءِ تر ڪٿن ڌر اکوڙا راجا ڏرماتما؛ گيائي ٿي بنسڌاري مايا کان ورڪت رهي مڪت ٿياءِ جن جي ڪٿا ٻڌڻ ڪري تو کي پهنجي شوير جو ڏکر ڪين ٿيندو."

پنجن (ڪاڪ)

طرز- جنن لاءِ جهل ۾ گهمان پيرين پيادي،

ٽيڪ- دنيا آهي بندا بازيگر بازي،

سوين گهوٽ لڏي ويا، راجا پنڊت قاضي.

(۱) ڏن ڏوات اکيچار، ويندين لاهين ڌر ڌار؛
ڪوهي ڪنهن ۾ سار، موڪر سمجهه بازي.

(۲) وشين تو کي گهيريو، پاپن باقي ويڙهيو؛
الهي سيمي ايريو، جنهين رهين راضي.

(۳) محل ماڙيون گلستان، باغ بهرا بستان؛
آخر خاڪ شمشان، تجر مڙ مزاجي.

(۴) مي ڏين ڏيال، پڪڻ پوڻي هال؛
ڪوهي سواه تو حال، هوتو ڪوي آزي.

پاطوت گڏ ڪري رکجو." ايترو چئي پگوان انترڌان ٿي ويو.
پگوان جي انترڌان ٿي وڃڻ بعد راجا سپني اوشڌين جو ٻڌو پاطوت
رکي هر روز پرلئي ڏسڻ لاءِ ندئي جي ڪناري تي اچي وهندو هو.
ستين ڏينهن چا ڏسي ٿو ندئي جو پاڻي وڌڻ لڳو؟ آڪاش مان
ايترو پاطي ڪريو جو سڄي پرٿوي جل مئي ٿي ويئي؟ راجا آنهر
غوطا کائڻ لڳو. اڃي راجا ڏنو؟ من ۾ چوڻ لڳو ته پگوان ڪڙي
ٻيڙي پرڳٽ ڪيڻ لاءِ چيو هو سا ته اڃا پيدا ڪانه ٿي. انهيءَ چنتا ۾
هو ته پريان ٻيڙي ڏسڻ ۾ آيس، جنهنجا ست رشي ويڙل هوا. هاڻي
راجا ڏاڍو پرسن ٿيو؟ جڏن ٻيڙيءَ وٽ پهتو، تڏن هڏن رشين کيس،
جهلي ٻيڙيءَ تي چاڙهيو. پوءِ راجا رشين کي نمي پگوان جي ڌرا اڳڻ
جو سڀ پڇڻ لڳو، جنهنتي هڏن وڌندي ڏيس ته پگوان جو
سمرڻ ڪرڻ هو ڏرت اچي رسندو. اڃا ڇڙوئي راجا پريسان ڏاڍو ٿو.
جو ڏيان ڪيو ته مٽسيه روپ پگوان اڳي کيس، درشن ڏنو.
ايترپر واسوڪي ڏانگر پاطيءَ ۾ پرگٽ ٿيو؟ تڏهن رشين ٻيڙيءَ
جو هڪ پاسو مڇيءَ جي ڏنگر ۾ ٻيو ڏانگر جي پڇ ۾ ٻڌو. هوءَ مڇي
تڏهن ٻيڙيءَ کي ڇيرائڻ لڳي؟ راجا مها پرلئي جو تماشو ڏسڻ لڳو.
پوءِ پگوان کي وينتي گياءِ ته "هي دينانات! هاڻي ڪرپا ڪري
پوءِ ساگر کان پار لنگهايو مر، جنهنڪري جڳ مرڻ کان ڇٽي وڃان.
آها! مڇ، جڳ پائي جو پڇندجو پرلوڪ نڏو سڌاري، سو ڇو راسي
لڪر جو طين ۾ جڳ وڌي ڏاڍو ڏکر پائي ٿو. جو ڪٽب جي موهه
۾ ڦاسي ناڻائڻ جو سمرڻ نڏو ڪري، سو ڏاڍو ڏکي ٿو ٿئي. هي
دينا نات! اوهانجي ڏيا کان سواءِ ڪو به ٻيو ساگر پار نڏو لنگهي.
اڏلاءِ موڪي پنهنجو داس جاڻي اڏو. گيان ڏيو جو آڌار
جڳ وڻط کان ڇٽي پوان."

تي ڪٽي آيو ۽ جوٽ لڳس ، تہ " منڪان وڏو استان ٻيو ڪوبہ قسط
ر ڪيہ تو اڳيہ، الله ماڻي ميلڪي ميڪل ڏي." ہر مڇي آڏي بہ
وڏي راڄا کي جوٽ لڳي تہ " هي ڏرماتما ! تون جو ميلڪي هتي
ڇڏ يو ٿو وڃين، سو ميلڪي ٻيون وڏيون مڇيون کائي وندو يون."
مڇي کي کاڌائيندو ۽ بڏي ماڻي راڄا کي کيان آيو تہ پگوان جي
اوتار کالسواه هي عجب ليلا ڪي ڪئي سکهي، الله هت جوڙي ستوتي
ڪرڻ لڳو تہ"هي متسيہ روپ پگوان! اوهين ناراڻ جو اوتار آهيو،
آڏ وڏ پاڪي آهيان جو ميلڪي ساکيات درشن ڏنو." پگوان تڏهن
کس جوٽ"بابا ! تو ڏهوڪي چيوتہ آڏ تو کي پالندہ سر ، ۽ تنهنجي
رکيا ڪندس سوهي سب آڏهي اهنڪار کي ڇڏ الله ليلا ڏيکاريهان.
پکيت جن کي ڪڏهين بہ اپمان ڪرڻ نہ کهڻي، جو جو منهنجي
اپاکالسواه ڪيهر بہ ڪي ڪئو سکهي." پگوان جا اڌوا وچن بڏي راجا
ڏاڍو شرمندہ ٿيو ۽ جوڙ لڳس تہ "هي ڏاڻا! پلا اوهان هي ڪهت
ڏوڙ ڏاري مڇي جو سروپ جو ڏاڍو ؟" پگوان تڏهن وندن
آڳڙ ۽ کيس پوري هي تماشي ڏيکاڙ لاء متسه اوتار ڌاڙ جو
سب ڏڏاڙو ۽ پوء جوڙ لڳس د " اڄلان ستين ڏينهن سنسار ۾
تهي جوڌاري پاڻي ڏسڻ ايندو." آن پاڻي ۾ ڪوڙي ٻوڙي تيم
ست رشي ويندل تو کي هت کان وهاي آن ٻيڙي ۾ وهاريندا ۽ آن
مهال تو کي ڪوڙ ڏالڪ پاڻي ڏي ڏسڻ ايندو. اوهين آن مهال
ٻيڙي جو ڪڙو پاسو رسي سان منهنجي سوني سڱ ۾ ٻڌ ڏيا ۽
رسي جو ٻيو پاسو آن ڏالڪ جي ٻڌجو ۾. جڏهن آڏا ٻيڙي پاڻي
ني ڪوڏي ڏڏهين تون مها پلئي جو ولڪ ڏسي آڏهن ستين درشن
سمبت ميلدان کيان ٻڌيندين، جنهن کيان ٻڌ ڪري تنهنجي
مڻڪي ڪيندي. آڏهن ستين ڏينهن تون سيني اوشڏين جو ٻڌجو

ضرور آهي، جو جو جتي آوهانجا جرڻ گهميا آتي پوءِ باقي ڇا جي
ضرورت رهيتي؟ ايتري هوندي ئي جي اوهانجي آگيا آهي تہ آءُ
ائين ڪرڻلاءِ تيار آهيان." پگوان ڪيس اهيو ورڌ ٻڌي پاڻ وٺڪنڌ پڌاريو.
ايتري ڪٿا ٻڌي راجا پريڪشت چوڻ لڳو تہ "هي شڪديو
سوامي! آءُ تاريڻ جي اوتارن جي ڪٿا ٻڌڻ مان تہ ڇا پائڻي نٿو،
هاڻي موڪي اهو ٻڌايو تہ پگوان متسيہ (مڇيءَ جو) اوتار ڇو ورتو؟"
شڪديو وراڻي ڏني تہ "هي راجا؟ پگوان جو اوتار انهيءَ ڪري ٿئي
ٿو تہ جڏهين ڪلپ، برا هماڻن، ديوتائن، پرڏوئي ۽ هري پڪٽن ٿي ڪر
پوينٿو، تڏهين سنڌ س اوتار ٿيئنٿو. متسيہ اوتار جي ڪٿا هنريت آهي تہ:
هڪري دفعي هيگريو دئيت وِد ڪٽي پاتال ۾ پهچي ويو،
تڏهن برهما تاريڻ جي ويٺي ڪئي تہ ڪا اهڙي تجويز ڪجي
جو اهي وِد موٽي ملن. وري راجا ستيہ ورت پرلئي ڏسڻ جي اڇا
ڪئي هئي انهن ٻنهي جي ڪامنا پوري ڪرڻ لاءِ پگوان متسيہ
اوتار رو رتو هو. ستيہ ورت جي ڪٿا هنريت آهي تہ هڪري
دفعي جڏن هن ندئ ۾ سنان ڪري ترپڻ ويٺي ڪيو، تڏن اوڇتو
۾ وڇي پنهنجي ڪمنڈل ۾ ڪٽي آيو تہ چاڏسي جو اوڌ مڇي ايتري وڏي
جو ڪمنڈل ۾ ڦاسي پيئي. راجا تڏهن ڪيس آڻان ڪڍي ڏني
۾ رکيو، پر مڇي اُتي بر وڏي ڦاسي پيئي. پوءِ راجا هڪري
ڪنڊ کوڏي پاڻي سان پرائي مڇيءَ کي اُنهر رکيو، پر هوءَ اُتي بر وڏي
ويٺي. تڏهين راجا اُن کي ڪلاڻ ۾ رکيو. ٿوريءَ دير ۾ راجا
ڏسي تہ اُن ڪلاڻ ۾ نہ مڇي ماپي نہ سگهي. هاڻي راجا اُن مڇيءَ کي
ندئ ۾ ڪٽي وڏو، پر ڏسي تہ ندي بہ سڄي مڇيءَ سان اُن جي
ويٺي. راجا تڏهين ڏاڍي محنت سان اُن مڇيءَ کي سمنڊ

جو قل آمي، جو من اوهان کي چيو ٽي تہ "جيڪي گهر جيو سو ڏيائو." پوءِ ٻرهما چوٽ لکيو تہ "هي ديوتا ڏاڍا! هاڻي جڏهين سڀ گجهہ اوهان کي اڀرپ ڪيو آهي، تڏهين مٽس ڪيا ڪوٽ گهرجي؟ ۽ تہ پوءِ اوهانجي شوٽ ڪير ايندو؟ جڏهين ڪوءِ آدمي قلسيءَ جي ڏان يا ڏل ڏيل يا وڻ جل سڄي پرپرسان اوهان کي اوپٽ ڪوٽ ڪري پوساکو پار لڪهيو وڃي، تڏهين من ۽ پچاري سڀ ماڪيت بلڪ پنهنجو شريءَ ۽ اوپٽ ڪري ڏيو آهي." پڪوان ڏڏهين موڪي ۽ راڻي ڏني تہ "ڀاڻا! اوهين ڪو فڪر نہ ڪريو، هي تہ وڻ مون من جي پريکيا ۽ لي سندس اهنڪار ٽوڙيو. هون ڏيکر سندس راج ۽ بلي سدا قائم رهندو." پوءِ پڪوان پنهنجو پير راڻيءَ جي متي تي رکي چيو تہ "هاڻي منهنجو ٽيون پير پوٽيءَ جو ڪريو ٽيو." راجا بلي ڏڏهين مٽ جوڙي وينتي ڪئي تہ "هي مها پوءِ! اوهان جو نالو پڪٽ ۽ قسل آهي، تنهنکري اوهان ڏيا ڪري منهنجي پرتکيا پوري ڪئي." پڪوان انهيءَ تي خوش ٿي چوٽ لکيس تہ "اڪاس ۽ ڌرتي مان تو کي شتل لوڪ جو راج پاتال ۽ ڏيانتو، جتي تون ڪٽب سڏائو وڃي آنند سان ڪندين. آڏ ۽ انت تنهنجي هر وقت رکيا ڪندو رهندس." پڪوان جا اڻا وڃن بڌي بلي راجا ڏانهن پوسن ٽيو.

پڪوان پوءِ شنکر اڌاريءَ جي يکسر پوري ڪوٽ ٻڌ جيو جنهن تي هو چوٽ لکيو تہ "هي پوءِ! موڪلي خبر نہ آهي تہ ڪيڏي ڪٻڌي آئي جو بلي راجا کي دان ڏيڻ کان روڪ ڪيم، پر منهنجو لڪسب ڪوڙو رهو جو پنهنجي انعام ڏان نہ ڏيو. هاڻي منهنجو اپرا ڪوٽ ڪريو ۽ مون جو آڪيا ڏ ڪريو تہ يکسر پوري ڪر سو انجو ڪهڙو

ٿي ڪي ڇڳي ڪرم ڪرط کان روڪي ٿو ٿنهنجي اهائي ڪٿي ٿيندي.
بلي راجا جي سنڪلپ ڏيط بعد وامن پگوان پنهنجو ويراٽ
روپ ڏاريو. هڪڙي پير ۾ سڀ لوڪ مڻيان ۽ ٻي پير ۾ سڀ
لوڪ هيٺيان ماپيائين. ڏٺيت اُڏوقت پگوان جو ويراٽ روپ
ڏسي بلي راجا کي چيو تہ "ڏسو! هن بندري کڙو نہ پاط سان
ڇل ڪيو، هاڻي جي آگيا ڪريو تہ ڪيس ٻڌي قيد ڪجي." بلي
راجا جواب ڏنو تہ مٿان ائين ڪندا هجو، ڇو تہ پگوان سان وڙهڻ
ڪرط واجب ڪينهي. ڏکر سکر پرا رٻڙ سان ملهي ٿو." پگوان
اتي راجا کي چوط لڳو تہ "هي راجا! منهنجن ٽن پيرن ۾ تہ ٿنهنجو
سڀو راج اچي ويو، هاڻي باقي ٽئي پير لاءِ پرٿوي ڏينم." بلي راجا
ٽڏهه هٿ جوڑي وينتي ڪئي تہ "هي ترلوڪي ڌڻي! مان پنهنجي
وچن کان نٿو ڦران. اوهانکي ڏنڊوت ڪريانٿو تہ اوهين پنهنجو
چرط منهنجي مٿي تي رکي منهنجو بدن ٽئي پير جي عيوض
ماپيو. هي ڏينانڻ! ٿوهان جي ذالي وٽط سان آڏمي سنسار ساگر
پار ترڀو وڃن، سو اوهان جو موڪي ساکيات درشن ڏنو آهي ۽
منڪي آپديش ڏيئي ڪرڌارث ڪيو اٿو، ان لاءِ وڏياڳي آهيان.
لالچ جي وس ٿي جيڪڏهين اوهان کي دان نہ ڏيان ها تہ
منهنجي ڏاڍي آپکيرتي ٿئي ها."
ان مهل پرهلاد پگٽ مٿان آڪاش مان لهي وامن پگوان
کي وينتي ڪئي تہ "هي دين وتسل! اوهان وڏي ڪرپا ڪئي
جو بلي راجا کان پرٿوي گهري ورتيو، نہ تہ اوهين پاط ٿنهنجي لوڪن
جا ڄاڻ آهيو ۽ سڄو سنسار ٿوهان جي درٿي سوالي آهي. هينئر
هن ويچاري وٽ بدن کان سواءِ بي ڪا بہ شئي ڪانهي جا اوهان
کي ارپط ڪري هي جا سزا ملهي رهي آهيس سو سند س اهڪ

هو ديوڏان جي پلائي ۽ لاءِ پنهنجن مڊين قيڙن ڏان ڊرڪيو ۽ شهي راڻي جهڙن ڪڙي ڪوتر جي پراڻ بچائڻ لاءِ پنهنجو ماس وڍي ڏيو جنهنڪري اڄائين سندن جس ڳائجي رهيو آهي. آڏ انجاڻڻ پاڻ کان پنهنجو سر ولسر روڪائڻ وڌيڪ چڱوتو سمجهان. ۽ ري اوهان ڪي ڏراڻا سڪيا ڏني الڙ ڏ ڪرهستيءَ جي دروازي ڏان گوبر ڏراس ميوني لڳ ۽ جي. ۽ ري چئو تا ڏ هي پڪوان پاڻ آهي ۽ هي ائين برابر آهي ڏ الهيءَ جي خوش ڪرڻ لاءِ ڏ سنسار ۾ هي سڀ هيڏا پڪيءَ دان ۽ تپسيائون ۽ غيره ڪيون تا. ۽ هو پاڻ منهنجي ڪهاڻي بيڪار ٿين. الڪرتي ميو برڪوءِ جا ڪهڙي رهيو آهي، ڏنهڪي پلاڪيشن ڏ ڏيان؟ جيڪڏهين منهنجو راڄ ۽ ڪي ديوڏان کي ڏيندو ڪٽي ڏ برآن ۽ منهنجي ناموس آهي جو اڪشميءَ جو پتي منهنجي شريءَ ۽ ڏهي لوڪن جو مالڪ آهي، سو هت ڪهيڙي ميلڪان دان ڪهڙي ڏ آن ۽ منهنجي ڪيتري ڏ خوش قسمتي ۽ وڏائي آهي. خيرا ڪجهه به هجي مان ڏ نه رهن کي دان ڏيندس."

هڏمن شڪر آچاريه ڏلور ڀاءِ راڄا منهنجو جوڀ لڏو مجي ڏڏمين ڪوڙي سراپ ڏاڻا ڏ" منهنجو راڄ ۽ ڏن ڀڻي هليا ويندا." ڀاءِ راڄا الهيءَ سراپ جو ڪو ڏ خيال ڏ ڪري ڏاڍي خوشيءَ سان وامن پڪوان کي سڪاپ ڏيڻي جوڀ لکيو ڏ "هي ديڻاڻ! ماڻهو ڪي پيرو ڪوءِ جا." شڪ آچاريه جا ڪيو جو ڀاءِ راڄا جي سڪاپ ڏوڀ ۽ وقت پنهنجو لڏيڙو روپ ڏاري لوڪي ۽ ڪهڙي ڀاڳي لڳوڀ جي وات سڌ ڪري ڇڏي. پڪوان امو حال ڄاڻي مٿرڪيل ڇپ سان ڪن ڏوڻي جي منهن کي پاڻي اڇڻ لاءِ کوڀاڻ لکيو. جنهنڪري ڪن ڇپ جي لوڪ سان شڪ آچاريه جي ڪهڙي ڏ ڪري ڪني ۽ ڪاڻو ڪي ڀيو. هي راڄا ڀريکشت ڏ جيڪو ڏ

پڳوان کي پنهنجا چرڻ اکيان ڪرڻ لاءِ پرارٿنا ڪئي ۽ چيائين
پڳوان پنهنجو چرڻ اڳتي وڌايو. ڪاڻي جڏن ٿي راجا پلي پرڏوي
دان ڏيڻ لاءِ تيار ٿيو، تڏن ٿي سندس گرو شڪر آچاريہ کي
پنهنجي کيان ڀل سان سڌ پڄاڻي ۽ ٻڌي ته پڳوان وشنو ديوتا ڏن
جي سهائتا ڪرڻ ۽ پلي جي راج ڪسٽ جي ارادي هٺ جال
ڪري آيو آهي. يڪدم اڏا ڪالهہ پلي راجا کي اڇي ڪن ۽ ٻڌايائين
۽ پنهنجي وڃن کان قوي وڃڻ لاءِ زور ڏيائينس. ۽ انهيءَ ڪري
پاپ نہ ٿيندو ۽ تنهنجا ڪيترا مثال شاستون مان پڻ ٻڌايائينس.
گرو جي اڻي صلاح ٻڌي راجا پلي ويچار ۾ پئجي ويو.
خيال ڪرڻ لڳو ته "هڪڙي پاسي گرو جو ڇيو نہ مڃڻ پنهنجي
لاءِ ڏکوئڻ ڏسڻ ۽ ٿيندو ۽ ٻئي پاسي براهمڻ سان انجام ڪري قولي وڃڻ
تمام خراب ڏسڻ ۾ ايندو. جيڪڏهن اهو سچ آهي ته قولي ڏوڙ پڻ پنهنجي
پنهنجي ڪهڙا اڇي ويڪارين وانگر دان ڪيري ڏوڙ پڻ پنهنجا
وڏا پاڻ چڀاء. پر جيڪڏهين گرو جي چوڻ موجب نہ ڪاريو
ڪوڙان ڏرهن ۽ اڏا سمورڻي آهي جو هو ونڪي عاري پنهنجو راج
ڪسي سڪيٿون جنهڪري سنسار ۾ پنهنجو ڏايو آپجيس ٿيندو."
انڌاءِ موڻ جيڪو وڃڻ گيو آهي تنهنڪان ڪڏهين ڏ قوندس."
اهو ويچاري گرو ڪي چوٽ لڳو ته "مهاراج! اوهان پاڻ هو ونڪي
سيکاريو آهي ته براهمڻ سان گوڙ ڪالهاڻ وڌو پاپ آهي. ۽ هن
راج جي لاڇڻي جو سداءِ قابو نہ رهندو. آڏ پنهنجو پرڏيهي هوڻ ڪري
سو ونڪان نڏيندو. ڪيڏانهن ويو پنهنجن سڀ راج ۽ ڏن اڻيئي
جڏان جو راج ۽ ڏيڏ ٿو؟ هڪڙي ڏيهن هي سڀ راج ۽ ڏن اڻيئي
ڇڏي مري ويڻو آهي، پوءِ گوڙ ڪالهاڻ مان ڇا ورندو؟ اوهين
هن ڇڪي گرو کي چوٽ کان هو ونڪي نہ روڪيو. تہ سو رشي ڏڏ ٻڌي

پگوان وامن وراڻي ڏنيس تہ "هي ڏرماتما! تون
پرهلاد پکت هي ڪل ۸ پيدا ڪيو آهين ۽ شڪر آچاريہ جهڙو مهاتما
تنهنجو گرو آهي، سو پڻ ڪيئن نہ ڏرماتما هوندين! مونکي هي
ڪا بہ اڇا ڪانهي، فقط تي پير پوڻ جا توکان دان طور ۽ لڌ آيو
آهيان، جتي آسڻ وڃائي ويهي هيئي هو پڇن ڪندس." بلي راجا
تڏهين مرڪي جواب ڏنو تہ "هي برهمچاري! هي توهان کهريوني ڇا؟
ايترو تہ کهرو ٿا جنهنکري وري اوهان کي مٽ تنگطڻ جو ڏوهہ
نہ ٿيي هئي" وامن پگوان وراڻي ڏنيس تہ "هي راجا! آءٌ سنتوشي
براهمڻ آهيان، مونکي سواءِ تن پيرن پوڻ جي ٻي ڪا بہ اڇا ڪانهي.
راجا تون داني جي ڪل ۸ جاڻو آهين ۽ تنهنجا وڏا اڳ پوتا پي
هوا جن تنهي لوڪن ۾ راج ڪيو ڏي. سچ آهي تون کهڻو دان ڏيڻي
سکيين ٿو، پر اهڙي وڏي نبورت ڪانهي." اهو ٻڌي بلي راجا
جواب ڏنس تہ "مهاراج! براهمڻ جا ٻالڪ ڏي اڇا پنهنجي مطلب
ڪيڻ جي خبر ڪانهي. منهن ۾ پرڪاش ڪري تہ اوهان کي
وڏو مهاتما سمجهي رهيہ آهيان، پر پوڻ جي تن پيرن کهرو ڪري
ڄاڻڻو تہ ڪي ڏاڍا سچا آهيو. سمجهي ڏرتي ڪواري براهمڻ
کهرو اچيڻو، تنهنکي سڄي عمر ٻڌي هڏ وڃي ۽ ري کهرو جي
نبورتي لڳي پوي. الله ني پير پوڻ جا ڏيڻ مونکي تہ ڏاڍي
لهر ڏني اڳي." پگوان وامن وراڻي ڏنيس تہ "هي راجا! لهر
ڏاڍي ٻوڙي ٻڌا آهي، جنهنکري براهمڻن جو تيجہ ۽ ٻل لٿو رهي.
براهمڻ ۸ سنتوش ۽ وڏو کرڻ آهي. جيڏن ڪاهہ ۸ گيهہ ۽ جهڻ ڪري
اکنين جي ڏات ۽ ڏندي رهي ڏي، تنهن لهر جي من جي حالت
ڄاڻڻ. سنتوشي ڪاهہ اهي تي پير پوڻ جا بس آهن."

راجا بلي تڏهين پنهنجي استريءَ کي ٻڌايو آڻڻ لاءِ جيو ۽ وامن

پرسن ٿي ڪيس ، درشن ڏنو ۽ ڪيس ورڌيءِ چوڻ لڳو تہ "جيڪا
اڄا هڪيئي سا ڪهڙ." آڌيءِ هٿ جوڙي ويٺي ڳيس تہ "هي
پڳون ! اهڙي ڪا تجويز ڪريو جو اوهين سڀنهنجي گرپ ۾ اچي
سڀنهنجن پٽن ديوتائن کي وري راج ونی ڏيو. پڳوان چوڻ لڳس
تہ "هي آڌي! راجا پاڻي سوءِ يڳيہ ڪري مونکي خوش ڪيو آهي ۽ هو
پڇاڻجي گروءِ ۽ براهمڻن ۾ ڏاڍي پڳتي رکيئو ، انڪاءِ اُنجو زبردستيءِ
راج کسڻ ڏاڍو ٻيواڻجي ڏيندو ۽ پر تو ڀا سڀنهنجي سچيءِ دل سان
پڳتي ڪئي آهي ، تنهنکي هر خرو رخوش ڪندس ، ۽ ڪا تجويز
ڪري اِندر کي آسڻ ونڻي ڏيڻو پوندو." ايترو چئي پڳوان انترڌان
ٿي ويو ۽ آڌي کي اُن ڏينهن کانوٽي گرپ ڏيو. ڏهين مهينن
بعد بڌي جي پاڻس جو هن پهرن وقت پڳوان پڇاڻجو واهن (بندرو)
ڪري هر هنڌ خوشيون ٿي ويون ۽ پڳوان پڇاڻجو واهن ڏنڊ ۽ ڪرمنڊل هٿ
روپ ڌاري برهمچاريءِ وانگر شڪل ڏاڍي دلڪش ڪئي. هو
هر ڪٽي پرتوي دان وٺڻ جي اڄا رکي راجا پاڻيءِ جي يڳيہ ۾ پهتو.
پڳوان کي ڏاڍو تيجوان ۽ درپوان ڏسي يڳيہ ۾ ويٺل سڀ رشي
منی ، براهمڻ ، پاڻي راجا ۽ سندس ڪرو شڪر آچاريہ اٺي بيٺا. پوءِ
راجا پاڻي ڪيس سنڪاسڻ ٻڌاري هٿ جوڙي چوڻ لڳو تہ "برهمچاري
جي مهاراج ! هيلتاءِ اوهان ۽ براهمڻن جي آشيرواد سان نوانوي يڳيہ
پورا ڪيا اٿر ۽ باقي هي ٻه يڳيہ پورو ڪرڻ تي آهيان. وڏي
خوشيءِ جي ڳالهہ آهي جو اوهان جيڏن مهاپرشن جو درشن ٿيو ۽
اوهان جي چرڻن کي هٿ ڌاڻڻ جي اوهين پاڻيهي هن يڳيہ ۾ پڌارڻا آهيو،
ڏيا ڪري سواءِ ڪو ڌاڻڻ جي ٻڌائي ونڊو. جيتوڻيڪ ڏسڻ
ڪهڙن ٻه شيءِ جي اڄا ڏيجو تر بالا شڪ ڪيو ونڊو. جيتوڻيڪ ڏسڻ
هر ڏينڌرا ٻڌا اڄو ، ڏرمڻن جي تيجهر مان وڏا مهاتما سمجهڻ هر اچو تا."

جي ديا سان تنهنجي خير و رهيت ڪيدي."

اهو و رهائي راجا بلي ڏاڍو خوش ٿيو ۽ شڪر آچاريه جي آکيا موجب ڇڪو ٻوورت ڏسي اندر پوئي تي وڙهي ڪئي. جڏهين بلي راجا اڳتي وڌي پنهنجو اهو شڪر وڃايو، تڏهين اندر ۽ ٻيا ديوتائون اهو آواز ٻڌي ڇپ کان ڏسڻ لڳا. جڏن ڏسن اڳي سامهون تر ٿيا پر نيٽ هڻائي پڪا ۽ بلي راجا انهي آسڻ تي ٻهي ٿنهي لوڪن جو راج ڪرڻ لڳو. هڪڙي ڏينهن بلي راجا پنهنجي گرو شڪر آچاريه کان پڇڻ لڳو تر "مهاراج! اهڙي ڪا تجويز ڪيو، جنهنڪري منهنجو هي راج هميشه تاءِ قائم رهي." شڪر آچاريه جواب ڏنس تر "جيڪڏهين مڪمل يڪسر ڪريون ۽ ڇ ٻ ڪو ٻرهڻ نه پوي تر تنهنجو راج هميشه تاءِ قايم رهي سگهيندو." اها ڳالهه ٻڌي بلي راجا يڪسر ڪرڻ شروع ڪيا. جڏهين پڇاڙيءَ جو باقي هڪڙو اڃي بچيو تڏهين اندر کي ڏاڍو ويچار ٿيو ۽ ديوتائن جي ماتا ادتي کي ڏاڍي چنتا پيدا ٿي. هڪڙي ڏينهن جڏن هوءَ پنهنجي پتيءَ ڪشيپ رشيءَ وٽ ماڻ ۽ ويٺي هئي تڏن ڪشيپ اداسائيءَ جو سبب پڇڻ لڳس تر "ڪٿن! ڪو مهمان تنهنجي در تان بکايل تر ڪونه موٽيو آهي يا ڪنهن برهمڻ کي دان ڏيڻو ڪري ٻوءَ ماڻ ڪيو ويٺي آهين يا تر ڏڍ ايٽي؟" ادتي تڏهين سهوري پنهنجي چنتا جي ڳالهه ڪري ٻڌايس ۽ وينتي ڪري چوڻ لڳس تر "سوامي! دڙ ڪري اوڪا تجويز ڪريو جهڪري ديوتائن کي ورڻي پنهنجو راج ملي." ڪشيپ چوڻ لڳس تر "اها سڀ پرميشور جي مايا آهي ۽ اوڻ ڪٽ ڏٺ ڪين پوندس. تون پرميشور جي شرڻ وڃي انجو سمرڻ ڪيڻ ڪر تر سڀڪي من جي اڇا خير و رهيءَ ڪيدي." آکيا موجب ادتي انجن ڪيو، جهڪري ڀڳوان

ڇڏي نه سگهيو هوندو. اوهان نه اهڙا ڪهڻيءَ مثال ڏٺا هوندا، جنهنڪري ديوتائون، ڏيئت توڙي منش پاڻ هڙ وڙهي مري ڪري ويا هوندا. انڌا استري روپي مايا کي تمام زبردست سمجهي ڪهوڻي هاڻي جي تون پڇين نه توتي ان مايا جو اثر ڇو ٿيو نه ان جو جواب آهي نه تو چاڻي ڇڏي منهنجي ورڳن روپ جو ڏيان ڇڏي منهنجي مايا جو تماشو ڏسڻ ڪهڙيو تنهنڪري تي اها حالت ٻڌي. پڳوان جي اهڙي ڏيرج ڏيڻ تي شري مهاديو ڪيلاش پروت تي اچي پاروتيءَ کي موهني روپ جي مهما ٻڌائڻ لڳو تہ "مهاراج! راجا پريڪشت شري شڪديو جيءَ کان پڇڻ لڳو تہ اوهان ٻڌايو هو نہ پڳوان وامن اوتار ڏاري راجا بليءَ کان ٻڪيا گهري ۽ پوءِ آن جو راج ڇل سان وٺي ديوتائن کي ڏنو. اهو مونکي هينئر وستارسان ٻڌايو تہ اها ڪالهہ ڪيئن آهي؟" شري شڪديو جي وراڻي ڏني تہ "هي راجا! جڏهين ديوتائن ۽ ڏيئتن جي لڙائي هر ڏيئتن هاريو ۽ راجا بليءَ (ڏيئتن جي سردار) پنهنجي ڪروڙ شڪر آچاريہ وٽ اچي پناهہ ورتي، تڏهين هو آڻي هنجي ڏاڍي سيوا ڪرڻ لڳو. شڪر آچاريہ هنجي سيوا ڪان خوش ٿي هنکي هڪڙو يڪير ڪرايو. انهيءَ يڪير جي ڪُنڊ مان هڪڙو سونهري رٿ، چار ڪهوڙا، هڪڙو شنکر، هڪڙو ڏنش (ڪمان) ۽ ترڪش (بٿي) جنهن مان ڪڏهين بہ تير نہ ڪٽن، هڪڙي ترار ۽ هڪڙي سندر زره نڪتي. اُنوقت پرهلاد پڳٽ هڪڙي قلن جي مالا پنهنجي پوتي راجا بليءَ کي ڏني ۽ شڪر آچاريہ چوڻ لڳس، تہ "آءُ توکي پنهنجي يوڳ هل سان هي وڙ ڏيان تہ ڏون هن ڪهوڙن کي هن رٿ هر ٻڌي هي ڏجا لڳائي چڙهہ. پوءِ هي سندر زره ڍڪي ڏنش، ٻاڻ ڪڍي مالا پائي منهنجو ڏنل شنکر وڄائي ديوتائن تي چڙهي ڪر، تہ پڳوان

ڪواري ڏينهن رلڪيجي ويو. اڳئين رات ٻڌ سڀني بانهن رکيندو ۽ چيندي، ايڪڙ ڏينهن ڪندي پهچن اکين جي اشارن سان ڏسندڙن کي موهت ڪندي، اڄ شري مهادیو وٽ پهتي، جتي بندس منهن ڀرهاري مشڪي اکين جا اڌڙا ڏ اشارا ڪرڻ لڳيس، جهنگڙي شري مهادیو ڪامڻ جي ۽ س ڏي اڳتي موهت ڏي ڏيو. مهادیو کي اڳئين حالت ۾ ڏسي موهني اکيان وڪڙ لڳي، جهن ڏي مهادیو سندس پڻيان ڊوڙ لڳيو. ماڻي ڪامڊ ٻو پهنجو بدلو وڃڻ لڳو. جڏهين شري مهادیو اڳتي موهني وٽ پهتو، تڏهين هن ڀالڪي ڪري پهنجو منهن لڪائي ڇڏيو. ٻو ڀاڻت آڻي ڀاڻي ۽ پاڪل ڪيڻ لڳيو. هيڏانهن شري پاروتي، موهني روپ کي ڏسي شومندي ڏي ۽ من ۾ اڳئين سندر روپ جي ساراهه ڪرڻ لڳي.

جڏهين شري مهادیو ڪامڻ جي ۽ س ڏي ڊوڙي ۽ چي موهني کي پهنجي ڀاڻي سان ڀاڻ ڏي ڀاڻيو، تڏهن هوءَ هيڏڪو ڏيڻي ڀاڻ ڇڏائي اکيون ملي ۽ يڻي. مطلب ڏاڳئين رات کهٽيئي دفعا هاڻ ڀاڻ ۽ ڪڏاڪشير ڪري شنڪر پکيان کي موهي ۽ ڏائين. شنڪر پکيان ۽ اڳئين حال ڏسي موهني روپ پکيان آڏان الهڙ ڏان ڏي ۽ ۽ ۽ شنڪر مهادیو آڏاس ۽ لڄي ڏي ڪڙي ۽ ط جي هيڏان ويهي رهيو. ايترين ۾ شري پاروتي در ۽ ڏ، اچي پهتي. پاروتي کي ڏسي مهادیو کهڙو پڇيڏ ڀڳو پکيان جي ماڻا جي وڏائي ڪرڻ لڳيو ڏ سندس ۾ ۽ پهنجي کيان جو ڪ ڏو ڪي سو موڙ ڪر سمجهڻ ڪوڙي. پکيان جي ماڻا اکيان ڪنهنجو س ماڻي ڏيو سگهي.

مهادیو کي ايترو چنڊاڏو ڏسي شري پکيان جي پڇاڙي مهادیو کي مت ڪان هلي ڏو ڻ لڳو ڏ "هي ٻو ڀاڻت! تون ڪاڻ چنڊاڏ ڪيو سڄو آڻي ڏهني موهني روپ ڏ سڻ ڪري ڏ ماڻا ۽ ٻي سمجهه ۾ ڏڻ ڪان

ئيتن سڀني کي موهي ڇڏيو؟" شڪديو واڻي ڏني تہ "هي راجا! انهيءَ روپ جو ڪجهہ بيان ٻڌايان ٿو. اهو روپ اهڙو تہ سندر هو، جو ڏسي خود شري مهاديو، جنهن کامديو کي برسر ڪري ڇڏيو هو، سو موهجي ويو! تڏهين ديوتائن ڏئيتن جي ڪاڙهہ ڪيجي. اها ڪٿا هن طرح آهي تہ:

هڪڙي ڏينهن ماتا پاروتي شري مهاديو کي چيو تہ "سوامي! وشنو پگوان جنهن استري روپ سان ڏئيتن کي موهيو هو سو آڏ ڏسڻ ڪهڙان ٿي؟" شري مهاديو انهيءَ تي پاروتيءَ سميت پگوان وٺ وڪنڊ ويو، جتي ڪيس موهني روپ ڏيکارڻ لاءِ چيائين. وشنو پگوان کيس، واڻي ڏني تہ "هي مهاديو! ان روپ ڏسڻ ڪري ڏون کام وس، ٿي پنهنجو پاڻ وساري وهندين." مهاديو انهيءَ تي پڪ ڏنيس، تہ "منهنجون اڌ ريون سدائين منهنجي وس آهن، ان ڪري منهنجي اها حالت ڏٺيندي ڪو بہ اڻ ٿي نہ سگهندو." ڏسڻ چاهيٽي، اِنلاءَ آنجهو مونٽي کو بہ اڻ ٿي مڃي، آڏان انتردان ٿي ويو. پگوان تڏهين سندس سڀ جوٽ مڃي، ڪڙو سهڻو باغ، منجهس ڦوڙ آڏي شيام سندر جي اڇا سان ڪڙو سهڻو باغ، منجهس ڪيترن عمدن تلاون، وڻن ۽ قسمن قسمن جي پکين سان پيڙا ٿيو. شري پاروتي، جنهن پنهنجي سندرتا سمان ٻئي ڪنهنکي نٿي سمجهيو، سا موهني روپ جي ڏسڻ جي ڏاڍي چاهہ رکي ويٺي. ايترپر او چٽوئي باغ جي ڪنهن پاسي کان پگوان جو موهني روپ، استري ويس، هڪ تمام سندر ڪيڙا ڏسڻ ۾ ستر پيري اڇي پرڪمت ٿيو؛ مڪر سندس بجاءِ واڪنگر چمڪڻ لڳو. ڏوڏ ڏت هڪ ڪڙو ڪينهو ڏو ڪٽي راند ڪندي پي آئي؛ اُڏو مٽي آڪاش، هڪ آڇلائڻ ڪري سندس، آڏڪر ڏسڻ ۾ پي آيا، جنهنڪري ڪڙو بہ جتي

هي دشمني سورج ۽ چند رما سان هلندي اچي جهنگري آماس
جي ڏينهن ۽ پورڻماسي جي رات جڏهين آڪهن جو پورڻ پرڪاس
ڏيندو ، تڏهين هو ڪين روڪي اوندهي ڪري ٿو جهنڪي چند
گرهڻ ۽ سورج گرهڻ ڇون ٿا. اڏوڪت پڪوان جي آڪيا سان الهن جي
سدرشن چڪر رکيا ڪريندو . ان بعد پڪوان انترڌان ٿي ويو .

ڏڪهين موهني روپ پڪوان انترڌان ٿي وڃڻ ڪان پوءِ ٿيو،
تڏهين دئيت هوشن ، راهو چوڻ لڳا تر "هوءَ سندري سب امرت
ديوتائن کي پياري ڪيڏانهن هلي وئي." پوءِ دئيت پڇڻ جو ڀرم
سمجهي ۽ راهوءَ کي ڪين روڪيو ڏسي ڪاوڙي ديوتائن سان
لڙائي ڪرڻ لاءِ تيار ٿيا. ڪيڏانهن ديوتائن به پڇڻ جي تياري ڪئي
۽ پڇي جي لڙائي ڀاڪر شروع ٿي. ڏڪهين پرميشور ڏي ڪرپا سان
ديوتائن دئيتن کي ماريو ، تڏهن راجا بلي هي سمرٿي نه ساري
مايا بند ڪرڻ لڳو. ديوتائون اڏوڪت ڏڪي راهوءَ جو سمرٿ ڪري
سندس سهائتا ڪرڻ لڳا، جهنڪي پڪوان پڇڻ جن پڪڻن ٿي پيڙ
ڏسي وڃن هليو آيو ۽ ڪين دلاسو ڏيئا تر "اوهان امرت پيئو آهي،
الڪاه بيخوف ٿي وڙهو ۽ هو دئيت اوهان کي ڪنهن به طرح ماري
يا جيتي نه سگهندا." پڪوان جو اهو چوڻ سڀني ديوتائن وري لڙائي
ڪرڻ شروع ڪئي. ڏڪهين تمام گهٽي خونريزي ٿي ۽ وڏا وڏا
دئيت مارجي ويا، تڏهين برهما ۽ ٻيهر ڪيو تر ديوتائون ۽ دئيت
ٻئي سڀني کي الڪاه آهن ۽ ديوتائون دئيتن کي ڪڏهن مارڻ نا گهرن،
الڪاه زرد ٿي ديوتائن جي سمجهاڻ لاءِ موڪليا. زرد جي سمجهاڻ
ٿي پڇي وڙهڻ بند ڪيو ۽ ديوتائون جيت ڪري آنند ڪرڻ لڳا."

ايتري ڳالهه ٻڌي راجا پريڪشت پڇڻ لڳو تر "هي شڪديو
سوامي! موهني روپ اوڙ ڪهڙو هو ، جنهن پاڻ ٿي ديوتائن ۽

د ئيتن مان هڪڙي زبردستيءَ اُهو امرت جو ڪلش ڏئو نئر کان کسي ورتو ، جنهنتي ديوتائن پنهنجو اڌ حصو گهريو پر د ئيت جواب ڏيڻ لڳن تہ "اسانجي پيڙ بعد باقي جيڪي بچندو سو ملندو." ديوتائون تڏهين پنهنجو حال و ڪٿن ذات سان ڪڙڪ لڳا ، جنهن ڪين دلاسو ڏنو تہ "آءٌ پاڻيءَ ان ڪالهہ جو بلو ٿو ڪريان." امرت جو ڪلش ، ڏسي د ئيت پاڻ ۾ اچي وڙهڻ لڳا ، پر ڪنهن کي بہ پيڙ جو وڃہ نہ ملیو. پگوان تڏهين موهني روپ ڌاري ديوتائن ۽ د ئيتن جي وچہ اچي بيٺو. د ئيتن جو اڌرو موهني روپ ڏسڻ ۽ امرت جو پيڙ و ساري ڇڏڻ. پوءِ موهنيءَ کي فيصلي ڪرڻ لاءِ امين ڪيائون ۽ مٿس اها ڪالهہ ڇڏيائون تہ هوءَ جنهنکي بہ ڏيندي سو پيئندو. موهنيءَ سندن اهو ڇڻ قبول ڪري امرت جو ڪلش ڪانئن وٺي سڀني د ئيتن ۽ ديوتائن کي پنگت ۾ وهاريو. پوءِ ديوتائن کان وٺي امرت پيارڻ شروع ڪيائين. راهوءَ ڏالي د ئيت جڏهن ڏٺو تہ هيءَ موهني سڀ امرت ديوتائن کي پيارينديءَ ۾ ڇڏي ويئي ، تڏهين پنهنجو روپ بدلائي سورج ۽ چندرما جي وچہ اچي ويهي اُهو امرت پيتائ. سورج ۽ چندرما تڏهين رڙ ڪري موهنيءَ کي چيو تہ "سنيال هي د ئيت آهي." موهني روپ پگوان اهي وڃن ڏي باقي بچيل امرت چندرما کي پياريءَ پنهنجي سدرشن چڪر سان راهوءَ جو سر وڍي ڇڏيو. امرت جي پوڙ ڪري هو د ئيت مئو تہ ڪين ، پر آڏلو سر ۽ ڌڙ ٻہ روپ ٿي اُڀو بيٺا.

ديوتائن جي چوڻ تي پگوان هنکي ڏ ماري ڪيس صلاح ڏني تہ "اڄڪي ڏون د ئيتن جا سياڻ چڏي سورج سميت ٻين ستن ڪرڻ سان ڪڏ وهہ." بس! اُن ڏينهن ڪانپوءِ نو ڪرہ ٿيا ۽ اڄتائ راهو

پکوان صلاح ڏنين تہ "هينئن چڪو ٿيندو جو سڀ ديوتائون گڏجي ديئتن سان پريت ڪري کيرسمندر کي ولوڑين ۽ اُن مان امرت جل جي ملڪائي وڏي واسوڪي ناگ جي نيري ٻڌن. سمندر ولوڑڻ ڪري منجهانس امرت ۽ ڇوڪاڻ رتن نڪرندا. اهو امرت جڏهن ديوتا پيئندا تڏهن اُمر ٿي ديئتن کي جيتي پهچو راج پائيندا."

اها ڳالهہ ٻڌي ديوتائن چيتي ڪئي تہ "مهاراج! ديئت اسان کان گهڻو زبردست آهن، سي امرت نڪرط مهل تہ اُماڪ اسان کان ڦري ويندا ۽ اسين وري ٻرهڙي جا ٿورا رهجي ويندا سين." پکوان تڏهن کين ڏيڻ ڇڻ تہ "انجو علاج آڏ پاڻهي ڪندس، تو هين رکو پريت ڪري وڏي پهچو مطلب ڪيو." اها آکيا ڏيئي ڏاڙيڙ تہ الترڪان ٿي ويو ۽ ديوتائن ڏاڙيڙ جي آکيا ٻوجهہ ديئتن جي راجا بلي وت ويا هليا. بلي راجا ديوتائن کي سواه هٿيارن جي پهچي شرط ايندو تہ سي ڏهر جوڙ لکو ڏ" اڄ هه ڏيڪي ڇڏندا سو سندن مڃجو." پوءِ کائن سندن اوڙ جو احوال پڇيڙ لکيو. تنهنڪي اندر کيس سمندر ولوڑڻ جي ڳالهہ ڪري ٻڌائي ۽ الڇ نڪ لکس تہ "جڏهن سمندر ولوڑڻ ڪري امرت نڪرندو، سو جڏهن پيئندا سون تڏهن سون موت ۽ ٻڍاپي جو ڪٽڪو لهي ويندو ۽ اهو ئي سڀ سالڇي اوڙ جو آهي. ٻاڙ ڳڙ پاڻ جو آهيون اميد آهي تہ تون گهڻو مدد ڪندا."

ديئتن اها ڳالهہ خوش ٿي قبول ڪئي، پوءِ سمندر واڻ جبل ڪٽي سمندر ۾ ڏاڻون. ايڏانهن ۾ پاتال مان واسوڪي ناگ کي زميشور وڏو لياءِ ڏيئي ولي آيا. ماڻي جڏهن سمندر جل کي ملڪائي ڪري سمندر ۾ وڃي لڪا، تڏهن او ڀاڻي ٿي تہ ڀيءِ ڏڪڻ لڳو. تڏهن سڀ ديوتائون ۽ ديئت لواس ٿي هميشور کي وينتي

ٿو هي ساکيات درشن ڏيو، جو ڏسوين ۽ رشين منين کي بر
ن ڏي سگهيندو." ايترو چئي ڀگوان آن را جا کي
سان گڏ گرڙ ڏي وهاري وئڪنڊ ڏانهن وڃي ويو."
ايشري کٽا ڏڻائي شري شڪديو جي چوط لڳو تر "هي راجا!
هائي کي واڳوءَ پڪڙيو هو، ڏٺن سنساري جيو کال جي
ر پيا آهن. سو جڏهين هائي وانگر ڪي ڏي سڀئي دل سان
ن کي پڪاريو، تڏهين ئي هو اڇي سڀائيا ڪندو. هاڻي
ن کچڳون جو اوڏار ڪيڻن ورڏو؟ ڏنهن بابت ڏو چئايان ۽:-
ديوتائون ۽ دئيت ڇڏي پاڻهر پائر ڪشيپ رشيءَ جا پت آهن،
داءَ پاڻهر سند ين دشمني هلندي اچي. ڪڏهين ڏسو تر دئيتن
جيتي اندر ديوتائن سميت راڄ ڪري رهيو آهي، ترڪڏهن
ت ڏسهي لوڪن جو راڄ ڪري رهيا آهن. هڪڙي ڀيري اندر
ب وات ر دواسا رشي گڏيو ۽ ڪيس پرڀاڙ ڪياءِ. رشيءَ انهيءَ
خوش ٿي سندس گچيءَ ر پيل گلن جي مالا لاهي اندر ڏانهن
ڪلي. اندر اپمان ۽ چون اها مالا هاڻيءَ جي مٿان ڪري رکي،
ڏسهنڪي هن سو ڏيءَ سان ڪيرائي لتاڙي ڇڏيو. ڇڏهن دواسا
ڏسهنجو اهو اپمان ڏسيندو ڏڏو، تڏهن اندر کي سراپ ڏيءَ ڏنهن
ڪري سند س راڄ دئيتن ڦري وڃڻو. اندر تڏهن ديوتائن سميت
ڏرهما وٽ هدو لاءِ ويو. برهما ڪيس پاڻ سان وڃي ديوتائن سميت
ڪير سمندر جي ڪناري تي ناراين وٽ وڃي ويو، جتي ڀگوان جي
ٿو ڪري ڪيس ديوتائن جو هيٺو حال ڏڻائڻ لڳو. پيا! ناراين،
جيهنجو ڏاڍو ئي دين دياڻ آهي، سو شرط آيلن جي پڪار ڏڻي
يڪدم سندن سڀائيا لاءِ گرڙ تي چڙهي اچي حاضر ٿيو. برهم
ڏسو ديوتائن جو جٽن پاڻو ٿيو ڏنهن بابت ويٺي ڪرط لڳو

اهي ٻنهنجن اکرين سان ڪاڻ لڳس. ٻنهنجي ان هلت ڪري
ڳاوڙهي رشي ٻولڪي سراپ ڏيو تر "هي ڪنڊرو! تو جا ٻولسان لاحق
اها هلت ڪئي آهي، الله تون ڪراڻ جو جنر ٿي من پاڻي ٨ پيو
رهه." اهو سراپ ٻڌي آڏ شرمندو ٿيس ۽ رشي کي ڏوڻ لڳس
تر "هي ڪرپالو! مون ٻنهنجي ڪئي جو ڦل ڀاڪو، پر ديا ڪري
ٻڌايو تر ان سراپ کان جو ڪيئن ڪڏهن ڇٽندم؟" تڏهن جو
رشي ڏوڻ لڳو تر "ڪيترن ئي ورهين کان پوءِ ڪڏهن ڪڏهن
تون جڏهن ماڻي جو پير جهليندين، ٻنهنجي پڳارتي ۽ ڪنڊ
لاڻ اهي سدرشن چڪر سان تو کي مارينديو، تڏهن تنهنجو موڪش
ٿيندو." اڄ ٻنهنجا وڏا ٻاڪ آهن جو رشيءَ جي ڪرپا سان اوهان
جو درشن پائي ڪرارت ٿيس. ماڻي آکيا ڪريو تر آڏ ٻنهنجي
لوڪ ڏي وڃان." اتي ٻڪوان کي او ماڻي ٻ ٻنهنجو تن ڇڏي
ڪري راڄا جي سوڀ ٻرڻي هٽ جو ڏي ٻنهوتي ڪوڙ لڳو تر
"هي ٻڪت وتسل! آڏ ٻ اڪڏهن جنر ٨ ڪڙو راڄا هوس ۽ راڻي
ڏيهن هري ٻ ٻنهنجا هي ٻ ڏڻ ٨ ڏان لڳائي راج ڪندو هوس.
ڪڏهن ڏيهن اکسيهه مني مولوت آيو، پر آڏ جو ٻنهنجي ڏان
ٻ لڳو ويڙو هوس، تنهنڪري اُلجهو ڪجهه ٻ آڏ تر گهر ۽ راڻي
ڪري ۽ هي رهيس. ٻنهنجي اولاد حالت ٿي اکسيهه ڳاوڙهي
سراپ ڏاڻ تر "هي مورڳ! تون جو هڏ بٽ مست هاڻين ۽ انڪر
ويڙو آهين، سو وڃي ماڻي ٻ جنر ٻاڻ." مون ٻ لڄي ٿي ٻنهنجو
ڪاڻ بخشايو ۽ ٻنهنجي نيارو ذات ويڙهي ڪئي. تڏهن من مون
ڪي جيو تر هي ٻاڻ ٨ سو جو پير ڪراڻ جهلسندو ۽ ونڪنٺ لاڻ آن
وهان اچي سهائتا ڪندو، ٻنهنجي ٻنهنجي مڪتي ٿيندي. اڄ
آن اکسيهه مني کي وارڻ وار ڪاڻيواڻ ٻنهنجي ڪرپا ڪري

ڏيڻ آيدا جي وقت مونکي اڪيلو ڇڏي سڀ پڇي ويا. آءُ
سمجھائڻو ٿر اڳئين جنم جي پاپن گراھ ٿي منھنجو پير پڪڙيو آھي.
اڏاءِ ڇو نہ مان اُن پگوان جو ڏيان ڪريان جو ضرور اڇي منھنجو
اُڏار ڪندو ۽ اُھوئي شرط پيڻي جو آڇو آھي." اھڙو ويچار ڪري
ھو سڄي دل سان ڌارڻا جو سمرڻ ڪرڻ لڳو. پرميشور ھاڻي جي
ستوتي ٻڌي ڪيسر، گھٽو ڪي سمجھي گرڙ تي چڙھي وڃڻ ڌات پريان گرڙ تي
آيو. جڏھين گجيندر ڏٺو تہ پگوان وڃڻ ڌات اُن ڏاڪ مان ھڪڙو ڪمل
چڙھيو منھنجي مدد لاءِ پيو اڇي، تڏھين اُن ڏاڪ مان ھڪڙو ڪٽي ڇوٽ
جو گل چڻي پنھنجي سونڈ ۾ جھلي مٿي آڪاش ڏانھن، ھي ڪر پنجن،
لڳو تہ "ھي ڌارڻا، ھي ديڻا ڌات، ھي ڀڳت وتسل، ھي منھنجو
ھي شيام سنڌر! آءُ تنھنجي شرط آھيان ۽ ڇڏي اڇي منھنجو
اُڏار ڪر." ھن اڇا ستوتي ڪري پوري مس ڪئي تہ پگوان
ڪيڪ ڏان لھي پيرين پياد وڙي، ھڪدم اُڏي پھچي سنڌ رشن چڪر
سان گراھ کي ماري، گجيندر کي ڏاڪ مان ڌاھر ڪڍي ويو ۽ تو.
گراھ جي مرڻ وقت آڪاش مان ڦلن جي ورشا ٿي ۽ پگوان
جي ھٿان مار ڇڏ ڪري ھو گراھ مان منجھي ھڪڙو خوبصورت پرش،
راجائي پوشاڪ ۾ ظاھر ٿي، شري ڌارڻا جي چرڻن تي ڪري ستوتي
ڪري ڇوڙ لڳو تہ "ھي ديڻا ڌات! اڳئين جنم ۾ آءُ ھڪڙو گندرو
ھوس. ھڪڙي ڏينھن پنھنجين استرين سميت وڻ ۾ سھڻو ڏاڏو اڇي جل
سير ڪندو پيو ويس، تہ واڻ تي ھڪڙو سھڻو ڏاڏو اڇي جل
وھار ڪرڻ لڳس. اڇي ديول رشي اڳيئي پڻي سنان ڪيو ۽ آءُ
اڳيائما ڪري پنھنجي استرين جي ڇوڙ تي رشيءَ کي مسخري ڪراڻ
لاءِ ٿيي ھٿي ڪيس ٽنگ ڪان جھلي پاڻي ۾ گھلي ويس. جڏھن
ھو اُڇي ڪري پيو، تڏھن سنڌ سر ڇڏي ڏاڏو ڏاھر ڏڪرڻ

اسکنڈ اڈون

راڪ ڪائڻ ۾ لڳي ئي نه پيو. او چٽو منهنجي نظر آڏ گرا رشي ٿي
وڃي پيٽي، جنهنجي شڪل ڏسي مون مسخري طور ڪلي ڏني.
بس، ! انهيءَ منهنجي اپاڏ ڪري ديو ڏائن موڪي شود ر جي گهر
وڃي جنم وٺ سراپ ڏني. مون ڏڌين هڪڙي براهمڻ وٽ
داسيءَ جي گربه ۾ جنم ورتو، جتي ست سنگ ۾ هري ڀڳتيءَ ڪرڻ
آهين، جو جنهن شري ڪرشڻ جي نام جپڻ ۽ ڪٿا ڪيرتن ڪرڻ
سان آدمي مڪت ٿي وڃي، سو پرماتما راڄ ڏينهن تو وٽ
حاضر رهي، توکي پنهنجو پوڄ سمجهي حڪم مڃي رهيو آهي. اهوئي
سبب آهي جو اسين رشي، ديو ڏائون ۽ ٻيا مڻس اڄڪي درشن
ڪرڻ لاءِ ان ڀاڪي تو وٽ اچون ٿا."

راجا يڌ شنڌر! شري ڪرشڻ جي ايتري مهما ٻڌي پريم ۾ پرچي
من ۾ سوچ ڪرڻ لڳو ته ها! جنهن پڳٽ و نسل جي هيڏي مهما
تنهنکي اسين پنهنجو عزيز سمجهي ڪانڌس ڪر وٺي رهيا آهيون.
اهو ويچار ڪري هو شري ڪرشڻ جي چرڻن تي مستڪ رکي
رو ئڻ لڳو. انهيءَ تي پگوان اشاري سان ڏاڙه کي چيو ته "تو هي ڇا
ڪيو جو منهنجو پيڊ کولي ٻڌايئ. هاڻي هي مٽي مائٽيءَ جو پريور
چڏي مونکي پرميشور ڪري ڇڏيدا." ڏاڙه و راڻي ڏني ته "هي
دينا ناٿ! اڄاڻ هي اوهانجي مايا ۾ پليا پيا هڙا، پر هاڻي سنڌن موهر
ڇڏائي ڪين ڪرتارت ڪريو." بس، ! انهيءَ ڏينهن ڪانو ڏي راجا
يڌ شنڌر ڏاڍي پريم ۽ شردا سان پگوان شري ڪرشڻ کي پو رڻ
برهم سمجهي آڏجو ڏيان ۽ سمرڻ ڪرڻ لڳو ۽ ڏاڙه ڪانڌس موڪلائي
برهم لوڪ ڏي هليو ويو.

ہو رکھاسی، سکرات، ہاوس ۶ و رهیہ جی پھوئین ڈینھن تہ نہ و د
کجھہ دان کرط کھو جیس. گرهستی کی هر روز کیا کیو تن ہط
کرط کھو جی ۶ سدا" جیون تی ڈیا رکط کھپیس. پنھنجی کمائی
مان دیو تائن جی ڈالی یکیہ هون ۶ هو م کری، آتشین کی کاڈ و
کاراٹی ۶ کتب هی پالنا کری. پر ساتن کھٹی ہویت نہ رکی،
سدا" هرئے جی چرتن ۸ ڈیان لگائیندو رهی تہ سدیس مکتی
ٹئی. ۶ اهوئی طریقو هن سنسار ساگر مان تری لکرط جو آهی.

هی یدشٹر! هی گالهہ ڈیان ۸ رکط کھو جی تہ جیکی نہ دان
یا دیو تائن پتون جی ڈالی یکیہ ۶ شراڈ وغیرہ کجھن، سی کنھن
کٹنبان ۶ پاتو برامھٹ کی تہ جن. جنھن پکی زمین ۸ تو رہئی پچھ
چٹط سان کھٹو آن ملیئو، تنھن ست پاتو کی تو رونی دان ڈیط
سان کھٹہ پچھ ملی ٹو. سینی یکیہ کان گیان یکیہ یعنی پرمیشور
جی کیا کیو تن اقر آهی. کنھنجو دو تہ چاڑھ، ستئو شن ۸
رهئی اهو سینی ڈرمن ده موں آهی. هو گرهستی پنھنجی ڈرم
مو جب ملیئہ سو آن پرم هنس سنیاسی کان بھتر آهی، جو
پنھنجو ڈرم لتو ہالی. جی آدمی ہ میشہ رجی مایا ۸ چھوڑی خراب
تی رهیا آهی، سی ڈاڈا د ہو پھندا. ان لاء گرهست کی چاہی
کہ گرکری مانگنت ده رسته واٹ کھو جی. هی یدشٹر! جنھن پکیئی
۶ پچھن هی ۶ ب سان آدر ملیا هو پت تیو آهیان سو د پڈی و ت.

آپھن جسم ۸ آو ڈکئہ سھٹو کنڈ و پیدا تیو هو س ۶ ڈاہو عمد و
کاٹی ڈ ٹئد و هو س، جھڑکی استری ۶ ہش اکٹھ کری مولتی
موہت هو ادا هتا. انھی سب آدر استریون تی موہت تی ساتن
ہو کپ و تس گنڈ و هو س، جھڑکی ڈینھن دیو تائن جی سیا ۸
رکش و ملس ہ منھنجو من، جو جھڑکی استری ۸ ڈاٹل هو، سہ

جي جڙڻ ۽ پرڀت نشو رکي ۽ ڏيوي فڪر ۾ گهٽو ٻيو آهي ، سو
ڏ هو ئي رهندو . ٻاهريون انڌ ڪار سو ڊ جي روشنائي ڪري
گهر ڏسيٽو ، پر اندر جو انڌ ڪار ڀگوان جي ٻڌن ڪري سان وڃيٽو .
هي پرهلاد ! تو جو چيو تر "تون پاڻوت ڪا به شي فڪر ۾ چڪنا چور
سو مون گهٽيئي ڏنوان ڏڻا ، پر سڀ دنيا جي تر راجا جو خوف
ڏ ٺر . اُنهنکي مايا وچ جو ڊپ هڪڙي پاسي
ٻئي پاسي . چورن ۽ ٺورن جي ڏهڪاڻان رات جو نند ڪاڻهن .
جتن ڪرڻيون سخت محنت ڪري ماڪي گڏ ڪن ، پر ڪنجوسي
ڪري هڪڙو به ڏڙو پاڻ کو نه کائين ۽ پوءِ سندن ماڻاري کي ٻاهه
ڏ ٻئي ٻيا ماڪي کنيو وڃن ۽ پاڻ ڏ کي ٿين ۽ ساڪيوئي حال ڏ نوان
جو به آهي . انهيءَ سبب ڪري آءٌ سنساري موهه ڇڏي ور ڪت
ٿيس ۽ هينئر رات ڏينهن پرميشور جي ڏيان ۾ پرسن آهيان . آءٌ
ڏکي طعامن کارائيندڙ جي واکاڻ ڪريانٿو ۽ نه ترسڪي ٻور ڏ ٻندڙ
جي گلا ڪريانٿو . ڪوڙن يا مٺن وچن چوندڙ ني غصو يا خوشي
۾ ڪانه ٿو ڪريان . ڪٽي ڪو ڇگا ڪپڙا پهرائي پاڪيءَ ۾ ڇڏهي
گهمائيم يا زمين تي ڏوڙ هڻي مارير تر موڪي سڪ يا دک ڪونه
ٿ سط ۾ اچي . هي پرهلاد ! هي جيو جو راسي لک چوڻيون ٿو ڪي
پڇاڙي جو اچيو هي منش چولو پائي . پوءِ جي ڪمبخت ٻيو
ڀگوان جو ٻڌن يا سمرڻ نه ڪيو ۽ تر ٻڌاءِ اُن ڇڙو اهو ڪيان ٻڌي
ڪير ڇڏيو ؟ هي يڏ شنر ! پرهلاد ، اوڏوت جو
ڏ ڏو خوش ٿي ڪهو موڏيو .
هاڻي آءٌ توکي گرهست آشرم جو احوال ٿو ٻڌايان جنهنتي ڪ
هن ڏن آشرمن جو دار مدار آهي . گرهستي کي ڪهو جي تر ٻيهنجي
وت آهر هر روز ڏان پڇ ڪندو رهي . جي ٻيو نه تر ته آڌاس ،

ڪاڪواه ٿيو ڪجهه ٻڌڻ کان؛ سوڏيڪ ڪومي ۽ پنهنجي ٻدن کي
هيوائي. ائين ڪندي هڪي ڀڳوان جي روپ ۾ لين ڏي ۽ چئو
ڪيو جي. ان بعد سنياسي آشرم ۾ داخل ٿئي. سنياسي کي ڪهن
ته شهر يا ونديءَ ۾ هڪ رات کان وڌيڪ رهڻ نه کپي. شرڌا
سان ويڪي ٻڌڻ ملڻ ۽ ملاپ سوڏي واڻي ٿئي. ڪوبه ڪوڙ
ڳالهه وٽ نه رکي؛ سدا اڪيلو رهي. سيني جيوڻ جي ڪهڙي
ديا رکي، ٿيڻ ڏي ڇڻڻ جو ڌيان ڪندو رهي. ڪو ٻ پنهنجو
جياپو ڇڻي نه ڪري؛ ڏر ته پنهنجي رهڻ ٻاڻ کا ڏيوڙي ڏني رهي.
سنسار کي سچي جيان سمجهي، مه ت ڏي ڏٺا نه ڪري.

ٻي پڌشيا: ڪلي ڪوڙي سنياسي جي ڪاڻ ڏو پڌايان؟ نه
پرهلاد هڪدم تخت تي ويٺو تڏهين سڀ ڏيڻ ڏيڻ ڏو ڏو شهر
ڪهڙ ويندو ڏو؛ ڏڻي ڪنهن ڪاڻي جو ٻڌو ڏو سڻ نه آئي
وڏي ڏاڍي پرسان ڏوي ڏاڍ ڪيان ڪوشش ڪندو ڏو ڪوڙي
دنيي جا ڏسي نه ڏاڏو ڏاڻي ڪوڙ ۽ ڏوت تمام ڪاهو مٿاري ۽
ڏيڪوان، ڪاڏي ڪڻ نه ميشه ڏهي ڏيان ۽ زمين تي ٻڌو آهي نه
پرهلاد آهي ڏوت جي ڏسي ڏس نمڪار ڪري ستوتي ڪرڻ
لڳو؛ ڪڏهن سڀ ڪاهي مٿاري هٿ ڦيڪان ٻڌڻ ڏي جا ڏڏا
ڏيڪاري. ڏاڏو ڏو ونديءَ ڏڏهن نه "هي ٻڌڻ جن! ڏو ڏن ڏو
جو ڏن ٿو نه "ڏ نه ڪندي نه ڪاهه مٿارو. جو ٿو ڏسڻ ۽ ڏيڻ"
ڏهنجو سڀ ڏي آهي نه مهان ڏيڻ ۽ ڏهي ڪرڻو ڏن ڪيا ڏو ڏڏا
ڏو ڏڻ نه ڏڏهن ڏيڏهن نه ڏسڻ ڏو ڏڏي. ليڪ خيال ڪيو نه
ڏي مٿش حڪم ڏاڏو ڏاڻي ڏاڏ ڪنهن، ڏو ڏهن مطلب ڏا
ڏاڏو آهي سو ڏسڻ ڪرڻ ڪنهن ڏو ڏي ڏڻ نه ڪندو ڏي نه ڏيڪ ۽
ڏڏي ڏاڏا نه ڏيڪيندو ڏ. ڏس! ڏڏي سڀ آهي ڏو مٿش ڏوئي

جا استري پنهنجي ڏرم ڪرم رهي شاستر آگيا پڏاندر استري ڏرم پالي ٿي سا مرط ڪانپوءِ وڪٽ وجي لڪشمئ سمان پنهنجي پتيءَ سان آنند پراپت ڪريشي."

چٽي وڻن کي گهرجي تہ چوري وغيرہ ڇڏن ڪرمن کان ڊڄي رهن ۽ هر روز يوگہ ڪرط ۽ پريت نہ رکن؛ جو تہ ائين ڪرط سان ئي ڏرماتما اولاد جو ڏيندو. مگر رتو جي ڏن ڏينهن اندر يا ڏينهن جو يوگہ ڪرط سان پرش جو تياڳ، پل، ڏرم ۽ عمر گهٽجي وڃن ٿا. جيڪو رتوءِ ڪانپوءِ چوڏين ڏينهن استري وٽ نٿو وڃي، تنهن تي مها پاپ چڙهيندو. هي يڏ شترا! هڪي چٽي آشرمن جو ڏرم ٿو پڏايان ۽ سو ڏيان ڏيتي پڏ:-

برهمچاري ويهن ورهين جي اندر ماتا پتا جي آگيا سان گرو جي گهر وڃي اڃجي تن من سان سيوا ڪري. ڪڏهن بہ ڪوڙ نہ ڪوڙائي ۽ بکيا ڪري اڇي پنهنجو پيٽ پالي. ڪاوڙ ڪرط يا ٻيڙا لفظ چوط چڏي ڏيط گهرجس. ڪابہ سڪندي شيءِ بدن کي نہ مکي ۽ استريءَ جي سنگر ڏان سداءَ پري رهي. شاستر چونڊا تر "استري باہ ۽ پرش ڪيہ سمان آهن. جٽن ڪيہ باہ تي پڪهوط بنا رهيو نہ ڏيندو، تٽن پرش جي بہ حالت آهي." ۽ ورهين بعد جو سنگر پرش، لاءِ سداءَ نقصان ڪار آهي."

ڪنهن چڱي ڪُل مان شادي ڪري گرهست ڏرم پالي. چڏهن پنجاهہ ورهين جي عمر ٿيس، تڏهن استريءَ سميت ڪنهن ايڪانت استان هر وڃي پڳوان جو سمرط ڪري. آخي قل قول

ہے۔ کیھری کی کھوہی تریکیہ گری، شاستر پڑھی ؛ دان ڈئی، جاڈر ؛ ڈرماتما ٹی ساکان سنتن ہی رکیا گری ؛ سدا پبھنجی من ؛ الدریدن کی وس رکی۔ ونش وابار گری ڈرم تی قایم رہی، دیوتاؤن ؛ براھمٹن ہی پکھی گری ؛ شودر مشین تن ؛ رطن ہی شیوا تھال گری ؛ الجی عیوض جیگی ملی تبھنتی گداری۔ شودر کی وید منتران سان یکیہ گرٹ نہ کھوہی۔ براھمٹ کی ہٹی آدمی ہی لوگری ؛ سیوا نہ کرٹ کھوہی۔ ہی بڈھا تون سوال گرین ڈیو ؛ دروڈا چاریہ ہوڑی مہاتما دریوڈن ہی لوگی ہو گئی؟ تہ انجو جواب ہی آمی تہ ہگڑی ڈیھن دروڈا چاریہ ہی پت اشوتھاما کنھن ہٹی پالکی کی پیشند ؛ ڈسی پبھنجی ہی کان کیہ کھویو۔ دروڈا چاریہ کنگال ہٹ سب پبھنجی بت کی کیہ ڈیشی نہ سکھیو، ہو ہاتھی ہر میٹوڑی کھی کیہ ہی جیوانس بت کی ڈالہ۔ اشوتھاما تہ کیہ سمجھی ہی ؛ ہو، ہو دروڈا چاریہ پالکی کی کرٹ لگیو ہو ہا کیہ ہر بت کی ڈیٹ لاہ اسمرتھ نیو۔ سہ ! الھی سب گری لاہ ؛ ہی دریوڈن ؛ ت رھٹو ہس ؛ ہی بڈھا ماٹی تو کی استوین ہو ڈرم تو ہتایان سہ ہر بڈی ؛ ت ؛ استری پبھنجی پتی کی ایشور جاٹی انجی آکیا ہ رھی۔ سدا مٹا ؛ دن ہوی تہ کڈھن رکھنھن سان گوڑ ؛ نہ ہوی، لوب کان ہوی لاچی، شکھن سان پبھنجی پتی ؛ ونہ ہی سیوا گری۔ جیگی ہر کیہ، مجی تبھنتی راجی رھی، کڈھن پاچی ؛ پتی سان گہ ہلہ گا لاچی۔ ہو میشو ہ لچا سان کا استری ؛ ڈوا لی ہوی تہ ہوہ ماکو کاڈو کالی ہو میشو ہ ہو ہجن ؛ ہان کھدی رھی۔ کڈھن ؛ سنن طعامن کاٹرٹ ہی خواہش نہ رکی ؛ لکی چکا کیہوا ؛ گی یا زیو ہ پانی ہاتھ سیکری،

پيٽ لاءِ ويا. سڏن سڏرتا ڪري ڪنهن برامڻ پيٽ ڪان
ڪين نروڪيو، جنهن ڪري هڪڙي ڪن ۾ سڀ امرت پي
انڌرڪان ڏي ويا. اهو حال ڏسي هين ڏيئتن ميرڏانو ڪي وڃي ٻڌايو،
تڏهين هو شري ڏاريٽ جي اڀا اڇا ڏسي اُنهن ڦلهن کان ٻاهر هليو
ويو. انهيءَ بعد شري مهاديو شيام سڏرجي ڪرپا سان ترپر ڏالي
ڏيئت کي ماري سڏس آهي ڦلها ساڙي پسم ڪري ڇڏيا.

ايتري مهما شري شيام سڏرجي ٻڌي راجا ٻڌ شنر پاٽ کي
وڃڻ پا گيي سمجهڻ لڳو. پوءِ ڏاڙهه منڻ کي چئن ورڻن ۽ چئن
آشرمن جي ڏرمن جي ٻڌائڻ لاءِ ويٺي ڪيائ. ڏاڙهه منڻي تڏهين
ڪيس چوٽ لڳو تر "هي ڏرم مورتي! جنهن منش ۾ تون هي
هيٺيان گڻ ڏسين تنهن ڏي سمجهڻ تر ٻڌوان پرسن آهي. يعني
جو سڏائ سڄڻ، ڪالهائيندڙ هجي، هردي ۾ ڏيا رکي ۽ جنهنکي ڏکي
ڏسي تنهنکي اُن ڏکـ کان ڇڏائڻ جو اُپاءُ ڪري، پنهنجي وسيعت
سارو دان ڪري ۽ اڪيلو پوڄن نه ڪري، لالچ ڇڏي سڏائين
سنتوش ۾ رهي، سنساري مايا کان پري رهي ساڌ سنگت ۾ گذاري،
پرميشور جي ڪٿا ۽ ڏرم پرڀرسان پڙهي ۽ ڄڻي. هي راجا! جيڪو
اِنهن چئن ڪمن مان ڪو به نشو ڪري اُنڪي پسون مثل سمجهه.
ٻڌوان جي ٻڌڻي ڇڏي ورڻن ۽ چئني آشرمن کي ڪرڻ گهرجي.
جو براهمڻ ويد پڙهي سڏيا وغيره ڪري ٿو، پر ٻڌوان جي ٻڌڻي
نشو ڪري اُن جو آهو سڀ اجايو آهي. اهڙيءَ طرح ڪين کي به سمجهه.
براهمڻ اُنهيءَ کي ئي چوٽ گهرجي جنهنجا سڀ سنسڪار ڪيا هجن
۽ بکيا وڃي پنهنجو گذران ڪري؛ پر بکيا بر آها نه هجي جا
ڪنهنکان ڇڏي وڃي. براهمڻ کي سڏائ ست شاستر ۾ ڏيان
هجي ۽ هميشه ڳهيڙ ۽ هون هوم ڪندو رهي، نه رکو دان وڃي پر ڏئي

ويڙهه لڳو تر "اڳتي ڪنهن ڏيتيت کي اهڙو سخت وار ڪيو"
انسن جي پڪوان آڻن الترڪان ڪي ويو. پرهلاد ڏرمسان ٿي
مارڻ لڳو ۽ انسي ٻئي ڏري ڏيڪئي ۸ لڳو وهيو.

ايتري ڪتا جي ڏاڍ ويڙهه لڳو تر "هي ڪشنو اها آڻيئي جيڪ
وهي جي تن جنمن جي ڪتا. تون وڏا ڪي آهين جنهن پرماتما
جي جوگن جو ڏيان ڌرهما ۽ ٻيا ديوتائون انسي پرڪي رهيا آهن
۽ وڏا ٿوڪي ۽ رشي آنجو درشن ڏيان ۸ ٻرلڻا پائيندا اهوئي
شري ڪرشڻ مهاراج تنهي لوڪن جو ناٿ ڪي پنهنجو لنڊ پڪٽ
سمجهي تنهنجي آڪيا ۸ ٻيڙو آهي. اهوئي سڀ آهي جو دنيا ۸
پڪٽ ۽ قتل سندس ڏاڍو مشهور آهي. هڪڙي ٻيري شري مهاديو
الهه شيام سندر جي ڏاسان ڏيڙ ڏاڍي ڏيت کي مارڻ جو جتن
ڪري سندس ڏاڍو ڏڪاري ٻيهر. اها ڪتا توکي ٻڌايڻ جا ڪري ٿي:

ڪنهن سمي ڏيتين ديوتائن کي هارايو تڏهين ڏيت برهما
جي آڪيا موجب مير ڏيو جي شڪ ويا ۽ جنهن پنهنجي مايا سان
ٽي قاعا سمان، ڇالڪي ۽ اڪاش ۸ اڏڻا جوڙي ڏاڍ جي
ڪڏهين قسط ۸ ٽي آيا تر ڪڏهن غائب ٿي ٽي ويا. اهي ڏيت
پهچي رها تر پوسان گڏ جي ديوتائن کي پڇائي آنهن قاعن ۸
ٽوڙي اڪڏا هٽا. ديوتائن ڏڪهين لاچار ٿي وڃي شري مهاديو جي
شرڻ ويا. شري مهاديو ڏاڍي ئي ڏڪهين ڏيتين کي مارڻ لڳو،
ڏڪهن ميرداڻو پهچي مايا سان آنهن قاعن ۸ هڪڙو امرت جو
ڪنڊ ڏاڻيو جهڙ جيڪي ڏيت شري مهاديو ماريا ٿي سي ۽ وهي
۽ ري جيئرا ڪري ٿي ڇڏيا. ڏيتين جي اها حالت ڏسي مهاديو
ڏاڙهي جو ڏيان ڪرڻ لڳو. شيام سندر شري مهاديو کي آڏا ٿي
ڏسي پاڻ ڪنهه جيئو ۽ برهما ٿي ڪاڻو ڏاڻي الهه ڪنهه ٿي امرت

مونکي رکي ھڪڙي ھئ خواھش آھي تہ جڏھن جڏھن مان جنم
وٺان تڏھن تڏھن ست سنگ ۽ رھي اوھانجي ٻالي جو جاپ ۽ چرڪن
جي پڪتي کندو رھان ۽ ھڪ پلڪ ٻہ اوھين مونکي نہ وسرو.
ٻيو تہ ھي جيڪي منش اڳيا نٿا ڪري سنساري سکہ مايا روپي
انڊي کوہ ۾ پيا آھن، تنکي گيان روپ رسي پکڑائي انھيءَ کوہ
مان ٻاھر ڪڍي اُڌار ڪريو. جيڪڏھن چئو تہ انھن اڳا چگا
ڪم ڪيائي ڪين آھن تہ منھنجي ويٺي آھي تہ منھنجن ڪيلن
چگن ڪمن جو ڦل اُنھنکي ڏيئي ڪرڌارت ڪريو ۽ اُنھنجي
اڌ رمہ ۽ پاپ جي عيوض مونکي سزا ڏيو. جيستاءِ اوھان جي دايا
۽ ڪرپا انھن اڳيانين تي نہ ٿيندي تيستاءِ ھو مايا جي چار مان ڇٽي
نہ سگھندا. جڏن سمنڊ مان ڪڇوري ڀرط سان ھو ڪٿي نہ پوندو،
تڏن اوھانجو ٻہ اُنھن تي ڪرپا ڪرط ڪري ڪجھہ ٻہ نہ ڪھندو."
پرھلاد جا اھڙا دين وچن ٻڌي نرسنگھ پگوان پنھنجو غصو
شانت ڪيو ۽ پرھلاد کي چوڻ لڳو تہ "ھي پٽرا! تون منھنجو پورڻ
پڳت آھين، انلاءِ منھنجي اڇا آھي تہ تون ويھي راج ڪر، نہ تہ
ماڻھون چوندا تہ پرھلاد ھريءَ جي پڳت ھٽط ڪري ٻہ راج نہ پاتو.
تو کي راج گدي جو ڪو ٻہ وڪار نہ لڳندو ۽ سداءِ منھنجي چرڻن
جي پريت رھندي. جيستاءِ دنيا قايم آھي تيستاءِ تنھنجو جس
گائيندو رھندو." پرھلاد تڏھن پنھنجي پيءُ جي اُڌارلاءِ پگوان کي ويٺي
ڪئي، جنھن تي پگوان آڳيت ڏنس، تہ منھنجي پڳت جو ڪو ٻہ
مٽ مائٽ بلڪ ست پيڑھيون نرڪ ھر ۽ جي نڪيون سگھن. ھاڻي
تون گاڏ چنتا نہ ڪري ويچ پنھنجي پتا جو ڪريا ڪرم ڪري چڪو.
پگوان جي آگيا سان جڏھن پرھلاد سب ڪريا ڪرم ڪري چڪو
تڏھن پگوان ڪيس گادي تي ويھاري تلڪ ڏنو ۽ پوءِ برھما کي

سيندو. اهو ٻڌي نرسنگھ پگوان جي آتي موڪلائڻ، ۽ پگوان
کي نرڪوما ڏيڻي پهچڻ مسئلي پگوان جي هوڻ تي رکي
مت ٻوڙي ستوتي ڪرڻ لڳو.

پرهلاد جي هير ٻڌي نرسنگھ پگوان جو غصو ڏور
ڪيو؛ پرهلاد جو منهن مٿي کڻي ڏاڍي هير مان ڪيس هٿ ورهاري
ٻولڻ لڳس تہ "هي نعرا ٻڌاه تہ ڪهو هيئي." پرهلاد تڏهين هير
۽ ٻوهي مت ٻوڙي ٻولڻ لڳس، تہ "هي ديوانن! مون اڳ ڪي ڪيل
هي پاڪ تي دڙال ڏي اوهان جا منهنجي رکيا ڪئي آهي، تنهن
ڪري آڳ پاڻ ٻوڙ ٻاڪوار ٿي ڪڏهڪي نڏو سمجهان. اڳ مون
هن جڳت ۾ پگهڻ ڪي سک ڏيڻ؛ اڳ مون کي لاڄ ڪرڻ لاءِ
اوڏار ڪاريو ڏ، جن اوڏرن هي ڪٽا؛ ايڏا ڏڪي هي منش ڪٽي
پائين ڏا. آها! اوهان جي مايا ڪير ٽاڙ ڪري سگهند؟ اوهين
جيڪڏهن چاهيو تہ هنڪان اڳي منهنجي بدا هي الت آڻي سگهو
ٿا. هي ديوانن! اوهين ٻوڙو پگهي ڪرڻ سان ڏاڍي ڪيو تا
ٿها. پگهي، تپسيا؛ دان وغيره ڪرڻ سان لڌا ڪيو. تپسيا ڪرڻ
سان ڪو سهڻو ٻاڻ ٿيئه، يا پگهي ڪرڻ سان ست ٻڌ مون
وڻڪٽ. هن ڪيون او واڌي غصي کي بوهما؛ ٻيا ديوتائن؛
شانت ڪري سگهيا، يا رکو مون اڪيلي پاڪ هي ستوتي ڪيون
پيئي، تنهنڪري هي ديوانن! آڳ ويڪ وڏا ڪي آهان. هي
ديوان ٻڌ! آڳ ڪري مايا لان ڏاڍو ڏاڍو، تنهنڪري ڏيا
ڪري مون جي شرط هر رکو. هي ديوانن! سنسار جو سڀ
هميشه ڪير ڪ منهنجو بدا تنهي لوڪن جو راجا منجي
ٻاهو هيئه ڪ مٿو ٻيو آهي ڇڪ هوئي ڪيو. الله
تو هي ڪاڻي ڪ شي ڪ دار آهي، ڪ مان تہ ڪلان ڪهان؟

قرار ڪيو چوٽ لڳس تہ "اڙي او موڪر! موڪلان برو ڪ
زبردست جي تنهنجو ڏاڍ آهي تہ سڏيندس تہ اچي تنهنجي رکيا ڪري."

پرهلاد - پگهٽن جي رکيا واسطي هو هرهند موجود آهي.

هرڻيہ ڪشپ - هن ٿنڀ ۾ آهي؟

پرهلاد - بيشڪ آهي.

اڇا پرهلاد جو ايترو چئي ٿنڀ ڏانهن نهارط تہ چاڏسي جو پگوان نرسنگھ روپ (اڌ آدمي ۽ اڌ شينهن جوڙو بدن) ڌاري ٿنڀ مان ڏيکاري ڏني. اهو روپ ڏسي هرڻيہ ڪشپ جڏن پاڻيو تہ وڃي ڏوشو هڻائس، تڏن اُهو ٿنڀ ڦاٽي پيو ۽ منجهانس نرسنگھ پگوان ڏاڍي گاوڙ مان للڪارط لڳس.

هرڻيہ ڪشپ اهڙو پيارڪ روپ ڏسي منجهي ويو ۽ من ۾ چوٽ لڳو تہ "هوڙو اڌ پت روپ مون اڄ ڏينهن ڏاڻ ڪڍين ڪونہ ڏنو. پرهما جيڪو موڪي ورڏو هو تن مان ڪا برگالهہ من سان لڳي نڪي سگهي ۽ پاڻا نڪو تہ هيءُ موڪي ضرور مارينده." اڇا هو انهيءَ خيال ۾ هو تہ نرسنگھ پگوان ڪيس گهلي گوڏي تي ليڌائي سنڊس پيٽ پنهنجن نهن سان ڦاڙي وڌو. اُن وقت نرسنگھ پگوان کي ڏاڍو غصو هو ۽ سنڊس اهو ڪرڻ ڏسي تنهي لوڪن جا جيوَ ڏکط لڳا. ديوڏائن تڏهين برهما کي نرسنگھ پگوان جي ستوتي ڪري غصي لاهط لاءِ چيو. برهما انهيءَ تي پگوان وٽ وڃي انيڪ پرڪارن جي ستوتي ڪئي، پر تڏهين ہ پگوان جو غصو ڏور نہ ٿيو. پوءِ تہ واري واري سان شنڪر مهاراج، اندر ۽ لڪشمي، نرسنگھ پگوان وٽ ويا، پر سنڊس ڪرڻ شانت ڪري نہ سگهيا. تڏهين سيني گڏ هي صلاح ڪئي تہ پگوان جنهن پگت جي رکيا لاءِ هي اوتار ورتو آهي، تنهنجي ئي پرارٿنا ڪري شانت

هو میشور جی پچن ۸ لکی رهو. هی سنساري سکر کاچ سمان آهی ۽ هوي پوماتما جو پچن ۽ پکتی هارس پٹرو الکر آنند جي کاط آهي. سو جڏن هارس مارط کوي کهن شئ جي ۽ کهوچ لئي رهي، تڏن هوي جي پکتي کندڙ ۽ بهوواد رهيو."

پرهلاد جو اهڙو آديش، هڏي سي هو کر سندس، هوط پڌلدو هارط لکا ۽ وار وار آچارط لکا. هوکون جي اهڙي ريت هارط تي کوڪي ڏپ لکو، سو کين ڏاڍو ڏمکائط ۽ هرٹيہ کشپ جو ڏپ ڏوط لکن ۽ پو هوکون سندس مکي برابر ٻڌي. انهيءَ تي کوڪو سيني هوکون کي پرهلاد سمهت هرٹيہ کشپ وٽ وڃي کيس، سمجهو رو حال ٻڌايو. هرٹيہ کشپ پرهلاد تي ڏاڍو کاوڙيو ۽ کيس، طرحين طرحين جا ڏپ ڏيئي مارط لاء ڏيچارط لکو، پر پرهلاد مرکي هوط لکس تر "هي پتا جي! جڏن پکوان جي شکتي کوي اوهين واچ کاري رهيا آهيو، آهي ئي اولا شي پوشر، سيني کان زوراور آهي ۽ هر هند ۾ وڌ آهي. هو جيکي ڪاهي سو لي سکهي ٿو. ٻني کهن کي ر ڏيکي ملت کوط يا دم مطط جي طاقت کاهي. هو لکي ٻڌ آهي تر هو سمهجي اوس سوانتا کندو. اوهين پاڻهي نهي لکن جو هاڪ ۽ سيني کي سمهجي هت وس سمجهي. پڻا آهيو ۽ پو ايڏا ڏاهو ۽ پين وکون ئي ر سمجهي کوڙ سکيا آهيو. الله واجب انو تر سمجهو اهو راکشسي سياڻ هڏي، الدرين کي ر، وکي هوي پوماتما جي جڏن ڏ ڏان کڏ ڏي، ڏهي سنساري ساکر توي هار ٻڌو. سچ جيو الن تر سمجهو موت وجهوايندو آهي نه سمجهي ٻڌي لکاڻي ڪر رهندي آهي. سو سمجهي ڏ تو اوهان جا ٻر ڏپ اڄي پو را ڪيا آهن."

پرهلاد جا اهڙا غصي ڏيندڙ وچن ٻڌي هرٹيہ کشپ کاوڙي

ڪشپ جو پرهلاد ڪي پگوان جي ڇڏڻ ڪرڻ ڪان روڪڻ ۱۳۵

پرهلاد ڪي هرڻيڪشپ وڌ وڌي ويو. موهه جي وس ٿي
ڻيڪشپ پرهلاد ڪي هنڌ هٿ هاري جيڪي پڙهيو هو سو ڇڏڻ
ڳيو جڏهين هو هنڪي رام نام جي مهما ۽ ست سنگ جو مهاتم ٻڌائڻ لڳو.
ڳو. هرڻيڪشپ تڏهين ڪاوڙ جي پرهلاد ڪي سمجهائڻ لڳو تہ
ڪ موڪرا! تون اسانجي دشمن جو ڏالو ڏو ڪنهين ۽ پنهنجو ڌرم ڇڏي
پنهنجي ڏو هلين جو واجب ڪينهي. هن ڪانپوءِ گروءَ جي
آگيا موجب هلجہ ذرتہ ڏاڍي سزا ملندئي." پرهلاد پتا جو ڏرو ڇوڻ
ڪ ڌيان هٿ ڏيئي آڏو ۽ آڳلندو گيان جون ڳالهيون ٻڌائي ڪيس وڌيڪ
ڇڏڻ ڏارڻ لڳو. انهيءَ تي ڪاوڙ جي هرڻيڪشپ ڇو ڪ ڏسان ڏو ڪ ڏهو
ڪم ڪڻو تہ "وڃ پرهلاد ڪي ماري اچو" ڇو ڪ ڏسان ڏو ڪ ڏهو
منهنجي دشمن جو ڏالو ولي رهيو آهي. سياڻن ڇيو آهي تہ جنهن
دو ڪي عضوي ڪري شريرهي ڇڏي انگ ڪي خرابيءَ پهچڻ جو ڊپ
هجي تہ اهو ڪپي ڇڏجي." اهو ٻڌي هو ڏيئت پرهلاد ڪي انيڪ
هٿيارن سان مارڻ لڳا، پر هي جو پگوان جي ڌيان هٿ مگن ويٺو هو
تنهنڪي ڪنهين بہ اثر نڪيو. هرڻيڪشپ ڪي اهو ڏسي ڏاڍو عجب
لڳو ۽ پوءِ پرهلاد ڪي وري برسمجهائي شڪول ڏي ڏاري موڪليائ.
پرهلاد وري بہ ڇوڪرن ڪي اهوئي سا گيو گيان سيکارڻ لڳو.
ڇوڪرن تڏهين ڪيسر، وري ڏي ڏني تہ "هي پرهلاد! اسين اڃا نندڙا
پار آهيون، جڏهين وڏا ٿيندا سين تڏهين پگوان جو ڀجن ڪندا سين."
پرهلاد تڏهين ڇوڻ لڳن تہ "ڀائرو! پگوان جو جهڙ هن منش جوڻ
ڪانسواءِ ٻيو ڪٿي بہ نٿو ڏسي ۽ هي منش جو ڇولو ڪوهر ڪو ڏر ڇڏ
ملي. هي تہ اسانجي وڏن پڃن جو پرتاپ آهي جو هي جهڙ ملي
اٿون ۽ انهيءَ منش جهڙ لاءِ ديوتائون بہ سڪي رهيا آهن، انڪاءِ
جيڪڏهين پنهنجو نيڪ ڀلو سمجهو تہ ٻيون سڀ ڪالهيون ڇڏي ڪري

۽ جي ديوتائون برهما وٽ وڃي، جهنگري برهما لاءِ ٽي هنڪي ور ڏيڻ لاءِ وٽس آيو ۽ مٿس پنهنجي ڪرمندل مان وار، اڇائي ڪيس جٽن ۾ ٽڪن بنائي ۽ ڏاڙهين. هرڻبر ڪشپ برهما کي ڏسي خوش ٿي ڏيوتي ڪري چوڻ لڳو "ڌر مهاراج! جڏهن اوهين ٻون ٽي پوسن ٽي ور ڏيڻ لاءِ آيا آهيو تر هي ڏيو ۽، جو اوهان کي وڏا کيل ڏيو، وڏڪاءُ ڏيڻن، ديوتا يا دئيت، منش يا ڪو ٻيو مولکي ماري نه سگهي. ماڻ نه ڏينهن ۾ نه رات ۾، منهنجو موت نه ڌرتيءَ تي ٿئي ۽ نه آڪاش ۾، مولکي کي هٿيار ڪاٽي نه سگهي ۽ نه تر لوائي ۾ مٿي کي منهنجي سامهون ٻيهي سگهي، آءُ سڀني جو راجا ٿيان ۽ منهنجي ٽهسيا جو زور وڌڻ نه ڏجي."

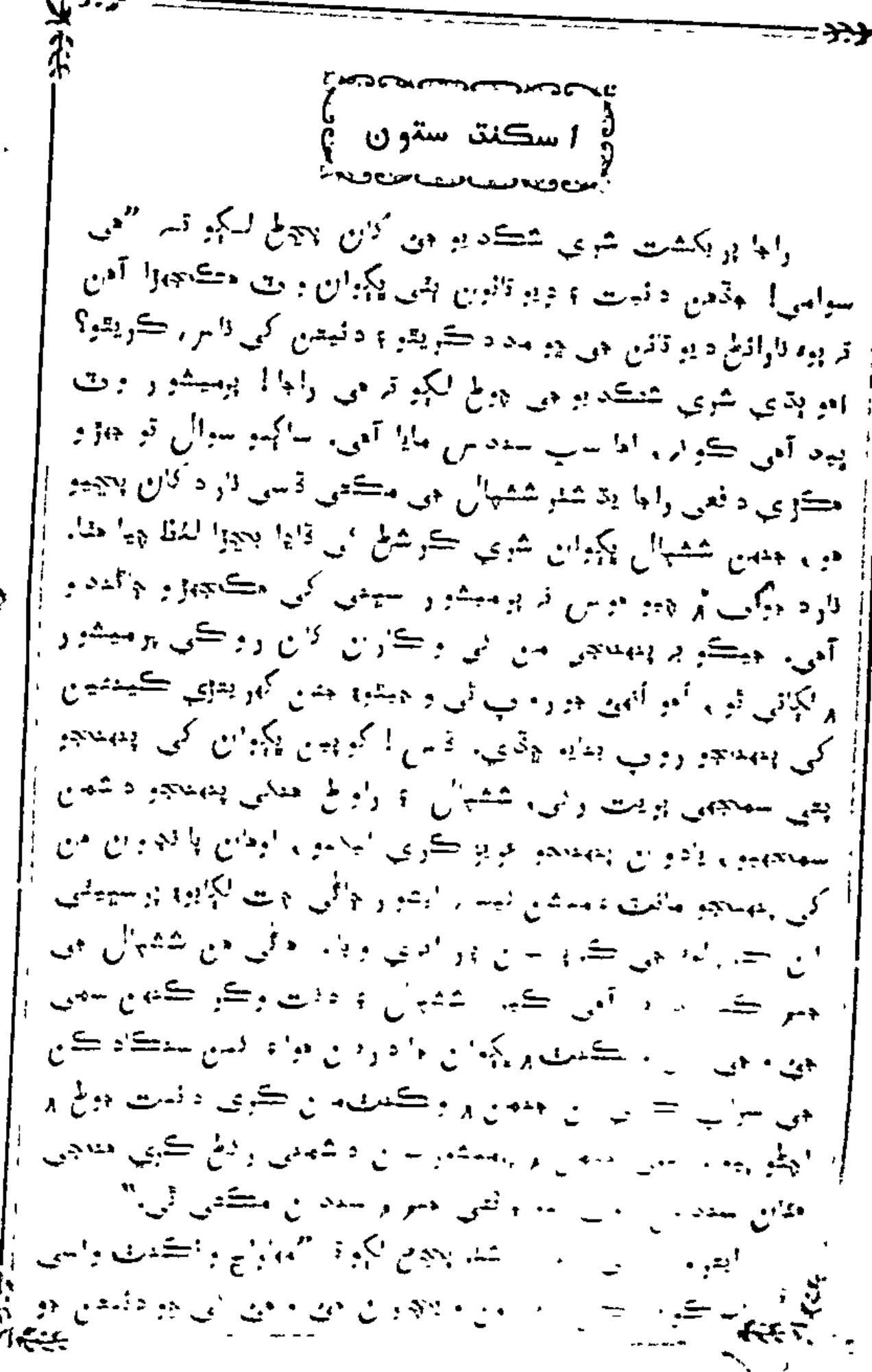
برهما هرڻبر ڪشپ کي اهو ور ڏيئي ويو هليو. پوءِ تر هرڻبر ڪشپ لڳو سڀني کي ستائڻ. سندس ظلم ڪري ڌرتيءَ ڏڪڻ ٿيو ۽، يڪسر ۽ ٽهسيائون سڀ بند ٿي ويا ۽ هي ابتر تر ستائڻ لڳو جو جو ڪوڙ ماڻ ڪرڻ لڳو. هرڻبر ڪشپ کي ڀار ٿيڻ ۾ ماڻ ٿي نه ڏينهن جهڙا ساڻ باقي هوڻون ٻوڌو، جو سڀني کان لڏي وڃي، تنهنجي سياڻ ۽ ذات ديوتائن جهڙي هئي. جو الڳي ٻهر سڀني ۽ مهاتمائن جي سڪسا ۾ رهي ڏوئي جو پڄڻ گڏ وڃي. ڪهڻ ۾ ٻوڌي ڪي ڏسڻ نه ڏڏو هو. اوڙي پڄاڻ هرڻبر ڪشپ جو ويڙهه شروع ٿيو.

پڄڻ ۾ رهيل هي ٻه ستا ۽ ٻوڌ ڪي ڪوڏ وٽ ڀاڙڻ لاءِ جو ڪاسو ٻڌ هئي سندس ڪوڏ کي تاڪيد ڪيل هئي تر اوڙي پڄاڻ ڪٿي جو هي ڪڏهين ڀاڙڻ ۾ پڪوان جو ڏاڍو نه ٻڌي. ۽ پڄاري ڪوڏ ڪهڻي مٿا هٿيار ٻڌو ٻوڌ ڀاڙڻ نه رڳو جو سمجهه ڪڏو رهيو. ڪاڻ ٻين شاڪين کي نه آڻا هيو ٻڌي ڏڪڻ ٿيڻ، جهنگري ڪوڏ ڀاڙڻ

ي وڃي ڪي سراپ ملط ڪري ٿي د فعا د ڪٽ جوط ملط بابت

مون مليو؟" نارد ورائي ٿو ڏيس تر "هڪڙي ٿو ڏينهن سنڪاه ڪ
ميشور جي درشن ڪرڻ لاءِ وئڪنٺ ويا ٿي، تر جيئ و جيئ انهن
ڪي چوڪرو سڏجي اندر وڃڻ نه ٿو ڏنو، جنهنتي انهن ڪاوڙجي
جيئ و جيئ ڪي سراپ ٿو ڏنو تر اوهان، جو اسانکي ڏر ميشور جو درشن
ڪرڻ نه ٿو ڏنو، انلاءِ وئڪنٺ مان ڪري ڏيئت جوط هر جنم وٺو،
۽ ٿئي جنم هر اوهانجي مڪتي ٿيندي. ان سراپ ملط ڪري
پوئين جنم هر هو هرڻاڪش ۽ هرڻيءَ ڪشپ ذالي ڏيئت پيدا ٿيا.
هرڻاڪش پڙڏوي پاڏال هر ڪٽي ويو، جنهنڪري ديوتائن ڪي ڏاڍ و
ڪشت سهڻو پيو ۽ هنڪي مارڻ لاءِ ڀگوان واراهه روپ ڌاري پاڏال هر
وڃي ڪيس ماري ڪاڍي ڏسڻ، پڙڏوي ڪسي آيو ۽ نرسنگهه اوتار وٺي
پرهلاد کي بچائڻ لاءِ هرڻيءَ ڪشپ کي مارياءِ. ٻئي جنم هر انهن
جيئ و جيئ راوڻ ۽ ڪنڀ ڪرڻ ذالي جنم ورتو، جتي ڪين
شري رامچند راوتار وٽي ماريو. هينئر هتن ششپال ۽ دنت وڪرٽي جنم
ورتو ۽ شري ڪرشن ڪين ماري مڪتي ڏني." اهو ٻڌي راجا
يڌشٽر سوال ڪيو تر "مهاراج! پرهلاد جهڙي ستوڪٽئي سان هرڻيءَ ڪشپ
سنڊ مس پٽا جو دشمني رکي هنڪي مارڻ جا ڦير ڦيدا ٿيو؟" نارد
ڪيس ٻڌي مرڻو پيو ۽ اٿڻ ويٺ، دڪيت ڪال هر جو ڦيدا ٿيو ڪيس
وراٽي ڏني تر "هي يڌشٽر! هرڻاڪشر، جي مرڻ ڪري هرڻيءَ ڪشپ ۽
سنڊ مر، پاڻ ڀگوان سان دشمني ڪرڻ لڳو ۽ جنهن هتن براهمڻن ۽
درشين کي هون هوم ڪندو ڏسي ڏاڍ تر انهنڪي ماري سنڊن ڀگوان
داس ڪري ڇڏياءِ. ٻوءِ پاڻ سنڊ راڄ ڀوڳ ڏي وڃي ڀگوان
ڪان ويرو ڏنڻ لاءِ برهما جي تپسيا ڪرڻ لڳو. آڏي هن اڏري ڏ
تپسيا ڪئي، جو سنڊ مس بدن مٽي سان ڍڪجي ويو ۽ مٽ
گاهه ڦيدا ٿيڻ لڳو ۽ ڏانگن وڃن پڇنڇا ٿي ڪيا. اڏي تپسيا ڪ

اسکنڈ ستون

پھیدھی پٹی کشیپ ھو ڈاڈی ہڑ ہر سان سیوا کرط لکی ۔
کشیپ د ٹھی ھو سیوا کان پا سن تی کیس ۔ د دا ان کھوط الہ
پٹ ، چھیدھی د ٹھی ھو الہ د ٹھی ہو د کھوط لکی ۃ ھو لکی الہ ۔
د ٹھی ھو الہ د ٹھی ڈاڈی ، آدام ، ٹھی ، پر ٹیت پھیدھی ٹھی ہو جی
ڈاڈی ، مشغول ٹھی ، پھی ۔ الہ د ٹھی جی ٹھی ورت د ٹھی ہو الہ چھو ۔ د ٹھی ورت
ڈھیدھکڑی پھیدھی مرط ھو ۔ ٹھی آپ سھجھی ہوا ھوط ہو د ٹھی ،
ڈاڈی ، جھی ھیڈ د ٹھی ورت د ٹھی ہو ہا پھی کشیپ لکھو ٹھی ہو ٹھی ،
وکیل ھاں کان ٹھیں ہالط الہ چھو ھو ہو د ٹھی ہو ٹھی ہو ٹھی ،
اڈاڑی پٹ ٹھی ہو ٹھی چھیدھکڑی الہ د ٹھی ھو ۔ ولی د ٹھی ہو پٹ ھ
الہ د کھڑی سان اھو ہالط الہ ھو ٹھی ہو ٹھی ہو ٹھی ہ

اها گالهه ٻڌي راجا هراڻي هو شوڪ متجي ويو ۽ پوءِ : هي
ڪيوان ۽ پڇن ڪرڻ لڳا. ڪيوان متن پوسن لي ڪري سڀڪو
ڪان ، هو سيني ماڻن تي پهچي سگهي ، ڪين ڏيڻي الوڏان تي
ويو . ڪوي ڏينهن راجا چتر ڪيتو آن ڪان ۸ ڏاڻي ڪيلاش
پوءِ ت تي اهي پهتو ، جتي ڏسي ترمها ديو هاروتي کي کوڏي تي
هاري ڪيتون رشين کي ويٺو گيان اپديش ڪري . چتر ڪمقو
اهو حال ڏسي ڏاڍ لڳو تر "ڏسو! هتن پوءِ ڪيالين جو حال هو،
جڪت کوڻي جيڪا جڏي ڏڻ اڻي ۽ وشي آدميون وانگر سڀا ۸
استوتي کي کوڏي تي هاري ويٺا آهن . سڀاري جيو ڏ جيڪر
انهن ڪين ڪن." اها گالهه ٻڌي مها ديو تر ڪاي ڪڻي ماڻ
ڪئي ، پوءِ هاروتي کان سڀو ڏ ويو . تنهن کيس سراپ ڏيڻ تر
"تون ، جس دنيت جوڙ ۸ ڪمقو ڪ اڻجو ڪل پوءِ." اها گالهه ٻڌي
چتر ڪمقو کي ڪاهه ڏ ڏ ڪوڏ ڏيو ، پوءِ هاروتي کي لعي
جوڙ لڳو تر "ماتا! تون هاڻي گالهه ڪمي سا ڏاڍ ڏکي انهان
ڪوڙ ڳاڻ ، پو الله ڏ سڀاري آدمي اها ٻڌي بيحياء ڏ ڪي پون."
اڳوي ڪٽا ٻڌي شري شڪديو هي چيو تر "هي راجا اڳوڻي
چتر ڪمقو هاروتي هي سراپ ڪري ۽ ڪاسه دنيت اهي ڪيو ۽ ڪ
ڪ ڪمقو ۽ هي ڪ ڪ ڪ ، تنهڪري جوڙ ۽ وقت
هن ڪيو اهو گيان ڏيڻ جو."
هاڻي راجا پرڪشت بجوڙ لڳو تر "هي شڪديو هي مهاراج!
دتي ڪ ڪ ڪ ڪوڻي ڪوڙ ڏ ڏ ڪ؟" شڪديو وراڻي ڏني تر
"ڪڏهن پڪيان ماڻهو ۽ ڪ ڪهڙ اڏڙ ولي دتي هي جن پڪن
موڪلڻ ڪشپ ۽ ڪ ڪشي کي ماري ڇڏيو. تڏهن هو ڏاڍو اداس
ٿي جوڙ لڳي تر "هتن الڏو ڪ ڪ ڪ

ايترو چئي شري شڪديو جي چوٽ لڳوتر "هي راجا! استري پنهنجي
ڪل ۽ پٽي جو پلو نه ڇڏي رڳو پنهنجي شوير جو سڪر چاهيندي
آهي، ان لاءِ گياني پرش، ڪنهن استري جي ڳالهه تي ڌيان
نه ڏيندا آهن. تون به ڪوڙ نه ڇڏ."
چترڪيتوءِ جو اهو حال، ٻڌي آنگرا رشي ۽ ناردمني وٽس
آيا ۽ ڪيس ڪٿي قدر سمجهائڻ لڳا. راجا پنهنجي بيهوش حالت
هر رشين کي نه سڃاڻي ڪائن سندن اڳ جو احوال پڇڻ لڳو.
تڏهين آنگرا رشي ڪيس اڻڄاڻ ٿي ڪوڙ ڏي ڳالهه ڪري ٻڌائي
۽ چيائين ته مون توکي اڳيئي چئي ڇڏيو هو ته توکي ان پتر جي جنم
ڪري پريان سا ڪٿي خوشي ٿيندي، پر پوءِ تو ڏاڍو ڪڇيندءِ. هاڻي
تون پنهنجي من کي ڌيرج ڏي ۽ سمجهه ته هي سڀ ڪجهه ايشور
جي اڇا سان ٿيندو. من ڪوڙي دنيا کي ڇڏي ڏي ڇو نه هرڏوان
لڳاءِ ته مڪتي ٿيندي." ان ڪانپوءِ ڏاڍو هر ڪيس اڻوڻي پر ٿوڏو نه
هاڻي راجا پنهنجون اکيون کوليون ۽ ڏاڍو منجهي ڪري ليلاڙيون
ڪري چوٽ لڳو ته "ڪرپا ڪري مون کي دفعو من ڇوڪر کي جياريو
ته موڪلي ڌيرج ٿئي." اها ڪا اهڙي ڏاڍ پنهنجي يوڪ ٿي
سان آن ڇوڪر جي جيءِ آتما کي ڪوائي راجا ۽ راڻي جي ساهمهون
بيهاري ڪيس سندس، ڪايا ۾ اچڻ لاءِ چيو، پر من اڃا ڪاهه نه
مڃي ۽ چوٽ لڳو ته "هي ڪوڙي جنم جا پنهنجا ماڻا پڇا آهن ۽
مان ڪوڙي جنم جو منجهيو پٽ آهيان؟ ڇڪت ڏيو وهوارڻي الجهن
آهي، اڄلاءِ منهنجي ۽ انهنجي ڪا ناتي هر ڪنهن نه سمجهڻ گهرجي.
اڳوٽي جنم ۾ مان ۽ هي ٻئي راجا هئسون ۽ ڇڻ ۾ جنم ۾ پٽ ٿي
منهنجو سر وڍي ڪري ڏنو هو سوئي آڏ هينئر من جنم ۾ پٽ ٿي
ڪيس ڪري ڏان ٿو. انريت سڀ ڇوڙ من دنيا ۾ جيو آتما جاڻو."
ڏڪئي ڪان ولي وڃا آدن." ايترو چئي هو ڇوڙ

وڃسپت ڪيس، صلاح ڏني تہ تون ڪو انجام ڪري ڇڏ. وقت روڪينس تہ پوءِ مان ڀاڪيءَ ۾ بندوبست ڪريان، جنهن ڪري تنهنجو پڻ اندر وري اچي راج ڪري."

جڏهين اندراڻي جي انجام جي معياد پوري ٿي، تڏهين نيوش پنهنجو ماڻهو ڪيس ڪو ڦٽلاءِ موڪليو. اندراڻي اُن ڀيل وڃسپت جي صلاح سان چوائي موڪليس، تہ "منش راجسويہ ۽ اشوميڌ يگيہ ڪرڻ سان اندر ٿئي ٿو؛ تون سواءِ اُنهن يگين ڪرڻ جي ديولوڪ جو راجا ٿيو آهين. ماڻهي هيئن ڪر جو تون پالکيءَ تي ويهي ۽ اُڀا ٻاهڙن کان ڪلهن تي کڻائي مون وٽ اچ تہ پوءِ مونکي تنهنجي ڳالهہ قبول آهي."

ڪامرجي وس ٿي راجا نيوش پهچ پاڻ جو ڪو ويچار نہ ڪري، ڪيترن ئي رشين ۽ ٻاهڙن کان زبردستيءَ سان اُڀا پالکي ڪلهن تي کڻائي اندراڻيءَ جي محل ۾ آيو. ويچارا ٻاهڙ جن ڪڏهين بہ جهونہ ڪنيو هو، اڄ تڪڙا هلي نٿي سگهيا انهيءَ تي راجا ڪامرجي نشي ۾ انڌو ٿي رشين کي لتون هڻي جلد هلڻ لاءِ ڪهي ڪرڻ لڳو. رشين تڏهين غصي ۾ چون ڪيس "ڏنگ" تي پوڻ جو سراپ ڏنو. بس! انهيءَ سراپ ڪري ويچاري اندراڻيءَ جو پتورت ڏسڻ پڇي ٻيو ڪو وڃسپت اندر وٽ وڃي ڪيس ڪمل جي گل مان ٻاهر نڪري اچڻ لاءِ چيو. اندر تڏهين برهمڻيا جي ڏپ کان ٻاهر نڪرڻ جي ڪابہ ڏانءُ نہ ڪروءَ وڃسپت ڪيس يگيہ ڪرائي انهيءَ پاپ کان مڪت ڪرڻ جو انجام ڏنو. جنهن ڪانپوءِ اندر ٻاهر نڪري آيو ۽ يگيہ ڪري برهمڻيا کان ڇٽي وري اچي ديولوڪ ۾ راج ڪرڻ لڳو."

راجا پريڪشت شري شڪديو کي چوڻ لڳو تہ "مهاراج! ٻڌاءِ

ڏيندو. الله جيڪڏهن ڪنهن ڇڪي ڪڍڻ جي ٻي ڪا آلڇي ستاڻائي آهي. ماڻي آڻ ڏيان ۽ لڪائڻ ۽ اوهين ڏسڻ ڪر ڪريو."

شري شڪديو جي هٿ لڳڻ "جي راجا داڻي تر ٻڌا، جي ٻڌڻجي شوڀ ڏيڻ ڏان ٻر ڪڏا. داتا هو ڏاڍو سڏاءَ ڪائيو رهيو آهي. ڏاڍي ۽ شوم هو ڪو ٻر ڏاڍ ڪيڻ ڏو ڏي. ڏسڻ الدر ٻڌا راجائون ڏ ڏيڇ رشي ۽ ڏت بيڪر مڪڻ آيا. الله دان جي هو هڏ مهما آهي.

ٻوءَ جڏهن اُهين هڏين مان وڄ ڏاهي واس ڏيو، تڏهن الدر آلڇي مدد سان ورتراسر کي ماري وڌو. دئيت جي مار جي ٻڌڻ ڪري ديوتائون تر ڏاڍا خوش ٿيا، ٻر الدر کي ڏوڻ ٻر خوشي ڪاڻ ٿي. الهي جو سڀ اهو هو، جو ورتراسر جي ٻڌڻ ڪري برهمڻ هتيا پيدا ٿي الدر کي کيهڻ واسطي ٻر ڪهت ٿي. الدر آلڇي ڏپ ڪري پڇندو ٻڇندو ماڻسرو ۽ ر ڪري ڪمل جي ڪل ۽ وڃي لڳي ٻهي رهيو. هوءَ برهمڻ هتيا ٻر پڏوز جو روپ ڌاري اُن ڪل جي ڏو طرف واس ڪڻ لڳي. جڏهن ڪيترو ئي وقت الدر اُتي ٻيو رهيو، تڏهين سندس ڪڏي خالي ڏسي رشين راجا ڏهوش ڪيو، جو ڏاڍو ڏرماتما ۽ پرڏاني هو. الدر آسڻ تي ٻڌڻ ڇڏيو ۽ ٻر هن ديوتائن ۽ راج ڪرڻ جي سمرٿي ٻر سمجهي انڪار ڪيو. رشين تڏهن ٻهڪجي تپسيا جي ٻل مان ٻيو ورتراسر پيدا ڪيو. الدر آسڻ جو ڏاڍي راجا ڏهوش. کي ڏاريو. الدر آسڻ تي ٻهڻ بعد راجا ڏهوش. الدر ڪائي تي مهمت ٿي ٻيو ۽ ڪيس ٻاڻ ڏت اڇڻ ڏاڻ جوڙائي ميڪليائين. الدر ڪائي، جا ٻهورتا استري هئي ۽ جڏهن ڪڏهين ٻر ٻئي ٻهڻ جو چنتن ٻر ڪيو هو، سا ڏهوش جي اُن ڏپ ڪان ٻهڪجي ڪيو ۽ وهسڻ ڏت وڃي ٻهڻ ڪرڻ لڳي. آخر "مهاراجا ڪا ٻر ڏهو ٻو ڪري منهنجو ٻڏوت ڏرم بچاٻو."

آن ڏيئت جي مارڻ جي ڪئي، پر سپ اجائي ٿي. اندر تڏهين
ديو تائن سميت ڊاڙڻ جي شرط آيو ۽ ڪيس ويٺي ڪري ان
مها پينڪر ڏيئت کان بچڻ جي پرارٿنا ڪيائ. ڊاڙڻ اندر کي
چيو تہ "تون اڪيانتا ڪري برهمڻ کي ماري برهم هٿيا جي پاپ
جو ڀاڪي ٿيو آهين، انڌاء هن ڏيئت تي کو بر هٿيار اثر ڪري نہ
سگهندو. پوءِ ڏيڇ رشي جي هڏين مان، جنهن هزارين ورهين تپسيا
ڪئي آهي، جو (هٿيار) ڏاهي هن ڏيئت کي ماريندا تہ مرندو."
ايترو چئي وڪنڊ ڏاڻ انتردان ٿي ويو.
ڊاڙڻ جا اهي وچن ٻڌي اندر ديوتائن سميت ڏيڇ رشي
وٽ آيو ۽ پرڻام ڪري ڪيس، پڇڻجي من جو مطلب ٻڌايو.
ڏيڇ اندر جي ڳالهه ٻڌي ڪيس سمجهائڻ لڳو تہ "ويچار ڪر!
شريءَ کي ٿوري ڏک پهچڻ سان ڪيترو نہ ايذاءُ پهچندو، سو
مان تو کي پڇندڙن هڏيون ڪٿن ڏيي ڏيان؟ ڪايا مرڻهن
کي پياري آهي، اهو تون پاڻ سمجهندو هوندين." اندر وراڻي
ڏنيس تہ "هي رشي شريشٺ! اوهانجو چوڻ سچو آهي، پر اسين
ڀڳوان جي آگيا سان اوهانوٽ آيا آهيون. جڏن ڪريال وٽ پڇڻجي
ڇڏيا قلن ۽ ڪلن وغيرہ سان پسن، پکين ۽ جيون کي سکر ٿو ڏئي
۽ ڏاڍين وڍڻ تي بر ڪي نڪو ٿئي، تڏن اوهان جڏن رشين جو
بدن بر پر اُپڪار لاءِ آهي. جيڪڏهن اوهين سمجهو تہ هي ڪايا
پڻي جي ڪم اچيتي تہ اوهين ڪڏهن بر ڏيڻ کان انڪار نڏا ڪريو."
اندر جي اڻڻي ويٺي ٻڌي ڏيڇ رشي چوڻ لڳو تہ "ڀاڳا جنهن
مالڪ هي شريءَ ڏنو آهي تنهن ئي جڏهن اوهانکي اها صلاح ڏني
آهي، تہ پوءِ مان خوشي سان پڇڻجي هڏين ڏيڻ لاءِ تيار
آهيان ۽ جو جو سمجهيا نڪو تہ هي شريءَ ڪڙي ڏيڻهن ضرور ڏاڍ

اندر ڈاڈی ملک پر ہو ہی ، یو سو مکری ڈنھن جنن ، ورهسپت وتس آیو تر منجھ آدرياڻ گوڙ گیا ، ڈھنگری ہو رسي ، یو ماٹیو . منجی ، چط نعد اندر کی ڈاڈ ، ، بچاڑ ٹی ہلتو تر مون گر سو ڈاڈ ، ، ہو گیو ہو ماڻا ہی مڈ ہر گروہ جو اہمان گیر . آہا ! الهی گروہ هي آشیرواد سان ٹی تر مو لکی سب هی سک مایا آهن . پڪ اگر تر منجی گرو ڈ گری اها سب وڈائی ، یندیر هاٹی . اهو ، بچار کري ڈھنڈو قصور معاف کرائط ٹاہ ہو گروہ ، ورهسپت وت ، یو ، یو ، ورهسپت کیس پریان ایندر ڈ قسی کر ٹی ، یو . اندر ڈڈھن گروہ کی گھر ہر ڈ ٹو ، تڈھین آیاس ٹی ہو تی آیو . اهو ، ڈھر ، ٹی ڈنھن اندر تی وڑھی گئی . دیو ٹائن کی ڈڈھین لاڑط ، وت ، ورهسپت هی رسی ، چط هی خبر ہیکی ، ڈنھن کان ڈاڑائط هی پڪ گیو ، تڈھین ہرهما وت وهی ڈنھنڈو حال او ریائون . ہرهما تڈھین ، شو روپ ڈاٹی مکری ، ڈ ٹي تھسوي ، گیائی کی ساڈن گرو ، ہدائط هی صلاح ڈٹی . دیو ٹائن ائیں گیو ، شو روپ هی مدد سان ڈنھن ڈاڑیو ، اندر جو راج وري ڈ ٹاہر ، ہیو ."

ان ، شو روپ کی ٹی سو ڈا ، ڈھنگری ہو مکری ، ات سان سمر ، ہمدد ، ڈ ہی سان شاہ ، ڈٹی سان الاج ، ، ڈائیدد ، ہو . گڈھن ، وت اندر غصی ڈ ٹی آن ڈھنجی گروہ ، شو روپ ، ا ٹیٹی سو ، ڈي چڈ یا ، ان ہو ہر ڈھیا هی لکھط گري ، یہ ٹائن ، ا سب ہتیج گئر سڈ ر ڈھط ایکا ، ، شو روپ هی ہڈا کی چڈھین ڈھنجی ہٹ هی مار هی ، چط هی خبر ہنجی ، ہٹی ، تڈھین من ڈھنجی منتر یال سان ، ر ٹواسو ٹی مکری ، ڈھا ہیکر ڈ ٹیت اندر هی مارط ٹاہ ہدا گیو . ان ڈنت هی اڑی ہوائٹی شکل ٹ قسی سب دیو ٹائن ٹ جی ، یا اندر ، ڈھنڈی گھري کی شہر ،

لڳا ۽ پراچين برهمي برڏاڙه جي اُپديش ڪري وڃي ڪوان جو سمرڻ
ڪرڻ لڳو، جنهڪري راڄ خالي هئڻ سبب گهٽي گڙبڙ مچي
ويئي؛ پر پوءِ ڏاڙه جي چوڻ تي دکش ڏلي راجا پيدا ٿيو، جنهن
ماڻسي سرشٽي پيدا ڪئي. پر جڏهن ائين ڪرڻ سان برسرشٽي
نروڌي، تڏهن دکش ڪوان جو سمرڻ ڪيو، جنهن ڪيس مڻڻ
ڪري سرشٽي پيدا ڪرڻ ۾ آگيا ڪئي. دکش تڏهن آسڪي
نالي چوڪري سان وڃاڏو ڪري منڄاڻس ڏهه هزار پٽ پيدا ڪيا.
ڏاڙه مٿي انهن چوڪرن کي اڳوڻو گيان سيکاريو جو اُهي ڪوان
جي ڀڃڻ ۾ لين ٿي ويا ۽ سرشٽي وڌائڻ جو ڪو ويچار ڪو نه
ڪيائون. دکش کي انهيءَ تي غصو لڳو ۽ هو ڏاڙه کي چوڻ لڳو تہ
"اوهان ڏاڏو برو ڪم ڪيو آهي جو منڄاڻن پٽن کي پڇائي ڪين
سندن ٿي رڻ ۾ پارڻ نہ ڏنا. توهين سمجهو ٿا تہ گرهستي ٿي
وڌڻ چڱو ڪينهي، پر جيڪو گرهستي رهي ديو رڻ، رشي رڻ ۽
پتر رڻ اهي فرض پورا ڪريڏو ۽ شاستر موجب پنهنجو ڪرم ڏرم
ڪريڏو اُهو پرم هنس جي گتيءَ کي پهچيڏو. توهان کي جو ويد
۽ شاستر جو ڏرم نڏو وڻي، انلاءِ آ اوهانکي سراپ ڏيڻ تہ هن
گهڙين کان وڌيڪ ڪٿي ٻر رهي نہ سگهندا." ڏاڙه ايئرو ٻڌي
رمندو رهيو ۽ دکش برهما وٽ ويو، جنهن کيس چوڪرن پيدا
ڪرڻ جي آگيا ڏني. دکش ائين ڪيو ۽ جڏهن کيس سڀ
چوڪريون پيدا ٿيون، تڏهن جدا جدا جٽن کي پرڻائي ڏنائين
جنهن مان انيڪ سرشٽي پيدا ٿي.
ايئرو ٻڌي راجا پريکشت چوڻ لڳو تہ "هي شڪديو جي
مهاراج! اندر پنهنجي گروءَ وسشٽ کي ڏاڍ ڪري
وشوروپ کي پنهنجو گرو بڻايو هو؟" شري شڪديو واڻي ڏنيس

ماڻا ۽ سڄو ھڪٻئي بدلي رھيو ھو. "الله اوھين ا ڪميل ٻانھ ڪو
غور سان ڪريو. اوھان جا تار ڪي وڌا ٻاڪر ھجن ھا
۽ شڪو ٻڪوان جي ماڻ ڏسڻ ۾ ڏوڪڻ ڪيو."

ايترو ٻڌي ڏوٽ ڏوڙ لڳا تہ "ھواج ا ھڏھين ٻڪوان جي
لالي ۽ لڙ سان ايترو ڦل ڦني ڏي، ڏڏھين ۽ ڏن شاستر ۽ ڪان
ڪان مڪت ڪيڙ ڏاھ جي ھيڏا ساڻ ۽ وڏ ڪ ڪيڙ ڇڏ ۽ ولن ڪيل
آھن؟" ھواج ۽ واڻي ڏني تہ "ٻاٻا! اھي سڀ ڪيڙ آن ڏاھ آھن ۽
ايشور ڏاڙ جي ھوما لڏي جاڻي. ڪلھڪ ڏھي ۽ ڪيڙ ۽ ڪپياڻين
۽ ٻيا ڪنڀ پرانشچت ڪھن ڏا ۽ سي ڏکو ڏھي ڏاھ ڏرمش ۽ جي
ڪي ٻاپ ڪري ڏ ڪن. ڏ ڏ ھيڪڙ آدمي جي ڏھا ڏي سڏاھ ان
۽ شاس جي ڪھن ڏپلي ڪيڙا ۽ ٻاپ لڏي ڪريان، پر ھوءَ ٻڪوان
جي لالي ۽ لڙ سان شڏ ڏي ۽ ٻڏاسين." ھڏھين ڏڏھين ڇڏ
ڏ ڏ ڏ

سمر برباد ڪئي. آها! جيڪڏهين هي ساڌو جيو نه اچن ها تہ خبر
آهي جمدوت ڪهڙا حال ڪنهن ها. جنهن ڏاريڙ جي ڏالي وڌڻ کري
منهنجو پلو ٽيو آهي، اڏڻي هاڻي آچاريندي پنهنجو جنم سڦلو ڪندس."
اجاميل کي ان ريت پچتائيندو ڏسي، هو پارشد ڪيس
ڪان پوءِ اجاميل هر وار ۽ هر سانس ۾ ميشو رجوڏان
۽ سمرڻ کرڻ لڳو، جنهنکري ڪ و رهيو ڪان پوءِ کيس آهي
پارشد وڪنٺ وڃي وڌا. هي راجا! ڏس جڙي پاپي جو هن جڏهن
ڏاريڙ جي ڏالي وڌڻ سان اڏارڻي ويو، تڏهين جيڪو سنسار ڪان
الڳ ٿي ايڪا گرچٽ سان پڪوان جو پڇڻ ڪندو، تنهنجي
ڪڙي ڳئي ٽيندي آهو تون ڌاڻ ويچار."
ايتري ڪٿا ٻڌي راجا پريڪشت شري شڪديو جي ڪان پڇيو
تہ "مهاراج! جمدوت جي موڻي ويا تن جمراج کي ڇا وڃي جيو
سوڏه يا ڪري ٻڌايو." شڪديو جي جواب ڏنو تہ "جمدوت ڏهمراج
وٽ وڃي چوٽ لڳا تہ "مهاراج! هينئر دنيا ۾ انصاف ڪرڻ وارا ڪوٺا
سامراٿا آهن سو جي اڄڪو انصاف حاصيو تہ پاپي وڪنٺ ويندا ۽ ڏرماتما
نرڪ جا ڏ ڪر پوڳيندا. او هان جي آگيا انڊ سار اسين اجاميل
پاپي کي وڌڻ ويا هواسين. آن مرڻ وقت پنهنجي پٽ ڏاريڙ
کي سڏ ڪيو تہ ايترو ڀر ۾ شڌو پڪوان جا پارشد اچي ان پاپي کي اسان
کان کسي ويا ۽ انهيءَ ڪري اساڻجي ڏاڍي ئي خوفي ٿي آهي.
هاڻي ڪا اڏڻي صلاح ڪاڄي جو ويري انهن نه ٿئي." ڏوتن جي
اها ڳالهہ ٻڌي جمراج ۽ راڻي ڏانهن خبر پوندي؟ اوهان کي ڏاريڙ
جي ڏالي جي ايڏا سان هي آڇڻي پاڻ ۽ ڏس ڏيڻ. اوهين
ڇاڻن. پڪوان جي ايڏا سان هي

جا ٻارشد ڏوڻ لکائتر" ڪرم راجا وت تراڪاف آهيئي ڪولر هو سندس
دوست ٻنا ٻراڻ ساڏو لوڪن کي برسائين ٿا. شايد اوهان نارائڻ
جي نالي جي مهاڀارت پڙهي آهي تہ جو آدمي جاڻي واڻي يا ڏاڻائن
يا ڏاپ ڪري يا مسخريءَ طور ٻڌ ميشور جو نالو ڪڍ سمي وٺيندو
تنهنجا پاپ سڀ ناس ٿي وڃن ٿا، ٻڌ ڪڍ سميہ ڏيکاڏن ڪهڻ
جي مڪر مان نارائڻ جو نالو ڪري تہ آڻجا ٻڌ سڀ ڏوهہ معاف ٿي
وڃن ٿا. هن ٻراهمڻ ٻڌ ڪڍ سميہ نارائڻ جو نالو اڇاريو آهي، جو
ڏيکاءُ ٽيڪ سندس پت جو آهي، تڏهن ٻڌ پڇوان جي نالو نارائڻ
ڪري ڏي سيني ٻاڻن کان مڪت ٿي وڪنٺ ۾ جڳهہ ڏيڻ لائق
ٿي ڇڏيو. آها! سنسار ۾ نارائڻ جي نالي ۾ ڪاڻ ڪٽي ٻاڻن
کان ڇڏائڻ واري ڏيئي ڪوبہ ٻراڻڪرت ڪوٿي. جو آدمي "نارائڻ"
اهو ڏهن اکرن وارو نالو ڏينهن ڏينهن ڪيترو تنهنجي پڇوان
ڀاڻي ٻداوت ڏئي ٿو؟ سندس، جنم جنم جا پاپ لهي وڃن ٿا.
جنم مرڻ جڙڪ کان ڇوٽي وڃي ٿو ۽ ٻا ڪنهہ ۾ الجاري ڪري
ساڻت ۾ ملائيو خاڪ ڪري ڇڏي، ڏهن نارائڻ جي نالي ۾ ڪاڻ سان
ڏيئي ڏاپ ڏئي ڪوبہ وڃن ٿا. پڇوان خدا ڏيئي ٻڌ ڪڍ سميہ آهي تہ
"ڏيکاءُ ڏينهن ڏاڻا ۽ ڪاڻ تنهنجي مان ڪوڙ ڪپٽ ڪوڙ ڪاڻ ٿيو"
جنم شبدن جو آواز ٻڌي ڪاڻ ڏيڻ ۾ ڏيڻ آهي، ڏهن
نارائڻ نالو ڪاڻ ڪري ڏاپ ڏيڻ جي ڏهن ڏهن ڪوبہ ڪاڻ"
ڇڏيو ڪاڻ پڇوان جي ٻارشدن نارائڻ جا ڏهن جنم
ڏيڻ ڪاڻ ڪري ڇڏيو. ڏڏهن ڏاڻا ڪاڻ ڪاڻ ڏينهن
ڏوڻ ڪاڻ سان ڪاڻ ڏيڻ ڪاڻ ڪوبہ ڏيڻ ڏيڻ ڪاڻ ڪاڻ
ڏيڻ ڪاڻ ڪاڻ ڏيڻ ڪاڻ ڪاڻ ڏيڻ ڪاڻ ڪاڻ ڏيڻ ڪاڻ

ط" ڪري پنهنجي پٽ کي پڪاريو، تڏن ئي الٽ سمي ڏاريط
ڻط جي پرتاپ سان ۽ شطو پگهوان جا پارشد آڏي اچي پهتا ۽
ط لڳا تہ "اسانجي هوندي اوهين هنجو ذالو ۽ ٿي نڪاڻسگهو."
ڏ ۽ ت چوط لڳا تہ "پائي! هن شخص دنيا ۾ اچي ڏاڍا پاپ ڪيا
ن، تنهنڪري اهڙي پاپيءَ کي جم راجا وٽ ۽ ٿي وڃو جتي سندس ،
ڪرمن موجب ڪيس سزا ڏني ۽ ينديءِ. اوهين ڏاريط جا پارشد
ٿي هڙي اڏ ميءِ جو پاسو نہ ر ۽ ٿو ۽ اسانکي هنجي ۽ ٿي وڃط ڪان
منع نہ ڪريو." ۽ شطو پگهوان جا پارشد تڏهين چوط لڳا تہ "پائي!
اسان کي ڏ رم ۽ اڏ رم جو حال ٻڌايو تہ کهڙي پاپ ڪرط واري
کي سزا ڏيط گهرجي؟" جمد وٽن راڄي ڏ ٿي تہ "جا ڪالهہ شاستران
ر چگي لکيل آهي تنهنکي ڏ رم ۽ جا بچڙي لکيل آهي تنهنکي اڏ رم
سمجهط گهرجي. اهڙو ڪو بہ جيو دنيا ۾ ڪو نہ هوندو. هي اجاميل براهمط جي
چارط يا اڻط ۽ هط ۽ پاپ نہ ڪيو هوندو. هي شاستر موافق هلت ڪندو هو. هڪڙي
گهر پيدا ٿي وڃ يا پڙهي شاستر موافق هلت ڪنهن ڪم ٿي ويو هو.
ڏ ينهن هو پنهنجي پيءُ جي آگيا موجب ڪنهن ٽئشيا سان پيو ڪلول
وات ٿي چا ڏ سي جو هڪڙو پيل ڪنهن ٽئشيا سان گلي۽ چنڊڙي
ڪري. ۽ ٽئشيا هنکي ڏ سندس ٿي سندس منهن ٿي سندس گلي۽ ڪرم، ماڻا پتا، ڪرو
ڇڏي. هي بہ ڪامجي وس ٿي پنهنجو ڏ رم ڪرم، ماڻا پتا، ڪرو
خواه استري سپ ۽ ساري، هنکي گهر ۽ ٿي آيو ۽ من سان ڪڏ ڪڏي چوري ڏيءِ ۽ جوا
لڳو. ٽورن ڏ ينهن ۽ پيءُ جي ملڪيت ڦوڪي ڇڏي ۽ ٿي ڪنب پالط لڳو. بس انڪري من
۽ غيره ڏنڌا ڪري پنهنجو ڪنب پالط لڳو. بس انڪري من
مها پاپيءَ کي اسين جم راجا وٽ ۽ ٿي وڃط لاءِ آيا آهيون، جتي هلي
هي پنهنجن ڪيلن ڪرمن جي سزا ڏيو گيندو."
جمد وٽن کان اجاميل جي اڏ رم ڪرط جو احوال ٻڌي شطو پگهوان

ٻنو آهي جو ٻاڻن کي اڪهي ٻڌل لڳا ڏين. ٻاڻن کي لاس ڪرڻ
واسطي ٻوهڪجهڙيءَ وٺ ڏاري ڏوم ۽ ٽهپا ڪرڻ، الدوين کي
ٻهڻڪجي وسڻ ڏيڻ، من کي سمجهاري وشين کان الڳ رکڻ، سچ
ڳالهائڻ، ڪنهن جو برو نہ چاهڻ، ٻو آهڪار ڪرڻ، ڪنهن جي برائي
کي ذکر نہ ڪرڻ ڪري ٻاپ آهي ۽ چيڏا. ٻو جهوڻ نہ ٻوميشور جي
جوڙڻ جي پوڄا ۽ الجهي ڏاڻي ڇڏڻ ۽ ڪڏا ڪيرڻ ٻڌڻ سان ڪهڻ
جنهن جا ٻاپ ڇڏي آدمي جلد مڪتي پائيندو، تهڙو ٽهپا وغيرہ
سان شڌ ٿيندو. جڏن سوريہ جي پرڪاش ڪري الڏ ڪار لاس
ٿي ٿو وڃي، تڏن پڪوان جي لار آڌار سان ڪهڻ جنهن جا ٻاپ
لاس ٿي ٿا وڃن. الاڻ دليا ۽ آڻي ٻوميشور ۽ پوڄا رکڻ،
ست سنگ ۽ ساڌو شيوا ڪرڻ بنا ٻي ڪنهي ٻات ڪاهي. جيڪي
پڪوان ڪان ٻيمکه آهن، سي ٻوانڇت ڪرڻ تي ر شڌ ٿيا ڏين.
ڪڙو دفعو ٻر ٻهڻجو جت پڪوان جي وڻڻ ۽، ٻو ٻوري ٻات
سان لڳائي ٿو، سو سچي ۽ ٻر هر جي ڏ. ڏن کي ٿو ڏسي. مان
ٽوڪي الجهي ڏيئي ۽ ڪري ڪڏا ٿو ٻڌائين جنهن ۽ و شڌ پڪوان
جي پارشدن ۽ جو ڏ. ڏن ٻو سنواد ٿيو آهي

اڪاميل ڏاڻي ڪڙو. ٻراهمڻ ٻولدو ٻو، جنهنجو ڪري وشوامر
سان ڪهڻ ٻيار ٻولدو ٻو. الهڪري ٻو ٻوري لڳيو ۽ ٻوا وغيرہ
ٻاپ ڪندو ٻو. آن وشيا مان هڪي ڏاڻي ڪڙو ٻهو
ٻولدو ٻو، جنهڪي ٻو ايهو ٻيار ڪندو ٻو، جو ڪنهندي ٻيشندي
آلندي ۽ هندي، ڪهندي ۽ سمهندي وقت هنجي ياد ڪيري رکندو
ٻو. جڏ جن اڪاميل جي ميڙ ٻو وقت اچي ٻهنو، تڏ جن هر جا
دوت ٻوانهي شڪل ڏاري مدڪو ۽ ڏسي ڪٽي هنجي ساه ڪڍي
ويندا. اڪاميل آهنجو ٻاڻندو وڃي ڏسي جڏن ڏ. جي "ڏاڻي

اسکندچیون

راجا پریکشت شری شکدیو جی کان پوچھ لگیو کہ "مہاراج! او مان بھی سکندر آدمی جی ونکشن و جھ واسطی ہر رستہ دگرو ہر ورتی ہارکر ہ ہیو نورتی ہارکر ہتایا ہوا ہ ہیو ہوو کہ کیالی لوک نورتی ہارکر کان سورج منڈل مان لبدا ونکشن تا ہر ہون تا ہ ہی جیو مایا جی کٹن گری ہ ورتی ہارکر کان چھر منڈل ۸ و جی گہمن موجب سورگ ہو سکہ اوگی وری دنیا ہر ہمن تا ہ ہیون ہر انیک پکھیون ہو نکی ہتالیون ہوو۔ جنتو کوپا کوئی ہتالیو ہر تہ اہو و کو کہ ہر آمی جنتجی گرنج سان ذکی ہ اذہی منش، ہر ہو بتر نی سورگ ہو سکہ تاسن ہ کو ہر نرگ ہر ہو ہی"

شری شکدیو جی وچن لگیو کہ "ہی راجا! جی منش، جا نی پچھی باپ کن نا نہ نی نوکن ہو نہ کہ ڈرو و ہو کھو ہو نہ دو ہ اکلہ منش کی کھو ہی کہ ہو جنتا مگتی ہو اہ گنہ و ہی ہ جنگو ان پکلہ ہو و ہچار نکو گری سو جنتجو جنتجو جنتجو جنتجو جنتجو پچھتانی لگو۔ جنتجو گری کو ہ باپ کٹن نکی ہ کنجی نہ نہ ہ ہ

واسی (نوکر ہاتی) سان ہوکہ تو کوی، تہنکی جمدوت لالچہ
والی نوکر ہ : ہی رت ؛ ہون ہاوین گا. جو آدمی دیوتاں ہو
والو ولی پہنجی کاوٹ گا ہ جیو مقیا کر بتو، تہنکی جمدوت
وشو اسطے والی نوکر ہ : ہی مدکون سان انیں گا کتیں، جاں
اکوی ہ ہوی سان داٹن کی کتہو آہی. ہامہ لکاوٹ واری
کی اہی جمدوت سارے والی نوکر ہ ہی بیشمار کتن کان
سدس ماس ہیواتیں ڈ. جو آدمی ڈان ولی کوڑو لیہ نوکری
یا کوڑی شادی تو ڈتی، تہنکی اہی جمدوت سدس سو
ہیک ؛ ہو مٹی کری بشواسن نوکر ہ ہو رت سان پاہ ہیو آہی،
کیواتیں ڈ. جو ہوا ہمطے کہتوی ؛ ونش پسون ہو ماس
تو کاتی تہ اہو سوط ہو رت ڈاری ان ہو ماس کاتی تو ؛
ہو ہوا ہمطے کیتوی ؛ ونش شواب تو پتی، تہنکی جمدوت
کیاو کہ والی نوکر ہ اچاتیں ڈ، ہو لوط سان ہاہ ہیو آہی. جیکو
مشہ سکو ہا سنت ہا کتہن غواب کی ہتا اپاو کاوین کتدہ پتی
سدتی تو ؛ سو وناس کی پہچط تی ؛ مارت لکہ ہتاتی، تہنکی اہی
جمدوت رکشوکط ہوون والی نوکر ہ جیو اچاتیں، جتی واکشس
تہنکی کاتیں ڈ. جہکہ آدمی بیماری یا ساکہ کی ہیکر کہوط ہوقت
ہاہون ڈتی تہ یا کہوکی کہت ؛ ڈ کاہ تی تو، تہنکی جمدوت
شوں ہوت والی نوکر ہ ہی سدس ماس سوتیں کان کاواتیں ڈ.

ہتہو جتی شی شکد ہی ہوط لکہ تہ "ہی راجا ہو آدمی
و ہد شاستر کان ہہکہ اہی ہو مشہ و ہی کتا یا کیواتیں ہ ہوات
لتو ولی، سا نوکر ہ ہی ڈہ ہوکی تو ہی مشہ، شوہ ہوکن ہوکط
ڈہ کوہ ماہ آہی ہ ہ اشوہ ہوچن کی ڈاہ ماہ ہو آہی ہ ہی ہ اکوت ہی ہوکط
کتی تہ ہتہو ہاہ ہ ہ

اسکند چوڻ

راجا پريکشت شري شڪديو جي کان پڇيٽ لڳو تہ "مهاراج!
اوهان ڀي سڪندھ آدميءَ جي ونڪڻ وچٽ واسطي ڪهڙو
ڪڙو پروڙتي ماڻڪ؟ ڪهو ڏوڙتي ماڻڪ ڀڳايا هوا؟ جهو هوڙ ڪيائين
لوڪ ڏوڙتي ماڻڪ کان سوڙج منڊل مان ڏينڊا ونڪڻ تا روڻن
تا؟ هي جيو مايا جي ڪٽڻ گري پروڙي ماڻڪ کان چندر منڊل
ٻوڙ جي گرهڻ موجب سوڙڪر جو سڪر ڪوڪي وري دنيا ۾ رهڻ تا؟
ڪيون ته انيڪ ڪالهيون هونڪي ڀڳايون هيو. هينئر گرپا ڪري
ڀڳايو مرتر امرو ڪو ڪهڙ آهي جنهنجي گرٽ سان ڀاڪي؟ آديءَ
منش. ته پوءِ تي سوڙڪر جو سڪ ڏسن؟ ڪو به ٽوڪ ۽ ٽر و هڻ
شري شڪديو جي چوٽ لڳو تہ "هي راجا! جي منش، جاڻي
ڇڏي پاپ ڪن ڏي ڏڪي ٽوڪڻ جو ڏڪر ڏوهه ڏوڪڙو ٻوڙ ڏه و ٻڌاڻ
منش کي ڪهڙي تہ هو هميشه مڪتي جو آپو ڪڍه و ڏس؟ جيڪو
ان ڪالهه جو ويچار نڪو ڪري سو پڇاڙجو جنم ۽ جاڻو ۽ ڀاڻو ڏه و
پڇتائي ٿو. ڏينڊڙي ڪو به پاپ ڪٽي ڏڪي تہ انڇي ٻاڻ ٽوڙ و
پڇتاءُ ڪاپ ڪڇي، جن ڀيڙاري سوڙه ڏوا وٽاڙ جي تہ انڍي آهي
تڏن پاپ به ڀڳا ٻوالشچت جي ڏڪو منش. ٻوڙاڻ ڏهي ڏ ڏڪي ڏهه
پاپ ڪري ان جي ٻوالشچت ڪرڻ بعد اهو پاپ ڀي ٽوڙ و ڏس
پشوطيڪ وري سڪهو پاپ نہ ڪري. اهو ان آڏ ڀي منش ڪي
جو ڏوا ڏڪي ٻوڙ ڏيڻ نہ ڪري، يا جنن ڏڪڙو ڀي منش ڪي
وري اڇي ڪپ ٻوڙ ڏڪي. ڏيڻ ڏڪي ڏهه ڏڪي ڏهه ڏڪي
ڏڪي ڏو، ڏڪڙو ڏڪي ڪڻ ڪرڻ ڪڻ ڏڪي ڏڪي ڏڪي

داسی (نوکر یا لڑکی) سان ہوکر نوکری، تنھنکی ھدوت لاھ
ڈالی لوکہ ر ، ھی رت ا ڈون ، ہاریں لا۔ جو آدمی دیوتائن جو
ڈالو ولی پھنجی کاڑھ ڈاہ جیو مقیا کرشو، تنھنکی ھدوت
وشو اسطر ڈالی لوکہ ر ، ھی مدکون سان انیں لا کتیں، ڈاڑ
اکوڑی ر ھوڑی سان ڈاڑن کی کتھو آھی۔ ہاھر لکاڑھ واری
کی اھی ھدوت سارھ ڈالی لوکہ ر ، ھی بیشمار کتن کان
سدس ماس ھیانس ڈ۔ جو آدمی ڈن ولی کوڑ ، لیا نوکری
یا کوڑی شادی نو ڈانی، تنھنکی اھی ھدوت سدس سو
ھیک ، ہیو مٹی کری بشواسن لوکہ ر ، ھی رت سان پیڑ ہیو آھی،
کیانیں ڈ۔ جو ڑاھطی، کھتوڑی ، ونش بسون ، جو ماس
نو کانی تہ اھو سوطھ ، ھی رت ڈاری ان جو ماس کانی نو ،
جو ڑاھطی، کیتوی ، ونش شواب نو ہتی، تنھنکی ھدوت
کیاکوڑم ڈالی لوکہ ر اھلتیں ڈ، ، ھی اطسان ہاڑ ہیو آھی۔ جیکو
مٹش سادو ، ا سنت ڈاکھن غوب ای ہا اہاڑ کاڑھون کدڑ ڈیھی
سدانی نو ، سہ وڈاس کی ہیچطر نی ، ات لڑ ہڈانی، تنھنکی اھی
ھدوت وکشوکطھ ہوڑن ڈالی لوکہ ر ، جیو اھلتیں، حجی واکشس
الھکی لانس ڈ۔ جیکہ آدمی ہیاڑی یا ڈاڑ ، نی ہیکر کھطھ وقت
ڑاہون ڈانی نہ ، ا کھوکری کھت ، ڈ کاڑھ نی نو، تنھنکی ھدوت
شول ہوڑت ڈالی لوکہ ر ، ھی سدس ، ماس ، سوڑیں کان کاڑانس ڈ۔
اھلہ جنی شری شکد ، ھی ہوطھ لکھ نر "ھی راجا جو آدمی
و ہد شاستر کان ہمکر ، ھی ہو مشور ، ھی کتا ، یا کیوڑن ، ہڑت
لڑ ولی، سہ لوکہ ر ، ھی ڈار ہوکن نو ھی مشور ، شوہر ہوکن ہوکطھ
ڈاہ کوڑ ماسہ آھی ، ، ہیشوہ ہاچون کی ڈاہ ماسہ آھی ، ، ھی ہاکوت ھی ہوکطھ
کتی تھیجو ہاڑا ، ھوف ای ، ، ہو ڑ ، ولی منکتن ہو سکر ماسہ ، ،

اسکند ڇهون

راجا پريڪشت شري شڪديو جي کان پڇيو لڳو تہ "مهاراج!
اوهان ٻڌي سگهو ٿا آهي جي وڏڪڻ وچ واسطي هر رستا
ڳڙو پرورتي مارگ ۽ ٻيو نورتي مارگ ٻڌايا هوا ۽ ڇو هوو تہ ڪاڻي
لوڪ نورتي مارگ کان سورج منڊل مان ٿيندا وڏڪڻ ڏاڙوڻن
ٿا ۽ هي ڇيو مايا جي ڪٽن ڪري پرورتي مارگ کان چندر منڊل
هو جي ڪومن موجب سورگ جو سکر پوڳي وري دنيا ۾ جنم ٿا ۽
ٻيون ٻه انيڪ ڪالهيون مونکي ٻڌايون ڏيو. ميشر ڪرپا ڪري
ٻڌايو مرتہ اهڙو ڪو ڪرم آهي جنهنجي ڪرط سان پاڻي ۽ اڏ ٻي
مشر. ٻه پويتر ٿي سورگ جو سکر ڏسن ۽ ڪو ٻه نرڪ ۾ نر وڃي.
شري شڪديو جي چوط لڳو تہ "هي راجا! جي مشر، جاڻي
پڇي پاپ ڪن ٿا، تنهن نرڪن ڏو ڏکر ڏوهن ۽ پوڪٽو پوندو ۽ الله
مشر، کي ڪوڙي تہ ڏو همينه مڪتي جو اپاو ڪندو رهي ۽ جيڪو
ان ڪرم جو ويچار نٿو ڪري سو پنهنجو جنم اجايو ڪاڻي ٿا ڏو
پڇتائي ٿو. تنهنڪري ڪو ٻه پاپ ڪٽي تہ اڳي ڪاڻ ڏوهن
پڇتا ڏاپ ڪجي، جنن بيماري سواه ڏوا وڌط جي نہ اچندي آهي،
تنهن پاپ ٻه ٻڌا پرائشچت جي نٿو ڪٽي. پر ياد رهي تہ ڪڏهن
پاپ ڪري ان جي پرائشچت ڪرط بعد اهو پاپ ٻيو نہ آهي ۽ ائين ٻيو
پشرطيڪ وري ساڪيو پاپ نہ ڪري. اهو ٻن آهي ۽ ائين ٻيو
جو ڏوا ڪاڻي ٻڌ هيز نہ ڪري، يا جنن ڳڙو ڏاڙي شان ڪري
وري اڇي ڪپ ٻڌ ليٽي. جيڏو ٽيڪ جهاڻو اڏاڻ ڪيان ٻڌ ڪري
ڪٽي ٿو، ٽيڏو ڪپن ڪرن ڪرط سان نٿو ڪٽي. ٻڌ ڪري

ڏي ويو ڳلندو ۽ آهي ، جهي ۾ جيو پنهنجن ڪرمن موجب
دکن سک پوکي ۽ وري سنسار ۾ جنم ۽ لندو ۽ آهي . مڙئي جن
ماڻن ۾ ڳوري جنهن جنهن لوڪ ۾ جيو ۽ جيڏو ان جو احوال چئو
جو آدمي ٻڌي ۽ ڏن ۽ اسنوي چل ۽ ٻل سان ڪٽي ٿو
ان کي مدد وت ٻڌي مدگون سان ماريندا تامسي ڏانو لوڪ
موڪلندڙ ۽ جيو ۽ جهن ، جهي هڪڙي ڪجهه ڪاڪو يا ٻاڻي ڪيو ملي .
جيڪو ڪنهن اسنوي ۾ الڏي ٻڌي کي ماڻو ڪري ماڻو موڪلي
ماڻ ان سان ٿو ڪريڻو ، تنهنکي مرڻ بعد جهدوت مدگون
سان ماريندا وڃيو ۽ جهن ۽ سدا مر ، عذابا ۽ ڏي الڏ تامسي لوڪ ۾ جيو
۽ جهن . جيڪو آدمي آدرم ۾ ڪماڻي سان ڪتب ۾ ماڻا
ڪري ايمان سان ٿو ي ٿو ”آءُ الهنکي ڏاڻي وهيو آهيان“ تنهن
کي جهدوت وڏو لوڪ ۾ اڇائي ڏيکاري ان ڏنڪ نه ڏي . جو
منش ڪنهن آدمي يا ٻين ٻڪي کي پنهنجي ڪاڻ واسطي يا
دشمني ۽ جون ماريڻو ، تنهنکي جهدوت مهاوڏو لوڪ ۾ جيو
۽ جهن ، جهي ۾ جيڏا ڏاڪن ۾ ڏنڪ ڪري ڏاڍو ڪشٽ
ٿو ڪيڻو . جو منش ڏن سان ٻوٽ وکي پنهنجو ڏرم ڪرم ڪري
ڪري ، شاسترن ۾ شوڏاڪه ڏني ، تنهنکي جهدوت ڪال سوتر
ڏاڻي لوڪ ۾ جيو ۽ جهن ، جهي ان ۾ ماس سوڳيون اڇيو ڏانيون . جو
آدمي ٻين ٻڪرن ۽ خدا کي ٻڌي ٻڪري ۾ بند ڪو ، تنهنکي
جهدوت ڪميي ٻاڪ لوڪ ۾ اڇائي نه ڏي ، جو سچو وت ۽ ٻوان ۽ سان
ٻوٻل آهي ۽ اڻي مٽڻ ڪوڙ ڪرم نيل ڇڏڪائين ڏي . جو آدمي پنهنجي
ماڻ ٻاڪا ڪي ڪوڙون ڏيڻي ڏکي ڪريڻو ، تنهنکي جهدوت ڪوڙي آدمي
جهڙي نفل آکر ۽ لڪ ٻرندو ۽ رهين ڏان اڳاڙي ٻوڙن سان ۽ ۽ ڏانس ڏي .
جنهن جو جيو ڏاڻي ٻاڻي ۽ ماڻ ڪوڙي ڏاڻا سڏائي سهي ، جهو ٽي

ست سنگ کان پريان پڇن ٿا ۽ هو مايا جي موهه ۾ مست آهن.
جنهنکي پرميشور جي لئو لڳل هوندي آهي اُنوٽ سي ڪٿ
پاڻ کان پاڻيهي اچي موجود ٿيندا آهن." پڳوان جي اها ڪا لهر
ٻڌي پرهلاد چوڻ لڳو ته "مهاراج! تڏهن ڏنيا هر اڏڻا هر موڪر پيا
آهن جنکي وئڪنٺ وڃڻ جي چاهنا نه هوندي؟ آها هيءَ سب اوهان
جي مايا آهي. جنهنتي اوهانجي ڪرپا ٿئي اُهوئي وئڪنٺ وڃڻ
جي چاهه رکيئو. هر ڪنهنکي اڏڻو گيان هٿ ڏاڍو مشڪل آهي."
ان بعد شري شڪديو جي، راجا پريکشت کي ٻين انيڪ
ڪٻڊن، ستن ديپن، آڪاش، سورج، چند رما، تارن، ڏولوڪ
شيش ناگ ۽ نرڪن جو حال ٻڌايو.
راجا پريکشت شڪديو کان نرڪن بابت ۽ ستارسان پڇڻ
لڳو ۽ چوڻ لڳوتہ "مهاراج! اوهان وقت بروقت نرڪن بابت مون
کي ٻڌايو آهي، تہ پاپ ڪرم ڪندڙ نرڪ هر هڪ ڏاڍا ڏکڻ
ٿا ۽ شپ ڪرم ڪندڙ سورگ ۾ جاسکر پوڳين ٿا. موڪلي اهو نرڪ
جو ڏاڍو ڊيڄاري ڏيئو آهي. موڪلڻ پڇڻجي سڄيءَ عمر هر
رڳو اهو اپراڌ ڪيو آهي جو برهمڻ جي ڪلهي هر مٽل ناڻکر وڏو
هٿي اهو نرڪ هن پرڪار جي ڪو جدا لوڪ آهي يا ڇا؟ اهو سمورو
حال ٻڌايو مهر ڏيا ڪرم" شري شڪديو جي مهاراج کي وراڻي
ڏيندي چيس تہ "هي راجا! تون نرڪ هر وڃڻ جو لائق ئي نه آهين ۽ الله توکي
وڏيڪ ڏر ٻڌايو. چڱو جي ٻڌ جي مرضي اٿيئي تہ ڏکڻ طرف زمين
نرڪ سميرو پربت کان ڏاڪڻي جو جن جي ڀت جهراڪ جي پريڪ جو
راجا آهي. مڙيئي اڏويهه نرڪ آهن. اهو جهراڪ، جنهنکي ڏهراڪ
جو ڏڌا آهن، مرڻ ڪانپوءِ پاپيءَ کي نرڪ ڏي ۽ ڏهراڪ کي سورگ

مڪت ڪنيئو ۽ ڏيئرا قدر ڪيڪا ڏا ڪڻي ڪو اوتون قدمن ۾ ڏي
ڏوني ڪيئر، سڏ سڏ يڪين ڏو ڪل ملايئو."

اڏ ڪاهه ڏڪي راڻا بوڪشت ڏيڀي لڳو تر "ڏي شڪديو ڏي!
ڏڏهين مڻس ڪي ڏکو ڪيڪاڻي ڪي اڀيان ڪري ڏاه ۽ ڏڀ ۽ درشن
سان ايڏون سون يڪين ڏو ڪل ملايئو، ڏڏهين ڏڙا ڏو ۽ ڏهنجي
ڏاڏي بڪشڻ ڏو ڏيئرا يڪيئر ڪيا ۽ ڏاڪو ڏڏيه ۽ ڏيا راڻائون ڏڀ
ڏو ڪري رڻيا آهن؟" شري شڪديو ڏي ڏو راڻي ڏڏيس تر "ڏي
بوڪشت! تنهنجي ڏاڏي بڪشڻ شايئو ڏڏا ڏوا ۽ ڏاڻين ڪي
ويساه ڏڀ ڏوس، ڏو ان وٽ ڪهڻو ڏڻ ڏو، ڏهنڪري مينهي
ڏيس تر ان راڻي سان شيام سندر ڪي ڏکوت راڻي رڪمڻي مڻين
ڏو ست سڪ ڪريان ۽ ڏهنجو ڏڻ ڇڪي ڪر ۽ خوچ
ڪريان. اهوئي سڀ ڏو، ڏهنڪري مڻ ايڏرا يڪيئر ڪيا ڏوا."

شري شڪديو ڏي مهاراج، راڻا بوڪشت ڪي ان ڪالهه ڏون
ڪيڏون ڏي ڪيا ۽ ڏاڻين ۽ ڏميشور ڏي اڏڻون ڏو حال ڏڪائڻ لڳو
۽ ڏوڻ لڳس تر "ڏهو ڪنڌ ۽ ڏاڻين لسڪهه اوڏر ڏو رتو، ڏو ڏڏاد
بڪت نڏمڻ ڪانڌس ۽ رکهه يه ڏه تر "ڏي مهاراج! اهين ڏيوڻن ڏي
اڏي ڪوڻا ڪيڏو يه ڏاڻين سڏڻ ڏه ڏڻ ۽ اوڏاڻي ڏو ڏڻ ڏو
ڏاڻين ڏڏيو ڏي." ڪوڻن لسڪهه ۽ راڻي ڏڏيس تر "ڏي ڏڏاد!
ڏون سڏاري ڏيون ڪي ڏي ڏا ڏڏهه ۽ ڏڏا ڏيا آهن، ڏڏي ڏي
۽ ڏاڻين ڏڏه ڪيڏو ۽ رکهه." ڏاڻين ڏي ڏڏاد ڏوري ڏڏ ويڏس ڪري
ڏوڻ لڳس تر "مهاراج! اهين ڏهنجي ڪاڻ ڏاڻين ڏڻڻ
ڏا ڏيڏا ڪري ڏڻ ڏي ڏهنجي ڏوڻن ڏي ڪڻي ڏڏيس ڏي ڪين ونڪڻ
۽ ڪوڻي ڏڻ." لسڪهه ڏڏ نڏمڻ ڏوري ڏڏ، تر "ڏيڏا! ونڪڻ
ڏو ڪين ڏڏ ڪيڪاڻي ڏڻ ڏي ست سڪ ڏاڏو آهي. ڪاڻيڪاڻي

شاهوڪار ماڪيءَ جي لار چٽط تي خوش ٿي سپ وساري ويٺو، تڏن
هي اکياڻي آه مي سنسارِي ڏکر ڏسي بر ڪتب هرمست رهيٺو. هي راڄا!
جڏن نہ تون مايا ۽ اڏڪيو پيو آهين، تڏن هو شاهوڪار بر استريءَ ۽ اولاد
جي موهہ ۽ قاسي خراب ٿيو. سو جيڪو شاستران جي آڌتڙ هلن ٿا سي
ٿو اُهو تر پنهنجو مطلب پائي سگهيٺو، پر جيڪي اُبتڙ هلن ٿا سي
هن مايا روڻي جهنگل ۽ دلي خراب خوار ٿين ٿا. انڌا سواءِ ست سنگر
جي هن پياڪ جهنگل روپي سنسار مان باهر نڪرط ڏاڍو مشڪل آهي."
جڙيءَ جا اڻڙا امولڪ وڻ ٻڏي راجا رهوڪط سند سن پيرن
تي ڪري پيو ۽ چوط لڳو تر "هي ڪرپالو! اوهان، مون مايا ۽ قاتل
ڪي ڪيان روپي وات ڏيکاري باهر ڪڍيو آهي انڌاءِ آڌ ڪيترِي
اوهانجي مهما ڪريان." بس! پوءِ تر اُها پالکي اُتي چڏي جهنگل
۽ وڃي هري پڄن ڪري مڪت ٿيو ۽ جڙيءَ آڻان روانو ٿي ويو.
راجا پريڪشت هاڻي شري شڪديو جي کان پرڳوي وغيرہ جو
وستار پچرط لڳو جنهن تي شڪديو جي هنڪي انيڪ ڪالهيون ٻڌائي
گنگا جيءَ جي اُٽپتيءِ جو وستار هن ريت ٻڌائرط لڳو تر:-
جڏهين پگهوان وامن اوتار وڻي راجا بليءِ کان تي پير پرڳوي
جا دان ورتا، تڏهين پگهوان ورات روپ ڌاري ڏڪ چوط ۽ ست
لوڪ هيٺيان ۽ ٻئي چوط ۽ ست لوڪ مٿيان آڏدا. برهما، پگهوان
جو چرط پنهنجي پري ۽ آيو ڏسي پڪدم اُٽي پنهنجي ڪمنڊل
مان پاڻي ڪڍي پگهوان جو اُهو چرط ڏوتو. چوط ڏوئط وقت جو
پاڻي هيٺ ڪريو تنهن مان ڏڪڙي ڌارا نرڌارائط پربت کان لهي
گنگو تريءَ کان لنگهي پاڻ ڪنڌ ۽ آڻي جنهنجو ڏالو گنگا سنسار
۽ پرڳهت ٿيو. ان گنگا جو ايترو تر مهاتر آهي جو جيڪو منجهس
اشنان، جل پان يا درشن ڪرط لاءِ وڃيٺو، سو انيڪ پاپن کان

حال آھی. ھو کھٹن قسمن جا ماڻھو کری اچیو کتب ھی پالنا
کرن ۽ سڀوش لڑکوئی سڀائین الجھ کی ۽ ڪائیندا ڪا رھن. پاڻھی
پرکاوین ڏیھجی آپائیندو ۽ ھو کیان یا سمجھ لڳا کرن. کٹی کو
کھن ھری پڇن کرط ڪاھ ڏوي تہ ڏائین تہ "اسالکی فرصت کاھی."
الله ھی راجا! من ڏیو کی تون شاھوکار سمجھہ. کار کرو ۽،
لوب، موھہ، اھنکار ۽ من اھی جیہ ڏور سمجھہ، ھی الشی ھر من
مشن کی ڏھڻا ھیا آھن. کتبین کی آلھن ڏون ۽ ھمایی
سمجھہ. ھی ڏیو پاڻکی ڏوایو ۽ ھی سہ رکھو من کری ۽ سڪن
مھا تمائن ۽ سمجھ ڇڏي ۽ ھری پڇن لہ کری سڀاري مایا ھی
ڏور ھڻسی ۽ ڏیھجو. ۽ ری جنن ھو شاھوکار آھی کوٹط وقت شیھن
۽ ھیو من ھی ۽ پ کان پڇندو ۽ ڏی رھیو، ھو کتی ڏاھہ لہ ملیس،
تنن سڀاري سکہ کھوٹط واڻا ہ ڇڪندا رھن ڏا ۽ کتی نہ آرام
کو لھین. جنن ڏیو ۽ پھن ڏاڻو ون آلکی ۽ پچاریو ڏی، تنین
کتبی ہ ھکڙا کری کیس ۽ پچاریندا رھن ڏا. استری ھی
سمکت کی انکار ۽ کوھہ کری سمجھہ. ڏھڻجی موھہ ۽ شاستون
جا ۽ ڏیھ پاڻھی ڏا ۽ جن ۽ پڇاھی ۽ ڇڏ ھین عضوا ۽ واڻی ڏیو سھن،
تڏھین پاڻھی کتبی کیس، سڀائی ڏاڻو ۽ دکی ڏا کرن. ھو ۽ جنن
ایھون ڏکن ۽ کیھڻي ہ سوط ۽ ۽ ۽ پ لہ رکی رات ڏیھن ھی ڏیو
گھاڻ ھی سوچ ۽ پچار ۽ لڳو ڏیو ھو لڏ ۽ آھی، تنن من شاھوکار
کو ۽ ھ ڏیھجی، لالک ۽ کرن ھی ڏ سڻی ۽ سوط ۽ ۽ پ لہ کیو
سمجھ ۽ کتبین ۽ ۽ ھط انکار ۽ کوھہ سمجھہ ۽ مشن ھی کرھن
کی ۽ ڇ ھی ڏاری کری سمجھہ، ڏھنکی کے ھی ڏیو ڏھاڻی جنن ڏیو
۽ ھکڙا کر ۽ ۽ ڏاڻو سی ڏیھن رات سمجھہ ھی من سوچ ھی کھو
کتبی سوچ ھا آھن ۽ ھو لالک، ڏھنکی کاڻ سمجھہ، جنن لہ ۽

ري بر کجهه وڃي واپار ڪندس." پوءِ اهو ويچار اڇايو هو ته،
ڇو ڏر ڇو رسي کجهه لڌي ويس. هاڻي شاهوڪار اُن جهنگل
ر ڦٽمنجي رهڻ جو اڇو گولڻ لڳو، پر ڪٽي بر جوکي جاڻ نه ڏسي
شينهن ۽ هاڻين جي گجگوڙ ٻڌي ٽڪڙو ڦٽي ويو. وات ڦي
وڃن ۽ ڏانگن کي ڏسي ڏاڍو ٻوڙ پٽي ڏيس ۽ ڪٽي نه ڪندن
لڳڻ ڪري ڏ کي برڻي ڏيو. جيڪڏهن ڪنهن وٽ ڏي آرام وڻڻ
لاءِ ڏي ڇڙهيو نه اُڏي ڇيري جي پولي ٻڌي اُڏي ڏي ڳيو. اهڙي
ڊپ جي حالت ۾ هو او ڇڏو هڪڙي سڪل ڪوهه ۾ ڪري پيو. اُن
ڪوهه جي منهن ڏي هڪڙو وڻ هو، جنهنجي ڏاري اُن ڪوهه ۾ پٽي لٽڪي.
قسمت سبب اُها ڏاري هنکي هٽ اڇي ويٺي، جنهنکي جهلي بيٺو. اُن
ڪوهه ۾هيٺ هڪڙو ڏنگر ڦڻ ڪدي ڦوڪون ڏيئي رهيوهو ۽ جنهن ڏاري
کي هو جهليو بيٺو هو تنهنکي مٿان، ۽ ڪوئا، هڪڙو اڇو ٻيو ڪاڙو
ڪٽري رهيا هئا. هاڻي ويچار ڪيائين ته جي ڏاري ڏيان نه ڏيان ته ڏانگ ٽوڪائي ماريم ۽ جي ڏاري ڇڏيان ته وٽ ۾هڪڙو ماکيٽ
ڪي وڃي. اڃان اهو ويچار ئي ڪيائين ته وٽ ۾هڪڙو ماکيٽ
جو ماڻار و ڏسط ۾ آيس ۽ ڏاري جي لڏط ڪري اُن ماڻاري مان
ماکيٽ جي لار سنڌ ۾، وات ۾اڇي ٻيٺي ڇا ڇڏي هو ڏاڍو خوش ٿيو
۽ ٻو ڪانڌس و ٻڌو رهيو. جڏهين ڪوڻ ڏاري ڪٽري وڏي ڏڌ هين هو
۾ لٽڪندو رهيو. شاهوڪار کو هڻ ۾هيٺ ڪري پيو ۽ ڏانگ جي ڏنگڻ ڪري مري ويو.
ايتري ڪٽا ٻڌي راجا جو وٽ لڳو ته "هي مهاراج! موڪلي هن
شاهوڪار جو عجب ڏو لڳي جو هو ماکيٽ جي اڳي موهجي پيو،
پر ڏاري کي جهلي مٿي ڇڙهي نه آيو؟" جڙپرت وراڻي ڏيس ته
"هي راجا! تنهنجو ڏوڙي سيڻي سنساري ماڻهن جو ۾ ساڳيوئي

ڏيڻ سان پوءِ ٿيا رکيون. وري پرماتما جي شڪتي ڪان اڳيئرات
ٻاڪر آهي جنن. ڪڙو ٻڪي ٿو وڃي تي ٻڌل ڪجي ٿو وڃي. جي
وڃي ڪري ڪيس ڏرو ٿو ڪري ٿو وهي. جيڪڏهن اُو ٻڪي وڃي
کي پهنجو سمجهي رهي تي آنجو آهي رهي وڃي آهي. جو منش
شڪتي کي پهنجو ڄاڻي سنساري سکن جي جن لڳائيندو، تنهنکي سواءِ
ڏکن ئي ٻيو ڪجهه نٿو ملي. سکن تي رکڻ جو ميندو رهي ڏيان لڳائڻ
ڪري ساڻيندو. ڪڏهن ئي ٻڪڻي ڪري وڃي ڏي جو ڪيان
رهشن تي ڪار ڪري ڏيندو الڏکار ڪجي وڃيندو."

ايترو ٻڌي راجا رشوڪٽ هٿ جوڙي چيو ته "هي مهاراجا ميندر
جون اوهانکي سڃاڻي، ته اوهين جو هر ديو آهيو ۽ جنن امرت پيڻ
ڪري سڀ بيمارين جون لاس ڪيو ۽ جن، تنن سنساري منش، جي
مايا موهه ۽ بيمار آهن، تنکي پهنجو درشن ڏيئي ڪو تارڻ ڪرڻ
لاءِ. مالڪي مولکي داس سمجهي ڪجهه ڏيڪ آديش. ڪريو،
جهنگڙي مي ڏوسا ڪر لنگهي پار ٿوان." ڏاڍيءَ تڏهن ميلين
ڪيا ٻڌ ڪٽ لڳس تر ٿ.

ڪڙو شاهوڪار ڪهڻي جنس ساڻ ڪٽي ڪنهن ڏيساور تي
لڳو، ٻو ڪجهه سي ڪري ٻاڻ سان ڪو ٻو ڪو ڪر ڪيائين.
واٽ ۾ ڏاڍ ڏهه ڪڏس جهنجهٽ ڪار پڌان ٻڌي آيا. انڪارا
ٻو شاهوڪار واٽ ٻاڌي ڪاڻي ڏاڍيءَ هڪلي ۽ ڏي ٻهتو
جي ڪوڻ ڏاڍ سڻي ڪار ڏني. اُن هڪلي ۽ شيڏهن ۽ ڏڻ،
ڪڻ، ڏڏن ڏ ڏاڍ ڪڏي ڏيس، ملڻ مشڪل ٿي ٻيو. جن
ڪهڻي سڻي ۽ ٻاڌي آيا ڪيائين ٻو ڪجهه ٻو ڪين ڏيس ۽ واٽ
ٻڌي. ٻس. ڏهه ڏهشن ڏهه ڏولي ڪس ڏٽي لڳا. تڏهن هو
ڏولي جن ۽ جو ٽ ٻڌي ته "هڪڏهن ڪجهه مال ٻچيو ته ڪڻي

کان پنهنجو ڇت نٿو هڻائي. ڪوڙ ڪپٽ ڪري اڻهنجي پالنا
ڏو ڪري. ڪام، ڪروڌ، لوڀ، موهه، اهنڪار ۽ من اهي
ڇهه ڇور هن منش پڻيان لڳا رهنڌا جي ڪيس ڏيا ڪرم ڪرائي
ڏرم ڪرم کان پرشٽ ڪن ٿا." اهڙيون هيون ٻه انيڪ
گالهيون رهوگط کي ٻڌائي ڏاڍو پوسن ڪيو.
جڙپرت کان ايترو گيان ٻڌي رهوگط پرارڌنا ڪرط لگو تہ
"هي مهاراج! منشر، ديهي کان ٻيو ڪو آتر ڇولو ڪو نهي، تنهنڪر ٻہ
توهان جڙي گيائي ۽ مهاتما جي درشن ٽيط ڪري آهو جنهر سڳل
سمجهط گهر جي. ديو ڏاڻون ٻہ هن منشر، جنهر ملط لاه ترڦي رهيا
آهن، جو تہ مڪتي پد هن ۽ ڏکا ديهي ۽ ملي سگهيندو. هي مهاراج!
آڳ موڪسر ۽ اگياني آهيان، انلاه موڪي ديا درشني ڪري ٻڌايو
سمجهايو جنهن ۽ منهنجو پلو ٿئي." جڙپرت ڏڌهن ڪلي واڻي
ڏنيس تہ "هي راجا! اها گالهه سمجهط ڏاڍي ڪٺي آهي. هي
منش جيستاءِ اهنڪار ڇڏي سنتن مهاتمائن جي شرط نہ وٺندو،
تيستاءِ ڪڏهن ٻہ گيان پراپت ڪيون ٿيندس). جنهن تہ تون
هينئر راجا آهين تنهن ڪنهن جنهر ۽ آڳ ٻہ وڌو ڇڪروڻي هوس، ۽
پر مون راجائي ۽ پنهنجو پلو نہ سمجهي وڃي دايط جي شرط ورڻي
۽ هري ڀجن ڪرط لڳس). تون ٻہ ان راج ڪاڻي جو ايمان ڇڏي
۽ سيني پراڻين کي هڪجهڙو ڪري ليکہ تہ پوء تنهنجي
مڪتي ٿئي." جڙپرت جو گيان ٻڌي راجا رهوگط ڪاڻس
آپرادھ ڪميا ڪرائط لڳو.
راجا رهوگط جا اهڙا نمرتا ڀاوَ وارا وچن ٻڌي جڙپرت ڇوط
لڳس تہ "تون ڇ نہ مان تو کي سراپ ڪوَ نہ ڏيندس. هڻ تہ
گياني ۽ مهاتمائون سنساري سکہ سپني وانگر ڪوڙو سمجهي

راجا ڄڙپرت کي ڪٽيو ڇڏيو ۽ هو ئي پهڻچي ٿي ڏيان ۾ مگن رهيو ۽ ڪو به جواب ڪونه ڏنائين. راجا تڏهن ڏاڍي به مٺي، غصو ڪري ڏيو تہ "جواب ڏيندو ڇو نہ ٿين؟" ڄڙپرت تڏهن ڪلي جوڙ لڳس، تہ "هي راجا! تون هو ڏوهن ڏيو ترڪلهو معاف ڪرين ۽ پاڻکي برابر لڳو ڪٽي سگهين سو ڏهن هميشہ ايڪ رس آهي، هو ته ڪاهو ڏيندڙ به آهي ۽ نہ ڏيڻ ۽ هي سڏهون يا ڏيڻ ڪو لڳيس تہ هو اڳ سڏهون آهي هو ڪو به ڪيس، ڏسي نٿو سگهي ۽ هي ڪاهو سڏ ڏيس تہ سڏ ڏس ۽ رات روپ ۾ سڄو سنسار اڳي ڏيٺو. هي ڪاسولت شوڀ ڏني ڪهڙو آهي جو ڪڏهين ڪاهو ترڪڏهين ڏيڻ ۽ ڏيٺو ۽ جڏهن هن ڪاسولت شوڀ سان ڄڙپرت لڳائي آهي تڏهڪي انهن ڪالهين هو نہ ڏيڻ ۽ پڪار ڪرڻ کهو هي. هو لکي مرڻ ۽ جيئڻ ٻئي ڪ سمان آهن. بڏ هوت آڻي ڪو به ڏيڻ سگهي. پڪوان هي جو تي تو ۾ مون ۾ ۽ سيني برابهين ۾ڪ ڏوڻي آهي، تڏهڪي آڏ تو ۾ ۽ باهر ڪو ڀيد نٿو سمجهان." مطلب تہ ڏيو به ڪيڻ ۽ گيان ڏڻايائيس، جڏهڪي راجا خوش ٿي پاڻکي مان ڏوڻ اهي ڪيس، ڏيو ڻن ٻئي هو ٿ لڳو تہ "هي مهاراج! سون سنسار هي سو هر ڪاسي او هاڻکي ڏسڻائو. هو لکي ڏڻايو تہ او هين ڪيرآهيو هو هو لکي هن رات گيان ڏاڍي ڏوڻ ڪرڻ آڏيو؟ هو لکي برابهٿ هي سوڀ هو ڏاڻ ۽ ڏوڻ ڏيٺو. الله سڏهڻ آهاڙ ڪيا ڪيو." اها ڪاهو ڏڻي ڄڙپرت هو ٿ لڳو تہ "هي راجا! هي هيو پهڻچن ڪرڻ ڪري ڪڏهن ڏيو تہ ڪڏهن ڏسڻ، ڏسڻ ڏو. ڪڏهن راجا آهي تہ ڪڏهن ڀکاري ڏيٺو. اها ڪهي هن شوڀ هي آهي. آڻها کي سداء ڀلڪ سمجهڻ ڪهو هي. هي ڏسڻ اهو تہ ترڪبالي آهي جو پهڻچن ڏسڻ سان ڪڏهن ڏا ڏو ڏهن ڏتي ڏ ڪرڻ ڏوي تہ هن

ماڻهو ڪيس جڙپرت ڪري ڪوٽ لڳا. ڀائرن جڏهين ڏٺو تر هي مفت ويٺو ڪائي تڏهين ڪيس پٺهڻجي پوڪ جي سنپال تي ڪڍي وهاريائون. جڙپرت اڳي بر پسن پڪين جي ڪجهه سنپال ئر ڪري پڳوان جي ڏيان ۾ لڳو رهيو. ان ديس ۾ ڪڙو پيلن جو راجا رهندو هو جنهنکي سنتان ڪونه ٿي ٿيو ۽ صلاح ملهيس تر جيڪڏهن پدرڪالي ديوي تي ماڻهوءَ جي ٻار ڄڻڻ جي آڳاٽ لاءِ موڪليا. ٿيندو. راجا انهيءَ لاءِ پٺهڻجا نوڪر ڪڙي ماڻهو آڳاٽ لاءِ موڪليا. نوڪر ڪوليندا ڪوليندا اڳي اڇي پٽا جتي جڙپرت پوکر جي سنپال پئي ڪئي ۽ هنکي ڏٺو متارو ڏسي راجا وٽ ولي آيا. راجا ڪهڙو خوش ٿيو ۽ جڙپرت کي اشنان ڪرائي چڪا ڪپڙا پهرائي عمدو پوڃن ڪرايو. ٽنهنکانپوءِ ڪيسر، ڦلن جو هار گلي ۾ وجهي پدرڪالي جي مندر ۾ ولي ويا. جڙپرت خوشيءَ سان ڪاليءَ جي اڳيان پٺهڻجو سر جهڪائي ٻيٺو، پوڪاليءَ کي اڳا ڪپاهر تر وٽي ڪڙي هري پڳٽ جو هن طرح خون ڏنو. هن مورتيءَ مان پرڳٽ ٿي ڪروڌ ڪري راجا جو سر وڍي ڪٽي اڇالڻ ۽ سندس خون پٽڻ لڳي. پوءِ اڏان انتردان ٿي ويئي.

ڪڙي دفعو راجا رهوڪڙ پالڪيءَ ۾ جڙهي وٽ گيان سکڻ ٿي ويو. واٽ ۾ ڏولڻي ڪٽندڙن ويان ڪڙو بيمار ٿي پيو. ڏولڻي ڪٽندڙن پويان جڙپرت کي ڏسي پڪڙي آڻي پالڪيءَ ڪڍڻ لاءِ ٻاريو. جڙپرت خوشيءَ سان آڏو پالڪي ڪٽي هليو، پر رستي ۾ جوڻ جنهن جي ڏاڍي سنپال ڪنڌ ۾ پئي ويو تر متان کو پوڻ ۾ اڇي ڏاڍي مري ويو. ائين ڪرڻ ڪري جڏهن ڪيترو دفعو پالڪي لڏي ڏڪ راجا ڏاڍو غصو ڪيو. پالڪي ڪٽندڙن جڙپرت جو ڏوهه ڏيڻ

رهي ، هري پڪڻ سان پريت ڪئي ، رات ڏينهن هري ڪٿا
پرميشور جي ڪٿاواه ٻڌڻ مان ڏور نه ٿئي ، فائدي ۽ نقصان ڪيڻ ۽
خوشي يا فڪر نه رهي ، ڪشب ۽ رهي بر آڻاتو رهي ادو پريون
چڙهڻ جو ڏاڪو آهي . هي پتر وا ! او جين بر ان ريت رهجو .
ايترو ڪيان ٻڌائي پوت ڏانهن پنهنجي وڏي پٽ کي راڄ ڏيئي
پاڻ جر پوت روپ رهي جهنگل ۽ وڃي پڪوان جو پڇن ڪرڻ لڳو .
رشي ديو جي بن ۽ وڃڻ بعد پوت راجا ٽيو ، جنهن رعيت
کي ڏاڍو سکيو ملايو . من پنڇر جنهن ڏانهن ڪنيا سان وياهر ڪيو ،
جنهنمان هنکي ڏوهر ڪيتو وغيره پنجهه سندر ۽ پوڻي پٽ پيدا
ٿيا . راجا پوت ڪٽيئي يڪير ۽ دان ڪيا ۽ پڇاڙي ۽ سنسار کان
ڪوچ ڪيو ، جي هري جر ڏن جو ڏيان ڪيائين . هڪڙي ڏينهن جهن
ڏڏي جي ڪپ تي ويٺي ڏيان ڪيائين ، تنن هڪڙي ڪريوتي
هوڏي آڻي پاڻي پيٽ آڻي . او چتو ٿي من هوڏي ٽپو ڏيئي پڇاڙي ٽي ڏانهو ڏ
ٻڌ ۽ آڻي جا ٻڌي جن ٿي من هوڏي ٽپو ڏيئي پڇاڙي ٽي ڏانهو ڏ
سندس پيٽ مان ٻچو ڪري اڇي ڏاهر ٻيو ۽ هوڏي آڻي جو آڻي
پراڻ ڪيا ڪيا . راجا ادو حال ڏسي ويچار ڪيو ته مون ٻچو هٿي ٻيو
هوندو ته ڪيس ڪو ماڻهو ڪري اڇي ڏاهر ٻيو ۽ هوڏي آڻي جو آڻي
ويندو ۽ ادو سچو پاپ هوندي پوندو ۽ الڪاه نهو ۽ هنجي رکيا ڪرڻ
ڪهو جي . ادو ويچار ڪري آن ٻڌي ڪي پاڻي سان ڏوئي صاف
ڪري پنهنجي ڪنيا ۽ ڪٽي آيو ۽ پاڻ لڳو . جڏهين آن ٻڌي
ڪي پالڻ ڪري پوت جو هنجهس ڪيڻو هو ۽ ڏڏي ٻو ، تڏهين هو
هر روز ڪيس پنهنجن هٿ سان ڪڍندو هو ۽ ڏاڙهي ۽ مونس
سمهاريندو هو س ۽ تپسيا ڪرڻ ڏانهن هليو ويو ۽ پاڻ سان ڪڍي
سندس ايتري موهه هٽ ڪري ڇڏيو ۽ پاڻ لڳو .

تر "ڀائو! اسانجي بن هر سپ مون جڙا رهندا آهن. آڻي
قل ۽ ميوا پيدا ٿين ٽڏا جنهجي ڪائط ڪري منشير سداءُ جوان،
وان ۽ تندرست ٻڌيو رهيٿو. تون پنهنجي راج گدي ڏي
ڪجهر وقت موڪسان گڏ گذار تر پوءِ مان توکي هلي
هنجو استان ڏيکارينداس."
آپسرا جي اها گالهه ٻڌي راجا ٽپسيا چڏي پنهنجي راج
انهن آيو ۽ آڻي پورو چئي سان وياه ڪري باقي عمر پوڪر
ولاس هر گذاري. پوءِ پورو چئي جي اندر لوڪ ڏانهن وڃط
ڪري راجا جهنگل هر وڃي ٽپسيا ڪرط لڳو.
راجا آگنيند رجي بن هر وڃط بعد سندس وڏو پٽ نابي
نالي تخت تي ويٺو. هنکي سنسان ڪاڙهي تنهنجي لاءِ هڪڙو
وڏو يگيه ڪرط لڳو. يگيه پوري ٿيط تي يگوان پاط موهني مورت
ڌاري شنکر، چڪر، گدا ۽ پدم هٿن هر ڪطي مٿي تي مڪٽ،
ڪن هر ڪنڊل ۽ بيجنتي مالا پهري مشڪندو آن اڳن ڪنڊ
مان نڪري ڪيس پنهنجو درشن ڏيئي ورڪوط لاءِ چيو. راجا
تڏهن ڏاڍو خوش ٿي يگوان کي وينتي ڪئي تر "موڪ
اوهان جڙو پٽر پيدا ٿيندا." تڏهن مهيٿن گذ وط بعد راجا کي رشپ ديو
وڪنٺ پڌاريو. تڏهن جو ساکيات يگوان جو اوتار هو ۽ جنهنجي جهط
نالي پٽر پيدا ٿيو، جو ساکيات يگوان کي آڪاش، مان پشپ وسائط لڳا.
وقت سپ ديو تائون خوش ٿي آڪاش، مان پشپ وسائط لڳا.
رشپ ديو جي وڏي ٽيط تي ڏاڍو راجا راج ڪاڍي پٽ کي
ڏيئي پاط جهنگل هر وڃي ايشور سمرط ڪرط ڇڏيو. رشپ ديو
تخت تي وهط بعد اڏو تر ڏيئي ۽ ڏهه سان راج ڪيو جو ديوتائون
بر ستوتي ڪرط لڳا. اها ڳالهه اندر ڪان سڻي ڏويتي، جنهن

آدیشر. کیو یو مھنجا بھرو، ھی تہ سیا کیڑ و یا آھن، اھان موتی
ر آیا آھن. آھنجی اوڑ تی آڈ او ھاڑجی ہتی مہ ھب کڈ دس.

میھری گھان پڈائیڈی ہر وڈھن ڈاڑھ ڈاڑو تر راجا کی اچا میو
و بڑھی و بلو آھی، تڈھین بھنجی یو کر ہل سان آگاہ ر مکڑ
ڈانگ نیار کری راجا کی ڈیکاڑ لگیو. راجا آگاہ ر ڈھاریو تر کیے،
مکڑو عھدو ڈلن ڈوان سان پر ہل ہتی دروازن ڈاڑھ ڈانگ قسط ر
آیو. اوچیو مکڑو ھوڑ سانگ قسی لچھڈ و تھڈو و آن ڈانگ ہر کھڑی
و ھی گاھ کی کاڑ لگیو. ایھری ہر مکڑو شکاری ھوڑ ھی
ہکڑ ڈانگ آھی ایں بھیو. من مکڑی دروازی تی ڈاڑی و ڈی
ہتی تی مکھی کی ھمار یو، لکی تی باھر ڈاڑی ؟ ھو لھن تی ڈانگ تیر
گھان کڈی ہنڈو. ایھری مولڈی ہر ھوڑ ہی و ہو لیو کاھ کائیڈو و
رھیو. اھا حالت قسی براچین ہر ھی چوڑ لگیو ؟ "ھی مھی شوہشڑ!
مکڑی ر عجیب حالت آھی، جو سیھی اسی ھوڑ جی ماڑ ھو
ہو و تھڈو و است ٹیھ بیو آھی، تڈھین ر ھو ھوڑ ھو مکڑ ہر خیال
ر رکی آڈو سان کاھ چوی رھیو آھی ! ایھی کاڑ سان ھلکی
مکڑ ڈانگ و رسندو ؟" تڈھین ڈاڑھ مکی ہتس ر "ھی راجا!
تھنجو ر ساڑھ حال آھی. بھائی تو کی بچال کری چڈیو آھی
؟ ھوڑ اندی تو ڈیکے بھیو ایلی، تڈھین ر تون سڈاری ماڑا میھم ر
اچو و تر ڈنل آھن ھو سب ھال ؟ سندی ر تو لی سھجھ لئی اھی."

ایھو ہڈی راجا ؟ کھاڑ لئی ہیا ؟ ڈاڑھ ھی چوڑن تی مکڑی
سڈ سی ایکار مچاڑ لگیو ایھو ڈو ریکاشور ڈی و ھی ھوی بھجن
مکڑی مکھی کی ہوات لیو. ھڈالھن ہر بھجا ھی تہ سیا کیڑ
ہیا ھوا، تھنجی ہکھن ڈان ڈاڑھ خوش لی کھن مہ ھب ہو ڈ ٹی
و مکھن ہڈاڑ یو ؟ و ڈو ڈ ایھری مکڑ ہڈی مسڈاہو ڈ ٹی مو تیو.

رهندو آهي، تڏن انهن سچي وشين کي پرنجن جو ڪتب سمجهڻ
گهرجي. جيڙي طرح ٻڌايو ڪال پگهوان کي موت جي سڌ ڏيڻ
پهچائيندو آهي، تڏن جڙا ڏالي ڏوڻي پرنجن جي ٻڌايل بابت پوءِ
ڪنڌ ڏيڻ کي وڃي ٻڌايو هو. اُن ڪال جي ڏيڻ کي موت سمجهڻ گهرجي
۽ اهو ڪال روپي جو رکندڙ، جو پاڻ سان ئي سڀ سڀ ڪنڌ ڏيڻ ۽ ئي
سڀ سڀ ڪنڌ ڏيڻين فوج طور وڏي آيو هو، تنهن ڪري ڏهيه جا ڏينهن ۽ راتيون
سمجهڻ گهرجي. ۽ انهن ئي ڏينهن راتين گذرڻ تي عمر جو خاتمو ٿيڻو
۽ ڪال پگهوان اچي ماريندو آهي. مرڻ وقت جنهن شيءِ ۾ هٿ
جو ڏيان لڳندو آهي، اُهوئي شيءِ هو مرڻ وقت پائيندو آهي. ساڳيءَ
ريت پرنجن جو ڇت مرڻ وقت پرنجني ۾ وڃي لڳو، جنهنڪري
هو وڃي استريءَ جي جنم ۾ پيو. جڏن استري پڻي جي آکيا ۾ رهي
ڏينهن ڪاڻيندي آهي تڏن هي جيو ۾ جيستائ مڪت ٿيڻ تيستائ ۸۴
لک جوڻين ۾ جنم پائي ڏکر ڪان نڪو ڇڏي. ۽ اهو اکيات ڏني ڏيڻ،
جو پرميشور سمجهڻ گهرجي، سو ديا ڪري ڇڏهين ڪنهن ساڻ وياتما
سان ملاقات ڪرائي ڏي، جنهنجي اُپديش ڪري هري ڪٿا ٻڌڻ
۽ هري ڀڻن ۾ پريت ٿيندي، تڏهين هي جيو جنم مرڻ کان ڇڏي وڃڻو
جڏن پرنجن اکيات جي ڪرپا سان پنهنجو اکوڙو شوڌي پائي مڪت ٿيو.
هي راجا! پرميشور جي ديا ڪانسواءِ مهاتمائن جو درشن ۽ ست
سنگ ۽ هري ڀڻن ڪانسواءِ سنساري موهه کان ڏکوڙ ڇڏاڻو مشڪل
آهي. ڏاڍي ڏوڙ سنساري سکر پوکيو آهي ۽ ڪهڙيءَ ڳيهه ڏان
ڦاٽ ڪيا اٿيءَ، انڪاءِ پنهنجو من سنساري پدارٿن کان الڳ
ڪري هري ڀڻن ۾ پريت ڪر تڏهنجي مڪتي ٿيءَ."
ڏارد جو اهو اپديش ٻڌي پراچين برهي ڇوڙ لڳو تر "هي مهاراج!
آڏا و هانجو ڪهڙو شڪ گذار آهيان جو اوهان جو لوڪي من قسر جو

جیو آتما ۽ پرماتما ملسوو ۽ وري کڏهن کي رهط وارا آهيون
الڳ سڏاري موهه ۽ خوار خراب ڪري. ايترو چئي استري روپ راڄا
پرلچن کي ڪيان ٻڌا ڏيو ۽ ٻيهڪري من ان ڳالهه کي ٻاڌا ڏي ۽
اڪيانت ۾ آڪيا موجب هوي پرلچن ۽ اهن ڪي اهو شريو ڇڏ ۽!

ايتري ڪتھا ٻڌي براچين برهمي نارد کان ان ڪتھا جو ارتھ
پڇڻ لڳو. تڏهنجي نارد چوڻ لڳي تہ "هي راڄا! اهو پرلچن جيو
آهي ۽ اڪيانت ۾ هميشو رسجهڻ کهڙي جو الهي جيو هي ۽ هڪ رکيا
ڪريٿو. هي جيو سندس ڪيان ۽ سمجهڻ ڇڏي سڏاري سکن ۽
ڏکن رهيٿو ۽ تڏهنجي اڪيان ڪري ڏاڍو ڏاڍو ڪبر ڪريٿو تهڙو
ڏسڻ ولي، ڏاڍو هاسي لڳي جو ڪهڙن ۽ ٻڌڪي ٿو. اهو ئي سبب جو جو
پرلچن اڪيانت ۾ سڪت ڇڏي ميٿو. وقت پٽڪندو رهيو. جڏن
هي جيو مٽي، ڏهر ڀاڻي خاڪ، ٿيندو آهي، تڏن پرلچن ۽ اُن قاڻي
ڪي ڏسي خوش ٿيو هو. جڏن قاڻي ۽ ٻئو دروازا هوا تڏن مٽي،
جو شريرڻ سمان سمجهڻ کهڙي ۽ الدرين ڪي ڪهڙن سمان،
ڏسڻ ۾ آيو ۽ الدريون ۽ جڏن اهو ئي ڪر آدمي ڪري
ٿو. مٽي ۾ ڀاڻ ڪي ان ڏاڪر مثل سمجهڻ جو پرلچن قاڻي
جي دروازي ڏي ڏاڙ هو. تڏهنجي استري ڏي پرلچن جو هت آيو جو
ڏهڪي ٻڌي سمجهڻ کهڙي. تڏهنجي جڏن مرڻ جو وقت ڏاڍا ٻڌي
آدمي سڏن ولي تڏهنجي ايڏا مدهب ان ڪان ڪر ڪرائي ڏي،
ڏڻ پرلچن ڏان استري جي ڏس ڏي تڏهنجي ڏسڻ ڪيڏاري. جڏن
اڪيانت تڏهنجي ڏڻي ڪمن ۾ ڏاڍو ڪهڙي ڏسڻ تڏهنجي پڇڻ ڪي
سڏاري ڏسڻ ۽ آهي ڏ ڏاڻي ان ڏڻ پرلچن جو اڪيانت تڏهنجي
جي متو جي سڪت ڇڏي ڏڻي ڏ ڏي استري جي ڏس ڏي ڏاڻ ڏ
ڏاڻي ڏيو. جڏن آدمي جي شريرڻ ڪري ڪهڙي ڏاڻ ۽ موهه ڏي

اهو ٻڌي مرتيوءَ ائين ڪيو، جنهنتي جوڙ ڪنڊ رو جڙا ڏالي ڏوتي جي صلاح سان تي سؤ ست ڪنڊ رو ڪيون وٺي راجا پرنجن سان لڙڻ واسطي اُن قلعي ڏانهن هليو. جڏهين قلعي کي اچي گهيرو ڪيائين، تڏهين هو پنجن ڦٽن وارو ڏانگر اُنهن ڪنڊ رون سان خوب وڙهڻ لڳو. جڏهين ڪيترو وقت وڙهي ٽڪجي پيو ۽ ڏٺائين تہ منهنجو مالڪ عيش، عشرتن ۾ مست آهي ۽ منهنجي ڪا بہ مدد نٿو ڪري، تڏهين اُڏان پڇي وڃي ڪنهن وٽ جي پاڙ ۾ لڳو. اهو وڃي وٺي جو ر قلعي کي باهہ ڏني، جنهن ڪري راجا پرنجن پنهنجي پراڻ پياري ۽ پاڻ کي نہ بچائي جلي مري ويو. مرڻ بعد ملڪي ديش جي راجا وڏ رپ جي گهوڙي جو جنم اچي ورتو، سبب تہ مرڻ وقت هن استريءَ ۾ ڏيان لڳايو هو ۽ ملير ڏوڄ ڏالي ڏرماتما راجا سان سندس شادي ٿي.

ڪجهي وقت گذرڻ بعد جڏهين راجا ملير ڏوڄ پنهنجي ديهر تياگي، تڏهين سندس راڻيءَ (اگوٽي جنم ۾ راجا پرنجن) چڪيا ڏاهي اُن تي راجا جو لاش رکيو، پوءِ موهر جي وڙ ٿي باهہ ڏ لڳائي. اُن مهل اگيات ڏالي سندس، جوني مٽر اُتي اچي ڪيس سڃا تو ۽ ڪانئس روڻ جو سبب پڇڻ لڳو. راڻي ڪيس ڇوڻ لڳي تہ "هي منهنجو پٽي آهي، جنهنجي مري وڃڻ جي شوڪ ۾ آڏ روئي رهي آهيان." اها ڪالهہ ٻڌي اگيات ڏالي مٽر ڪيس واقفيت ڪرائڻ لڳو تہ "اگوٽي جنم ۾ تون پرنجن ڏالي راجا هئين ۽ آڏ آگيات ڏالي تنهنجو مٽر آهيان. ڪنهن وقت تون منهنجي سنگت ڇڏي ڪڙيءَ استريءَ جي موهہ ۾ ڦاسي موڪي وساري ويٺين ۽ انهيءَ سبب ڪري تو هي استريءَ جو شوير پاتو آهي. هاڻي تون اها چنتا ڇڏي ڪري پرش شوير ملڻ جي تجويز ڪر. تون ۽ آڏ پٽي هنسو رپ

گئے، اور آپ اپنا لشکر لیکر آگے بڑھے۔ ہندو لوگ اس مکان کے پاس گئے جہاں بادشاہ تھا اور کچھ وقت کا ان کو موقع ملا۔ ہندو لوگ بادشاہ کو مار ہی لیتے، مگر ہندوستان جیسا بہادر تھا ویسا ہی اس کا لشکر بہادر تھا۔ اس لئے قلعے کے اندر رہتے ہوئے بادشاہ کی حفاظت کرتے رہے۔ اسی اثنا میں بادشاہ کا گھوڑا بھی تیار ہو گیا۔ بادشاہ نے سوار ہو کر لشکر کو حکم دیا۔ لشکر نے بادشاہ کی مرضی کے موافق بادشاہ کو گھیر لیا اور قلعے کے باہر لے چلے۔ ہندو لوگ بادشاہ کا پیچھا کرنے لگے۔ بادشاہ نے اپنے لشکر کو حکم دیا کہ ہندوؤں کا مقابلہ کرو۔ لشکر نے بادشاہ کے حکم کے موافق ہندوؤں کا مقابلہ کیا۔ ہندو لوگ بھاگ گئے۔ بادشاہ کا لشکر ہندوؤں کا پیچھا کرتا رہا۔ ہندو لوگ بھاگتے بھاگتے اپنے لشکر میں جا ملے۔ ہندو لشکر نے پھر بادشاہ کا مقابلہ کیا۔ بادشاہ کا لشکر ہندوؤں کا مقابلہ

جيڪڏهن منجهائن ڪڙو ٻاهر آهي تہ پئي کي ٻاهر ڪيڻ جي تجويز ڪري سگهجيٿو. سا ڪيئن ريت هي پنڌت ۽ ڏوان بہ تو وانگر سنساري ڇار جي پڇري ۽ پيل آهن ۽ پوءِ هو ڪٿن تو کي ان کان ٻاهر ڪيئي سگهندا؟" راجا کي ڏاڍ جي اڳ ڪاليھ چيئي ويئي ۽ پوءِ ڪيس پنهنجي مڪت ٿيڻ لاءِ وينتي ڪئي. ڏاڍ ڏڏهن ڪيس هيئين ڪٿا ٻڌائي:-

پرنجن نالي ڪڙو راجا آکيات ڏالي پنهنجي متر سان ڏاڍي پريت رکندو هو. اهو آکيات، راجا جي هر ڪنهن طرح جي خبر لهندو هو. ڪڙي دفعہ راجا پرنجن پنهنجي آکيات متر جي سنگت ۾ڏي آکياتو ٻاهندي، اُپرندي ۽ اُتر طرف گهمڻ ويو، تہ ڪٿي بہ ڪيس آرام ڪونہ آيو. جڏهين ڏکڻ پاسي آيو، تڏهن ڪيس ڪڙو عمدو سونن نون دروازن جو قلعو ڏسڻ ۾ آيو. انهيءَ قلعي جي چوڏاري پاڻيءَ جو نهرون، باغيچا ۽ ڦلن ڦاٽن جا وڻ لڳل هوا، جنهن قسمين قسمين پکي ويهي مڌيون مڌيون ٻولين ڪري رهيا هوا. ايڏي قسم جو آرام ڏسي راجا پرنجن آن قلعي ۾ اندر گهڙي ويو. اُتي ڇا ڏسي تہ ڪڙي جوان استري تمام سندر قسمن قسمن جا ڪپڙا ۽ ڳهڻا پهري سهيلين سان ڪٿ ڪهي رهي آهي. ٿورو اڳتي هلي ڏسي تہ ڪڙو ڏانڪ پنجن ڦٽن وارو دروازو ٽپي ويڏو آهي. راجا آن استري کي ڏسي مٺي مٺي ٻولي ٻولي ۽ ٿورو اڳيرو وڃي کانئس پڇيڻ لڳو تہ "هي سندري! تون ڪنهنجي ڪنيا آهين ۽ ڪهڙي ڪاج سان هتي سڀر ڪري رهين آهين؟ هي مڪان ڪنهنجو آهي ۽ منجهس ڪير رهيٿو؟"

راجا جا اهڙا مٺا ۽ من موهيندڙ وچن ٻڌي هوءَ استري هرکي ڇوڙ لڳي "هي راجا! مونکي پنهنجي ماڻا ٻڌا هي ڏاڍي ئي تہ خبر

بداد و کیهون و رهین ڈانهن راج کند و رهیو، مگری ڈیهن کیس و بچار آیو تر می سب ڈن دولت ؛ راج آلیه (سدائین تر ماندر) آهن، تهداه بهتر لیندو، دو جهکل ر و می ایکانت ر بکوان دو بچهن کویان، جهکری بواوک ر سکی رهان. اول و بچار کری دو استری سمیت جهکل ڈی بکوان می بچهن ۱۵ روالو لیو. راجا بولیو هی وچط بعد سندم ر، پت وهاشو ڈادی لیاه ۲ ڈرم سان راج کرط لکیو. سندس کل ۸ بروچیا لالی ڈهم بهوکو بندا لیا، می شکل ؛ کیان ۸ مکهوانی هتا. جڈهین الهین ڈهین بوگرن کڈ می جهکل ۸ و می لاوارث دو سمرط گیو، تڈهین شری مهادیو سان آلهجون کهطیون کیان وارڈانون ماهیون، بوچها می وارڈانون مهادیو کان ہدی ڈا ۲ دو پوسن لیا ۲ مهادیو بوه گیاش ر، پت ڈالهن رو الو لیو.

بوچها دو بها بواچهن بوهی ڈا ۲ بکهر کند و رهیو، جهنن کی لارد لی مگری د فع وبچار آیو تر جهکی امرو آهد بش کهچی جهکری سه وکر ۸ سندم ر، واسه ڈشی. الڈاه کیس کهچرانی جالیو ر ڈا بار دلسن، می چط د پس لاوارث لی آیا. راجا الهی لی لارد لان آلهانت بچط لگیو، جهنن لی لارد چوط لگیس تر "جهنن سبهی کی ده نو ماری دو م کیو آهی الڈاه اهی سب مگ مگ جهنر ر تو کی ماری دا ۲ بلند." راجا اها کالم ہدی ڈادی وبچار ر بچهی ماه ر ماوا جهنر مرط کان چط ۸ اسطی ڈ موان میترا بکهر کان سو می جیتوا سب جهنر ۸ لڈا ہو لدر. مهاراج! مولکی ڈ ہمدن ڈ ۸ دالن الهین کرط ڈاه جیو دو. الهی لی لارد کیس سمجهاوڈ لگیو ر " مگری بچهری ۸ مولو ڈ ۲ میطا پتی بند ڈهن ۲ لکرط می کاشه، کندی ہ لگری لڈا سکهن ۸ ہو

کي بر ملهيشو. آ اوهان کان جيڪو پيدائش، جو ڇوڻ حصو ولندو
آهيان سو آئيندو ڏر ولندس، پر پاڻ جيڪڏهين گهمڪي شي
ڪرم لاءِ ڪجهه ڪهربو ڏجي تر اُدو پڻ ڏيڻ لاءِ تيار آهيان، جو تر
اهو ڏن آ سڳلو ٿيندو سمجهندس. پڪوان جو مڪر اکڻي ۽ براهمڻ
آهن. هو جيترو براهمڻن جي کارائڻ ۽ خوش ڪرڻو، اوترو اکڻي ۽
هوءَ ڪرڻ سان نڻو ٿئي. مان انهن براهمڻن جي ڇوڪن جي
رڄ (مٽي) آهيان. براهمڻ جنهنکان خوش ٿيا سمجهو تر
پڪوان بر اُن کان خوش رهيشو. پر جنهن تي براهمڻ ڏر
ناراضپو آهي اُن تي پرميشور جو بر ڪوپ رهيشو.

راجا پرٿوءَ جي اڳڙي اُپديش ڪري سڀي پرٿوءَ تي پڪوان
جي پڪڻي جو واسو ٿيڻ لڳو، جنهنجي ڪري ديولوڪ ۽ اها خبر
پئجي ويئي تر مرتيولوڪ هر راجا پرٿوءَ جي پرڻو ڪري هري پلان
جي هر ڪنهن کي لڏو لڳي ويئي آهي. هڪڙي ڏينهن سنڪاد ڪ
راجا پرٿوءَ وٽ سڏس پڪڻي جي ڌاڪ ٻڌي آيا. راجا سڏڻ ڪاڏو
آ ڏاڍو ڪيو ۽ پوءِ جنم مرڻ کان ڇٽڻ جو رستو ويهي ٻڌائڻ لڳو.
سنڪاد ڪ ڇوڻ لڳا تر "هي راجا! جو منش جنم ڌاڻي اڏ ڏ ۽ شير
سند رجي ڇوڻن ۽ سروپ جو ڏيان، واڻي سان اُنجو سمرڻ، ڪڻ
سان اُنجي ڪٿا پريت سان ٻڌي تو سو جنم مرڻ کان ڇٽي سڀو
سک پائي ٿو. سنسار ۽ شريو، ڪهر، استري ۽ ڌڻ کي ڪوڙي
سمجهي اُنهن سان پريت ڪرڻ ڪري ڇڏ ڇاڻ. منش کي ڪوڙي
تر ٻري سنڪٽ کان ڇوڪو ڪري ۽ ست سمجهڻ ڪر ۽ پريت ڪرڻ
جنهن ڪري مڪتي ٿيڻ هر ڪي اوڪ ڏاڻهن ملهيا ويا.
اُپديش سنڪاد ڪ پڌائي پوءِ اوڪ ڏاڻهن راجا ڏاڻڻ جي ڪاڻ ڪجهه
سنڪاد ڪن جي وچڙ بعد پرٿو راجا ڏاڻڻ جي ڪاڻ ڪجهه

کی سمجھائڻ لڳو "حرکت نہ آھی ھیڪڏھن تنھنجو اھو ھوبون
ھکیہ ھوندو نہ ٿئی۔ تو جیکی لڑائی یکیہ کیا آھن تنھنجی کوئی
پکیان ٿوتی ھجن ٿیوآھی ؟ اندر ھی ھن قسم ھی دغا کیڻ کری
گئا آھی۔" راجا پرتھوی ڏڏ ھن بھنھجو کیوڏ ڏوکیو ؟ پرامھٹن کی
ھوڻ آھوتی ۱۱ھ ھیاں۔ پرامھٹن ھی ھوڻ آھوتی ڏ ڻ مھل ٿولوکی لاٽ
گوڙ ٿی وھما ؟ اندر کی ھا ڪسان ڏاڍی یکیہ ۱۱۸۳ء ای ھتھو
آوقت راجا پرتھوی ونکمٹ لاٽ ھی ستوتی کرڻ لڳو۔ پکیان
ڏڏ ھن پرتھوی کی اندر ھی اپراڌ کمیا کرڻلاھ ڇیو۔ اھی ٿی پرتھو
راجا مت ھوڻی ڇوڻ لڳو تہ "ھی دین دیال! ھن یکین کرڻ
کری منھنجی ڌرتی اندر اوڪ ڀاڻ ھی خواھش مٹی ؟ ڌرتی
اندر سان ٿی گا دشمنی کوئی ھیر ؟ ھو موڪی رکھو اوھانجی
چرڻن ھی ھوت مٹی۔ موڪی اما آشیرواد کریو تہ اوھان ھی
یکین منھنجی ھڏی ۽ سڀانین بڻی رھی۔ ھی لاٽ اوھان ھی
پکین ھو ھھڪی رھی، آیہ آھی سہ ھن سنساری ڏار ۽ لڳو ڪاسی۔"
لڑائی اھی ٿی کیس آشیرواد ڏیئی ونکمٹ پڌاریو ؟ تہ وھما
ھنھنجی استان ڏانھن روانو ڪیو ؟ راجا ھو یکیہ سمیو ورڻ لڳو۔

ھکڑی دفعہ راجا پرتھوی نی ھجار آیو تہ منھنجی راج ۽ ھیکڙ
سھڻی ورڻ ھمیشہ ھو پڇن ؟ سمرڻ کن ؟ پچیان کھن کا ن
پچی۔ سڀان ؟ پرامھٹن ھی سیوا کن تہ ڪاڍو ھکیہ اللہ ھن پرتھوی
ھی راجائن، رشین، مہ ڪاڻن ؟ پرامھٹن کی ھاکمت کھانی ان کا ھم
ھو لچیو ڪیڻ ھالیو۔ راجا پرتھوی ھی کھٹ ٿی ھڏ ھن سیڻی
ورڻن ھا آدمی اوی کڏ لیا ڏڏ ھن راجا لین کیا ڏاڻ ھو مطلب
ھڏا تہ اوھن ھیکڏ ھن سب لڏیا وڏا استھوا ون ہ ش لاڑائی ھی
ڪ یکین ڪتے ھو تہ ڏاڍو ھکیہ ھو ھو ھو

جیوٹیک ایشو وکوہا سان اسین وین راجا کی ۽ وی ہ جہاری
سکھیون ڈی ہو ہو وی ہ اکوہ مرکی لہ چڈ بندو ۽ اللہ آلکی جہارط
اوہ لیندو ۽ ہوہ ڈالک کی کیو ہارط ۔ ہو 5 وہ مکھا 5 وہ ہ جی
گل مان آمی اللہ سندس شوہ جی کھن حصی 8 5 وہ ہ ہو
کھہ ہ کھہ الو فیو ۽ ہولدو ۽ سو آلجی لوٹ مان ہگو ۽
ہو گو ۽ ہندا کوی راج سکاسط تی ۽ ہارط کھو جی ۽ جھکی
۽ ہیت سکی لئی ۽ 5 وہ جی رکیا لئی ۔ اوہ ۽ ہجار کوی
ہلن ۽ ہین جی ساہوں ہالھن مان ہگو ۽ سندو ۽ تمجوان ہو ٹوہ ڈالی
ہو ش ہندا کیو جھکی ہوہ آلی نخت تی ۽ ہارہ ہاؤن ۔ ہو ٹوہ
جی راجا لیٹ ہو ہڈی ڈاہا شاہ مالا تی ۽ ہا ۽ دیو ڈاؤن ہیٹون
کٹی آلی ہو ٹوہ جی اکھان ۽ کرط لگا ۔ ہوہ وشی سنی کیس
آشیو واد ڈندا پھیچن اسڈالن ڈی ملیا ۽ ہا ۔

چڈ مس دیو ڈاؤن ۽ وشی راجا کان موکلائی پھیچی ماگہ
ہا آلھکالیہ ہو ٹو راجا 5 وہ الو سار راج کوط لگہ ۔ ہڈی ڈ ہلن
ہو ہا ہو ٹوی ذات ۽ نس ڈالھن کٹی آئی تہ" راجا ۽ ہین جی ہاب ۽
المعی کوی ہو ڈی سب کھہ لگی ۽ وشی آمی ۽ جھکی
اسین ہو لیدن ڈ سو ہوی ئی لئہ ۔ وطن 8 ڈل کوہ ٹو ہندا لئی ۔
اللہ ہوہ آہ کوہ جھکی ہو ڈی ان ۽ ڈل ڈول سان ہندو ۽
وہی" ہو ہا جی آہ گاہڈی راجا کی ڈاہو ۽ نہو ہڈھہ سو ڈالش
ہاط کٹی ہا لہ ۽ ہ ہو ڈی ئی مٹی نکو نکو کری چڈیان ۽ ہو
ہو ٹوئی راجا جی دب کان کٹو ۽ ہب ڈاری سندس اکھان ادی
ہنی ۽ ہوط لگی تہ" ہو راج ! ہٹن آکا کیو ہٹن مان ہگو ط
آہ نیا ۽ آسانین ۔ جی راجا ! ہمان ۽ ہین راجا جی اوہ مر کری سب
آ ۽ ہ ہشتہ ہین (دہ ماڈن) ہا ہو ٹو ئی چڈ ہو ہن ہمون ہا ہو ہو

وين جا اُڻپاد ۽ براهمڻن جي سراپ ڪري

ه و جي پرميشو ر جي ڦيسيا ڪاڄي. اهو ويچار ڪري هو جهنگل
ڏي روانو ٿيو جتي وڃي پرميشو ر جي ڏيان ه لين ڪاڏي تي
ويٺو. انڪر راجا جي وڃط کان پوء سندس پٽ وين هو راڄ ۽ دولت جي اهنڪار ه انڌو ٿي ديوتائن جي فالي
يگيہ، دان جپ تپ جي منع ڪرط لڳو؛ پاڻڪي پرميشو ر سڏاڻي
پنهنجي پوڄا ڪرائط لڳو. ڏڌين ساڄي دنيا ه يگيہ، دان ۽ تپا
شپ ڪرم بند ٿي ويا، ڏڌين اڌرم ۽ پاپ زور وڌط لڳو.
رشين ڏڌين وين راجا جو اهڙو اڌرم وڌيل ڏڏو ۽ پنهنجي جپ
تپ ۽ پوڄا ه وکهن ٿيندو سمجهو ڏڌين ويهي پاڻهر ويچار ڪيائر راجا کي
ڪهڙو آپاد ڪرط کهرجي. ويچار بعد اها رڻ ڪيائر راجا کي
هلي سمجهائط کهرجي ۽ پوء جي هو نه سمجهي تڏهين کو جو آپاد
ڪولاجي. ڏڌين هو سپ گڏ جي راجا وڻ آيا ۽ ڪيس سندس
انيتي دابت سمجهائط لڳا، ڏڌين هن سندن ڪا ڏ ڪالهه نه ماڄي
۽ آڏلو چوط لڳن تہ "ويدن ه راجا ڏارين جو روپ مڃيل آهي،
سو جيڪڏهين او هين مونکي ڇڏي ٻئي جي پوڄا ڪندا تہ اوهان
کي سخت سزا ڏيندس." رشين ڏنهنتي ڪيس سراپ ڏنو،
جنهنڪري وين راجا اُنهي ساعت مري ويو. وين جي ماءُ پٿر
جو اهو حال ٻڌي ڏاڍا ولاپ ڪرط لڳي ۽ پٿر جو ا شو نه ڏڏا
پر رکائي ڇڏياء تہ جن براهمڻن هنڪي سراپ سان سازيو آهي
سي من ڪنهن مهل راضي ٿي ڪيس ڏيارين ڏڌين.
وين جي مرط کانپوء سپ شپ ڪرم ٿيط لڳا، پر جو ڏن
لوڻن جو مڪو ٿيڻ ڏنو، جنهنڪري پوڄا ڏاڏو ڏکي ٿي براهمڻ
ڏڌين ويچار ڪيو تہ سواء راجا جي پوڄا سکي گذاري نه سگهندا
۽ اڌرم جو ڪيٽو ڦهلاءُ ٿيندو، انڪاء هڻي راجا جي ڏڌين پٽ ڪوڙ ڪهرجي

او ڏاڏ ۽ سب سنساري سکر سپني ۽ الکر کوڙا آهن ۽ هيئڙا الهن
کان ٻري ۽ هن هري ڀجن کرڻ واهب آهي. اڏو ۽ ٻڌار کري
ڏو ۽ ٻهڻجي ٻت آڪل کي راڄ ڪاڍي سونپي، ٻهڻجي اسري
سمپت ڏريڪاشورڀ ۽ هن ٻو ميشور هي تپسيا ۽ ڪان ڀاين ليهه.

ڏوڙ هي ٻڏريڪا شورڀ ڪانهن ۽ ڀڻ بعد سندس ٻت آڪل
چڪي ڀلڻ راج ڪرڻ لڳو ۽ ٻوڙا کي ڏاڏ ۽ خوش رکڻ. ڪاري
ڏينهن ۽ ٻڌار کي ڏ هن سنساري سکر سپني سمان آهي ۽
آڏ ٻر ميڪ ٻڌا ۽ الکر هن مايا ڏار مان ڀاڻي ۽ هي ڀگوان ٻو ڀڻ
ڪوان. ٻو ڪٽنبي مولکي انين ڪرڻ کين ڏ ٻيدا. الڏاه ٻهو
لسدو ۽ ٻو آڏ ٻلکي مسڏاو ٻڏا ڀان ۽ ٻهڻجي ڏاڙ ٻو مولکي
ڪاڍي ڏان ڏهي ڏڏ ٻيدا. سندس راه وڻ ڪار ڪرڻي، ٻو مسڏاي
ٻڏڙ سان هڻن سڻس سڻ ڪي ڪار ڪٽي ۽ ڀاڙ ۽ ٻهه ۽ لي
ڪاڙ سان لڳڙي ٻهڪل ٻو وسڏو ورڏا، هڻن ڀڪوان ٻو
ڏيان ڪري ٻهڻجو ڏن نياڪيا.

ڏوڙ هي ۽ لس ۽ الکر لي ڪاڙ. راه ٻو ٻهڻجي ٻهو ڪاڙ
ٻو. ڏاهڻڙ هي آڏ سان آڏي ٻت ڏڙو، ٻو آڙ ٻو ڪر ڏاڏ ۽
ڪاڻڪ سڻاڙو. آن ٻه ڏاڙ ۽ ڏن ٻه. ٻو سڏاڏ ڙ ڪرڻ ٻڏا ڪر
ڪڏڙ ٻه. ڏڙ هي ٻڏ ڪ ڻ سڻ هي ٻاڻي لڏي ڏي ڏي ولي
۽ هي ڏاڻي ٻ ٻڏاڙي ٻ ٻڏڏ ٻه ۽ ڪڏڻ ڪڏڻ ڙ ٻهڪل ٻ
ولي ۽ هي لهڻ ڏ ڏاڙ ڏڏي سڏ ڪي لڏڙ ٻو ڻ. ڏاڏ ڙ راڏا
الڪ هي ڪ ڻ ڏاڻي، ٻهڻ ڙ ڻ ڪي ڪهڙ ڪڏاڙ ٻو سڏڏ
ڏاڏ سڏڏ ٻ ڏاڙ ولي راڏا سان ڙ ڀڻ لڳي. راڏا الڪ
ڙ ڪاڙ ڪڙ ڙ ڪاڙ ڪي ٻهڙ ٻهڻجي ڏاڻ ڪڙ ٻ ڪي مولکي
هي ٻڙ ڪل ڪاڪ ٻو ٻيدا ڪڙ آهي الڏاه ٻهو لسدو ۽ ڙ ٻهڪل

ڏوڙھ ڏاڍيط ڏوڙھ ڪي اهو ورڌ ڏيهي هوندو هو ڏوڙھ پنڌڪجي
جو ڏاڍيط ٻوتيو، پوڙات تي ويڇاڙ پڇائيندو آيو فرمونڪان ڏاڍي
ٻ تي جو ڏاڍيط جوڏ رشن پاڻي ٻوري راڄ ڪري قبول ڪيو ۽
سگهي فرڪهڙ. شايد ديو ڏاڻن منڌڪجي مٽ ڪسي تي ڏسڪجي
اڇري چنڊ ڪيو ۽ ڏوڙھ پنڌڪجي ديش هر آيو. ڏڪهن ڪنهن راڄا
آڏانپاد ڪي ڏوڙھ هي اچط جو پڏايو، جنهن تي راڄا ڏوهر ڪامر سان شهر
ڪمرڻ ٻن راڄائين سان رڳڙي ڏوڙھ ڪي ڏاڍي ڏوهر ڪامر سان شهر
هروڻي اچط ڏاڍ ڏيو. ڏوڙھ انهن ڪي ايندو ڏسي راڄا ڪي پوڙاهر
ڪيو، جنهنجي راڄا ڪيس پوئر مان ڏڪر پاڻي هنڌجهر هر ڏاڍيو.
ڏوڙھ پوڙھ پنڌڪجي ٻيڙي ٻڌي، پنهن طعنو هنيو هو ته، تنهنڪي وڃي
ٻيرين پيو ۽ چوڻ لڳو، ته ”هي ٻاڏا! مي سڀ تنهنڪجي آيڊ ڀيش جو
ڪل آهي.“ پوڙھ پنڌڪجي سڳجي ٻڌا سنيشي ڪي پيرين پيڙ، ”هي
ڪان پوڙھ ٻاڏن ڪڇن سان ڏوڙھ ڪي شوهر ازد روڻي آيا. ڪهڙ ڪهو
هر واڌايون وري ويهون ۾ ڏاڍيا آيڊ هنگل تي ويا.
”هي وڏو! ايتري ڪيڏا ڏاڻي مٽريبر رشي پوسن وڏو آڏن، ڏو جوشيار
پنڌڪجي ڀيڪوان راضي تنهنڪان سڀ پوسن وڏو آيڊ ”پيٽي“ هڪڙي
سنڌو ڪان ٻيهڪر آهي تنهنجي هر قسم جي آڏانپاد راڄ ڪري تي
ڏوڙھ ڏاڍيط جي ڪپڙ ڪوٽ ڪاڻ ڏاڻن ڏوڙھ ٽوري
وهاوي ڀيٽ ڪنهن جهنڪل هر ڪنهن ڏڪش هاوي ڏوڙھ ڏاڍيط
وقت ڪنهن اڇر ڪي ڏاڍيط ڪنهن ڏڪش هاوي ڏوڙھ ڏاڍيط
ڏ سنڌ سي ڪوٽ هاوي ڏوڙھ ڪان ڏوڙھ ڏاڍيط
ڏاڍيط ڏاڍ يڪشن سان ڏوڙھ ڪنهن ڏڪش هاوي ڏوڙھ ڏاڍيط
ڪنهن سان راڄ ڪنهن ڏڪش هاوي ڏوڙھ ڏاڍيط
ڪنهن وقت راڄ ڪنهن ڏڪش هاوي ڏوڙھ ڏاڍيط

اون ٹی ۔ ہیو ہو ہیمت شیام سندر کی کیس درشن ڈیئے ہو ڈرو
ہیو ۔ شیام سندر کوڑ تی سوار تی ڈرو ہی ساہمون اوی بیٹو ۔ ہو
ڈرو ۔ اوڑو ۔ تہ لوہن ٹی ۔ ہیو ہو ہو کیس ہکوان ہی اوٹ ہی گام
سڈ ۔ ڈر ہی ۔ ڈراوٹ ڈوس ہیمیہو سروپ ڈرو ہی ڈیان
مان اوہ ۔ ہی ۔ ڈرو ہکوان ہو روپ ہیمیہی مرد ہی اندر
ڈر ۔ سی ۔ اکیان کٹی کوٹی ڈر ۔ ڈ ۔ سی ڈر ہیمیہن روپ ہو ڈیان
مرد ہوٹی ۔ ہیو ۔ سوہ ۔ کیات اکیان ہیو ۔ اس ۔ ڈرو ۔ اوڑی من ہومیہدو
ہو روت ڈ ۔ سی ہالیہو ڈ ۔ ہوگن ٹی ۔ ہی سڈ ہوٹی ۔ ڈیان ڈ ۔ ایتری ہ
ٹیس ۔ آس ۔ ڈ ۔ ہیمیہن ہاو ہیو ہو ہی ہیمیہ ہیمیہن مان ہاوہ ہو ہیمیہ ۔ ہزار
ہاتھی واہو ۔ شیش ایکہ ہ ڈ ۔ ہی سکیہو ۔ ہیمیہی مان اکیانی
ہاتھ ۔ ٹیس سڈ ٹی ہی سکیہدہ ہ ؟ ہیس ! اہو ہ ہیمیہ ہی
ہت ۔ ہ ۔ اپی ہکوان ہی ساہمون ہیمیہ ڈاوی ہیو ہ سان ایچی مکاوہ
ڈاہن اوہ ۔ ہ ایکہ ۔ ڈراوٹ ڈرو ہ ہ مطلب سڈ ہی ہو ہ ہیمیہی
کیس ۔ اہ کیان ڈاہ ہیمیہی ہو ڈراوٹ ہی اسڈ ٹی ہی ایکہ

ڈرو ہ ہی کہٹی سڈ ہ ٹی ہی شیام سندر ڈاہ ہیو ہ سن ہیو
ہ ٹیس ہ ہی کہٹی ہاہ ہیمیہ ۔ ڈرو ہ ۔ اوڑی ہاہ ٹی ہ ہی ڈیان ڈ ۔ ہ
ہوان ۔ ہیمیہن ہیمیہ ہیمیہن ہ ہی کہٹی ہی ہیمیہ ۔ ہیمیہی ساکیات
ہیمیہ ۔ ہ ۔ ہیمیہ ۔ ہ ۔ ہیمیہ ۔ ہ ۔

شري ڪرشڻ اڄڪي پڻ موجوده آهي، آسڙ و ڇائي پڳوان جي سروپ جو ڏيان ڪجي. ؛ "اوهرنمو پڳوتي واسديوايه" اڻ پارنمن اکرن جي منتر جو جپ ڪجي، جنهنکري شري نارايڻ ضرور توکي درشن ڏيندو ؛ تنهنجو مطلب پورو ڪندو."

ڏروءَ نارايڻ جي سروپ، ڏيان ؛ منتر جي جپڻ جي ريت نارد کان پڌي ڏاڍو خوش ٿيو ؛ ڪيس نمسکار ڪري مٿرا پوري ڏانهن روانو ٿيو. هيڏانهن نارد، راجا اُتانپاد وٽ اچي، ڇا ڏسي تر راجا ؛ ڏروءَ جي مائا ورلاپ ڪري رهيا آهن تر "ڏرو، جنهنجي عمر پنجن ورهين مس آهي سو تپسيا ڪرڻ لاءِ خبر نه آهي تر ڪيڏانهن ويو هليو هوندو ؛ سندس ڪهڙو حال ٿيو هوندو. پرميشور جو ملڻ ڏاڍن يوگين، يتين ؛ گيانين کي به مشڪل ٿيندو، تڏهن هن اڪياڻي ٻالڪ جي کهڙي جاءَ آهي." راجا، نارد کي ڏسي پرڻام ڪري ڪانڌس پڇڻ لڳو تر "مهاراج! خبر ڏيو تر ڪٿان ڏا اچو؟" نارد وراڻي ڏني تر "پوريائه اوهين پڌا يو تر ڇو اڙي چنتا هر ويٺا آهيو؟" انهيءَ تي راجا سرپستي گهڻو نارد کي ڪري پڌائي. نارد تڏهن راجا کي ڏروءَ جو سمورو احوال پڌايو ؛ سمجهائي چوٽ لڳس تر "نون جنهنجو کو به خيال نه ڪر؛ هو ٿوري وقت اندر اڙي پدوي کي پهچندو جنهن ڏاڙي اڃا تنهنجن وڏن مان به ڪنهن کي نه ملي آهي. ڏروءَ نارايڻ جي شرط ورتي آهي تنهنڪاءِ جنهنجو وار به ونگو نه ٿيندو. تنهنجي اها انتي تر هئي جو استريءَ جي وس ٿي ٻالڪ پٽ جو نراد ڪيئي. نارد جي ايتري چوٽ تي راجا اُتانپاد کي ڏيرج آيو.

هو ڏانهن ڏرو مٿرا ۾ وڃي جمنا جيءَ جي ڪناري تي نارد جي آپديش موجب پرميشور جو ڏيان ؛ تپسيا ڪرڻ لڳو ؛ اهو

ڪيو ڪي ۽ الهي پڪوان هي ڪپڙا ڪري ڏ رماتما او ۽ ڏ پيدا ڪيو.
مطلب تر جنهن جنهن پڪوان کي ڏ پاپو آهي تنهنجا ڪارج سڌ ڪيا آهن."

ماڻا ۽ ايءُ ا ۽ جن ڏي ڏورو پڪوان هي ڪو ۽ ۽ ۽ ڏهڪل ڏي
رواڻو ڪيو. رسي ۽ ۽ ويچار ڪندو ۽ ويو تر" آڏ ايءُ ان ڏيڻ ۽ اڳياڻي
۽ اڪ آهيان، مو ڪي ڀيمشور ۽ ۽ ڀوئي ڪيشن ۽ ولدو؟ ۽ سندس
شرڻ ۽ هي ڏهنجو مطلب حاصل ڪريان." ڏ ۽ ڏورو هي دل ۽
مطلب سمجهي سندس ۽ ڪشا ڪ ۽ ۽ ات ۽ اجي جس تر" هي راڪمارا
نون من ڪو ۽ ۽ ۽ ت ڏهڪل ۽ آيو آهين؟ تو ڪي اڏو ڪورو ڪ ڪرط
۽ اڻب ڏ آهي. آڏ تو ڪي راجا ۽ ت ڪ ڻي تو ۽ ڻان ۽ ڏيڪي ۽ ر ڪهڻ ۽
ڪجيشي سو هاڻي تو ڪنسر ۽ ڪ ڻي ڏيان ۽. تون ۽ ۽ پڪوان کي ڪپڙا
هليواهين، سو ۽ ا آن ۽ ۽ ملڻ ڪ ڪو ڏهنجو سمجهو انيتي؟ ۽ ۽ ن
۽ ڪشورن ڏ آپ ۽ ن ڏ ۽ ن ڏ ۽ ۽ ر ۽ ڏ پياڻون ڪري ۽ ر پڻ ۽ ر
۽ ۽ ڏ تڏ ۽ ن تون ڪهڻي ڏيڻ آهين؟ آڏ ڏ ۽ ر ۽ ۽ ي آهيان ۽
ڪ ڏيان ۽ ڏ ڏ ر ڀڻي ڪ ڻي ڏيڪي ڏ ولد ۽ ر سو ڏ ۽ ر ۽ ڪ ڏ ڏ ۽"

ڏ ۽ ر ۽ ويچار ڪيو تر ۽ ۽ ن ڏڪ ۽ ۽ ڏ ۽ ر ڏ ۽ پڪوان ۽ ڏ ڪ ڏ ۽
۽ ۽ ر ڀڪت آهي ۽ ڪ ڏ ڏ ۽ ڏ ڏ ڏ ڏ ۽ ڏ ڏ ڏ ڏ ۽ ڏ ڏ ڏ ڏ

آڻي مها ديو سان ملاقو ڪرايائين. انهي ڪانپوءِ پارو تي هڪ پل ۾ مها ديو جي شيوا ڪان الڳ ٿي.

هي وڊ ر! سوايمپو منوءَ جي ڌيءَ جي چوڪرين جو احوال مون توکي ٻڌايو، هاڻي سندس پٽن بابت ڪجهه ٻڌي ون:

سوايمپو منوءَ کي اُتانپاد ۽ پرير ورت ڏالي ۾ پٽ پيدا ٿيا. سوايمپو منوءَ جي ڏيهه تياڳ بعد سندس پٽ اُتانپاد گاديءَ تي ويٺو. اُنکي سنيتي ۽ سرچي ڏالي ۾ استريون هيون. سنيتيءَ مان ڏرو نالي پٽر جائس، ۽ سرچي مان اُتم ڏالي پٽر پيدا ٿيس. راجا جي سرچيءَ ۽ سندس پٽ اُتم سان گهڻي پريت هئي. هڪڙي ڏينهن جڏن اُتم کي هنج ۾ ڪٽي راج سنگاسڻ تي ويٺوهو ۽ پيار پئي ڪيائين، تڏن ڏرو ٻر راند ڪندو اچي اُتي نڪتو. ڀائيءَ تي مان نه ڪيو جي ڪجهه ٻڌي وهاڻ، پر راجا اُنکي وڌ ڏانءِ اهو ڏسي ڏندي راڻي ڏروءَ کي چوڻ لڳي تہ "تو اڪوٽي جنم ۾ ڀيڪوان جو ٻرابر ٿيڻ نه ڪيو آهي، انڪاءِ اڃا ڳ جي پيٽ مان پيدا ٿيو آهين، جنهن ڪري هن راج سنگاسڻ تي هن جنم ۾ وڌ ڏاڍو مشڪل ٿيئي. هاڻي وڃي ڀيڪوان جو پوڄن ڪر ۽ ڏڌ هن وري نصيب ورندءِ تڏ هن منهنجي پيٽ مان پيدا ٿي راجا جي هنج ۾ اچي ويهجه." مٽيجي ماڻ جا اهڙا وچن ڏروءَ کي تيرن جيان چپ ويا ۽ هو روندڙ و پنهنجي ماڻا سنيتيءَ وٽ آيو ۽ کيس پنهنجو سمورو احوال ٻڌايائين. سنيتيءَ پٽ جي ڪالهه ٻڌي کيس چيوتر "پچا! راڻي سرچي سچ چيو آهي تہ جيڪڏهن اڳئين جنم ۾ ناراين جي تپسيا ڪري ها تہ منهنجي پيٽ مان جنم وٺين ها. هاڻي ٻر وڃي ناراين جي تپسيا ڪر ۽ انجي شرط ون تہ تنهنجو منورت پورو ٿئي. تنهنجي ڏاڏي برهما ٻر ناراين جي تپسيا سان ئي جڳت پيدا ڪيو ۽ سوايمپو منوءَ

ڏيو هلر ڪئي تہ مان مهادیو جي سوا ٻ ڏهي ڪڙي ساعت
ڪيس لڳي ويندس." ايتري شڊ سنڪاپ ڪري من مهاڀل
جي ڪهه ايتري هلر ڏيڻ ۽ سڊڪ ڏيڻ لاءِ پاروتي ڏيو.

ڪڏهن ڪڏهن پاروتي ڏيو ۽ مهادیو ڏانڪ ڏي. تڏهن مهاڀل ڪالهس
وڃي ڏاڍيءَ پاروتي کي پڇيو. پاروتي ڪهي هلر ڏي ڏاڪڙي
ڏيڻي، ڏهڪڙي مهادیو سان ڏو ڪجهه ڳاله ڪئي ويندي آهي.
مهاڀل ورندي ڏنيس، تہ "مهادیو سيڻي ڏيو ڏاڻن ٻ ڪڏهن آهي سو
ڏهڪڙي آڳ ڪيئن ڪهي سگهندو؟" ايتري ڏي پاروتي، مهادیو سان ڏوا ٻ
ڪرڻ جي ارادي ڏهڪڙا ڏهڪڙي تيار ڪري. پاروتي
سڊڪ ڏي ڏڪڙا ڏانڪ ڏوا آڻي ڏهڪڙي ڏيو ڏاڻن تہ "مهي راج ڪيئن!
تون مون ڏهڪڙي ڏهڪڙي ارادي سان تيار ڪري ڏهي آهين؟"
پاروتي کيس ايشور پڪيت سڊڪي من ڏو مطلب ڏڪايو. ايتري
ڏي ڏاڍيءَ ڏوڻ لڳي، تہ "ڏون تہ ڪاڻ ڪري ڏو ڪرڻ آهين"
ڏو مهادیو کي ورڻ ڏي ڏاڻين. ڏه ڏڪڙان کي ورڻ لڳاڻي ٻ
ڪاڻ ڏو ڪرڻ. ڏڪڙي سڊڪ ڏه ڏڪڙان ڏهڪڙي، مسڻي ڏاڻ ڪيو
ڏڪڙ آهي ٻ کيس. ڪاڻ سان ڏي ڏڪڙ ڪيو. ڏي ڏو ڏڪڙ، کيس
ٻ ڏهن ڏيو ڏڪڙ ڏي ڏڪڙ؟" پاروتي ڏوڻ لڳي تہ "مي مهاراج! من
ڏو ڪڻي کيس ڏو ڪرڻ ڏڪڙ ڏهن، ڏو ڏهڪڙيو ڏاڻ ڏڪڙي ڏڪڙي
ڏڪڙ آهي، ڏاڻ ڪڙ آهي ڏو ڏڪڙ. ڏهڪڙي ڪ آهي تہ ڏڪڙ ڏي ڪ
ڏهڪڙي من ڏي ڪامڻا ڏڪڙي ڪندو." پاروتي ڏه ڏڪڙو ڏڪڙ ڏهڪڙي
ڏسي ڏڪڙ ڏهڪڙ ڏي ڏسي، آشيرواد ڏڪڙي تہ ڏهڪڙي من مڪاڻ ڏڪڙ ڏڪڙ
ڏڪڙي آسڊڪڙي." ايتري ڏهڪڙي ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏي پاروتي ڏي
ڏڪڙ ڏڪڙ. ڏڪڙڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙي مهاڀل
ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ ڏڪڙ

ڏيڻ ڏيو. اوهين پنهنجو حصو وٺو ۽ هتن ٻين سيٺي کي
ٻڌ پنهنجو پنهنجو حصو ملي." شنکر پگهوان برهما جي چوٽ کي مان ڏيڻي ساڻس گڏ جي
دکش پرجاپتي جي يگيه شالا ۾ آيو، جتي دکش پرجاپتي وڏو سر، جواگني
ڪنڊ ۾ جلي ويڻو، تنهنجي بدلي بڪري جو سر مٿس ڏکي ڪيس
جيئرو ڪيائين. پوءِ ڏر يگيه جو ساڄو ڪم اڳيئين جيان راس ڏي ويو.
بڪر روپ دکش پرجاپتي هٿ جوڙي مهاديو کي چوٽ لڳو ڏر "هي
ڏيون جا ڏيو! ٻون اوهانجي وڏائي نه ڄاڻي جو برو ڪرم ڪيو
تنهنجو قصو ملي ويو. پراوهان پنهنجي پوئاڻي ڪري مونکي وري ٻر جيئرو
ڪيو." اڃا ڏهما ڏسي آڻي هيا سڀ ويڻل ٻر سنڊ سر، شتوتي ڪرڻ لڳا.
پوءِ ڏر يگيه شروع ٿيو ۽ وشڻو پگهوان چوڏيه مورتي ڌاري آن
اڳيئي ڪنڊ مان پرگهٽ ٿي ڪين درشن ڏنو. پگهوان کي ڏسي
سيٺي آڻي بيٺا ۽ هٿ جوڙي شتوتي ڪرڻ لڳا. دکش پرجا پتي
ٻر پنهنجو يگيه پورو ٿيندو ڏسي پگهوان کان ور گهريو ڏر "منهنجي
ٻڌي وري ڪڏهين ڏر بگڙي، جو هٿرٻت آ ٻيڙ ڪرم ڪري
وڃان." ٻين ٻر سيٺي پنهنجا ڏوهه بخشايا. پگهوان ڏڏهين
سيٺي کي من گهريا ور ڏيئي وڏڪنڊ روانو ٿيو. برهما ۽ ٻيا
ڏيوتاؤن ٻر پنهنجن پنهنجن استاذن ڏانهن روانا ٿيا ۽ آن ڏيهن
کان وڻي دکش پرجا پتي شنکر جي سيوا ڪرڻ لڳو."
مٿريه رشي چوٽ لڳو ڏر "هي ويد! ستي ٻيو جنم وٺي
ڏيئي جي ذالي سان مهاديو کي ڪيئن ملي! آها ڪٿا ٻر هڏايان
ڏيان ڏيئي ٻڌ:
ستي ڏيه تياڳڻ وقت چت ٻر اهو پڻ ڪيو هو "ڏر منهن

ٻڌو ڪي ڏيو ڏاڍو ۽ ڏاڍي وڏڻ جان ۽ پوءِ ڏالي ڪيو
ڀاوان پوش ٻڌا ڪري ڪوس ڏوڻ لڳو ڏ " ڏيڻو ڏو ڏيڻو
ڏکش . پوءِ ڏي ڪيو ڏ ڏي سڏ سي سڏ ڏي اڪن ڪڏ ۽
ڏڏ ۽ ڏا ڏ ڏيڪي آڻي ۽ ڏا ڏڏن ڏن سيڏي ڪي آڏن ڪڏي
ڪي " ۽ پوءِ ڏ اڪا ڏڏي ڪيو شاڏ ڏالڻ ڏليو ۽ ڏڏا ڏو ڏي ڏوڻ
موب ڏي ڪيا . ڏو ڏال ڏسي ڪيو ڏ ڏيڪي استوپو ڻ ۽
پوش . آڏا ڏو سي ڏ ڏي ڏا ڏ ڪري ڏوڻ لڳا ۽ ڏوڻ لڳا ڏسي
" شڪ ڏڏي ڏ ڏو ڏڻ ڏي سڏ ڏ سان ، ڏڏي ڻ ڏو ڪ ڏات
ڪي ڏڏ ڏ ڏي ڏل ڏا ڏ " ۽ پوءِ ڏ ڏ ڏش ڏو سڏ ڏي ۽ پوڪو
ڏي ڏا ڏي ڪي ڏڪ ڏڻ ڏوڻي ڏ ڏي شڪ ڪي سڏ ڏ ڏ ڏال
ڏڏ ڏ ڏڪ ڏڻ ڏڏڏ ڏ ڏ ڏ ۽ ڏوسڻ ڏت ڪي ڏڏڏ ڏڻ
ڪڻ (ڏڏڻ) ڏي ڪڻ ڏ ڏش . ڳڻ لڳو .

ڏڪ ڻ ڏ ڏ ڏ ڪ ڏش ۽ ڏڻ ڪي ڏ ڪ ڏ ڏش ڪ
شاڏ ڪڻ ڏ ڪ ڏ ڏ ڏ

ڏان ڏيو. اوهين پنهنجو حصو وٺو ۽ هٿن ۾ سپٽي کي
پنهنجو پنهنجو حصو ملي."
شنکر پگهوان برهما جي چوٽ کي مان ڏيڻي ساڻس گڏ جي
د کشن پرجاپتيءَ جي يگيه شالا ۾ آيو، جتي د کشن پرجاپتيءَ جو سر، جواگني
کنڊ ۾ جلي ويو هو، تنهنجي بدلي بکريءَ جو سر مٽس رکي کيس
جيئرو ڪيائين. پوءِ ته يگيه جو ساڇو ڪم اڳيئين جيان (ساڻ) ٿي ويو.
بکر روپ د کشن پرجاپتي هٿ جوڙي مهاديو کي چوٽ لڳو ته "هي
ڏيون جا ڏيو! مون اوهانجي وڏائي نه ڄاڻي جو برو ڪرم ڪيو
تنهنجو قصور ملي ويو، پراوهان پنهنجي پرڀاڻيءَ ڪري مونکي وري برجيئرو
ڪيو." اڃا هو مونکي اوهانجي شڪتي ڪرط جي سمرٿي ڪانهي." شنکر جي
اها مهما ڏسي اڻي ٻيا سڀ ويتل بر سند سر، شڪتي ڪرط لڳا. آن
پوءِ ته يگيه شروع ٿيو ۽ وشڻو پگهوان چڙيه مورتي ڌاري آن
اڳتي ڪنڌ مان پرگهٽ ٿي کين درشن ڏنو. پگهوان کي ڏسي
سپٽي اڻي ٻيڻا ۽ هٿ جوڙي شڪتي ڪرط لڳا. د کشن پرجا پتي
بر پنهنجو يگيه پورو ٿيندو ڏسي پگهوان کان ورڳهريو ته "منهنجي
ٻڌي وري ڪٿهين نه بگڙي، جو هنريت اُبتڙ ڪرم ڪري
وهان." ٻين بر سپٽي پنهنجا ڏوهه بخشايا. پگهوان ڪٿهين برهما ۽ ٻيا
سپٽي کي من گهريا ور ڏيڻي وڪنٺ روانو ٿيو. آن ڏينهن
ڏيو ڏاڻو ن بر پنهنجن پنهنجن استاذن ڏانهن روانا ٿيا ۽ آن ڏينهن
کان وٺي د کشن پرجا پتي شنکر جي سيوا ڪرط لڳو."
مٿس ير شي چوٽ لڳو ته "هي وڏ! ستي ٻيو جنم وٺي
ٿي جي ڏالي سان مهاديو کي ڪيئن ملي! آها ڪٿا بر بڏايان
جا ڏان ڏيڻي بڏ:
ستي ڏيه تياگط وقت چت هر اهو پرن ڪيو هو "ته منهن

جيڏان ڏيو.. اوهين پنهنجو حصو وٺو ۽ هتن ٻين سپني کي
ٻڌ پنهنجو پنهنجو حصو ملي."

شنکر پگهوان برهما جي چوط کي مان ڏيڻي ساڻس گڏ جي
دکش پرجاپتيءَ جي يگيہ شالا ۾ آيو، جتي دکش پرجاپتيءَ جو سر، جو اڳني
کنڈ ۾ جلي ويو هو، تنهنجي بدلي بکري جو سر مٿس رکي ڪيس
جيئرو ڪيائين. پوءِ تہ يگيہ جو ساجو ڪم اڳيئين جيان ڪرڻ ويو.
پر روپ دکش پرجاپتي مٿ جوڙي مهاديو کي چوط لڳو تہ "هي
ديوتن جا ديو! مون اوهانجي وڏائي نہ ڄاڻي جو ٻيو ڪرم ڪيو
تنهنجو ڦل ملي ويو، پراوهان پنهنجي پرتاپائي ڪري مونکي وري جيئرو
ڪيو." اڃلاءِ مونکي اوهانجي شتوتي کوط جي سمرٿي ڪانهي." شنکر جي
اڌ مهما ڏسي آڏي هيا سپ ويڻل ۽ سندس شتوتي کوط لڳا.
پوءِ تہ يگيہ شروع ٿيو ۽ وشڻو پگهوان چوڏيہ مورتي ڌاري آن
اڳني کنڈ مان پرگٽ ٿي ڪين درشن ڏنو. پگهوان کي ڏسي
سڀني آڏي ٻيڌا ۽ مٿ جوڙي شتوتي کوط لڳا. دکش پرجا پتي
ٻڌ پنهنجو يگيہ پورو ٿيندو ڏسي پگهوان کان ور گهريو تہ "منهنجي
ڏڍي وري ڪڏهين نہ بگڙي، جو هٿريت اُبتڙ ڪرم ڪري
وڃان." ٻين ٻڌ سڀني پنهنجا پنهنجا ڏوهر بخشايا. پگهوان تڏهين
سڀني کي من گهريا ور ڏيئي وڪنٺ روانو ٿيو. برهما ۽ ٻيا
ديوتا ڏاڍو ان ٻڌ پنهنجن پنهنجن استاذن ڏانهن روانا ٿيا ۽ آن ڏينهن
کان وٺي دکش پرجا پتي شنکر جي سيوا کوط لڳو.

هڪ ڏيهر رشي چوط لڳو تہ "هي ديوا! سڀني ٻيو جهڙ وٺي
ڪي ڏاڙي سان مهاديو کي ڪيئن ملي! آءٌ ڪٿا ٻڌائيان."
ڏيان ڏيڻي ڏڪ:

سڀني ڏيهر تي کوط وڏ هٿ ٻڌو ٻولن لڳو تہ "تہ منهنجو

ستيءَ جي ماتا ڪانسواءَ ٻيون استريون، جي اُن يگيہ ۾ آيون ھيون،
تنھان دڪش پرچا پٽيءَ جي ڪاوڙ جي ڏپ ڪان ڪنھن بہ ساڻس
ڳالھ نہ پوليو. ايتري ھوندي بہ ستي يگيہ شالا ۾ ويھي رھي. جڏھن دڪش پرچا پٽي
کي حصي ڏيڻ جو وقت آيو تہ يگيہ ڪرائيندڙن دڪش پرچا پٽي
کان مھاديو جيءُ جي ڏالي تي حصي ڏيڻ جو پڇيو، تڏھن ھو مھاديو
کي درڇن ڇڏي ھنڪي حصي ڏيڻ کان ڪاھ ستي نہ ويھي؟ ڪروڌ
ريت اپمان ٿيندو ڏسي ستيءَ کان ڪاھ ستي نہ ويھي؟ ڪروڌ
۾ پرجي پتا کي چوٽ لڳي ”ھي اڪيا ني! تون مھاديو جي وڏائي
نڏو چاڻين، جو سچي ديوتائن کان وڏو آھي. ھو ڪنھن سان بہ
ڏشمني نڏو رکي. جنھنڪجي ڇوڪڙن جو نہ ردَ، سنڪاڊ ڪ ۽ ٻيا راڪ
ڏينھن ڏيان ڪن، تنھنڪجي تون ڪيئن ڏاڍي ڪري سگھندين؟
ھو، جو تنھي لوڪن جو ڄاڻ آھي، تنھنڪي تون سڀاڻ ويھي درڇن
ڏو ڪاھ ائين اڻا تنھنڪجي ٻي سڀڪجي آھي. تون پتا آھين
تنھنڪري توکي وڏيڪ چا ڇوان. تو ڇڏي اڌرمي ۽ اڪيا ني
سان سڀنھنڪجي سوا ميءَ جي ماڻڪي نہ رھي، اڌاڻ ھي پنھنجو
ھرڻ ھن اڪني ڪنڌ ۾ سوا ڏا ڏي ڪري ڏاڙايا مرجي وسيا اڪنيءَ
ايترو ڇڪي شو جيءُ جو ڏيان ڪري ڏاڙايا مرجي وسيا اڪنيءَ
ھر جلائي ستيءَ پاڻڪي پسر ڪيو. شو جيءُ جا ڪٽنب جي يگيہ ڪرائڻ جو اڏاڏو
ڪڍ آيا ھوا، تن اڏو حال تڏسي ڪاوڙ شو جي يگيہ ڪرائڻ جو اڏاڏو
ڪيو، نہ پوڪو وشي ھنتو ڏال سان ڏکيٽا اڪنيءَ ماڻ ديوتا ڏون ٻڌا
ڪيا، جن مھاديو جي ڪٽنب کي يگيہ شالا ۾ ڪ ۽ ڪ ڏا ھو ڪ ڏيو
جڏھن وقت ستيءَ پنھنجو تن تياڳڻ جو ڏسو مھاديو ڪ ڏيس ستي
ڪاليا ويا آ ڏوقت ڏاڍ ھنتي شڪر وقت آيو ۽ ڪيس ستي
ڏيو ھو ڪٽنب ۽ ڪٽنب جي ڪاليا ويا ڪ ڏيس ستي

برهما جي چوٽ تي پنهنجي ڏيڻ هنڪي ڏني: هنکي جو ايترو
ايمان ٿيو آهي سو برڳو منهنجي ڏيڻ ملط ڪري؛ نر ترهن
مساطن ۽ رهندڙ، پوتن جي راجا کي سچاطند وئي ڪيرهو؟" اهڙي
طرح ٻيا ٻرهمڻ ٻڌايو. ايترو مان ٻڌ پيٽ نر پريس
تڏهين سڀا ۽ ٻڌي سراپ ڏيڻ لڳس تر "اڄ کان پوءِ يگيہ ۽ ڪو
برمهاديو جو حصو نر ڪيندو." ايترو چئي گهر هليو ويو.
ايترن ڏوڇن پڌندي برمهاديو پنهنجي ڏيان ۾ لين
هو، پر اها گاليہ سندس نندي گرنٿ (چيلي) کان سڻي نر ويڻي سو
آڻي سراپ ڏيڻ لڳو تر "هي براهمڻ! (ڏکشر، پرڄا پتي) اوهين
ويدن ۽ پراڻن پڙهندي ۽ پرلوڪ جو ڏپ نر رکندا، پنهنجي
جپ تپ پوڄ پاٺ جو ڦل آدميون کي ڏاڪي ٿي وکندا،
پيرين پوٽ ٻڌائي اوهين آسيسون ڏيندا وٺندا؛ سچي جاڻي
ڏرم آڌارم جو ويچار نر ڪري پوڄن ڪندا؛ هيترو ڪ
ڪري رهيو آهين سو تنهنجو سڀ ڪجهه سو نندي گرنٿ جي اها
پرگورشي، جو ان سڀ ۽ ويڻو هو، سو نندي گرنٿ!
اڄائي هلت ڏسي ڪروڌ ۽ پرجي چوٽ لڳو تر "هي نندي براهمڻ کي
ٽو هڪڙي براهمڻ جي اپراڌ ڪرڻ ڪري سچي چيلن کي سراپ
مفت سراپ ڏنو آهي، اڃلاءِ آڏ مهاديو جي ڏپ نر رکندا، بدن
ٽو ڏيان نر هو شراب پي پرلوڪ جو ڏپ نر رکندا؛ ڪين
ڪي ڪر لڳائي مهاديو واڻگر جو ڪين جو ويس
پوڄا پاٺ جو ڪ ٻر ڦل ڪو نر ملندو."
ايترو رڌ بدل بعد سيکو اداس ٿيندو پنهنجي گهر
ٿيو ۽ ڏکش پرڄا پتي مهاديو کان ويرونڌ لاءِ پرياڻ پنهنجي گهر
ڪرڻ جي ست سڻي، سچي ديو ڏاڻن، رشين منين کي وٽس

اسکند چوٹون

چرڻن ۾ پريت آهي سوئي مڪتي پائيندو. هي ماڻا! جڏن ڏسو ته
ڪي مٺا مال ڏ وطي و شيٽا سواه ڏيندي آهي، تڏن اڏ رهي پوش
ڪي ڪيٽا ڪيرڻن مان دس ڏ آهي ٻڌڻن جي سنگ ۾ پريم اينڊ و
آهي. هاڻي مون هي سڀ گيان جو توکي ٻڌايو سو چڱيءَ طرح ياد
رکجه ۽ ڪلجگ و اسي هي گيان ٻڌي انهو جب هلت ڪرڻ
ڪري يو ساگر لنگهي پار پوندا. ڏون به هن گيان جي پرڀاپ ڪري
ضرور مڪتي پد کي پهچندين."

ايترو ٻڌي ديوهتي ڪپلد يو جي ستوتي ڪندي پنهنجو
من سنساري مايا کان الڳ ڪري سرسوتيءَ جي ڪناري تي
وهي شري ڏاڻ ائٽ جي چرڻن جو ڏيان ۽ انڊجي ڏالي جو سمرڻ
ڪرڻ لڳي ۽ ڪپلد يو آپرندي طرف گنگا ساگر ڏي روانو ٿيو.

اها ڪيٽا ٻڌائي شڪديو چوڻ "هي راجا پريڪشت! جو
سانکيه يوگ گيان، ڪپلد يو ديوهتيءَ کي ٻڌايو سوئي مون توکي
سمجهايو آهي. اڻاڌ پنهنجي آتما کي آوڏاشي ۽ پنهنجي شريو
ڪي ڏاسوان سمجهي من کي سنساري مايا ۾ نه لڳائڻ
سانکيه يوگ جو متو آهي.

هري رام، هري رام، رام رام، هري هري
هري ڪرشڻ، هري ڪرشڻ، ڪرشڻ ڪرشڻ، هري هري.
هري ڪرشڻ، هري مراري
گوبند گوبند هري مراري
گوبند گوبند رڏانگ پاڻي
گوبند گوبند مڪند ڪرشڻ
گوبند گوبند نمو نمستي

سد نہ ڪرط ، شب ڪرم ڪرط ، ڏرم سان ڪمائي ڪري
ڇڏجي جيوت ڪاڻط ، پرميشور جي چرڻن ۾ پريت رکط ، پرڌاري
ڪي ماڻا سمان سمجھط ، ساڌن ، سنتن ۽ براھمڻن جي سيوا ڪرط ،
پگوان جو نام سمرط ، وڏن جي سيوا ڪرط اھي سڀ ڪالھيون جنم
موط ڪان ڇڏط جو آپاڻ آھن ۽ اھو سڀ گيان ست سنگ ڪرط ۽
ست ڪٿائن ٻڌط ڪري ا ڇيٿو . اڏ رميءَ جي سنگ ڪري
ٻڌي خراب ٿيشي ۽ ھر قسم جا پاپ ڪرم ڪرط ۽ اڇن ٿا پرائيءَ
استري جي سنگ ڪان تمام دور رھجي . شاستر ۾ پڌايو آھي
ڏي پيط وٺ به وھط ڪان منع ڪيائين ۽ جو جو ڪاڻ ٿو ڪري .
پاوان آھي ، جو پاپ ڪرم ڪرائط ۽ ديرئي ڪان ڪامديو جي چنبي ۾ اڇي
جڏھن وڏا وڏا ماڻھن ڪامديو جي ڄار ۾ ڦاسجي آھي ؟ پگوان جي
ھار ڪائي ويا ، تڏھين عام ماڻھن جي ڪھڙي ڳڻتي ڪئي وڃي
مايا ۽ روپ رکي سنسار ۾ آئي آھي ، ڪڙي ڳڻتي سنساري ماڻھن کي ھوند
؟ پي چيٿن يعني استري . انھن پنھي سنساري ماڻھن کي ھوند
خراب ڪيو آھي . چيٿن روپ مايا ڏان وقتي ڇڏي ٿا سگھجي
پر جڏ جو موھ ۽ ايڏو ور آھي . جيڪڏھن ڪو ڇڏي ٿا ھلي چيٿن
روپ ٽي جڏ ۾ ڪٽن ڦاسندو ؟ ته اڄڪلھ جواب ھي آھي ته چيٿن
ڪڙو ڇڪو ڪائيندڙ جھنگل ۾ ساز و ڇائي ھوط کي آواز ڏي عاشق
ڪري ڦاسائيندو آھي ۽ پوءِ ڪيس ڪري ڏيندو آھي ، تيئن ھي منش
به پرميشور جو سڪن جي ڪاڻ آھي ، تنھنڪري ڇڏي جڏ ۽ ڏي مايا کي
ڇڪو سمجھجي ٿو ۽ اڄڪلھ جا ڪر قسمي ڏر ڏسي ۽ دولت پنھي کي خراب
ھي ماڻا ! ھون تو کي شايد تو کي اھو سنسو ھي ته سنسار ۾ سڀ
ڇڏي ٻڌ ايو ، تنھنڪري شايد تو کي اھو سنسو ھي ته سنسار ۾ سڀ
ڪا استري ماڻ پيدا ڪيل ٿا ۽ دولت ماڻ سڀ طرح ھو سڪ

و سريم . انلاءِ اڳي ڪا تجو يز ٻڌائيندم جو منهنجي من ڪي سهنجائي سان ڪيان پراپت ٿئي." انهيءَ تي ڪپلد يو چوط لڳس تہ "ماتا! آءُ تو ڪي ڀڳتي يوگ جي سهنجي وات ٻڌايانٿو تہ جو آدمي آهستي آهستي ڀگوان ۾ پنهنجو من لڳائيندو رهندو اُنجي ضرور ڪندي ٿيندي . جيڏن ڪو آدمي تيرٿن جي اڇا ڪري هڪ هڪ قدم هلندو رهندو تہ ضرور جي اُنهيءَ منزل تي پهچندو، پر جو اصلي پنڌ ئي نہ ڪندو سو ڪٿان پهچي سگهندو؟ يا ڪو مسافر ٽڪجي پچندو آهي تہ فلاڻو هنڌ ڪيترو پري آهي؟ اُن مهل ڪو چويس تہ اڃهو هو پريان اٿيئي، تہ انوقت هلط جي سگهہ نہ هوندي ۽ جيڏن ٿيڏن ڪري وڃي پهچندو آهي. پر جيڪڏهين ڪو ٻڌائيس ، تہ تمام پري آهي تہ اٿيئي رهي پوندو آهي ۽ اڳتي هلط تي دل نہ ٿيندي اٿس ،. انلاءِ تون هي ڀڳتي، يوگ، پوڄا، پاٺ، ورت، نيم، پرميشور جي ڪٿا ۽ ڪيرتن پڌط، ايشو رسان ملط جي سهنجي وات آهي. ۽ جيڪو ماڻهو چت لڳائي اهي ڪرم ڪريٿو سو ضرور مڪتي پائيندو . پوڄا چئن قسمن جي ٿيندي آهي. هڪڙي تامسي جا ٻئي ڪي نقصان پهچائط يا لوڪ جي ڏيڪارط لاءِ ڪجي ٿي، ٻي راجسي جنهنڪري ڀگوان جي ذالي ڪپڙا رپيا مڪايون وڏي پنهنجي گهر آڌجن يا سنساري سکن لاءِ ڏاريط جي مورتي ڪي پوڄجي ٻ پين وٽ وکيل مورتين ۾ پريم نہ ڪجي. تي ساتو ڪي جا مڪتي پراپت لاءِ ڪجي ٿي، چوٿين نرگط جا ڪٿين نہ ڦل ملط جي اڇا ڪانسواءِ ڪجي ٿي. انهيءَ چوٿين قسم جي پوڄا ڪندڙ ڀڳت کان آڏادو خوش ، رهانٿو ۽ ويچار ٿيندو اٿم تہ ڪڙي شيءِ ڪيس ، ڏيئي راضي ڪريان. هي ماڏا! تون بہ اڄڙي ڏاريط جو سهارط ڪر تہ من جنم مرط کان ڇٽين ۽ هي ڏوساگر لنگهي پار پوين . جيڪو ڀگوان جي

بچہ کھو ہی تی ہا من ٹا سی خبر لامی تر کھوی اوزام ہر کرلدا؟
می مڑا ہو آدمی سڑاری سکر پہنچی ہل ؛ کھانی سان ملیل
سمجھشو، تھکی خبو و دکر پوکھلو ہو لدو، ہو ہو امی سکر پکوان
کان ملیا. سمجھی مشجھن کھٹی ہو بت لشو ر کی ؛ کھن ہ
ہو کی دکر لشو 3تی سو کڈھین کھن کرلد و.

دو ھی ہوٹ لکی تر "می کھل! تون ہو ہوین ٹو تر شوبو
کان آدی ہوش الکہ آمی سو ڈسٹ کالسواہ اوی ہوش، ہو کیشن
خیال کری سکھو؟ اہو ہوش تر من شوبو سان الشن ملیو ہو آمی
مشن 33 ہر کہ ؛ اکھی ہر ہو کاٹ." کھاد ہو ہو راٹی 3تی "می
ماڑا! چڈھن آدمی مری و جیشو، تڈھین سدس سچو شوبو تر
جشن ہو نیشن انی ہو و جیشو، رکھو ہو مشو ر ہو ہمکار لکو ہو
و جیشو، ہمکاری انکان کچھ ہر کر تی لشو سکھی. اہو ٹو ہکاری
تون شوبو کی آنھا کان الکہ سمجھ. جشن و نشیا و شی ہوش
می ہو بات قوی و لدی آمی، نیشن مہمجی مایا 3 و ماتھا ہوش،
و بت وہی الکی کھٹی قسمن سان اد انیدی آمی. ہر ہی مہمجی
شوبو و مدد آمی تن تی ماڑا ہو کھو ر زہ و کھو ر ٹو ملی. جشن
کی ٹا دس ملیو آمی سو کاچ می نکر می چا ڈاھا کدو و؟
جشن ہاتی ہ ت و کھول ہ ہ ت کھو چ مہل کر لشی ا ہی تشن
شوبو کی آنھا کان مدا سمجھ ہا کان لشو لشی."

اہو و ہڈی ہ ہو ھی ہو ٹ لکی "می کھل! تہمجی سکارٹ
مو ہب آنھا کی شوبو ان مدا سمجھو انر، ہ من سڑاری چاو
کان ہشی لواٹ می ہ ٹ و لکی اہو کدٹ ٹو لکہ. مڈھشن کان
تہمجی ہا مولکی ہ ت ہڈی نہسا کرٹ ہ ہو آمی، تڈھین کان
سمجھ سدس ہ کھو ٹ و لکھو و جشو کڑی سا ت ہر لشو

مشن پهچڻ جي ڏهن ڏينهن اندر ئي آهي، گيانوانن جو سنگر ڪري ٿو، ۽ ميشو رڄ ڇڏي ۽ سمرٿ ۽ آلسر، نڏو ڪري، پرماتما کي سڀني ۽ هڪجهڙو ڏسيٿو ۽ ڪر سکر کي سمان سمجهي ٿو اهڙي آڏ ٿي کي جيون مڪت سڏ ڇيٿو. هي ماتا! هاڻي آڏ ٿو کي سانڪيه يوگ جو گيان بڌايانٿو، جو هنئين سان هنڌائي پين کي آپڏيشر، ڪجهه ٿون هي سنساري و هنوار ڪوڙو سمجهه، ۽ جي سوال ڪرين ته جڏهين سنسار ڪوڙو تڏهين منجهس يگيه، تپسيائون، ڏهه ۽ پنجه وغيره ڪوڙا هوندا. پر اها پاپ پڇ و اري گالهه سچي اٿيئي ۽ سنسار ڪوڙو آهي. انهي لاءِ آڏ ٿو کي هڪڙو مثال بڌايانٿو.

هڪڙو آدمي جهنگر مان ڪاٺين جي ڀاري کڻي ٿي و ٿو وات ۾ آس جي ٿو کان ٽڪجي، هڪڙي وٽ جي ڇانو هيٺ ڀاري مٿي تان لاهي، پاسي مان کوه تان پاڻي پي ويهي آرام ڪرڻ لڳو. ايٽرهي چاڦسي ته هڪڙو گهوڙي سوار پريان پيو اچي. ڪاٺير ڏسي ۽ خيال ڪيو ته جيڪڏهين موڪي گهوڙو ڏجي ته هن ڀار کڻي ۽ پياڏي هلڻ جي تڪليف کان ڇٽي پوان. انهي ويچار ڪندي کوه جي ڪناري تي اچ لڳي ويس. سڀني ۾ گهوڙو ملهيو سمجهي مٿس سوار ٿي انکي ڏيڻ ۽ ٽپائڻ لڳو، جنهنڪري گهوڙي تان ڪري پيو. اهڙي حالت ۾ پاسي وارائڻ ڪري هو جي کوه ۾ پيو ۽ سندس هٿن پيرن کي ڏاڍي چوٽ آئي.

هي ماتا! جڏن اُن ڪاٺير کي گهوڙي جو ملهڻ ڪوڙو هو مگر کوه ۾ ڪرڻ ۽ ضرب پهچڻ سچو هو، انهيءَ طرح سنساري سکر ڪوڙو ۽ ڪرم جو ڦل سچو سمجهه. جڏهين آدمين اُن ڪاٺير کي کوه مان ڪڍيو، تڏهين چوڻ لڳو ته "افسوس! اڄ ڏکو سڀني ۾ گهوڙي ئي چڙهڻ ڪري هي ڦل ملهيو اٿئي، پر جيڪي هميشه سچو

ہے آمی نے ہمارے طرح کالی کی اکیلی تون ہر تمل، کیہر کیہہ سجھ
سان ہے ڈیکاری لفظ تی، نفس آتما شریر ہے دی ہر نکلا ہر لفظ
قسمی سکھی، ہر کیان سان الگی جدا سمجھ کہر ہی۔ اما
گیہ ویچاری ہے دھن نفس کان آتما کی جدا سمجھ کہر ہی؛
کیالی اوی آتما کی اپلاشی چلی ہوات کنڈا۔ ہر کرتی ہے
روپ سنوکھ، دکھ کھ؛ تمو گھ، ہے مالی ہے جھ کہی ہر کھت
لفظ؛ ہر مشہور ہے روپ ہوکر اپیاس؛ کیان لفظ تی معلوم
نفس لو۔ اوی روپ ہے ہمریون لالو کال آمی، جھنجھی جا لفظ
کہ یکہہ، تپسیا تون، دان، ورم؛ ہیا شب کرم سنسار ہر لفیا۔
ہے ماتا اوی ہر ش کی سخالی، جھن پھنجھو مالک؛ پتدا
گدر سمجھیو، تھن سمجھہ تر سب یکہہ؛ دان ہے خیرات گیا۔
لفظ جھ کہ ڈکھ لہ آمی، رکھ یکھی؛ ہر ہر ہے خیرات آمی۔ سو
تون ہر اوی ہر ورط ہرش ہے یکھی کرتہ مایا موہ کان چتی وچن
والی یکھی ما قسم بکایان، لہ ہے دان ڈیسی ہتہ۔

ہوان سنوکھی یکھی، جھنجھر کھی مایتی، بی راہسی یکھی
سنسار کی ہداوتن واسطی آمی؛ تی تمسی یکھی ما دشمن ہے خیرا ہے
لفس واسطی آمی۔ لہ ما یکھی، ما دن قسمن ہے نشیتی؛ جھنجھی
سنسار ہیو کھن ہر سنسار ہے جھ لفظ دکھی، اوی ہیکت ہولکی
ما ہو ہیاہ یکھیہ آمی۔ اوہ ہیکت لفس یہ سمجھی لالی ہو سمرط
کرنہ، نفس سان جھنجھی سما؛ ہن سن نیوت ہاتا کرتہو
سن اوی ہیکت ہے ریو جھنجھ آمی ہر مطلی اوی یکھی ہے
جھنجھ ما قسمی ہے دان، ہے ما ہا ہن ہے جھکتہ سن اوی
لہ ما یکھی جھنجھ ہے، مکتی ما نسہ ہن۔ سالا کہ لفظ سان
ہن ہے اوی ہر اوی ہ اوہ روپ ڈکھی قیہہ۔ ہے ما تا! ہو

سمان آهن. ڪي آدميءَ کي ڏسي هنکي ديا اچيٿي. ڪڏهين
ڪنهن سان دشمني ڪونه رکي. رات ڏينهن هري جو ڳڻ ٻ
ڏيان لڳائي ٿو؛ منهنجي ڪٿا ڪيرتن ٻڌڻ جو ويرم ڏيس ٿو.
پلي خواهه بري گالهه ايشور جي اڇا ڪري سمجهيٿو. پڳٽي هڏ
ڪري اُنجو من سنساري موهه کان ڇٽل رهيٿو. اڙن سنتن جي
ست سنگ ڪرڻ واسطي موڪلي ڏي هيٿي جوڙ لڳي تہ "هي ميادا جا!
ڪپلديو جا اهي وچن ٻڌي ديوهتي ٻوڙ ٽيڙ ٿيو ڪنڀ آهي، ان
مون استريءَ کي اڏو گيان پراپت ٿيڻ ٿا ڏيو ڪنڀ آهي. "
لاءِ موڪلي پڳٽيءَ؛ پوڇا جي ڪا سؤ کي واڻ ٻڌاءِ؛ پوءِ ڪرتي
جو ٻڌ ڪيهر احوال چئو."
ڪپلديو ورائي ڏنيس تہ "هي ميادا! ستو ڪنڀ، رجو ڪنڀ ؛
تمو ڪنڀ انهن ڏنهي ڪٽن جي ميلاپ کي پرڪرتي جي ڀاڙ ڇاڙ ٿ.
مايا کي انهيءَ ڀاڙ جون ڏاڙيون سمجهه؛ جو و بهر ڏسو انهن ڏا ڏين
جا ڀن آهن جنهنان جيوان جو شريرڪي سنسار جي آڻپٿي ٿيندي
آهي؛ آڏما انهن ڏسون کان ڏسا آهي. ٻاڏي جيڪو آه مي پڇندڙ
شريرَ؛ اندرين جي سکر کي پڇندڙ جو ڏيٽ رکيٿو سو ڪياڻي سمجهيٿو
آهي؛ جو آڏما کي انهن کان ٻڌا سمجهيٿو سو ڪياڻي سمجهيٿو
ڪهڙي. هي ميادا! تون بہ چڏهين ان ريت سمجهيٿو ڏين؛
ڏڻهين ٿوکي بہ گيان پراپت ٿيندو."
ديوهتي ٻوءِ جو ويهن ڏسون ڏا لڇيٿو پڇيٿو لڳي، جنهنڪي
ڪپلديو چوٿ لڳس تہ "هي ميادا! جو ٻوڪاس سيني جيوان هردي
ٿو ڏنهنڪي آڏما جو ڏنڀ جو ڪڏهين بہ ڏاس ڏسو ڏٺو. جنهنڪي اڏو
گيان ڏيٿو، سو سنساري مايا هر ڏسو ڏا سي. پڇا جي هي بہ
تہ آڏما شريرَ هر موجود آهي ٻوءِ بہ ڏسٽ هر جوڏسو اچي؟ تہ انهيءَ جوا

دشمن ہائی خراب کری رہا آہن، مکو انہن کان چلی اوی
رہیو، تاہکی ہیون مکت سہ ہوئی گھو ہی۔ کپالی کال دہ
ر ہے کاوا کندو آہی۔"

کپلدیو ہی واتان اہو گیان اپدیش ہڈی کیدر و ہتی
کوئی لگہ ز "ہولکی آکا کیو ز آہ ہستر ہن ہ ہی ایکانت
ر ہولادو سہوئی کیان ا ہو ہت رہوئی کیو منہنجو من ہایا
ہوا ر ٹال رہندو۔ اوفین ہیہنجی ہاتا کی ر گیان اپدیش کری
ہڈ سکو ہاؤ کیو ہو۔" ایتر و ہی کپلدیو ہی آکیا ولی کیدر و رشی
ہیہکل ڈی ملہو و ہو، ہتی وہی ڈوایٹ ہی کیان ہر ڈ لہن تی ہو۔

کیدر ہی و رہوئی کیو دیوتی پا ٹکہی سہاو رہی ہایا
ہان رہنڈ ہ کپلدیو کی گیان سہلاوئی ہ رہیو۔ ہیہنجی ہو کیس
اپدیش کیو ز لگہ ز "ہی ہاتا ہو ہ ہ سہاوی ہایا ر ٹسی
کیو ر ہو ڈ ہی، ہوا ہی ہ ٹشہ، تہہاں ڈرکہ ز کہ ہوئی ہو
ہ کہ ایکہ ہو ٹسن ر ہو ولی د ہ ہ ہ ہ ہ ہ ہ ہ ہ ہ ہ ہ
و ہ ر ٹشہ ہ
کیو ہ
ہ ہ
ہ ہ
ہ ہ
ہ ہ
ہ ہ
ہ ہ
ہ ہ

تہ ڇو طرف آنند ۽ منگل ڇائنجي ويو. ڪردم رشي کپلديو جي ستوتي ڪري چوٽ لڳو تہ "هي پگهون! اوهانجي درشن ڪري منش جا سڀ پاپ تريو وڃن. آءُ وڏ ڀاڳي آهيان، جو اوهان پتوتي موڪلت اوتار ورتو. اوهان گيان اُپديش لاءِ اوڏاورتو آهي، انڌاڻ ڪرپا ڪري موڪلي ٻر اُهو سيکاريئ جنهنکري آءُ ٻڌي ڀوساگر لنگهي پار پوان."

اڃان ڪردم پرارٿنا ڪري مس بس ڪئي تہ برهما سنتڪمارن سميت اڇي سڙيو ۽ کپلديو کي هٿ جوڙي ستوتي ڪرڻ لڳو تہ "مهاراج! اوهان جيڪي ڇيو هو سو ڪري پنهنجو درشن ڏنو." پوءِ ڪردم رشيءَ کي سڏ ڏيڻ جي واه ڪرڻ لاءِ آگيا ڪيائين. جڏهين ڪردم رشي پنهنجون سڀ ڇوڪريون پڙائي نشچنت رهيو، تڏهين کپلديو کي چوٽ لڳو تہ "هي ديو! هي من، جو جو مايا جي موهه، گرهست ۽ سنساري سکن ۾ قاسي خراب ٿو ٿئي سو انهن کان ڪيئن ڇٽي سگهي؟" کپلديو واڻي ڏنس تہ "هي رشيشر! دنيا ۾ آدمي پيدا ٿيڻو تڏهين مٿس ٽي رڻ (قرض) ڏيو رڻ، رشي رڻ ۽ پتر ڏين ڏا. تو يگهه ڪري ديو رڻ لاٿو، ويد پڙهي رشي رڻ لاٿو ۽ رڻ پٽر پيدا ڪري پٽر رڻ لاٿو. واڻي هري پڇن ڪرڻ چاهين تہ آهستي آهستي سنسار جي پريت ڇڏ ۽ من شوير ڪي ڪوڙو ڄاڻ، ڇاڪاڻ تہ پراڻن ڪرڻ بعد هي ڪنهن ۾ ڪير نٿو اچي. اڙي نڪمي شوير سان پيار ڪرڻ ڀل آهي. پريت اُن سان رکجي جو همیشہ قايم رهي. جنهنجي شڪتي سان من شوير ۾ هلڻ، چلڻ، ڪاڻ، پيئڻ، ۽ ڏسڻ وائسڻ جي سمرڻي آهي تنهنجو ڏيان ڪر. جڏهين تون اڙو ڏيان ڪندين، تڏهين تنهنجو چٽ شڌ ٿيندو. هي ڀاڄي! سنساري جيو اهو گيان وساري ڏن دولت شڌ ٿيندو. هي ڀاڄي! سنساري جيو اهو گيان وساري ڏن دولت ۽ ڪٽنب ۾ مڪو ٿيا پيا آهن ۽ کين ڪير ڪوڙ لوڀ موهه اهي

ڪجي من جو منوورت سمجهي ڪيس چوڻ لڳو تہ "تو کي
ي گهرجي سو گهر، چو تہ ڪارايل جي ڪرپا سان آءٌ سڀ ڪجهہ
ي سگهان ٿو." ديوهتي چوڻ لڳي تہ "هي سوامي! اوهان
ري مهاتما پتيءِ ملڻ کان ٻوءِ ٻہ مونکي ڪهڙي شيءِ جي گهرج
زدي؟ منهنجن مائٽن اوهانکي مهاتما ۽ ڪلوان سمجهي تہ مون
ي اوهانجي حوالي ڪيو هو. مونکي اوهان سان هڪ ڦعہ
گرهست ڪرڻ جي سڪ آهي." ڪردمر رشي انهيءَ تي ڪيس
آڻت ڏنو ۽ پوءِ پنهنجي يوگ بل سان سندر منڇلاتون، ڀاڳ ڀاڳيچا
ڏاهي وڌا ۽ ديوهتيءَ کي ٻہ پنهنجي مايا سان سوڌهن وڌهين جي
سندري بنائي تمام عمدا ڳهڙا ۽ سڀ سنگار پهرايا. ڪيترين ڏاسين
هٿن هر چنوڙ ڪڻي ظاهر ٿيون. ديوهتي جو اڇو سندر سروپ ۽
شان شوڪت ڏسي ڪردمر کي ٻہ پنهنجي روپ بنائڻ جو ويچار
ٿيو ۽ پوءِ پنهنجي يوگ بل سان هن ٻہ پاڻکي آشوني ڪمار جيڏو
مهان روپوان بنايو. پوءِ ديوهتيءَ کي ڏاڍي پريم منجهان هڪڙي
ومان هر چاڙهي سير ڪرڻ لڳو ۽ ڪيتري وقت ڏنءِ گرهست جو سکر
ڏنو. اڏري ومان جي خوبصورتي ڏسي ديوڏائون ڪندرون ڪندا
هٿا ۽ ديو ڪنياڻون ديوهتيءَ جي پاڳہ جي وڏائي ڪندرون هيون.
گهڻي وقت گذرڻ بعد هڪڙي ڏينهن ڪردمر رشي ڪيو ۽
سکن کان ڪٿو تي ڏرايل جي تپسيا ۽ ڏيان جوڙي چوڻ لڳيس
ديوهتيءَ کان موڪل وٺڻ لڳو. ديوهتي هٿ جوڙي چوڻ لڳي
تہ "مهاراج! مري پڇن ٻاڪل ڇڏو آهي ۽ آءٌ ٻہ هيلتاءَ ڪوڙي
وهنوار هر پلجي اوهانجي سيوا کان پري رهي آهيان. منهنجي
پاڻ اڇا آهي تہ باقي حياتيءَ جو وقت اوهانجي چرڻن جي سيوا ڪري
ڇڏيان. مون ڀڻا کان ٻڌو تہ جيڪو منش جنم پائي

نمبنھ دکر اورت کھدمر ہ۔" ایھو وھی وارام بکھوان
نکمت تالون بہ الو ٹھو۔

سنگاد کے پشن انھوی کتا ہڈی سوت وں کان ایجھو تر
"دنمن وارام بکھوان ہ لوی کی ان ملوح والی تی رکی ونکمت
ہو نہ ھکالیھو ہکت وں آلپھی کتن لی؟ شوی سوت وں لوط
لکھو تر "ھی وشنو! دنمن ہ لوی جل تی بھلی تنمن بوھما
ابو الوٹ وں کوہا سان ۃ مہ ہت ہدا کتا، وں بوھما کی ھیو تر
"اسالکی کر کھوط ہو اکا کوہو۔" اھوں تی بوھما کھون آکیا
کتی تر "بکھوان ھی وں تہسا کوہو ہوہ سنساری ھیو ہدا
کوہو۔" بوھما وں ما آلہ ہڈی لارو، لکوا ۃ کوتو اھوں تن تر
کھوہ ہ ہوال لہ تالو، واقی ہ کھو ۃ ہا ہ ہت ہڈی خوشہ
لما وں ہوہ ۃ ھتی تہسا کوط ہ ھکل، تی رو الا تا۔"

ھتی وتی آلا آھوں د بوھما وں شوہو مان سوا ایھو ھتو ۃ
شوہو ہ ہدا لما ہو، من بکھوان وں تہسا ۃ سھوط کوی اھو ہو کھوہو
ۃ "اسالکی تہ ھوہ ہت ہدا ٹھو۔" بکھوان سنمن ما آلہ
ھتی ہ ٹھ و تن اہ دار ملی ہت لوط ہ ہ الجار ۃ ھتی الہوان تی وہو
اھوں آلھو شوہو ہ کی۔ ہت آلپاد ۃ ہو ہ ورت ۃ تی ہوکھوہو ان
آکوں وہ ہ ھتی ۃ ہو سہ ہ ی ہدا ٹھو ہ۔ آلپاد ہ ی ہڈی
ہ ی ہت ہدا لھ ہ وہ ھتی کتہ وشنو سان ہوٹی۔ اھوں کتہ وشنو
وشنو ہ لما ہدا کوط ہ ہ وہ ہ ہ ہ ہ تہسا کتی ھتی۔ ہ ہو ھتی
کتہ وشنو ہ ہ ہ ہ

جڙو تنهنجن پائرن ڏٺيتن جو ڪيو اٿر." انهيءَ چوٽ تي هرڻاڪش
کي ڏاڍو غصو آيو ۽ پگوان واراهه کي مارڻ لاءِ گهٽائي جتن
کياءِ ۽ گهٽوئي زور آزمايءِ پر ڪٽس) کي ڪين. تڏهين پگوان
ڪيس هڪڙي اڇڙي چماٽ هڻين جنهنجي لڳڻ سان هو بيهوش
ٿي ڪري پيو ۽ مري ويو. اڃا مرڻ ڪري ديوتائون ڏاڍو
خوش ٿيا ۽ آڪاش مان ڦلن جي برسات ڪرڻ لڳا.
هرڻاڪش جي مرڻ بعد برهما ديوتائن سميت واراهه پگوان
وٽ آيو ۽ اڇي سنڊس ستوتي ڪرڻ لڳو. تنهنڪانپوءِ پرٿوي، استري
روپ ڌاري واراهه پگوان جي ڪيرتي ڪرڻ لڳي ۽ چوڻ لڳي تہ
"هي ديالو! ڏوهان پاڌال مان موڪي هٿي آڻي منهنجو اُڌار ڪيو،
پر آڻ هڪڙي ڳالهہ ڪان ڌڃان ٿي تہ ڪلجگي منش وڏا پاپي ٿي
پنهنجو ڪرم ڌرم ڇڏي ڏيا ڪم ڪندا ۽ هري پگٽن سان دشمني
رکي اوهانجي ڏام سمرڻ کان بيمکر ٿيندا. پنهنجي ماڻا پتا ۽ پائرن
وغيرہ سان ويرڪي سس سهري ۽ سالي سان محبت رکندا.
استري پنهنجي پٽي هر پريت نہ رکي پرپرش جي چاهنا ڪندي
مرد پنهنجي استريءَ جي پالنا نہ ڪري ٻئيائن سان پريت رکندا.
پٽ پنهنجي پٽا جي مرڻ جي خواهش رکندو، انهيءَ لاءِ تہ ملڪيت
جو مالڪ بڻان. مطلب تہ آدمي پنهنجي ڪاڻ پيٽ پوڻ ۽ وٺي
ڏيڻ هر ڏڻا رهندا ۽ رڳو مطلب جي پريت رکندو. اهڙي طرح
ڪلجگ ۾ اسين جو پاڻ هر ويرو ڏڻ وڌڻ ڪري موڪي ڏاڍو
ڏکر ملندو، ازلاءِ اوهين منهنجي رکيا ڪجو."
پرٿويءَ جي اها ڳالهہ ٻڌي واراهه پگوان ڪيس، ڏيڃ ڏيڻي
چوٽ لڳو تہ "ڏون ڪنهن بہ طرح ڏڃ نہ. جڏهين جڏهين تو تي
ڏکن جو بوجھ ٿيندو، تڏهين مان اوتار وٺي آڏرمين کي ماري

ہی وہ بڑا (مہان) گیان ہے جس نے بدھ کو بدھ بنایا۔ اس گیان کے
بارے میں بدھ کا کہنا ہے کہ یہ گیان نہ تو کسی سے سنا گیا ہے نہ کسی
کو سکھایا گیا ہے۔ یہ گیان تو ایسا ہے جیسے کسی بند کمرے میں بہت
سی روشنی ہو۔ اس کمرے کے دروازے کھول دیے جائیں تو روشنی
ہی روشنی ہو جائے گی۔ اسی طرح بدھ کے دل میں گیان کی روشنی
ہی روشنی تھی۔ اس روشنی کو پھیلانے کے لیے بدھ کو کیا کرنا
پڑا؟ یہی کہ اپنے دل کے دروازے کھول دینا۔ بدھ نے اپنے دل کے
دروازے کھول دیے اور گیان کی روشنی ہر طرف پھیل گئی۔
بدھ کو گیان حاصل ہونے کے بعد مہاتما بدھ کا نام دیا گیا۔
مہاتما بدھ کا مطلب ہے بڑا گیانی۔ بدھ نے گیان حاصل کرنے کے
بعد سوچا کہ اب وہ کیا کریں۔ کیا وہ اپنے گیان کو اپنے تک ہی
محدود رکھیں یا اسے دوسروں تک پہنچائیں۔ بدھ نے سوچا کہ
اگر وہ اپنے گیان کو اپنے تک ہی محدود رکھیں گے تو یہ خود غرضی
ہوگی۔ اس لیے بدھ نے اپنے گیان کو دوسروں تک پہنچانے کا
فیصلہ کیا۔ بدھ نے سوچا کہ وہ اپنے گیان کو کہاں سے شروع
کریں۔ کس کو پہلے اپنے گیان سے روشنی دیں۔ بدھ نے سوچا کہ
وہ اپنے گیان کی روشنی سب سے پہلے اپنے گرو الارا کالام کو
دیں گے۔ بدھ نے سوچا کہ الارا کالام کو گیان کی روشنی دینے
کے بعد وہ اپنے دوسرے گرو رودرک رامپتر کو گیان کی روشنی
دیں گے۔ بدھ نے سوچا کہ رودرک رامپتر کو گیان کی روشنی دینے
کے بعد وہ اپنے پانچ ساتھیوں کو گیان کی روشنی دیں گے۔

"هي وئڪنٺ ناٿ! تو هانجي ليلا اپار آهي. اُهو وڏو ڀاڳ وارو آهي جنهنجي هردي ۾ تو هانجي پگهٽي آهي ۽ جيڪي پگهٽن جي سنگت ۽ سيوا ڪندا، اُهيئي هن وئڪنٺ ۾ اچڻ جا اڌڪاري آهن."

ايترو چئي هو ڀائر پگهوان جي ڌيان منجهه پريم ۾ ٻڏجي اڳتي متوالائي وڃي جو سندن اکين مان لڙڪ وهڻ لڳا ۽ ڪين شريرجي برسڌر رهي. پوءِ هت جوڙي پگهوان کان وڃ گهرڻ لڳا تہ "اسانکي سداءِ اوهان جي چرڻن جي پگهٽي هردي ۾ بڌي رهي ۽ اوهانجي ڪٿا ۽ ليلا ٻڌڻ ۾ دل لڳي رهي." اهو ور پائي سنڪاه کان وئڪنٺ مان روانا ٿيا.

سنڪاه ڪن جي وچ ڪانپوءِ شري نارايڻ جيئ وجيئ کي چوٽ لڳڻ تہ "اوهانکي براهمڻن جي سراپ ڪري تي دفعہ ڏيئت جوٽ ۾ جنم وٺڻو پوندو. آتي اوهين دشمن ڀاوسان منهنجو ڌيان ڪيو. تڏهين برهما ديوڏائن کي چوٽ لڳڻ تہ "اوهين هاڻي چنتا نہ ڪريو؛ جو جو هنڌنجي پيدا ٿيٽ ڪري اوهانکي ماريندو. ڏکر پهچندو، پر جلد ئي نارايڻ اوتار وڌي اچي اُنهنکي ماريندو."

ايترو ٻڌي ديوڏائون پنهنجي پنهنجي جاءِ تي روانا ٿيا. هاڻي جيئ وجيئ ڏيئ جي گرب ۾ آيا، جنهنڪري هنکي سداءِ چنتا رهي ٿي. سندن پيدا ٿيٽ وقت ڪيترا اپشڪن ٿيٽ لڳا؛ ڪلجگ جا سب لڇڻ پرگهٽ ٿيٽ لڳا. جنم ٿيٽ بعد سندن ڏالا هرڻاکش ۽ هرڻڪشپ رکيا ويا. وڏي ٿيٽ تي برهما هنکي سندن ماتا جي مرضيءَ موجب راج ڪرڻ لاءِ چيو. هرڻاکش پنهنجي ڀائ مغرور ۽ متوالو ٿي قرار هٽ ۾ ڪٽي گهر کان ٻاهر نڪتو؛ سواءِ فوج

"هي وڪنٺ ذات! تو هانجي ليلا اپار آهي. اُهو وڏو ڀاڳ وارو آهي
جنهنجي هردي ۾ تو هانجي پگهٽي آهي ۽ جيڪي پگهٽن جي سنگت
۽ سيوا ڪندا، اُهيئي هن وڪنٺ ۾ اچڻ جا اڌڪاري آهن."
ايترو چئي هو پائر پگهوان جي ڏيان منجهه پريم ۾ ٻوڙجي اڏڻا ڪ متوالاڻي
وڃي جوسندن اکين مان لڙڪ وهڻ لڳا ۽ ڪين شريڙ جي برسڌ نه رهي.
پوءِ هٿ جوڙي پگهوان کان ورگهرڻ لڳا ڏ "اسانکي سداءُ اوهان
جي چرڻن جي پگهٽي هردي ۾ بني رهي ۽ اوهانجي ڪٿا ۽ ليلا ٻڌڻ
دل لڳي رهي." اهو ورڀائي سنڪاه ڪ وڪنٺ مان روانا ٿيا.
سنڪاه ڪن جب وڃڻ کانپوءِ شري نارايڻ جيءُ وڃي کي چوڻ
لڳو ڏ "اوهانکي براهمڻن جي سراپ ڪري تي دفعه ڏيئت چوٽ
۾ جنم وٺڻو پوندو. اُتي اوهين دشمن ڀاوَ سان منهنجو ڏيان
ڪجو ۽ آڳ سگهڻ روپ ڌاري اوهانجو آنت آڻيندس ۽ پوءِ
توهانکي وڪنٺ ۾ گهرائيندس."
انهيءَ کانپوءِ جيءُ وجيءُ پنهنجي ڏٿيءَ جي گرپ ۾ اچي واسو
ڪيو. تڏهين برهما ديو ڏاڻن کي چوڻ لڳو ڏ "اوهين هاڻي چنتا
نه ڪريو؛ جو جو هنڌجي پيدا ٿيڻ ڪري اوهانکي ڪجهه وقت
ڏکر پوڇندو، پر جلد ئي ڌارايڻ اوتار وٺي اچي اُنهنکي ماريندو."
ايترو ٻڌي ديوڏاڻون پنهنجي پنهنجي جاءِ تي روانا ٿيا.
هاڻي جيءُ وجيءُ ڏٿيءَ جي گرپ ۾ آيا، جنهنڪري هنکي سداءُ
چنتا رهي ٿي. سندن پيدا ٿيڻ وقت ڪيترا اپشڪن ٿيڻ لڳا ۽
ڪلهجگ جا سب لڇڻ پرگٽ ٿيڻ لڳا. جنم ٿيڻ بعد سندن ڏا
هرڻاکش ۽ هرڻڪشپ رکيا ويا. وڏي ٿيڻ تي برهما هنکي سندن
ماتا جي مرضيءَ موجب راج ڪرڻ لاءِ چيو. هرڻاکش پنهنجي ڀ
مغروريءَ ۾ متوالو ٿي قرارهٽ ۾ ڪٽي گهر کان ٻاهر نڪتو ۽ سواءِ

ايندي ڪٿا پڌي وڃي پڇيائين تہ "هي مهتر ٻيرا! نارايڻ پاڻ
هرڪاڪش ۽ هرڻڪشپ ڏيئڻ کي اوتار ونڊي ڇو ماريو؟ چا ڏوتا
هنڪي ماري ڇڏي سگهيا؟" مهتر ٻيرو وراڻي ڏني تہ "هي ونڊ!
هرڪاڪش ۽ هرڻڪشپ اهي ٻئي اڪئين جنم ۾ ڄاءِ وڃي ڄاڻي وڃڪنڌ
۾ نارايڻ جا دربان هوا. اها ڪٿا هنڌ آهي تہ ڪشپ ڄاڻي رشي
کي ڏني ۽ آڏي ڏاڻي ۾ استري ون هيون. ڏيوتائون آڏي جو اولاد
هوا ۽ ڏيئت ڏني ۽ جا. ڏيوتائن جي راڄ ڪرڻ ڪري ڏيئڻ
جي ماڻ ڏني ۽ پنهنجي پٽي ۽ جي ڏاڏي شيوا ڪئي انهي ۽ لاءِ تہ هو
ورڌيءِ ڪيس اهڙو ڪو زبردست پٽ ڏئي جو ديوتائن کان
اندر آسرو ڪري پاڻ راڄ سکر ٿيو ڪي. ڏيئ جي سيوا ڪرڻ ڪري
ڪشپ ڪيس اهو ورتر ڏنو، پر ورهاڙي وقت ڪجهہ ڪوڙ سڄڻ
چوڻ لڳس تہ "تو ڪي ٻہ پٽ اهڙا زبردست پيدا ڪيندا جي سڄي
سرشٽي کي ستائيندا ۽ ڪين ڪو ٻہ جيتي ڪوڙ سگهندو. نارايڻ
پاڻ اوتار ونڊي سندن انت آڻيندو." ڏني انهيءِ ورڪري ڏاڍو
آڏاس ٿي ۽ چوڻ لڳي تہ "سوامي! اهڙا ٻاڇي پٽ آڻ ڇو ڪندئيں؟"
ڏيئ کي آڏاس ڏسي ڪشپ چوڻ لڳس تہ "ڀڳو! جيڪڏهين
هرو ڀرو ڏنهنجي مرضي آهي، تہ تو ڪي ڪڙو پوٽو اهڙو پيدا ڪيندو
جو ڀڳوان جو ڀرم پڄٽ، ڪيا ڪي ۽ تپسوي ڪيندو ۽ جنهنجي ذاڻي ونڊي
سان ڏنيا جا ماڻهو پوساکرتري پار ويندا ۽ سڀ ڏيئت ۽ ديوتائون
اُڏجو کيل کيا ڪيندا." پٽي جي اها ڳالهہ ٻڌي ڏني تہ ڪڙي ڏينهن جو جنم
وڃي پڇيائين تہ "هي مهتر ٻيرا! جيءِ وڃي ڪي ڏيئڻ جو
جو ونڊو پيو؟" انهيءِ مهتر ٻيرو وراڻي ڏيس تہ
سنڪ سندن، سڄا تن ۽ سنتڪمار چاريءِ ڀائر ڪڏ جي نارايڻ جي
درشن واسطي وڃڪنڌ ويا، پر جيءِ وڃي، جي ٻاهر دربان بيٺل هوا

ں آهي سو سنسار کي ڪوڙو سمجهي ڏيهشور جو چمتڪار ڄاڻيندو.
جڏهين برهما کي ديوتائن، ماڻهن ۽ ٻين جيون کي پيدا ڪرڻ
سنتوش نه آيو، تڏهين سرشٽي کي وڌائڻ لاءِ سنڪ، سنندن،
ا ڏن ۽ سنڪمار کي پيدا ڪيو ۽ اوهان کي پيدا ڪيائين ۽ کين چيائين تہ
اوهين ڇوڪرا پيدا ڪريو ۽ اوهان کي جو ور گهرجي سو موڪلان گهرو."
هن ڏنهڻي اهو ور گهريو تہ "اسان جي عمر هميشہ پنجن ورهين جي
بڻي رهي، اسان جو من ڪامر، ڪروڌ، لوڀ ۽ موهہ ۽ ڪنڌاسين، ڏنهڻ کري
اسان جي دڪل نہ ڪري. اسين هري پنجن ڪنڌاسين، ڏنهڻ کري
اسان جي جيون پيدا ڪرڻ جو ڪمر رکون ۽ جو ڪجهہ ڪرڻو، سو چڱيءَ پيدا
پنجن هر وگهن پوندو." برهما کين اهوئي ور ڏئو. غصي
کرڻ جو ڪمر جو هن نہ قبوليو تنهن تي کيس غصو چڙهيو. غصي
سبب سندس ٻيون مان هڪڙو، پوءِ، سندس شيام پيدا ٿي روئڻ
لڳو ۽ برهما کي چوڻ لڳو تہ "مون تي ڪو ڏاڍو رکي ڪين نہ
ڪر ڪرڻ جو حڪم ڪريو." برهما هنڌجي روئڻ کري سندس
ڏاڍو رڌر رکي ڪيس، آگيا ڏني تہ "تون وڃي جيوڻا کي پيدا
ڪر. تون سچي ديوتائن ڪان اُتم ٿي شو، شنڪر، پوءِ
برهما ديو اچون ڏاڻن سان مشهور ٿيندين."
جڏهين برهما جي آگيا سان رڌر (شنڪر) پوت، پڻا ڇ ۽
راکشس، جي ڪامر ڪروڌ لوڀ ۽ آهنڪار سان پوءِ هوا، پيدا
ڪيا، تڏهين هو برهما کي چڱا نظر نہ آيا ۽ رڌر کي چوڻ لڳو تہ
"هي رڌر! تون ڪروڌ مان پيدا ٿيو آهين سو جيستائ تنهنجي ڇت
هر ستوڪرڻ نہ آيو آهي، تيستائ تنهنجا پيدا ڪيل جيو آڏو نہ
اڻلاءِ. تون پهرين وڃي ايشور جي تپسيا ڪر ۽ جڏهين تون هر ستو ڪرڻ جو پيدا
ٿي تڏهين سرشٽي پيدا ڪجانءِ." هي. ڳالهہ ٻڌي رڌر جيون جو پيدا

گول ہس. اڈھن ما مجی وری اوی کمل تی ویلو ؛ ھتا ہ
ویاکٹل رھیو. آوقت آکاش والی لی تر "پرمیشور ہو کیان کر
تر ان کہہ ہی خبو ہوئیں." ترھا انسن کیو ، ھیھکوی تسطر
آس تر کڑو ارش شمار روپ شیشر ، لالک لی سھویل آھی
پیان اکشمی وہلی الس. لابی مان کمل کا ، اکھو آھی ؛
آھی مان آد بیدا لیو آھیان ، آن ہوش سدار وچل ہو کر
مولکی لی سولیہو آھی . جڈھن سچو سدار آن ہوش ، ھی روپ
ہر ڈٹا ، تڈھن ھت ہوای سعوتی کرط لکھو اے
"ھی نراکی لوکا ہو تو کان لی مکر آھی ، سو کڈھن سکی
نہ رھندو . تیھنجی ہکھی کندو سدا ساتی رھندا. تیھنجا ورط
شل سدا منھنجی ہڈی پر رھن ، ھیھکوی منھنجو الٹکار متی
رھی . تو ہو مولکی جیان ھی آپن کرط ہو کر سولیہو آھی ،
سو مولکان تیھنجی دیا لدا کیھ ہر لی کین سکھندو ."

ترھا ھی اما اسعوتی ہڈی شیش الکر لی سھویل من ہوش
ڈاھس ناری ہو ؛ "منش تیھنجی اما آھی تکن لی لیندو".
مائی تو ان سے اہ کڈھن چھڈا ھی و ھی سرشتی رچ." ابھرو
وٹی ہو ہوش ، الھڑا ان لی ہو .

ان بعد ترھا سدار چھڈا کرط ہو کر شرو ہو کیو. ہوا
دیتان کی بعد اکھ ہا ہون لاکی ؛ ورخت چھڈا لیا تیھنکالیہو
سدھ رچیا کیو ، ہو ؛ ڈھن ہو ، ن اھڑی ست لوک مٹی ؛ ست
لوک مٹی ست جگ ، لوچھا دو ہو ؛ کاچکر چھڈا ہو ہو
ترھا ھیھکوی ؛ تیھنجو ھساب رکھ ، ھیھکوی ہیان ھی
ھو ھی ھیھکوی اس. لوات ترھا منھنجو کر کندو ماہو ھی ہو ترو
ھیھکوی ھی بعد کی کو ہو لیو ہ ٹی ، ہو ھیھکوی ست سکر ھی

هي. جڪٽ ۽ پيدائش بابت پڇيڪي سو جنوات آهي تر
ه ڪيڏو جوتيسروپ آهي جنهنجي سڏا (طاقت) کي وٽي ٻڌا ٻان
ت، ڏج ۽ ڪرظاهر ڪيڏا. سڏو ڪٽ ٻان ۽ ٻوڏائون، ڏجو ڪٽ ٻان ٻڌڻ
و ۽ ڏسو ڪٽ ٻان ٻڌڻ، ٻو ڏڪا ٻڌا ڪري انهيءَ ٻان ٻڌڻ، شوڌ
ر ڪيڏو هي وڏو! جڏ هين سڀ ساڻان سڏا ٻڌا ڪري ٿو
ظاهر ٿيو ڏڪ هين سڀني ٻوڏائن جڪٽ رڌڻ جو ڪر ٻاڪي ڪين ٿي سگهيو
پهنجو ڪر شروع ڪيو. ڏ جڏ هين آهو ڪر ڪائڻ ڪين ٿي سگهيو
وڏي هين ڏاڍاڻ جي آسمتي ڪرڻ لڳو. ڏاڍاڻ تڏ هن خوش ٿي
چس ڪي ٻوڏائن ڏاڍين ٻوار ٻو ڪنس آهي جنهنڪري ٿو ڪڏي ڪڏي
ٻار، جو ٻڌجي ٻيو جنهنجو ڏاڍ آڏي ڏرش ٿيو. ڪهين، ڪڏن، ڪڏي
ڏاڙل لوڪ، ڏوڙڪ ۽ ڏڪ ٻڌا. ٻوڙي ٻوش. ڪهين، ڪڏن، ڪڏي
ڪ ڇڻي اندر ڏڻن جو ٻالڪ ٿيو ۽ ڪن ٻوش ڪي وراڻ ٻ ٻ آهي. انهيءَ ٻوش جي ڏاڻي (ڏان)
ڏنيا جو سڀجو وڏوار انهيءَ روپ ر آهي. انهيءَ ٻوش جي ڏاڻي (ڏان)
مان ڪيڏو ڪڏي ڏڪو جنهنڪان ٻوڙيا ٻڌا ٿيو ڏڪ ٻڌا ٻان
ٻوامصطي، ڪيترن، ٻوش ۽ شوڌ ر آهي. چاڙ ٻ ڏڻ ٻڌا ٻان
ٻوڙي ڪڏي ڏڪ ڏڪ ٻ ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان
ٻاڙاج! ڏو ڏڪ ٿيو آڏي ٻوش ٻ ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان
احوال ڪيڏي ڏڪ آهي؟" ڪيترن ٻ ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان
ڏڪ هن ٻڌا ٻوڙي ڏڪ ساڻان ڏڪ ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان
ڏڪ هن ڏڪ آڏي ٻوش ڏڪ ڏڪ ڏڪ ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان
ڏاڻي ساڻان ڪيڏو ڪڏي ڪڏي ڪڏي ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان
ٻڌا ٻڌا ڪيڏو ٿ ٻوڙي ڪڏي ڪڏي ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان
ڪڏي ڏڪ سڏا (طاقت) ساڻان ڏڪ ڏڪ ڏڪ ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان
ڏڪ ڪڏي ڏڪ ڏاڻي ڏڪ ڏڪ ڏڪ ڏڪ ٻڌا ٻان ٻڌا ٻان

مارڻ آيا هوا ، تن سيني کي پاڻ ماري پوساکر پار اُگاريائه. اندر
جو هٺ پڪائين. گوپين ۽ گوالن کي وئنڪٽ جو ڏرشن ڪرايائه.
آڪرو ر کي پنهنجو چترپڇ روپ ڏيکاريائه. ڪُڙي کي سندس
ڪڻي شڪل مان بدلائي سندر سروپ ڏيائه. هي ودر! اڏي
ڏين ڏيال جنهن سب ليلا سنساري منشن جي پار لنگهڻ لاءِ ڪئي
آهي، تنهنجي چرڻن جو ڏيان چڏي منهنجو چت هتي ڪنهن هنڌ
نٿو لڳي. اها شيام چهي ڪ ساعت به منهنجي دل ڏان نٿي وسري.
هي ودر! شيام سندر جي آڏيش ڪري مون سنساري موه چڏيو
آهي، پر سندس ويڙي ڪري جو ڪيان اڃي به ڏکا ڪرڻ جو ڪيڙو
پالا جي اهو پڇو تہ پکوان جو ڪيان اڃي به ڏکا ڪرڻ جو ڪيڙو
سبب؟ تہ ان جي جواب هر فقط ابتروئي چوڻ واجب ٿو سمجهان
تہ جنهن شيام سندر جو ويڙو سٿو هوندو تنهنکي ئي سڌ هوندي.
چوڻي آهي تہ "جس تن لاڳي، سو تن جاڻي."
ايتري ڪٿا بڌائي سوت جي چيو "هي رشيشرو! جڳ منش
پرميشور جي ڪٿا ۽ گيرتن ڏڍي پويرو ڇوان روڳن ڀا. الاڻ جنهنکي
گهٽن جنمن جا پاپ اُنهن نيمن جي رستي وهي وڃن ٿا. الاڻ جنهنکي
پنهنجو پاڻ چاڻڻو ڏاڍي سو پکوان جي اوڏان جي ڪٿا ٻڌي."
انهيءَ ڪانپوءِ اوڏو ودر کان بدريڪاشرم ڏي وڃڻ جي
موڪل گهري، جنهن تي ودر اکين هر پوڻي آڳي شيام سندر جي
مهما ڪانڌ لڳو ۽ چوڻ لڳو تہ "منهنجا اکوڻي جنم جا ڪي پنڌير اهي
سياڻ ٿيا، جو تو جان جو درشن ماڻيو." پوءِ اوڏو موڪلائي بدريڪاشر
هر وڃي شيام سندر جي ڏيان هر ليين ٿي ويو. جيڏانهن ودر ڏيڪاشر
ڪندو مشتريءَ رشيءَ سان گڏجڻ جي ارادي هردوار اڃي پهتو
مشتريءَ رشيءَ ودر جو ڏاڍو سٽڪار ڪيو ۽ ڪانڌس اڏائي

شرعی شکایت ہونے پر ماں باپ اور اولاد کی کیا حالت ہونی چاہئے

اولاد کی تربیت کی شرعی کوشش کی ہدایات ۲۳

مطلب آهي؟" راجا تڏهن هٿ جوڑي وينتي ڪيس تہ "مها راج!
منهنجو مطلب آهي تہ پڪوان جي ليلا ۽ ڪٿا ٻڌان، جنهنڪري هي
پوساڪ لنگهي پاروچان." شري شڪديوجي چوٽ لڳس تہ "هي راجا!
منش جنم ملط ڏاڍو مشڪل آهي ۽ جو منش پڪوان جي ڪٿا
نٿو ٻڌي تنهنکي سواءِ پچتائط جي ٻيو ڪجهہ هٿ نٿو اچي. جيڪو
پرميشور جي چوبين اوتارن جي ڪٿا سڄي من سان ٻڌي ان
تي وشواس رکي ٿو، سوئي مڪت سمجهہ." ايترو ٻڌائي شري
سوت جي سنڪاد رشين کي چيو "تہ جا ڪالهہ راجا پريڪشت پڇي
آهي سائي هيڪر برهما ڏاريط کان پڇي هئي ۽ اها اوهين ڏي ٻڌي ولهو
جڏهن ڪڙو ڪمل جوگا، وشنو جي ڏاڍي ڌيان آتپي جو ويچار
آن مان برهما پيدا ٿيو. آن مهل برهما پنهنجي آ ڏوڪت آڪاش
ڪرط لڳو پر ڪو بہ پيد معلوم ڪري نہ سگهيو. تپسيا
واڻي کان "تپ تپ" ٻڌي آن کل تي ويهي تپسيا ڪرط لڳو. تپسيا
ڪندي هنکي ڪيان ٿيو، جنهنڪري شري ڏاريط کي هٿ جوڑي
وينتي ڪرط لڳو تہ "هي ديون ديال! مونکي اهو ور ڏيو جنهنجر او ان
کي پنهنجو مالڪ ڄاڻان ۽ سنسار رچط ۾ مونکي ڪا اڙڪ نہ ٿئي."
پڪوان ٿنهنتي ور ڏيڻ جيس تہ "هي برهما! تون منهنجي آڪيا موجب
سنسار کي پاڻ وا ڌرڪو ڙ و سمجهہ تہ پوءِ تو کي منهنجي مايا اثر نہ
ڪندي." ايترو چئي ڏاريط انتردان ٿي ويو. شري شڪديو جي
پوءِ راجا پريڪشت کي چوٽ لڳو تہ "اجو جيڪو پاڪوت سواءِ اوهان کي
ٻڌايان ٿو. يعني سڀ کان پوءِ جيڪي آهي سوهان (پڪوان) آهيان
۽ ٻيو جيڪي ڪرتون ڪيون ٿو سو سڀ منهنجو ئي روپ سمجهہ
پر ڪي وقت ۾ آڻي فقط مونجي رهندس. سڄي سنسار جي
جڙ آءٌ آهيان. منهنجي جڏهن اڇا ٿئي تہ ڪوٽ روپ ٿيون، تڏهن
سنسار رچيان ٿو ۽ وري جڏهن اڪيلي رچط ۾ مونجي تڏهن

ٿو ڏسجي! ان شڪ جي ڏورتيءَ لاءِ برهما کان پڇڻ لڳو تہ "ڏسان ٿو تہ اوهان کان بہ ڪو وڏو آهي، جنهنجو ڏيان ڪري اُنجي آڳيا موجب سرشٽيءَ کي رچيو ٿا؟ جيڪڏهن ائين سچ آهي تہ اُنجو ڏالو ۽ سڏس گهٽ مونکي بہ ٻڌايو؟" برهما وري ڏيس تہ "هي نارد! تون جو مونکي جگت جو جوريندڙ سمجهي رهيو آهين اڃاڻ آءٌ گهٽو شرمندو آهيان، مونکان وڏو منهنجو مالڪ پگهوان آهي. ڪيترائي برهما ۽ ڪيترائي برهمانڊ اُنمان ظاهر ٿيا آهن؛ آءٌ بہ اُنجي ئي ڪرپا سان جگت کي رچيان ٿو. منهنجي اُنجي پرڀاب سان هٿي ۽ گيان ملينءُ - پر منهنجو رچي جڏهن اها مرضي ٿئي تہ مان هڪڙو آهيان ۽ اُنمان گهٽا روپ ٿيان، تڏهين هو مونکي پيدا ڪريٿو. پوءِ مان جڏهين ڪمل جي گل مان پيدا ٿيس، تڏهين مونکي دنيا رچڻ جو حڪم ڪيائين. مونکي اُنوقت هي وچار ٿيو تہ ڪيئن دنيا کي رچيان؟ نارايڻ جي مايا سان تڏهين ساتوڪ، راجس ۽ تامس، اهي ٽي گهٽ پيدا ٿيا، جنهجي مدد سان مون سچي دنيا ۽ پنجهن ٿتو پيدا ڪري جگت روپي سرشٽيءَ جوڙي. پوءِ پرٿوي، اگني، جل، واءُ ۽ آڪاش انهن پنجن ٿتون مان سڀني جيون جو شريرُ ٻڌايو. انڪانپوءِ مون پوريءَ دڪش پرجاپتيءَ کي پيدا ڪيو جنهنمان گهٽيئي منش پيدا ٿيا. انهيءَ پگهوان جي ڪرپا سان مونکي جگت جي رچڻ جي سمرٿي آهي. نارايڻ پنهنجي مرضي سان ليلا ڪرڻ ۽ جيون کي سنسار پو ساگر کان پار اُتارڻ لاءِ چوويهن اوتار ورتا. انلاءِ منش کي گهرجي تہ پگهوان جي انهن اوتارن جون ڪٿائون ٻڌي، جنهڪري سڏس هردو پويتر ۽ شڌ رهي؛ جنم مرڻ جي ڦيري کان ڇٽي پار پوي."

ايترو سڀ ٻڌائي برهما نارد کي چتيہ شلوڪي پاڳوت ٻڌايو جو پاڻ نارائڻ کان ٻڌو هوائين. پوءِ چوويهن اوتارن جو حال ٻڌائي چوڻ

اس کے بعد وہ سنگھاسن بتیسی پتلی راجا بھوج سے مخاطب ہو کر بولی، "اے راجا بھوج! تم نے سنگھاسن پر بیٹھنے کا ارادہ کیا ہے، تو پہلے تم کو ہمارے سوالوں کا جواب دینا ہوگا۔ اگر تم ہمارے سوالوں کا جواب دے دو گے تو تم سنگھاسن پر بیٹھ سکو گے، ورنہ نہیں۔ ہم تم سے پوچھتی ہیں کہ تم کون ہو؟ کس کے بیٹے ہو؟ کہاں رہتے ہو؟ کیا کرتے ہو؟ کیا کھاتے ہو؟ کیا پیتے ہو؟ کیا پہنتے ہو؟ کیا دیتے ہو؟ کیا لیتے ہو؟ کیا کرتے ہو؟ کیا کہتے ہو؟ کیا سنتے ہو؟ کیا دیکھتے ہو؟ کیا جانتے ہو؟ کیا مانتے ہو؟ کیا پوجتے ہو؟ کیا چاہتے ہو؟ کیا سوچتے ہو؟ کیا سمجھتے ہو؟ کیا بوجھتے ہو؟ کیا کہتے ہو؟ کیا سنتے ہو؟ کیا دیکھتے ہو؟ کیا جانتے ہو؟ کیا مانتے ہو؟ کیا پوجتے ہو؟ کیا چاہتے ہو؟ کیا سوچتے ہو؟ کیا سمجھتے ہو؟ کیا بوجھتے ہو؟"

جب پتلی نے یہ سوال کیے تو راجا بھوج نے جواب دیا، "میں راجا بھوج ہوں۔ میرے باپ کا نام راجا بھوج تھا۔ میں دھارا نگری میں رہتا ہوں۔ میں راج کرتا ہوں۔ میں کھاتا ہوں۔ میں پیتا ہوں۔ میں پہنتا ہوں۔ میں دیتا ہوں۔ میں لیتا ہوں۔ میں کرتا ہوں۔ میں کہتا ہوں۔ میں سنتا ہوں۔ میں دیکھتا ہوں۔ میں جانتا ہوں۔ میں مانتا ہوں۔ میں پوجتا ہوں۔ میں چاہتا ہوں۔ میں سوچتا ہوں۔ میں سمجھتا ہوں۔ میں بوجھتا ہوں۔ میں کہتا ہوں۔ میں سنتا ہوں۔ میں دیکھتا ہوں۔ میں جانتا ہوں۔ میں مانتا ہوں۔ میں پوجتا ہوں۔ میں چاہتا ہوں۔ میں سوچتا ہوں۔ میں سمجھتا ہوں۔ میں بوجھتا ہوں۔"

جب راجا بھوج نے یہ جواب دیا تو پتلی نے کہا، "اے راجا بھوج! تم نے ہمارے سوالوں کا جواب دیا ہے، اس لیے تم سنگھاسن پر بیٹھ سکتے ہو۔ لیکن یاد رکھو، اگر تم نے ہمارے سوالوں کا جواب نہ دیا ہوتا تو تم سنگھاسن پر نہیں بیٹھ سکتے تھے۔"

اس کے بعد وہ سنگھاسن بتیسی پتلی راجا بھوج سے مخاطب ہو کر بولی، "اے راجا بھوج! تم نے سنگھاسن پر بیٹھنے کا ارادہ کیا ہے، تو پہلے تم کو ہمارے سوالوں کا جواب دینا ہوگا۔ اگر تم ہمارے سوالوں کا جواب دے دو گے تو تم سنگھاسن پر بیٹھ سکو گے، ورنہ نہیں۔ ہم تم سے پوچھتی ہیں کہ تم کون ہو؟ کس کے بیٹے ہو؟ کہاں رہتے ہو؟ کیا کرتے ہو؟ کیا کھاتے ہو؟ کیا پیتے ہو؟ کیا پہنتے ہو؟ کیا دیتے ہو؟ کیا لیتے ہو؟ کیا کرتے ہو؟ کیا کہتے ہو؟ کیا سنتے ہو؟ کیا دیکھتے ہو؟ کیا جانتے ہو؟ کیا مانتے ہو؟ کیا پوجتے ہو؟ کیا چاہتے ہو؟ کیا سوچتے ہو؟ کیا سمجھتے ہو؟ کیا بوجھتے ہو؟ کیا کہتے ہو؟ کیا سنتے ہو؟ کیا دیکھتے ہو؟ کیا جانتے ہو؟ کیا مانتے ہو؟ کیا پوجتے ہو؟ کیا چاہتے ہو؟ کیا سوچتے ہو؟ کیا سمجھتے ہو؟ کیا بوجھتے ہو؟"

جب پتلی نے یہ سوال کیے تو راجا بھوج نے جواب دیا، "میں راجا بھوج ہوں۔ میرے باپ کا نام راجا بھوج تھا۔ میں دھارا نگری میں رہتا ہوں۔ میں راج کرتا ہوں۔ میں کھاتا ہوں۔ میں پیتا ہوں۔ میں پہنتا ہوں۔ میں دیتا ہوں۔ میں لیتا ہوں۔ میں کرتا ہوں۔ میں کہتا ہوں۔ میں سنتا ہوں۔ میں دیکھتا ہوں۔ میں جانتا ہوں۔ میں مانتا ہوں۔ میں پوجتا ہوں۔ میں چاہتا ہوں۔ میں سوچتا ہوں۔ میں سمجھتا ہوں۔ میں بوجھتا ہوں۔ میں کہتا ہوں۔ میں سنتا ہوں۔ میں دیکھتا ہوں۔ میں جانتا ہوں۔ میں مانتا ہوں۔ میں پوجتا ہوں۔ میں چاہتا ہوں۔ میں سوچتا ہوں۔ میں سمجھتا ہوں۔ میں بوجھتا ہوں۔"

گيا ني مونکي سپ کان وڌيڪ پيارو آهي ڇو جو هو سدائ منهنجي ڏيان ۾ رهيندو.“ هي راجن! تون به کجهه چنتا نه ڪر؛ هنن ستن ڏينهن اندر تنهنجي مڪتي ضرور ٿيندي. آءُ هاڻي شريمد ڀاگوت جي ڪٿا شروع ڪريانٿو جا چت لائي ٻڌ ۽ پوسا ڪر ڪان پاري لنگهي پوين.“

شري سوت جي سنڪاه ڪرشين کي چوڻ لڳو تر ”جڏهن راجا پريکشت پگهوان جي ڏيان ڪرڻ جو سچو حال ٻڌو، تڏهن وڃي خيال ڪرڻ لڳو تر ڪيئن اهو روپ منهنجي ڏيان ۾ ايندو؟ شري شڪديو جي راجا جي من جو حال سمجهي کيس، چوڻ لڳو تر ”هي راجا! جيڪو پنهنجو ست وڌائڻ گهري سو برهما جي پوڄا ڪري. جو پلوان ٿيڻ چاهي سو اندر جي؛ جو ڇڳي اولاد ٿيڻ جي چاهنا ڪري سو دڪش پرجاپتي جي. جو ڌن جي اڇا رکي سو ديوتي جي؛ جو روپ جو تيجهه وڌائڻ گهري سو اگنيءَ جي. جو آڌاڻ، هاڻي، گهوڙن وغيره جي اڇا رکي سو آڌن وسن جي؛ جو خوبصورت ٿيڻ يا نٽي سو گندرون جي. جو روپوتي استري چاهي سو اروشي آپسرا جي، جو جس ملڻ جي چاهنا رکي سو پگهوان جي. جو ودياگهري سو مهاديو جي؛ جو ڪٽنب جو واڌارو گرندڙهجي سو پتون جي. جو ويرڌ وڌائڻ جي خواهش رکي سو چندرما جي جو پنهنجي عمر وڌائڻ جي چاهنا رکندڙهجي سواشوني ڪمار جي. استري سندر ٿيڻ جي چاهنا رکندڙهجي سا پاروتيءَ جي، ۽ جنهنکي ڪنهن برڪالهه جي گهرج هجي سو شري ڌارائڻ جي، جنهنجي گرپا سان سپ مطلب پورا ٿين ٿا. هي راجا! جنهن منش جنم ونيءَ پگهوان جي ڪٿا ڪيرتن نه ٻڌو آهي؛ انهيءَ جي نندا ۾ وقت وڃايو آٿس، اُنجا ڪن وڻن؛ ڏانگن جا ڀڙ سمجهه؛ جنهن زبان سان پگهوان جو نالو نه چيو

پرمکشت ہاتھی تائیہ خوش تیہو ۽ مکدیو کان ٻاگوان جي روپ جو
کلن ڈیان کاجي سو پاچيءَ لڳو شري مکدیو جي مہاراج راجا
کي ساچو وستو ٻاگوان جي ڈیان جو وستو سان ويهي پتائيو.
شري مکدیو جي مہاراج راجا پرمکشت کي ايشور جي ڈیان
ڪرڻ جو وستو پتائي پوءِ چوڻ لڳس ته "جيڪڏهن قو کي اهو مکي
ڀلجي ته جي آه بي گرهست ٿڏي وڃي جيڪڏهن هر تپسيه ۽ ايشور
سوپرڻ کان ٿاه ڦڪي ڪاڏي ٻيهي جي ڏائي تکرين تيندي
هوندي ۽ اڻيڏجوهن کيڏن ٻاگوان هر لڳو جي کسندي توشه ڏتي
هي آهي تر ٻاگوان پڇاجي ٻاگڻن لڳو جي کسندي توشه ڏتي
ڪري بنڌجوس ڪي هن لڳ ڪي ويڻ آهن، قدرت اڳيئي سپ سامان
تيار ڪي ڏو. جڏهن تر سوپرڻ ٿاه پوڻي، و هاڻي جو ڪرڻ جهن جوڪر تيندو.
ڪا ڏوڻ لاءِ ڏيڪڻن ڏ ٻيو ڏ ڏل قول، پرهت ڏوڻن ڏو ڏپ ڏر ڏوڻ جي تکائيندو.
پوءِ لاءِ ڏوڻن جا ٻڻ، جڏهن فر ڏوڻ جو ڏپ ڏر ڏوڻ ٻين جو ٻاهي پيڻ ڪاڻ.
جيئن جون غازون گوڻن ڏوڻ، ڏاڻون ڏ ڏوڻ ٻين جو ٻاهي قيڏڪي ڏيڪڻن هر ڪيڻن
ڏ جيڪڏ ٻاگوان جي شڻ وڃي پوندو آهي قيڏڪي ڏيڪڻن هر ڪيڻن
هوڻن ڏ جو ڏپ ڪوڻر وڃندو آهي. پڪ جاڻ تر جو هنش ٻاگوان
جي پڇين کان ٻيهڪر تو وڃي سوڻڪن جا ڏکر ضرور سيندو. هنش
کي سداءِ هي وشوڻس هٿ گهڙجي تر جڻين پيدا ڪيو آهي اهڙي
رکيا ڪندو. چڏ هن گوپ هر ڪي ٻا اوجين پرياڻ ويڻ روپ
ڪيڻن ڪيو چڏ ڏيندو؟ اڻائ جي زا اوجين پرياڻ ويڻ روپ
جو ڏيان ڪرڻ پوءِ اوڏ ڪي ٻاڻيهي اڻ چڙ ڏيکر جو ڏوشن تيندو
جيڪڏ هن يڪدر سچڻي روپ ڏيان هر ڏيو تر پيڻن کان وڻي
هٿي ڏاءِ آهستي آهستي ڪري سچو روپ ڏيان هر آڻيو. چڏ هن
آهو روپ اوڏ ڪاڻي ڏيان هر چڳي ڏ طرح ڏي ڏيندو. چڏ هن

اِسڪندر ٻيو

شري شڪديو جي مهاراج راجا پريڪشت جي ڀالهه ڏي ڇيو تر
"هي راجا! ڏاڍو ڇڪو سوال پڇيو اٿيئي. ڏ سڄي ٻيو تر هي جيو
سنساري و شين ۾ غلطان رهي پرلوڪ وساري ويٺو آهي ۽ ڪڏهه
پلجي ٻ پگوان جو ڏالو نٿو ڇڏي، انڪار جهڪي پنهنجو جنم سنوارڻو
هجي ۽ هي ٻو ساگر لنگهي پار پوڻو هجي تر اُن واسطي ڏاڙائڻ جي
ڪٿا ۽ ستوتي پڌڻ ڪانسواءِ ٻي ڪا ٻڌي ڪانهي. ڏ سڄي ٻيو
جڳت جو سار و ونوار ڪوڙو آهي، ڪا ٻ ڀالهه سدا ۽ قائم نٿي
رهي. منش کي موت وقت استري، پٽ، ڌن ۽ دولت سڀ ڇڏي
ڏين ٿا، انڪار ٻهتر آهي تر هو انهنجي ڇڏڻ کان اڳي پاڻ اُنهن کي
ڇڏي ۽ پنهنجو من پگوان جي ٻو ٻٽر ڪٿا ۾ لڳائي، ۽ ڏيان سندس
چرڻن ۾. هي راجا! شريمد ڀاگوت ۾، جو سيني ٻراڻن ۾ اُتر آهي،
شيام سندر جي ليلا ۽ ستوتي ڏاڍي سندر لکيل آهي. مون پنهنجي
پتا ويد و ياس و ڏان اهو پڙهيو هو، جو مان توکي ٻڌ ايانڻو. جيڪڏهه
ڪو پائڻي تر جهٽ مرڻ جي ڀيرو کان ڇٽان، تر اُنکي اها ڪٿا
ضرور ٻڌڻ گهرجي. پڪ اٿر تر جيڪو دنيا جي موهه ۾ ڦاٿل هوندو سو
هن امرت رو ڀي ڪٿا ٻڌڻ کري شڌ چت و ارو ڏيندو ۽ پگوان
جي چرڻن ۾ پريت ڏيندو ٻس، جنهکري ٻو ساگر پار لنگهي ويندو.
جتي اها ڪٿا ٿئي ٿي، اُتي سڀ تيرٿ ڪٿا ڏيل سمجهجن ۽
ٻڌڻ کري جنم جو پاپ مٽيو وڃن. اُميد اٿر تر اوهين ٻ هن
ڪٿا ٻڌڻ کري ضرور رمکت ٿي ويندا. اوهان ٻڌو هوندو تر
راجا ڪٽوانگ جي ٻن گهڙين ۾ مڪتي ٿي هئي. تو هانکي تر سڄا
سارا ست ڏيهن پيا آهن سو ڇو ٿا ڏڇو؟"

پڑيڪٿت جو راڄ ڇڏي ڪوڳا جيءَ ڏي اچڻ

سو اوس ٻڌڻ ۾ ڇڏو ڪرڪدو وڃڻ ڏي ڳيڻ وه آڏ ۾ ڏيڻ
اڏو ڪرڪ ڪوڻان ڇڏڻ ڪي ڇڏ ڪان ڇڏي ڳيڻ ساگو
ڏاو لڳڻ ۽ ڇان .

اهو ويڇاڙي راڄا پڙڪٿت ڇڏڻ ڇڏي ڏاڻ ڪين
راڄ گاڏي ڇڏي ڏڳڙ ڳيڻ ڏو ڏو ڏيو . ڇاڏ ڏي گڏگا جيءَ ڇڏي
سوڻي . ڏوءَ ڏاڻ گڏگا جيءَ ڇڏي ڏي ڏو ڏيو . ڇاڏ ڏي گڏگا جيءَ ڇڏي
ڇڏي ڏيڻ ڏو آڳي ڪوڻ ڪي ڇڏڻ ڪي ڇڏڻ ڏو ڏاڻان ڪي ڪوڻ ڏي ڳيڻ
لڳڻ ڏي ڪ ڏيڻ ڪ ڏي ڪ ڏي ڪ ڏي

ڏ چاڏوڪري سگهي. "شرنگي رشي چوڪن کي ائين چئي پٺتاجي
ٻي وٺ آيو ۽ چڏ هين مثل ڏانگ هٿاجي گلي هڙ ڏڻ ، تڏ هين ڏاڏو
روئڻ لڳو ۽ پٽاکي سڏ ڪري ڇاڳائڻ لڳو.
پٽ جو آواز ٻڌ ڏ ٻئي رشي سماڏي کولي ۽ پٽ کان روئڻ
جو سبب پڇڻ لڳو. هن وڏي آهي انهيءَ ڪري ڏوڏان." رشي قنبن
چي گالهه هڙ ڏانگر وڃي ويو آهي انهيءَ ڪري ڏوڏان؟" هن جواب
ڏي ۽ چئي يڪدم چيس ڏ "ٻوڪ سواپ ڏر ڪونڊ ڏنس؟" هن
ڏ ڏوڏر "هاڏوا هٿاجي جڙي آڏ رم ڪرڻ ڪري ڏنگڻ ڪري مري ويندو."
ڏر ستن ڏ پٽن اندر ڏڪشڪ ڏانگر جي ڏنگڻ ڪري چوڻ لڳو
اڏاڳالهه ٻڌي رشي ڏاڏو اداس ٿيو ۽ ڪاوڙجي چوڻ لڳو
ڏر "هي ٻوڪرا! تو ڏاڏو وڏو ڪر ڪيو ، جو جڙي ڏرهاڻيا
راجا کي سواپ ڏنئي ، چو جو شري ڪرشڻ ڀگوان هٿاجي ڪڙو وجي فيشاڻي
چئي: ڪوروڻ پانڊوڻ جي ڪل مان اهوئي هڙ اسين يادهمڻ آدر سان وڏون ڏ
طوز ڏپچيو آهي ، چئهنجي راج هر گڏ پاڻي پيئڻ ڏا. هٿاجي ڪٽڻ جو ڪو به
هٿاجي راج هر شيخين ٻڪري گالهه لاءِ تو هٿکي موت جي سزا ڏني آهي.
خيال نه ڪري ٿوري گالهه بعد آڏرمي راجا پيدا ٿيندا، ڪاڇڪر
پرسڏ کا آڻيئي ڏر هٿاجي سڻڻ بعد آڏرمي راجا ڏهندا. آها! جڙو
پٽهنجو واسو اچي ڪندو ۽ جيو پاڻن هر لٽل ڏهندا.
ڏرهاڻيا راجا اسانجي جوڙئي هر اچي فراس هليو ويو. ٿوري اپراڻ
لاءِ ايڏو گرو ٿڏڙ! تو هٿکي سراپ ڏ ٻئي ، سمجهر پگوان جو آپراڻ
ڪيو. جڙي ڏرهاڻيا جي سڻڻ بعد سپ ڏڙا وڻ سڏ ڏڻي پوندي
جو ڀاپ ٿيهنجي مٿي چڙهندو." ايترو چئي رشي وڏي هر سماڏي
لڳائي پگوان کان پٽهنجي پٽ جي ڏوه جي معافي گهوڻ لڳو
انهيءَ کان پوءِ رشيءَ پٽهنجي چيلي هٿ راجا کي ڇوڙائي ٻوڪاليو

گهوڙا ۽ ”جيڪو پنهنجو پاڻ گهوري، اهو اڻهن پنجن گالهين کان ٻڌي
ڏي. راجا کي ته پلجي ٿو ۽ اڻهن پنجن گالهين ڏوڏان ڏسي ڪاڃڻ
گهرجي، جو ته راجا جي آڏين سچي رعيت رهيئي. ڪاڃڻ پير پنهنجي
وڃڻ کان پوءِ راجا پريکشت هن ٻيل جا ٻيئي ڪپيل ڏوڏو پوءِ کائڻ
ڏهر جي پل سان سچا ڪيا ۽ گان۽ کي ڏيڻ ڏنو. پوءِ گهمارياءِ ته ”ڪو ٻر
موڪلائي پنهنجي راڄ هر آيو جتي اڇي ڏينهن ڏر گهمارياءِ ته ”ڪو ٻر
هنڌ، هيڪا نه ڪري، شراب نه پيئي، جوا نه کيلي، پرائي استري
سان پرگهر نه ڪري، ٻڌا شڪتي دان ڪري ۽ جيڪو ٻر ڏيوتائن،
ساڌن، مهاتمائن، ٻراهمڻن، گئون، ويدن ۽ شاستڙن کي نه مڃيندو
۽ هٿين منهن کيلن پنجن گڻهين مان کا ٻر ڪندو تنهنجو سپ
مال ضبط ڪيو ويندو ۽ کيس سخت سزا ڏني ويندي.“ ان
حڪم بعد راجا پريکشت جي راڄ هر اڏرم جو ڏلو ٻر نه رهيو ۽ رعيت
ڏاڍو خوش گذارڻ لڳي ۽ هرڪنهن جو ڪم ان جي ڪٿا ۽ ليلا هر
ڏاڍو پرير لڳو.

هڪڙي دفعي راجا پريکشت جهنگل هر شڪار کيڏڻ ويو هتي
گيترائي ڄاڻو رمارياءِ گرمر هوا جي لڳڻ ڪري ڪيس آج ستايو،
جنهنڪري ڏاڙهي جي گولا هر هيڏانهن هوڏانهن ڦارڻ لڳو. پريان هن
کي هڪڙي جهوپڙي ڏسڻ هر آئي جنهنهر هڪڙو رشي ڪان ڏاڙهي گهوريءَ پر
رهيو هو. راجا جهوپڙي هر اندر گهري ويو ۽ رشي کيتون دفعن ليلاڻ
رشي، جو پر اڳيارام چڙهي ويٺو هو، سو راجا جي من هر پنهنجو ديرو جمايو
تي پر نه جاڳيو. ڪاڃڻ، جنهن راجا جي من هر غصو پيدا ڪرڻ لڳو. ويچارو رشي
هو، سو وچمڻي سندس من هر غصو پيدا ڪرڻ لڳو. ويچارو رشي ڏاڙهي
تر مان سچي پرڏوءِ جو راجا تي هن برا هيٺ جي ڏرڙي لڳائي آهي ۽ موڪلي نه
گهرڻ آيو آهيان، پر هن مڪر ڪري سماڌي لڳائي آهي ۽ موڪلي نه

ڏيندڙ ڪير آهي.“ راجا پريکشت پرماتما جو ڏيان ڪيو ۽ خبر
پيس ته هي بيل ٻيو ڪو نه پر ڌرم آهي ۽ گئو پرٿوي آهي
۽ هو شودر جي روپ ۾ ڪاڇيءَ آهي. اهو ڪم انهيءَ ڪاڇيءَ
جو آهي. شاستران ۾ چيل آهي ته پاپي جي ڏاڍ وڌط ڪري پاپ
لڳندو آهي ۽ انهيءَ ڪري شايد ڌرم ڪاڇيءَ جو ڏاڍو نشو ٻڌائي.
ڏسان ٿو ته ان ڌرم جو فقط هڪ پير، جو سچير وچي رهيو آهي،
اُن کي به ڪاڇيءَ کپط ڏي پائني. پوءِ راجا، بيل ۽ گئوءَ کي
ڏيرج ڏيڻي پنهنجي ترار ڪاڇيءَ کي ماڙط لاءِ ڪڍي. اهو
ڏسي ڪاڇيءَ ڏنو ۽ راجا جي پيرن تي ڪري پيو. انهيءَ تي
راجا پريکشت پنهنجي راڄ مان ڪڍي وڃط جو حڪم ڏنس.
راجا جو اهو حڪم ٻڌي ڪاڇيءَ هٿ جوڙي، ٻنهي ڪنڌ
لڳيس ته ”مهاراج! اوهين ڌرماتما ۽ نياءَ ڪاري آهيو، انڪاءَ منهنجو
ٻه عرض ٻڌو.“ ته ٻرهما چار ڇيڙي اُنهنجي حد مقرر ڪئي آهي.
هن وقت تي ڇيڙ ته پنهنجو وقت ڏاهي چڪا آهن ۽ منهنجي راڄ
جو وقت آيو آهي، سو ٻڌ ايو ته آڳ ڪٽي وڃان؟ هيلتءَ اوهين ڏيکو
منهنجا اوگڻ ڏسي رهيا آهيو، پر مون ۾ جيڪو وڏو گڻ آهي تنهنجي
ٻه ڪاڻ اٿو؟ ست ڇيڙ منهنجي جنهن راڄ ۾ هڪڙو آدمي پاپ
ڪندو هو ته اُهو سچو راڄ اُن پاپ جو ڏنڊ پوڳيندو هو. ٽيونا ۾
هڪڙي جي اپراڌ ڪري سڄي شهر کي سزا ملندي هئي. ڏوا ۾
۽ هڪڙي جي ڏوهه ڪري سڄي ڪٽنب کي سيکٽ ايندي
هئي ۽ پر ڪاڇيءَ ۾ آدمي جنهن انگر سان پاپ ڪوٽ سان به سزا
انگر کي سزا ملندي. پين جگن ۾ مانسڪ پاپ ڪوڙ لڳي پر مانسي قال
ملندي هئي، مگر ڪاڇيءَ ۾ مانسي پاپ ڪوڙ ڇيڙ ۾ آهي ته ستڇيڙ
۽ پڇيڙ ملندي. انهن سڀني کان وڏو گڻ مون ۾ ڇيڙ ۾ آهي ته ستڇيڙ

بڈا ہو ، پھیو مس سوی سلار و لہڈیو ہو ۔ ہاڈا اوی
ہو اکڑی ہی ، وڈی ہو ڈکر کیو سی سکھدو ؟ اہی گالہیون
کئہ وہی ہڑہی ہوں واہا پرکشت وچ ہی اوت ، مس بڈیون ۔

اہوی ہر شور ہو وب ڈاری کلہگہ ت ، ڈاہی ، وڈی
فوج سان کئو ، مل وت اہی کئو ، ہو ہی لوگ ، لکھون
مس ڈھگ ، لگیو ۔ ہو پس آہو وب تی ڈا ، ویچاری کئو
ٹر وہی ہس ۔ واہا پرکشت ہو وچ ہی اوت ، اکو ہلو ہو
نہون کان اڈ گالہ سی ٹر ہی ۔ ہو پگدم پھیو ہو کان
ہی ڈاہی کلہگہ کی ہوڑ لگو ٹر "اوی ! سہی ہلوی ہو واہا
ٹ آہ آہان ، ہوہ نہون کیو آہون ہو مہیبی ، ہت کی تو
سکتی ؟ ہاتون شوی کوشش مہاراج کی ہاڈوی نان ہو مہیبی
، مہیبی ڈاڑی ارہن کی ، ڈکھ ، ہدو ، تی اڈ ہات طاس
تو ؟ ہاہ ، ٹر اہاہ ، ہو ٹر کیو ، ٹر ہستو ہو ہیشہ مارہو ، ہدان ۔"

کلہگہ اڈ گالہ بڈی تاپ ، ہوان ہپ ہاپ سہی ، وہو ،
نڈھن واہا ہی ہان ہوڑ لگو ٹر "ہوان ہکیو آہون ، مہیبی
ہو کیو ہپ ؟ سچ بڈا ہ ہن مہیبی ڈکر ہو ، ہور کدہ ہو
(ہوی کئہ نہون مہیبی کوی) ہو ٹر ہو ٹر ، آہون ، ہانہ
ہی سہا ڈوڑ ہاہ آہیہ آہون ہو واہا آہون ہی سہا تو ہی
مہیبی نہیں ، کہہ کہ ہن ، ہاکیو ہاہ ہا ۔"

اہوہ ہات مہیبی ہی ہوان واہا آہو مہیبی سوہگ ہی
ہوڑ لگو ، ہی واہا ! مہیبی ہی ہپ و ہاہ ہا ہی کلہوا
ہی ، مہیبی ہو ٹر مہیبی ہی ہی ہو کیو ، مہیبی
ہی ہاہ ہا ہی ، مہیبی ہپ ہو ٹر ہو ہی ہو ہی
ہی ہی ہو ہی ہی ہی

جيڪڏهن ڏوکي منهنجن ڏن پيرن تنطط جو شوک مڃي تہ اڏجو
سبب هي آهي جو اکثر ڪري ماڻهو پاڻي پيدا ٿيا آهن. ڏرم ڪرم
چڏي ڏو اڏن ۽ ڏيڻن ڏان پيسو وڃي اڏهنجو وهاڏو ڪنڌا. براهمڻن
ويد پڙهط ۽ پڙهنجو ڪرم ڪرط چڏي ڏو آهي ۽ شوڏر براهمڻن جا
ڪرم ڪرط لڳا آهن. ڪيترين ڏيش جي رکشا ۽ شيوا ڪرط چڏي
ڏني آهي ۽ راجائون پرجا کي اولاد ٿر سمجهي ڪين پيڙي رهيا آهن.
اهو سبب آهي ڀا شيامسندر جيڪو ڏوتي پڙهنجا چرط ڪيهائيندو هو سو
هينئر وڏڪنف پڌاريو آهي، اڄلاڻ مونکي پڙهنجي اندر هو ڪجهر ٻڌاءِ."
ڪشو روپ پرڏوئي ورڻطي ڏني تر "ڏوڻ سڀ ڪجهر ڄاڻي
ٿر مونکان چو پڇي رهيو آهين؟ پلا! ويچار ڪر تہ جڏهن ڏيڻجاڻي
پير ڏپسيا ڪيا ۽ ڏيا ڏني ويا ۽ فنط ڪڙ. سڀير وهي پڇيو آهي،
ڏڏهن ڏان ڏر ڏ پيو ڇا ڪريان؟ جڏهن ڏرم ۽ سچائي آهي ڏڏهن
سکر آهي ۽ ڏڏهن ڏي پگوان جو درشن ڏيندو. ڪيان ڪاڏوام سنسار
موهر چنطط ڏاڏو ڪنطط آهي. مونکي شڪ آهي تر ڪلجگ جي اچط
ڪري منش ڏاڏو ڏکي ڏيندا. وڏيڪ هن ڪري ٿر ڏکر اڏر جو
بند راڻن ڀاري وڏڪنف پڌاريا آهن، جو جو آڏ ڏاڏي پسن رهندي
هيس جڏهن هو پڙهنجا چرط موڪي ڏريندا هوا. اي ڏرما شيامسندر
ٿر چڏيو ڪي ڪرط موجود هوا، سو اڪيلي راه ڪري منهنجو هينئون ڏو
ڏوتي. ويچارتر جڏهن لڪشمي جي واسطي سڀ ڏيوتا ۽ منش هيترا حيران
ڪري رهيا آهن، آڌا اڪشمي رات ڏيڻن انهي شيامسندر جي سيوا
۾ مشغول آهي. اڌي مرلي منوهر جي مان داسي آهيان. خير ڪاڻي ڏي
تر جڏهن دواپر جگر جي پڇاڙي ۾ ڏنهنجا پير ڏڏي ويا ۽ مان ڪنس
۽ پين اڏرمي راجائن جي پاڻ ڪرط ڪري دڪي ڏني جنهن

چترپيہ روپ، شنکر، چکر، گدا ۽ پدم سميت، پيتا مبر
پهريل بن مالا گلي ۽ پيل، کريٽ مکٽ سان سينگار ديل،
ڪنن ۾ ڪنڊل پيل، شام سند د مند مند مشڪندڙ ٿا سط ۾ آئي.
اهو روپ ٿ سند ڀڻي ٿا ڏ و پرسن ٿيس ۽ ڏانهن تر ويئو ٿ سان، پر
افسوس! جو چلدئي اهو منهنجي ٿ ڏان مان گهر ٿي وِيو ۽ آءُ اچي
روئط ۾ چٽڪيس. اڃي آڪاش واڻي ٿي تر "چنتا نہ ڪر، پر منهن
جي پڇن ۾ لڳو رهه. مون تنهنجي پريت وڌائط لاءِ اهو ٿ درشن ٿ ڏنو هو.
وري ٻڌي جنهن ۾ منهنجو ٿ درشن ٿيندءَ ۽ هي سمورو احوال ياد رهندءَ."
آڪاش واڻي ٿيط ڪانپوءِ پگوان مونکي هڪ مرلي ٿ ڏي،
جا وڻي آءُ سند س گهٽ گهائط لڳس. جڏهن ڏينهن ۾ لين ٿي وينڊ و
هو س، تڏهن مرضي ٿيندي هيٺ تر ڪٽن برهي شريو چڏجي جنهن
ڪري ٻڌي جنهن ۾ پگوان جو ٿ درشن ٿئيو. ڪنهن وقت ڪانپوءِ مون
پنهنجو شريو چڏيو ۽ پگوان جي ڪرپا سان برهما جو پت ٿيس. مون
کي پنهنجي اڳوٽي جنهن جو حال ياد رهيو، جنهنڪري ئي وڪنڊ
ذات جي ٿ درشن جو پياسي ٿي سنسار جي موهه ۾ نہ ڦاسي اڄ مونکي
هن حالت ۾ ٿ سو ڏا. آءُ جنهن وقت پگوان جو ٿ يان ڪرڻائو، آن
وقت آو ڏانڪو ڀاري آمالڪ اچيو اکين اڳيان ٻيهر. آڏجي ڪرپا
سان ڏٺي لوڪن ۾، جتي مرضي پويو وڃي سگهائو. مهاراج! اوهين بر
آن ساڃداند جي ليلائن ۽ ڳٽن جو ڪان ڪريو، جنهنڪري اوهان
کي آڏجي ڇرهن جو ٿ درشن ٿئي ۽ آن ۾ ئي ڇٽ لڳيو.
هاڻي مان ڏوهانکي ڇٽهه شلوڪي پاڳوت ٻڌا ڀانڊو، جو برهما
ٻڌايو هٿر ۽ برهما کي ذارائط پاڻ ٻڌايو هو. آڏهي آڌا د سان ڏو هين
شريمد پاڳوت لکط شروع ڪريو. پگوان جي مهما جي سڌ د ڪ
منشن کي ئي آهي، اڏلاءِ جو منش جنهن پائي پگوان جو پڇن ڪري

۱۷

شي مني کا نڪس اڀا ڪيا پڌ ايندا هوا. آها! سچي من
سان هيءَ امرت روپي ڪٿا پڌي پنهنجي من کي سنساري پدارٿن
ڪار، هٽائي، ڏا رايط جي چرٿن ۾ چت لڳائي ٿو ڏنهنجي هردي مان
ڪام، ڪروڌ، لوڀ، موهہ ۽ اهنڪار نڪري وڃن ٿا، جنهنڪري
آنجي هردي ۾ پگوان جي چرٿن جو واسو ٿئي ٿو ۽ پوءِ آهو جيو پوساگر
لنگهي پار ٿئي ٿو. سچ پچو تہ جڏهن پگوان جي ڪرپا ٿئي ٿي، تڏهہ
هن جيو جو من ڪٿا ڪيرتن ۾ لڳيٿو. بنا پگٿيءَ جي ڪٿي پد نہ ملندو."

شري سوت جيءَ سنڪاد ڪ رشين کي چيو تہ "جڏهن مهاپرلي
کا نپوءِ ايشور کي سنسار پيدا ڪرڻ جي اڇا ٿئي ٿي، تڏهن هو اوتار
ڌاري ٿو. آنهن اوتارن مان پهريون اوتار سنڪ، سنندن، سناتن ۽
سنتڪمار آهي. اهي چارئي پنجن وڌيڻ جي عمر ڌاري برهمچاري
رهندا آهن. ۲- اوتار واراهہ، جنهن پاتال مان پرٿوي آندي.
۳- يگيہ پرش، جنهن چترپيچ روپ ڌاري سپني راڄائن کي يگيہ ڪرڻ
جو رستو ٻڌايو. ۴- هئيگريو، جنهن برهما کي وید پڙهايو. ۵- نر نارائڻ
جنهن بدرڪا شرم ۾ تپسيا ڪري جيون کي آپدیش پنهنجي ماتا کي ڏيو.
۶- ڪپل ديو، جنهن سانکيہ گيان جو آپدیش پنهنجي ماتا کي ويدانت پڙهايو.
۷- دتاتريہ، جنهن راجا آلرڪ ۽ پرهلاد ڀڪت کي ويدانت پڙهايو.
۸- رشي ديو، جنهن اوشڌيون (دوائون) ۽ آناج پرٿوي تي پرڪٽ ڪري پرجا
جي چڱي پالنا ڪئي. ۹- ڌنتري، جنهن ستيہ ورت کي گيان سيکاري
پنهنجي مايا جو تماشو ڏيکاريو. ۱۰- مٿسيہ، جنهن سمندر واروڌ ۾ پل
سندراچل پروت کي پنهنجي پٺي تي جهليو. ۱۱- ڪچهہ، جنهن سمندر واروڌ ۾ پل
ڪٽي سمندر کان پار نڪتو. ۱۲- ڌنونتر، جو امرت جو ڀرو
ا ڏئين کي پنهنجي خوبصورتي تي موهت ڪري

شري هري

شريمد پاگوت

سڪنڌ پهريون

نيئر شارٽيئر ڪيٽر ۽ شونڪ آڌي اڌاسي هزار رشي اچي ڪٺا ٿيا هوا ، تن سوت جي ڪي چيو تر "مهاراج! اوهان شري ويد وياس کان سپيٺي پراڻ پڙهيا ؟ يڏا آهن، انڌاء اسانکي بر انهن مان ڪجهه بڌ ايو." سوت جي چوڻ لڳن تر آڻ اوهانکي شري مد پاگوت جي ڪٺا بڌايان ٿو، جنهنجي بڌ ڪري اوهانجو چت جلد پگوان جي چرڻن ۽ لڳندو. جا ڪٺا سيني ويدن جو تت سمجهي شري شڪديو جيئ راجا پريڪشت کي بڌائي هئي، سائي آڻ اوهانکي بڌايان ٿو. بين يُگن ۽ يگير، تپ، پوڄا، ڌيان ۽ بين ڪيترن ڪشالن ڪرڻ ڪري مس مس شيام سندر جي چرڻن ۽ چت لڳندو هو، پوءِ ڪلجگ ۽ ترهي پاگوت روپ ڪٺائي هن ڌرتي ساڪر کان پار اُڪارڻ واري آهي. ڪاڻي آڻ اوهانکي بڌايان ٿو تر جيون جو اُڌار ڪيئن ٿيندو ؟ شري ڪرشڻ پرماتما ڪيئن اوتار ورتو ؟ جڏهن ڪلجگ جي شروعات ۽ شيام سندر وئڪنٺ پڌاريو، تڏهن ڌرم ڪنهنجي شرڻ رهيو."

جنهن وقت شڪديو جنم ورتو انوقت ٿي مرلي منوهر جي تپسيا لاءِ سڌو بن جو رستو ورتو ؟ چوڌاري ڪيائ تر ڪوءِ رڻ ڪري هري پڇڻ ٿي ڪين سگهندو. جڏهن ويد وياس پنهنجي پٽ جو اهو حال ڏٺو تڏهن ڪيس سڌي بيهڻ لاءِ چيو مگر شڪديو، جو سنسار کان ڪٽو هو ؟ هري چرڻن ۽ جنهنجي پريت هئي سو پتا ڪي

[illegible]

مها سنسار جي آزار ۾ ڦاڙا پيا آهن ، سي هن پاڳوت ڏوني ڪٽا
پٽ ڪري تري پار پوندا.“

اڃا ايترو چئي بس ڪيائين تہ آڪاش ، مان ڪڙو ۽ مان آيو ،
جنهنجي ڏند ڪاريءَ کي ڇڏي ويڪنٺ وڃي وڻي تہ اهو حال تہ سمي
ڪوڪڙ آڏن وشنو پارشدن کان پڇيو تہ ”ڀائي! اسان ۾ ڪهڙي
ڪٽا پڏي، ۽ ڪهڙي ڏند ڪاريءَ کي ڇڏي وڃي تا وڃو سو ڇو؟“ پارشدن
وندي ڏني تہ ڀائي! اهو ڪ ڇتو تي پٽ جو سڀ ڦل آهي.“
اها ڪالهہ پڏي سيڻي کي لہ آئي ؛ ڪوڪڙ کي ٻيهر ڪٽا وڃڻ اڃا
ڇيالو. ڪوڪڙ سندن ڇوٽ ٻڌي ٻيهر ڪٽا شروع ڪئي ؛ سيڻي
ڇت لڳائي پڏي ، جنهنڪري اڃن لاءِ ۾ ويمان آيا ؛ سيڪو
ڪوڪڙ کي ڏينواه ڏيندو ويمان ۾ ويهي ويڪنٺ ويانو ڏيو.
اڏهي ڪانپوءِ شوري ڪوشٽ پڪوان ڀاٽ ويڪنٺ مان ويمان ۾
چاڻي ڪوڪڙ وت آيو ؛ ڪيس پاڻمان ڪئي ويمان ۾ ڇڏي وڃي ۽ ڏو
ڏارڻ ٻڌي سنڪڪمارن کان پڇڻ لڳو تہ ”مهاراج! شوري
مد پاڳوت جي ڪٽا پٽ جي ريت ٻڌايو ؛ اڻ وقت ڪهڙن
ڪهڙين شين جي ڪوڇ ٻوڙي.“ سنڪڪمارن وڏي ڏني تہ ”ڏي
ڪٽا ڇڏ هوءَ. ۽ پٽ جي خواهش ڪئي ڏڪ ۾ پڏي سکاڻيندي. اڻ
وقت پهڻجن سيڻي جوڙن ؛ ڀاٽ پڇاڙ ڀاڙن جي ڪٽا ڏني
پٽ ڏڪاءِ ڇوڙي موڪلائي. ڪٽا جي ڀاءِ ڪوڙن ؛ ڪاڻ ڏني سان
سيڻڪاريل ڏاڻي. ڪوڪڙ پڏ ڏڪ ڏسان سڀوا ڪري ٻوڙي ڏني
ڪچڻي ڪٽا پڏي. ڪٽا ڏي ڏڪ بعد ڇڻ ڀاڙ ڪوڪڙي. ڪانپوءِ
ڪانپوءِ پڏاشڪتي سيڻي کي ڀرسادو ڀاڻي ڏي. ڪڏڪڻي پڏي سڀ
پڇاڻ ڏي وڃي، سو اڻن سڏن ڏ ڏيهر ڏڪ ڏي سڀاڻي ۽ ڀاڻي

کہ شیخ والوں کی ہوا ہوئی لیکن ز "می ۱۱ ہوں تیوں
ہمیں نی ہے ہی کیا کہ و شوا کیا آدمی آدمی ہر تہدیہ
آدمی ہوں ہے ہو؟" اللہ کاری و وادی قاسم ز "ہائی ا
ہے ہے ہوا ہوا ہوا ہے ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا
ہے ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا ہوا

وڃي شريمد پاڪوت پاڻ ڪندو ايشور سمرڻ ۾ لڳي رهيو ، جتي
ڪيترن ڏينهن گذرڻ بعد پنهنجو شريرتياگي وڃي مڪتي پد پاتائ .
آڏم ديو جي بن ۾ وڃڻ کانپوءِ ڏنڊ ڪاري ڏاڍو نيڇر ٿي ماڻ
ڪي بلڪل ستائڻ لڳو ، جنهڪري من ڪي ٿي پاڻ ڪي ڪوه ۾ آڇلائي
پنهنجي اڏت آندي ؛ گوڪرڻ بر پاڻ جو اڳرو حال ڏسي تيرٿن
ڏي روانو ٿيو . هاڻي ڏنڊ ڪاري اڪيلو چوريون نڪيون ڪري
سپ ڏن ويشاڻن کي آڻي ڏيڻ لڳو . سندس اڳڻ ڪرڻ ڏينهن
ڪري ويشاڻن کي ڊپ ٿيڻ لڳو تہ مٿان ڪنهن ڏينهن اسين
بر پکڙجي پئون ، سو ڏکڙي ڏينهن نند ۾ ڪوڪو ڏيڻي ساه
ڪڍ ياڻو نس ؛ ڪڏ ڪٿي آڻيڻي پوري ڇڏ ياڻو نس . پوءِ پاڻ ڪهر
ڇڏي پڇي ويون ؛ وڃي ٻئي هنڌ رهيون . ڏنڊ ڪاري مرڻ بعد
پريت ٿي آڇ بکر سڙي ؛ ڪرمئي ڪري ڏاڍو وياڪل ٿيو .
گوڪرڻ کي تيرٿن تي پنهنجي ياد جي ٻري وڃڻ جي خبر
پيڻي ، تنهنڪري هو سندس ، ڪريا ڪرم ڪرڻ لڳو ؛ گيا ۾ وڃي
سندس شراڌ پڻ ڪياءِ . جڏهن موڪي ڪهو آيو ، تڏهن هنکي آن
رات ڪنهن مهل ڏيکي تہ ڪنهن مهل هاڻي ؛ ڪنهن مهل هڪري
جي روپ ۾ پوت نظر آيو . گوڪرڻ ڏاڍو ، جهلي آن کان پڇڻ
لڳو تہ ”تون ڪير آهين ؟ ڪٿان آيو آهين ؟ ؛ موڪي پنهنجو
سمورو حال ٻڌاءِ ؟“ ڏنڊ ڪاري انهيءَ تي ڏاڍو رڙو ؛ ڪجهہ بہ
جواب ڏيڻي نہ سگهيو . گوڪرڻ تڏهن منتر پڙهي چنڊ و هنيس
جنهنتي ڏنڊ ڪاري چوڻ لڳس ، تہ ”مان تنهنجو پاڻ آهيان ؛ پاپن
ڪرڻ ڪري پريت ٿيو پيو ڪهان . جن ويشاڻن لاءِ اهي برا ڪهر
ڪيم ، تن ئي ڦاهو ڏيڻي ساهر ڪيو . هاڻي تہ جل آڇلي بہ ڪائر
ٿي ملين ، آڏلاءِ ديا ڪري ڪو منهنجو اڌار ڪر .“ اها ڳالهہ ٻڌي

وڃي شريمد ڀاڪوت پاڻ ڪندو ايشور سمورڻ ۾ لڳي رهيو ، جڏهن
ڪيترن ڏينهن گذرڻ بعد پنهنجو شريرتياگي وڃي مڪتي پد پاتائ .
آڏم ديو جي بن ۾ وڃڻ کانپوءِ ڏنڊ ڪاري ڏاڍو نيڇر ٿي ماڻهو
کي بلڪل ستائڻ لڳو ، جنهنڪري هن دکي ٿي پاڻ کي ڪوهه ۾ آڇلائي
پنهنجي اذت آندي ۽ گوڪرڻ بر پاڻ جو اڳرو حال ڏسي تيرٿن
ڏي روانو ٿيو . هاڻي ڏنڊ ڪاري اڪيلو چوريون ٿڪيون ڪري
سپ ڏن ويشاکن کي آڻي ڏيڻ لڳو . سندس ، اڳرن ڪرتوڏن
ڪري ويشاکن کي ڇڏ ٿيڻ لڳو تہ مڻان ڪنهن ڏينهن اسين
بر پکڙجي پٽون ، سوهڪڙي ڏينهن نند ۾ گهوڪهو ڏيڻي ساه
ڪڍ ياڏو نس ۽ ڪڏ ڪڻي اُٺيٽي پوري چڏ ياڏو نس . پوءِ پاڻ گهر
چڏي پڇي ويون ۽ وڃي ٻئي هنڌ رهيون . ڏنڊ ڪاري مرڻ بعد
پريت ٿي آڇ بکر سرڊي ۽ گرهيٿ ڪري ڏاڍو وياڪل ٿيو .
گوڪرڻ کي تيرٿن تي پنهنجي پاڻ جي ٻري وڃڻ جي خبر
پيٿي ، تنهنڪري هو سندس ، ڪريا ڪرم ڪرڻ لڳو ۽ گيا ۾ وڃي
سندس شراڌ ڏڻ ڪيائ . جڏهن موڪي گهر آيو ، تڏهن هنڪي آن
رات ڪنهن محل ۾ ڳي تہ ڪنهن محل هاڻيٿ ۽ ڪنهن محل ۾ ڪري
جي روپ ۾ ڏوت نظر آيو . گوڪرڻ ڏاڍ ، جهلي آن کان پڇڻ
لڳو تہ ”تون ڪير آهين ؟ ڪٿان آيو آهين ؟ ۽ موڪي پنهنجو
سمورو حال ڏاڻ ۽ سڳهيو . ڏنڊ ڪاري انهيءَ تي ڏاڍو رڙو ۽ ڪاوڙ ۾
جواب ڏيڻي نہ سڳهيو . گوڪرڻ تڏهن مستر ٿي هڏ و هڏيس
جنهنتي ڏنڊ ڪاري چوٽ لڳڻ ، تہ ”مان تنهنجو ڀاءُ آهيان ۽ پاڻن
ڪوٽ ڪري پريت ٿيو ڏيکاريو . جن ويشاکن ڏاڍ اڳي ٿو ڪاوڙ
ڪير ، تن کي قابو ڪرڻ ڏيڻي ساهه ڪير . هاڻي تہ جل آڻجاڻي بر ڪاوڙ
ٿي ملير ، آڏاءُ ڏيا ڪري ڪو منهنجو اُڌار ڪر . ڏاڍ ڪاوڙ ٿي

وڃي شريمد پاڪوت پاڻ ڪندو ايشور سمرڻ ۾ لڳي رهيو ، جتي
ڪيترن ڏينهن گذرڻ بعد پنهنجو شريرتياگي وڃي مڪتي پد پاڏو .
آٿمر ڏيو جي بن ۾ وڃڻ ڪانپوءِ ڏنڊ ڪاري ڏاڍو ڏيڍڙ ٿي ماڻو
ڪي بلڪل ستائڻ لڳو ، جنهنڪري هن ڏکي ٿي پاڻ کي ڪوه ۾ آڇائي
پنهنجي اذت آندي ۽ گوکرڻ بر پاڻ جو اڳرو حال ڏسي تيرٿن
ڏي روانو ٿيو . هاڻي ڏنڊ ڪاري اڪيلو چوريون ٽڪيون ڪري
سپ ڏن ويشاڻن کي آڻي ڏيڻ لڳو . سندس ، اڳرن ڪرتوڏن
ڪري ويشاڻن کي ڊپ ٿيڻ لڳو تہ مٿان ڪنهن ڏينهن اسين
بر پکڙجي پئون ، سو هڪڙي ڏينهن نڊ ۾ ڪهو ڪهو ڏيئي ساه
ڪڍ ياڏو نس ۽ ڪڏ ڪٿي آنيئي پوري ڇڏ ياڏو نس . پوءِ پاڻ ڪهو
ڇڏي پڇي ويون ۽ وڃي ٻئي هنڌ رهيون . ڏنڊ ڪاري موٽ بعد
پوءِ ٿي آڇ بکر سڏي ۽ گرهيءَ ڪري ڏاڍو ويڙهڪل ٿيو .
گوکرڻ کي تيرٿن تي پنهنجي پاڻ جي مري وڃڻ خبر
پيڻي ، تنهنڪري هو سندس ، ڪريا ڪرم ڪرڻ لڳو ۽ ڪيا ۾ وڃي
سندس شراڏ پڻ ڪيائين . جڏهن موڪي ڪهو آيو ، تڏهن هنڪي آن
رات ڪنهن محل ۾ ڳي تہ ڪنهن محل هاڻي ۽ ڪنهن محل ۾ ڪري
جي روپ ۾ پوت نظر آيو . گوکرڻ ڏاڍ ، جهلي آن کان پڇڻ
لڳو تہ ”تون ڪير آهين ؟ ڪٿان آيو آهين ؟ ۽ موڪي پنهنجو
سمورو حال ٻڌاءِ ؟“ ڏنڊ ڪاري انهيءَ تي ڏاڍو رڙو ۽ ڪجهہ بہ
جواب ڏيڻي نہ سگهيو . گوکرڻ تڏهن منتر پڙهي پنهنجو ڀاءُ آهيان ۽ پاڻن
جنهنتي ڏنڊ ڪاري ڇوٽ لڳو ، تہ ”مان تنهنجو ڀاءُ اهي نہ ڪ
ڪرڻ ڪري پريت ٿيو پيو ڪهان . جن ويشاڻن ايڏ اهي نہ ڪ
ڪير ، تن ڏي قاهو ڏيئي ساهہ ڪيو . هاڻي تہ جل آنجلي بر ڪ
ٿي ملهيم ، آڏاءِ ڏيا ڪري ڪو منهنجو آڏار ڪر .“ ايڏا ڪهہ ڏ

وڃي شريمد پاڪوت ۽ڀاڻ ڪندو ايشور سمرڻ ۾ لڳي رهيو ، جتي
ڪيترن ئي ينهن گذرڻ بعد پنهنجو شريرُ تياگي وڃي مڪتي پد پاتائ .
آتم ديو جي بن ۾ وڃڻ کانپوءِ ڏنڊ ڪاري ڏاڍو نيڇر ٿي ماڻ
کي بلڪل ستائڻ لڳو ، جنهنڪري هن ڏکي ٿي پاڻ کي ڪوه ۾ اُڇلائي
پنهنجي اذت آندي ۽ گوڪرڻ بر پاڻ جو اڳو حال ڏسي تيرٿن
ڏي روانو ٿيو . هاڻي ڏنڊ ڪاري اڪيلو چوريون ٿڪيون ڪري
سپ ڏن ويشاڻن کي آڻي ڏيڻ لڳو . سندس اڳڻ ڪرڻ ڏينهن اسين
ڪري ويشاڻن کي ڊپ ٿيڻ لڳو تہ مٿان ڪنهن ڏينهن نند ۾ ڪهو ڏيئي ساڻ
بر پکڙجي پئون ، سو هڪڙي ڏينهن نند ۾ ڪهو ڏيئي ساڻ
ڪيو ياڏو ڏس ۽ ڪنڊ ڪٽي اُڇيٽي پوري چڏ ياڏو ڏس . پوءِ پاڻ ڪهر
چڏي پڇي ويون ۽ وڃي ٻئي هنڌ رهيون . ڏنڊ ڪاري مرڻ بعد
پريت ٿي آڻ بکر سڏي ۽ گرهيئ ڪري ڏاڍو وياڪل ٿيو .
گوڪرڻ کي تيرٿن تي پنهنجي ياد جي مري وڃڻ جي خبر
پيئي ، تنهنڪري هو سندس ، ڪريا ڪرم گوڪرڻ لڳو ۽ گيا ۾ وڃي
سندس شراڌ پڻ ڪيائ . جڏهن موتي گهر آيو ، تڏهن هنکي آن
رات ڪنهن محل ڏ گي تہ ڪنهن محل هاڻي ۽ ڪنهن محل ڪري
جي روپ ۾ پوت نظر آيو . گوڪرڻ دل ، چهلي آن کان پڇڻ
لڳو تہ "ڏون ڪير آهين ؟ ڪٿان آيو آهين ؟ ۽ موڪي پنهنجو
سمورو حال ٻڌاءِ ؟" ڏنڊ ڪاري انهيءَ تي ڏاڍو رڙو ۽ ڪاڪير ٻر
جواب ڏيئي نہ سگهيو . گوڪرڻ تڏهن منتر پڙهي چنڊ ۽ هنيس
جنهنتي ڏنڊ ڪاري پريت ٿيو پيو گيهان . جن ويشاڻن لاءِ اهي ڏوا ڪرم
ڪيا ، تن کي قاهو ڏيئي ساهر ڪيو . هاڻي تہ جل آنجلي بر ڪائر
ٿي مليم ، اُڏاءِ ديا ڪري کو منهنجو اُڏار ڪر ." ادا ڪالهر ٻڌي

لڏو لڳي. ڪيئن ٻڌي مونکي ڇڏو پٽرڻ نه ڏيو ڏوڪڻ
جي اڳيان ٿو پاڻ کڻڻ ڪريان.
سنياسي - ڀائي! ٻڌو ڪين اڻپتي ڏاڍا ڇڏو ڪيڏو ڪوڙ
راڄمين سان پڙهيو ڏاڍو ٻڌو اولاد ڪونه ٿيس. ان ڪري انيڪ راڄائن
اڳي آشا ڪري ڪڍي موڪي ويا. جڏهن پاڻ هڪ ٻئي لڪيل ڪوٺي
تڏهن هڪ ڪوشش ڪري اچائي آهي، اڃلاء ادا ڇڏاڻڻي ڏي.
براهمڻ - مهاراج! ڪٿي ڪيترين ٻارهين ڪوٺ ٻڌ ڏاڍ ڇڏي
من کي شانتي نه ايندي، اڃلاء ڏيا ڪري ڪنهن نه ڏات ڇڏي
پٽرڻ ملڻ جي تجويز ڏسيو.
اڳو حال ڏسي سنياسي ڇڏو ڦل ان براهمڻ کي سڏ ڏس
استري کي ڪاڻ لاءِ ڏنو؟ ڇا ٿيس نه "ڦل ڪائي ڏاڍ ٻڌ
ورت نيم رکي نه ان کائڻ ڪري ڏوکي ڏيڻ پٽرڻ سنڌان ٿيندو."
براهمڻ خوش ٿيندو آهي ڦل آڻي پهچائي استري کي ڏنو؟ سنياسي
جي ڪالهه ٻڌايائين. ايتري هڪ ٻڌ براهمڻ جي ساڻي آئي
جنهن کي هن ڦل نسبت ساڃي ڪالهه ڪڍي ٻڌ الي؟ ڇوٽ لڪيس نه
"ادي! ڪرپ ڪري ڪاڻ استرين کي ڏيو" هو اهو ڦل طاق تي رکي ڇڏيو.
ڪري مان اهو ڦل ڏ ڪائيندو يس ڏاڍ ڪاڻ آئي؟ ڪاڻس
ٿو رن ٿيندو ڪاڻيو آن براهمڻ جي پٽ ڏاڍ ڏ ڏيندي ڏ ڏيس، نه "پٽ!
اداس ٿڏ جو سڀ پڇيائين. براهمڻ ڏ ولدي ڏ ڏيس، نه "پٽ!
منهنجي پٽ سنڌان ٿيڻ جي ارادي ڇڏو ڦل آڻي ڏ ڏيس نه ڪوڙ
ٿيڻ جي سو رن ڪان موڻ نه ڪاڻو؟ پٽي سان ڪوڙ ڪيو ڏاڍ
ڏڻي جي ڪرپ نه ٿيندم نه ڏيو هڪي ڇڏو ڪوڙ ڪيو ڏاڍ
پٽ ڇيس "ادي! تون ڪو فڪر نه ڪر موڪي ڪيو ڏاڍ
ڏيندس ڪڍ ڏيو آهي، سو ڏون ڏاڍ پٽي ڏ ڪي ڏاڍ ڏ ڏوکي
ڏيو آهي. ڏوه جڏهن موڪي پٽ ڇيندو ڏ ڏوکي ڏوکي

منهنجي مورت من سمايار رهندي ۽ اُنکي جيڪو سڀني ڏُن
سان پڙهندو يا ٻڌندو تنهنکي منهنجو اوس درشن ٿيندو.
ايتري ڪٿا ٻڌي سوتجي رشين کي چيو تر "ڀڳوان
سنڪماران شويمد پاکوت هي ڪٿا ٻڌائڻ شروع ڪئي، ڏڏهن
آڏجي پرتاپ کان اهي ٻئي پوڙها ڪيان ۽ ويراڪ بيهوشي کان اٿي
ڪڙا ٿي ويٺا ۽ ٻيڪي جو ڏڪ دور ٿيو. سيني کان ڪاڄڳ جو
ڏکر ڇڏائي، ويو ۽ هڪ شڏ من سان ٻيڪوان هريڏر جا گن ڳائڻ لڳو.
جڏهن سيني رشي ڪٿا ٻڌي هڪ ٿي ويا، تڏهن
شري بندرا بن بهاري، هريڏر مراري ڪيترن ٻيڪن سان آن
گيان يڪيه ۽ اچي سيني کي درشن ڏنو ۽ سيني رشي ٻيڪوان
وٽ ڪٿا ڪي ڏاڍ کي چيو تر "او ڀالجي ڪٿا ويٺي
اڃي ڏاڍ سنڪمارن کي چيو تر "او ڀالجي ڪٿا ويٺي
هن يڪيه ۽ سب ٻڌڻ ڏوجي هڪٿي کي پڇا، تو الهن ٻڌايو" سنڪمارن
ڪنجي مڪتي ٿيڻي آهي تنهنجو بر ڏوڏو بيان ٻڌايو. ڏشٽ ۽ ليڇ منش به
وراڻي ڏني تر "ڪاڄڳ جا ٻاڻي، ضرور ڪين هڪي
ڇڪڏهن هي ڪٿا ٻڌڻ ڏاڏا تر ضرور ڪين هڪي
هڪڙي ٻي ڪٿا ٻڌاڻان ۽ جا گن ڏيڻي ٻڌ.
ڏڪطٽ هندستان آنهر ديو ڏالي هڪڙو ڏرماتما براهمڻ رهندو هو
سڌس استري ڏڏلي رات ڏينهن پڙهي سان ڪاپڙ ڪندي رهندي
هئي. هو براهمڻ ڪياڻي دو، سو ڏکيا سکيا ڏينهن اڙي استري سان
ڪاڏڻ لڳو. آن براهمڻ جيتوڙيڪ ڪهڙيئي ڏان ٻڌڻ وٽ ڪوڙ نه ڪوڙ
ٻڌايي ڪي اڃي ويچهو ٻيهو تر به ڪو سنڪمان پيدا ڪوڙ نه ڪوڙ
ڪري هو آڏاس ٿي براهمڻ ڏوڪڙ هي اڙاڻي ٿي ڏڏهن ڏوڏو ڪوڙ
ڪري تاڏو وقت ٻاڻي سنڪمان ڪري ڪڙي هڪڙو ڪوڙ

آڻي بيهي چوٽ لڳيم ته "هي ڪرپالو! ڪن ڏيئي منهنجو ڏکر
ٻڌو." مون، ٽڏهن پڇو مانس ته "ڏون ڪير آهين؟ ۽ هي ڇا، جي
تنهنجي اڳيان بيهوش ٿيا پيا آهن، سي ڪير آهن؟" هن استري
جواب ڏنم ته "منهنجو ڏالو پگتي آهي ۽ هي ٻه منهنجا پٽ، گيان ۽
وِيراگ آهن. هي جو سوَ ڪن استريون پريان ويٺل ڏسو ٿا، سي
گنگا، جمنا، سرسوتي وغيره ندیون آهن. مون ڏوڙ پرڪٽي ۸ جنم
وِرتو، ڪرناٽڪ ۸ وڏي ٽيس، گجرات ۸ اچي ٻڌي ٽيسر، ۽
هينئر هت شري بندرابن ۸ اچط ڪري جوان ٿي پيئي آهيان، پر
افسوس! منهنجا هي ٻئي پٽ، ڪلجگ وا سين سان گهور پاپن
ڪرط ڪري اڌرا تر پوڙها ۽ بيهوش ٿي پيا آهن، جو ڪالهه ڪرط جي
سمرٿي ٻر نه اٿن. مونکي اهوئي ڏکر آهي جو هي منهنجا ٻئي پٽ
هن حالت ۸ گذارين ۽ آءٌ خوش رهان. دنيا جا لوڪ مونتي
ڪلندا، انلاء اوهين ڪرپا ڪري ڪو رستو ٻڌايو." مون ٽڏهن
جواب ڏنس ته "هي مائي! ڪلجگ جي اچط ڪري تنهنجڙن پٽن
جو مان نه رهيو آهي، انهيءَ ڪري هو جڳ جو نٽن رهندا." ٽڏهن
هو ۽ استري چوٽ لڳيم ته "جيڪڏهن ڪلجگ اڏو دشت آهي ته
پوءِ راجا پريڪشت ڇو نه هنکي نگهو سار ڪيو؟" مون جواب ڏنس ته
"تنهنجو چوٽ سچ آهي، پر ڪلجگ ۸ هڪ وڏو گرط ڏسي،
راجا پريڪشت هنکي نه ماريو. اهو هيءُ آهي، جو هين جگنه هزارين ورهين
يگين، تپسيائون، دان ۽ ڏرم ڪيا هئا تہ بہ مشڪل پرميشور پائي سگهجو
هو، پر هن ڪلجگ ۸ فقط سچيءَ دل سان پڄن ۽ ڪيرتن گرط
ڪري پگهوان جلد پرا پت ٿئي ٿو. افسوس آهي جو ايتري سهوليت
هوندي بہ ڪلجگي ماڻهن پنهنجو ڏرم ڪرم وڃائي ڇڏيو آهي."
پگتي ڏي اها ڪالهه ٻڌي ڏاڍو پرسن ٿي ۽ نارد منيءَ کي ڏينهاڏ ٻڌي

شري گڻيشا يہ نمھ

گوڪرڻ مهاتم

ھڪ دفعي نيم شار ڪيترا ھزار رشين کان ڏوڻي پيرن اڏاسي ھزار رشين شري سوت جي مهاراج کي پڇا ڪئي تہ "مهاراج! اڳي ڪاڪتا يا پرميشور جي ليلا ٻڌايو، جنهنکري من ۾ پڪتي، گيان ۽ ويراگ اُتپن ٿئي؛ ۽ تن کوڙ ڪلهڪار منشن جي ٻڌي راکشسن جڙي ٻيٺي آهي." سوت جي وراڊي ڏني تہ "هي رشيو! اوهان جيون جي ترڻ لاءِ چڱو سوال ڪيو آهي. ڪلهڪار واسي جيو، جي ڪال روپي ناڳر جي منهن ۾ پيا آهن، تنکي پار اُڪارينڊ ڪتا "شريمد ڀاگوت" جي ئي آهي جا شڪديو جي راجا پريڪشت کي ٻڌائي هئي. جنهنوقت شرنگي رشيءَ جي سراپ ملڻ تي راجا پريڪشت کي گنگا جيءَ جي ڪناري تي شڪديو مهاراج اها ڪتا ٻڌائي هئي، تنهن مهل ديوتائن امرت جو لوٽو آڻي شڪديو کي چيو تہ "هي لوٽو وٺ ۽ اسانکي اها امرت روپي ڪتا ٻڌايو." شڪديو وراڻي ڏنين تہ "اهو امرت منهنجي ڪم جو نہ آهي، جو تہ انهيءَ جي پيٽڻ ڪري آدميءَ جي عمر ديوتائن جيتري ٿيندي، پر شريمد ڀاگوت ۾ جيڪا پگوان جي چريترن جي ڪتا آهي، تنهنجي ٻڌڻ ۽ پڙهڻ سان جيو امرتي ٿيڻي پد پائي، جنم مرڻ جي ڦيري کان ڇٽي وڃيٽو. خود راجا پريڪشت به

۱۲۹ ...کیتو جو بھرلاء شوکے
۱۳۱ ...ي سان اندر جو کپت

سکندھ ستون

۱۳۲ ...ي وچي کي سراب ملط
۱۳۴ ...ورهلاد ۽ مرٹ کشيپ
۱۳۷ ...نرسنگھ اوتار ڪٿا
۱۴۰ ...هلاد جو ٻيو ڀرد ڪيت کي مارڻ
۱۴۱ ...زارد جو ويڙ شنڊر کي ڏهڻ ۽ ڀارت پڌائڻ
۱۴۴ ...ورهلاد ۽ ڏتاتريه سنواد
۱۴۷ ...ڙ شنڊر کي شويڪرشڻ ۽ هلا جو ٻوڙڻ

سکندھ اٺون

۱۴۸ ...گجر ۽ گراهه جو ويڙ
۱۵۱ ...ڪڇپ اوتار ڪٿا
۱۵۳ ...ڏيت ديوتائن جو سمنڊ رولوڙڻ
۱۵۵ ...وهڻي روپ ڌڻوان جو هرگوت ڏيڻ
۱۵۸ ...وهڻي روپ ڌڻوان جو هلاديوکي موهڻ
۱۶۰ ...ي راجا جريتر
۱۶۱ ...امن ڌڻوان جريتر
۱۶۷ ...ڪيرو اوتار ڪٿا
۱۶۹ ...ڪيرو رت جو هرلڻي ڏيڻ

سکندھ نائون

۱۷۱ ...شراڌ ديو ۽ سندس استري
۱۷۳ ...سکيا جريتر
۱۷۵ ...ون رشي ۽ اشوني ڪمار
۱۷۷ ...هنريش ۽ درواسا ڪٿا
۱۸۱ ...سوريه رشي ۽ ماندانا
۱۸۲ ...وشوامتر ۽ ترشنکو راجا
۱۸۴ ...سگر راجا جو جنم
۱۸۶ ...سگر جي آڻ

۱۸۸ ...شري رامچندر جي ڪٿا
۱۹۰ راجا برروا ۽ اروشي ڪٿا
۱۹۲ ...جمد گني ۽ پرشرام ڪٿا
۱۹۴ ...سوسرارجن جو کامڌينو ولي وڃڻ
۱۹۶ ...اڏر کي املپا جي ڪري سراپ
۱۹۸ ...ديوياني ۽ شرمشڌا جو تڪرار
۱۹۹ ...ديوياني ۽ يياتي راجا جو وواهه
۲۰۲ ...ديوياني ۽ ڪچ جو هضبڌي کي سراپ
۲۰۵ ...يياتي جو ديوياني کي ٻوڙ
۲۰۶ ...راجا ڊيپت ۽ شڪونتلا
۲۰۷ ...راجا رنت ديو جي ڪٿا
۲۰۹ ...ڙاسڌ جي جنم جي ڪٿا
۲۱۰ ...پانڊون ۽ ڪوردن جي ڪٿا
۲۱۳ ...دروپدي جو پانڊون سان وواهه

سکندھ ڏهون

۲۱۶ ...ڪنس جنم ڪٿا
۲۱۹ ...ڪنس جنم ڪٿا
۲۲۰ ...ديوتائن جو ڳوان وٽ دانهين
۲۲۱ ...ديوکي جو وسديو سان برڌاچڻ
...ڪنس کي ديوکي جي اڻين
۲۲۴ ...ڀالڪا مان خوف
۲۲۵ ...ڪنس جو ديوکي کي قيد ڪرڻ
...شريڪرشڻ جنم ۽ ڪنس جنڊا
...وسديو جو ڪرشڻ کي نند گوپ نيڻ
...يوگ مايا جو ڪنس کي ٻوڌ
...ٻوڌا جو ڪرشڻ کي مارڻ لاءِ ديم
...ڪنس سرجو
...شريڪرشڻ جو ماتا کي وات
...اندر ڏيڻي لوڪ ڏيکارڻ
...ٻوڌا جو ڳوان کي آکڻي سان

نويدن

"شريمد ڀاگوت" جي ارڙهن پراڻن مان هڪڙو مکيه پراڻ آهي، جنهن
جو مٿن ديش هر هڪ پراڻن کان گهٽو هر جا آهي. وشنو ڌرم جا شريڪ رشي
ڪ ڀڪا ريل آهن. اسان جا سڀ ڪتا طور تي گهٽي قد رهڻي رهيا هوا، هر ڪا بڙهڻ
دوران پاڻ ايڏ روپ هر گهٽو منتظر هوا. ان گهٽتائي پوري ڪرڻ لاءِ
هن جي پڻ ڪائي تمام گهٽو وڌيڪ ڪتا رهيا آهي. ان گهٽتائي پوري ڪرڻ لاءِ
مشي ٻوڪرداس تاجر ڪتب شڪار پوري پوري ڪوشش ڪئي آهي. هن سڄي پستڪ جي قيمت ٻه ربيا رکي ۽ ڪگهر هر پهچڻ
ڏيوا ڏاڪي. هن سڄي پستڪ هوندي هر پورڻون دفعو ڇپايل سڀ پستڪ هٽان.
اڳ قيمت ٽي ڀاڳ ڏهون هوندي هر پڪ هر پهچ ڇپايا. آڊهين کي اڌ
هٽ ڪجي ويو. هيءُ آڇ ڏيو ۽ پڪ هر پهچ جي خرچن ۽ محنت جو ڪو هر حيال
قيمت گوري لڳي (جيتوڻيڪ ڏڪي جي هيءُ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي
ڪونه ڪيا ڏون) ۽ اڪثر پستي ۽ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي جي سبب پڻ هي
لڳا ڏون ڪيا ڏون. اسان هر لڙائي جي هر هر ڪر ٽرسل نه ڏو ۽ اسان کي ان
ڪري ٻي ڏڪا ڏيو، پر ڏرم پريمين جي هر هر ڪر ٽرسل نه ڏو ۽ اسان کي ان
پستڪ جي ڇپائي هر هٽ و ڏيڻ ڏو ۽ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو
ملڊ و هو سڀ ڪو ۽ ڪ ان آڏن ڀائرن ڏو ۽ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو
تر پستڪ جي ٻڌجوڙ قيمت تر رکو ٻي ڪ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو
ڪيل سڀ ڪتب جي ڏاڪي نه سگهيا سون ۽ شب هو ورت ڏسي ڪر هٽ ڏو ۽ اسان ڏو
ويو. پڻ جي هڪ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي سڀ پستڪ تمام ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو
هر سادا جهڙو صفحا ڏي ڏيا آهن. جيتوڻيڪ پستڪ پڻ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو
سڀ قيمت اڳيان هلڪل سستو آهي ۽ جي پڻ سڀ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو
ماڻهو کي ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو. خير! جيڪا هر هوا ڏي آهي ۽
پڻ جي پستڪ ڏڪي ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو سڀ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو
ڪيترن مڊ مشي ٻوڪرداس واڻيا پاڻ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو سڀ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو
هوندي ۽ ڏوان ڪٽي پل ڇوڪ ڏ نو ڇي. هونکي من ترهي ڪر ڏرم ڪرا ڇي تمام گهٽي مدد
دفعي ڇاپڻ هول ڏيڻ ڏ نو ڇي. هونکي من ترهي ڪر ڏرم ڪرا ڇي تمام گهٽي مدد
ڪرڻ" ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو سڀ ڪتا ڪيترن ڀائرن ڇپائي ڪري ڏو ۽ اسان ڏو

